xvii Responsio qd possit mens sup cogitationū statu qd ue n possit.
xviii Cōparatio aq lis molę 7 animę. xix De tb cogitationū nīo pncipiis.
xx De discernendis cogitatiōib adsimilitudinē pbabilis trapezitę
xxi De illusione abbatis ioh nis. xxii De qdripti ta discuōis ratione.
xxiii De sermone doctoris scdm audientiū meritū Explicīunt capa

Incipiūt collōnes patrum abbatis moysi de monachi disciplina siue finē.

VM IN HEREMO SCITII ubi monachoꝝ pbatissimi patres æ oīs cōmorabat pfectio abbatē moysen quiit illos egregios flores suauit. n solū actuali uerū etiā theorētica uirtute flagbat. istitutiōē ei fundari cupiēs expetisse una cū sco germano abbate cū q m ab ipso tirocinio ac rudimentis milicię spiritualis ita indiuiduū dem cepsse ctubniū tā i cenobio qm i heremo fuit. ut cuncti adsignificandā sodalitatis ac ppositi nri paritatē pnuntiaret unā mtē atq; animā duob; i ee corporib; paritq; ab eodē abbate edificati onis sermonē fusis lacmis poscerem. quippe cui hunc animi rigorē manifestissime noueram. ut n fidelit desiderantib æ cū oi cordis ctcione qrentib; neqqua adqescerę ianuā pfectiōis apire. ne scit si passim tnolentib; eā trepide sicientib; exhiberę res necessarias. æque solis pfectionē cupientib; debent ee cōptę. indignis æ fastidiose susciptentib; pandens. aut iactancię uitiū aut pdicionis crim uideret incurrere. Tandē fatigat pcib; nīs ita exorsus est.

[scopus et finis destinacio]

Omnes inqt arees ac disciplinę scopon quendā id destinatio nē. 7 telos hoc est finē pp habēt. adquē respiciens unus cuiq; artis industrius appetitor cunctos labores æ picula atq; dispendia, eq animit libentq; Nā æ agcola nc torridos solis radios. nc pruinas æ glacie n declinans. trā ifatigabilit scindit. æ indomitas ag glebas freqnt subigit uomere. dū scopon seruat. ut ea cunctis sentib; expurgatā unitatisq; fructiferā in modū solubilis harenę epercendo cōminuat. finē id pceptionē copiosarū frugū æ eruēbantiā segetū. n alias adepturū se ee sic fidens. qt ipse deincepsse uitā secur exige t suā possit amplificare substantiā. Referta etiā frugib; horrea libent exhauriat. easq; putbus sulcis istanti labore cōmdat. psentē dimi

Nota

sustinet

Nisi hac opis ac studii sui ratione

nutionē futurarū messiū ētēplatione ñ sentiens. Illi etiā qui
negōciōnū solent exercēe cōmercia ñ incertos pelagi tamen
casus ñ nulla discrimina phorrescunt. dū ad finē q̄stus spe pcii
puocant. necnon etiā hi q̄ milicię mundalis ambicione inflā
mant dū pspiciunt honorū ac potencię finē pegnationū evicia
ac picula ñ sentiunt. nec pīsentib; erūnis belliſq; frangunt. dū
ppositū sibi dignitatis finē cupiunt optinere;

III Haber g̊ ær̄a pfessio scopon pp̄ū ac finē suū. p q̄ labores cunc
tos ñ solū ifatigabilit uerū etiā grant ipendimus. obquē nos
ieuniorū media non fatigat. uigiliarū lassitudo delectat.
lectio ac meditatio scriptarū ētinuata ñ saciat. labor etiā
incessabilis nuditasq; & ōium rerū puatio horror q̄q; hui uas
tissimę solitudinis ñ detrā Obquē uosipsi p culdubio parentū
spreuistis affectū. patū solū. ac delicias mundi tot pīnsitis re
gionib; desperatis. ut ad nos rusticos homines. idiotas atq; i
hoc heremi squalore degentes puenire possetis. Pp̄ q̄d respon
dere inquio mi quę sit destinatio ura ut finis. qui adhec oia
lubentissime sustinenda uos puocat. Et dū pfitere nrām elice
sup hac itrogatione sententiā respondim. regni celoz causa
hęc cuncta tolerari.

IIII Ad q̄d ille. bene iquit. et argute definem duritis. qui ū debeat ee
scopos ñr. id ē destinatio nra cui ugit inherentes finē ua
leamus adtingere. p oib; nosse debetis. Et cū ignoratione
ōfessi siplicit fuissem. adiecit. In oi ut diui arte. et disciplina
pcedit quida scopos. id ē animę destinatio. siue incessabilis
mtis intencio. quā n q̄s oi studio pseueratiaq; seruauerit.
nec adfinē desiderati fructus potit puenire. Nā ut diui. ag
cola finē habens secure copioseq; uuendi i puentu segetū fe
cundarū. scopon. id est destinationē gerit agrū suū cunc
tis sentibus expurgare. eūq; uniūsis infructuosis euacua
re gmunib; nec alit sequieti finis opulentiā adeptur ee
cfidit. nisi q̄d usu obtinere desiderat. q̄d a pus opis ac
speisuę ratione possideat. Negotiator quoq; coparanday
merciū desideriū ñ deponit. p q̄d possit questuosius diui
cias cgregare. quia frustra ecupis [illegible] cerę lucrū nisi

uiã qua ad id tenderet elegisset. ⁊ q̃ certis quibusq; dignitatibꝫ mundi huius ~~cupiunt~~ cupiunt honorari cui se officio t ordini debeant mancipare ante ꝓponãt. ut ꝓlegitimũ spei ~~t~~mitẽ finẽ q̊q; ualeant desiderate dignitatis adtingẽ, ltaq; ⁊ uię nr̃æ finis q̃dẽ ẽ regnũ dei. q̃ ů sit scopos debæ diligẽt inq̃ri. q̃ si nob simulit cõpt̃ nõ fuerit. frustra nitendo fatigabimur. quia sine uia tendentib; labor est itineris nõ pfect̃ Ad qđ obstupescentib; nob senex ~~i~~tulit. finis q̃dẽ nr̃æ pfessionis ut dicimus regnũ dei seu regnũ cęlorꝫ ẽ. destinatio ůtia: scopos puritas cordis. sine q̃ ad illũ finẽ impossibile ẽ q̃mpiã puenire, ln hac g̊ destinatiõe defigentes nr̃æ directionis obtutus. uelut ad certã lineã cursũ rectissimũ dirigemus, Ar si paululũ quid ab hac cogitacio nr̃a deflexerit. ad contẽplationẽ ei ilico recurrentes. rursus eã uelut q̃dã norma rectis sime colligem q̃ quę sẽp ões conat nr̃os ad unũ hoc reuocãs signũ. arguet statĩ si apposita directiõe mens nr̃a t paululũ de

Q uẽ admodũ hii quib; usus est bellica ~~Iuauerit~~ tela ~~t~~ctandi cũ ante regẽ mundi hui artis suę cupiunt periciã demonstrare. ĩ parui ssima q̃dã scatula que depicta in se ~~t~~mẽt pmia iacula uel sagittas intorq̃re ~~t~~rendt. certu. qđ ñ alias nisi destinatiõis suę linea ad finẽ possint desiderati pmii puenire. quo tũ demũ utiq; pocient. cũ ꝓpositũ scopon ualuerint obtinere. Qui si forte ab eorꝫ fuerit subt̃ctus intuitu. q̃ntũlibæ arecto ~~t~~mite cassa impitorꝫ deerret ~~i~~tencio excidisse se tñ ab illi disciplinę lineę directiõe ñ sentient quia nullũ habent certũ signũ qđ ut periciã directiõis pbæ. t arguat puritatẽ. et ideo cũ iutiles in aera uacuũ fuderint iactus. ĩ quo peccauerint q̃ decepti sunt diudicare ñ possunt. quippe q̃ nullũ accusat ĩdiciũ. quantũ a directione discesserint. Hec quo deincepſ corrigẽ t reuocare debeant lineã disciplinę docẽ potest passiuus obtutus. ltaq; ⁊ nr̃i ꝓpositi finis quidẽ sedm aplm uita etna est. ita eodẽ pronunciante. habentes quidẽ fructũ urm̃ i sc̃ificatiõe. finẽ ů uitã ętnã. Scopos ů. est puritas cordis. quã sc̃ificationẽ ñ immerito nuncupa uit. sine q̃ pdictus finis. ñ potit ãpp

o Hec ĩdefinabiliter et sagacissimox obtutibꝫ punctaca inhesernt

h -æ; (eãi) sibi efficacissimis telox emissionib udeant ĩtri. frustrato ĩerue labore salliunt. q̃a illũ subtilissimũ destinacionis lineãtẽ pfect̃ oculis. ac mente ñ notuerint

hendi; Aesi diceret aliis uerbis, habentes q̄dē scopō ur̄m in
cordis puritate. finē ū uitā ętnā. De q̄ destinatione docens nō
idē beat⁹ apl̄s ipsū nom̄ id÷ scopō significant̄ er̄pslit. ita di
cens. quę posteriora sunt obliuiscēs. ad ea ū q̄ ī ante sē extendens
me. ad destinatū pseq̄r brauiū supne uocatiōis dn̄i, quod eui
denti⁹ in ḡco ponit̄ κατα σκοπον διωκω. id est. secm̄
destinationē pseq̄r. Tam q̄m si diruisset. Hac destinatiōe q̄ illa q̄
posteriora sunt obliuiscor. id÷ antioris hominis uicia ad finē
brauii celestis puenire ē tendo. Quicq̄d ergo nos ad hunc scopō
id est puritatē cordis potest dirigere. tota uirtute sectandū ē.
q̄cq̄d autē ab hac retrahit. ut pniciosū ac noxiū deuitandū; p̄
hac enī uniūsa agim⁹ atq; toleram⁹. p hac parentes. patria. digni
tates. diuicię. delicię hui⁹ mundi. 7 uoluptas uniūsa contēpnit̄.
ut sed⁹ puritas cordis ppetua retentet̄, Hac itaq; nob destinati
one pposita sēp act⁹ nr̄i 7 cogitationes ad eā obtinendā rectissime
dirigent̄. quę si p oculis nr̄is iugit̄ statuta n̄ fuerit. n̄ solū cuncto
labores nr̄os uariosq; atq; instabiles reddens. in cassū eos ac sine ullo
emolum̄to conpellet effundi. sed et iā cogitatiōes om̄s diuersas
sibiq; ctr̄ias suscitabit. Hecesse enī mentē. q̄ recurrat. cui ue pnci
palit̄ inhereat n̄ habentē p singulas horas atq; mom̄ta p̄cursuū
uarietate mutari. atq; ex his quę extrinsecus accidt̄. ī illū statū
continuo trans̄formari. qui sibi p̄mus occurrerit.

VI Hinc nāq; n̄nullos mundi hui⁹ maxima⁹ facultates. n̄ n̄ solū multa
auri atq; argenti talenta. uer̄ū etiā p̄dioq; magnificencia ctēnentes.
p hec uidem⁹ p scalpello. p gl̄fio. p acu. p calamo. cōmoueri. qui si
contēplationē cordis mundi firā tenerēt. nūq̄m utiq; p parui
reb⁹ admitterent. q̄d ne p magnis ac p̄ciosis ic̄urrerēt opib⁹ eaq̄dē penit⁹
abiēe maluerunt. Hā 7 plerūq; n̄nulli tanto zelo codicē seruāt. ut
eū ne leuit̄ q̄dē legit ctingi ab aliq̄ sinat. 7 inde occasionē ip̄acien
tię 7 mortis ic̄urrunt. unde monent̄ stipendia patientię 7 cari
tatis acq̄rere. Cūq; oēs diuicias suas p xp̄i amore dispserint p̄stinū
tam cordis affectū ī rebus minimis retentantes 7 p ipsis n̄ nūq̄m
mobiliū uascentes. ueluti q̄ n̄ habeant aplicā caritatē. ex oīb⁹ ī
fructuosi sterilesq; reddunt̄. Quod ī spū beat⁹ apl̄s p̄uidens. 7 si
distribuero ī q̄ ī cibos paup̄ om̄s facultates mea⁹. 7 si trādidero cor

pus meū ut ardeā caritatē autē ñ habuero nichil mi pdest. Vnde li
qdo cpbat pfectionē ñ statī nuditate nec puatiōe oīum facultā
tū abiectione ctingi. ñ fuerit caritas illa cui apls membra deseri
bit. quę ī sola cordis puritate cōsistit. ꝟ ā qdē aliud ñ emulari. ñ ī flari.
ñ irritari. ñ agē ppā. ñ q̄rere q̄ sua sunt. ñ sup iniq̄tate gaudere. ñ
cogitare malū. 7 reliq̄. ñ cor pfectū atq; mundissimū dō sup offer
re & intactū acunctis p̄bationib; custodire.

Vii Omnia ig hui gra gerenda. appetendaq; sunt nob. ꝟ hac solitudo.
sectanda ē. p hac ieiunia. uigilias. labores. corporis nuditatē lec
tionē çētasq; uirtutes debere nos suscipe nouerim. ut scit pilla ab
uniūsi passiōib; nocuis illesū parare cor nrm 7 cōseruare possim. &
ad pfectionē caritatis istis gdib. innitendo cōscendē. & ñ ppt has ob
seruantias si forte honesta ac necessaria occupatione puenti sollep
nitatē districtiōis nrę ñ potuerim. iplere. icidam. i tristicia. tra.
siue idignationē. obq̄ expugnanda illud qd p̄missū est fueram
acturi, ꝟ hon enī tantū ē lucrū ieiunii q̄ntū ire dispendiū. nec
tantus lectiōe capit fructus q̄ntū cteptu fris icuiusq; detrimētū, Ea
ig q̄ seq̄ntia sunt. id÷ ieiunia. uigilię. anachoresis. meditatio scrip
tarū ppt pncipalē scopon id÷ puritatē cordis qd est caritas. nos
cuenit exercē. 7 ñ ppt illa. pncipalē hanc p̄bare uirtē. q̄ i nob
integ illesaq; durante nichil oberit. si aliquid eox q̄ seq̄ntia sunt
p necessitate fuerit p̄missū, Siq̄dē nec pdit uniūsa fecisse. adep
ta hac q̄m dirim pncipali causa. cui obtentu sunt oīa pagenda.
Obhoc enī qs ferramēta cui libæ artis instituere sibimet ac ppara
re festinat. ñ ut ea possideat ociosa. nec ut emolumēti illi fructū
q̄sperat eripsis in nuda īstrumēto; possessione cōstituat. sed ut eox
ministerio peritiā finēq; illi disciplinę cui hęc adiumēta sunt effi
efficacit apphendat. Igit ieiunia. uigilię. meditatio scripturarū
nuditas ac priuatio oīum facultatū. ñ pfectio. sed pfectiōis instru
menta sunt. quia ñ ī ipsis cōsistit disciplinę illi finis. sed p illa p
uenit ad finē. Incassū ig hęc exercicia molieē quisq; his uelut sūmo
bono ctent intencionē sui cordis huc usq; defixerit. & ñ adcapien
dū finē ppt quē hęc appetenda sunt omē studiū uirtutis exten
derit. habens quidē disciplinę illi istrumēta. finē ū iq̄ oīs fructus cē
sistit ignorans, Quicqd ig potest ista mīs nrę puritatē tranq̄llita

tēq; tbare. qmuis utile ac necessariū uideat. ut noxiū deuitan
dū ē. Hac enī norma & errorū ꝓuagationūq; oīū disꝑsioēs po
terimus euadē. & desidātū finē in ea ctę directioīs attingę.

VIII Hic nob ꝑncipalis debet ēe conat. hęc inmobilis destinatio cor
disrugīt affectanda, (ē. intendenda.) ut diuinis reb ac dō mens sēp ītheat; qcqd
abhac diūsū est qmui magnū sedm tam aut etiā ifimū seu ctę
noxiū iudicandū ē, Hui mtis t actus figura etiā ī euglio ꝑmar
thā t mariā pulcherrime designat, cū enī martha scō utiq;
ministio deseruire ut pate q ipsi dño eiq; discipulis ministra
bat. t maria spuali tantūm ītenta doctrinę ihu pedib inhe
rer. quos oscul bone cfessioīs lingebat ungento. ꝑfert tn adño
qd & melioꝝ elegit partē t eā q ab ea n posset auferri. Hāc labo
rat martha pia sollicitudine ac dispensatioē distenta. sola
se uidens ad tantū ministeriū n posse sufficē, adiutoriū sororis
adño postulat dicēs. Hon ē tcure, qd soror mea reliqt me solā
ministrare. dic g ei ut me adiuuet. Vtiq; n adule opus sed ad
laudabile eā ministeriū, ꝓuocabat. t tn quid audit adño. martha
martha sollicita ē t tbaris erga plurima. paucis ū opus ÷
aut etiā uno. maria optimā partē elegit q n auferet ab ea.
Videtis g principale bonū ī theoria sola id÷ ī ctēplatioē diui
na dnm posuisse. Vnde cętas uir tute licę necessarias t utiles
pnunciem. Secdo tn gdu censendas ēe decnim. quia uniūsę hui
uius patrant obtentu. Dicens enī dns sollicita ē & tbaris erga
plurima. paucis uero opus ē aut etiā uno. sūmū n ī actuali qm
uis laudabili ope t multis fructib habundanti. sed ī sua ctēpla
tione que uere simpler ē t una collocauit. paucis op ēē pnun
tians. ad pfectā beatitudinē. id÷ theoria que pus in paucos
seruat cōsideratioē scōs. A quoꝝ ctēplatioē cōscendens. si qui ad
huc ī pfectu posit ē. ad illud quoq; qd unū dr id÷ dī soli intu
itū ipso adiuuante ꝓueniet. ut sert etiā scōs act ac ministeria
mirifica supgressus soli di iā pulchritudine scientiaq; pascat.
Maria g bonā partē elegit quę n auferet ab ea. Et hac diligenti
intuendū ē. Nā oū dic maria bonā partē elegit. licet taceat de
martha t neq quā eā utupare uideat. illā tn laudans hanc ī
feriorē ēē pnuntiat. Rursū cū dic. quę n auferet abea. ostendit

qđ ab hac sua porcio possit auferri Nec enī ministeriū corporale
cū homine potit ugīt pmanere. illi ů studiū nullo prsus ꝙuo docet
Germanus · VIIII · Ad qđ nos ualde pmotiꝰ qđ ů dixi ✓ posse finiri.
mus labor ieiunioꝝ. lectionis īstancia. opa miscdię. iusticię.
pietatis. humanitatis. auferent anob. 7 ñ pmanebunt cū auc
toribꝰ suis. pserti cū ipse dñs retributionē regni cęlorꝝ hisopibꝰ
repmittat dicens. Venite benedicti patris mei possidete para
tū uob regnū acstitutiōe mundi, Esurui enī 7 dedistis mi
manducare. sitiui 7 dedistis mi bibe. ꝛ ceta, quom ů auferen
tur hęc quę īducunt factores suos in regna cęlorꝝ.

·X· Moyses, Nec ego dixi mercedē boni opis auferendā dicente
eo dē dño. qui potū dederit uni ex minimis istis calicē aq
frigidę tantū i nomine discipuli am dico uob ñ pdet merce
dē suā. sed actionē dico quā uel necessitas corporalis. uel im
pugnatio carnis. seu mundi hui in eq litas. administrari exigit
auferendā. Nā lectionis instantia. ieiunioꝝ afflictio. ad emun
dationē cordis. 7 castigationē carnis. in pśenti tantū om uti
lit exercent donec caro ccupiscit aduersus spm. quę ñ nūqm
ab his qui labore nimio seu egritudine corporis senio ue defes
si sē etiā i pśenti uidem auferri. nec ab homine posse iugit
exerceri. quanto magis ů hęc i futo cessabunt cū corruptibi
le hoc īduerit īcorruptionē. corpusq; istud qđ nc animale ÷
surrexerit spuale. 7 cępit caro ñ ee tā talis ut aduersus spm
ccupiscat. De qb etiā beat apls manifeste pnuntiat. corpo
ris m qdam exercitatio ad modicū utilis est. pietas autē quę si
ne dubio caritas intelligit. ad oīa utilis ē. pmissionē habens
uitę quę nc est 7 futę. Que ů dr ad modicū ee utilis. manife
ste pnunciat nec pome tēpus exerceri. nec sūmā pfectionis
p se solā laboranti posse cferre. Modicū q ppe aduersū q re
ferri potest. id est ad breuitatē tēporis. qđ scilicet homini tā
i pśenti qm i futo exercitatio corporalis coętnea ee ñ possit.
t certe ad paruitatē utilitatis quę de carnali exercitatiōe
cq rit. eo qđ afflictiones corporis inicia quedā pfectus. ñ ip
sā pfectionē pariant caritatis quę pmissionē habę uitę
p sentis ꝛ futurę. Et idcirco exercicia opum p dictoꝝ.

b q si data fuerit escarū numietate seu mentis ieiunia confestim luxurie aculeis iuuentatē cordis infestat.

necessaria esse censem⁹. quia sine ipsis ad caritatis fastigia
non possit ascendi. Hęc etiã quę dicitis opa pietatis ac mise
ricordię necessaria sunt ī hoc tẽpore dũ adhuc mę qualis di
uersitas dñatur. Quoꝝ ne hic q̃dẽ exspectaret opatio n̄ inopũ
indigentiũ infirmoꝝq; pars maxima redundaret. quę in
iq̃tate hominũ facta est. eoꝝ scit quę ea quę ōib⁹ acōmuni crea
tore ꝯcessa sunt ī suos tantũ occupata usus nec tam̄ utenda
tenuerunt. Donec g̃ ī hoc mundo inęq̃litas ista crassat̃ erit hęc
actio necessaria. ꝛ utilis exercenti. restituens q̃dẽ bono affectui
ꝛ pię uoluntati retributionẽ hereditatis gẽnę. ipsa ů ī futo scło
paritate regnante cessabit. cũ iã n̄ fuerit ięq̃litas ꝓpt̃ quã
hęc debeant exerceri. sed cuncti ab hac multiplici ideſt ac
tuali opatione ad caritatẽ dei et diuinaꝝ rerũ contẽpla
tionẽ ꝑpetua cordis puritate ꝛnsibunt. cui sc̃hi q̃b⁹ cura ẽ
t scientię et emundationi mtis insistere iã ī hoc scło ꝯstituti
elegerunt ōi conatu ac uirib⁹ mancipare. illi scit semetip
sos officio ad huc ī carne corruptiōi positi deputantẽ. iq̃
runt corruptione deposita ꝑmansuri. ꝑuenientes ad il
lã dñi ꝑmissionẽ q̃ dr. Beati mundo corde quo ipsi dm ui
XI Et quid miramini si illa officia supi⁹ cōphensa ꝛnsibꝫ debunt
cũ scs apls etiã sublimiora spũ sci charismata ꝛnsita deseribat. sola
ů caritatẽ designę sine fine mansurã. siue ī q̃ęs ꝑphetię euacuabun
ꝛ. siue linguę linguę cessabꝫ. siue scientia destruet̃. de hac aũ. caritas
nũq̃m excidit. Omia nãq; dona pusu ac necessitate tribuunt̃ ad
tẽp. ꝯsupta dispensatiõe mox pculdubio ꝛnsita. caritas ů nullo int̃
cipiet̃ tẽpore. Non solũ enĩ ī p̃senti mundo utilit̃ opat̃ in ob̃ sed etiã
ī futa. sarcina corpore ę necessitatis abiecta efficatia multo atq; ex
cellentior ꝑmanebit nullo ũq̃m corrũpenda defectu. sed ꝑ icorrup
tionẽ ꝑpetuã flagnti dõ atq; itenta adhesura.
XII Germa⁹. Qui g̃ potest fragili carne circũdat⁹ ita ee huic theorię
sẽp affix⁹. ut nũq̃m cogitę de firis aduentu. de uisitatiõe ifirmi
de ope manuũ. certe de humanitate ꝑgnis ut aduenientib⁹ erhi
benda. Postremo q̃s n̄ ītpellet̃ corporis ipsi⁹ pulsiõe teura. Aut quẽ
admodũ mens tiq̃ illi ũuisibili ī cōphensibili dõ ualeat cohererę
cupimus edoceri

xviii Moyses. Inherere q̄dē dō iugiṫ & cōtēplatiōi eī quē admo
dū dicitus īseparabiliṫ copulari īpossibile ē homini ista carnis
fragilitate circūdato. Verū oportet nos scire ubi nr̄ę mtus ītentionē
debeam⁹ habē defixā. 7 ad q̄m destinationē sēp animę nr̄ę reuoce
mus intuitū. q̄m cū potuerit obtinē mens gaudeat 7 aqua distrac
tā se doleat atq; suspiret. tociensq; asūmo bono se sentiat recidisse
q̄tiens se abillo ītuitu deprehendit separatā fornicationē iudicans.
t mōtaneū a xp̄i cōtēplatiōe discessū. aq̄ cū deuiauerit pau
lulū nr̄ obtut⁹ rursus⁹ ad eū cor dis oculos⁹ retorq̄ntē uelut rectissima li
nea mtis acie reuocem⁹. totū nāq; īaię ē ista recessū. unde expulso
diabolo. ac neq; q̄m īeaiā regnantib⁹ uiouse ēseq̄nt regnū dī funda
t īnob dicente euglia. regnū dī n̄ uenīet cū obseruatione. neq;
dicent. ecce hic. aut ecce illic est. ām enī dico uobis. quia regnū
dī īt uos ē. Int no⁹ ū nichil aliud ēe potest. quā scientia aut igno
rantia ueritatis. 7 uel uicio⁹ amicicia. t uirtutū. p quę aut di
abolo aut xp̄o regnū paramus īcorde. Cui⁹ etiā regni qualita
tē describ apl̄s ita dicēs. Non enī regnū dī esca ē & pot⁹. sed iusticia
& pax. & gaudiū īspū scō. Itaq; si regnū dī īt no⁹ est. 7 ipsū regnū
dī iusticia 7 pax 7 gaudiū ē. q̄ qui īistis cōmorat. sine dubio īreg
no dī est. Et ēē t̄rio illi q̄ī iusticia & discordia 7 t̄stitia morte
operante uersant t̄ īregno diaboli 7 īinferno ac morte sunt cōsti
tuti. hūs enī īdicius uel dī t diaboli discernit regnū. Et reuera
si sublimi mtis intuitu cōsidem⁹ statū illū īquo degunt cęlestes
supnęq; uirtutes. quę uerę īregno dī sunt. qui ali⁹ ēē credend⁹ ÷
q̄m ꝑpetua iugisq; lętitia. Quid enī tā ꝑpū uerę beatitudi
ni tamq; cōueniens. quā t̄n q̄llitas iugis 7 gaudiū sēpitnū.
Et ut hoc ipsū q̄d dicim⁹ ita ēē n̄ mea cōiectura sed ipsi⁹ dn̄i auc
toritate cerciusī īstruaris. audi eū q̄litatē 7 statū mundi illi⁹
aptissime describentē. Ecce īquit ego creo cęlos nouos 7 t̄rā no
uam. 7 n̄ erunt īmemoria p̄ora. neq; ascendent sup cor. sed
gaudebitis 7 exultabitis usq; īsēpitnū īhūs quę ego creo. Et
rursū. Gaudiū 7 lętitia īueniet īea. grārū actio 7 uox Ludi.
æerit mīsis ex mīse. et sabbatū ex sabbato. Et itū. Gaudiū 7 lętu
cia obtinebunt. fugiet dolor 7 gemit⁹. Et si adhuc clarius de il
la cōuersatiōe 7 ciuitate scā uultus cognoscē. adtendite quę

ad ipsā ierusalē uoce dñi dirigant. Et ponā iquit uisitationē
tuā pacē. 7 ꝓpositō tuō iusticiā. Non audiet ult in iniqtā in terra tua.
uastitas nec cōtritio in terminis tuis. 7 occupabit salus muros. 7 portas tuas
laudatio. Non erit tibi sol ad lucendū p diē. nec splendor lune illu
minabit te. sed erit tibi dñs in lucē sempiternā. et ds tuus in glām tuā.
non occidet ult sol tuus. 7 luna tua nō minuet. sed erit dñs in lucē
sempiternā 7 cōplebunt dies luctus tui. Et ideirco beat apls n gene
raliter neq; simpliciter de gaudiū regnū di ee pnuntiat. sed signanter
ac specialiter illud solū qđ in spū sco. Dixit enī ee aliud qq; uituperabile gaudiū. de qđ dr. Mundus iste gaudebit. 7 ue uob qui ridetis. qui plorabitis. Regnū sane celoꝝ triplicit accipiendū e. aut qđ regnaturi sint celi id est sci in alis subditis. scdm illud. Esto tu sup quinq; ciuitates. 7 tu sup x. illud q; qđ dr ad discipulos sedebitis sup sedes xii. iudicantes xii tribus irsl. aut qđ ipsi celi incipiant a xpo regnari. cū sert oib ei subiectis. cepit ee oia in oib ds. uel certe qđ sci in celis sint cum dño regnaturi.

xiiii Quia obrē in hoc corpore constituti nā no querit unusq; illi se religioi et ministerio deputandū. cui in hac uita semetipsū participē cultor eq; pbuerit. illiq; se etiā in illo p enuisclo cōsortē futū ee n ābigat cui nunc minuisse uel se sociūq; ma luerit exhibe. scdm sententiā dñi ita dicentis. si qs mihi ministrat me sequat. 7 ubi sū ego illic 7 minist meus erit. Hā quē admodū diaboli regnū p conuentiā suscipit uicio. ita regnū di p exercitationē uirtutū. puritate cordis ac spuali scientia possidet. Ybi aū regnū di e. ibi p culdubio 7 uita habet ētna. 7 ubi regnū diaboli e ibi mors ē atq; infernū ee n dubiū e. in q q fuerit nec laudare dñm potest scdm pphē sententiā dicentis. Non mortui laudabunt te dñe neq; oes q descendūt in infernū sine dubio, peccatores. Sednos iquit q uiuimus. n uicius scit nec mundo huic sed dō. bene dicamus dñm ex hoc nūc 7 usq; sclm. Non enī e in morte q memor sit di. in inferno aut peccati quis confitebit dño. id est nemo. Nullus enī tā 7 simplies semetipsū uel xpianū profiteat ee et monachū cū peccat confitet dñm. nullus admittens ea q dñs execrat. remi niscit di. nec seruū se ueracit illi profitet. cui p cepta ē tumaci temeritate ē tenit. In q morte illā uiduā que ē in delicius beat

apls ee pnuntiat. Uidua iqer q; i delicijs e. uiuens mortua e. Sic & multi qui uiuentes in hoc corpore mortui sc̃t. & in inferno iacentes dm laudare nō possunt, & ecc̃tio sc̃t. qui cū mortui sint corpore. dm spū benedicūt atq; claudāt scdm illud. benedicite spūs & animę iustor dnm. & oīs spūs laudet dnm. Ti apocalipsy. aię occisor nō solū laudare dm. sed etiā ipellare dicunt. In euglio qq; euidenti ad saduceos. Non legistis inquit qd dictū e adō dicente uobis. ego sū ds habrahā & ds ysaac & ds iacob. nō est ds mortuor sed uiuentiū. Omes enī ei uiuunt. Ue q; b; et apls. Xpc qd in qt nō ē confundi ds uocari ds illor. parauit enī illis ciuitatē. Hā qz nec ociose (Animę.) sint p; separationē hui; corporis, neq; nichil sentiat. etiā in euglio parabola quę de illo paupe lazaro & diuite purpurato pfert ostendit. quor unus beatissimā sedē id est sin; abrahę req; pmeret. alius intolerabili ardore ętni ignis exurit. Si aū illud qd dr ad latronē. hodie mecū eris i paradiso uoluerim; itendē. qd aliud ee manifeste significat. qm pdurare i aīab; nō solū pstino intellectus sed etiā uicissitudine ea; cgrua pmeritor actuū q; suor pfrui qlitate. hoc enī illi neq; quā dns pmisisset. si ei; animā nosset p; separationē carnis ut puandā sensu & in nichilū resoluendā. Non enī caro ei; i paradiso. sed aīa erat iglsura cū xpo. Cauenda sane imo toto horrore est detestanda puissima hereticor illa distinctio q; dū nō credē xpm potuisse eodē die q; ifera descendit etiā ipa radiso repperiri: ita distinguit. Amdico t hodie, & itposita distinctiōe iferē. mecū eris i paradiso. ut scit hęc pmissio nō stati p; tnsitū uitę hui; ipleta sed p; resurrectionē aduentū itelligat iplenda. nō intelligente illud qd an resurrectioni suę die ptulit adiudeos. q; eū ut semetipso credebāt humanis angustijs & carnali ifirmitate ccludi. nemo ascendit in cęlū nisi q; de cęlo descendit filius hominis q; ē icęlo. Quib; manifeste pbat aīas defunctor nō solū suis sensib; nō puari. sed neq; istis q; dē affectib; id est spe atq; tristicia gaudio acmetu carere. & ex eis quę sibi i illo generali examine reseruant. q; dda ea; iā icipe pgustare. nec scdm opinionē quor ūdā ifideliū i nichilū eas resolui p; hui; cōmorationis excessū. sed uiuaci subsistere. diq; laudib; itenti iherere. & reuera ut seq; stratus

paulus p testimonijs scriptarū de ipsi⁹ aīe nata secdm mediocri
tatē sensus nri pauci alīq disputem⁹. Honne ultē oīs ineptię
ñ dicā fatuitatē sed īsaniā ee. t leuit suspicari. illā p cioriorē hois
portionē īq etiā imago di secdm beatū aplm ac similitudo cīsistit
deposita hac q retunditur īpsenti sarcina corporali īsensibilē fi
eri. que omnē rationis in sese sensū continēs etiā mūdā atq; ī
sensibilē matiā carnis participatioe sui facē ee sensibilē. cū utiq;
ēseqñ sit. t hoc ratioīs ipsi⁹ ordo ētineat. ut eruta meñ ista carnali
q nc hebetat pinguedine ītellectualē uirtutē suā īmeli⁹ reparē.
ac puriorē eā ac subtiliorē recipiat. poti⁹ quā amittat. Intantū
au hoc qđ dicim⁹ beat⁹ aplš uerū ee cognouit. ut etiā optæ ab hac
carne discedē. ut separatioe ei⁹ enixi⁹ ualeat dño copulari dicēs.
desideriū habeo dissolui t cū xpo ee multo enī meli⁹. quo dū su
m⁹ īcorpore pegnam adño. t idcirco audem⁹. t bonā uoluntatē
habem⁹ magis pegnari acorpore. t psentē placē illi. comorationē
scdaīe q ībac carne ē pegnationē adño atq; absentiā a xpo ee p
nimtians. eiq; ab hac carne separationē atq; discessū psentiā ee
ad xpm tota credulitate cfidēs. Et euidenti⁹ ītm sup hīpso ui
uacissimo aīax statu idē aplš, sed accessistis īqt ad sion montē t
ciuitatē di uiuentis ierusalē ecclestem t ad multoz miliū ange
loz freqntiā. t eccl̄am pmitiuoz q cscripti sī īcelis t spirituū iustoz
pfectoz. De qb⁹ spiritib⁹ ī alio loco, deinde patš īquit carnis nrē ha
buim⁹ eruditorē. t reuerebam⁹ ñ multomagis subiciem⁹ pat̄ spi
rituū. t uiuem⁹. xv

Cōtēplatio di multifariē ecipit. Hā ds ñ sola īcōprehensibilis
illi⁹ substancię suę admiratioē cognoscit. qđ tñ adhuc īspe pmis
sioīs absconditū ē. s⁹ etiā creatarū suaz magnitudine t eqlitatis
suę cōsideratioē t cottidianę dispensatioīs auxilio puidet. qndo
scit quę cū scis p singulas geñatioēs egit mīte puriss̄im plustrium.
cū potentiā ipsi⁹ qua uniūsa gubnat modat̄ ac regit. cū īmīsita
tē scientię ei⁹ oculū quē secreta cordiū latē ñ possūt. treīnte cor
de miram⁹. cū harenā maris undarūq; numerum dimīsū ei⁹ cog
nitū cogitam⁹. cū pluuiaz guttas. cū sclaz dies⁹ t horas. cū pteri
ta futuraue uniuersa obstupescentes scientię ei⁹ assistere con

rēplam̄. cū ineffabilē clemētiā eī q̄ inumā flagitia que singu
lis q̄bq; momētis sub ipsi cōmittunt aspectu idefessa longani
mitate sustentat. cū uocatiōem q̄ nō nullis p̄cidentib⁹ meritis
gr̄a suę miserationis asciuit. cū demū q̄dā occasiōe salutis tbuit
adoptandi. cū q̄dā admiratiōis intuem̄ excessu. q̄ ita nō nas
ci p̄cipit ut ab ipsis cunabulis gr̄a nob legisq; suę notitia tde
retur. q̄ ipse aduersariū uincens inob p solo bonę uoluntatis
assensu ętna beatitudine ac ꝑpetuis nos p̄miis muneret. cū
postremo dispensatiōē incarnatiōis suę p nr̄a salute suscepit. et
ac mirabilia mystioꝝ suoꝝ i cunctis gentib⁹ dilatauit. Sunt aū
alię q̄q; huiusmodi inumerę ct̄ēplatiōes q̄ p q̄litate uitę ac puri
tate cordis in nr̄is sensib⁹ oriunt. q̄b⁹ dū tuide mundi sobtutib⁹
tenet. q̄ sp̄fecto nullus ꝑpetuo retentab. iq̄ adhuc aliq̄d carna
lis uitę affectuū. q̄n potius ait dñs uidę faciē meā. nisi eni ui
deb me hō et uiuet. scit mundo huic affectib⁹ trenis. xvi

German. Quid ē g q̄ etiā nolentib⁹ immo ꝙ etiā nescientib⁹ nob
ita supflue cogitatiōes subtilit ac latent ut repunt. ut nō solū
eas expellere uerū etiā itelligę ac deprehendę difficultatis inmodicę
sit. Potest g mens aliq̄ndo abisti uacua reperiri. et nūq̄m hui
cemodi illusiōib⁹ incursari. xvii

Moyses. Mentē quidē nō ītpellari cogitatiōib⁹ ipossibile ē. susci
pę ꝙ cassiue respuere oi studenti possibile ē. Quę admodū g or
tus earū nō oīmodis pendet anob. ita pbatio et electio cōsistit inob. nec
tn exeo q̄d dixim⁹ impossibile ēē mītē cogitatiōib⁹ nō adiri. totū tm
cursus illi⁹ spīrib⁹ tribuendū ē q̄ eas nob nituntur igere ręq; alioqn
nec liberū in hōe maneret arbitriū. nec in nob staret nr̄ę correctiōis
industria. si q̄ ē iquā nr̄m magna ex parte ut cogitationū q̄litas
emendet. aut sęc ac spūalis incordib⁹ nr̄is ut trenę carnalisq; cōrescant.
Ideo nāq; freq̄ns lectio et iugis adhibet meditatio scriptar̄ū. ut exin
de nob spūalis memorię pbeat occasio. idcirco decantatio crebra
spalmorū. ut assidua nob exinde compunctio ministret. idcirco ui
giliarū ac ieiunioꝝ orationūq; sedulitas adhibet. ut extenuata mens
nō trena sapiat. sed celestia contēplet. quib⁹ rursū negligentia irrepen
te cessantib⁹ necesse ē ut mens uitioꝝ squalore concreta. i carnalem

parte mor inclinet & corruat. xviii

Quod exercicium cordis n̄ incongrue molarū similitudini ꝯparat. quasmeat aq̄rū p̄cepſ ip̄etu rotante puoluit q̄ nullat̄n q̄ dē cessare possunt. ab ope suo aq̄rū ip̄ulsib⁹ circūactę ei ů q̄ p̄est situ ē potestate utrūnā t̄ticū m̄lut an ordeū. lolūue cōminui llud q̄ppe ÷ pculdabio cōmolendū qđ ingestū ab illo fuerit cui opis illi⁹ cura cōmissa ē. Ita etiā mens p̄ uitę p̄sentis icursus undiq; īgruentib⁹ tēptationū torrentib⁹ circūacta uacua q̄dē cogitationū ꝑtib⁹ ēe n̄ potit. q̄les uero t admitte t parare sibi debeat. studij ac diligentię sue p̄uidebit īdustria. Si enī ut dixim⁹ ad scārū scriptarū meditationē iugit recurram⁹. ac memoriā nr̄am ad recordationē spūaliū rerū t desideriū p̄fectionis spē q; futę beatitudinis erigam⁹. necesse ÷ ut or te cogitatioē ex inde spūales sum hiis q̄ meditati sum⁹ īntē faciant īmorari. Sin ů desidia seu negligentia supati uicijs t ociosis ē fabulatiōib⁹ occupem⁹. seu curis mundanis t supfluis sollicitudinib⁹ implicem⁹. ē seq̄nt ex inde uel ut quedā tirannic⁹ speties generata operationē quoq; nr̄o cordi non ministrab⁹. t sedm sententiā dn̄i saluatorī ubi fuerit thesaur⁹ op̄ū seu ītentiōis nr̄e. ibi t cor nr̄m necessario p̄manebit. xviiii

Illud sane p̄oib⁹ nosse debem⁹ tria genā cogitationū nr̄ar ēe p̄ncipia. idest ex dō. ex diabolo. ex nob. Et ex dō q̄dē sunt. cū sp̄s sci illustratione nos uisitare dignat⁹ erigens nō ad sublimiorē p̄fectū. t īq̄b⁹ ut min⁹ ac q̄sciim⁹ ut desidiose agentes supati sum⁹. salubrima compunctione castigat. t cū reserat nob celestia sacramenta. t ꝓpositū nr̄m ad meliorē act⁹ uolūtā q; ēūtit. ut ibi. cū rex assuer⁹ castigat⁹ ad nō libros annales īstigat⁹ īq̄rere. q̄b⁹ mardochei beneficia recordat⁹ sūmi eū ḡdu honori exaltat⁹. ac p̄tin⁹ crudelissimā sup̄ nece iudeę gentis sententiā reuocat. t cū ꝓphīa cōmemorat. audiā q̄d loq̄tur ī me dn̄s dr̄. ali⁹ q̄q t dix ī q̄t angl⁹ q̄ loq̄bat ī me. ut cū dī filij uentū se una cū pat̄. t mansionē ap nō facturū ēe ꝓmittit. t n̄ estis uos qui loq̄mini. sed sp⁹s pat̄s ur̄i q̄ loq̄t̄ in uob⁹. t uas electionis⁷ ex p̄ tū queritis⁷ ei⁹ qui ī me loq̄t̄ xp̄i. Ex diabolo ů cogitationū nascit⁷ series⁷. cū subuert⁷ te nō tā uicioꝝ oblectatioē. quā etiā occultus conat⁷ īsidijs subtilissima calliditate mala p bonis fraudulent⁹ ostentans⁷. t trāsfigurans⁷ se nob ī angl⁹ lucis⁷ ut cū engistā

refert 7 cena facta cū diabol⁹ iā misisset ī cor iude ſymonis ſcarioth
ut eū deret dnm. 7 item; p⁹ buccellā iḡt ītrauit illū satanas. petrus
q̄q; ad annaniā, q̄re ait tēptauit satanas cor tuū mentiri te spūi sco. 7
illud qđ multo ante p ecclāsten p̄dictū legim⁹. sisps potestatē
habentis uenerit supte. locū tuū ne dimiseris. illudq̄q qđ dr̄ cē
ahab ī quarto libro regnoꝝ ex psona spūs īmundi. egdiar 7 ero spūs men
tax ī ore oīū pphaꝝ eī. Ex nob aū oriunt cū eorū que gerim⁹ t gessi
mus natalit recordam⁹. de q̄b⁹ beat⁹ dauid. cogitaui iḡt die antiq̄s. 7
annos ętnos īmte habui. 7 meditat⁹ sū nocte cū corde meo. exercita
bar. 7 scopebā spm meū. Et item, dns scit cogitatōes hominū. q̄m
uane sunt; 7 cogitatōes iustoꝝ iudicia; in eugtō q̄q; dns ad phari
seos; quid cogitatis mala ī cordib⁹ uris.

hanc ḡ t̄ptā rationē oportet nos iugit obseruare. 7 unūsasco
gitationē que emergūt ī corde nro sagaci discretiōe discute. origi
nes eaꝝ 7 causas auctores q; p̄mit⁹ īdagante ut q̄les nos eas p̄be debe
am⁹ ex illoꝝ mito q̄ eas suggerūt cōsiderare possim⁹. ut efficiam
scdm p̄ceptū dni pbabiles tp ezete; quoꝝ sūma picia ē ac disciplī
na pbare qđ nā sit aurū purissimū. 7 ut uulgo dr̄ obrizū. tqđ
sit min⁹ purgatiōe ignis excoctū. ereo q̄q uiliq; denario. si pciosū
nomisma sub colore auri fulgentis imitet. prudentissima dis
cretiōe nō falli; 7 nō solū nomismata tyrannoꝝ uult⁹ ex p̄mtia
sapientē agnosce. sed etiā illa que sūt ueri q̄dē regis imagine sedm
legitime figurata pericia sagatiore discernere; deinde neq̄de
illis alegitimo ponde deminutū sit censura trutine diligent
inq̄rere. Que oīa nos q̄q spūalit obseruare debe eugl̄ sermo sub
hac nobis demonstrat exēplo; p̄mū. ut q̄cq̄d cordib⁹ ur repserit nris
t siquod nob dogma fuerit ītromissū. utrūne sit diuino illo 7 eg
lesti spūs sci igne purgatū. an adiū daicā superstitionē p̄tinens. seu
de sectaris philosophie tūmore descendens ī superficie tantū p̄ferat
pietatē. diligentissime pscrutemur. Quod ita potim⁹ īplere. si illud
aplicū fecerim⁹; nolite oi spūi credē. sed pbate sps si ex dō sint. —
Quo genē illiq̄q decepti sint. q̄ p⁹ p̄fessionē monachi nitore sermo
nis 7 q̄b⁹dā sint philosophoꝝ dogmati⁹ illecti. que p̄ma fronte
pius q̄b⁹dā sensib⁹ ac religiōi cōsonis audiente uelut auri fulgore
fallentia. q̄s semel superficie illeserant uelut nomismatib⁹ ereis

falsisq; decepto⁹ ꝑpetuo nudo⁹ ac miser⁹ reddider̄t. uel ad sc̄li eo⁹
strepitū reuocante⁹ ut ad hereticos errores ac p̄sūptiones tumida⁹
p̄thente⁹. qđ etiā ī libro iesu naue legim⁹ achor fuisse ꝑpessū. q̄ de
castris allophilor̄ regulā auream cupiscens atq; furat⁹ anathema
te ꝑcuti atq; ętna meruit morte dāpnari, Sedo sollicite no⁹ ex
plorare c̄ueniet. ne auro purissimo scriptur̄ā p̄ua ītꝑtatio co
aptata metalli p̄ciositate no⁹ fallat, inq⁹ etiā dño saluatori cal
lidissim⁹ diabol⁹ uelut hoi simplici tēptauit ī ponere. eaque ge
neralit̄ sup oīū iustor̄ ītelligenda p̄sonis maluola ītꝑtatiōe
corrūpens. specialit̄ huic q̄ anglor̄ custodia n̄ egebat. conat̄ apta
re dicens. q⁹ angelis suis mandauit de te ut custodiant te ī oīb⁹
uiis tuis 7 ī manib⁹ portabūt te ne forte offendas ad lapidē pedē
tuū. p̄ciosa scit eloquia scriptur̄ā callida assūptiōe c̄uertens.
7 ad c̄tr̄ū sensū noxiūq; detorq̄ns. ut imaginē tyrannici uul
t⁹ sub colore nob auri fallentis obiciat. siue cū paracharaxim⁹
no⁹ conat̄ illudē. quod dā scit pietatis op⁹ admonēs affectandū.
qđ non de legitima senior̄ ꝑcedens moneta sub p̄texta uir tu
tū ducit adūicia. uel īmoderatis ī cōpetentib⁹q; ieiuniis. seu
uigiliis nimiis ut oratiōib⁹ inordinatis uel īcōgrua lectiōe de
cipiens. ad noxiū p̄thit finē. ut cū ītercessiones ac uisitatione⁹
pias ꝑsuadę ipendę q̄b⁹ no⁹ aspūalib⁹ monasterii claustris et
secreto amicę q̄etis excūtiat. sollicitudines etiā curasq; sus
cipę religiosar̄ū ac destitutar̄ū suggerit feminar̄ū. ut huiꝰmo
di laqueis monachū īexcabilit̄ ir̄retitū. ꝑniciosar̄ū solli
citudinū occupatione distendat. t certe cū desiderare sem
clericat⁹ officiū sub p̄texta edificationis multor̄. 7 amore lu
cri spūalis instigat. ꝑ qđ no⁹ ab humilitate ꝑpositi hui⁹ acdis
trictione diuellat, Quę oīa cū sint n̄r̄ę saluti pfessiōiq; c̄tr̄ia.
tam uelamine quodā misericordię ac religionis obtentu facile
impitos īcautosq; decipiunt, Imitant̄ enī nomismata ue
ri regis. que uident̄ ad p̄sens plena pietatis. sed n̄ sunt alegi
timis monetar̄ius id est ꝓbatis 7 catholicis pat̄r⁹ figurata. nec
de cardinali ac publica collationis eor̄ ꝑdeunt officina.
sed furtī fraude dęmonū fabricata. nonsine det̄mento ī
pitis q̄busq; ac ignorantib⁹ ingerunt̄. Quę q̄muis utilia ac

necessaria uideant ad p̄sens. tam si solidtati p̄fessionis nr̄e incipiant p̄ hęc ee c̄tria. totū quo dā corp̄ nr̄i labefactare p̄posit. tāquā necessariū q̄dē sed scandalizans m̄brū. q̄d dextrū man⁹ t pedis agē uideat officiū. pici anob atq; abscidi salubre ē. Satis enī est absq; uni⁹ p̄cepti m̄bro. id ē opatione t fructu ī cęt̄is sanū firmūq; durare. tq̄m debilē intrare in regnū dī. q̄m cū solidtate mandatoz ic̄id̄e ī aliq̄d scandalū q̄d p̄niciosa c̄suetudine separan⁹ no⁹ a distrctioīs regula atq; arrepti p̄positi disciplina inducat ī tale dispendiū. q̄d neq; q̄m futa det̄ mta c̄pensans oēs p̄t̄itos fructus totūq; opationis nr̄e corpus gehenne faciat ignib⁹ c̄cremari. De his generib⁹ illusionū. etiā ī puerbiis elegant̄ exp̄mit̄. Sē uię quę uident̄ recte ee uiro. nouissima aū eaz uenient ī p̄fundū iferi. Et itm malign⁹ sp̄s nocet cū se commiscuerit iusto. id ē diabolus decipit. cū fuerit colore scitatis obtectus. odit aū sonū tutelę. id ē discretionis uī. q̄ desenioz uerbi⁹

In q̄ etiā abbatē iohannē ac munitione p̄cedit. cxi

q̄ dici cōmorat̄ nouim⁹ nup illusū. nā cū exhausto corpore atq; defecto p̄ceptionē cibi biduano ieiunio distulisset. accedenti ei ad refectionē die postero. uenies diabol⁹ in figura ethiopis tetri. atq; ad ei⁹ genua puolut⁹. indulge īq̄t m abba. q̄z ego t hc laborē indixi. Itaq; ille uir tant⁹ ī discretionis ratione p̄fectus. sub colore c̄tinentię incōgruent exercitę. intellexit se ob hoc callidtate diaboli circūuent̄. tali⁹q; distent̄ ieiunio. ut lassitudinē n̄ necessariā immo spūi nocitūrā fatigato corpori supponeret. Et parachararimo soit illusus nomismate. dū ī illo ueri regis imaginē uenerat̄. n discutit an ecclegitime figurat̄. Vltima aū obseruatio hui⁹ p̄babilis t̄ pezitę q̄m de iq̄sitionē pondis ee p̄dixim⁹ talit ī plebit̄. siq̄q̄d gerendū cogitatio tua suggesserit. oi scrupulo retractante. atq; ī nri pectoris trutina collocante. q̄ libtionē iustissima p̄pendam⁹. an plenū sit honestate cōmuni. an timore dī sit gue. an integrū sensu. an humana ostentatione. aut aliq̄ nouitatis p̄sumptione sit leue. an meriti ei⁹ pondus inanis cenodoxię n̄ imminuerit tarraserit gl̄a. Et sic ea p̄tin⁹ ad eram publicū trutinante. id ē ad p̄phetarū et ap̄lōz act⁹ ac testimonia c̄ferente. uel tāquā in

tegra atq; pfecta 7 illi cpensantia teneam. tāqm ipfecta atq; dāp
nosa nec illoz ponderi csonantia oi cautiōe ac diligentia refutem.
Erit g hi quadriptito q̄ diuim m necessaria nob ista discrecio. id:
ut pmū matia nō ueri auri. fucatile ñ lateat. Secdo ut ha eade cogi
tatiōes 7 paracharactima repbem. ut pte. q falsā imaginē regis ñ legi
time signatā ctineat. tilla q̄ i auro pciosissimo scripturā uicioso 7
heretico sensu ñ ueri regis sed tiranni pferāt uultū; similit discer
nente refutare possim. siue ulla q̄rū pond ac pciū rubigo uanitatis
arrodens exagio senioz ñ sinit adeq̄ri. ut nomismata lenia atq; dāp
nosa min q; pensantia recusem. ne illud icidente qd observare tota
uirtute pceptō dñi cmonem cunctis laboz nroz meritis stipendiis
q; fraudem, uolite thesaurizare uob thesauros i tra. ubi erugo 7 tinea
demolit 7 ubi fures effodiunt 7 furant, Iuicq̄d enī ctēplatiōe humane
glē fecim. i tra nos thesaurizare scdm dñi sententiā nouerim. 7 cseqnt
illud tāqm humi recditū i trā gle fossū t diū si dēmonis populandū
t edaci cenodoxie rubigine csumdū. t ita supbie taneis deuorandū
ut ad nullā recedenti utilitatē emolūtūq; respiciat. Omis g cordis
nri recessus iugit pscrutandi sē. 7 ascendentiū ieos uestigia idagati
one sagacissima rectandā neq; forte intellectualis ibidē bestia t
leo t draco ptinsiens pniciosa uestigia latent ipsserit. qb accessus etiā
cētis inadita pectoris nri p cogitationū negligentiā pbeat. 7 ita
p singulas horas atq; momta trā cordis nri eugtico arat. hi ē iugi
dñice crucis recordatiōe sulcante uel noxiarū ex nob ferarū cubi
lia at uirulentoz serpentiū exterminare latibula potim. xr iii
Ad hec obstupefacto nō ituens senex. 7 ad uerba narratiōis suę suc
censo ierplebili ardore, p admiratiōe desideriū nri paulisp sermo
ne suspenso rursus adiec, quo nō o filii ad disputationē tā longā
ura sedulitā puocauit. 7 igni qdā collatiōi nr referentiore sensū
puero desiderio subministrat. ut ex hi etiā ipso manifeste c tēpler
in ueritate uo pfectiōis sitire doctrinā. uolo uob adhuc sup discre
cionis euimietate ut gra quę i tr cuncta uirtute arcē ac p matū
teneat. pauca disserere. excellentiāq; ei 7 utilitatē ñ solū cotidi
anis explis sed etiā antiq̄s patrū cōsolatiōib ac sententiis appbare;
freqnt nāq; memini ñ nulli huimodi sermonē cū gemitu lac misq;
poscentib meq̄q̄ aliq̄d ei doctrinę cferre cupientē nullaten potuisse.

7 ita ime ñ solū sensus. uerū etiā ipsū eloq̄ū defecisse. ut non iuenire q̄m admodū t cū leui cōsolatiōe eos dimittem. Quib⁹ idiciis euidēt agnoscit. dñi grām pmerito ac desiderio audientiū disputantib⁹ aspirare sermonē. Quē q̄ breuissimū istud q̄ supē nocti spaciū ñ occurrit explere. in dulgentē illud potiq̄ corpore cui necesse est totū psolui si id q̄ modicū ē fuerit denegatū. plenū narratiōis ordinē integ̃ futi dici seu noctis examini reseruem. Decæ nāq; discretiōis optimo cōsultore. in hac pmū patefacē sug̃ mtis industriā. 7 utrū sint tēe possent ei capaces hoc idicio ac patientia ēpbare. ut de illa quę moderatiōis generatrix est. uirtute tctante neq̄q̄m uiciū q̄ ipsi ctrīū est nimietatis incurrant. uū ratiōis ac natę ei quā uerb excolunt effectu atq; ope uiolantē. In hac g nob discretiōis bonū deq̄ quantū dñs dederit adhuc idagare disponim⁹ pmitt⁹ poscat. ut nō de ipsi⁹ excellentia 7 moderatiōe q̄ pma uirt⁹ inēe cognoscit differentē. disputatiōis q̄q̄ tēporis modū ñ pmittat excedere Hūs itaq; beat⁹ moyses collatiōi nr̄ę dans finē. ad huc nō auido accedēs uoce pendentē degustare sōnū paulisp hortat⁹. / isdē ipsis q̄b⁹ insidebam⁹ pliathmis admonēs incubare. embrimis paritē capita nr̄o ceruicaliū uice suppositis. quę crassioribus papiris in longos g̃ciles q; fasciculos coactis sesq̄pedali ītuallo paritē collocata nunc q̄dē humillimū sedile ad scabelli uicē frīb⁹ insinuaxi cōsidentib⁹ prestant. nec ū subiecta ceruicib⁹ dormientiū pbent capiti ñ nimie durū sed tctabile aptūq; fulcimītū. Ad q̄s monachoꝝ usus hec idcirco t maxime oportuna habent 7 cgruā. q̄ ñ solū sint aliq̄ten⁹ mollia. paruoq; 7 ope reparent 7 p̄cio. utpote passi papyro p ripas nili fluminis emergente. sed etiā q̄ ad remouendū habilis matię. leuisq; natę sit. Atq; ita pcepto senis tandē sum⁹ ad degustationē sōni onerosa q̄ete cōpositi. tā digestę collatiōis iflāmati gaudio. quā repmissę disputatiōis exspectatione suspensi. Explt collatio .i. abbatis moysi. de monachi destinatiōe 7 fine. Itē capitula de sēdā coll eiusdē seniis.

i Primū abbis moysi sup discretionis gra 7 antonii
ii Quid discretio sola conferat monacho 7 disputatio sup̄i beati
iii De errore saul⁹ 7 ahab. q̄ p discretiōis ipicia sunt decepti.
iiii Quę de bono discretionis in scripturis scis referuntur. ipicia.
v De morte heronis seni⁹. vi De ruina duoꝝ fratrū ob discretiōis

o quācuiq; uolenti iugū assumere nemo phibent desecare.

vi De altius illusiõe q̃m p̃ impiciã discretiõis incurrit ℣ modũ
vii De lapsu ⁊ deceptiõe mesopotameni monachi. ℣ possideat uera.
viii Interrogatio de acq̃renda uera discretione x Responsio quẽ ad
xi Verba abbatis serapionis ⁊ de marcore patefactarũ cogitationũ
⁊ de piculo p̃p̃ç confidentiç ℣ rib⁹ reuelare. xii
Confessio uerecundiç ob q̃m cõfunderem cogitatiões nr̃a senio
xiii Responsio de cõfusiõe calcanda ⁊ piculo nõ cõdolentis.
xiiii De uocatiõe samuelis. xv De uocatiõe pauli apli. xvi De appe
tenda discretione xvii De ĩmodicis ieiuniis ⁊ uigiliis. xviii Inter
rogatio de cõtinentia ⁊ refectiõis mẽsura xviii De optimo cibi
cottidiani modo xx Obiectiõ de facilitate cõtinentiç quç
duob⁹ pax imatis sustineat. ℣ neralis cõtinentie ⁊ reẽ mod⁹ sit.
xxi Responsio de uirtute ⁊ mẽsura exptç cõtinentiç xxii Qui nã ge
xxiii Quẽadmodũ habundantia humorũ genitaliũ castigẽt
xxiiii De labore ecclis refectiõis ⁊ de frũ uenia ĩ edacitate.
xxv Interrogatio quom possit una sep eadẽq; mẽsura seruari.
xxvi Responsio de nõ excedendo refectiõis m Explicunt capitula

Incipit scda collatio abbatis moysi. De discretione

Degustato itaq; matutino sapore cũ ortũ lucis tandẽ
nob claruisse gaudentes reꝑmissã narrationẽ repos
cere coepissem⁹. beat⁹ moyses ita exorsus ẽ. Cũ ui
deã uos tanti desiderii ardore flãmatos. ut neipsũ
quidẽ paruissimũ q̃tis momentũ q̃d spũali collati
oni subthentes. refectiõi carnis maluerã deputare. ad reqẽ
credã uri corporis pfecisse. in q̃q hc urm cõsideranti feruorẽ
sollicitudo maior icũbit. Necesse ẽ enim etiã me ĩ psoluendo de
bito tanto maiorẽ deuocionis curã gerere. quanto uos idatten
tius uideo postulare scdm illã sententiã, si sederis cenare ad
msã potentis sapientẽ ĩtellige quç apponunt tibi ⁊ immitte ma
nũ tuã sciens quia talia te oportæ pparare. Quã obrẽ debono
discretionis ei⁹q; uirtute dicturi. inquam sermo nocturnꝰ
collationis ingressus finẽ nrç disputationi dedit. credim⁹ cõgru
um excellentiã ei⁹ patrũ p̃mo cõsignare sententiis. ut cũ patuerit
q̃d de illa senserit ꝓnunciauerit mq̃ore nr̃i temporis plati tã antiq̃s q̃m
recentib⁹ ruinis ⁊ casib⁹ diuersis q̃ꝑ eo q̃d min⁹ eã fuerãt assecuti

pernicioso deiecti sunt lapsu. in q̄rītū possum⁹ utilitatē ei⁹ 7 cō
moda re⁹ctem⁹. quib⁹ discussis quē admodū expet̄e eā atq;
excolere debeam⁹ efficaci⁹ instruam⁹ cōsiderante⁹ meritī ei⁹ 7
gr̄e dignitatē. Est enī ī mediocris quedā uirt⁹. nec q̄ huma
ne passim ualeat īdustria cōp̄hendi ī diuine fuerit largitate
c̄lata. Siq̄dē īt nobilissime spūs sc̄i dona hāc q̄q; ita legam⁹ ab apl̄o
numārī. alu dat̄ p spm̄ sermo sapiēt̄ie. alu sermo sciēt̄ie
sc̄dm eundē spm̄. alu fidē ī eodē spū. alu gr̄a sanitatū in uno.
7 p̄ pauca alu discretio spirituū. Deinde cōpleto oī catalogo
spū aliū charismatū subdit. Oīa aū hec operat̄ un⁹ atq; idē
sps diuidēs unicuiq; p ut uult. Videt⁹ q̄ ñ t̄renū nec parui
ꝑ discretiōis mun⁹. sed diuine gr̄e maximū p̄miū q̄m ī mona
chus oī ītentiōe fuerit assecutus. 7 ascendentiū ī sese spirituū
discretionē certa ratiōe possederit necesse ē eū uelut ī nocte ce
ca tetrisq; tenebris oberrantē ñ solū ī p̄nicioſas foueas ac p̄rupt⁹
decidē⁹ etiā ī planis ac directis frequēt offendē.

Memini q̄ndā ī annis adhuc puericie cōstitut⁹ ī part⁹ the
baidos ubi beat⁹ antoni⁹ morabat̄ senioꝝ adeū p̄fectiōis
īq̄rendę gr̄a cōuenisse. Cūq; ad uesp̄tinis horis usq; ad lucē fuisset
p̄tēta collatio questionē hāc maximū noctis spaciū cōsūpsisse.
Ha diutissime querebat̄ que nā uirt⁹ obseruantia monachū po
sit diaboli laqueis ac deceptiōib⁹ custodire sēpulesū. Et certe recto ī
mite firmoq; gressu ad p̄fectiōis culm̄ euehere. Cūq; p captu
mentis sue p̄ferret un⁹quisq; sententiā. 7 alu q̄dē h̄ ieiunio
uigiliarū q; studio collocarēt. q̄d hīs uidet extenuata mens
ac puritatē cordis 7 corpor⁹ assecuta dō facili⁹ uinir⁹. alu in
cēptu uniūsarū rerū quib⁹ mens si pēnit⁹ nudare⁹ tāq̄m nul
lis deincep⁹ retinentib⁹ laqueis ad dm̄ expeditioꝝ p̄uenire. alu ana
choresim necessariā id⁊ remotionē 7 heremi secreta censerent
ī q̄ cōmanē⁹ q̄s familiari⁹ īt̄ pellare dm̄ eiq; peculiari⁹ possetī
herere. ñ nulli sectanda caritatis id⁊ humanitati⁹ officia defi
nirent. q̄d hīs regna cel⁹ datum se dīs ī euglio uelut speciali
repmittat. Dicēs. Venite benedicti patris. m. poss paratū. u. r.
a cōstitutione mundi. esurui enī 7 dedisti⁹ m. m. sitiui 7 dedistis⁹ m. b.
et cet̄a. Cūq; ī hc modū diuisis uirtutib⁹ aditū certiorē ddm

.o. que pu erga sōs 7 pegnos studio suscepti⁹ impendat̄.

parari posse decenerẽt. esse etq; noctis maximũ tẽp⁹ haciqsitiõe
clũptũ intulit demũ beat⁹ anton⁹. Omia q̃dẽ hec q̃ diuinis
necessaria sẽ 7 utilia sicientib⁹ dm̃. atq; ad eũ capientib⁹ pue
nire. sed hijs p̃ncipalẽ tbuere grã̃ nequaq̃m no⁹ innumeri
multoq; casus 7 expimta pmittunt. Vã sepe numo acerrime ꝯsdã
ieuniis 7 uigilijs incubante⁹ ac mirifice i solitudine secce
dente⁹ priuationẽ q̃q; oĩum facultatũ ita sectante⁹ ut ex ip
sis neuni q̃dẽ dier uictũ sibimet, unũue denariũ sup ẽe pate
rent. humanitatis etiã studia tota deuotione cõplentes. ita
uidim⁹ repente deceptõ⁹. ut arreptũ op⁹ nõ potuerint cõgruo
exitu tminare. sũmũq; feruore 7 cuersatione laudabilẽ
detestabili fine ccluserint. Qua obrẽ quid p̃ncipaliter ducat ad
dm̃ manifeste potim⁹ agnoscẽ. si ruinę ac deceptiõis ullq; causa
diligenti⁹ anob fuerit idagata. In illis nãq; cũ erubarent p
dictarũ opa uirtutũ. discretio sola deficiens. usq; ad finẽ
ea durare nõ sinit. Nec enĩ alia lapsꝰ eq; causa deph̃endit. n qd
min⁹ a seniorib⁹ instituti. neq; quã potuerẽt rationẽ discre
tionis adipisci. quę p̃tmittes utilitatẽ uia regia
docet monachũ sẽp icedẽ. 7 nec dett uirtutũ pmittit extol
li. id÷ feruoris excessu iuste ctinentię modũ iepta p̃sũptiõe
thscendẽ. nec oblectatũ remissione. deflectere ad uicia si
nistra ccedit. h est sub p̃textu gubnandi corporis ctrio spũ
tepore lentescẽ. Hec nãq; ẽ discretio quę ocul⁹ 7 lucerna cor
poris in euglo nuncupat secdm illã sententiã saluatoris. lu
cerna corporis tui ẽ oculꝰ tuus. q̃d si oculꝰ tuus simplex fuerit. totũ
corp⁹ tuũ lucidũ erit. eo q̃d ipsa cogitationes hominis unũq;
sas actusq; discernens. cuncta q̃ gerenda sẽ p̃uideat atq; p
lustret, que sit homine neq̃m fuerit. id÷ nũ iudicio 7 scien
tia cmunita. seu q̃libet errore ac p̃sũptione decepta totũ cor
p⁹ nr̃m faciat tenebrosũ. h÷ oẽm acie mẽtis act⁹q; nr̃os reddat
obscuros. cecitate sed uicioq; 7 pbationũ tenebris inuolutos.
Si enĩ ipt lumẽ q̃d ite÷ tenebrę sint. tenebrę ipse. q̃ntę erunt.
Nulli nãq; dubiũ ẽ errante iudicio cordis nri 7 ignorationis
nocte possesso. cogitatiõe q̃q 7 opa nra q̃ ex discretiõis delibatiõe
descendẽt maioꝝ peccatoꝝ tenebris iplicari, Deinq; ille q̃ pm

iudicio dī regnū ꝑtī israhelis emeruit. qꝝ hꝫ discretiōis oculū
neq̄q̄m habuit. uelut toto corpore tenebrosus etiā ipso deie
t⁹ ÷ regno. dū lucēꝫ hui⁹ tenebris atq; errore decept⁹ acceptabilia ea
dō sac̄ficia sua q̄m ꝑcepto samuhelis ob-edientiā iudicauit. at
q; et ulla mꝫgi⁹ parte causā offensionis īcurrit. erq̄ re ꝓpiciandā
sibi diuinā speraūat maiestatē. III

Hui⁹ inq̄m discretionis ignoratio achab regē israh(post)l sublimissimū
uictorieꝫ tūphū q̄ ei fuerat dī fauore ēcessus cōpulit credē. me
liorē ee mis̄cdiam suā q̄m diuini seuerissimā exsecutionē ꝑ
cepti. ⁊ quēadmodū ipsi uidebāt crudelis impij. sua ēsideratioe
mollit⁹ dū mauult cruentā uictoriā clemtia tēperare. ob ī
discretā mis̄cdiam uelut toto corpore reddit⁹ tenebrosū.

Hec est discretio q̄ ñ solū III ⁊ īreuocabili morte dāpnatur.
lucēna corporis sedetiā sol abapto nuncupat sc̄dm illud. sol ñ occi
dat supra iracundiā uram. Hec etiā uitę nr̄ę dr̄ gubnatio. sc̄dm illud;
q̄b⁹ ñ ē gubnatio cadēt ut folia. Hec ēsiliū rectissime nominat. sine q̄
nichil agē oīno scriptę auctoritate ꝑmittim. ita. ut ne ipsū q̄dē
spuale unū q̄d lętificat cor hominis sine ipsi⁹ sinam moderatioe
ꝑcipe. sc̄dm illud; cū ēsilio oīa fac. cū ēsilio unū bibe; Et itm. Si
cut ciuitas muris diruta ⁊ ñ circūdata sic ē q̄ ñ cū consilio aliq̄d
agit. Cui⁹ ꝑuatio q̄m pniciosa sit monacho testimoniū hui⁹ exēplū
ac figura declarat. diruteꝫ eū ac sine muris ēparans ciuitati.
In hac sapientia. in hac ītellectus. sensusq; ēsistit. sine q̄b⁹ nec ī
tiorē nr̄a edificari dom⁹ nec spuales potunt diuitię ēgregari.
sc̄dm illud; cū sapientia edificat dom⁹. ⁊ cū ītellectu itm erigit.
cū sensu īplent cellaria oīb⁹ diuitijs ꝑciosis ⁊ bonis. hęc iq̄m ÷ solu
dus ÷ cib⁹. q̄ ñ apfectis tantū ac robustis ñ potest sumi. sc̄dm illud;
Pfectoꝝ aū ÷ solidus cib⁹ eoꝝ q̄ ꝑ cōsuetudine exercitatos habent sen
sus ad discrecionē boni ac mali. Quę ī tantū utilis nob ac necessa
ria ēpbat. ut etiā uerbo dī ei⁹q; uirtutib⁹ coaptet. sc̄dm illud;
Viuus ÷ enī sermo dī ⁊ efficax. ⁊ penetbilior oī gladio ancipiti. ⁊
ptingēs uq; addiuisionē aīę ac spūs ēpagū q̄q ac medullarū. ⁊ discre
tor cogitationū ⁊ ītentionū cordis. Quib⁹ manifestissime declarat.
nullā sine discretionis gr̄a ꝑfecte posse t ꝑficere stare uirtutē; Ertia
tā beati antonij q̄m unius ꝯ sententia definitū ÷ discretionē

ēe. quę fito ḡ du ītrepido monachū ꝓducat ad dīm. ꝑdictaq; uirtu
te iugit ēseruet inlesas. cū q adēsūmatiōis excelsa fastigia minore po
sit fatigatiōe ēscendi. 7 sine q multi etiā ꝓpensi laborante ꝓfectiōis
nequierint culm attingē. Omiū nāq; uirtutū generatr custo mo
deratrq; discretio ē.

Et ut hanc eāde definitionē antiqt asco antonio 7 cęteris patb sic p
misim cfirmet exēplū. recolite id qđ nup ge tū oculoz uiroz uidi
tis obtutib. senē uidet heronē ante pauco admodū dies illusiōe di
aboli assumis adima deiectū. Quē q nq ginta annis ī hac heremo cō
moratū singulari districtiōe rigorē ctinentię tenuisse memi
nim. 7 solitudini, ut ō es hic cōmorante miro feruore sectatū.
Hic g q pacto. q ratiōe. p tanto labore ab īsidiatore delus ḡuissimo
corruēs labsu. cuncto ī hac heremo cōstituto luctuoso dolore ꝓcus
sit. Nonne. qm discretiōis uirtute possessa suis definitionib
regi q suā cōsiliis t collatiōib fratrū atq; īstitutis maiorum maluit
obedire. Siqdē tanto rigore īmutabilē ieiunii ctinentiā sēp
exercuit. 7 solitudini cellęq; ita iugit secreta sectat. ut abeo
participationē ieundi cū fīnitate cuiuis ne ueneratio qdē
diei paschalis aliq ndo obtīne potuerit. ī q fīb cunctis panni ū
saria sollēnitate ī ęcclā retentati sol n potat aggari. neq
tulūq; ꝓceptiōe legumini parui. a suo uideret ꝓposito relax
asse. Qua p sūptiōe decept angl̄m satanę uelut angl̄m luci cū
sūma ueneratiōe suscipiens. eiq; ꝓcepti ꝓno ob edien famu
latu semetipsū ī puteū cui pfunditatē oculoz n attingit ītui
tus ꝑcipitē dedit. de angli uidet sui sponsiōe n dubitās. qeū p
merito uirtutū ac laboz suoz neq q̄m posse firmaūat. ulli iā
discrimini subiace. Cui rei fidē ut exp̄imto suę sospitati euiden
tissime ꝓbaret. supdicto sepuleo nocte ītēpesta illusu ī iecit.
magnū scit uirtutis suę meritū ꝓbatus. cū inde exisset īesus.
Deq dū p ene iā exanguis ingenti fratrū labore fuisset exct.
uitā die tcia finitus. qđ his deītuse ita ī deceptiōis suę obstina
tiōe pmansit. ut ei ne exp̄imto q dē mortis suę potuerit ꝓsuader.
qđ fuisset demonū callidit̄ate delusus. Qua obrē ꝓmeriti labo
rū tantoz 7 annoz numo sitate q ī heremo ꝓdurauit. hoc mise
ratiōe 7 humilitate sūma ab his q ei conpatiebant exicio. uix

apbro abbe pasnutio potuerit obtineri. ut ñ int biothanatos
reputar. sed etiã memoria 7 oblatiõe pausantiũ iudicaret in

VI Quid dicã de duob illis q cũ ultra illã heremũ 7 dignus
thebaidos ubi qndã fuerat beat antonii habitarent.
mi n cauta discretiõe pmoti eunte p extentã solitudinis
uastitatẽ nullã escã ponit sumẽ decreuerunt. nq̃m psemet
ipsũ illis dns pstitisset. cũq; errantes eos p deserta 7 deficien
tes ia fame alonge máxices cspexisset. quę gens cunctis pene
nationib ferisimmanior atq; crudelior ÷ ñ enĩ eos adessu
sionẽ sanguinis. ut ñ nullas gentes desideriũ pdę sed sola fero
citas mtis instigat. eiq; ẽt natam feritati suę cũ panib occ
curriss. un eis subueniente discretiõe uelut adño sibi por
rectos cũ gaudio 7 grãrũ actiõe suscepit. reputans escã sibi
diuinitus ministrari. nec sine dõ factũ. ut hi q sep hominũ
cruore gauderẽt. deficientib ia ac tabescentib uictę sub
stanciã largirent. alii ũ recusans cibũ uelut ab homine sibi
oblatũ. iedię defectiõe cspũpt ÷ quor licæ initia ex reprehensi
bili psuasiõe descendunt. un tam subueniente discretiõe
id qđ temere icaute q; ccepat emendauit. alii aũ istulta psũp
tiõe pdurãs ac penit discretionis ignari. oĩ or tẽ q̃m dns auer
tere uolut. sibi ipse cõsciuit. neq̃quã credẽs istinctu factũ
diuino qđ inmites barbari ppę feritatis obliti. panes eis p

VII Quid etiã de illo cõmorãte. cui 7 gladius obtulissent.
nominis quia adhuc sup ÷ nolum facẽ mtionẽ. qui dũ lon
go tẽpore demonẽ iangli suscepit claritate reuelationib ei i
numeris sepe decepti credidit nuntiũ ẽe iustię. hã exceptis
his etiã p oõs noctes i cella ei lum absq; ulli lucręe pbẽat officio
Ad extremũ iubẽt a demone ut dõ filiũ suũ q cũ eo parit imo
nasterio cõmanebat offerret. ut scit h sacficio abrahę patriarchę
meritas eq̃rẽt. Cui mtantũ ÷ psuasiõe seductus. ut patoidiũ
opus pfecisset. in cũ uidens puer cultrũ ext cõsuetudinẽ acuen
do pparare 7 uincula q̃b eũ uelut oblatur ad imolandũ cõstrin
gere disponebat iq̃rere. psagio sceleris futi ptinit aufugisset.
Longũ ẽ deceptionẽ illi quoq; monachi mesopotamini. nar
rando pcurrere. q illa puincia ppaucis imitabilẽ crinentiã

renēs. qm̄ p anno⁹ multo⁹ singularit ī cella r etr'usus exēgat. ita
ē ad extremū diabolicis reuelatiōib⁹ sōnijsq; delusus. ut p̄ tanto⁹
labore⁹ atq; uirtute⁹ quib⁹ excesserat oēs monacho⁹ ibidē resi
dente⁹ ad iudaismū (circ) circūcisionē carnis lapsu miserabili uolueret.
Hā cū uolēs eū cōsuetudine uisionū ad credulitatē fut̄e deceptiōis
illicē. uerissima q̄q; multo tēpore diabolus uelut ueritatis nun
ti r reuelasset. ad extremū ostendit xp̄ianū plm̄ una cū p̄nci
pib⁹ religiōis ac fidei nr̄e aplis sert atq; martirib⁹ renebrosū ac
tetrū oīq; macie tabidū atq; deformē. r ecc̄t iudeoz plebē.
una cū moy'se patarchis. pphetis sūma t̄pudiantē lētitia r
splendidissimo lumine coruscantē. suadens. ut si mallēt meri
ti ac beatitudinis illoz participes fieri. circūcisionē q̄q; susciꝑe
festinaret. Horū itaq; pfecto null⁹ tā lugubriter fuisset illus? si
rationē hui⁹ discretionis assequi laborassent. Quā obr̄e iq̄nti pnci
osū sit discretiōis grām̄ nō habi. multoz casus r exp̄imenta declarant.
VIIII. Ado hec german⁹. r nouelli exēplis. r definitiōib⁹ antiq̄rū sati
abūdeq; ꝑpatuit. discretionē. fontē q̄dām̄ radicēq; cunc
tarū ēe uirtutū. Quom̄ g acq̄ri debeat cupim⁹ edoceri. aut
quēadmodū. utrū uera r ex dō. an falsa r diabolica sit possit
agnosci. ut sed̄m illā ꝑabolicā q̄ supiore tēpore tatu disseruisti pa
rabolā. q̄ iubem̄ fieri ꝑbabiles t̄pentiq; nūmismati ī ipsā ueri
regis imaginē ꝓuidentes deph̄endē ualeam⁹ q̄d nō sit legitime
figuratū. atq; illud sic uulgari usu uerbo hestēna collatiōe dis
ti tāquā paracharaxim̄ rep̄bemus. illa īstructi ꝓcia q̄m
satis copiose r iteq̄ ꝓsequut⁹ spūali atq; ꝑabolico t̄pentiq; īēē de
bere signasti. Quid enī ꝑ derit uirtutis ei⁹ r gr̄e⁹ merita cog
nouisse. si quēadmodū expetenda t acq̄renda sit nesciam?
V. Tunc moy'ses. Vera īquit discretio nō nisi uera humilitate c̄q̄rit.
Cui⁹ humilitatis hec erit ꝓma ꝓbatio; si uniūsa nō solū q̄ agenda sē
sed etiā que cogitant̄ seniorū referuent̄ examini. ut nichil suo q̄s
iudicio credens. illoz p̄ oīa definitiōib⁹ acq̄escat. r quid bonū t
malū debeat iudicare ex t̄dicione cognoscat. Que īstitutio nō so
lū puerā discretiōis uiā. iuuenē recto t̄mite docebit īcedē. uerū
etiā cunctas fraudib⁹ r insidijs inimici seruab⁹ inlesū. Null⁹ enī deci
pi potit. q̄ nō suo iudicio. sed maioz uiuit exēplo. nec ualebit igno

rationi eo callidus hostis illudē. q̄ uniuſas cogitatiōes i corde nascen
tes ꝓnitiosa uerecundia nescit obtegē. sed eas mātō examine seniꝝ
trepbat tadmittit. Illico nāq; ut patefacta fuerit cogitatio ma
ligna marcescit. tanq̄m discretiōis iudiciū pferat. serpens tetri
mi uelud etenebroso ac subterraneo specu uirtute cōfessionis ꝓtēt
ad lucē tductū q̄dam ac dehonestat abscedit. Tādiu enī suggestiōes
eius noxiꝝ dnant in obq̄m diu celant in corde. tt ut uirtute sententiꝝ
huius efficatis colligatis. referā uob abbis serapionis factū. q̄d ille iunioribꝫ
frib⁹ eq̄ntissimꝝ istructiōis gra ꝓponebat. Cū adhuc iquit eem tcū ab
bate thone cōmanerē. hec in inimici ipugnatiōe igesta fuerat cfue
tudo. ut p̄q̄m refeciſſē hora nona cū sene unū paremati cotidie i sinu
meo latent abscondem. q̄d sero ignorante illo occulte edebā. q̄d furtū
lucē cōuentia uoluntatis tioliti semel desideriū icrimentia sine cessatiōe
cmittere. expleta tn cupiscentia fraudulenta admemet ipsū reuer
tens gui sup admisso furti crimine cruciabar. q̄m sup esu ei fuerā iocundat.
Cūq; istud molestissimū op, uelud aberactoribꝫ in pharaonis idictū uice latum sin
gulis diebꝫ explere n sine cordis mei dolore cōpellerer. nec tam eruere
me possem abhac eoꝝ seuissima tirannide tclandestinū furtū seni ma
nifestare cfunderer. cōgit dī nutu de hoc me captiuitatis iugo uolentē
eripe. ut q̄dā frs cellā senis obtentu ędificatiōis expetent. Cūq; refectiōe
transacta cllatio spualis cepisset agitari. respondes q; sener ꝓpositis int
rogatiōibꝫ eoꝝ de gastrimargie uicio. toccultarū cogitationū dominatiōe
dissereret. earū q; natam tatissimā uū quā haberent donec celarent
exponeret ego collatiōis hui uirtute cpunct tcōscientia redarguente
pfit. uelut q̄ credem obhoc eafuisse plata. q̄d seni dns secta mei pecto
ris reuelasset. i occultos pmū gemit exeitat. dehinc cordis mei cpunc
tiōe crescente i apto singulis lacmatq; prūpens. paremati q̄d cfue
tudine uiciosa subtreram clanculo comedendū. desinu furti mei cōscio
ac susceptore pduri. eūq; i mediū pferēs quē admodū cotidie latent
edere pstrat itrā cū uenie postulatiōe cfessus sū tubri pfusis lacmisat
absolutiōem dirissime captiuitati adno poscerent iploraui. Tunc sener. con
fide ait o puer. absoluit te abhac captiuitate etiā me tacente cfessio tua. Vic
torē nāq; adūsariū tuū hodie tū phasti tualidi eū tua cfessiōe pstrauen. q̄m
ipse fuerā abeo tacitnitate derectus. quē utiq; neq̄m t tua t altī ~~responsiōe~~ reptōn
cfutans ire nc usq; pmisera dnari. scdm illā salomoni sententiā. quia n sit
cōdictio abhis q̄ faciunt malū cito ideo repletū e cor filioꝝ hominū ipsis.

ut faciat mala. Et ideo rogo te p hāc publicationē suā ut ne q̄ssim sp̄s inq̄e
tare n̄ potit. nec i te latibulū sibi tetrim serpēs deinceps usurpab. de tene
brisco rdis tui salutari cōfessiōe p̄tect ad lucē. Nec dū senex hec ūba cōpleue
rat. 7 ecce lāpas accensa de meo sinu p̄cedens. ita cellā replebat odore sulphu
reo. ut uehemētia fetoris ipsi uir ē ea nō residere p̄mitt̄et. Resumēsq; ad
monicionēm senex. Ecce iq̄t dn̄s t ueritatē sermonū meoꝝ uisibiliē appba
uit. ut passioni illi incentorē de corde tuo salubri cōfessiōe depulsū. ocu
lis p̄uidere patefactūq; hostē neq̄q̄m locū ire ulti habitū apta ei expulsiōe
cognouēs. Itaq; secdm sententiā seni ita ē iq̄t ime cōfessiōis hui uirtute dn̄a
tio diabolicę illi tirannidis extincta atq; i ꝑpetuū cōsopita. ut nū q̄m
m nememoriā q̄dē ccupiscentię hui ulti tēptauit ūimic igere re. nec
me p hec aliq̄n do pulsatū ne furtiui illi desiderii ūstigatiōe p̄sentiri
quē sensū i ecclāste q̄q; pulcherrime legim figuratū; si momorderit
iq̄t serpēs n̄ ūsibilo n̄ ē abundantia ūcantatori. cōmodū taciti serpen
tis morsū p̄nicioſū cō designās. id ÷ si p̄fessiōe suggestio seu cogitatio
diabolica ūcantatori cuiq̄ spūali sorti uiro. q̄ carminib scriptarū me
deri ꝑtin uulneri t exthere de corde cōsueuit noxia uenena serpentis
patefacta n̄ fuerint succurrere pclitanti ꝑito ue n̄ potit. hoc g m
adscientiā discretiōis uerę p̄uenire facillime potim. ut senioꝝ uestri
gia subsequēs neq; agē q̄q̄m noui neq; discerne nro iudicio p̄sumam;
sed quē admodū nō ulloꝝ tēdicio tutię p̄bita iformari ti oīb gdiam. fixi
tutiōe firmat n̄ m ad p̄fectā discretiōis rationē q̄sq; puerię uerū et acunc
ti insidi ūimici tutissim p̄manēb. Nullo naq; alio uicio tā capitē diabol
monachu p̄thit ac p̄ducit admortē. q̄m cū eū neglecti cōsiliis senioꝝ suo
iudicio psuaserit definitiōq; cōfidē. Et ecce cū oēs artes ac disciplinę
humano ingenio reptę. 7 q̄ nichil ap̄li q̄m uitę hui tēporarię cōmodi
p̄sunt licet manu palpari q̄nt 7 oculis p̄uideri. recte tam aq̄quā
sine īstituentis doctrina neq̄at cō p̄hendi q̄m ceptū ÷ credē. hāc solā
n egere doctore. q̄ tinuisibilis 7 occulta ÷. 7 q̄ n̄ n corde purissimo p̄uide
t. Cui error n̄ tēporale dāpnū. nec q̄ facile repare. sed aię p̄dicionem
parit mortēq; ꝑpetuā. Habet enī n̄ adūsu uisibile. sed inuisibile atq;
inmites hostes diurnū nocturnūq; cōflictū. nec cū unū t duos sed cū
inumerabiles catuas spūale certam. Cui casus tanto p̄nicioſior cunc
tis quanto 7 infestior ūimic tegit occultior. Et ideo sēp senioꝝ sūma
cautiōe sectanda uestigia. atq; adeo cuncta q̄ ūtus cordib oriunt
sublato cōfusiōis uelamine deferenda. ¶ Germanus

Occasionē nob̄ pnicioſę uerecundię q̄ cogitatiō̄es malas ſtu
deam⁹ obtegere illa p̄cipuę creat causa. q̄ nouim⁹ quendā ī ſi
rię partib⁹ ut credebat̄ p̄cipuū ſenioꝝ cuidā frī cogitationes ſuas
ſimplici cōfessione p̄denti postmodū quadā indignatione p̄mo
tū easdē q̄ uīt exp̄brasse. Vnde fit. ut dū eas ī nob̄ p̄m im⁹. ac senio
rib⁹ eruberescim⁹ publicare. curationū remedia cōſeq̄ nequeam⁹.
Sic ñ ſc̄ō es iuuenes pari m̄ t feruentes ſpū rum. Moyſes
t disciplinis ac moribus optimis institutus ita nec senes quidē cunc
ti uno m̄ t p̄fecti possunt t p̄batissimi reperiri. Diuicię enī ſe
nū ñ ſc̄ canicie capitis sed industria iuuentutis ac p̄ritoꝝ laborū ſta
pendijs metiendę. Quę enī ñ cōgrua ſatisfactio ī iuuentute q̄m ī uenes
ī senectute tua? Senectus honorabilis ē, n diutūna nec numero annoꝝ
cōputata. Cani ⁊ ſc̄ sens⁹ hominis. ⁊ ętas senectutis uita īmacu
lata. Et ideirco ñ oīū senioꝝ quoꝝ capita canicies tegit quoſq; ui
tę longeuitas sola cōmendat nob̄ sunt sectanda uestigia. sen̄tię dicio
nes ac monita suscipienda. sed eorū q̄s laudabiliter uitā suā ac p̄ba
tissime cōpim⁹ ī iuuentute signasse. nec p̄sumptionib⁹ p̄pis sed maioꝝ
t̄ditionib⁹ instituto. Sc̄ enī ñnulli. quoꝝ etiā q̄d ē lugubri⁹ maioꝝ
est multitudo. q̄ ī tempore suo quē ab adolescentia sua cōceperūt
atq; ignauia senescentes. auctoritatē sibi n̄ maturitate morū sed an
noꝝ numositate cōquirunt. Deq⁹ exp̄bratio illa dñi. p̄p̄e satis dirigi
tur. p̄ p̄phetā. Et comederūt alieni robur eius ⁊ ipse nescuit. sed et
cani effusi sunt ī eo ⁊ ipse ignorauit. Hos īquā ī exēplū iuuenib⁹ ñ ui
tę p̄batas. nec ulla p̄positi hui⁹ laudabilis atq; imitanda districtio
sed annositas sola p̄uerit. Quoꝝ canitiē callidissim⁹ inimic⁹ ad decep
tionē iuniorū ī p̄iudicata auctoritate p̄ponēs. etiā illos q̄ aduersā
p̄fectionis t suis t aliorū potuerūt monitis īcitari subūte ac decipe
re exēplis eoꝝ fraudulenta subtilitate festinat. Et in tempore eos scitnoxi
ū t in lętalē desperationē doctrinis eoꝝ īstitutis q; p̄duc̄ens. Cui⁹
uolens uob̄ exēpla p̄ferre auctoris nō e p̄missio ne nos q̄q; illi q̄ pate
facta sibi frīs uicia publicauit simile aliquid admittam⁹. rē tan
tū gestā. quę īstructionē necessariā uob̄ cōferre possit exponā. Cū g
ad senē quendā nob̄ optime cognitū. quidā ñ ignauissimoꝝ iuue
nū p̄fect⁹ sui t curationis gr̄a p̄reuisset. ⁊ carnalib⁹ incentiuis ac for
nicationis spū semetipsū ī quietari simplicit̄ p̄didisset. cōsolatio

nē credens laboribꝰ suis oratiōe senis. 7 remedia īflictis uulneribꝰ re
pperūt ille amarissimus eū īcrepās ubi. miserabilē q; eū 7 indignū nec mo
nachi nōe censendū ēe pnuntians q potuerit huiꝰmodi uicio 7 ēcupiscen
tia titillari. ita suis ēcētrio correptiōibꝰ uulnerauit. ut eū sūma despe
ratione derectū ac letali tristicia ēsternatū. e sua demitteret cella. cūq;
ei tali merore depsso nec iā de remedio passionis sed ꝯpletione ēceptę
ēcupiscentię pfunda cogitatiōe tetanti. abbas apollo senioꝝ pbatissimꝰ
occurrisset. laboreq; 7 obpugnatiōis uehemētiā q in corde ei tacite uolue
bat de ētēplatiōe uultꝰ 7 derectione ērectas. causā tantę pbatiōis iqre
ret. atq; ille mollit se cōpellanti seni ne responsū q dē ullū posset referre 7
magis ac magis eū sentiēs senex ñ manit causā tantę tristicię silentio uelle
ōtegē. quā ne uultu q dē dissimulare pualeret. ītenti ab eo causas occulti
doloris cepit iqrere. Quib ille ēstrictus pgere se ēfitet aduicū ut q scdm
sententiā illꝰ senis monachꝰ ēe ñ posset. nec refrenare stimulos carnis 7 ī
pugnatiōis remedia ēseq ia ualeret. uxorē duceret. ac relicto monaste
rio reuerteret ad seīm. Quē senex blanda ēsolatiōe demulcens. seseq;
asserens huiusdē cotidie īcentiuoꝝ stimuli atq; estibꝰ agitari. 7 idcirco
ñ debere eū prsus desperatiōe ēcidere. nec mirari sup inpugnatiōis
ardore q ñ tā labori studio qm miscia dñi 7 grauincere. Uni tantū dies
ab eodē popposcit īducias ut reuerteret ad suā cellulā depcat. admo
naterio ꝑdicti senis tota festinatiōe prexit. Cūq; eidē prima esset
expansis manibꝰ orationē cū lacrimis fundēs. ēūte aiarū q occulta
rū uirtū 7 īfirmitatis humanę solꝰ arbit piis ac secretis ēmedicꝰ īpugna
tionē iuueni illi īsenē istū ut ēdescendē īfirmitatibꝰ laborantiū. 7 ē
pati fragilitati iunioꝝ ti senectute doceat. Cūq; ille hanc pcē cū gemi
tu ēclusisset. cernit ethopē terrū ē illi cellulā stantē atq; ignita ad
uersus eū iacula dirigentē. Quib cū fuisset ille prīus sauciatus. 7 pgres
sus ecella huc illucq; uelut amens 7 ebri cursitaret. atq; egredien
7 ingrediens iā se īea ētinere ñ posset. eadē uia pgē ceit cępit q iuue
nis ille discesserat. Quē abbas apollo uelut amtē factū 7 q busdā furiis
ēspiciens agitari. intellexit iguitū diaboli q uiderat telū īcorde eiꝰ de
fixū fuisse. Ullāq; īeo ēfusionē mtis ac pturbationē suū ītolerandis estibꝰ pari
accedensq; adeū q inqt ppes. Aut q nāte causę senilis guitatis oblitū ita
puerilit īqerant ac mobilit cursitare compellunt. Cūq; ille pēscientię suę
reatu ac tpi exagitatiōe ēfusus crederet ardorē sui pectoris. deprehensū

ac retectus seni sui cordis archanis nulla responsione pcunctanti redde prs
audere. reuŏte igt ad cellā. tandēq; intelligę t ignoratū acten adiabolot
despectū. nec ieqz numo reputatū quib ille cotidie cfligę 7 cluctari pfec
trib eoz ac studiis instigat. q unū ei ite directū iaculū p tantā annoz
seriē qm ihac pfessiōe tuisti. n dicā respuere sed nec uno qdē die differ
re potuisti. q te idcirco dns passus ē sauciari. ut saltē i senecta duces cpa
ti infirmitatib alienis. 7 fragilitati cdescende iuniorū tuis exēplis atq;
expientia docereris. q suscipiens iuuenē infestatiōe diabolica laboran
tē n m nulla cōsolatiōe fouisti. sed etiā pniciosa desperatione derectū
inimici manib tradidisti. qntū i te ē ab eo dē lugubriť deuorandū. quē
sine dubio neqqm tā uehemti cflictu fuisset aggss q te nc usq; ē appe
tere dedignat. n futo pfectui ei iurdēs inimici illā uirtutē qm animi ei
i ē cernebat anticipare ac puertere suis ignitis iaculis festinasset. p culpa
bio intelligēs fortiorē cui tanta uehemtia cfligę ope pciū iudicauit
Discedentaq; tui exēplis laborantib cōpati. 7 pclitante neqqm pniciosa
desperatiōe trere. nec durissimis sermonib eraspare. sed poti leni
blandaq; cōsolatiōe refice. 7 sedm pcepta sapientissimi salemonis eruc
re eos q ducunť ad mortē 7 redimere eos q itficiunť ne parcas nri q;
saluatoris exēplo harundinē qssatā n cōtere 7 linū fumigās n extin
guere. atq; illā adno grām posce. quā ipse qq; fiducialiť ualeas ope
ac ueritate cantare. dns dedit m linguā erudītā. ut sciā sustenta
re eū q lassus est uerbo. Null eteni sufferre inimici posset-isidias. seu
carnalis est natali qdām igne flagrāte extinguere trepmere. n di gra
uuaret fragilitatē nrām t pregeret ac munirer. Et idcirco idō salutari hui dis
pensatiōis ratione finita. q t illū pniciosis ęstib iuuenē dns libare t de
impugnatiōis uehemtia 7 cpatiendi affectu te uoluit erudire. cōmunib
eū pcib inplorem. q flagellū istud qd utilitatis gra t dns iferre dignat.
iubeat amoueri. ipse enī dolere fac 7 rursū medet. p cutit. 7 man ei sa
nauerunt. ipse humiliat 7 exaltat. ipse occidit 7 uiuificat. deducit adinfer
nū 7 reducit. 7 ignita diaboli iacula q meo arbitro t pmisit ifligi. redun
dante spūs sui rore restinguat. qua tēptatione lucra eade celeritate q
iferri dns passus. adunā seni oratione rursus abstulerit. euidenti ex
empto docuit n m n exprbrari patefacta cuiq; uicia. sed ne leuit qde
laboranti dolor debe cōtēpni. Et idcirco neqquā uo uni seni siue pau
coz. t impicia t leuitas ab illa salutari qm pdirim uia 7 tdictiōe maioz

detreat 7 excludat quoz canicie ad deceptionē iuniozz callidissimꝰ abuti
t inimicꝰ sed absq; ullo cfusiōis opimto oīa debent seniorib⁹ reuelari.
atq; ab eis t remedia uulnerū t erēpla cōsatiōis ac uite fiducialit sumi
iqbꝰ parē opē 7 simile expiem effectū. sinichil penit⁹ affectare nro
udicio ac psūptiōe tēptem⁹. xviii

Deinq; i tantū placita dō hec sententia cōpbat ut etiā iscriptis scis
hanc eande istitutionē n ociose repiam⁹ iserta. ita ut puerū samuhe
lē udicio plectū suo nollet psemetipsū diuini colloq̄i disciplina dns erudi
re. sed recurrere semel 7 itm pateret ad senē. eūq; ad suū quē uocabat allo
qū etiā illiꝰ qui offenderat dm. dū m seniorꝭ doctrina uellet istituui. 7 quē
sua uocatiōe dignissimū udicauerat seniorꝭ mallet istitutiōe formari. 7
ut scit 7 illiꝰ q̄ ad diuinū ministeriū uocabat pbaret humilitaꝫ 7 iuniorib⁹
forma subiectiōis huiꝰ ponere erēplo, paulū qq; psemetipsū uocāꝫ 7 allo
quēs xpc. cū potuisset ei pfectiōis uiā reserare. cfestī dirige ad annaniā
uult. ab eo ubꝭ uiā ueritatiꝫ agnoce dicēs. Surge 7 ingꝝ de ciuitatē. 7 ibi
t dicet. qd te oporteat face. Mittit itaq; hē ad seniorē. eūq; illiꝰ potiꝰ doct
q̄m sua censet istituui. ne scit qd recte gestū fuisset i paulo. posteriꝰ malū
psūptiōis pberet erēplū. dū unꝰquiq; sibimet psuaderet. simili m seq; de
bere dī soliꝰ magisterio atq; doctrina potiꝰ q̄m seniozz istitutiōe formari.
quā psūptionē etiā ipse apls n solū litteris sed etiā ope atq; erēplo docet omi
modis detestandā. dū hi solū m se asserēs ierosolimā cēscendisse. ut euglm qd co
mitante gra spc scī cū potestate signoz 7 pdigioz gentib⁹ pdicabat. cū suis
coaplis 7 antecessoribꝰ puata qdā m ac domestica examinatiōe cferret. te
tuli iqs cū illis euglm qd pdico i gente ne forte i uacuū currerē aut cucur
risse. Quis g tā psūptor 7 cecꝰ sit. q se audeat suo udicio discretiōiq; cōmitte.
cū uas electiōis indignusse se coaptoz suoz collatiōe testet? Vnde manifestissi
me cpbat nulli adno uiā pfectiōis ostendi. q habens unde ualeat erudiri doc
trinā seniozz t istituta contēpserit. paruipendes illud eloqū qd oportæ dili
gentissime custodiri. interroga patrē tuū 7 adnuntiabit t. seniorē tuoꝫ 7
Omi g conatu debet discrecionis bonū uirtu xv dicent tibi
re humilitatiꝫ acq̄ri eqꝫ nos illesos abuq; potē nimietate seruare
Vet nāq; sententia ē ακροθιναιc ιcοθιναιc id÷ nimietate i eqlitate sē
A dnū enī finē nimietaꝫ ieiunii ac uoracitaꝫ puenit. eodēq; dispendio uigi
liarū imoderata cēmuatio monachū q sōni gulissimi torpor inoluit. Nā p
excessū cēmentiꝫ debilitatū quēq; ad illū statū reuocari necesse ē. iq negli

gens q̄sq; p incuriā detinet ita ut freq̄nt quos p gastrimargiā decipi n̄
potuisse ē sperim⁹. p īmoderatiōne reuniorū uiderem⁹ fuisse derectos,
atq; ad eande q̄m uicerant passione īfirmitatis occasiōe ē lapsos. Vigilię q̄q;
7 pnoctatiōes īrationabiles dereceruntq̄ sōn⁹ supare n̄ potuit. Quappē
secm aplm parma iusticię q̄ adextris sunt 7 asinistris recto moderamine
cōsecundū ē 7 ita ītutisq; nimietates discretiōe moderante gradiendū: ut
nec adito ē tinentię limite nos ac q̄esoam⁹ abducī nec rursū remissione
noxia īgulę uentisq; desideria ēcidam⁹. Etenī memini me freq̄nt ita
appetitū cibi penit⁹ respuisse. ut duob⁹ dieb⁹ ac tb⁹ refectiōe dilata ne
memoria q̄dē ulli⁹ edulii meā ītpellauerit mētē. 7 rursus ab oculis mei
ita sōnū diaboli īpugnatiōe subtrahtū. ut p plures noctes ac dies paululū qd
sōni meis oculis adno p̄carer īfundi: gustuq; me pclitatū sōni cibiq; fasti
dio. quā soporis 7 castrimargię ēluctatiōe psensi. Itaq; sic festinandū nob÷
ne appetitu corporeę uoluptatis īdissolutionē noxiā delabam⁹. tante pstu
tutū tēp⁹ t cibo ēdulgē. t modū ei⁹ exced̄e p̄sumam⁹. ita ē escę sōniq; refectio hora
legitima etiā si horreat īgerenda. Vtrūq; enī bellū adūsarii factiōe ē surgit.
7 pniciosius ētinentia īmoderata q̄m sat̄itas remissa supplantat. Ab hac
q̄q; admsurā districtiōis ītcedente salutari ēpugnione ēscendi potest. ab
German xvii GERMANVS Quis q̄ est ētinentię modus 7 illa n̄ potest.
quē ęquo moderamine retinente⁹ intutumq; nimietatē illesi tnsire p̄
simus? Moyses Sup hac re ītmaiore⁹ nros freq̄nt nouim⁹ habitū fu
isse tctatū. Hā discutiente⁹ ētinentia⁹ diūsoy q ut soli⁹ leguminib⁹ t ole
rib⁹ tantū ut pomis uitā nugit erigebant. p̄posuere cunctis illis refectio
nē soli⁹ panis. cui ęq̄ssimū modū ī duob⁹ paremat⁹ statuert q̄s paruulos
German xviii panes uix libręs uni⁹ pondus habe ētissimū ē. Quod no⁹ grant amplexi.
respondim⁹. hc modū no⁹ minime p̄tinentia reputare. q̄ppe q ītegrū
xx eum nequaquā possem⁹ īsumere. Moyses Siuultis expz uim statu
ti hui⁹. modū istū nugit retinere. Nullū extrinsec⁹ coctiōis pulmtū die dnico
t sabbati neq; sub aliq̄ aduenientiū fratrū occasiōe sumente⁹. hā his re
fecta caro n̄ solū minore q̄ntitate dieb⁹ residuis potit sustentari. Verū
etiā totā refectionē sine labore referre. illoy scit cibo⁹ q̄s extrinsec⁹ supse
rit adiectiōe suffulta. q̄ nullom facere. nec refectionē panis differre īdi
ē postremū p̄ualebit. q̄sq; fuerit sēp p dictę msurę q̄ntitate ētent. Et enī me
mini seniore⁹ nro⁹ qd no⁹ q̄q; retinco freq̄nt fuisse ppesso⁹. cū tanto labore ac diffi
cultate hanc parsimoniā sustentasse. tantaq; ui atq; īedia p̄dictā custodisse

mensurā. ut iuuti quodā̄m nec sine gemitu atq; tristicia hc̄ finē sibi re
.xvi fectionis inponerent. Generalis tam̄ c̄tinentię mod⁹ ÷ ut sedm capa
citatē uiriū t corporis t ętatis tantū sibi met cibi unusquisq; c̄cedat q̄ntū
sustentatio carnis n̄ q̄ntū desideriū saturitatē exposcit. In utq; enī par
te sustineb̄ maximū detrimentū. qsquis iēq̄litatē tenens. nec uentri ē ieunio
arditate c̄stringit. nē escarū nimietate distendit. Vt enī mens cibi
ītanitate lassata ꝓdit orationū uigorē. dū carni nimia lassitudine p̄
guatę condormitare c̄pellit. ita rursū nimietate uoracitatis oppssa
emittē ad dm̄ pce pura leuemq; n̄ potit. Sed nec castimonię q̄dē ipsi pu
ritatē idisrupta ualebit iugitate seruare. dū ei etiā dieb⁹ illis q̄b⁹ carnē aco
re uidet c̄tinentia castigare. p̄tita cibi matia ignē carnalis c̄cupiscen
.xvi tię subministrat. Nā q̄d semel pescarū habundantiā c̄ceptū fuerit in
medullis necesse ē egeri atq; ab ipsa natali lege ꝓpelli quę eruberantiā
cui libę humoris supfluu uelut noxiā sibi atq; c̄trariā ī semetipsa p̄ti
residere. Ideoq; rationabili sēp 7 ēq̄li ē corp⁹ nr̄m parsimonia castigā
dū. ut si natali hac necessitate cōmorante in carne oīmodis carere
n̄ possum⁹. saltē rari⁹ nō 7 n̄ ampli⁹ quā trina uice ista coillusione respersos
toti⁹ anni cursus īueniat q̄d tamen sine ullo pruritu q̄et egerat sopo
n̄ fallax imago under occulte uoluptatis eliciat. Quā obrē hęc ē tēpata
quā dirim⁹ c̄tinentię ēq̄litas atq; mensura quę patrū q̄q; iudicio ēpbat. 7
ut cotidianā panis refectionē cotidiana comitet esurie. in uno eodēq;
statu animā par it corp⁹q; conseruās nec corp⁹ ieunii fatigatiōē c̄cide
re. nec guari mentē satietate ꝓmittens. Tanta nāq; frugalitate finit
.xviii ut ītdū se p̄ uespā nec sentiat aut meminerit refecisse. Et in tantū
h̄ n̄ sine labore ꝓficit ut malint hui q̄ ꝓfectionē discretiōis ignorant. etiā
biduo prelare ieunia. id q̄q; q̄d hodie suptis fuerant ī crastinū reseruare
dū m̄ ad refectionē puenientē desiderata saciotate potiant. Quod nu
p beniamin ciuē urm̄ primatū tenuisse cognóscit⁹ qui nec cotidie pane
matia duo ꝑcipiens ēq̄li castigatiōe. c̄tinuā parcitatē iugit retenta
ret. maluit biduana sēp c̄tinuare ieunia. dū m̄ ad refectionē uenien
s. duplicata mensura replerę uentris ingluuiē. Nā id q̄d biduo fue
rat ꝓceptus differens. uno die absolutionē ieunii p̄ biduū parit insu
mebat. ut q̄tuor parematia comedens. desiderata saturitate gaude
ret. 7 expletionē uentris sui biduano ieunio quodā̄m cōpararet.
Qui obstinatiōē 7 primatia mtris sue definitionib⁹ poti⁹ ꝓpis quā senio

ēdicionib⁹ acq̄escens⁹q̄li fine suū ꝓpositū ēminaret ꝑculdubio memini⁹
tis. Siq̄dē relicta heremo rursus admanē philosophiā mundi hui⁹ acua
nitatē sc̄li deuolut⁹ p̄dictā sententiā semꝫ sui ca⁹ signauit exēplo.
ruinaq; sua cuncto⁹ docuit. neminē diffinitiōib⁹ suis t ꝓpo iudicio ēfi
dentē. pfectiōis culm̄ aliq̄ndo posse ēscendē. sed ne diaboli q̄dē pnicio
.xliiii sa illusiōe ñ decipi. Germanus. Quom̄ g anob hoc mod⁹ indisrupte
potit custodiri. Nā ñ nūquā hora nona solutarā statione ieiunii
supuenientib⁹ frīb⁹ necesse ē eax obtentu aut adici aliquid ad statutā
solitāq; m̄surā aut certe humanitate q̄m iubem̄ oīb⁹ exhibere pe
.xlv nit⁹ euitari. Moyses. Vtraq; uno m̄ ac sollicitudine pari. ēuenit ob
seruari. Nā t m̄surā cibi causa ētinentię ac puritatis cū oī scrupulo
custodire debem⁹. t humanitatē atq; adhortationē aduenientib⁹ frī
b⁹ caritatis obtentu similit exhibere. qs satis absurdū ē ut frī immo xpo
m̄sajm offerēs. ñ cū eo cibū parit sumas. aut ab ei⁹ refectione te faciasali
enū. ltaq; ī neut parte reprehensibiles iueniem̄. si hęc anob ēsuetudo
teneat. ut hora nona de duob⁹ paremat⁹ plibato. aliud hui⁹ exspec
tatiōis gr̄a ī uesperā reseruem⁹. quod si supuenerit q̄spiā fratrū cū ipso
parit ī sumam⁹. nichil ēsuetudini solitę ampli⁹ adiungentes. Et hac dis
pensatiōe neq̄q̄m nos frīs tristabit aduent⁹. qui nob debet ēe gratissim⁹;
Siq̄dē ita ei exhibem⁹ humanitati obsequia ut nichil arigore ētinentię
relaxem⁹. si ū null⁹ aduenerit. hc̄ q̄q; uelut de canonico m̄ debitū nob
libe p̄sumem⁹. qua parcitate nec stomach⁹ uespe potit aggrauari.
quippe hora nona uno paramatio iā p̄misso. Ad plerūq; his q districtio
rē abstinentiā se tenere credentes totā refectionē aduespā differunt
euenire ēsueuit; Nā recens esce ꝓceptio tā ī uesp tini⁹ quā ī nocturnis
oratiōib⁹ tenuē leuēq; sensū ñ sinit ī uenirī. l deoq; cōmodū satis t ute
le hora nona refectionis tēp⁹ īdultū ē. in q reficiens⁹ monach⁹ ñ solū
ī nocturnis uigilis l ēuis ac uacuus. uerū etiā ī ipsis uesp tinis sollēpm
tatib⁹ digesto iā cibo. ī uenietaptissim⁹. Talib⁹ nos scs moyses gemine in
stitutiōis epulis saginauit. ñ solū discrecionis grām atq; uirtutē p̄sen
ti eruditiōe uerboꝫ sed etiā abrenuntiandi rationē t destinatio
nē. finēq; ꝓpositi anteacta disputatiōe demonstrans. ut qd ante
feruore tantū spiritū ac zelo dī clausis q dām̄ oculis sectabam̄. luce
clariusa puisset. faceretq; sentire. quantū a puritate cordis t direc
tiōis linea fuissem⁹ id tēporis euagati. quippe cū etiā ōium uisibiliū

ī hoc scō arcīū disciplina absq; destinatiōis ratione subsistere. ac
sine contēplatione certi finis attingi ōino ñ possit. Explicit coll. xi.
abbismoysi. Incipiunt capitula coll abbis Pafnucii de tb abrenuntiatiōnib.

i De cuersatione ac uita abbis pafnutii. ii De sermone eiusdē senis ac re
sponsione nra. iii Propositio abbis pafnucii de tb genīb uocationū. 7 de
trib renuntiationib. iiii Expositio triū uocationū. v Quod 7 desidioso
uocatio pma ñ pfit. 7 strennuo postroma ñ obsit. vi Expositio tū renunti
atiōnū vii Quēadmodū singularū renuntiationū sit apphendenda pfectio
viii De pprietatis ī qb cōsistit aīe pulchritudo t feditas. viiii De tpertito genere
diuitiarū. x Non posse q̄mq̄m pmo tantū renuntiatiōis gdu ee pfectū.
xi Interrogatio de libo arbitro hominī 7 gīa di xii Responsio de dispensatiōe diui
ne gīe manente arbitrii libtate. xiii Quod directio uie nīe ex dō sit. xiiii Quod
scientia legis magisterio 7 illuminatiōe dñi cferat. xv Quod ītellect q̄ manda
ta dñi possum agnoce 7 bone uoluntati effect adño condonet. xvi Quod ipsa
fides adño ccedat 7 moderatio 7 tolerantia tēptationū nob adño tribuatur.
xviii Qd initiū uoluntatis bone 7 cōsūmatio ei adño. xviiii Quod nichil ī hoc mun
do sine dō gerat. xx Obiectio sup libi arbitrii potestate. xxi Responsio
qd libum arbitrum nrm adiutorio dñi sēp indigeat. Expt capitul. Incip coll.

In illo scōz choro qui uelut astra purissima ī nocte mundi isti refulgebant. uidim scm pafnutiū uice luminaris magni claritate scientie scientię coruscantē. hic nāq; cgregatiōis nīe. id ille que ī heremo scithi morabat fuit. in q̄ ita usq; ad extremā (extremi) duraui, ut nuq̄m ecclesiā
quā iunior cepat habitare. queq; ab ecclā milib quinq; distabat. saltam aduiciniora migueri(loca)t. ne festus annis die sabbati t dñico uen
tur ad ecclam tanti itineris spacio uexaret. sed neuacuus q̄dē reuer
teret inde cterent. uasaq; quā p totā erat ebdomadā sup tus suis ceruicib
supponēs reportabat ad cellā. Cūq; nonagenariā exegisset, etatē nūquā t ergo fisset
passus ē ea iunioris sibi labore deferri. Hic itaq; ab adolescentia sua sco
lis cenobioz tanto ardore se tdidit ut ī eis paruo tēpore cōmorat. tā
subiectionis bono quā unius sarū uirtutū scientia pari tē ditare
tur. humilitatis nāq; 7 obedientię disciplina omes suas
mortificans uoluntates. 7 phanc extinctis uniusis uicis cuius
cunctisq; uirtutib consūmatis. qs monasterioz instituta tanti
quissimoz patrū doctrina fundauit. sublimioris pfect ardore suc
census heremi festinauit penetrare secreta. ut dño cui ītfratrū turbas

xvii Quod pprietatis timoris dñi nob adño cferat.

posit⁹ siciebat ĩseparabiliť inherere nullo deincepſ humano cõsorcio reẽ
hente facili⁹ uniret. Ubi rursũ tanto fauore etiã ipsoꝝ anachoritarũ ur
turẽ supanſ desiderio 7 ĩtentione ingisſ ac diuinę illi⁹ theorię cunctorũ
deuitabat aspectus. uastiora 7 ĩaccessibiliora solitudinis penetrans loca
multoq; ĩeis tẽpore delitiscens. ut ab ipsis q̃q; anachoritis difficulẽ ac
rarissime deprehensus angłoꝝ cotidiano cõsortio delectari ac pfrui credet⁹
atq; ei merito uirtutis hui⁹ ab ipsis ĩditũ fuerit bubali cognomẽtũ. Hui⁹
g magisterio ĩstrui cupientes. cogitationũ etiã stimulis agitati. ad
cellã ei⁹ iã die aduesperante puenim⁹. Qui habito aliq̃ntisp silentio.
cũ ppositũ nr̃m pdicare cepisset. qđ sorit patã relinquentes tot pun
cus pamore dñi plustratis egestatẽ ac uastitatẽ heremi tolerare. 7
imitan⁹ rigorẽ cuersationis illoꝝ tantop e uiterem⁹. quẽ uir ipsi qui
in eade necessitate atq; inopia nati educati q; sunt sustinerent. res
pondim⁹ nõ ob id ad ei⁹ doctrinã ac magisteriũ tetendisse. ut ĩbui
aliq̃ten⁹ tanti uiri ĩstitutionib⁹ ac pfectione possem⁹. qua ĩnumeris
documẽtis ĩesse eidẽ senseram⁹. n̄ ut ullis quę tam in nob n̄ eent lau
dib⁹ g̃uarem⁹. aut elatione animi q̃ ĩnis q̃q; cellulis n̄nũq̃m suggestione
titillabam⁹ inimici. etiã sub cõspectu ipsi⁹ iflammarem⁹. Quã obrẽ illa nob
pot⁹ pcabam⁹ ĩfundi. q̃b⁹ compungi t humiliari. n̄ q̃b⁹ nobismet ipsis
111 blandiri extolliq; possem⁹. T ũ beat⁹ patnutri⁹ tres inq̃t uocationũ sẽ or
dines. tres q̃q; abrenuntiationes monacho ĩqcũq; uocationis ordine cõstitu
to necessarias nouerim⁹. Et pma q̃dẽ causa q̃ tres ee uocationũ ordines di
im⁹ oportæ nõ diligent ĩq̃rere. ut cũ agnouerim⁹ nos ad dicultũ pmo
ęternię
g̃du uocationis ascitos. socm̃ ei⁹ sublimitatẽ cuersationis q̃q; nire/tẽperem⁹
tiã nichil pderit sublimit inchoasse. si simile pncipius n̄ exhibuerim⁹ 7
finẽ. Quod si etiã ultimo ordine nos ac uersatione soli erectos fuisse cog
noscim⁹ quanto min⁹ pbabili ad religionẽ pncipio uidem ĩnitit. tanto
alacri⁹ nosmet ipsos ad meliorẽ finẽ spuali feruore ĩcitare curem⁹. Scdam
q̃q; causã trinę abrenuntiationis omnimodis nosse nos cuenit. qz nullom
pot⁹im⁹ pfectionẽ attingere. si ea t ignorauerim⁹. ut scientes n̄
1111 ẽten[redacted]derim⁹ opę cũmare. V t g tres hi uocationũ modi
spe[redacted]ciali distinctione pandant. pm⁹ ex dõ ẽ. secd⁹ phomi
nẽ. tertius ex necessitate. Et ex dõ q̃dẽ ẽ q̃tiens ĩspiratio q̃dã ĩmissa
in cor nr̃m n̄nũquã etiã dormientes nos ad desiderium gẽtnę uitę ac
salutis exsuscitat. dñm q; seq; 7 ei⁹ inherere pceptis conpunctione salub

rima cohortat. ut ī scriptis scis abrahā uoce dñica degenitali solo 7 toti cognatiōis affectib⁹ patrisq; domo legim⁹ euocatū. dicente dño. exi de tra tua 7 de cognatione tua. 7 de domo patris tui. Quo etiā m 7 beatū anto niū accitū ee cognouim⁹. q occasionē sue cuersionis a sola diuinitate pcepit. Ingressus nāq; ecclam ubiq; audiens ī euglo dñm pdicantē. qui ñ odit patrē 7 matrē. 7 filios 7 uxorē. 7 agros. 7 insup animā suā. ñ potē mis ee discipulus. 7 siuis pfect⁹ ee uade uende oīa que habes 7 da pauperib⁹. 7 habebis thesaurū īcelo. 7 ueni sequere me. Preceptū hoc dñi uelut spe cialit ad se directū cū sūma cordis conpunctiōe suscepit. confestiq; renuntians cunctis. sequit⁹ xpm nulla exhortatione neq; doctrina hominū puocat⁹. Scds uocatiōis modus ē. quē fieri p hominē durim⁹. cū ut exēplis quoxdā scox t monitis instigati addesiderīū salutis accen dim⁹. q nos qq; p grām dī retinem⁹ ascitos. qui p dicti uiri monitis acuir tutib⁹ incitati. huic nos studio pfessiōi q; tradidim⁹. quo ordine etiā ī scripturis scis p moysen filios israhel de afflictiōe egipti nouim⁹ liberatos. Terci⁹ uocatiōis modus ē qui ex necessitate descendit. cū di uicis mundi hui⁹ ut uoluptatib⁹ obligati ingruentib⁹ repento tēpta tiōib⁹. quę ut mortis picula cōminantur t amissione bonox ac pscrip tione nos pcuciunt t carorū mortē conpungunt. ad dm quē seq ī rerū psperitate ētepsim⁹. saltē inuiti pperare cōpellim⁹. Cui⁹ necessitatis uoca cionē in scripturis quoq; sepissime repperim⁹. Cū filios israt ob merita pec catox legim⁹ a dño traditos hostib⁹ suis. ob quox dapnationē crudelita tēq; seuissimā rursū cuerso ad dñm polamasse. Et misit eis iquit dñs saluatorē aohr filiū gera filiū gemini. q utq; manu p dextā utebat. q Et rursū clamauerunt īqt ad dñm. q suscitauit eis saluatorē 7 liberauit eos. othonihel filiū cenez frem caleb iunioxē. 7 de talib⁹ ī psalmo dr. cū occideret eos tē querebant eū. 7 reuertebant. 7 diluculo uenieb⁹ ad eū. 7 recordati sē quia ds adiutox eox ē. 7 ds excelsus redēptox eorū ÷ rursūq; 7 clamauer⁹ ad dñm cū tribularent. 7 de necessitatib⁹ eox liba uit eos. Ex his itaq; tb⁹ modis licet priores duo meliorib⁹ inniti principiis uideant. nīnūquā tm inuenim⁹ etiā de tcio gdu q infi mus uidet acrepid⁹ pfectos uiros. ac spū feruentissimos extitisse. illiq; ēsimiles q optimo pncipio aggressi dñi famulatū reliquā qq; uitā laudabili feruore spirit⁹ peregerunt. 7 illo item supiore gdu plurimos re pfectos ad uiruberabilē finē sepissime recidisse. ac pinde sic illis nichil

offuit qđ ñ suo uidet̄ur arbitrio sed necessitatis ep̄ulsiõe c̄uersi. quippe quib⁹ hanc ipsã occasionẽ q̄ conpungerent dñi benignitas ꝑcauauit. ita etiã istis oñino nil ꝑfuit sublimioꝛa c̄uersiõis habuisse ꝓncipia. quia ñ studuerunt reliq̄m uitã fine c̄gruo t̄minare. Hec enĩ abbi moysi q̄ habitauit ī loco isti⁹ heremi q̄ calam⁹ nuncupat̄ q̄ cq̄m defuit ad ꝑfectę beatitudinis meritũ qđ meru mortis q̄ ei ꝑpt̄ homicidiũ trim ītendebat̄ impulsus ad monasteriũ decucurrit. Ita necessitatẽ conũsiõis arripuit. ut eã ī uoluntate ꝓpta animi uirtute c̄uertẽs ad ꝑfectiõis uestigia sũma ꝓueñit. sic etiã ecc̄ĩo plurimi q̄s nominati memoraꝛe non debeo nichil ꝑfuit dñi seruitutẽ meliore arripuisse ꝓncipio. qui dein cepi cordis ignauia ac duricia subseq̄nte ītepoꝛe nariũ ac ꝑfundũ mortis baratrũ ccid̄erunt. Tua rẽ ī aplos q̄q; uocatiõe uidem⁹ euidenter expssã. Quid enĩ ꝑfuit rudę aplat⁹ sublimissimũ g̃ dũ eodẽ ordine q̄ petrus cẽtiq; apli asciti sẽ uoluntarie suscepisse. qui uocatiõis suę ꝑclara ꝓncipia cupiditatis ac philargirię pestifero fine consumens. usq; ad tradicionẽ dñi crudelissim⁹ parricida ꝓrupit. Aut q̄d offuit paulo qđ repente cecat⁹ aduã salutis uelut ĩuit⁹ uidet̄ adtract⁹. qui ꝑ ea dñm toto animi feruore sectat⁹. inicio necessitatis uoluntaria deuotione consũmãs gl̃osã tantis uirtutib⁹ uitã ĩcõparabili fine cc̄lusit. Totũ g̃ ĩ fine cc̄histit ī q̄ potẽ q̄s 7 optimę ꝛonũ satiõis inicii dedicat⁹ inferiꝛ ꝓ negligentiã repꝑit. 7 necessitate attract⁹ ad nom̃ monachi ꝓfitendũ effici ꝓ timorẽ di diligentiã q; ꝓfect⁹. Nunc de abrenuntiationibus disserendũ ẽ. quas tres ẽe 7 patrũ t̄dicio 7 scripturarũ scarũ demonstrat auctorita. q̄sq; unusquisq; nr̃m oĩ studio oportet impleꝛ Prima ẽ q̄ corporaliter unusquasq; diuiciaꝛ mundi facultatesq; contẽpnim⁹. Secda q̄ mores ac uicia; affectusq; pristinos animi carnisq; respuim⁹. Tercia q̄ mitẽ nr̃am de p̄sentib⁹ unusquisq; ac uisibilib⁹ euocantes. fuga tantũm⁹ contẽplam⁹. 7 ea quę sunt ĩuisibilia c̄cupiscim⁹. Que tria ut simul ꝓficiant̄ euã abrahę legim⁹ dñm ꝓcepisse. cũ dic̄, exi de tra tua 7 de cognatione tua 7 de domo patris tui. Primũ dixit de tra tua. id÷ facultatib⁹ hui⁹ mundi. opib⁹ q; ĩrenis. Secdo de cognatiõe tua. id÷ de c̄uersatione 7 moꝛib⁹ uicisq; poꝛib⁹ quę nob anẽa natiuitate coherentia uelut affinitate q̄da 7 c̄sanguinitate cognata sunt. Tcio de domo patris tui. id÷ de oñi memoria mundi hui⁹. quę oculos occurrit obtutib⁹. De duob⁹ enĩ patb⁹ id÷ siue de illo q̄ deserendus. siue de eo q̄ exp̄etendus sẽ. ita ꝓ dauid exp̃sona di canit. Audi filia 7 uide. 7 inclina aurẽ tuã. 7 obliuisc̄e populũ tuũ 7 domũ patris tui. Nã q̄ dicit Audi filia 7 uide. patuitq; ẽ. 7 illũ cui⁹ domũ t populũ obliuioni t̄di

VI

debere ꝑsuadet. patrē nichilomin⁹ sue filię fuisse testatur. Quod ita sit cū mor
tificati cū xpo ab elemētis huiꝰ mundi ētēplamur sēdm aptim iā ñ eaque uiden
tur. sedque ñ uidentᵘ. quę enī uidentᵘ tēporalia sunt. queaū ñ uidentᵘ ętna. 7 er
unt es de hac tēporali ac uisibili domo ī illā īqua sumꝰ iugiū ꝑmansuri nr̄os
oculos mītēq; dirigimꝰ. Quod tē īplebimꝰ cū ī carne ambulantes ñ sēdm carnē
militare dō cępimꝰ. illā beati apli sententiā ope ac uirtutē clamantes. nr̄ aū
municipat⁹ ī cęlis ē. His tb⁹ abrenuntiationib⁹ ꝑpe tres libri salemonis aptan
tur. Nā pūbia ꝑmę abrenuntiationi ēuenīunt. qb⁹ ēcupiscentia rerū
carnaliū. ac trena uicia resecant. Sedē abrenuntiationi ecclastes. ubi uniu
sa quę aguntur sub sole uanitas pnuntiant. Tercię cantica cānticoꝝ in q
mens uisibilia cuncta trānscendes. uerbo iā di cęlestiū rerū contēplatione ēiun
gīt. Qua ꝑpt ñ multū ꝑderit ꝑmā nos abrenuntiationē cū sūma nō de
notione fidei suscepisse. si sedam ñ eodē studio atq; eodē īpleuerimꝰ ardo
re. 7 ita cū etiā hanc fuerimꝰ indepti. ad illā qq; tēiā ꝑuenire potimꝰ. Qua
de domo ꝑoris nr̄i parentis egressi. quē ab exordio natiuitatis nr̄ę sēdm
uetem hominē quando eramꝰ natura filii irę sic 7 cēteri. patrē nob fuisse me
minimꝰ. omnem mentis intuitū ad cęlestia deflectem⁹. De q etiā patre adieru
salē que uerū patrē dm̄ ētēpserat dr̄. pat tuus amor re. 7 mat tua cerbea
tī ęugtio. Vos ex patre diabolo estis 7 desideria patis uri ultis facē. Quē cū
dimiserimꝰ de uisibilib⁹ ad inuisibilia trānsmigrite cū aplo dice. poteri⁹. scim⁹
aū. quio sit restris domꝰ nra hui⁹ habitatiōis dissoluat. qd habitationē habeam⁹
ex dō, domū ñ manufactā ī cęlo ętnā. Illud qd paulo ante commemora
uim⁹. nr̄ aū municipat⁹ in celis est. unde 7 saluatorē expectam⁹ dnm ihm.
q reformauit corp⁹ humilitatis nr̄ę cforme corpori claritatis sue. 7 illud
beati dauid. qr̄ icola ego sū ītra 7 pegrin⁹ sic oēs patres mei. ut sēdm dni
nocē tales efficiam⁹. q̄les illi de qb⁹ hec dns ad patrē ī ęugtio loq̄batur. De
mundo h ñ sē. sic ego ñ sū de hoc mundo. 7 rursū ad ipsos aptos. si de h mun
do ēet⁹. mundus qd suū ÷ utiq; diligeret. sedq; de h mundo ñ estis.
sed ego elegi uos de mundo, ꝓptea odit uos mundꝰ. hui⁹g renuntiatio
nis tercię uerā pfectionē tē merebim⁹ obtinere. quando mens nr̄a
nullo carnęq pinguedinis hebetata ētagio. sed peritissimis elimati
onib⁹ expolita. ab oī affectu 7 q̄litate trena p indesinentē diuinaꝝ
rerū meditationē spūalesq; theorias. ad illa quę īuisibilia sunt eo
usq; trānsieritat circūdatā se fragilitate carnis ac situ corporis supnis
ī corporeis ītenta ñ sentiat. atq; ihuiꝰmodi rapiat ecessus. ut ñ solū

nullas noces. auditu ꝑcipiat corpolaiu. nec intuendis ꝑtereuntiū imaginib⁹
occupet. sed ne adiacentes q̃ dē molestē ingentes materias obiectas oculis
carnis aspiciat. Cui⁹ rei fidē atq; uirtutē nemo n̄ risapiat qui hec que dicun
tur experientia magistrante ꝑcepit. Cui⁹ uidet ita dñs oculis cordis de uni
uersis ꝑsentib⁹ auocarit. ut ea n̄ tā quā transitura sed quasi transacta tā re
putē. et uelut ianē fumū i nichilū resoluta cōspiciat. ambulansq; ut enoch
cū deo ac de humana cōuersatione moribq; translatus. n̄ inueniat ī ꝑsenti
seculi uanitate. Ad illo etiā corporaliū factū lectio geneseos ita cōmemorat
Ambulauitq; enoch cū deo et n̄ inueniebat quia transtulit illū dñs. aplsqq;—
fide enoch translat⁹ ē ut n̄ uideret mortē. De q̃ morte dñs i euglo. Qui ui
uit inq; et credit ime. n̄ morietur in ęternū. Quā ꝑ hāc festinare debeam⁹ sup
fectionē uerā desideram⁹ attingere ut quēadmodū parentes pātā diui
cias mundi uoluptates q; desperim⁹. ita etiā corde hec oīa relinquentes
nulla rursus adhec que demisim⁹ cupiscentia reuertam⁹. sic illi q̃ educ
ti ꝑ moysen cū utriq; corpore n̄ redissent. corde tam reuersi ducunt in
egiptū. relicto scil deo qui eos eduxerat. cū tanta uirtute signoꝝ. idola
egipti que contēpserant uenerantes. dicente scriptura cōmemorat. et reuersi
sunt cordib⁹ suis i egiptū. dicentes ad aaron. fac nob deos qui ꝑcedant
nos. cū illis etiā pariter condēpnem⁹. qui i heremo conmorantes. p escā man
ne celestis desiderauerunt uiciosq; fetidos ac sordidę uilitatis cibos. nosq;
cū eis similiter murmurare uideam⁹. Bene nob erat i egipto ubi sede
bam⁹ sup ollas carniū. et comedebam⁹ cepas. alliū. et cucumeres et pe
pones. Que figura licet i illo ꝑcesserit ptō. tm nē q̃q; eā cotidie i nro
ordine ac ꝑfessione uidem⁹ impleri. Omis enī q̃cūq; p abrenuntiatī
onē mundi huius ad antiq̃ reuertit studia et ad pristina desideria reuo
catur. hec eadē cū illis. ope ac mente ꝓclamat dicens. Bene mihi erat i egip
to. Quoꝝ uereor ne tanta ꝓuenienda sit multitudo quanta⁹ tunc
sub moyse ꝑuaricantiū ebas legim⁹ extitisse. Nā cū sexcenta
milia armatoꝝ de egipto dinumerentur egressa. et hiis n̄ sē aplī
quā duo tantū trā repromissionis ingressi. Vnde festinandū nob est ut
apauciś ac rarissimis sumam⁹ exēpla uirtutū. quia scdm illā quā diximus fi
gurā i euglo q̃q; multi uocati. pauci aut dicuntur electi. Nichil q̃ nob ꝑderit
abrenuntiatio corporalis et localis. q̃d am⁹ ex egipto tristitię. si renunti
ationē cordis que sublimioꝝ et utilioꝝ ē n̄ ualuerim⁹ similiter obtinere. De illa
enī q̃m diximus abrenuntiatiōe corporali ita ꝓnuntiauit aplūs. Si distribu

ero oīm facultates meas i cibos paup̄u. 7 tradidero corp̄ meū ut ardeā. caritatē aut̄ n̄ habuero nil m̄ pderit. Quod beat⁹ apls nūq̄m diuisset. n̄ qfuturū spū p̄uidebat ut aliq̄ facultatib⁹ uniūsis i paup̄u alimta dispsis. ad pfectionē euglicā 7 caritatis arduū culm̄ puenire n̄ possent. qz scit pstina uicia morūq; icrementa tsupbia timpatia dnante isuis cordib⁹ retinentes. neq̄quā se ab illis expurgare curarent. 7 obid ad caritatē di quę nūq̄m cadit minime puenirent. Qui utiq; iferiores effecti hi scdo renuntiationis gdu multo min⁹ illū tercū q̄ peu dubio ē sublimior apphendē. Diligenti⁹ tm etiā h̄ mte ppendite. qd n̄ simplicit direritis facultates meas. Videret enī de illo forte diuisse. q nec dū euglicū iplens mandatū. ad huc sibi ereis sic n̄ nulli tepidos faciunt aliq̄d reseruasset. sed si distribuero inq̄t oīes facultates meas. i cibos paup̄u id ē etiā si pfecte renunciauero istis ērenis diuicis. Hunc q̄q; renuntiatōi aliud mai⁹ adiunxit. Et si tradidero corp̄ meū ut ardeā. caritatē aut̄ n̄ habuero nichil sū. Ac si aliis uerbis diuisset. Et si distribuero i cibos paup̄u oīs facultates meas scdm euglicū illud mandatū qd dr. si uis pfectus ē. uade uende omia quę habes 7 da paup̄ib⁹. 7 habebis thesaurū i cęlo. 7 ita sequere me scil abrenuntians ut ex his penit⁹ nichil m̄ reseruē. 7 huic erogatōi martiriū eruptione meę carnis ad iunxero. ita ut corp⁹ meū tradā p xp̄o. 7 tam̄ timpatiens. tiracund⁹. tiuid⁹. tsupb⁹ sim. talioq; iflāmer iniuriis. tquerā quę mea sunt. teaquę mala sr̄ cogitē. tuniūsa q̄ m̄ possunt iferri n̄ patienter libenterq; sustineā. nichil m̄ pdit exterioris hōis abrenuntiatio atq; conbustio. iteriore adhuc uicius pstinis tuoluto. eo qd̄ simplicē substancia mundi hui⁹ pmę cuersatōis feruore contēnens. quę nec bona ēe nec mala sed media ēe definit. uicios cordis noxias facultates similit abicere n̄ curarē. nec adtingere dn̄ica caritatē. quę patiens. quę benigna est. quę n̄ emulat. n̄ inflat. n̄ irritat. n̄ agit pperā. n̄ querit quę sua sē. n̄ cogitat malū. quę oīa suffert. oīa sustinet. postremo quę sectatorē suū nūquā cadere sinit. sub plantatiōe peccati. Festinare g oī debem⁹ instantia. ut itioc q̄q; nr̄ ho uiciorū suoq; diuicias q̄s in anteriore cuersatione cōtrit. uniūsas abiciat atq; dispgat. Quę corpori atq; aię iugit coherentes. ppe nr̄ę sunt. ac nisi adhuc i hoc corpore cōstituti nos abiectę fuerint. 7 abscisę. etiā p excessū nos n̄ desinent comitari. Vt enī uirtutes tipsa caritas quę earū fons ē i hoc scło cālita p finē q̄q; hui⁹ uitę pulchrū ac splendidū amatorē suū reddit. ita uicia ad illā pennē come

moratione obfuscata mte quodam coloribꝰ retrus ifectaq; transmittunt. Pulchritudo enī t deformitas aiē uirtutū t uicioꝝ gignūt qualitate eqꝫ bꝰ qda attēt color aut ita eā splendida reddet ut appha mereat audire 7 ēcupiscet rex decore tuū: aut certe atra. fetida ffatq; deforme ita ut fetore ppē tpitudinis ipsa cfiteat 7 dicat. conputruerunt 7 corrupte sunt cicatrices meę a facie īsipientię meę. Et ipse dns ad eā. qre inqt ñ ÷ obducta cicatrix filię popli mei. Et idcirco hęsit nrę ppę diuicię. quę cū aīa iugit cōmorant. quas nob nullus regū. nullus hostiū nec ēferre potuit nec auferre. Hę st ppę diuicię nrę quas ne ipsa quidē morsualebit ab aīa separare. qbꝰ trenuntiantes ad pfectionē possum puenire t illigata ętna morte multari. VIIII Triptito enī m īscriptis scis intelligunt diuicię. id÷ malę. bonę. medię. Et qdē st. mālę. deqbꝰ dr. Diuites egerunt 7 esurierunt. 7 ue uob diuites quia recepistis cōsolationē urām. qs etiā diuicias abiecisse sūma pfectio ē. ad qrū distinctionē paupes illi st. qi gugto dni uoce laudant. beati paupes spū quo ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. Et in psalmo. Iste paup clamauit. 7 dns exaudiuit eū. 7 iterū. paup 7 in opsl laudabit nom tuū. Sunt etiā bonę quas acqsisse magne uirtutis est ac meriti. qua uir iust possidens con laudatōe dicente dd. generatio rectoꝝ benedicet. gla 7 diuicię in domo ei. 7 iustitia ei manet īsclm sclī. 7 itum. redeptio aię uiri ppę diuicię. Deqbꝰ diuicius in apocalipsi dr ad illū qeas habet uitupalrē paup 7 nud ÷ Incipia te iquit euome ex ore meo qz dicis qd diues sū locuplet fias. 7 ueftimti albis induaris. 7 ñ appareat cōfusio nuditatis tuę. Sunt qq; medię id÷ q possunt t bonę ēe t malę. Ad utrumq; enī p arbitrio t qlitate utenciū transferunt. Deqbꝰ beat apls. diuitibꝰ ait mundi hui pcipe. ñ sublime sapere. nec sperare in incto diuiciarū sed in do q pstat nob abunde oia ad fruendū. bene facere. facile tbuere. cōmunicare. thesaurizare sibi fundamtū bonū in futurum. ut apphendant uerā uitā. Qua itē diues ille in euglio retinens. ac neq; quā indigentibꝰ subministrans. de cui mensis saciari paup lazarus ante fores ei exposit cupiebat. in tolerandis gehenę ignibꝰ 7 ętno deputat ardori. x Has g uisibiles mundi diuicias relinqntes. ñ nras. sed alienas abicim facultates. qmuis eas gloriem t nro labore quęsitas. t parentū ad nos hereditate trānsmissas. Nichil enī ut dixi nrm est. ni hoc tantū qd corde possessū. atq; aię nrę cohérens. animine potē prsus auferri. De illis aū uisibilibꝰ diuiciis ad eos qilla tāqm pp as retentantes cōmunicare

ℌ & locuples 7 nullus egeo. & nescis qa tues miser. 7 miserabilis & paup & ceꝯ 7 nud; Suadeo tibi emere ame aurū ignitum & ptum ut

indigentib⁹ nolunt. ⁊ increpans loq̃t̃ xp̃c. Si in alienis fideles nō fuistis. qđ
ur̃m ē q̃s dabit uob. ⁊ euidenter ḡ has diuicias alienas ee nō solū cotidiana ex
perientia docet. uerū etiā sententia dñi ipsa appellatiōe signauit. De cui
sibilib⁹ q̃ pessimis q; diuicius loq̃tur petrus ad dñm. ecce nos reliq̃m⁹ oīa ⁊ se
quuti sum⁹ te. qđ ḡ erit nob. ⁊ cuos utiq; nichil ap̃li q̃m uilissima ecissaq; re
tia ⁊ tū ē dimisisse. quę oīa n̄ in hac abrenuntiatiōe uiciox. quę magna ⁊ uere
summa ē fuerint itellecta. nec p̃ciosū aliquid iueniem⁹ ap̃los reliquisse.
nec dñm habuisse p̃p̃ qđ illis tantā beatitudini⁹ gl̃am largiret. ut ab
eodē mererent audire. In regeneratiōe cū sederit filius hominis i sede
maiestatis sue sedebitis ⁊ uos sup sedes xii. iudicantes xii. trib⁹ isr̃l. Si ḡ hu
q̃ pfecte trenas istas uisibiles q; abdicant uoluptates. certis ex causis ad illā
ap̃licā caritatē puenire n̄ possunt. nec illū sublimiorē paucorū q; admo
dū renuntiatiōis tenū ḡdū expedito queunt uigore escendere. qđ illi de se
metipsis iudicare debebt. q ne p̃ma q̃dē q̃ pfacilis pfecte arripientes
atq; antiq̃s pecuniarū suarū sordes cū infidelitate p̃stina retentantes. ⁊
nudo tantū sibimet autumant monachox uocabulo gloriandū. ⁊ Ergo
p̃ma q̃m dirim⁹ abrenuntiatio rerū alienarū est. ideoq; pse solā pfecti
onē renuntianti ferre n̄ sufficit. n̄ pueñit ad sedam. quę uere abrenuti
atio rerū n̄rarū ÷ quā adepta expulsiōe oīum uiciox tęię quoq; abrenun
tiationis fastigia escendem⁹. ⁊ quā n̄ solū oīa q̃ i hoc mundo gerunt. ⁊ par
ticulati ab hominib⁹ possident. uerū etiā ipsā cunctox elemtox pleni
tudinē quę putat ee magnifica. tā q̃m uanitati subiectā. ⁊ mox transi
turā transcendentes aīa ⁊ mte despicim⁹. intuentes dū tarat. sedm ap̃lm
n̄ ea quę uident. sed quę n̄ uident. quę enī uident tēporalia sē. quę aū n̄
uident ętna. ut ita demū illud sup̃mū meream⁹ audire. qđ dr ad abraha. ⁊
ueni i trā quā t monstraūo. ⁊ qđ euidenter ostendit. qđ nisi q tres illas
supiores abrenuntiationes oī ipleuit mtis ardore. ad quartū h̄ pueni
re n̄ possit. qđ remuneratiōis ac p̃mii uice pfectę renuntianti tribuet.
ut trā repmissiōis mereat itre. neq̃quā sibi tā uiciox spinas ac tribulos
germinantē. quę post expulsionē passionū cunctarū puritatis in hoc
corpore possidet. quā n̄ uirt⁹ t industria laborantis. sed ipse dñs ostenturū
se ee p̃mittit. ⁊ ueni i q̃ens i trā q̃m t monstrauero. ⁊ qđ manifeste
p̃bat. ⁊ miciū n̄rę salutis dñi uocatiōe fieri. dicentis. eri de tra tua. ⁊ ē ode ꝫ gnatiōe tua
sūmationē pfectiōis ac puritatis. ab eodē similit tbui cū dic. ⁊ ueni i
trā q̃m monstraūo t. id ÷ n̄ quā tu ex temetipso nosse. t industria

tua ualeas repire. sed quā ego tibi nō solū ignoranti sed etiā nō inquirenti monstrauero. Exq manifeste colligit. qd quēadmodū inspiratiōe dni p. uocati ad uiā salutis accurrim⁹. ita etiā magisterio ipsi⁹ illuminatiōe deducti. ad pfectionē sūmę beatitudinis puenim⁹. Germanus

xi In q̄ g̃ liber ū cōsistit arbitriū. nr̄eq; qd laudabiles sum⁹ reputant industrię. si ds nob oīa quę ad nr̄am pfectionē ptinent. et icipit et cōsūmat. Paf

xii Hoc uos recte mouisset. si ī oī ope et displina pncipiū tantū Nuceus
eēt ac finis. et nō etiā quędā medietas ī tē esset. Itaq; sic occasiones salutis diuersis modis dn̄m cognoscim⁹ opari. ita nr̄m est occasiōib⁹ ad uim itate cēsis. Et enim. et remissi⁹ famulari. Nā sic dī fuit uocantis oblatio. exi de tr̄a tua. ita abrahę fuit exeuntis obedientia. et quēadmodū illud. qd dr. et ueni ī terr̄a. optēperantis est op⁹. ut fiat. ita illud qd addit. quā tibi monstrauero. iubentis di et pmittentis ē gr̄a; Certos tam ēe nos con
uenit. qd quāuis omnē uirtutē ī defessis conatib⁹ exercentes. nequaquā diligentia et studio nr̄o pfectionē possim⁹ attingere. nec sufficiat humana sedulitas laborū merito ad tā sublimia beatitudinis pmia puenire. n̄ ea dn̄o nob cooperante et cor nr̄m ad id qd expedit dirigente fuerim⁹ idepti. Ideo debem⁹ cū dd orante momentis singulis dicē. Pfice gressus meos in semitis tuis. ut nō moueant uestigia mea. et statuit sup petm pedes meos. et direxit gressus meos. ut nr̄m arbitrū. qd pcliui. et ignoratione boni. et oblectatiōe passionū fert aduncia. ille īuisibilis rector mentis humanę. ad uirtutū potiꝰ studia retorquere dignet. Quod uno uersiculo pp phetā manifestissime legim⁹. decantari. Impulsus uersat⁹ su ut caderē. in quo liberi arbitrii īfirmitas designat. Et dn̄s suscepit me. et rursū adiutoriū dn̄i unctū eide sēpostendit. quo ne penit⁹ libo collabam arbitrio. cū titubasse nos uiderit. pr̄rectione q̄dām manuū suarū sustentat atq; cōfirmat. Et itum. Iudicebā mor⁹ ē pes meus lubrica scit arbitrii facultate misericordia tua dn̄e adiuuabat me. et iterū mobilitati suę di cōiungit auxiliū. quia ne moueret pes fidei suę. nō industrię pprię fuisse. sed misericordię dn̄i cōfitet. Et iterū. secm multitudinē doloꝝ meoꝝ ī corde meo. qui libero utiq; in nascebant arbitrio. cōsolationes tuę lętificaue runt animā meā. p tuā scit inspirationē uenientes in cor meū. et reserantes contēplationē futurorū bonoꝝ que p tuo nomine laborantib⁹ p paratis. nō solū abstulerunt omem anxietatē cordis mei. uerū etiā sūmā lęticiā contulerunt. Et rursū. Nisi quia dn̄s adiuuit me. paulomin⁹ ha

bitauerat ī inferno anima mea. liberi utiq; arbitrii ꝑuitate infernū se habitaturū fuisse testat. ñ dñi fuisset adiutorio ac ꝓtectione saluat. A dño enī ñ alibo arbitro gressus hominis dirigunt. cū ceciderit iust⁹ libo dū taxat arbitro. ñ collidet. qua ꝓpt? Quia dñs subponit manū suā. Hoc ÷ aptissime dicere. ñ null⁹ iustoꝝ sibi sufficit ad obtinendā iusticiā. ñ ꝓmo mta singula titubanti ei 7 ruenti fulcīmta man⁹ suę subposuerit diuina clementia ne ꝓstrat⁹ itereat penit. cū fuerit liberi arbitrii ī firmate ē lapsꝰ.

xvii Nec sane ū quā uiri sci directionē uię q̄ gdiebant ad ꝓfectū uirtutū ē sū mationēq; tendentes. industria se ꝓpa obtinuisse testati sē. sed eā pot⁹ a dño p̄cabant dicentes. Dirige me ī ueritate tua 7 doce me. 7 dirige ī ē spē tuo uiā meā. Aliusq; ū ñ solū fide sed etiā experimento 7 quod ām ī ipsa rerū natā h ipsum se deꝑhendisse ꝓclamat; cognoui dñe quia ñ ÷ ī homi ne uia ei⁹ nec uiri est uis ut ābulet 7 dirigat gressus suos. Et ipse dñs ad ꝛ rahelē. Et dirigā eū ego mq̄t ut abietē uirentē. et me tuus fruct⁹ in uent⁹ ÷ xviii Legis q̄q; ipsi⁹ scientiā ñ lectionis industria sed magisterio 7 il luminatione dū cotidie desiderant adipisci dicentes ad eū. Vias tuas dñe demonstra m̄i 7 semitas tuas odoce me. 7 reuela oculos meos 7 ē siderabo mirabilia tua de lege. 7 docce me facere uoluntatē tuā. quia tues ds meus. līm. qui docet hominē scientiā. xv Ipsū etiā intellectū be at⁹ dauid quo mandata di possit agnoscere. q̄ utiq; in libro legis noue rat ee ꝓscripta ad dño postulat ꝓmereri dicens. Seruus tuus sū ego da michi intellectū ut discā mandata. Vtiq; intellectū semel sibi ꝓ natā ꝑtitū possidebat. noticiā q̄q; mandatoꝝ di quę descripta tenebant in lege utiq; habebat ī ꝑpetu. 7 tm ut hāc plenū ap̄hendet dnm p̄ca bat. sciens neq̄quā sufficē sibimet posse id qđ ꝓ natam ē dicitiois iser tū est. ñ cotidiana dñi illuminatione ad intelligendā spūali legē ac mandata ei⁹ ap ciusq; agnoscenda sensus ipsi⁹ ab eo dē fuerit illustrat⁹. ipso etiā uase electois hoc qđ dicim⁹ clarius p̄dicante. Dꝰ ē h q̄ opat ī uob 7 uelle 7 ꝑficē ꝓ bona uolontate. Quid potuit apti⁹ dici⁹. q̄m ut bonā uoluntatē nr̄ām 7 opis ē sūmatiōm dño ī nob̄ pnuntiarē impleri. Et itm; q̄ uob donatū est ꝓ xp̄o ñ solū ut ī eū credatis. sed ut etiā ꝓ illo patiamini. hinc q̄q; 7 iterū ē ꝛ sionis ac fidei nr̄ę 7 passionū toleratiā donari nob̄ dño declarauit; Quod ī telligēs dd q̄q; similiꝰ ter orat. sibi h ipsū dñi miseratiōe ē cedi dicēs. C firm h ds qđ opat⁹ ē ī nob̄. ostendens ñ sufficē sibi salutis pncipia dono di gr̄aq; collata. ñ fue rint eade miseratiōe ipsi⁹ 7 cotidiana opitulatiōe ꝓfecta. Ꝑ enī libum arbi

Κύριος σοφοί Τυφλοσω

trīū. sed dñs solūt cōpedit̄o. ñ nr̄a uirt̄. sed dñs erigit elisos. Non lectiōis indus
ta. sed dñs illuminat ceco. q̄d̄ grece dr̄. κc. co φ oι. τ ỳ φ λoγc. id÷ dñs sapi
ent̄e fac̄ ceco. Non nr̄a cauoio. sed dñs custodit aduenā. ñ nr̄a fortitudo sed dñs
alleuat siue suffulc̄ oēs q̄ corruūt. Hec aū dicim⁹ ñ ut studiū nr̄m t labor̄e atq;
īdustriā q̄si īanit̄ 7 supfluo īpendenda uacuem⁹? sed ut nouim⁹ nō sine auxi
lio dī nec annitī posse. nec efficacē nr̄os ēe conat⁹ adcapessendū tā īmane p̄mi
ū puritatis. ñ nob adiutorio dñi ac miscdia fuerit ēt tribuū. Equus enī
parat⁹ īdiē belli. a dño aū ē adiutoriū. q̄ ñ ē īfortitudine sua potēs uir. O
portā q̄ nō sēp cū beato dā cāne. fortitudo mea 7 laudatio mea dñs. 7 non libū
arbitū. sed dñs fact⁹ ÷ m̄ī salutē. Iā doctor q̄q; gentiū ñ ignorās idōneū se
factū ministerio noui testām̄ti ñ suo merito nec sudore. sed dī miseratio
ne p̄clamat. ñ q̄d sim⁹ inq̄t idonei cogitare aliq̄d a nob q̄si ex nob. sed sufficien
tia nr̄a ex dō ē. Iā min⁹ latine. sed exp̄ssi⁹ dici potē. Idōnitas nr̄a ex dō ē. Denq;
seq̄t. Qui idoneos nos fec̄ ministros noui testām̄ti.

xvi

Intantū aut̄e uniūsa q̄q ad
salutē p̄tinent. apli sibi met a dño largita senserunt. ut ipsā q̄q; fidē p̄sta
ri sibi a dño postularent. dicentes. Adde nob fidē. plenitudinē ei ñ lubo arbi
tio p̄sumentes. sed dī sibi credentes munē ēferendā. Denq; doc̄e nos idē auc
tor salutis humanę. q̄m ipsa fides nr̄a lubrica sit 7 īfirma. 7 neq; q̄m sibi suf
ficiens. ñ fuerit auxilio dñi roborata. dicēs ad petrū. simon. simon. ecce
satan desperiuit uos ut ēbraret tāq̄m triticū. sed ego rogaui patrē meū
ne deficēt fides tua. Quod ali⁹ in semetipso sentiēs fieri. 7 q̄dām fidē suā īfide
litatis fluctib⁹ ad p̄nicios naufragii uidēs scopulos p̄urgeri. ab eo dē dño
auxiliū fidei suę postulans dic. Dñe adiuua īfidelitatē meā. Intantū itaq;
senserūt euglici 7 aplici uiri uniūsa q̄ bona sē auxilio dñi ēsumari. ut ne
ipsā (quidē) fidē suā ēfisi sint illesā se posse suis uiribus tarbitū libratē seruare. ut
hāc t adiuuari īse. t donari sibi a dño postularent. Quę si ī pet̄ ut ñ deficēt
dñi egebat auxilio. q̄s erit tā p̄sumptor 7 cec⁹. qui se erga hui⁹ custodiā cotidia
no dñi credat adiutorio ñ egere. — Preser tī cū ipse dñs ī euglio h̄ ipsū euidēt
exp̄sserit dicēs. sic palmes ñ potest fructū facē a semetipso ñ manserit ī
uite. ita 7 uos ñ ī me manseritis. 7 ītm. q̄ sine me nichil potestis facē.
Quā sit̄ g ieptū ac sacrilegū q̄ q̄m de bonis actib⁹ nr̄ę īdustrię. 7 ñ dī grę a
adiutorio deputare. manifeste p̄bat. dñica p̄testante sententia. sine sua
inspiratiōe t cooperatiōe spūales fructus exhibe neminē posse. Oē enī da
tū optimū 7 oē donū p̄fectū desursū ÷ descendens a patre luminū.
Zacharias q̄q; q̄ si q̄d bonū ipsi ÷. 7 si q̄d optimū. ab ipso. Et idō ēstant beat⁹

apls. Quid ig̃r habes qđ ñ accepisti. quod si accepisti. qđ gl̃ris q̃si ñ accepis.

xvii Sũmã q̃q; tolerantię q̃ tẽptatiões illatas sustinẽ possim⁹. non tã in̄ra uir tute q̃m in di miscdia 7 miseratiõe subsistere. beat⁹ apls ita pnuntiat; Tẽptatio uos ñ apphendat ñ humana. fidelis aũ ds qui ñ pmittat uos tẽp tari. supid qđ potestis. sed faciet cũ tẽptatiõe 7 exitũ. ut possitis sustinẽ. Dñm q̃q; aptare siue cfirmare aĩos nros ad oẽ op⁹ bonũ. 7 opari in nob ea q̃ sibi sũt placita. idẽ apls docẽ. Ds aũ pacis q̃ eduxit de tenebris pastorẽ mag nũ ouiũ in sanguine testamti ętni ihm xpm aptet uos in oi bono. faciẽs in nob qđ placeat coram se. Quod etiã thessalonicensib⁹ ut eueniat. ita pcat dicẽs; Ipse aũ dns ihc xpc. 7 ds pat nr q̃ dilexit nos 7 dedit cõsolationẽ ętnã. 7 spẽ bonã. in gra exhortẽt corda ura. 7 cfirmet in oi ope 7 sermone bono.

xviii Ipsũ demq; timorẽ di q̃ firmit eũ tenere possim⁹. ad dño nob ieremias pha ex psona di manifeste testat infundi ita dicẽs. Et dabo eis cor unũ 7 uiã unã. ut timeant me uniusis diebus 7 bene sit eis 7 filiis eox post eos. 7 feriã eis pactũ sępitnũ. 7 ñ desinã eis bene facẽ. timorẽ meũ dabo in corda eox ut ñ recedãt a me. Ezechiel q̃q; 7 dabo eis cor nouum. 7 spm nouũ tribuã in uiscerib⁹ eox. 7 auferã cor lapideũ de carne eox. 7 dabo eis cor carneũ. ut in p ceptis meis ãbulent. 7 iudicia mea custodiant. faciantq; ea. 7 sint mi in popm. 7 ego sim eis in dm. Quib⁹ manifestissime pdocem. 7 in cĩũ uoluntatis bo

xviii ne nob dño inspiran te ẽcedi. cũ aut pse. aut p exhortationẽ cuiusbẽ hoĩs aut pnecessitatẽ nos ad salutis attrahit uiã. 7 pfectionẽ. uir tutũ. ab eode simit cdonari. nrm ũ hoc ẽe. ut adhortatiõem auxiliũq; dit enixi⁹ t remissi⁹ exeq̃m. 7 p hoc nos t remunerationẽ t supplicia digniss lime pmereri. qđ eis dispensatiõi ac prudentię erga nos benigna digna tione collatę uel neglęgim⁹ t studium⁹ nrę obedientię deuotionẽ cgrue re. Quod euidenter in deuteronomio apte; describit. Cũ iġr introduxerit te dns ds tuus in trã q̃m possessur⁹ ingredieris. 7 deleuerit multas gentes ea rã te. etheũ 7 gergeseũ 7 amorreũ. chananeũ 7 phereseũ. euueũ 7 iebu seũ. septẽ gentes. multo maiores numeri. 7 robustiores te. tradideritq; eas dns tps. peutię usq; ad intrnicionẽ. ñ inibis cũ eis fedus. neq; sociabis cũ eis cũgia. Quod g introducunt in trã repmissionis. qđ delent gentes mul tę cora ei. qđ tradunt in manu eox nationes maioris numi. 7 robustiores quã ppls isrl. di ẽe gra scripta pnuntiat. utrũ aũ peutiat eas isrl usq; ad intrnicionẽ. an reseruet eas 7 parcat eis. utrũ ineat neene cũ eis fedus. 7 utrũ societ cũ eis cũgia. an non societ. ipsox ẽe testatur

quo testimonio manifeste discernit. qđ libo arbitro. quid ue dispensatoi
t cotidiano adiutorio dni debeam? ascribe. 7 qđ diuine sit gre. pstare nob
occasioes salutis. 7 puentus secundos atq; victoriā. nrm ut cessa dibe
neficia. t intenti. t segni exeqm. Qua ratione etiā illoz cecoz curatioe sa
tis euidenter uidem? explsa. Quod enī tnsit eos ihc. diuine puidentie 7 dig
nationis ÷ gra. qđ uociferant 7 dicit. Miserere nri dne fili dd. fideī illoz 7
credulitatis ÷ op. Quod uisu recipiut oculoz. diuine miserationis e mu
nus. quod au etiā p? pceptione cui libet muneris tā gra di. qua ratio libi
pseuerē arbitri. Ceplsoz qq; x. q parit curati sunt declarat exēplū. eqb? du
un? parbitrii sui bonū grārū restituit actione. dns noue req̄rens. unūq;
claudās. sollicitudine adiutorii sui etiā circa īmemores beneficioz suoz
ugē se retine demonstrat. Hoc ipsū usitationi suę donū ÷ qđ ut suscipit
7 appbat gtū. t reliqt re rephendt ingtos. Credē tam īcussa fide nos euen
nichil sine dō prsulī hoc mundo geri; Aut enī uoluntate ei? aut pmissu
agi uniūsa fatendū ÷ ut scit hec q bona st uoluntate dī pfici auxilioq; credan
t. que au ctria pmissu. cū nec pneqeris ac duricia cordis nīi diuine ptertio. dia
bolū nob t ignominiosis corporis passione patit dnari. Quod au apli uocib
euidentissime pdocem. dicentis. ppt qđ tcidit illos ipassioes ignominie. Etim,
qz n crediderit dm habe inoticia. tcidit illos ds i repbū sensū. ut faciāt ea que
n cueniūt. Et ipse dns ppphetā. Et n audiū plis meus uocē meā. 7 isrl n itendit
me. Propt qđ demisi eos iqt secdm adinuentione cordiū eox. ambulabit in ad
inuentioib? suis. Germanus Hoc testimonū aptissime libum arbitū de
monstrat qđ dr. Si plis mis audisset me. 7 alibi. 7 n audiuit poplis mis uocē meā.
Cū enī dic si audisset. ostendt ipotestate illi? fuisse. t acqescendi. t n acqescendi u
diciū. Quom g n inob nra sal? ÷ collocanda. cū ut audiendi. t n audiendi ipse nob
ccesserit facultatē. Patruelis. Acute qdē cōsidasti hi qđ dr. si audisset me. sine
qqm qsit qđ audientē t n audientē loqt attendit. nec illud qđ seqt. pnichilo
utiq; inimicos eos humiliasse. 7 supt tbulantes eū misisse manū meā, tlemo utiq; hec qp
tulim? ut nichil geri sine dno pbarem? pua ītptatioe decor qns ad defensionē li
beri arbitri ita conet assumere. ut ab hoe gram di puisionēq; cotidianā ptēptē au
ferre. ph qđ dr. 7 n audiū plis mis uocē meā. 7 itm. si plis meus audisset me. isrl si
uis mei ābulasset. 7 ceta. Sed respiciat. qz sic libū arbitrii facultas popli iobedi
entia demonstrat. ita cotidiana circa eū puisio di clamanti quodām 7 monen
tis ostendit. Cū enī dic. si poplis mis audisset me. porē utiq; se loquutū ei. euidenter
ostendt. qđ fieri a dno n solū plegē scriptā litīs. uerū etiā cotidianis monitis

soler sedm illud qđ p esaiā dr. Tota die expandi manꝰ meas ad plm ñ credentē. sed ētedicentē m. Vtrūꝫ g poterit hoc testimonio cōpbari. qđ dr. si populꝰ meꝰ audisset me isrt sitiuit meis ambulasset. p nichilo utiq; inimicos eoꝝ humiliasse. 7 sup tribulantos eoꝝ misisse manū meā. dā sic libum arbitrū p obedientiā popli demonstrat. ita dispensatio dī 7 auxiliū eiꝰ uersiculi ipsi initio declaratur. ac fine. cū se 7 porē loquutū fuisse cōmemorat. 7 p ea inimicos eiꝰ humiliatos. si ab eodē fuisset auditꝰ. Nos enī phęc quę prulimꝰ ñ libum arbitriū homini uolumꝰ submouere sed huic adiutoriū 7 grām dī psingulos die ac mōta necessaria cōpbare. His nos sermonibꝰ eruditos abbas pafnutiꝰ esua cella ñ tā alacres quā conpuncto corde. antemediū noctis emisit. hnob pcipuū suę cōsolationis cōferēs munere. ut cū p abrenuntiationis pmę. consūmationē quā tota uirtute studebamꝰ implere. adtingenda nobꝭ pfectiōis culmina crederemꝰ. inciperemꝰ agnoscē. necdū nos copisse monachoꝝ fastigia sōniare. quippe q de secta abrenuntiatiōe parū qđ īcenobiis eruditi. tcia īq̄ōis pfectio ētinet. queq; illas inferioresdualsmultis pdictis modis, caueat nec auditu qđē nos antea pcepisse nossem.

Explicit collatio abbis pafnutii. Incipiunt cap de collatiōe abbis danihelis.

i De uita abbatis danihelis. ii Īqsitio unde oriat repentina ēmutatio mentis abīeffabili lętitia īmestissimā animi dejectionē. iii Responsio sup pposita gstione. iiii Quod dispensatiōis ac pbationis dī duplex causa sit. v Quod studiū 7 īdustria nr̄a nichil sine adiutorio dī pualeat
vi Quod utile nob sit tēdū adño derelinq̄. vii De utilitate eiꝰ pugnę quā aplꝰ ponit īcolluctatiōe carnis ac spiritꝰ. viii Īrrogatio qđ sit qđ in capitulo aplī pꝰ aduersantes sibi ēcupiscentia carnis 7 spiritꝰ adiciat uoluptas. viiii Responsio de intellectu recte īrrogantis. x Quod uocabulū carnis ñ īuna significatiōe ponat. xi Quid īhoc loco caro ab aplo nominet. 7 quid sit ēcupiscentia spūs. xii quę sit uoluntas nr̄a que ītēcupiscentiā carnis 7 spūs ponit. xiii De utilitate cunctationis quę ex colluctatione oritꝰ carnis 7 spūs. xiiii De iēmdabili malicia spūalium nequiciarū.
xv Qđ nob p sit carnis aduersus spm ēcupiscentia. xvi De incentiuis carnis quibꝰ ñ humiliarem gꝰ uerem. xvii De eunuchoꝝ repore. xviii Īrroḡ qđ sit ītē carnalē. 7 animalē. xviiii Responsio de triplici aiārū statu. xx De male abrenuntiantibꝰ. xxi De his qui ētēptis magnis. occupant ī paruis. Incipit coll abbis danihelis.

INTER CETEROS XPIANĘ FILOSOPHIX VIROS

abbatē quoq; uidim⁹ danihelē. eccl̄ē quidē i oī uirtutū genere. his q̄ī heremo scitu habitabāt. sed peculiari⁹ gr̄a humilitatis ornatū. Cui mīto puritatī ac mansuetudinī suę abeūto patruitio solitudinis ei⁹ pb̄ro q̄dē cū multis iunior eēt ętate. addiaconat⁹ est p̄lectus officiū. Intantū enī iḡē beat⁹ patruu⁹ uirtutib; ipsius aggaudebat. utquē uitę meritis 7 gr̄a parē noūat. 4 coeq̄re sibi etiā sacerdocii ordine festinaret. Siq̄dē neq̄q̄m ferens in inferiore eū ministerio diutī⁹ immorari. optansq; sibimet successorē. 7 dignissimū pu dere supstitē. eū pb̄ri honore puerit. Cui tam p̄oris humilitatis ac mansue tudinis suę cōsuetudinē n̄ omitteret. nil ūq̄m sibi illo p̄sente de sublimi ordinis adiectiōe donauit. sed sēp abbe patruitio spūalē hostiā offerente. hoc uelut diacon⁹ i p̄oris ministerii pmansit officio. Iq̄ tam beatū patruuciū cū talis uir eēt ac tan tus. ut i multis etiā p̄scientię gr̄am possideret. hęc spes substitutiōis electioq; frustratā. Cam n̄ multo post hē quē sibi parauerat successorē p̄misit ad dm.

II Hic ḡ beatus danihel i q̄rentib⁹ nob cur i tēdū residentē i cella tanta alacrita te cordis cū ineffabili quodā gaudio ac exuberantia sanctissimoꝝ sensuū re plerem⁹ ut eā n̄ dicam sermo subseq̄. sed ne ipse q̄dē sensus occurrere. oratio q̄q; pura emittere. ac p̄opta. 7 mens plena spūalib⁹ fructib⁹ p̄cessus efficā cer ac laudes etiā p̄ sopore supplicans ad dm̄ puenire sentiret. ac rursus nul lis existentib⁹ causis tanto subito replem angore 7 irrationabili q̄dā m̄ oesti cia p̄mereret. ut n̄ solū nō metipsos huiusmodi sensib⁹ arescere sentirem⁹. uerū etiā horrere cella. sordere lectio. ipsaq; istabilis ac nutabunda 7 q̄dāmodo obria emittere oratio. ita ut ingemiscentib⁹ 7 conantib⁹ nob ad directionē p̄stinā re uocari mens nr̄a nō posset. q̄ntoq; itenti⁹ ad dī reduceret. tanto uehem ti⁹ ad discursus instabiles lubrico rapę excessu. 7 ita oī spūali fructu redderet esse ęta. ut nec desiderio regni celoꝝ nec metu gehennę p̄posito ab hoc lętali

III quodā sōno ualere excitari. ita respondit. Ripertita nob a maioribus ra tio sup hac q̄m dicitis sterilitate m̄tis est tradita. Aut enī de negligentia nr̄a. aut de impugnatiōe diaboli aut de dispensatione dni ac pbatione descendit. Et de negligentia q̄dē cū uicio n̄ro tepore p̄cedente. ieiu cū specte nō metip sos 7 remissi⁹ exhibentes. 7 pignauā desidiā noxius cogitationib⁹ pasti. tria cor dis n̄ri spinas 7 tribulos facim⁹ germinare. quib⁹ i ea pullulantib⁹ ēseq̄nt efficiā⁹ ste riles. atq; ab oī spūali fructu 7 crēplatione ieiuni. De impugnatione uō diaboli. cū etiā boni n̄ nūq̄m studus dediti callida subtilitate m̄tē nr̄am aduersario

IIII penetrante. ignorante ab optimi intentiōib⁹ abstrahim⁹ et inuti. Dispensatiōis dnī aū ac pbatiōis, duplex causa ē. Prima ut paulisp ad nō derelicti. 7 m̄tis nr̄ę

humilitē ī hrmitatē intuentes. sup p̄cedente puritate — cordis. que nob
est illi⁹ uisitatione donata. nullaten⁹ extollam⁹: p̄bantes q; nō ab eodē derelic
tos. gemitib⁹ nr̄is æ industria illū lētitię ac puritatis statū recuperare ñ posse
ītelligam⁹. 7 p̄ritā cordis alacritatē ñ nr̄o studio sedulli⁹ nob dignatiōe collatā.
7 p̄sentē de ipsi⁹ rursū gr̄a 7 īluminatiōe ee poscendā. Sedā ů p̄batiōis ē causa
ut p̄seuerantia nr̄a t̄m tis ēstantia ac desideriū cōp̄bet. 7 q̄ intentione cordis
torationū īstantia deserentē nos uisitationē sci spūs requram⁹. manifestet in
nob ac parit agnoscentē. quanto labore amissū istud spūale gaudiū 7 puri ta
tis lętitia ē q̄rat. sollicici⁹ inuentā custodiro. ac tenere attenti⁹ studeam⁹, Quo
dāmodo enī negligenti⁹ custodiri sole. quicq̄d credit facile posse reparari

v Perque euidēt p̄bat gr̄am dī ac misedīam sēp̄ op̄rari ī nob ea quę bona sē
qua deserente nichil ualere studiū laborantis 7 quantā libæ ām̄ intentis
industriā sine ipsi⁹ itum adiutorio statū p̄stinū recuperare ñ posse. illud
q; ī nob iugit adīpleri. ñ uolentis neq; currentis sed miserentis ē dī. Que gr̄a
ñ nūquā ee ctrio negligentes ac resolutos inspiratiōe hac quā dicitis sca
7 habundatia spūaliū cogitationū uisitare ñ renuit. sed īspirat īdigno⁹. 7
excitat dormitantē. 7 illuminat ignorantię cecitate possesso⁹. clem
tq; nos arguit atq; castigat. ī fundēs se cordib⁹ nr̄is. ut ut sic dēertię sono
ē p̄uictiōe ipsi⁹ instigati ēsurge p̄uocem⁹. Denq; freqnt etiā odoribus ul
tomnē suauitatē conpositiōis humanę ī hus ipsis subito uisitatiōib⁹ ad
īplem⁹. ita ut mēs hac oblectatiōe resoluta ī quendā spūs rapiat excessū. seq;
vi eomorari obliuiscat ī carne Intantū ů illū quē durim⁹ abscessū. 7 ut ita
loqr desertionē dī beat⁹ dat utilē ee cognoū. ut neq̄quā orare maluerit.
ne adō ī nullo penit⁹ relinq̄r et, hoc enī sciebat ī egruū ee t sibi. t huma
nę nate. ad q̄mlibæ uenienti p̄fectionē. sed tēpari eā poti⁹ dep̄cat⁹ sit
dicens. ñ me derelinq̄s usque q̄q;. Ac si dicet alius uerb. Scio q̄d derelin
quere soleas utilit tuos sc̄os. ut eos p̄bes. Alit enī ab aduersario tēpta
ri ñ possunt. n ate paulisp fuerint derelicti. 7 ideo ñ rogo ut nū quā
me derelinq̄s. q2 ñ expedit m⁹. ut ñ t meā īfirmitatē sentiens. dicā.
bonū m⁹ q̄d humiliasti me. t exercicii ū ñ habeā p̄fiandi. q̄d sine du
bio habeñ potō. si m⁹ semp 7 ī disrupte cohesserit diuina p̄tectio.
Suffultū nāq; me tua defensione tēptare diabol⁹ ñ audeb. illud ob
tenēs 7 exp̄brans t m⁹ t t. q̄d aduersus adletas tuos⁹ solet calūpnio
sa uoce p̄ferre, sñ quid gratis iob colit dm⁹. nonne tu uallasti eū ac
domū ei⁹. unū sāq; substantiā ei⁹ p̄circuitū. Sed magis peto ne

me usq; qq; deseras. qđ greece dr̄ e ω cc o Δ pa id ÷ usq; ad nimietatē. Iuan
tū enī m̄ utile ÷ si me paūlū subrelinq̄s. ut desiderii mei ēstantia conp̄bet.
tantū notū ÷ si p̄ meritas ac delictis meis nimiū me deseri patiaris. quia
nulla uirt̄ humana si diuti⁹ tēptatiōe tuo deserat auxilio. sua potīt ēstan
tia p̄durare. 7 n̄ prius aduersarii potentia t factione succūbat. n̄ tu ipse
qui⁹ humanarū uirtū ēsci⁹ ac luctaminū moderatoe. n̄ p̄ miseris tēpta
rinos sup id qđ possum⁹. sed fecisti cū tēptatiōe 7 exitū ut sustinere possim⁹.
Tale quid 7 iudicū libro sup exterminatiōe gentiū spūaliū que adūsant̄
israheli mistice legim⁹ designatū. He sūt gentes q̄s dns dereliq̄t ut eruditi
reī eis israhelē. 7 haberent ēsuetudinē cū hostib⁹ p̄liandi. Et iterū p̄
pauca. dimisitq; eos dns ut ī ipsis exp̄irent̄ israhelē. utrū audiret mn
data dni que p̄cepat pat̄ b⁹ eorū. p manū moysi an n̄. Quā utiq; pug
nā n̄ iuidēt ds̄ q̄ti israhelis. nec male eid̄ ēsulens. sed sciens ēe uti
lissimā reseruauit. ut dū gentiū sēp̄ istarū impugnatiōe depmit̄
nū quā se sentiat̄ auxilio dni n̄ egere 7 ob id sēp̄ ei⁹ meditatiōe 7 in
uocatiōe p̄sistens. nec ierti ocio soluer̄et. nec bellandi usū 7 exercicia
uirtutis amitteret̄. frequent̄ enī q̄s n̄ potuer̄it adūsa supare. securi
tas 7 p̄sperit̄as deseruer̄t. VII Hanc pugnā utilit̄ n̄ris quoq; iserta mbris
etiā ī ap̄lo ita legim⁹. Caro enī ēcupiscit aduersus spm̄. sps̄ ū adūsus carnē.
hec aū inicē adūsant̄ sibi. ut n̄ quecūq; uultis illa faciatis. Habes 7 hic pug
nā inuiscerata q̄dām corpori nro dispensatione dni peurante. Quicq̄t enī
generalit̄. 7 sine aliq̄ exceptiōe oib⁹ inest. quid aliud iudicari potest⁹ nisi
ipsi humane substantię p̄ ruinā p̄mi hominis uelut natalit̄ attributū.
Et qđ uniūsis egenitū ē. ēe retū q; dep̄hendit̄. quom̄ n̄ credendū sit.
arbitrio dni n̄ nocenti⁹ sed ēsulenti⁹ iserta. Causā ū hui⁹ belli. id ÷ car
nis 7 sps̄ hanc ēe p̄nuntiat. ut n̄ inq̄t q̄cūq; uultis illa faciatis. Ergo id
qđ p̄ceperauit dns̄ ut ano b⁹ n̄ possit ipleri. id ÷ ut n̄ quecūq; uolum⁹ facia
mus. si impleat̄. quid aliud credi potīt esse q̄m notū. Et est q̄dām utilis
hec pugna nob⁹ dispensatiōe creatoris inserta. 7 ad meliorē statū nos
p̄uocans. atq; cōpellens. qua sublata p̄cul dubio par ēctrio p̄ciosa suc
cederet. VIII Germanus. Licet nob quedā ītellect⁹ luce ita p̄lucē uideat.
tam q̄ necdū possumus aplī sententiā adliq̄du p̄uidere. uolum⁹ hec
nob aper⁹ explanari. Tres enī res hic indicari uident̄. p̄ma carnis adū
sus spm̄ pugna. secda spūs aduersus carnē ēcupiscentia. tcia uoluntas n̄ra
que uelut media collocat̄. de q̄ dr̄. ut n̄ quecūq; uultis illa faciatis. Sup

quare ut dixi suspiciones quasdā ex his que exposita sunt intelligentię colligam. Et nolumus tam qsē huius obtulit collationis occasio aliquid nob
viii lucidi disputari. Danihel. Discernere diuisione & lineas questionū. portio ītellectus est. & maxima pars intelligentię. scire. qd nescias. Propē qd dr. Insipienti ītroganti. sapientia reputabit. & qlicet is qui ītrogat ui ppositę questionis ignoret. tm qa prudenter īquirit. & intelligit qd nō ītelligat. hoc ipsū ille reputat adsapientiā. eo qd quid nescire prudenter agnouerit. Scdm diuisionē itaq; uram. tres hoc loco res abapto nominari uidentur. cupiscentia carnis aduersus spm. & sps aduersus carnē. quarū aduersus se inuicē pugna hanc uidet habe causā atq; rationē. ut ea que uolumus in qt facē nequeamus. Quarta g supest causa quā minime uos uidistis. ut illud scit qd nolumus faciam. Nunc ergo opus est nob. ut pus duarū cupiscentiarū ui. id÷ carnis & spis cognoscam. & ita demū que uoluntas sit nra que ī t utrāq; posita est discutere ualeam. Deinde quid possit uoluntatis nre nē ee. similiter discernam. Vocabulū carnis īscriptis scis multifarie legim nominari. Nā nūquā significat hominē integrū. qui ex homine & stat & aīa. ut ibi. & uerbū caro factū ÷. Et uidebit oīs caro salutare di nri. Non nūqm hoīes peccatores atq; carnales ut ibi. nō pmanebit spūs mis ī hoīb ustus eo qd sint caro. Intolū pfusis peccatis ut ibi. uos aū nō estis ī carne sed ī spu. Et item. caro & sanguis regnū di nō possidebunt. Demq; seqt. neq; corruptio incorruptelā possidebit. Non nūqm pagnitionē ut ibi & ppinquate. Ecce nos os tuū & caro sum. & apls. Si qm ī emulationē īducā carnē meā & saluos faciā aliqs ex illis. Querendū g nob ÷ scdm significationē ex his qtuor carnē. hic debeam accipere. Manifestū nāq; est scdm illud qd positū ē. & ūbū caro factū ÷. & illud & uidebit oīs caro salutare di penitus stare nō posse. Sed neq; scdm illud qd dr. nō pmanebit spūs meus ī hominib ustus eo qd sint caro. quia nō sic ibi abrupte de hoīe peccatore. ita & hic ponit caro cū dic. caro cupiscit adūsus spm & spūs adūsus carnē. neq; de reb substantialib loqt. sed de actualib. quę ī uno codeq; hoīe & pariter & singillatim cū qdā tēporis uicissitudine & mutatione luctant. Quā obrē ī hi loco carnē nō hominē. id÷ hoīs substantiā. sed uoluntatē carnis & desideria pessima debem accipe. sic nec spm quidē. aliqm rē substantialē. sed aīę desiderialem bona & spūalia designari (semina), quē sensū beat apls supi euidenter expressit. ita ieiunes. dico aū, spūi ābulate. et desidia carnis nō pficietis. caro enī cu

piscit aduersus spm. 7 sps aduersus carnē. Hęc aū sibi īuicē aduersant. ut ñ quęcūq; uultis illa faciat. Quę cū utq; id ÷ carni 7 sps in uno eodeq; sint hōe. intestinū cotidie īt nō gerit bellū. dū ēcupiscentia carnis quę p cipitant fert ad uicia huis quę ad psentē reqē ptinēt delicus gaudet. De quib ēct ēcupiscentia sps aduersata. ita desiderat tota spūalib inherere studiis ut etiā necessario carnis usus optet excludē. sic illis iugit nigit cupi ens occupari. ut nullā optaret fragilitati ei curā penit imptire. Caro lut uit alibidine delectat. sps ne ipsis quidē natalib desiderius acquiescit. Illa cupit saciari sōno. repleri cibo. hic ita uigilius 7 ieiunius saginat ut ne adipsū q dē necessariū uitę usū. sōnū. cibū q; uellet admittē. Illa unūsis exubare copius ēcupiscit. hic ne ipsi qui dē exigui panis cotidianā habe substantiā ētent ÷ Lauacris illa nitescē. 7 cotidianis adulantiū cuneis appetit ēstipari. hic squalore sordiū 7 inaccessibilis heremi uastitate ēgau det. cunctoq; q; mortaliū. psentia phorrescit. Honorib illa 7 laudib homi nū ēfert. hic irrogatis sibi iniurus ac psequutoib glat. Int has ḡ utsq; ēcupiscen tias aię uoluntas īmeditullio q dā uitu perabiliore ēsistens. nec uicioq; flagitiū oblectat. nec uirtutū doloribq acq escit. Sic querens apassionib tēperarę carna lib. ut neqquā uelit dolores necessarios sustinere. sine qb desideria spirit nequit possideri. absq; castigatiōe carnis castimoniā corporis desiderans optiñe. si ne uigiliarū labore cordis acq rere puritatē. cū reqe carnis spūalib exubare uirtutib. absq; ulli erasp atiōe ēuicu. patientię grām possidē. humilitatē xp̄i sine honoris mundani exercere iactura. religionis simplicitatē cū sclāri ambicione sectari. xp̄o cū hominū laude ac fauore seruire. districtionē ueri tatis sine cui pia t tenui offensione pferre. postremo sic mauult futa ēseq bona. ut psentia ñ amittat. Quę uoluntas nūquā nos ad pfectionē facere p uenire. sed īt repore q dā tetrimo collocare. talesq; facere. qles illi sē qui īapoka lipsi īcrepatione dñi castigant. Scio opa tua. qc neq; frigid est neq; calid. utinā frigidus ēēs aut calidus. nc aū tepid est 7 īcipiā te uomere ex ore meo. n hc tepi dissimū statū altrinsec hęc īsurgentia bella disirūperent. Nā cū famulante huic uoluntati nr̄e ad hanc remissionē uoluerim nosmetipsos paululū relaxa re. ēfecti aculei carnis īsurgunt. suisq; nō uicius 7 passionib sauciante. neqquā in illa q delectam puritatis q litate stare pmittunt. atq; ad illā quā horrem frigidā uoluptatū plenā, [illegible]trib pt̄hunt uiā. Rursus si sps feruore succensi opa carnis uolente extinguere sine ullo respectu fragilitatis humanę toros nosmetipsos tēptauerim ad īmoderata uirtutū studia cordis elatione ēferre.

ītpellans ī becillitas carnis ab illa rēphensibili nimietate spūs reuocat ac retar
dat. ⁊ ita fit utq; cupiscentia tali cluctatione altna sibimet repugnante.
animę uoluntas quę nec totā se carnalib⁹ dare. nec uirtutum uultl labor ib⁹ de
sudare. qd am iusto moderamine tēperet. Dū hęc ītutq; cētentio illā pnicio
siorē excludens aię uoluntatē. ut qdā ęqtatis libra ī statera nri corporis col
locata. quę spirit⁹ carnisq; cfinia iusto discernit examine. nec adertis mtē
spirit⁹ ardore succensā nec aleua carnē uicioz aculeis ꝑponderare pmit
tens. Dū q; hęc pugna cotidianis diob⁹ utilit exagitat in nob. ad illud qr tū
qd nolum⁹ salubrit uenire compellim. ut puritatē cordis ñ ocio nec securi
tate. sed iugi sudore ⁊ cētricione spirit⁹ adquiram⁹. castitatēq; carnis distric
tis ieiuniis. fame. siti. ac uigilantia retentem⁹. directionē etā cordis. lec
tione. uigiliis. oratione ec tim entia ⁊ solitudinis squalore capiam⁹. patientiā
tribulationū exercicijs retentem⁹. cū blasphemijs ⁊ obꝓbrioz saturitate
nro seruiam⁹ auctori. ueritatē cū iuidia mundi hui⁹ ⁊ īimicicijs sine cesse
fuerit exeqm. e tali colluctatiōe ī nro corpore militante. ꝓfectis nob ab hac
ignaua securitate. atq; ad ipsū quē nolum⁹ labore ac uirtutū studia ꝓuocati.
ęqtas optime media retentet. ⁊ tepidū nrę uoluntatis arbitriū. hinc spūs
feruor. illīc carnis gelidissim⁹ rigor moderatissimo calore contēperent.
ac neq; ad effrenata uicia mentē c thi cupiscencia spirit⁹ sinat. nec rur
sus ad uirtutū irrationabiles appetit⁹ fragilitas carnis spm patiat ertolli
ne ut inde oīgenū pululent fomites uicioz. t hinc elatio morbi prime
lis emergens telo nos supbię guiore cfodiat. sed horū pugnę equi ponderis
libratio iusta succedens sanā ⁊ moderatā ītergutq; uirtutū reseruet uiā.
itinere regio docens militē xpi semp incedere. atq; ita fiet. ut cū ꝓtempore
hui⁹ quā dixim⁹ ignauissimę uoluntatis ꝓpensius mens ad desideria carni
fuerit deuoluta. spirit⁹ cupiscentia refrenet. nequaqm eo uicinis acęscen
te frenis. rursūq; si ī moderato feruore. ꝓcessū cordis ad īpossibilia fue
rit spūs nr ⁊ inconsiderata ꝓrept. infirmitate carnis. ad iustū rethat eram.
⁊ tnscendens uoluntatis nrę tepidissimū statū cōmodissima tēperie. pla
noq; tramite. cū sudoris industria uiā ꝓfectionis incedat. Simile quid etā
in illius turris exstructione legim⁹ adño dispensatū. ī libro geneseos. ubi
linguarū repente obor ta cfusio sacrilegos ausus hominū nefandosq; c
pescuit. ꝑmansisset enī etā ibi aduersus dñm imo aduersus eos qui diui
nā ei⁹ adtēptare cęperant maiestatē sensus nor ius. nisi eos dispensatiōe
dī repugnans mt se diuersitas linguę. ꝓdissonantiā uocis in meliorē sta

tū ꝓficere cōpulisset. ⁊ quō ad excidiū sui animauerat ꝓnicioſa conſenſio
ad ſalutē reuocaſſet bona utiliſq; diſcordia. incipientes ſcit humanā fra
gilitatē intcedente diuiſione ſentire. quā ꝓnaria conſpiratione elati
xiii antea neſciebant. Intantū uero utiliſ nob er hui⁹ pugne diu̇ſitate cuncta
tio naſcit⁹ ⁊ ſalutaris er hac cōcertatione dilatio. ut reſiſtente ſoliditate
corporea dū ab eox effectu que neq; mente cōcepim⁹ retardam⁹. nō nūquā
in meliorē ſtatū ſeu penitudine ſubſequente ſeu emēdatione q̄dā. que
ſolet ꝑ craſtinatione opis ⁊ recogitatione īteruenīente deſcendere corri
gam⁹. Deīq; hoſ quoſ intelligim⁹ ad uoluntatū ſuarū deſideria ꝓficienda
nullo carnis obſtaculo retardari. demones ſcit ac ſpuales nequicias etq̄dē
cū ſint de eminentiore angelorū ordine ueluti deteſtabiliores ee homi
nib⁹ conteplam⁹. eo q̄d poſſibilitate eox deſiderij adiacente. id q̄d neq; t
ſemel cēceperint. īreuocabili malo ꝓficere. nō morent⁹. qe ſicē animi eox
uelox ad excogitandū. ſic ad ꝓficiendū ꝓnia⁹ abſoluta ſubſtantia.
dūq; ſubpeditat eis ꝓna facilitas ea que uoluerint pagendi. conceptū
xviii malū nulla īcedens deliberatio ſalutaris em̄ dat. Spualis nāq; ſubſtan
tia nec ulla carnis ſoliditate deuincta. ut excuſationē exortę ī ſeſe p
ue ñ recipit uoluntatis. ita uenia malignitatis excludit. qe nulla quē
admodū nō ad peccandū īpugnatione carnis ertrinſec⁹ laceſſita eſt.
ſed uicio ſoliuſ male uoluntatis accenſa. ⁊ ob hoc ſine uenia peccatū. ⁊
languor ſine remedio ē. Sicē enī nulla ītrena ſollicitante matia corruit.
ita ne indulgentiā quidē. aut locū poteſt p̄enitudinis obtinere. q̄bus
er rebus euidenter colligit. q̄d non ſolū noxia ñ ſit hec. que cē ſe inuicē ſuſ
citat innob carnis ſp̄s q; contentio. uerū etiā multā nob ēferat utili
xv tatem. Primo q̄d deſidias ac negligentias nr̄as ſtatī arguit. ⁊ ut q̄dā dili
gentiſſim⁹ pedagogus adiſtrictionis ⁊ diſciplinæ linea. nūquā noſ deui
are cēdens. ſi paululū quid ſecuritas nr̄a menſurā egreſſe ueritatis
exceſſerit. flagellis incentiuorū ſtimulat cēfeſtī. ⁊ increpat. atq; ad cō
petentē reuocat parcitatē. Sedo q̄d ꝓcaſtimonię ac puritatis integri
tate. cū dig̃a cēcedente. ita noſ longo tēpore genitali pollutioe uide
rim⁹ immune. ut ne ipſa quidē ſimplici cōmotione carnis. ulteriuſ
noſ inquietando ſ ee credam⁹. ⁊ ꝓhoc uelut qui ñ geſtem⁹ corruptelā
carnis. ī ſecretis cōſcientię nr̄e fuerim⁹ elati. ſuo nō rurſū quā uiſquie
to ac ſimplici uiſitanſ fluxu. humiliat ac retundit. noſq; homines
ee ſtimulis ſuis admonet. Quodā⁹ enī cū increēt⁹ generibus uiciorū

erquidē grauioribꝫ magisq; noxiis indifferentiꝫ soleamꝫ incurrere. nec
tam facile ī eaꝫ epungam admisso. in hoc peculiariꝫ humiliat cōscientia
nr̄a. pq; hanc illusionē neglectarū quoq; passionū recordatione mordetur. euidenter intelligens inmundā se factā naturalibꝫ incentiuis. quę cū
eēt inmundior spūalibꝫ uicijs ignorabat. 7 recurrens ptinꝫ ad em̄ dationē anteriorꝭ ignauię cōmonet. nec supꝫ successibꝫ p̄teritę puritatis
debere cōfidere quā sē pspicit pusillū quid declinantē adꝺ̄o pdidisse.
nec posse huiꝫ purificationis donū n̄ pꝫ soliꝫ dī grām possideri. docentibꝫ
nos quodam ipsius rei experimentis. ut si ī tegritatē cordis ppetuo ēsequi
xvi delectam. humilitatis studeamus uirtutē iugit̄ obtinere. Huiꝫ g̃ pu
ritatis elationē pniciosiorē futam cunctis sceleribꝫ atq; flagitijs
7 ob hanc nichil nos emolumti cōsecuturos. pq̄ libæ castitatis integritate. testes sunt illę uirtutes quarū supius fecim mentionē. quę
cū nullas huiꝫmodi titillationes carnis habuisse creduntur. ob solā
cordis elationē ppetua ruina de illa sublimi celestiq; statione dejecte sunt. Essemus itaq; penitꝫ absq; remedio, tepidi. utpote n̄ haben
tes indicē negligentię n̄rę t in corpore n̄ro t in̄ scientijs pꝑpius insidentē. nec studerem̄ ad pfectiōis ūquā puenire feruorē. sed ne frugalitatis quidē districtionē t cōtinentię tenerem̄. nisi nos hec titillatio
carnis increscens humiliarę atq; retunderet. 7 aduersus spūalium q̄q;
xvii uiciorū purgationē sollicitos redderet. 7 ītentos. Oehinecq; in his
qui spadones sē corpore ideirco hunc animi tepor̄ plerūq; imēe
dep̄hendim̄. q̄ uelut absoluti ab hac necessitate carnali nec labore
cōtinentię corporalis nec cōtritione cordis se existimant indigere. 7 hac secu
ritate resoluti. nūq̄m pfectionē cordis. sed ne spūaliū q̄dē uicioꝝ purgationē t querere ueritate t possidē festinant. Qui statꝫ a carnali q̄litate discedens efficit animalis. q̄ pculdubio deterioꝝ g̃ dus. Ipse ē enī q̄ de frigido ad
xviii tepidū cōtinens. detestabilioꝝ dñi uoce signat̄. German̄ De utilitate
cōluctatiōis quę īt carnē ac spm̄ suscitat quantū uidet nob euidenter expsſū
ē. ita ut eā ipse quodam manib nr̄is palpabilē factā ēe credam̄. Et ideirco
hanc q̄q; rationē similit nob cupim̄ apiri. quid īt̄sit int̄ carnalē 7 anima
xviiii lē uir̄ū. 7 quē admodū animalis carnali possit ēe deterioꝝ. Danihel Se
cundū definitionē scripturę tres sunt animar̄ status. pm̄ carnalis. sed s
animalis. tercius spūalis. quos ī apto ita legim̄ designari. Nā de carnali dr
Lac uob potū dedi n̄ escā. necdū enī potatis. sed ne adq̄dē potestis. Adhuc enī

estis carnales. Et itum. Ubi enī ē ītr uos zelus 7 ctentiō nonne carnales estis. e
De animali qq; talit cōmemorat. Animalis aū hō n̄ p̄cipit eaq; sē sps di. stul
tcia enī ē illi. De spūali ů. Spūalis aū examinat oīa. ipse aū a nemine diiu
dicat. Et itm. Vos qui spūales estis. instruite eos qui eiūmodi sē. ī spū lenitatis. Itaq;
festinandū nob est. ut cū renuntiantē desierimus ee carnales. id÷ asetariū cepi
mus cuersatiōe seiungi. ab illa manifesta carnis pollutiōe cessare. spūalē statū
protinus apphendē tota uirtute nitam. ne forte blandientes nob. qt uidem
scdm exteriorē hominē. huic renuntiasse mundo. t carnaliū deseruisse ē ta
gia. tāqm q sūmā p̄hoc p̄fectiōis apphenderimus. remissiores deincep erga
emundationē cetarū passionū lentiores q; reddam. 7 ītr ut̄q; detenti. gdū
spūalis pfectus asseq negam. existimantes ad pfectionē nob habunde
sufficē. qt exteriore homine uideam de cuersatione mundi hui ac
uoluptatib se gregati. t qt inmunes sim acorruptela 7 cōmixtione car
nali. 7 ita inuen ti ī illo tepido statu q tetrimus iudicat euomdos ex ore dñi
scdm ei sententiā nouerimus. Ita dicentis. Vtinā calid esses aut frigid. nec
aū tepid es. incipiā te euomere ex ore meo. Nec īmerito eos dns quos iā re
cepat ī uiscerib caritatis norie tepefacto. cū quadā cunctatione pectoris sui
euomendos ee pnuntiat. q cū salutare quodam ei potuissent p̄bere sub
stantiā. aueli ab ei uiscerib maluerunt. tanto detiores effecti illis. q nūqm
ori dnico illati sē cibis. q̄nto id qt nausia cpellente picim odibili detestam;
Vnicq; enī frigidū ē etiā ore nro susceptū uertit in calorē. 7 salutifera suaui
tate p̄cipit. Quod aū semel uicio pmcioso teporis abiectū ē. n̄ dicā labis admo
uere. sed etiā emin intueri sine īgenti horrore n̄ possum. Rectissime g pnun
tiat ee detior. quia facili ad salutare cuersationē. ac pfectionis fastigiū. car
nalis siquide setaris. t gentilis accedet. quā is q pfessus monachū nec tamen
pfectiōis arripiens scdm regulā disciplinę ab illo semel spūalis feruoris igne discef
sit. Ille nāq; corporalib saltē uicis humiliat. atq; īmundū se sentiens cōtagione car
nali. ad fontē uere purificationis atq; pfec tionis culm quandoq; cpunct ac
curret. 7 horrescens illū īquo ē ifidelitatis gelidissimū statū. spū ardore succensus.
ad pfectionē facili cuolabit. Illā q semel ut dixim tepido exorsus micio monachi
cepit abuti uocabulo. nec tam humilitate ac feruore q debuit ītr hui pfessionis
arripuit. infect semel hac miserabili lue. 7 ī ea q dāmodo resolut. nec exse se ul
teri pfecta sapere. nec alēi potit monitis erudiri. Dic enī ī corde suo scdm illā dni
sententiā. quia diues sū 7 locuples. 7 nulli egeo. Cui illud quoq; qt subsequit. con
sequenter aprabit. Tu aū es miser 7 miserabilis. 7 pauper 7 cecus. 7 nudus. in eo fact

etiã sẽtari deteriorẽ. qđ nec miserũ se. nec cecũ. ac nudũ. aut ẽmdatione digna dignũ. ut egere monitus alicui aut ĩstitutione cognoscit. ⁊ ob hoc ne exhortati onẽ quidẽ ullã uerbi salutaris admittit. ñ intelligens ipso se monachi nomine pꝓfitiari. ac dẽpmi opinione cunctoꝝ. qua dũ creditur ab oĩb⁹ sẽs. ⁊ uelut di famulus colit. necesse ẽ ut ĩ futuro uehementiori iudicio peneq; subdat. Postremo qđ diuti⁹ immoratũ in his quę nob expĩto cepta sunt ac pbata. fręqn tuidim⁹ de frigidis atq; carnalib⁹ ideſt desẽtaribus ac paganis ad spiritalẽ puenisse feruorẽ. de repidis atq; animalib⁹ oĩno ñ uidim⁹. Quos etiã ꝓpheta italegim⁹ dnm detestari. ut spiritalib⁹ uiris atq; doctoribus pcipiat. ut ab eis docendis monendisq; discedant. ⁊ neqqm uelut ĩ sterili atq; ĩfructuosa tra noxiisq; sentib⁹ occupata. sẽm uerbi salutaris impendant. sed ut ẽ tenentes eã nouã poti⁹ excolant trã. id est erga paganos ac sẽtãres omẽm doctrinę cultum. ac uerbi ministerium salutaris instantiã. Quod ita legit. Hec dicit dns. uiro iuda ⁊ habitatori ierusalẽ. Novate uob nouale. ⁊ nolite serere super spinas. De hinc q; qđ pudet dicere ita plerosq; abrenuntiasse ẽ spi cim⁹ ut nichil ãplius immutasse de anterioribus uicijs ac moribus conpbent. nisi ordinẽ tantũm atq; habitũ sẽtarẽ. Illa ⁊ acquirere pecunias gestiunt. quas nec antea possederũt. et certe quas habuerant. retinere ñ desinunt. aut qđe lugubri etiã ãplificare desiderant. sub hoc ptextu. qđ famulos suos erinde sẽptus alere se debere iustũ ee ẽtendat. et certe sub obtentu ẽgre gandi cet⁹ reseruat. quẽ uelut abbatẽs instituere se posse psumunt. Quibus ĩ uerꝝitate uita pfectionis ĩquirere et hoc poti⁹ tota uirtute nitent pficere. ut scil erũt ñ solũ peruenisse. uerũ etiã affectionib⁹ pstinus. ⁊ distentionib⁹ unusquisq; semet ipsos singulare. ac nudos ita sub semoꝝ impio collocarent. ut curã ñ m alioꝝ nullã. sed ne sui qdẽ gererent. Econtrario ad euenit. ut dũ fratrib⁹ pẽe festinat. nũqm senioribus ipsi subiciant. ⁊ superbia ĩ ch oante. dũ alios instituere cupiunt. nec discere ipsi nec agere ea quę sunt docenda mereant. Cui necesse ẽ ut secm saluatoris sententiã ceci duces ceꝝ effectu pariter ĩ foueã cadant. Cui⁹ supbię licet unus sit gen⁹ dupler tm ei⁹ spes. una quę sobrietatẽ gustatẽq; iugiter imitatur. alia q; effrenata libertate. ĩ chachinnos fatuos risusq; dissoluit. et illa qđe tacitnitate ẽ gaudet. hęc ũ dedignat silentio cohartari. nec ẽ fundit passi ploq etiã res in ẽgruas ⁊ mepta. dũ erubescit ⁊ inferioꝝ cetus. ⁊ ĩdoctioꝝ iudicari. Alia obelatio nẽ clericat ãbit officiũ. altã despicit. ut pote iudicans illud aut dignitati pstinę. Aut uitę. ac natalium suoꝝ meritis ẽgruũ ⁊ indignũ qrũq; detior ꝓnuntianda sit. uni⁹ cuiq; discutiat. ac ꝓpendat eram. Vnũ sane atq; idẽ inobedi

entię gen̄ ÷ t̄ppt̄ opatiōis ĩstantiā. t̄ppt̄ o cū desidiū. seniorī uiolare mandatū. tāq;
dispendiosū ÷ pso̅no. q̄m puigilantia monasterii statuta ē uellere. Tantū deiq; ÷ abbī
ĩnsire p̄ceptū. ut legā. q̄ntū si ē tēpnā ut dormiā. nec alicui supbię fom̄ ÷ pienuntio
frem q̄m p̄ refectiōe negligē. n̄ q̄d pniciosioꝝ 7 ar' remedus longinq; ora strucia. q̄ sub spē
uirtutū 7 magne spualiū rerū uidēt emīgē. q̄m illa q̄ erapto p̄ carnali uoluptate
gignunt. hi ꝛ uel palā exp̄ositi ac manifesti languore 7 ar'guunt cōmin̄ 7 sanant' alla
ū dū sub p̄texu urtutū regunt. ī cura ta p̄durant. 7 decepto q̄sq; piculosi faciūt ac despe
rati egrotare. Nā illud ridiculū q̄lit̄ exp̄m̄t qđ nullo p̄ illū p̄mę renuntiatiōis ar
dorē q̄t̄ fām familiare 7 opes plurimā ac militiā seli relinq̄nte. semeti ipso admonastia
ē tulerit. tanto enim studio ihus q̄ penit̄ abscidi n̄ possūt 7 q̄ neq̄ūt ī hordine n̄ habi q̄m
uī parua uilia q; sint ēe deuicto. ut hoc cura p̄stinarū oī ū facultatū super passionē. qb̄
p̄fecto n̄ magnopę p̄dit maiorē opē ac substantiā ē tēpsisse. q. affect earū obq̄sille ē tenor
de sē ī ré parua atq; exigua transtuler. Nā uicīū cupiditati 7 auaricię qđ erga spōs pri
osas exercē n̄ possunt. circa uilioré matū retinente. n̄ abscidisse sed cōmutasse sępbūr
p̄stinā passionē Nā nimia deuincti diligentia erga curā psichu. sportellę. sagellumq;.
codicī. aliaq; similiū rerū quāui uilissimarū eā deterā q̄ antea libidine detinent. Nec
etiā tanta emulatiōe custodiūt atq; defendē. ut p̄ ipsis aduersus frem cōmoueri eos 7 qđ
ē tpi etiā litigare n̄ pudeat. Inq̄b adhuc egrudine cupiditati p̄stinę laborantę. hęc eadē
q̄s corpori possidē monachū ut necessitā cogt secm numū m̄ suū q; cōmunē n̄ se habe ē ten
ti. Ibq; sin cordis auaritiā designante. t cūcta q̄b uti necesse ÷ ppensi studēt habe q̄m ceti.
tercedentē diligentię modū. peculiari ea attentiq; custodiunt. 7 ab alioq; ē p̄fectatiōe
defendē q̄ uniusis frib debēt ēe cōmunia. Quasi ū differentia tantū m̄ metalloꝝ 7 ipsa
passio cupiditati habeat ingrā. 7 preb q̄dē magnis uasis n̄ liceat. puliorib ū hipsū
feciss̄e sine culpa sit. tr n̄ ideirco p̄iosioré abiecerim̄ matiaſ. ut facili discerem̄ ullo
res contenere. Quid ꝛ differt utrū q̄s p̄batiōē cupiditatis erga opē amplas. atq; mag
nifica an erga uilioré exerceat spēs. n̄ q̄d in eo reprehensibilioꝝ iudicand ÷ q̄d q̄ maxima
spreuit minimi obligēt. Ideoq; p̄fectionē cordis abrenuntiatio ista n̄ obtinet. qui cū
censū habeat pauper. n̄ abiecē diuitis uoluntatē. Explīt cott abb̄ danihel. Incipiunt
capitula collt̄ Serapionis. de. viii. uicīis principalib. Primū cap 7 ratio abba
Aduent n̄r ad abbīs serapionis cellā 7 iq̄sitio de genīb 7 ī pugnatiōe uicioꝝ. ꝛ nar
tis serapion · ꝛꝛ De duob genīb uicioꝝ 7 efficientia eoꝝ q̄ dr̄ipta. ꝛꝛꝛ Recapitulatio
de castrimargię 7 fornic passiōe. 7 curāt earū v quom dīs sol absq; peccato tēptus sit.
vi De ratiōe tēptatiōis q̄ adiabolo appetit ÷ vii De cōsumatiōe cenodoxię 7 supbię sine
minīio corpali viii De filargiria qđ ert̄ natā sit. 7 qđ īt sit. ī ipsā 7 naturalia uiū.
viii De ira atq; tristicia qđ īt accidentia plerūq; iueniant. x. De vi. uicioꝝ cordia. 7

duoꝝ abeꝫ dissidentiū cognatiōe xi De origine 7 qlit unicuiq; uicii. xii Iq sit util ceno
doxia. xiii De uaria obpugne oiū uiciꝝ. xiiii De istituendo adūsū uicia c̄ tamine sedm
ipsaꝝ ifestatiōe. xv thl nō posse adūsū uicia sine auriliodi. nec debe nō iecꝝ extolli uictoria.
xvi De significatiōe. vii. gentiū qrū isrt ac [redacted] cepti. 7 qre alibi. vii. alibi multe dicant.
xvii Responsio qm sedm vii uicia. vii. genti [redacted] ū numu ipleat. alibi multe gentē dicant.
xviii Cur una qde gel deseri. vii. rubeant extingui. xx De nata castimargie. ad similitudinē
aqle coparata. xxi De pseuantia castriomargie adūsū philosopho disputata. xxii Cur
abrahe p duerit ois. x. gentē expugnandā aplō isrt. xxiii Quom nob utile uiciꝝ tra
possidē. xxiiii Qd tre de qb expulsi sē pti cananeoꝝ sem semini fuerīt deputate. xxv
Testimonia diūsa sup significatiōe. vii. uiciꝝ. xxvi Qd deuicta passiōe gule ipedien
d isrt labe aduirtute cetas obtinendā. xxvii Qd nī idē ordo pliꝝ sit q ponit ī catalo

.i. cap

NILLO CETV De. vii. uicius principalibus. Ego uiciꝝ expt cap.
Antiqssimoꝝ senū. fuit uir nōe serapion. ad pmę gra discretiōis ornat. cui colla

.ii.

tionē ope pciū recolligtis tēpe. Ambientib enī nob. ut de ipugnatiōe uiciꝝ. aliq
disputaret. qb origine eoꝝ 7 causę mnifesti pandent. ita exorsus ÷ Octo sunt
uicia pncipalia. q humanū ifestāt genꝰ. id ÷ pmū castrimargia. qd sonat uen
tris ingluuie. secdm fornicatio. tciū philargiria. id ÷ auaricia. siue amor pecu
nię. quartū ira. quintū tristicia. sextū accidia id ÷ anxietas. seu tediū cordis.

iii

septimū cenodoria id ÷ iactantia seu uanagla. octauū supbia. Horū q uiciꝝ genā sē duo.
Aut enī natalia sunt ut castrimargia. aut ex natam ut philargiria; efficientia ū
quadriptita ē. que tā enī sine actiōe carnis ēsumari ñ possunt. ut ÷ castrimargia.
7 fornicatio. que tā ū etiā sine ulla corporis actione complent. ut ē supbia 7 cenodoxia. 4
Non nulla cōmotiois sue causas extrinsec capiunt. ut ē philargiria 7 ira. Alia ū itestimi

iiii

moꝝ excitant. ut est accidia atq; tristicia. Et ut hec eade ñ solū disputatiōe q̄ntū
possum. quantū possim breui. sed etiā scriptarū testimoniis manifestiora reddam.
castrimargia 7 fornicatio cū natalit nob isint. iā ñnūq̄m etiā sine ullo animi īcita
mto soli instigatiōe ac pruritu carnis oriunt. matia tam. ut ēsumt egent extrinsec.
7 ita ī effectū corporali accōe pueniunt. Vnquisq; enī tēptat a ppa cupiscentia. 4
deinde cupiscentia cū fuerit cepta. parit peccatū. peccatū ū cū fuerit ēsumtū ge
neratmortē. Nā nec p mitip adā castriomargiā decipi potuit. n esce matiā habes ī pmptu
abusus ea fuisset illicite. Hec sedt sine cuida matie illicitatione tēptat cū dr ei. Si fili
di es dic ut lapides isti panes fiant. fornicatio quoq; qd non nisi p corpus pficiatur omib
patet. ita de hoc spu dicente dño ad beatū iob. 7 uirt ei in lumbis ei. et potestas
eius super ūbilicū uentris eius. Ideoq; hec specialit duo. que ministerio carnis
explent. ext illā spualem anime curā egent peculiari etiā cimentia corporali.

Siqdē adrerundendō hoy stimulō ñ sufficē sola mūtis ītentiō aut ñ nūqm solæ adusū
ūrā seueristiciā. cētasq; fieri passionē. qs etiā sine ulla carnis afflictiōe sola nouit et
pugnare mūtis idustria. ñ etiā castigatio corporalis accesserit. q; ieunius uigilijs
7 opis ētciōe pficit. hisq; fuerit re[illegible] motio localis adiuncta. q; sic ābox uicio
id; aīe 7 corporis geñant. ita [illegible] supari ñ utulsq; labore ñ potunt. Et
licæ beat apls oīa uicia geñaliter pnuntiauerit ee carnalia. Siqdē īimicicia 7 irā
atq; hereses. ite cēta carnis opa nūmauerit. nō tām adillos rationes atq; na
turas diligenti colligenda duplici easdiuisione distinguim. Nā ex his quedā
dicūt ee carnalia. quedā ū spualia. Et illa qdē carnalia. que specialiter adfoīa
sensūq; pinet carni. qb illa delectat ac pascit. ut etiā iqui etas ītenderet mtes. iuitaq;
eas nūnū qm pthat ad sue uoluntatis assensū. de qb beat apls. in qb ait 7 nō oīs
aliqndo cūsati sum ī desiderijs carnis nr; facientē uoluntatē carnis 7 cogitationū
7 eram nata filius ire sic cēteri. spualia ū dicūt q; istinctu aīe soli orta ñ solū nichil
uoluptatis ēferet carni sed etiā quissimi ea languoribus afficientia miserrime
iocunditatis pastu animā tantū nutrunt egrantē. Et ideirco hec qdē simplici
cordis idigent medicina. q; aū carnalia sē ñ in ñ duplici quēadmodū diuim ad
sanitatē curatiōe pueniūt. Vnde puritati studentib plurimum confert
ut harū carnalium passionum ipsas materias sibi primitus subtrahant. qui
bus potest uel occasio uel recordatio earundem passionum egrotanti adhuc
animę generari. Necesse est enī ut morbo duplici duplex adhibeat curatio.
Nā corpori ne concupiscentia ī effectū tēptet prorumpere. necessario
effigies et materia illicens subtrahenda est. 7 animę nichilomin ne cā id
etiā cogitatiōe concipiat attentior meditatio scripturarū 7 sollicitu
do pugil ac remotio solitudinis utilit apponenda. In cētis aū uicus hu
mana consortia nichil obsunt quinimmo etiā plurimū ēferunt his
qui carere eis inueritate desiderant. quia frequentia hominū magis
arguunt. 7 dū lacessita crebro manifestant. celeri medicina pueniūt
ad salutē. Idoq; dns nr ihc xpc cū apli pnuntiet sententia tēptatus fu
isse pomia secm similitudinē nrām. dicit tamen absq; peccato. id; absq;
hui passionis ētagio. nequaqm scit aculeo concupiscentie carnalis erpul. q-
quib nō necesse ē etiā ignorante iuitoq; ēpungi. ppe cui nulla ierat similitudo
seminationis t ēceptionis humane. ita ratiōe ēcept ei archangło nuntiante. Ipī sēs
supueniet ite. 7 uirt altissimi obūbrauit t. idoq; 7 qd in te nascet scm uocabit
VI filius dī. In illis. n. passionib etiā ipse tēptari debuit ī corruptā imaginē di assimilu
tudinē possidēs. q; qb 7 adā tēptat; cū adhuc ī illa iuiolata di imagine p durauet. h;

gastrimargia . cenodoxia . supbia . ñ inqb; post ꝓuaricationẽ
mandati imagine dñi ac similitudine uiolata . suo iã uitio deuo
lutus inuoluit. Gastrimargia nanq; ẽ . qua ĩ dicti ligni ꝓsumit
eduliũ . cenodoxia . q dr apientiã oculi uri . supbia . q dr . ergo sic dñs
scientes bonũ & malũ . inbus g trib; uitus . eiã dñm saluatorẽ legun
fuisse tẽptatũ . gastrimargia . eũ dr ei adiabolo . dic ut lapides isti
panes fiant . cenodoxia . si filius dei es mitte te deorsu . supbia . cũ ostendens
illi oia regna mundi & eor gl'am dic . hec t dabo si cadens adoraueris me .
ut iste qb; ille tẽptationũ lineis appetit . nos qq quẽ admodũ tẽptatorẽ
uincẽ debem . suo docere exemplo . ideoq; & ille adã dr & ihc adã . ille ꝑm
adruinã & mortẽ . hic ꝑm adresurrectionẽ & uitã filiũ oĩe genus hominum
& depnat . pistu oĩe genus libat . Ille derudi atq; intacta fingit terra . hic
demaria uirgine, pcreat . huic g ut suscipe eũ tẽptationes oportuit . ita er
cede necessariũ ñ fuit . Nec mirũ q gastrimargiã uicerat . potat fornicatione
tẽptari . q ergo illi habundantia ac radice pcedit . q nec ille qde ꝑmus adam
fuisse eluisus . n ante genitricẽ ei passionẽ . deceptus illecebris diaboli rece
pisse . & ob hoc filius dei ñ absolute incarne peccati uenisse dr . s; ĩ similitu
dine carnis peccati . q cũ eet ideo iã caro . manducans scil & bibens & dor
miens . clauos qq & yronẽ & iuriare susciens . peccatũ ei qd ꝓuaricatione
ertã uerũ ñ habuit . s; imaginariũ . Nã ignitos aculeos ecupiscentie
carnalis exped ẽ . q etiã nolentib; nob . natura iã administrante ẽ surgẽt . &
si huic quandã similitudinẽ natura participando suscep . Nã cũ oĩa q officiũ ñ
sint inuitare cõplere & nuntiasse ĩfirmitatis gestare & humanas . & sequent
hanc qq passionũ putat ẽ subiace . ut phas infirmitatis etiã inbus eum
tritum uitus diabol tẽptat . iqb; & illũ ꝑmũ decepit . conciens hunc qq
uelut hoiem similit incertis illudẽ[illegible]ndu . si eũ nullis qb; ꝑ ire deiecerat
sensisse eiusu . Verũ ei sedm iã morbũ . q deradice ꝑncipalis uitii pullulabat .
ꝑmo examine & furat inferre ñ potuit . Videbat nullaren eũ initialem
cauã huic egredinis suscepisse . eqatq; supfluũ sperari abeo fructu peccati .
cui cũ semina uel radices . nullom recepisse cernebat . licet sedm lucã q postre
mã tẽptationẽ illã ponit iq dr . si filius dei es mitte te deorsu . hec supbie passio
possit intelligi ita . ut illa supior qm marc & iã ponit inq uicta ꝑdictũ
lucã euangelistã . oĩa ei regna mundi inpunẽto tẽporis ostendens
diabolus repmitt . accipiat passio filargurie . qd scil castrimargie uicto
ria iã hac passione eũ tẽptare ñ ꝓualens . ad filargurã transierit . qm

radicē ēe oīū malq; noūat. lnq; ītum supar. nullū ei uirtū ẽrhus q; seque
bant ēa ausus ingerere. qppe q; nouerat dec radice ac fomite pullulare.
adextremā superbie transilierit passionē. q; noūat etiā pfectos qsq; deuicti
oīb; uitus posse pulsari. q; etiā ut se ipsū cū eēt lucifer ut cū plures alios
absq; ullo ītā to pcedentū passionū deceles ab; meminerat corruisse.
luca hanc g; quē pdtrim ordinē q; ab euuangelista luca describit. etiam
ipsa illa tatio figura tptationū qb; ut illū pmū ut istū sedm adam
callidissim aggredit unumē. elegantissime gruit. Illi nanq; die apient
oculi uri. huic ostendit oīa regna mundi & glam eoz; Ibi die eritis sic du.
hic si filii di es. VII Et ut deficientis cetarū qq passionū qrū narrationem
intcidē nos exposito gastrimargie ut dnice tptationis necessario
cōpul eode q; pposueram ordine disseram. cenodoxia atq; superbia etiā sine
illo sumari solent ministerio corporali. lnq; egent actione carnali.
q; pohibentia uoluntate sola grendę laudis & humanę gl cōsequendę
abunde ruinā genant aie captiuate. Aut quē effectū habuit corpo
rale pdicti lucifer illi antiq; superbia. n qd cā tantum aio cogitatio
one cepit. lta pphēta cōmemorante q; dicebas in corde tuo in celu ascenda.
sup astra di ponā soliū meū. ascendā sup altitudinē nubiū. ero similis altissi
mo. q; sic hui superbie neminē habuit incentorē. ita ei sumatione eminus
trūneq; ppetue cogitatio sola pfecit. qde eū affectare tirannidis nulla fuerunt
VIII Flargitia uita licē in sint uni nature. nā por erit natura sopa obsecuta.
ē sequens ū originale uidet unumob seminariū possidere. simili tam oriuntur
m. extrinsecus siqde causas comotionis pleriq; scipiunt. Et frequenter hui q;
adhuc infirmiores sc ut irritatione t instinctu grundā. ihec se corruisse uita
equerunt. ac pceptatos se ut aduersa undiq; t adfilargitia alios, puocatione
causant. Qd aut erit natura sit filar gitia hinc liqdo pndet. q; nec originale
phat inob habe pncipiū. nec demateria ē cepit. q; pringit adamunę t carnis
participationē utriq; substantiā. Nihil n aduersū ac necessitatē nate cōmunis.
pt escā cotidianā ac potū certū ē puenire. Reliquę ū uniuse manę qnolibet
studio atq; amore seruent. alienę tam abhumana indigentia etiā usu utę
ipsi appbant. Idoq; hoc uelut exte natura existens n in repidos ac male fundatos
monachos pulsat. q; aut naturalia sc etiā pbatissimos monachos. q; de isolitu
dine cōmorantes attreptare n desinunt. Itentū hoc ueruissimū cōpbat. aut etiā
gentes n nullas abhac passione ide filargirię libas omimodis agnoscamus.
qnecqm uitu hui egtudine usu & suetudine receper. Illū qq pore mundi q;

ān dilunuū fuit. diutissime ē cupiscentię huī⁹ ⁊ egtudinis rabiē credimus
ignorasse. Quę etā inuno qq nr̄m recte abrenuntiante sine ullo labore
ꝓbāt extingui. cū scit unūsis suis facultatib; abiectis ita expetierit coeno
bu disciplinā. ut greis ne unū ¹q̄dē denariū sibimē supēē patiāt. Cui⁹ rei
testes multa hominū milia possum⁹ inuenire. q̄ submōnito breuissimo disp
sis omnib; substantiis suis ita hanc eradicauerunt passionē. ut ne tenuit ¹q̄dē
abea pulsent ultū⁹. nihilomin⁹ omi tēpe ēra castrimargiā pugnantes. ⁊ ⁊
n̄ igenti circūspectione cordis ⁊ abstinentia corporis dimicarent. securi ēe
n̄ posse. Tristicia ē accidia. nulla q̄m admodū supiora dirum⁹ accedente ex
tinsec⁹ uocatione generari solent. Nā solitarios qq ⁊ heremo ēstitutos nul
lu; humano cōmercios ēsortio. frequent atq; amarissime uexare nosc̄unt.
Qd ēe ūtissimū. ¹q̄q; fuerit ī solitudine cōmorat⁹. ⁊ pugnas hominis intuoris ex
pt⁹. ipsis expūctis ꝓfacile cōpbabit. Hec ¹g̃ uitia licē diūsos ort⁹ ac dissi
miles efficientias habeant. ut. tam ¹pora. id ē castrimargia. formicatio. filar
giria. ira. ¹tristicia. accidia. q̄dā int sē cognatione. ⁊ ut ita dicer̄ ē catenati
one congera sē. ita. ut ¹poris erubantia sequenti efficiat ex ordiū. Nā deh abun
dantia castrimargię formicationē. deformicatione filargiriā. defilargiria
iā. deira ¹tristiciā. detristicia accidiā necesse ē pullulare. Ido q; simili ēt hec in
atq; eade ratione pugnandū ē. ⁊ ap̄cedentib; sēp aduīsis sequentes oport⁹
nos iure ēramina. facili⁹ ꝯ cui⁹ libē arboris nōia latitudo ac, p̄certas ex ra
resce. si ān radices ei ¹q̄b; inuit. l nudate fuerunt l succise. ⁊ infestantes humore
aquarū ēnuo siccabunt. cū genator earū fons ac, p̄fluentes uene sollerti in
dustria fuerint obturate. Qua obrē ut accidia uincat. antea supanda ¹tris
cia ē. ut ¹tristicia, ꝓpellat. ira ¹pus ē extrudenda. ut extinguat. ira. filargiria
calcanda ē. ut euellat. filargiria. formicatio cōpescenda ē. ut formicatio
subruat. castrimargię ē uitiū castigandū, Residua ū duo idē cenodoxia &
supbia ¹s q̄dē similit illa q̄ desuperiorib; uitiis dirum⁹ ratione iungunt. ita ut
ieremitū ¹poris ort⁹ efficiat alti⁹. Cenodoxie ꝯ erubantia. supbię fomite parit. ⁊
-S; abillis ui ¹poribus uitiis penit⁹ dissident. nec simili cū eis societate foedant.
Siq̄dē n̄ solū nullā extillis occasionē sue genationis accipiunt. s, etā ēt ro m
atq; ordine susceperit. Nā illis euulsis hec uehemēt⁹ fructificant. ⁊ illoꝝ morte
unaq⁹ pullulant. atq; succrescunt. Unde etā diūso m abnis duob; uitiis un
pugnā. bnuū q̄q; ꝯ illoꝝ ui. uitioꝝ, ꝑ incedum⁹. cū ap̄cedentib; eoꝝ fuerun⁹
electi. hec ū duo uictores ⁊ maxime p̄ euphos. pclitain ī currere. Omnia
¹g̃ uitia q̄m admodū ieremito p̄cedentiū genant. ita illoꝝ dominatione

purgant. Et hac ratione ut supbia possit explodi cenodoxia ē p̄focanda. & ita sēp̄ p̄ossib; supatis seq̄ntia ēq̄escent. & extinctione p̄ecedentiū residuę pas siones absq; labore marcescent. & licē hęc q̄ p̄dictum⁹ viii. uitia. illa q̄ē come moraum⁹ ratione iuicē sē conera atq; p̄mixta sint. specialē tam ī quatuor ēiugationes & copulas dividēt. Castrimargię nanq; fornicatio peculiari ēsortio foederat. filargirię ira. & tristicię accidia. cenodoxię supbia familiant ēiugatur. Et ut singillatim nē deum⁹ cuiq; uitiū genīb; disputem⁹. castri margię gena sē ta. primū qd̄ ad refectionē purgandę monachū an horam statutā ac legitimā festinare. secdm qd̄ expletione uentris & q̄ rūlibē esca rū uoracitate lętat. tertiū qd̄ accuratores ad̄ delicatissimos desidat cibos. & q̄ tria n̄ leuia dispendia monachū ferunt. n̄ abominib; ustus pari studio atq; observantia semetipsū expedire ēprendent. Nā q̄m admodū absoluto ieiu nii an̄ horā canonicā nullatenꝰ p̄sumenda ē. ita & uentris iglauies & escarū supfluoā atq; exq̄sita p̄paratio. similit̄ ap̄uranda. Ex hus n̄ tb; causis. dūse ac pessime ualetudines animę, pereant, Nā dep̄ma monasteria ocia gignit. atq; exinde horror & intollerantia eide ēcrescit habitaculi. q̄m sine dubio mox discessio ac fuga uelocissima subsequet. Desedā agnita luxurię ac libidinis aculei susceptant. Ceca etiā ī exterabiles filargirię laqueos nectit cerucib; cap tiuę. nec aliq̄ndo monachū sine p̄fecta, & nudatate fundari. Cui⁹ nob passionis ī ēē ueritatis ista qq deprehendim⁹ indicio. cū forte ad refectionē decenti ab aliq̄ frm. ēcenti n̄ sum⁹ eo sapore cibos sume q̄ ab exhibente ē dicta sē. s; q̄dā supfundi eis l' adici importuna atq; effrenata posciū⁹ libidine. Ad hoc fieri penitus n̄ opor tē tb; decausis. p̄mo. q; mens monachi sēp̄ debē ī omi tollerantię ac parcita tis exercitatione usari. & secdm aplm discere inq̄b; ē sufficiens ēē. nullatenꝰ ħ potuit l' occulta l' maiora corporis desideria refrenare. hiq̄s degustatione modicę ī suauitatis offensus. ne admonitū q̄dē delicias gutturis sui ualuerit castigare. secdo qd̄ nūq̄m euenit ut ad horā desit illa species q̄ postulat̄ anob. & ūecundā necessitati l' frugalitati suscipientis ī eorum⁹ publicantes scilicē pauptatē ei⁹ q̄m soli dō cognita ēē maluerat. tertio qd̄ intrdu sol & sapor ille q̄m nos adici posciū⁹ aliꝰ displicē. & ī uenim̄ unuqrā multis dū nitę gule ac desidio satisfacē cupim⁹ irrogare. Propt̄ qd̄ omnimodis hęc ī nob ē castiganda libitas. fornicationis gena sē tria, p̄mū qd̄ ēmixtione sexus utriusq; p̄ficit. Secdm absq; femineo tactu, pq̄ her p̄sbiter (patarche) arche iude filꝰ adno peussꝰ legit. qd̄ ī sceptrum scis immundicia nuncupatur. supq̄ apls dico aut ī inupti. & uiduis bonū ē illis si sic manserint sicē & ego. qd̄ si se n̄ continent

nubant. melꝰ ē nubē q̄m uri. Tertiū qđ animo ac mente ceciꝑit deꝙ dñs
iēuangliō. q̄ audit mulierē ad cōcupiscendū eā iā mechatus ē eā i
corde suo. Quę ta gēa beat aplꝰ pari m extinguenda, pnuntians. mortu
ficate ig̃t mēbra. q̄ s̄ sup tra. fornicationē. immunditiā. libidinē. ꝯcupi
scitum dicuob; ad ephesios. fornicatio. ⁊ immunditia nec nominet inuob. ⁊
iterū illud autē sentote qđ omnis fornicator. aut immundꝰ. aut auarꝰ.
qđ ē idolo; seruit n̄ habē hereditatē i regno x̄ dī. Que tra ut anobis
pari obseruatione caueant. similiꝰ nos eo; a regno x̄ arq; una dēr
exclusio. Filargurię gēa s̄ tria. ꝑmū qđ renuntiantes diuitiis ac facultā
tib; suis n̄ sint spoliari. Secm qđ ea q̄ anob dispsa s. t indigentib; distri
buta. resumē nos maiore cupiditate ꝑsuadē. Tertiū. qđ ea q̄ ne antea
q̄de possedim̄ desidari adq̄rue cōpellit. Ire gēa s̄ tria. Vnū qđ ꝑ ar. desert
itinere. qđ greece thimos dr. Aliud qđ inūbū ad opus effectuq; ꝑrupit qđ orgi
nuncupat. Deq̄b; aplꝰ. nē aut deponite ig̃t. ⁊ uos omia ira. indignationeq;
Tertiū qđ n̄ utile efferuens adhorā digerit. s̄; ꝑdies ad tēpra reseruat. qđ minꝰ
dr. Que omia ꝑ q̄lis anob horrore dāpnanda. Tristicię gēa s̄ duo. Vnū qđ
t ira cundia desinente. t dellato dāpno ac desidio ꝑpetuo cassatoq; ge
nerat. Aliud qđ deratiōnabili mentis anxitate. seu desperatione descen
dit. Accidię gēa s̄. ii. unū qđ adsōnū ꝑcipitat, estuantes. Aliud qđ cellā de
serere ac fugere cohortat. Cenodoxia licet multiformis ac multiplex sit
ei diuisas species diuidat. gēa tam ei s. ii. ꝑmū q̄, p carnalib; ac manifes
tis extollim̄ reb; Secm q̄, pspualib; ⁊ occultis desidio uanę laudis iflā
mam. Vna re tam cenodoxia utilit abincipientib; assumetur. abhuc du
tarat q̄ adhuc uitiis carnalib; instigant. ut uerbi gēa si illo tēpe q̄ for
nicationis spū purgent mente cēcipit. t sacerdotalis officii dignitate
t opinione cunctoꝝ q̄ sci & imaculati ee credant. ⁊ ita se i mundos & ēcu
piscentię stimulos q̄li ep̄s arq; indignos t existimatione sue. t illo ordine
iudicantes hac saltē ē tēplatione declinent. minore malo id qđ maius ē
retudentes. Sacꝰ ii. ē cenodoxię uitio q̄ncūq; pulsati. q̄m ī cidere i fornica
tionis ardore. iā reparari aut n̄ ualeat. aut uix ualeat post ruinā. Que
sensu exꝑsona di uꝰ ꝓphetarū elegant exꝑsit dicens. ꝓpt me. ꝓpt me longe
facia furore meū. ⁊ laude mea ifrenabo te ne tereas. id ē ut dū cenodoxię
laudib; cōpediti. neq̄q̄m adiferni ꝓfunda ꝑeāt. ⁊ irreuocabilit mortali
u peccatoꝝ ēlimatione mergant. Nec mirū tanta passioni huic inēe uir
tuti. ut itruentē q̄ impia infornicationis labe ualeat refrenare. cū sit

Filargiria

Ira

Tristicia

Elandia

Cenodoxia

XII

multaq; exp̃imus sepissime cõplatũ. qd ita eũ q̃m semel ueneni sui peste corru
pit ifatigabilẽ reddat. ut faciat abeo nebiduana q̃dẽ ieunia t triduana
sentiri. Qd etiã ñ nullos ihac hereno freq̃nt nouum fuisse cẽfessos. se ĩcenobiũ
sirie cẽstitutos. q̃nis dieb; refectionẽ cibi sine labore tolerasse. ne autẽ tanta
se fame etiã abhora tcia purgueri ut usq; nonã uix queant differre cotidia
na ieunia. Sup q̃ re pulchre abbas macharius cuidã penetranti cur fame
abhora tcia ĩheremo pulsaret. q ĩ cenobio ebdomadib; integris refectionem
sepe cẽtpnens ñ sensisse esurie respondit. q hic nullus ẽ ieunii tui testis qui te
suis laudib; nutriat atq; sustentet. ibi autẽ te digni horum 7 cenodoxie re
fectio saginabat. Huius aũt rei figura q̃ dyrus supueniente cenodoxia.
uitiũ fornicationis ẽcludi. pulchre satis inregnoꝝ libro assignant exp̃m
t. u pplm isrl̃e anachao rege egipti captiuatũ. ascendens nabochodonosor
rex assiriorꝝ defunctis; egipti adsuã tñstulit regionẽ. scil ñ ut eos libertati
pristine 7 genitali restitueret regioni. sed ut adsuas tras abduceret longus
asportandos q̃m fuerant ĩegipti tras captiuati. q figura ihoc qq cõpetenter
aptabit. Licet tolerabili sit cenodoxie q̃m fornicationis uitio deseruire. diffi
cili tam acenodoxie dnatione discedatur. Quodam longiore itineris spa
cio captiuus abductus. laborios adgenitale solũ ẽlibratẽ pata reuertit.
merito; adeũ ĩcrepatio illa pphetica dirigit. quare inuetat es interra
aliena. Recte sic dicit inuetat dr intra aliena. q sic atrocis uitii ñ nouatur.
Superbia Supbie gria st. u. pmũ carnale. secm spuale. qd etiã pnitiosius ẽ. Illos nanq;
xiii specialiꝰ impugnat. q̃s inq̃b; dã uirtutib; pfecisse reppererit. Hec g uu
uitia cũ oĩe hominũ genus pulsent. ñ tam uno mõ ĩpetunt cunctos. In
alio nãq; spes fornicationis locũ optinet principale. in alio sup eqrat furor.
in alio cenodoxia uendicat tirannidem. in alio arcẽ superbia tenet. 7 cũ constet
xiiii oĩs abomib; ĩpugnari diuso tam mõ ordine singuli laboram. Qm obrem
ita nob adusus hec arripienda st plia. ut unusq; uitiũ q̃ maxime infestat
exploranss. adusus illud arripiat principale certam. oĩe curã mentis ac
sollicitudinẽ erga illi ĩpugnationẽ observationẽq; defigens. aduers illud
cotidiana ieunia q̃ dirigens spicula. cet illud cunctis momentis cordis suspi
ria crebraq; gemituũ tela ẽtorquens. adusus illud ungiariũ labores ac
meditationes sui cordis impendens. idesinentes qq orationũ fletus ad
dim fundens. ĩpugnationis sue extinctionẽ abillo specialit ac ugiter
poscens. Impossibile nanq; ẽ deq̃libet passione tuphũ q̃ impia, pmereri.
p̃q̃m ĩtellexerit industria l labore, ppria uictoria certaminis semẽ

obtinere ñ posse. cũ tam ualeat emundari ñ necesse sit eũ die noctuq; ĩ omi
cura & sollicitudine pmanere. Cũq; se abea sensert absolutũ. rursum
latebras sui cordis simili ĩtentione ĩlustrẽ, & excipiat sibi qm̃ ĩt reliquas
pspexerit diriores. atq; adũsus eã specialiꝰ omia spũs arma cõmoueat. &
ita sẽp ualidioribꝫ supatis celere deresidui habebit facileq; uictoriã. q
&mens tũphoꝫ pcessu reddet fortior. & ifirmioꝫ pugna succedens, ppriore
ei, puentũ faciẽ pliꝫ. ut fieri solẽ abhuis q̃ cora regib; mundi omigenis
egredi bestiis pmioꝫ, exẽplatione esuert. qd spectaculi genꝰ uulgo pan
carpũ nuncupat. Hiis feras qscunq; fortiores robore l feritatis rabie
espexerunt diriores. aduersus eas pme egressionis certam arripiunt.
Quib; ertinetis. reliqs q̃ minꝰ tribiles minq; uehementes sẽ ẽritu facili
ore pternunt, ita & utrius sẽp robustioribꝫ supatis. deinfirmioribꝫ succe
dentib; parabitur nob absq; ullo diserimine pfecta uictoria. Hec tam
putandũ qd pncipaliter qs et unũ dimicans utriũ. & uelut incauti alioꝫ
tela pspiciens. ĩopinato ictu facilꝰ ualeat saueiari, qd neqqm fiẽ. Impos
sibile nanq; e eũ q cordis sui emundatione sollicitꝰ. erga impugnatio
nẽ utriu cuilibẽ ĩtentionẽ suę mentis armauit. adũsus eã quoq;
uitia genale q̃nda horrore. & custodiã simile ñ habe. Quo ſtm l deilla
q̃ absolui desidat passione merebit obtinere uictoriã. q se indignũ pur
gationis pmio alioꝫ faẽ exagio utriuꝫ. S; eũ pncipalis nri cordis inten
tio uelut specialẽ spugnã adũsꝰ unã excepit passionẽ, ipsa orabit at
tentꝰ peculiari sollicitudine ac studio supplicans. ut eã diligentꝰ obser
uare & phec celere mereat obtinere uictoriã. Hunc nanq; nos ordine pliꝫ
exercere debere. nec tam dentra utute efidere. etiã legis lator hus doc
ũbis, hꝫ timebis eos. q dns ds tuus ĩmedio tui e ds magnus & terribilis. ipse
eũm & nationes has ĩespectu tuo paulati atq; ppartes. Il potis delere
eas pariter. ne forte multiplicent et te bestię ẽre. dabitq; eos dns ds tuus
ĩespectu tuo. & ifficiẽ illos donec penitꝰ deleant. S; neq; debere nos i eoꝫ
extolli uictoria similit monẽ. Caue ne postqm comedis ũpt & saciatus
fueris. domꝰ pulchras edificauis & habitauis ĩeis. habueris q; armenta &
ouiũ greges. argenti & auri cunctarũq; rerũ copiã. eleuet cor tuũ
& ne reminiscaris dni di tui q̃ eduxit te de tra egipti. de domo seruo
tutis. & ductor tuus fuit insolitudine magna atq; terribili. Salemon
qq inpubis. si ceciderit inimicꝰ tu noli gratulari. ĩsupplantatione autẽ
noli extolli. ne uideat dns & ñ placeat ei & auertat ira sua abeo. id e ne

pspiciens elationē cordis tui ab ei impugnatione discedat. Incipias de
relicto abeo rursus illa qm pdi gram an supauias passione uexari.
Et ¶ orasse ppheta dicens. ne tedias dne bestius animā cfitentē t. nisi
scisses ppt iflationē cordis qsda ut humilient esse rursus utrius que
uexant tdi. Quā obre certos ee nos euenit. ta ipsis rerū expertis
qm inumis septure testimonus eruditos. nris nos utrib; n diffidi
auxilio fulciam tantos hostes supare n posse. adipsū cotidie suma
uictorie nre referre debē. ita suphoc qgtmoysen dno comonente.
ne dicas i corde tuo cū deleuit eas dns ds tuus i cspectu tuo. ppt iusti
cia mea introduxit me dns ut ita hn possidere. cū ppt impietates suas
iste delere sint nationes. Neq; enī ppt iusticias tuas & eqtate cordis tui
tu igrederis ut possideas tras earū. sed quille egerit impie te introeunte de
lere se. Rogo qd aptius potuit dici et pnciosa opinione psumptioneq; nram.
q totū qd agim⁹ t libo arbitrio t nre uolum⁹ i dustrie deputare. Ne dicas iqt
i corde tuo cū deleuit eas dns ds tuus i cspectu tuo. ppt iusticia meam
introduxit me dns ut tra hanc possidere. Nec hus q occlos animas reseratos 7 au
res habent ad audiendū euidenter expsitit. cū t pspere uictoq; carnalium
bella successerint. 7 uideris te deipsor coeno 7 cōsatione mundi istius liba
tū. n tue uirtutis nec sapientie puectu pugne atq; uictorie iflat⁹ assebas.
credens te ppt labores 7 studiū tuū & arbitrii libertate despūalib; neq;
t carnalib; utrius obtinuisse uictoriā. qb; pculdubio in nullo penit⁹ quale
potuisses n te dni comunisse ac pgressis auxiliū. Hec est. vii. gentes. quarum
tras egressis exegipto filius isrl datū se dns repmittit. q omia secm aplm cū in
figura contigerint illis. adnram comonitionē septa debem⁹ accipe. Ita ¶ dr.
cū introduxerit te dns ds tuus in tra qm possessurus ingredieris. & deleuit gentes
multas coram te hetheū 7 gergeseū 7 amorreū. chananeū 7 pherezeū & euheū
7 iebuseū. vii. gentes. multo maioris numi qm tu es & robustiores te. tradiq;
eas dns t pcuties eas usq; adinternitionē. Qd ū multo maioris numi ee dicant
hec ratio e. q plures scz una qm ūtutes. Et ido i catalogo q de denumerant.
vii. nationes. i expugnatione ū earū sine numi assertione ponunt. Ita ¶
dr. 7 deleuit gentes multas coram te. Numerosior e ¶ qm isrl carnalium
passionū populus q dehoc septenario fomite utrioq; ac radice procedit. Et
unde ¶ pullulant homicidia. detentiones. hereses. furta. falsa testimonia.
blasphemie. comessationes. ebrietates. detractiones. ludibria. turpiloquia.
mendacia. periuria. stultiloquia. securitas. iquitudo. rapacitas. amaritudo.

clamor. indignatio. et cet. murmuratio. tentatio. desperatio. multaq; alia q̄
comemorare plongū e. Que cū anob leuia iudicent. q̄d dellis apls senserit.
vel q̄m sup illis sententiā tulerit audiam. Neq; murmurauerit. iō sic quida
illoz murmurauerūt. & pierit ab exterminatore. vt detentatione. neq; tentem
xpm. sic q̄da illoz tentauerunt. & a serpentib; pierit. De detractione. noli de
ligere dethere. ne eradiceris. De desperatione. q̄ desperantes semetipsos tra
dert impudicie. iopatione omis erroris iuenit mundicia. Ad ū clamor sic ira
et indignatio. & blasphemia et depnet. et de apli uocib; manifestissime p doce
m. ira periperis. omis amaritudo ira et indignatio. & clamor. & blasphemia
tollat anob cū omi malicia. aliaq; coplura his simlia. q̄ cū sint multo maioris
numi q̄m uirtutes. deuenit tam illis octo principalib; uitiis. et quoq; natura
eas certū e manare. omis, prin et gescunt. ac ppetua parit cū his intencione de
lent. De castrimargia nanq; nascunt comessationes. ebrietates. De fornica
tione. turpiloqa. scurilitas. ludicra. ac stultiloqa. De filargiria. mendacium.
fraudatio. furta. piuria. turpis lucri appetit. falsa testimonia. uiolentie. et
inhumanitas. ac rapacitas. De ira. homicidia. clamor & indignatio. De tristicia.
rancor. pusillanimitas. amaritudo. desperatio. De acceidia. otiositas. somnole
tia. importunitas. inquietudo. pigritia. instabilitas mentis & corporis. uerbositas.
curiositas. De cenodoxia. contentiones. hereses. iactantia. ac p superbia nouitatū.
De superbia. et cet. inuidia. inobedientia. blasphemia. murmuratio. detractio.
Ad aute he pestes etiā robustiores fit. manifeste naturę ipsi impugnatione
sentim. fortior. militat in membris nris oblectatio carnaliū passionū. q̄m studia
ututū. q̄n in suma extinctione cordis & corporis adquirunt. Si aute & illas inu
mabiles hostiū catuas spualib; oclis contemplemur. q̄s beat apls enumat dies.
n e nob colluctatio aduersus carnē & sanguinē. sed aduersus principat. aduersus
potestates. aduersus mundi rectores tenebraru harū. et spualia nequitie in
celestib;. et ille. qd deuoto iusto inonagesimo dr psalmo. cadent a latere
tuo mille. et x milia a dextris tuis. Liquido quidē. qd multo maioris sint nu
mi et ualidiores q̄m nos carnales scit atq; etheru. eque cū illis spualis atq;
aeria cecidit substantia sit. Germanus. Quom octo sunt uitia. q̄ nos impugnant. cū
p moysen. vii. dinumate se gentes. q̄ adusant pplo isrl. Vel q̄m admodum
tras uitioq; comodū nob e possidere. Serapion. Octo ee principalia uitia que
impugnant monachū. cunctoq; absolura sententia e. q̄ figuralit subgentium
uocabulo nominata. ideireo ne omia n ponunt. eo qd egressis de egypto
filiis isrl ab vii na gente ualidissima idē egiptioq;. moysen. Ipsū dns ideutero

nomio loquebat. Que figura/ inob[s] recte ſtare deprehendit. q deſeli laſſi
expediri caſtrimargie id e uentris l gule uitio caruiſſe cognoſcimur. r
& habem[us] ita et has reſiduas. vii. gentes ſimili ratione effluctu. pma ſalue
q ita deuicta e minime computata. Cui etiã tra ipoſſeſſione iſti ñ dat. ſ; ut
deſerat eã ppetuo & egrediat abea. dñi p̃ceptione ſancit. Et ideireo ita
ſt modanda uenuma ut ñ neceſſe ſit p̃ moderatione ẽ ſtinentie q defectione
carnis l infirmitate ẽ recta ẽ reuti ruſſu ad egiptũ tra id e pſtinã gule & car
nis ẽcupiſcentiã. qm/ cũ mundo huic abrenuntiarem[us] abiecim[us]. Ad figuraliter
illi ppelli ſ. q egreſſi iſolitudine uitutũ. rurſ[us] deſiderauerẽt ollas carniũ ſup quas
xviiii ſedebant in egipto. Ad aut illa gens q natiſ filiu iſrl ñ penit[us] extingui. ſed
tantũm[odo] deſeri ei tra p̃cipit. Hẽ ũ. vii. uſq; ad iteremicione[m] iubent extingui.
hec ratio e. qd q̃ntolibet ardore ſuccenſi heremi uitutũ fuerim[us] ingreſſi. r
mentitate ac miniſterio caſtrimargie. 7 qdã m cotidiano ei cõmertio.
neq; qm carere poterim[us]. Sep h inob edulii & eſcarũ ut igenit[us] ac naturalis
uuit affect[us]. licet aputare ſuperfluos ei appetit[us] ac deſidia feſtinem[us]. q ſic pomia
deleri ñ poſſit tra debent q̃dã declinatione uitari. Debac h dr. & carnis curam
ne fecerit[is] i deſidiũ. Du hui[us] g curie qm p̃cipiñ ñ ta pomia abſcidere. ſ; abſq;
deſiderii exhibere retinem[us] affectũ. euident. egipti dãpnatione ñ extin
guim[us]. ſ; ab ipſa q̃dã diſcretione ſeparam[ur]. ñ deſuperfluis ſeu lasciuis; epulis
cogitantes. ſ; ſedm aplm uictu cotidiano indumẽtoq; ẽtenti. Ad figuraliter
etiã i lege mandat. ñ abhominabis egiptũ q fuiſti icola intra ei. Neceſſari
h uict[us] corpori ñ ſine ipſius p̃uicie l anime ſcelere denegat. illarũ ũ. vii. p̃tur
bationũ uelut omnimodis noxiarũ: dereceſſib; anime nre penit[us] exterminandi
ſt mor[is]. Debis h tra dr omnis amaritudo. ira & indignatio. 7 clamor & blaſphemia
tollat a uob cũ omni malicia. 7 itũ. fornicatio aut & omnis immunditia &
auaricia nec nominet[ur] inuob. aut turpitudo aut ſtultiloq̃ui: aut ſcurilitas.
Poſſum[us] g hec q̃ nature ſupiducta ſt radices abſcidere utroq; uſu ũ caſtrimar-
gie neq; qm ualebim[us] amputare. Nl h poſſimus q̃ntũlibet p̃feceri[mus]. id ñ
ee qd naſcim[ur]. Ad ita ee ta nra q ſum[us] exiguu qm omniũ p̃fectoq; uita &
cũſatione monſtrat. q cũ reliquarũ paſſionũ eſcidint ſtimulos. atq; herem
toto mentis feruore 7 corporis expetant nuditate. nihilomin[us] cotidiana
xr uictus prudentia & annua panis p̃paratione nequeunt liberari. Huius
paſſionis figura. q neceſſe e qm[us] ſpirituale ſumũq; monachũ coartari.
p̃pe ſacris aquile ſimilitudine deſignat. q cũ excelſiſſimo uolatu ultra
nubiũ fuerit altitudine ſublimata. reſeq; abo clis cunctoq; mortaliũ. ac facie

tot⁹ tꝛę abscondit. ꝛursus aduallū uma sumitti & adtrena descendere. ac mor
tuis cadaueꝛib; ꝯplicari uentris necessitate cōpellit. Quib; manifestissime
cōpbat. castrimargię spm neq; qm posse ut ceta uitia resecari. ꝟ oīa
simulit extingui. ꝟ aculeos ei⁹ ac supfluos appetit⁹ uirtute animi re
tundi tantū. atq; cohiberi. Hā huic uitii naturā q̄dā senū cū philoso
xxi phis disputans. q̄ cū pſiplicitate xp̄iana uelut rusticū crederent fau
gandū. subhoc pblematis figuransꝯ colore elegant expssit. Multis q̄de
iquit creditoꝛib; pat̄ mis dereliq̄t me obnoxiū. cētis adintegrū soluens
abomi cuentionis eq; molestia libat⁹ sū. uni satis facere cottidie soluen
do n possū. Cuq; illi ignorantes uī ꝓpositę questionis absolutionē ei⁹ cū
peib; p̄cario postularent. multis ait uitiis fui naturali ēditione ē
stric⁹. ſ; inspirante dño desideria libratis cunctis illis tinquā molestissimis
creditoꝛib; renuntians huic mundo. ⁊ omem substantiā q̄ in hꝛ successione
patis obuenerat ame patit abiciens. satis feci. atq; abeis sū omimodis
absolutus. castrimargię ū stimulis nullom ꝓualere potui. Nec ꝭ q̄m uis ea
iparuū modū uulissimāq; redegeri q̄ritate. uī cottidianę cōpulsionis
cuado. ꝟ necesse ē me ꝑpetuis ei⁹ cuentionib; purgueri. ⁊ interminabilem
q̄ndā solutionē ugi functione dependere. atq; iꝛpleb̄ile idictionib; euis
iferre uectigal. Cū illi hunc quē uelut idiotā ac rusticū ante despexerat.
pnuntiauerit ꝓmas philosophię partes. idē ethicā disciplinā ap̄prime
cōphendisse. mirari admodū potuisse eū naturaliter. Assēq̄. ⁊ q̄ nulla ei
scolaris erudito ēcubuisse. cū ipsi sudore multo longaq; doctrina ita hęc
attingere nequissent. Hęc specialit decastrimargia dixisse sufficiat. nunc
reūtā in disputationē q̄m degenali uitioq; cognatione cętam exponere.
xxii Cū adabrahā defuturis dīs loqueret. q̄ uos minime req̄situs ī ꝛ̄ gentes
legit dinumerasse ſ; x. quarū terra semini ei⁹ danda ꝓmittit. q̄ numis
adiecta idolatria atq; blasphemia euidenti ipleti. q̄b; ante noticiā dī ē
grām baptismi ꝟ impia gentiliū ꝟ blasphemia iudeoq; multitudo sub
iecta ē. donec intellectuali egipto cō[illegible]morant. Si autē abrenuntiant
q̄s ē egressus erunt de p̄di grām deuicta patit castrimargia adheremū p uenerit
spūalē. de pugnatione ꝛ̄ gentiū libat⁹ ēra vii. tantū q̄ moysen dinume
xxiii rant bella suscipię. Qd ū istarū ꝓnciosarū gentiū regiones salubrit possidere
p̄cipim ita intelligit. Habē unū qdq; uitiū i corde nro stationē. q̄m sibi uen
dicans ianime nr̄e recessu. exterminat ih̄m. id ē ēteplationē rerū sūma
rū atq; scārū. eisq; sēp adūlari n desinit. Nec posse uirtutes cū uitiis pariter

cōmorari Que # participatio iustitie. cū iniq3tate. Aut q̄ societas luci cum
tenebr's. S; cū abiſr'lis poplō udē utrumb; cū sē dimicantib; fuerint utra
supata. locū q̄m sibi uicorde nſro cupiscentie l' fornicationis spūs retenta
bat deiecpſ castitas obtinebit. Que furor cōperat patientia uindicabat.
q̄m tristicia morte opans occupauerat. Salutaris & plena gaudio letitia
possidebit. q̄m accidia uastabat ieiū excolere fortitudo. q̄m superbia ēculca
bat humilitas honestabit. ita singulis utrius expulsis. eoꝝ loca idē affect.
ututes cētrie possidebunt. Que filii isr'lis. idē anime uidentis dm̄ n̄ inuento
nuncupant. q cū uniūsas cordis expulerint passiones. in tā alienas possessi
ones puasisse. q̄m ꝓpas recupasse credendi sē. Et # quantū docē uer tāmo.
has easdē tras chananeoꝝ. iqs introducunt filii isr'l. filii sem fuerant
q̄ndā i orbis diuisione sortiti. qs deiecpſ qui atq; potentia posterntas cham
puasionis iniq3tate possedit. lq; 7 dī iudicii rectissimū cōphēt. q & illos de
locis alienis quemale occupauerant expulit. 7 iustis antiq̄m patrū possess
ionē q̄ ꝓsapie eoꝝ indiuisione orbis fuerat deputata restituit. Que figu
ra inob stare certissima ratione cognoscit. Nā uoluntas dni possessionē
n̄ris n utilis s; uirtutib; naturaliter deputauit. q̄ post puaricationē ade
isolescentib; utilis idē poplis chananeis appa regione depulse. cū eis
rursū p dī grām diligentia n̄ra. ac labore fuerint restitute. n tam
·xxv· alienas occupasse terras q̄m ꝓpas credende sē recepisse. Dehus vu. ut
tilis i euuanglio ita significat. cū autē uiuundus spūs exierit abhomine am
bulat ploca aridā. quērens requiē 7 n̄ inuenit. te die reūtar idomū meā un
de exiui. Et ueniens inuenit uacantē scopis mundatā 7 ornatā. tē uadit &
assumit alios spūs. vii. neq̄ores se 7 itrantes habitant ibi. 7 fiunt nouissima
hominis illi peiora ꝑoris; Ecce ut ibi vii gentes legum. exercita egiptiorū
deq̄ egressi fuerant filii isr'l. ita & hic vii. reūta spūs dicunt imundi. precepto
eo q̄ abhomine ꝑ narrat egressus. Dehoc septenario fomite uitaq; salemon
qq ip ubius ita scribit. Site rogauit iuniē uoce magna ne e senseris ei. vii. eni
neq̄tie sē ianima ei. idē si siquā castrimargie spūs. ceperit Et sua humiliatione
blandit'. rogans q̄dām ut aliq̄d relaxans a cepto feruore impetus ei qd
conuenientie modū & mensurā uite discretionis excedat. ne resoluatis ei
subiectione. nec arridente ipugnationis securitate q̄ uideris paulisper
a camalib; i centuus fact' q̄ctior. ad pristinā remissionē l' pristas gule
concupiscentias reūtaris. Hoc # die spūs ille q̄m uiceras. reūtar idomū
meā unde exiui. 7 ꝓcedens exeo cfesti. vii spūs uitaq;. erit Et aciores q̄m

illa passio q̄ ip̄ morbus fuerat supata: q̄ tē mox addētiora p̄t̄hent gēa peccatoꝝ.

xxvi. Qua ꝓp̄t ieunus & ētinentie i cubanib; nob. festinandū ē ut gule passione su
pata: ꝑtim animā nr̄am uacuā ee anecessariis utentib; n̄ sinam⁹. si; eis unusq̄s
recessus cordis nr̄i studiosi occupem⁹. ne reūsus ēcupiscentie sp̄s manes nos
abpsis uacantesq; reppiat. & n̄ sī cū soli adit̄ parare contentꝰ introducat
secū ianuā nr̄am septenariū hec fomite uitioꝝ. & faciat nouissima nr̄a
peiora p̄oribus. Turpior ⁊ erit post hec & inundior anima ac supplicio
grauiore plectet̄. q̄ se renuntiasse huic seclo gl̄ie diuitiis; socio uitus. q̄m
fuerat q̄ndā i seclo ēstructa. cū nec disciplinā monachi fuisse. pfessa nec nomen.
Illā ⁊ negotiorē hic uitā. sp̄s illo p̄ore q̄ egressus fuerat ideirco dicunt. q; deside
riū gule id ē castrimargie pse se n̄ eet noxia n̄ intromittere. & g̃uiores alias
passiones. id ē fornicationis. filargirie. ire. ētthcie. siue supbie. q̄ pse nr̄a
anime ac pemptoria ee n̄ dubiū ē. Et ideirco pfectionis puritatē nūquā
poterit obtinere. q̄ si q̄s ea. de hac sola ētinentia. id ē ieunio corporali
speraūit adq̄rendā. n nouit obud se hanc ꝓtrectare debere. ut humiliata
carne ieunius facili⁹ possit ad uisus alia uitia uire certamen. n̄ isolescente
xxvii carne fortunatis iglumie. Sciendū tamen n̄ eunde ee i omib; nob ordinē
plias. q; sic dirim⁹ n uno m⁹ ipugnam⁹ omis. & oportē unūquenq; nr̄m. secm
qualitatē belli q̄ p̄cipalit infestat ē certantiū luctam arripe ita. ut alia
necesse sit adusus uitiū q̄d tcū ponit p̄mū ꝓtrectare conflictū. aliū contra
quartū siue quintū. & ita p̄ ipsa uitia inob obtinent p̄cipatū. ut q; ipug
nationis ergit modus. nosq; oportē ordinē instituere plias. secm q̄m⁹ puent⁹
ad q̄ uictorie tuphq; succedens. faciē nos ad puritatē cordis ⁊ pfectionis ple
nitudinē puenire. Hucusq; abbas serapion de natura. viii. uitiis p̄cipaliū
nob differens. latentiū i corde nr̄o passionū gena. quarū causas atq; affini
tates cū abpsis cotidie uastarem⁹. nec cognoscere penit⁹ antea. nec discer
nere poteram⁹. ita lucide reserauit ut eas q̄dam⁹ ante oculos exposit as. uidere
nob uelut in speculo uideremur. Expl̄ coll. abbatis serapionis de octo. uitiis
principalibus. Incipiūt cap̄ collationis abbatis theodori de nece sēc̄.

i. Desiderio heremi ⁊ iquisitio de nece sēc̄. ii. Responsio abbatis theodori adpposita
questione. iii. De tribus; q̄ in hoc mundo sit id ē bonis & malis & melius. iiii. Q d
malū nulli muto ab alio possit inferri. v. Obiectio quē admodū ipse dī deat
creare mala. vi. Responsio sup interrogatione ppositā. vii. Interrogatio an re⁹
sit q̄ iusto intulit mortē. cū iustus habeat de morte mercedē. viii. Respon
sio adp̄cedente interrogationē. viiii. Exemplū iob a diabolo tēptati & dñi

auda tradit. & qđ iusto tā pspera quā aduersa ꝓficiant adsalutē. x. De uirtute uiri pfecti. q̄ ābidere figuraliť nuncupať. xi. De duplici ge ne tēptationū. q̄ triplici in inferunť. xii. Quom uir iustus ñ cere s; ad amantino signatorio debeat ēsimilis. xiii. Interrogatio si possit mens u git una atq; eadē q̄litate durare. xiiii. Responsio ad interrogantis ꝓpositionē. xv. Qđ dettimtū sit descendere decella. xvi. De mutabili tate etiā supnarū celestiūq; uirtutū. xvii. Qđ nemo ruina subitanea collabať. Explicunt capitula. Incip collať abbatis theodori de nece scōr.

IN PALESTINE partib; uxta thēcue uicū q̄ amos ꝓphetā meruit perere solitudo uastissima ē usq; arabiā ac mare mortuū. q̄ igressa deficiunt fluenta iordanis. & cineres sodome ąplissima extensione porrecta. In hac sume uite ac sctatis monachi duriissime cōmorantes. repente se adseu rentib; sarracenq; latruncul̄is intempti. Quoꝝ corpora licē scremus tam apontificib; regionis illi q̄m abuniusa plebe arabū tanta uenerattone prepta. & itreliq̄as martyrū edita. ut innumi popli eduob; opidis ēcurrent guissimū s certam idixerunt. & usq; adgladioꝝ eflictū. pscā rapina sit eoꝝ pgressa etentio. dū pia mīt se deuotione decertant. q̄nā uisti eoꝝ sepultura ac reliq̄as possiderent. alius scil deuenīa cōmorationis eoꝝ. alius deorginis ꝓpn̄q̄tate glorianť. nos tam l nra l q̄ grundā ñ meboerit ꝑhac parte scandalizatoꝝ frm offensione pmoti iq̄rentes q̄; cur tanti meriti ac tantarū uirtutū uir. ita sint a latruncul̄is infecti. tantūq; dns passus fuerit ega suos famulos facin ꝓperari. ut uiros eunetis mirabiles inman tradere im pioꝝ. mens adsēm theodoꝝ singulare i ēuersatione actuali prerim uirū. hic nāq; morabať i cellis q̄ loc intnitā ac scrtū sit. & a monasteriis q̄ de nre q̄nq; milib; distans. octoginta miliū solitudine abheremo scrtu inq̄ cōmora bañ. intueniente discernit. Cui cū p̄dictoꝝ uiroꝝ nece querimoniā fudissem. & admirantes tantā di patientiā. qđ uiros scil illi meriti talit interimi pmi sisse. ut q̄ alios qq sue sctatis pondere debuim modi tēptatione liberare debue rint. ne seipsos q̄ de pripuerunt. demanib; impioꝝ. aut cur dns admitti iseruos suos tantū facin ēsensisse. beat theodor respondit. hec questio illoꝝ solē am mos ꝓmouere. q̄ parū fidei l scientie possidentes. merita seoꝝ l pmia. q̄ nīp sonā reddunť. s; reposita sint infuturo. Arbitranť hui tēpralis uite breuitate resti tui. Ceterū nos q̄ in sum inhac uita tantū speranteś tepo. ne scdm apostolū miserabiliores simus omib;. qui scit inhoc mundo nihil pmissionis recipi entes. etiā infuto eas phac i credulitate pdem. opinionib; eoꝝ ñ debemus

.vi.

.ii.

s hominib

errare. ne ignorata uere diffinitionis sententia. turbantes. ac trepidi tēp
tationib; moueam. cū eisdē nos qq tradituros uiderim. & iniustitia scit ut
icursiā humanarū rerū dō qd dictu qq nefas ē assēbentes. q. seos uiros rec
teq; uuentes i tēptatione nō protegit. nec bonis ea q bona sūt. nec malis
mala retribuat ipsenti. & cū illis dāpnari meream. qs sofonias ppheta
castigans q dicit ipe uindictā; suis nō facie dns bene si; neq; facie male.
& certe cū illis inueniam q huiusmodi querimonias din blasphemare dicunt.
omnis q fac malū bonus ē in cōspectu dni & tales ei placent. aut certe ubi ē dis
tinctio. illā qq blasphemiā q insubsequentib; detēbit simul adiungente.
uanū ē q seruit dō. aut qd emolumentū q custodiuim p̄cepta ei. q ambu
lauim tristes coram dno. Ergo nē beatos dicim arrogantes. siqdē dicti sunt
facientes ipietatē. & tēptauerūt dm & salui facti sūt. Quā obrē ut hanc igno
rationē q prauissimi huius erroris radix & causa ē possimus euadere. primū
nosse debem. qd uē sit bonū. qd malū. & ita demū sup hoc nō falsā uulgi sed
uerā scripturę definitionē tenentes. munume infidelium hominū decipiem erro
re. Bru fronia q i hoc mundo s. dē bonū. malū. medū. Debem itaq; nosse qd ppie
bonū. qd malū. qd ue sit medū. ut nra fides uera scientia cōmunita. iconcussa
tēptationib; iconcussa pdurę. Nihil ig ireb; dū tractat humanus p̄cipale bonū
ēe credendū ē. n uirtus animi sola q fide sincera nos adiuuat pducens.
illi imutabili bono facit uigiter iherere. & econtrario nihil malum
ēe dicendū ē. n solū peccatū. qd abono dō nos separans malo fac diabolo
copulari. Media quoq; iutranq; partē p affectu & arbitrio utentis deriua
ri possūt. ut puta diuitię. potestas. honor. robur corporis. sanitas. pulchri
tudo. uita ipsa & mors. paupas. infirmitas carnis. iurię. & cēta huius simi
lia q pqualitate & affectu utentis & adbonā possūt partē pficere & admalā.
Nā & di uitię pficiunt frequēt adbonū secdm aplm. q diuitib; mundi huius
p̄cipit ut facile tribuant. cōmunicent indigentib;. thesaurizent sibi fundam
tū bonū in futurū. ut phas apphendant uerā uitā. & secdm euuanglium bone
sunt illis q faciunt sibi amicos, de mamona. Que rursū retorquent admalum.
cū adrecedendū tantūm & adluxuriā egerunt. & n adusus idigentiū dispen
sant. Potestas qq & honor corporisq; robur ac sanitas. qm sunt media & utro
big; cuenientia etiā gehoc facile cōpbatur. qd multi sco; inueti testamto
potiti huius omnib;. & ei sūmus diuitus & culmine dignitatū ac fortitudine
corporis ēstructi dō qq acceptissimi fuisse noscunt. & eōrūso q huius male
abusi sūt. & ea administeriū suę negligę detorserūt. n imerito & puniti sūt ut

ꝯtunc h. qđ frequent regnoꝝ lib̃ i dicat factū. De ipsa etiã uita ac morte
ꝙ medie fr̃. l sci iohannis l nude natiuitas ꝓfestat̃. Vnus nãq; uirtutum
sibimet uita ꝓfuit. ut alius qq gaudiũ ortus ei contulisse dicat̃. Secm illud
& multi sup ei natiuitate gaudebunt. de alio ũ dr uita. bonũ erat ei si nat
ñ fuisset homo dle. De morte etiã iobis omiũ q; seoꝝ dr. p̃ciosa i conspectu dñi
mors seoꝝ ei. deinde aut̃ ac similiũ. mors peccatoꝝ pessima. Infirmitas etiã
carnis intdũ quã sit cõmoda latam illi pauperis ulcerosi beatitudo demons
tyrat. cui cũ nulla alia uirtutũ merita sẽptura cõmemoret. hoc solo qđ e
gestatẽ & infirmitatẽ corporis patientissime tolerauit. sine alibi
sorte
possidere be
atissima ꝓmeruit. Gestas qq ac ꝓsecutiones 7 iniurias. q̃ mala totus esse
uulgi opinione censent. qm̃ sunt utiles ac necessarie etiã ex hoc liquido cõp
bat̃. qđ sci uir ñ solũ eas nũqm̃ uitare uoluerit. uerũ etiã uirtute sua
l appetentes. l fortit̃ tolerantes. amici di effectu. etne uite sunt stipendia
ẽ secuti. beato apl̃o cõmente. ppt qđ placeo mihi in infirmitatib; ic̃t
melius. in necessitatib; in ꝓsecutionib; in angustiis. ꝓpo. cũ enim infirmor tũ
potens sum. quia tus in infirmitate ꝓficit. Et ideirco illi q̃ sumus seli huius dig
nitatis 7 honorib; ac potentatib; extollunt. ñ ex his principale bonũ obtinu
isse credendi st̃. qđ i solis ee uirtutib; definit. si; mechũ q̃dã. q. sic usti
recte ac necessarie utentib;. utilia hec ee reputant. & cõmoda. occasio
ne nãq; operis boni fructusq; illi uite cõmutare patiuntur. ita illis q̃
malus opib; abutunt̃ inutiles st̃ atq; ic̃o mode & occasione peccati mor
tisq; cõminant. Has itaq; diuisiones fixas atq; immobiles retinentes. sci
entesq; nihil ee bonũ in uirtute sola. q̃ cetimore di ac dilectione descen
dit. nec malũ q̃qm̃ ee in peccatũ solũ & separatione ado. diligenter ne
discutiam̃ utrũ dr unqm̃ scis suis aut pse aut paliũ quepiã inferri pos
sent malũ. qđ sine dubio nusqm̃ omino reppereris. Nec ꝫ potuit alicui
cuiqm̃ nolenti atq; resistenti malũ peccati alt̃ inferre. nisi illi soli qui
illud i sese cordis ignauia 7 corrupta uoluntate susceptit. Deiq; cũ beato
Iob diabolus ad hibitis untiis nequitie sue machinis malũ hoc peccati no
luisse iferre. ac ñ solũ cuncta cũ facultatib; spoliasse. uerũ etiã post
illũ de morte vii filioꝝ tã atroce tãq; i desperatũ orbitatis dolore ualide
cũ pessimo. a capite uertice usq; ad planta pedũ & intolerandis cruci
atib; onerasse. nequiqm̃ ei peccati macula liquit ifligere. qui meuentus i
mobilis ꝓseuerans nullũ blasphemie accõmodauit assensũ. Germanus.
frequent legim̃ iscriptus scis dñm creasse mala l hominib; i ciuitate ut e

tttt

(creans tenebras. faciens pace

illud. quo absq; me nr̃ ē. ego dns 7 nr̃ ē alr̃. formans lucē & creans mala, fictum,
VI sic malicia ciuitate qm̃ dns nr̃ fecit. Theodor. Nr̃ nūqm̃ sole scriptura diuina
abusiue mala passionib; ponere. n q̃ pnaturā, ppe mala sint. s; secdm hoc
qd abhis sentiant mala qb; utilit̃ inferunt̃ hominib;. Ex H disputans diui
na censura. necesse ē ut humanis ubis & affectib; eloq̃tur. Ex H secrio iustio
saluatis. q; illis q̃ ulcerū ē ragione putrefactu sic pie iferr̃ amedico. mala
atolerantib; credit̃. Nec equo calcar. nec emdatio suauis ē delinquenti.
oms etiā disciplinę abhis q̃ eruditi amare sentiunt̃ adpsens. sic aplus
dic. Oms autē disciplina ipsenti nr̃ uidet̃ ee gaudii s; meroris. Postea autē
fructū pacatissimū his q̃ pse exercitati sic redd̃t iustic. 7 quē diligit dns
corripit. flagellat autē filiū omem quē recip; qs H ē filius qm̃ nr̃ corrip pat.
Itaq; mala nr̃ nūqm̃ pona passionib; solent secdm illud. & pentuit deus
sup malicia qm̃ locut̃ ē ut faceret eis & nr̃ fec. & rursum q. tu dne misericors
& miserator. patiens 7 pquā multū misericors & pentens i malicis. ide supti
bulationib; 7 erūnis q̃ nob ppeccatis nr̃is mortis inferre cōpelleris. Quas
sciens utiles ee nr̃ nullis. ita alii pphete. utiq; nr̃ uidens saluti eis s; esulens
pcat. Adde illis mala dne. adde mala gloriosis tre. 7 ipse dns ecce iact i ducā
sup eos mala. ide dolores ac uastitates q̃b; inpsenti salubrit̃ castigati. admc
quē ireb; psperis etep sert, reatu tande ac festinare cogant̃. Ido q; hec pcipua
alia ee mala nr̃ possum. Multis H adbonū pficiunt. & causas etnis
pariunt gaudior. 7 idcirco ut adquestione ppositā recurram. unūsa que
putant̃ mala nob abimicis. l aq̃b eāq; alius irrogari nr̃ sunt credenda mala
ee. sed media. Nr̃ H talia inuenient̃ qualia putat ee ille q̃ intulit animo
furibundo. s; qualia senserit ille q̃ sustinē. Ido q; cū illata fuerit mors uisto
sco. nr̃ ei malū illatū ee credendū ē. s; medū qdā. qd cū peccatori malum sit.
uisto req̃es 7 absolutio sit malor. Mors g uisto req̃es cui una abscondita ē. 7 ido
nec uir iustus ex hoc aliqd ppetit̃ detrimēti q nihil ptulit noui. s; id qd ei
accessurū fuerat necessitate nature. inmici neq̃tia nr̃ sine pmio unde p
ennis excep. ac debitū mortis humane qd i excusabili lege reddendū ē.
cū fructu ubrimo passionis. ac magne remunerationis mercede psoluit.
VII German. Ergo sunt̃ cepit iustus nr̃ solū nihil mali ppessus ē. s; etiā mer
cede passionis assiq̃t. qm̃ i reatu uocabit̃ q̃ nr̃ nocuit mortem inferendo.
VIII Theodor. Nos deppcrate boni malis; t ei qd dicim ee medū disputam.
nr̃ deaffectu eor. q̃ ista cōmittunt. Nec H qs impi t iniquus idcirco ipunit
erit. q. malicia sua iusto nocere nr̃ potuit. Tolerantia H & uirt iusti. nr̃ illi

q̄ morte ꝝ supplicia ītulit ſ; illi pfecit admercedē q̄ illata ſ patient excep;
doq; merito hic punier; p crudelitatis ſeuitia q̄ malū uoluit inferre.
ille nihilomin⁹ nihil mali ꝑpessus ē q uirtute animi ſui patient tēpta
tionē dolorē q; ſuſtentans ſ ea q̄ malo ꝓposito illata ſt. adꝓfectū melioris
VIIII ſtat⁹ ſ eīne utte fec beatitudinē ptinere. Neq; H patientia iob. mercede diabolo.
q eū illustriore ſuis tēptationib; reddi ſ; illi ipſi q̄ cas uirilit ptulit adq̄ſiu.
Nec iudas etiā supplicii imunitate donabit q. ꝑdito ei adſalute gen⁹ pfec
humani. N H puent puent ēſiderandus ē opis ſ; opantis effect⁹. Qua ꝓpt hec de
b& inob diffinitio inobilit custodit: q̄ nullu malū abalio possit iferri n q̄ illud
ignauia ſui cordis ac pusillanimitate ētraxerit. hanc eande sententiā beato
aplo uno ūſiculo ēſtimante. ſcim⁹ aut q̄m diligentib; dm omia cooparantur
ī bonū. Dicens H omia cooparā adbonū. unīūſa n ſolū q̄ ꝓspera ueru etiā que
putant aduſa parit cōphend ſ q̄ ꝯ alio loco ide aplus ſe īmſisse desc̄bit cum
dic: parma uſticie q̄ adextris ſe ꝯ asinistris. Id ē pglam. ꝯ ignobilitate ꝑ fama
et bona fama ꝯ inſeductores ꝯ ueraces. ut ītes. ſep aut gaudentes. ut egentes. mul
tos aut locupletantes. ꝯ cetera. Omia q̄ q̄ ꝓspera reputant. & dextre dicunt
partis. q̄ ſes aplus gle ꝯ bone fame uocabulo designauit. illa etiā q̄ extimant
aduersa q̄ ꝓ ignobilitate & infamia eudent expſit; qq; asinistris ee desc̄bit.
efficiunt uiro pfecto arma uſticie ſi illata ſ magnanimit ſuſtinuerit. q̄d
nudelicet phec dimicans. ꝯ istis ipſis q̄b; impugnari putat aduſis tanquam
armis utendo. cisq; t ut arcu & gladio ſcutoq; ualidissimo ēt illos. q̄ hec in
gerit cōmunit. pfectū ſue patientie ac uirtutis adq̄rat. gloriosissimū
ēſtantie triūphū. Scripſit q̄ ꝓcaliter inferunt capiens hostiū relis. nec ꝓspe
ris dū tactat elat. nec deiect aduſis. ſ; nitere plano ac ma regia semp in
cedens. a bello ēquillitatis statu neq; q̄m leuia supueniente q̄ſi ī dextera
motus. nec ingruentib; aduſis ītactaq; dmanter. uelut adleuā rursus ī pulſus.
Par H multa diligentib; nom tuū. ꝯ ē illis scandalū. De illis ū q̄ ſingulos
incurrentes casus ꝓcor qualitate acuarietate mutant ita dr. Stultus
aut sic luna mutabit. Vr H depfectis ac ſapientib; dr. diligentib; dm omia
cooparant adbonū. ita deifirmus ꝓnunciat ac stultus. omia aduſa uiro in
sipienti. Nec ꝓsperis H reb; pficit. nec emendat aduſis. Eruſde nanq; uirtutis
ē. ītutū fortit tolerare cuius ētia sedā moderari. ꝯ eū q̄ iuno ꝯ supat. neutrū
sufferre certissimū ē. facil⁹ tam q̄ſ eludi potest. ꝓsperis q̄m aduſis. Hec H itaq
etiā iustos retinent atq; humiliant ꝯ cōpunctione salubrima ut minus
peccare faciunt ꝯemendant. illa ū mollib; mentē ac pniciosis extollen

tia blandimtis. securos felicitatis sue puentu ruina maiore pternunt.

Ista sc̃ꝫ g̃ꝫ q figuralit̃ iscepturis scis. AMΦOTERO. AEZIOI. dc̃ ab̃dert nun cupam̃. ut ille aorh̃ libro iudicū fuisse descb̃it. qutraq; manu utebatur pdertā. Quā utrutc̃ ita potim⁹ nos qq̃ itellectualit̃ possidere. si ea q̃ pspe ra sc̃ dertraq; censem̃. ⁊ ea q̃ adūsa sc̃ ac sinistra dicum̃. bono rectoq; usu adparte fecerim⁹ dertera ptinere. ut q̃cūq; fuerint illata fiant nob sc̃dm apl̃um arma iustic̃e. Duab; nāq; partib; ⁊ ut ita dixer̄i manib; ītiore homine nr̄m subsistere pudem⁹. Nec q̃sq̃m sc̃ꝫ carere hac sinistra quā dicim⁹ potest. ſ; hoc utrutis pfecta discernit̃ iustāq; idertam bene uten do cuertat. ⁊ ut manifestiꝰ hoc qd̃ dicim⁹ possit itelligi. habē sc̃s derteram successus udel spuales. Inq̃ tc̃ c̃sistit. q̃ndo feruens spu desiderus ⁊ cecu piscentus omnib; dnat̃. q̃ndo abomi diabolica ipugnatione secur⁹ absq; ullo labore ac difficultate uitia carnis ⁊ respuit ⁊ abscidit. cū sublimatus ātra umūsa psentia atq; trena uel ianē fumū ūbraq; uacuā cteplatur. ⁊ ut mox transitura cteptit. cū futura pcessu mentis n̄ solū ardentis sime cupiscit. uel ꝰ eā clarī ituet. cū efficaci spualib; pascit theorus. ⁊ cū lucidius reserata sc̃ espicit celestia sacramta. cū orationes purius atq; alacri⁹ emittit addm⁹. cū ita spūs ardore succensus adea q̃ mutibilia sc̃ ⁊ tēna tota animi alacitate transmigrat. ut neq̃q̃m se iā credat icarne c̃sistere. habē simlit̃ ⁊ sinistrā. cū teptationū turbinib; iplicat̃. cū addesi deria carnis i centuoꝝ estib; iflamat̃. cū adiracundie furore pturbati onū igne succendit̃. cū supbie seu cenodoxie elatione pulsat̃. cū tristicia morte opante depmit̃. cū machinis accidie ⁊ ipugnatione ceutit̃. cūq; omi spuali feruore subtracto. q̃dā tepore atq; irrationabili merore torpescit. ut n̄ solū cogitationib; rectis ac feruentib; desert̃. ſ; etiam psalm⁹. oratio. lectio. remotio celle simul horream̄. ⁊ intolerabili quodā tedioq; fastigio umūsa sordeant instrumta utrutū. Quib; cū pulsat̃ monach⁹ sinistris partib; se cognoscat urgueri. Rꝰ sq̃s g̃ꝫ illius q̃ dertere paratus ee pdixim⁹ minime fuerit subitrante gla uanitatis elatus. ⁊ iustus q̃ sinistre partis sc̃ utrilit̃ dimicans. nulla desperatione ceciderit. ⁊ ac post dectrarius. arma quedā patiētie adererciū utrutis assūp serit. utraq; manu utet̃ pdertā. ⁊ iutroq; actu triumphator effectus. tā de sinistro statu q̃m de dextro. palmā uictorie cosequet̃. ⁊ qualē beatū iob legim⁹ meruisse q̃utiq; pdertam coronabat̃. q̃ndo. vii. filios pat opulent⁹ ac diues icedens. cottidiana pcc̃y purificatione sc̃ificia

dño deferebat. ñ tñ s cos. qm do suscepto ac familiares cupiens exhibe. qñdo ianua ei omi aduenienti patebat. qñdo erat pes claudꝰ. & oculus cecꝰ. qñdo deuellerib; ouiũ ei humeri calefiebant ifirmꝰ. qñdo erat orphanꝰ pat. & uiꝝ uiduarũ. qñdo nec corde qde suo super inimici sui ruina gauisus ẽ. Jdeq; rursũ pristina parte sublimion uirtute deadũsitatib; tuphabat. cũ vii. filiis uno orbatus momento ñ ut pat acerbo luctu efficiebat. s; ut uerus di famulus sup creatoꝛ sui uoluntate gaudebat. cũ exlocuplete paupim. nudꝰ exduite. exalido tabidus. exiclito & glorioso ignobilis atq; despect. corrupta animi fortitudine retentabat. cũ deiq; omi substantia atq; opib; destitut. sterlinii erat fact habitator. & uelut qda corporis sui seuerissim carnifex testa radebat sanie pfluente. atq; exomi parte membrꝰ glebas uermiũ mersis pfunda uulnerũ digitis detrahebat. Jb; cunctis inullã desperando plapsus ẽ blasphemiã. nec adũsũ creatore suũ ialiq murmuraui. qn immo neq qm tanta tepationũ mole atq; acerbitate ferit. ipsũ qq qd exomi pristina facultate suo corpori supfuerat undiq tũ. qdq; solũ q ipso uestiebatur adiaboli potuerat uastatione saluari rescindens atq; abiciens. adiecit sup illã qm durissim pdo itulerat spontaneã nuditate. comã qq capitis q sola deporis gle reliq intacta remanserat. uexatori suo pie abscili. & putans eã id qd seuiens reliquerat inimicꝰ illa celesti adũsus eũ uoce exprobrat & insultat. si bona suscepim demanu dñi. mala ñ sustinebim. Nudus egressus sũ deutero matris mee nudus reuertar illuc. dñs dedit & dñs abstulit. sic dño placuit ita facta ẽ. sit nomen dñi benedictũ. Ambidextrũ nũcupo dixeri & ioseph q ipsperis gratior patri. religiosior frib;. acceptior do. iadũsis. castus dño. fidelis carceri. mutissim uinctis. iniuriarũ imemor. beneficus inimicis. inuidis. & q̃rũ ipsis fuit. infectorib; frib; nisi solũ piis q; erã munificꝰ inuenit. Hiis eoq; cimiles. recte AMΦOTERO AEZIOI. dẽ ambidextri nuncupant. Vtraq; ii manu utuntur pdextera. Trit hec q aplus dinumerat transeuntes parit dicunt. parma ustricie q adextris sit. & asinistris. pglam & ignobilitate. pfamiã & bonã famã. & cetã. Dequa dextra & sinistra ita salemon expsona sponse loq in cantico canticoꝝ. leua ei subcapite meo & dextera ei aplexabit me. Quas lice utrasq; utiles ee significet. tamẽ illã leuã subcapite suo poñ. q subiacere debent aduerse parti pncipali

qd

cordis. Adhoc siqdē ipse tantū uelit tē. ut prēpire nos exerceant & eruditos
adsalutē ac pfectos adpartem reddant. Deuterā ū adēfouendā se acppe
tuo ēseruandā. salutari āplexu sponsi sibi & cohererē. atq; īsolubiliter
et optat inecta. Prim ḡ abiderim quādo nos qq rerū p̄sentiū copia l inopia ñ
mutarit. nec illa nos aduoluptatis noxie remissionis ipulerit. nec
ista addesperationē adtraxerit & querelā. Si similiū dō gratos inuicē
referentes parē fructū desedis adūsisq; capiam. qualē se ille uerus ābi
dexī doctor gentiū fuisse testat dicens, ego nouit didici īq lb; sū sufficiens
cē. scio & humiliari scio & habundare. ubiq; 7 omīb; īstitui sū. & esu
rire 7 habundare & penuriā pati. omnia possū in eo q me con
fortat. Ergo luc& direrim biputā cē tēptationē. dē reb; l p̄speris
l adūsis. Sciendū ē tam omīs homines triplici ratione tēptari. Primum;
obpbationē. ñ nūqm obemūdationē. Iōdū obmīta delicta. l obpba
tionē qdē ut beatū habrahā. ut iob: multosq; scā l tribulationes īnumas
legim ptulisse. l illud qd īdeuteronomio dr adpplm p moysen: 7 recor
dabis cuncti itineris illi pqd adduxit te dns ds tuus quadraginta
annis p desertū. ut afflgeret te atq; tēptaret. 7 nota fierent q ī tuo
animo ūsabant. utrū custodires mandata illi annon. & illud qd in
psalmo dr. pbaui te adaquā ēradictionis. Adiob qq an putas me a
lit l locutū. qm ut apparerē iust. Obemūdationē ū eū iustos suos
pparuit qb; dā leuib; q; peccatis seu pelatione sue puritatis hu
miliant. dūsis tēptationib; tedit ut omem sordē cogitationū 7
ut ūbis pphete dicā scoriā qm īocultus eo; puidā cē ceream.
excoquens ī p̄senti uelut aurū purū futuro tīsmittat examini. ni
hil ī eis residere p̄mittens. qd seruans post hec iudicii ignis p̄nali
cruciatu l purgatur inueniat. Iedm illud. multe tribulationes iu
to; 7 fili noli negligere disciplinā dñi neq; fatigeris eū abeo corri
pis. quē nouit dns corrip. Flagellat autē omem filiū quē recip.
Iuis nouit ē filius quē n corripit pat. l si erit disciplinā estis. cui participes
facti sūt omēs. Ergo adulterum & n filiu estis. & apocalipsi. ego quos
amo arguo 7 castigo. Adqs erā subfigura ierlm ep̄sona dicta p̄ie
remā sermo dirigit, faciā nouit ēsūmationē ī cunctis gentib; īquib;
dispsi te. te autē n faciā inēsūmationē sī; castigabo te ī iudicio.
ut n l uidearis inocuus, l proqua salutari emēdatione orat
dauid dicēs. pba me dne & tēpta me. ure renes meos & cor meū.

Isaias dq utilitatē hui⁹ tēptationis i telligens. corripe inq̄t nos dne. uerūta
men i iudicio 7 nō i furore tuo. Iterū; ⁊ fiebor t dne qm irat⁹ es mi. cūius est
furor tu⁹ 7 cōsolat⁹ es me. Amito autē peccatoꝝ plaga tptationis infert:
ut ibi plagas populo israhel i missurū se dns cōminat dicēs. Dentes bestiarū
immittā in eos cū furore trahentiū sup terrā. 7 frustra pculi filios uros: ⁊ disciplinā recipient
nā. In psalmis dq multa flagella peccatoꝝ. 7 euuangelio. ecce san⁹ factus es
ta noli peccare. ne deteri⁹ t aliq̄d tibi cōtingat. Iuenim⁹ sane 7 quarta generationē ratione qua
obmanifestandā solūm gram & opa dei fieri q̄b; data aliq̄s passiones septuarū
auctoritate cognoscim⁹. secm illud euuangelii. neq; hic peccauit neq; pa
rentes ei⁹. ſ; ut manifestent opa dei i ipso. & itū infirmitas hec nō ē admortē
ſ; pgra dei ut glorificet filius dei ipsa. Sī autē 7 alia ultionū genera q̄b; nulli
q̄ malitie supgressi sūt cumulū: ꝑ eruunt adp̄sens: ut dathan 7 abiron. siue
core legim⁹ fuisse dāpnatos. & ⁊ maxime illos de q̄b; aplus dicē: ppt̄ qd tradidit
illos dī i passiones ignominie & i reprobū sensū. qd erā cerus penus grauis iudi
candū ē. Deipsis nāq; psalmista. Ilaborib; iq̄t hominū nō sūt. & cū hominib; nō
flagellabunt. Illi mererent saluari uisitatione dīn. nec tēporalib; plagis cū q̄
medicinā. 7 q̄ desperantes semetipsos tradiderūt i pudicitie. & operationē omis
erroris. i immunditiā. & unq; obdurationē cordis 7 usu. ac frequentia delinquendi. 7
purgationē breuissimi hui⁹ cruciatus & ultionē p̄sentis uite excedēt. q̄b; erā pp
pheta sermo diuin⁹ exprobrat. subuerti uos sicut subuertit dūs sodomā 7 gomorrā. &
facti estis sicut torris raptus de incendio. 7 nec sic reuersi adhuc dicit dns. & hiere
mias. Frustra percussi & p̄didi populum meum & tamen animus suus nō est reuersus. Verūtamen percussisti
eos & nō doluerūt. 7 attriuisti eos & renuerūt accipere disciplinā. i duraverunt
facies suas sup petrā 7 noluerūt reuerti. Vrgā quoq; curationē omnem tēptis usus
medicinā uidens ꝑphera i cassū fuisse cōsumptā. desperans q̄dam uā decoris
salute ꝓclamat. Defecit sufflatorium i igne. frustra cōflauit cōflator. malitie uero
nō est cōsumpte. Argentū reprobū uocate eos q⁹ dns proiecit illos. Hanc saluare ignis
purgationē circa eos q̄ ꝑduravit sūt sceleribus suis. Tamen se dns adhibuisse sub
psona uerbi cōtrite. pfunda. rubigine peccatoꝝ ita cōquerit. pone ligna i
ea sup prunas uacuas ut incalescat & liquefiat es ei⁹ & cōflet i medio eius.
i q̄nam tū ei⁹ 7 multo labore sudatū ē & nō exiuit decoctum nimia rōbigo ei⁹ neq;
ignē. Immunditia tua execrabilis. q⁹ mundare te uolui. & nō es mundata a
sordib; tuis. Quā obrē ut pissim⁹ medic⁹ expensis omib; salutaribus; eruisti
nec ullū iā remediū gen⁹. qd infirmitati eoꝝ posset aptari. 7 dns sup ea
despiciens q̄dam i q̄tatū magnitudine supat. ac discedere abilla clemē

sua castigatione cōpellit, ltaq; eidenunciat dies. tā nūrascear t̄ zelus mis
recessit are. Dealtus ū q̄rū n̄ p̄durauit cor frequētia peccatoꝝ: nec illa seue
rissima ⁊ut ita dicā causticā ignis indigerit medicinā. ſ; eruditio salutaris
ubi; suffic adsalutē dr. tm dabo eos. i auditu tribulationis siue. n ignoram
alias qq aīadūsionū siue ultionū causas q̄ inferunt h⁹ q̄ grauissime de
liquer. n adexpianda eoꝝ crimina: nec adabolenda merita peccatoꝝ: sed
adem̄dationē meruq; uuentū. q̄ euident in ieroboā filū nabath baasa qq
filū achia ⁊ahab atq; hezabel illata cognoscim⁹ ita p̄nunciante diuina
censura. ecce ego ⁊ducā sup te malū & demetā posteriora tua. et ⁊ficiam
de hab mingentē adparietē & clausū & nouissimū ⁊isr'. et dabo domū tuā
sic domū hieroboam filu nabath. & sic domū baasa filu achia: q̄. egisti ut
me adiracundiā puocares. & peccare feciſti ⁊isr' ⁊ agro iezrahel: si mortu canes etiā comedent. iezrabel
fuerit ahab ⁊ciuitate comedent eū canes: si aut mortu⁹ ⁊agro comedent eū
uolucres cēli. & illud q̄d pingenti cōminatione denunciat: n̄ iferet cadauer tuū
sepulchrū patrū tuoꝝ: n̄ q̄ ille tā p̄fana cōmta quitulos aureos adp̄petuā
p̄uaricationē plebis ipiaq; adno separationē p̄m⁹ istituit: ille tā innu
mera tāq; nefaria sacrilegioꝝ crimina: hec exeoquere breuis ac momtanea
pena sufficerā. ſ; ut ceteris qq q̄ futura neglegentes ⁊ penit⁹ n̄ credentes ē
sideratione tantū n̄ p̄sentiū frangebant. ⁊tror istarū q̄s metuebant ulti
onū ⁊cuteret exemplo. nec apud illā sumi nominis maiestatē ee hu
manarū rerū & cottidiane dispensationis ⁊cuiā documto huⁱ seueritā
tis agnoscerent. ⁊tributore dm. cuncta actuū phee que grauissima for
midabant manifesti⁹ puderent. Iuenim⁹ sane etiā pleuoris; culpis n̄ nul
los eande mortis. adp̄sens excepisse sententiā. q̄ sr & illi puniti q̄s p̄ durim⁹
exitusse sacrilegē p̄uaricationis auctores. ut factū ē in illo q̄ sabbato
ligna collegerat. ⁊ ananias & saphira q̄ parū q̄dā de substantia sua in
fidelitatis ⁊rore seruauerant. n̄ q̄ eq̄lia fuerint pondera peccatoꝝ: sed
q̄ repti noue transgressionis p̄sūptores. debuer p̄bere ceteris quē admodū
peccato ita etiā pene ac ⁊roris exēplū. ut q̄s q̄s eande deiecps affectare tēp
tasse. ſ sedm eande formā q̄ illi dāpnatus sit. etiā si i p̄senti suppliciū diffe
rat. ⁊futuri iudicii examinatione scirē ee reddendū, ltaq; ideīm excessū
q̄ndā du gena tēptationū ⁊ ultionū peuenire uolum⁹. apposita nar
ratione feciſse. q̄ diecbam⁹ uiru pfectū inutraq; tēptatione manere
sep̄ imobilē. adeande nunc ⁊rū rēitam. ltaq; mens uiri iusti n̄ debe ee
simulis cere ⁊ alti⁹ cuiquā materie molliorīs. q̄ sep̄ caractere signan

tuú cedens ꝑ ei⁹ forma atq; imagine figurat. quãq; inse tãdiu retinæ donec
alio rursũ sup ipsũ signaculo reformet. atq; ita fiæ ut nũquã insua qualitate ꝑsistens. ad formã eoꝝ q̃ impmunt sẽp ẽuertat ac tñ sear q̃n potius
debæ uelut q̃dã ẽe adamantinũ signatorũ. ut inmobilẽ mens nra figurã sui sẽp custodiens caracteris unũsq; q̃ incurrerint ꝑ adqualitatẽ sui
viii stat⁹ signæ atq; transformæ. ipsa ũ isignũ nullis ꝛcursib; possit. Germ⁹. Iocẽ nẽ mens nra unũ statũ iugit retinere. ꝙ eadẽ sẽp qualitate ꝑsistere:
viii Theodor⁹. Necesse ẽ ut sedm aptum aut renouat⁹ qs spũ mentis suæ. ꝑsingulos dies ꝑficiat. adea se q̃ mantea sit sẽp extendens. aut si negligerit ẽe
quens ẽ ut retro redeat. atq; ideo⁹ relabat. Itaq; circo nullom⁹ potent mens
una atq; eadẽ q̃litate durare. uel sicꝗs ẽt aquas fluminis uiolenti naue
subigere remoq; ipulsione conet. necesse ẽ eũ aut uirtute brachiorũ
torrentis alueꝝ ipetũ desecantẽ adsupiora ẽscendere. aut remissis
manib;. adpcepsq; pno amne reuocari. q̃. ppt istud erit euidens nisi ideiũ
detrimta. si intellexerim⁹ nos nihil ampli⁹ adq̃sisse. nec dubitem⁹ retrorsũ
nos omimodis fuisse reuocatos. q̃ die n̄ senserim⁹ adsupiora ꝓgressos. quia
ut dixi nec i eodẽ statu mens hominis potẽ iugit ꝓmanere. nec ihac
carne ẽsistens ita uirtutũ apicẽ possidere. q̃sq; ille sc̃o. ut inmobilis ꝑ
uenire. Necesse ẽ ꝭ aut aliq̃d adiei illis sẽp aut minui. nullaq; inomi
creatura talis potit ẽe ꝑfecto. q̃ mutabilitatis n̄ subiacet passion⁹.
sedm illud q̃d inlibro beati iob legit. q̃d ẽ homo ut imaculatus
sit. & iust⁹ appareat nat⁹ demuliere. & ecce inꝑfectos ei⁹ nemo inmutabilis
& celi n̄ sũt mundi i cõspectu ei⁹. Solũ nãq; dm̃ inmutabilẽ confitemur.
q̃m tantũm⁹ scit illi⁹ pphetæ ita cõpellat oratio. tu autẽ idẽ ipse es. ipse
dese. ego sũ inqt dñs & n̄ mutor. q̃d scit ipse sit solus naturaliter sẽp bonus.
sẽp plen⁹. sẽpq; ꝑfect⁹. cui nihil nec adiei possit aliq̃ndo. nec minui. Idoq;
debem⁹ aduirtutũ studia iremissa cura ac sollicitudine nosmæ ipsos
sẽp extendere. ipsisq; nos iugit exercens occupare. ne cessante ꝑfectu ẽ
festim diminutio subsequat. Vt ꝭ dixim⁹ i uno mis eodẽq; deficiu manere non
ꝑualẽ. idẽ ut nec augmta uirtutũ capiat nec detrimta sustineat.
Nã adq̃sisse ꝭ ei⁹ minuisse ẽ. q desinens ꝑficiendi appetit⁹ n̄ aberit apicu
lo recedendi. Idoq; iugis celle cõmoratio retentam⁹ dẽ. Torrens ꝭ reuisus
iv qs uelut nouus ita & incipiens habitator turbabit. atq; turbabitur.
quens abeadẽ fuerit euagar⁹. Illa nãq; qua incella retinet⁹ fidem⁹ adq̃sierat
animi intentionẽ. si fuerit relaxata recuperare rursus non sine

labore potit ac dolore. & phoc reduct retro n deadmisso cogitabit
pfectu quē sup adicere potuit si cecilla n fuiss & excussiss. si; gaudebit
potius si illū statū deq cecidit semp ipsū senserit recepisse. Nā sic amissu
ac pditū tēp ulti reuocari n potē. Ita nulla ql dē q pfect posse emolu
mta restitui. Quantūlibz & post hec animi intentio fuerit opata. in
stantis dici pfect & psentis tēpis quest ē n lucrū semel pditi repa
ratio. Mutabilitati aut ē etiā supnas potestates ut dixim subiacere.
declarant illi ql decem numero corrupte uoluntatis uitio corruer.
Vnde neq; illi immutabilis nature ee putandi sē. q nulla q creat
st beatitudine pseuerant. eo qd mētis ā parte n fuerint simulit
depuati. Aliud nāq; ē immutabilis nature ee. aliud uirtutis industria
bonq; custodia p immutabilis di grām n mutari. Quic qd pdiligen
tia l adq̄rit l tenet. potē etiā pnegligentia depire. idoq; dr ne
beatifices homnē ante exitū suū. qd uidet adhuc i colluctatione ql.
& ut ita dxeri scamate cstituat. qm uis uincere soleat ac frequenter
palmas uictorie csequit. n potē tam ametu ac suspitione incerti pro
uent ee securi. Ideireo dr solus immutabilis l bon dr. q bonitatē n
industrie studio-si; naturalit possidens. n potē aliud qd ee qua bonus.
Nulli & uirtus potē imutabilit abhomine possideri. si; ut facta iugit
teneat. necesse ē ea sēp illa q adq̄sita ē sollicitudine atq; industria cus
todiri. Lapsus ū qspiā neq; qm subitanea ruina corruisse credendus ē.
si; aut praue institutionis decept erordio aut panimi desidiam
decedens. q phoc sensi utiliss icrescentib; casu mirabili ccidisse. Ante
ctritionē ruina
pcedit inuria. & ante ruinā mala cogitatio. quem
admodū dom nūqm subitaneo adruinā pcubit ipulsu n aut
antiq uitio fundamti. aut longa habitantiū desidia stillicidiis
p mu parussimis penetrantib; corrupta sensi fuerint munimenta
tecta. qb; puetusta negligentia in maiorē modū patefacta atq;
collapsis. ruinā post hec influit pluuiarū imbriūq; tēpestas. Inpigen
tius humiliabit ctignatio. & ilegnia manuū stillabit dom. Quod
anime spualit cuenire ide salemon aliis ubis ita designat. stillicidia
iquiens eiciunt hominē indie hiemali de domo sua. Elegant ergo
mentis icuriā dom. co parauit tecto; neglecto. p quā primo q de
uel minutissima queda penetrant. ad animū stillicidia passionum
q siuelut parua ac leuia negligant. corrumpunt tigna uirtutum. &

post hec influit imbre largissimo uitioq; ꝑq̃ indie hiemali. id̃ intẽpte
tẽptationis ingruente ipugnatione diaboli expellet̃ mens dehabitatione
uirtutũ. q̃ scil̃ aligndo circũspecta diligentiã retinens uelut idom ꝑpe
possessione req̃euerat. Hus itaq; cõptis. ifinitã spũalis cibi ꝓcepimus
uoluptatẽ. ita. ut ꝙhac collatione maiore animi gaudio repleremur.
q̃m ante. tristicia sup nece sc̃oꝝ fueram affecti. Nl solũ ꝛ deq̃b; hesitabamus
edocti sum? uerũ etiã illa q̃ ꝓtenuitate sensus nr̃i min inquirere nouera
m? subtilli questionis interrogatione cognouimus. Explic̃ coll abbatis
theodori denece sc̃oꝝ. Incip cap coll abbatis Serenι. i.
De castitate abbatis serenι. ii. Interrogatio ꝓdicti senis sup statu cogitati
onũ nr̃arũ. iii. Responsio nr̃a sup animi mobilitatẽ. iiii. Disputatio senis desta
tu animi ac uirtute. v. De perfectione animę & similitudine euuanglici
centurionis assũpta. vi. De perseuerantia ergα cogitationũ custodiã. vii.
Interrogatio demobilitate animę & pugnatione neq̃tiarũ celestiũ. viii.
Responsio sup adiutorio dι. & liberi arbitrii potestate. viiii. Interrogatio
sup animę & demonũ cõiunctione. x. Responsio inquẽ modo sps̃ imundi
humanis mentib; copulent̃. xi. Obiectio utr̃ posst̃ sps̃ inmundi. eorũ
q̃s suppleuert animab; insert & uniri. xii. Responsio quẽ admodum
energuminis inmundi sps̃ dr̃ient̃. xiii. Q̃d sps̃ spũi penetrabilis ẽ non
possit. & dei corporeo solo dõ. xiiii. Obiectio q̃ demones credi debeant.
cogitationes hominũ pudere. xv. Responsio q̃d possint demones inco
gitationib; hominũ q̃due n̄ possint. xvi. Similitudo q̃ sps̃ inmundi co
gitationes hominũ doceant̃ agnoscere. xvii. De eo q̃d n̄ singuli quoq;
demones uniũsq; hominib; ingerant passiones. xviii. Interrogatio an
int demones ipugnationis ordo ac uicissitudinis disciplina seruetur.
xviiii. Responsio iquẽ admodũ ẽ sensio demonũ sup uicissitudinis in
pugnatione subsistat. xx. De eo q̃d n̄ sint uni fortitudinis ẽtr̃arię po
testates. nec tẽptandi facultas i eoꝝ sit arbitrio collocata. xxi. De
eo q̃d demones cũ hominib; n̄ sine suo labore confligant. xxii. De eo q̃d
n̄ sit potestas nocendi i arbitrio demonũ collocata. xxiii. De minu
ta demonũ potestate. xxiiii. Qua ratione demones sibi i eoꝝ corpo
ra q̃s arrepturi sẽ aditũ parent. xxv. De eo q̃d miserabiliores sint
hi q̃ uirus. quã q̃ abipsis demonib; possident̃. xxvi. De nece ꝑphete seduc
ti. & infirmitate abbatis pauli q̃ psua cõdatione ꝓmeruit. xxvii. De
tẽptatione abbatis moysi. xxviii. De eo q̃d spũs n̄ debeant hi q̃ spũb;

tradunt immundus. xxviii. Obiectio cur hui q̄ spūtib; uexant immundus.
ac comunione dnica separent. xxx. Responsio sup. pposita questione. xxxi.
Deco qd miseriores sint hu q̄ subdi tēporalib; ustis tēptationib; n̄ merent.
xxxii. Dedū sitate studioy ac uoluntatū. q̄ in aereis potestatib; exercent.
xxxiii. Introgatio unde differentia nequitiarū celestiū tanta. pcesserit.
xxxiiii. Dilatio sup absolutionē. pposite questionis. Explic capitula.

Incipit collatio abbatis Serem deanimi mobilitate. spūalib; neq̄tis.

Sume sēctatis. ac tenentie uirū. nominisq; sui speculū. abbatē serenum.
quē singulari sum uenerationē pcer admirant. studiosay mentib;
insinuare cupientes. aliās arbitram desideriū nr̄m nos explere non posse.
nisi si collationes ei nr̄is libellis. tēptauerim inserere. Cuius sup omnes
uirtutes q̄ n̄ solū inei actu. l mortib;. s; ētiā ipso multu pdi gram re
fulgebant. ita ē peculiari beneficio donū castitatis infusū. ut iam se-
ne ipsis q̄dē naturalib; incentiuis iq̄tis. l insopore sentire. q̄dquan
tum carnis pcipuā puritatē. quē admodū gr̄a di adminiculante p
uenerit. quo sup. cōditionē nature uidetur humane. necessariū reor
primū explicare. hic g̃ pūtna cordis atq; anime castitate. noc
turnis diurnisq; pcib; ieiunijs qq ac uigilijs infatigabilit insistens.
cū uidisset orationū suarū obtinuisse se uota. cunctosq; estus i corde
suo concupiscentie carnalis extinctos. uelut suauissimo gustu puri
tatis accensus i maiorē sitī zelo castitatis exarsit. ētentioribz cepit
ieunijs atq; obsecrationib; incubare. ut mortificato passionis hui
q̄ interioris homini suo dono di fuerat attributa. ad exterioris ētā puri
tatē extenus puenire. ut ne ipso q̄dē illo simplici ac naturali motu
q̄ ētam in paruulis atq; lactentib; excitat ultiō pulsaret. inde pta sed
muneris expmento. qd se nouerat n̄ labor merito s; di gr̄a cōsecutū.
ardentiō animat. ad hoc qq similit obtinendū. credens multo faciliō
hos stimulos carnis radicitus dm posse euellere. q̄si ētā humane artis
industria n̄ nūq̄m solet q̄b; dā poculis l medicamentis seu ferri sectione
detrahere. q̄ndo q̄dē illā spūs puritatē. q̄ sublimior ē quāq; impossibile
ē. humano labore l studio cōprehendi suo munere ētulisse. Cumq;
petitioni cepte supplicatione iugi ac lacrimis infessus insistere.
aduenies adest angls iuuione noctna eiq; uelut apiens utrum
q̄n dā ignita carnis struma dei uisceribz auellens. atq; purgens.
sinq; omia ut fuerant locis intestina restituens. ecce inq̄t ecce

tua carnis tue abscisa fr. & obtinuisse te noueris hodierno die ꝑpetuã corporis puritatẽ. qm̃ fidelit̃ poposcisti. hec degra di. q̃ memorato uiro peculiarit̃ attributa ẽ. breuit̃ diuisse sufficiat. Cetũ de illis uirtutib; quas cũ reliq̃s sũmis uiris cõmunit̃ possidebat. aliq̃d cõmemorare supfluum puto. ne specialis sup nomine huius ita ratio alius demere uideat̃. id q̃d de isto singularit̃ fuerit ꝑdicatũ. hõ g̃ sũmo desiderio collationis ei⁹ atq; institutionis accensi. dieb; quadragesimẽ uidere curauim⁹. q̃ cũ anobis dequalitate cogitationũ nrarũ & interioris hominis statu tranquillissima cõpellatione quesisse. & q̃d nob ad eã puritatẽ tanti tẽporis heremi ctulisse habitatio. huic cũ querimonijs adorsi sum⁹. Supputatio tẽporũ ac solitudinis habitatio. cui ctẽplatione ꝯ cieis interioris hominis ꝑfectionẽ nos cesq̃ debuisse. hoc solũmodo ctulit nob. ut discerem⁹ q̃d essem⁹. ñ tam fec ee. q̃d ee ctendum⁹. Nec ⁊ aut desiderate puritatis fixa stabilitatẽ. aut robur aliq̃d firmitatis nos. ac scientie nouim⁹ assecutos. sed tantũ m̃ cfusionis ac pudoris augmta. Et ⁊ cũ omniũ disciplinarũ meditatio adhoc cotidianis studijs exerceat̃. atq; ꝑficiat. ut arrepidis rudimẽtis adpriã certã stabilẽq; puenientẽ. ciperat nosse. q̃ ꝑmitt̃ l̃ abiugue nouerat l̃ penit⁹ ignorabat. ⁊ firmo ut ita dixeri gradu inillã discipline qualitate ꝓcedens. ꝑfecte inea ac sine ulla ĩã difficultate uersẽt. ẽ ẽtrario me inhui⁹ puritatis studio laborantẽ. id solũm⁹ ꝑfecisse reppio. ut scia q̃d ee ñ possi. & q̃ nihil m̃ aliud sentio. qm̃ labor ẽ tanta cordis ẽtritione cfert. ut nũqm̃ scil desit materia lacrimarũ. nec tam ee desinã q̃d ee ñ debeo. & ideireo q̃d ꝑfuit didicisse q̃d sũmũ ẽ. si cognitũ nequeat ap̃phendi. Nã cũ directionẽ cordis addestinata ꝓtendere senserim⁹. insensibilit̃ inde mens reuoluta adp̃ores euagationes ipetu uehemẽtiore plabit̃. & ita cotidianis distentionib; occupata innumeris captiuitatib; incessant̃ adducit̃. ut ꝑpemodũ ĩã desperet̃ anob desiderata correctio. & supflua hec obseruantia uideat̃. Siq̃de ꝓmota singula lubricis discursib; anim⁹ euagat⁹. cũ adrimore di l̃ ctẽplationẽ reducit̃ spũalẽ. prius qm̃ firmet̃ inea rursũ fugatius euanesc̃. Cũq; eũ uelut erꝓgefacta dep̃henderim⁹ abintentione ꝓposita deuiasse. atq; adillã theoriã unde discesserat reducentes uoluerim⁹ eũ tenacissima cordis intentione uel q̃b;da uinculis obligare. inipso conatu nro oculus qm̃ anguilla dereces̃lib; mitis elabit̃. Ob quã rẽ cotidianis huiusmodi obseruationib; estuantes. nec tam ereptis aliq̃d nro cordi stabilitatã

ñtam ap̃hendẽ ualeã q̃d ee debẽ nec congnou-

robur accessisse cernentes. adhanc opinionē fracta desperatione
transducūt. ut n̄ nr̄o tā s; nature utio has animē ꝓuagationes hu
1511 mano genī ineē credam. S erenus. periculose p̄ sūptionis ē. nec dū rēb
recte discussis. nec certa ratione collecta denatura cuiūlibē rei
p̄ppere diffinire. ac decīsideratione fragilitatis sue capere cicerā.
n̄ de statu & qualitate ipsi⁹ disciplīe l' dealio⁹ exꝑientia ꝓferre sen
tentiā. Nec ꝑ si q̄s natandi ignar⁹ sciens ponduſ corporis sui ferri
(leuigare ac
aquaru, liqre n̄ posse. exꝑimto sue uoluerit ī ꝓpria diffinire. neminē
pem⁹ posse liq̄duſ elemīs solida carne circūdarū sustineri. ideireo
uera ei⁹ opinio iudicanda ē q̄m secm exꝑientiā suā usus ē ꝓtuliſſe.
cū hoc n̄ solū n̄ ee ī possibile si; etiā ꝓfacile abaliuſ fieri ratione cer
tissima & ocl⁹ fide. n̄ dubia cōprbet. Noye itaq; idē mensi. diacintos.
cipolicinitos diffinit. idē sēp mobilis & multū mobilis. Qd eiā insa
pientia q̄ dr salemonis aliuſ ubis ita descrīpsit. Cerui cudes. scenos. broteno.
inpoli. frontida. idē & terrenū habitaculū aggrauat mentē multa
cogitantē. hec ī g̃ ꝓ ditione nature. nūq̄m potest otiosa cīsistere. ꝛ
sed necesse ē eā n̄ puisū habuerit ubi suos exerceat mot⁹. ꝙ q̄b; iugiter
occupet. ꝑ ꝑa mobilitate discurrere & pomia uolitare. donec longo
exercitio usuq; assuefacta diutno q̄si uos icassū dicerit laborare exꝑi
at. & discat. q̄si memorie sue materias debeat ꝓparare. erga q̄si ecūagat
indefessos uolat⁹ ꝙ morandi robur adq̄rat. & ita ꝓualeat aduersas
ūmici suggestiones. q̄b; distrahebat extrudere. atq; illo quē desidāt
statu & qualitate durare. Si g̃ hanc euagationē cordis nr̄i. l' nature
humane l' do creatori ei⁹ debem⁹ assēbere. Vera ē ꝛ scripture sententia.
q̄ dr fec hominē rectū. & ipsi quesier cogitationes multas. Anob g̃
earū qualitas pendet. q̄ cogitatio inq̄t bona scientib; eā approximat.
uir autē prudens inuenīt eā. Quicq̄d ꝛ ut inueniri possit nr̄e pru
dentie industrieq; subiectū ē. si n̄ fuerit inuentū sine dubio nr̄e desidie.
l' iprudentie. n̄ nature utio reputandū ē. Cui sensui. psalmista quoq;
egruit dicēs. beat⁹ uir cui ē auxiliū ei⁹ abste dne. ascensus in cor de
suo disposuit. Videris g̃ inn̄a ditione cīsistere. ut siue ascensus idē
ꝓtingentes addm cogitationes. siue descensus adīrena scilicē &
carnalia corruentes. īn̄ris cordib; disponam⁹. Que si in̄ in̄a potestate
cīsisterent. nec phariseos dns īcrepasset. q̄d cogitatis mala īcordib;
urīs. nec p. ypheta ꝓcepisset dicēs. auferte malū cogitationū uār̄ū

aboclis meis. & usq; q̄ morabunt̄ inte cogitationes nr̄e. nec indie iudi
cii. earū qualitas quē admodū opum exigeret̄ anobita pesaia dño com
minante. ecce ego ueniō. ut ē gregē opa & cogitationes eor cū oībus
gentib; & linguis. S; ne ē dēpnari q̄ de carū testimonio. l defendi inillo tr̄
bili atq; metuendo examine. sedm beati aplī sententiā mereremur. ita
dicentis. 7 int̄ se inuicē cogitationib; accusantib; . aut etiā defendentib;. in
die qua iudicab dns occulta hominū sedm euuanglium meum.

Hui⁹ g̃ pfectę mtis figura. peuuanglicū centurionē pulcherrime designatur.
cui⁹ uirtus atq; ē stantia q̄ n̄ q̄buslibet igruentib; cogitationib; abducebat̄.
si; pr̄io iudicio l admittebat bonas l ē tr̄as absq; difficultate pellebat. hac
tropica significatione desēpta ē. Nā. & ego homo su sub potestate habens
sub me milites. & dico huic uade & uadit. & alii ueni & uenit. & seruo
meo fac hoc & fac̄. Si g̃ nos qq uirilit̄ adūsus p̄turbationes & uitia dimi
cantes. potuerim⁹ ea dictioni nr̄e discretionīq; subicere. ac militante
icarne nr̄a extinguere passiones. l instabilē cogitationū nr̄arū cohor
tē rationis ip̄erio subiugare. ac dnicę crucis salutari uexillo. durissi
mas adūsariarū potestatū tmas animis nr̄i pectoris ppulsare. p̄tan
tor meritis tū phor adspūalis hui⁹ centurionis ordinē puchemur.
Quē iexodo qq pmoysen mistice legim⁹ designatū. estitue t chiarchas
& centuriones 7 q̄nq̄genarios. 7 decanos. & ita nos qq dignitatis hūs apice
sublimati. habebim⁹ hanc impēndi potestatē atq; uirtutē. q̄ n̄ q̄b; nolum⁹
cogitationib; abducam̄. si; huiusq̄b; spūalit̄ delectam̄ imorari l inhērere
possim⁹. malis q̄ de suggestionib; ip̄antes. abite & abibunt. bonis ū
uenite & uenuntur. seruo qq nr̄o idē corpori ea q̄ castitatis l ē tinentię
se simulit̄ inungem⁹ 7 sine ulla ē tradictione deseruiē. n̄ ia suscitans
nob adūsos ē cupiscentię stimulos si; omem exhibens spūi famulatū.
hui⁹ centurionis qualia arma sē l adq̄ p̄lioꝝ exercitia p̄parentur. &
audi beati aplī p̄dicantē. arma iq̄t militię nr̄e n̄ sē carnalia si; po
tentia dō. Dix qualia sē idē carnalia nec infirma. si; spūalia & potentia
dō. Deide adq̄s sint exercenda ē flict⁹ ē sequenti insinuat. addestructio
nē munitionū cogitationes purgantes. 7 omem altitudinē extollen
tē se adūsus scientiā dei. & captiuantes omem intellectū inobedientiā
xpi. & p̄parati ulcisci omem inobedientiā. cū implēta fuerit p̄mū
ustra obedientia. Quaq̄ (omis) quo singillati p̄currere sic̄ necessariū. ita dū
Alti⁹ tēporis ē. armoꝝ tantūm uolo uob gena p̄petrateq; parefacere.

q̄b; nos qq̄ siuolum⁹ bella dn̄i p̄liari. & int̄ centuriones euuangelicos milit̄are. accincti ungu̇l̄ debem⁹ incedere. Sumite ig̈t scutū fidei. i quo possitis oīa tela neq̄ssimi ignita restinguere. Ergo fidel̄ ē q̄ excipiēs ardentissima libidinū tela. metu futuri iudicii & celestis regni credulitate mortificat. Et lorica ing̈t caritatis. Ipsa nēpe ē q̄ uitalia pectoris nr̄i circūdans atq; cōmunies l̄eralib; p̄turbationū obiecta uulneribus; ētrariosq; retundit icū. nec admittit ē hominē nr̄m iacula diaboli penetrare p̄mittit. Omnia u̇ sustinet. omnia patit̄. omnia sustinēt. Et galea spē salutis. Galea. i capitis ē munim̄. Quia q̄ caput nr̄m xp̄c ē. debem⁹ istud sēp̄ spe futurorū bonorū uelut inexpugnabili galea i cunctis t̄ptationib; ac p̄secutionib; cōmunire. & p̄ncipaliter fidē ei⁹ illesā atq; integrā custodire. Alius u̇ membris truncatus quēpiam licet debilē possibile tam̄ ē ut cūq; sit̄ ēe. sine capite ū nemini l̄ breuis uite spatiū prorogat̄. Et gladiū spūs. qd̄ ē ūbū dī. penetrabilis nāq; ē omni gladio anceps. i. p̄tingens usq; additionēs animē & spūs. cōpagū qq̄ & medullarū. i. discretor cogitationū & intentionū cordis. diuidens scilt & abscidens immobilis q̄q̄d carnale t̄renūue reppererit. Quib; armis q̄sq; fuerit cōmunit⁹. ab hostiū sēp̄ telis ac populatione defensus. n̄ ut captiuus ac subditus ad hostilē cogitationū t̄ram ēstrictus dep̄dationū uinculis abducet̄. nec audiēt̄ p̄pheta. quare inuectat⁹ es intra aliena. s; tanq̄m t̄ūphator ac uictor inulta q̄ uoluerit cogitationū regione ēsistēt. Vis ētia ipsū robur ac fortitudinē centurionis hui⁹ q̄b; hec. q̄ p̄dixim⁹ arma n̄ carnalia. s. potentia dō gesta agnoscere. Audi ipsū regē uirosq; fortes adspualē militiā cōgregantē. q̄ eos delectu signā ac pbā. Infirm⁹ ing̈t dicat. quia fortis sū ego. i. q̄ patiens ē sit pugnator. Videtis g̈ bella dn̄i p̄liari nisi patientes ifirmosq; n̄ posse. illa peuldubio infirmitate q̄ fundatus ille nr̄. euuangelic⁹ centurio cū fiducia loquebat̄. Cū u̇ infirmor. tē potens sū. & iterū. uirt⁹ u̇ in infirmitate p̄ficit̄. De q̄ infirmitate un⁹ p̄pheta. & erit ing̈t q̄ ifirmat̄ int̄ eos sic̄ dom⁹ dauid. Patiens ētia hec bella nēpe p̄liabit̄ illa patientia deq̄ dr. patientia uob necessaria ē ut uoluntatē di facientes. reportetis remunerationē. Debere tam̄ ac posse nos dn̄o cohērere experientia. p̄pa deph̄endem⁹. si mortificatas uoluntates ac desideria mundi hui⁹ habeam⁹ abscisa. & illorū auctoritate docebim̄ q̄ dn̄o colloquentes fiducialit̄ dicet. adhesit anima mea post te. i. adhesi testimonijs tuis dn̄e. i. m̄ autē adherere dō bonū ē. & q̄ adher& dn̄o

VI

unus ſpſ ē. ñ g debem⁹ his euagationib; animę fatigari ab hoc studio relax
ari. q ꝯ colit ētā suā saturabit̄ pamb;. q aut̄ sectat̄ otiū replebit̄ paupta
te. nec ab intentione hui⁹ obseruantię pricosa desperatione frangam⁹
q iom̄ sollicita anima [illegible] mē ampl⁹. Nā q suauis & sine do
lore ē. i gestate erit. Sicū uir idolorib; laborat. sibi & ui fac̄ p dictioni
suę. nec ñ etiā regnū celoꝝ ui parit̄. & uolenti dumtaxat illud. Nulla nāq;
uirt⁹ sine labore pficit̄. nec ulli possibile ē adusta q̄m cupitis stabili
tatē mētis. sine ingenti cordis ēritione ēscendere. Homo ꝯ labori
nascit̄. q ut iuturū pfectū possit occurrere imensitā. etatis plenitudi
nis xpi. maiore eū necesse ē intentione sēp ee pugilē. ungiq; sollici
tudine desudare. ad cui⁹ tam mensurę plenitudinē nemo puenit̄.
alias ifuturū ñ q p meditat⁹ & ibur⁹ ea fuerit ipsenti eāq; adhuc
in hoc sclo positus plibarit̄. xpiq; mēbrū p cios̄simū designat⁹ artū
cōpaginis illi⁹ pq̄m corpori ei⁹ ualeat copulari. in hac carne possedit̄.
unū dū tarat desideranś. unū sitiens. ad unū oīs ñ solū actus suos
uerū etiā cogitationes sēp intendens. ut illud q̄d ifuturū dr debe
ata ēuersatione scā quā subarratū teneat ipsenti. id ē ut sit ei deus
VII omia iom̄ib;. Germanꝰ. Posset forsitan hęc uolubilitas mētis aliquatenꝰ
cohercerī. si eā ñ tant⁹ adūsarioꝝ numerus circū uallans adea quę
ñ uult. immo q illā suę qq̄ nature mobilitas rapit̄ i desinenter
ipellere. Quā cū tā innumerabiles. tā potentes. taq; tribules
circū agant inimici. resistī illis in hac pserū carne ipossibile qre
derem⁹. ñ ad hanc opinionē utrīs sententiis uel celestib; animare
VIII mur⁹ oraculis. Serenus. Adūsarios q̄d e nob ungū insidiari. q̄cūq;
itioris hominis crpa sit pugnas dubitare ñ possit. S; tra deum⁹ hos
nr̄is pfectib; aduersari. ut eos tantūm⁹ incentores malo⁹ ñ etiā impul
sores ee credam⁹. Cetū null⁹ hominū possit omino uitare peccatum
q̄d cūq; illi cordib; nisi uirere uoluissent. sicut q̄m admodū adsugge
rendū ita ꝫ adcōpellendū facultas uolenta supperet. Quā obrē sicut
ullis ē istigationis copia. tta inob uirt⁹ respuendi siue ad q escendi. lib
tas ē attributa. quę potentia & impugnationē si pmescem⁹. etiā pte
tiones atq; aduitoria di ecterno cōferam⁹. Deq̄ dr. Maior ꝯ q inob q̄m q
in hoc mundo. cui⁹ auxilia multo uehemtiore militant uirtute. pnob
q̄m adūsus nos illoꝝ multitudo ēligit. Nā bonarū rerū ñ tantum
suggestor s; & fautor atq; ipulsor ē dns. tta ñ nūq̄m nos etiā inuitos &

ignorantes attrahat adsalutē. Cstat ḡ nemine posse adiabolo decipi. nisi illū ꝑ ꝑbere ei maluerit sue uoluntatis assensū. Rd ecclastes his ūbis eudēt expsit. q. ꝓ n sit ētradictio ablus ꝙ faciunt malū cito. ido repletū ē cor filioꝝ hominū ipsis ut faciant mala. Ergo manifestū ē hinc unūquemq; delinquere. qd ingruentib; cogitationib; prauis. n eis ē festi repulsā ētra dictionis obiciat. Nā resistite igit. & effugiē auob. German. Rd istud quelo ē animę cū istis spīib; neqm. tā indisereti ꝓ myrtū; ē sortiti. qd sic eide n dicā iungi s; uniri possint. ut & alloq ea insensibilit & inseri. atq; ispirare illi q cūq; uoluerint. & adea q placuerint ea ualeant instigare. eq; cogitationes ac motus uideant atq; plustrent. tantaq; intip sos ac ītē unitas fiat. ut sine di gra. qd exilloꝝ incitamto. qd extra uoluntate ꝓcedat. discerni pene n possit. Seren. Il mirū ē posse spm spū insensibilit ē iugari. 7 occultā suadendi uī adea q libita fuerint exercē. E ꝓ it cossio it hoies. q dā substanę similitudo atq; affinitas. Siq de diffinitio que denatura anime assumit. etiā illoꝝ substanę similit coaptē. altius ꝙ ů cos sibi iseri & unīri ita. ut capax alt altius ee possit. omimodis ipos sibile ē. hoc nāq; solū dīati q sola icorporea siplęq; natura ē. Recte sine tbuet. German. huic ratiom satis arbitramur ee ētrariū illud qd uidem ī arrepticiis fieri. cū afflati spīib; imundis loquunt 7 agt ea q nesciunt. Quom ḡ animis coꝝ spīib; illis n credam unū. quorū illas uidem uelut organū factas. & derelicto naturali statu adilloꝝ mot affect trānsire. ita. ut iā n suas s; illoꝝ uoces 7 gest uoluntates q; depmant. Seren. Ldicte definitioni nre n ē ētrariū id qd dicitis ī ēs guminis fieri. cū spīib; imundis arrepta loquunt. & agt ea q nolt. ul qd ea q ignorant ꝓferre cogunt. Nā ꝓ uno in istā cos ifusione spūum sustinere certissimū ē. Quidā ꝓ sic afflant. ut nequaquā ea q gerit & loquuntur itelligant. qdā ů nosit 7 postea recordant. Rd fieri ꝑfusione sps imundi nīta putandū ē. ut animę ipsi penetis substantiā 7 uelut unit ei. 7 qdām iduc ea sermones ac ūba pos patientis emittat. Nullo nāq; in istud abeis fieri posse credendū ē. Nec ꝓ paluꝫm animę diminutione s; ꝓ corporis debilitatē. hoc euenire manifesta ratione dēphendit. cū scit nullis mēbris iqb; uigor animę ētinet imundus sps isidens. eisq; iportabile atq; iīmsū pond iponens. obscuritate terrima itellectuales ei obnubit 7 itercip sensus. Rd nūq̄m etiā uim febrisq; uitio seu nimii frigoris aliusq; ualetudinib; extrinsec supuenientib; uidem accidere. Rd ne beato iob

or instigans ea que n ualet uel que ignorat ploq;

diabal⁹ ꝙ carnis accepat potestatē moluēt īferre. ꝑceptō dñi phibēt dicentis. ecce trado eū īman⁹ tuas tantū animā ei⁹ custodi. idē tantūm amentē eū nefacias debilitato animę domicilio. ⁊ obruas īrellectū ac sapientiā rēsistentis. ꝓncipali scil cordis ei⁹ tuo pondē ꝑfocato. Nec ꝫ sic rasse hanc solidęq; matię idē carni spō admiscet. qđ fieri facillime potē. idēco ⁊ animę ꝙ itadē spūi ita uniri posse credet. ut eā qq similit suę nature reddat capacē. Qđ soli ē possibile tmutari. ꝙ sic unūsę īrellectualis nature efficit penetrative. ut nsolū ēcōplecti eā atq; ābire sꝫ; etiā illābi ei ⁊ uel īcorporea corpori possit īfundi. Licꝫ ꝫ pnunciem⁹ nnullas ee spūales naturas. ut sūt angli. archangli. cetęq; ututes. ipsa qq aīa nra ꝑ certe aer iste subtilis. tam īcorporee nullatenꝰ estimandę sit. habent ꝫ sedm se corp⁹ ꝙ subsistunt. licꝫ multo tenuius qm nra sint corpora. sedm apli sententiā ita dicentis. ⁊ corpora celestia ⁊ corpora terrestria. ⁊itū. seminat corp⁹ animale. surgit corp⁹ spūale. Quibus manifeste colligit nihil ee īcorporeū nsolū dm. & idēco ipsi tātūmodo posse penetrabiles oms spūales atq; intellectuales ee substantias. eo qđ sol⁹ ⁊ tot. ubiq; ⁊ iomib; ē ita. ut & cogitationes hominū ⁊ itnos mot⁹ atq; aḍita mtis unūsa inspiciat. atq; plustrꝫ. De ipso ꝙḍ solo ꝓnunciauit beat⁹ apls dicens. uiuus ē ꝫ sermo di & efficax ⁊ acutior sup omem gladiū anceps. ⁊ pingens usq; addiuisionē animę ac spūs. cōpagū qq ac medullarū. & discretor cogitationū & itentionū cordis. & nō ē creata īuisibilis īcspectu ei. omia aut nuda ⁊ apta sūt oculis ei. ⁊ beat⁹ dauid. ꝙ fingit iqt singillatī corda eoꝝ. itū. ipse nou occulta cordis. iob qq ꝙ solus nou corda hominū. Germanꝰ. hac ratione ꝙ dicisine cogitationes ꝙḍ nras itueri isti spūs possint. qđ existimari ualde putam⁹ absurdū dicente sc̄pta. si spūs potestatē habentis ascenderit sup te. ⁊ iterū. cū diabol⁹ misisset īcorde simonis scarioth ut traderet dñm. Quꝰ ꝙ credi potē nꝑ patere eis cogitationes nras. quarū parte maxima ipsis īmittentib; atq; īstigantib; sentim⁹ oboriri. Sorenꝰ. Nulli dubiū ē qđ possint spūs immundi cogitationū nrarū attingere ꝙlitates. sꝫ; īdiciis eas sensibilib; forinsecus colligentes. idē aut exnris dispositionib; aut exūbus & studiis adq; ppensius nos spexerint īclinari. Certū illas ꝙ necdū deitnis animę pdierunt. adire omino nꝑ posse. ipsas qq cogitationes qs īgerit utrū suscepte ut qm admodū suscepte sint nꝑ ipsi⁹ animę naturā. idē pillū interiorem motū īmedullis ut ita dixerī ipsius latitantē. sꝫ; exmotib; atq; īdiciis exterioris hominis deprehendē. ut puta cū suggesserint castrum aut giam.

siuiderint monachū oculos adfenestrā. aut solē curiosi⁹ eruisse. vel dehora
sollicitū inq̄sisse. cognoscēt desiderū gule fuisse susceptū. Si formicatione
ingerente senserit eū patiēt telū libidinis suscepisse. seu uiderit carne
cōmotū. aut certe nūt oportuit adūs⁹ suggestionis īmundę sulpurasse.
lasciuiā. intelligēt ipenetrabilib; animę libidinis iaculū fuisse defixū. Si ici
tamen tristicię. siue furores admouūnt. utrūnā cordi īsidint. gestu corporis
& sensibili cōmotione dinoscēt. eū seu eū vel infremuisse tacitū vel eū q̄dā idig
natione sulpurasse eū. seu uultū ēsidāuerit q̄dā pallore aut rubore mu
tasse. ita subtilit̄ q̄snā cui sit dedit⁹ uitio deprehendēt. Illo nāq; unūq̄nq;
nīm delectari certa ratione cognoscēt. adeui⁹ istigationē mqr quodā
nutu vel motu corporis. ēsensū ēuenientiāq; abeo pfixā fuisse putabit.
Quę abillis aeris uirtutib; ita deprehendi nī mirū ē. eū hoc aprudentibus
qq uiris sepissime fieri uideam⁹. ut scil intioris hominis statū defigura
& uultu seu q̄litate exterioris agnoscant. Cōto g̃ certi⁹ hęc potes⁹ abhis
deprehendi. q̄s utiq; ut spū alis naturę multo subtiliores ac sagatores ho
minib; ēe nī dubiū ē. Q uēadmodū. ii. īnulli latronū ihūs domib; q̄s furti
igredi cupiunt occultas hominū solent explorare substantias. q̄ pretras
noctis tenebras cauta spargentes manu minutas harenarū. recēditas opes
q̄s uisu, uidere nī posse. tinnitu q̄dā adeaī lapsū respondente deprehendēt. et
sic adcertissimā rei vel metalli cuiq; noticiā q̄dā elicię uocis pdutione p
ueniunt. ita hu qq ut thesaurū nīri cordis explorent. uel harenas q̄sdam
suggestiones nqrias ispargentes. eū sedm illarū q̄litatē affectū corporeū
uiderint emersisse. uel q̄dā deitamis ēclauib; pdeunte tamtu. q̄d sit recedi
tū īabditis intioris hominis recognoscunt. Hoc tam nosse debem⁹ nī omis
demones uniūsas hominib; iurgia passiones. si; unicuiq; uitio certos spūs
icubare. et alios q̄dē imundicis ac libidinū sordib; oblectari. alios blasphe
mus. alios ire furoriq; peculiari⁹ imunere. alios pasci tristicia. alios ceno
doxia supbiāq; mulceri. et unūquenq; illud uitiū humanis cordib; q̄d ipse
gaudē iserere. si; nec cunctos pariter suas igerere puitates. si; uicissi, put tepis
vel loci uel susceptionis oportunitas, puocauerit. G erman⁹ E rgo creden
dū ē int eos ordinatā. et ut ita dixerī disciplinatā ēe neq̄tiā. ut q̄dā uicis
situdinis abeis ordo seruet ac rationabilis gerat ipugnationis incursio.
cū ēstę nec modū nec rationē nī int bonos atq; honestos posse subsistere. et
sedm illā sēpturę sententiā. queres sapientiā apd malos et nī inuenies. nec
timuerī nisi insensati. illud ēiā nī ē sapientia nī ē fortitudo nec ē consiliū

xviii apud impios. Sereni. Nec ee int malos ppetua iomib; esensione. nec posse pfecta
stare ecordia. eta illius ipsis utius qb; comunit oblectant certa definitio
e. Nuqm ut potit qsn admodu dtritus ireb; idisciplinatus. disciplina modq;
seruari. inn nullis tam ubi scit ul opationis comumo t necessitas exigit
seu cuida lucri iuitat esortiu. necesse e eos tporale comodare esensu.
Qd eta ihac malitia neqtie spualis manifestissime puidem. ut n solu
tpra it se uicissitudines q; custodiant. s; eta locis qb; da specialit iherere.
eaq; ugit obsidere noscant. Na q necesse sit eos imutatis teptationib;
certisq; utius atq; tporib; exserere ipugnationes suas. hinc liquido
copbam. q nullo pote simul cenodoxie uanitate deludi cupiscentia
fornicationis eruri. nec pote tumida iflari elatione supbie spualis & car
nalis castrimargie parit humilitate submitti. nec pote qs cachinnus fa
tuus risuq; dissolui. turpacundie subcode tpre stimulis icitari. seu certe
edacis tristicie merore suppleri. s; necesse e unuquq; spm ita singillati
ipugnatione mtus arripe. ut cu aut uicto absceserit alii ea spu cedat
aeriusq; ipugnanda. aut certe si uictor exstiterit. alii nihilominus
xx tdat similit illudenda. Illud eta neqqm ignorare debem. n ee omnes
eide ferocitatis ac desideriu. s; ne uni quide fortitudinis atq; neqtie. ii cipi
entib; qde atq; ifirmis. n in ifirmiores spsi certamine coparari. nis neq
tuis spualib; suparis. gradati sep adusu athleta xpi robustiore pugna suc
cede. Et coparatione siqde uiriu ac pfectus humani. eta difficultas illucta
tionis auget. Nullo et m qlibet sco sufficere & taliu tanto q; hostiu sufferre
neqtia ut isidius eo posse occurrere. s; nec crudelitate qde aceuitia sustinere.
si n certamini nro clementissim arbit atq; agonotheta psidens xpc. & ex equare
colluctatiu uires ii moderatos eo repellere ac refrenare icursus facere q.
xxi cu teptatione t critu ut sustinere possim. Hanc aute illos colluctatione
n sine suo credim labore eficere. habent naq; eta ipsi isuo eflictu quanda
anxietate atq; tristicia. t magime cu fuerint ualidioribus; emulis. ide uiris
scis pfectisq; gressi. aliqn ita ne eflict. nec colluctatio s; simplex tantu t
ut ita dixeri secura illis eet hominu attributa deceptio. ut qm stare illud
apli qd dic. n e nob colluctatio adus carne t sanguine. s; adus principatus
adus potestates. adus mundi rectores tenebraru harii. e tra spualia neq
tie icelestib;. Illud qq sic pugno n quasi aere uerberans. t iru. bonu agone
certau. Ubi ut agon dr t certam t pugna. necesse e ut utriq; sudor t labor
ac sollicitudo subeat. ut equalit illos ut sup deiectione maneat dolor atq;

cfusio. Vdeuectoria gaudiū cseqt. Vbi ū alio cū sudore luctante alī cupio
ac securitate cfugit. ⁊ addericiendū emulū sola puritꝫ uritꝫ uoluntate.
ñ pugna dicenda ē nec colluctatio neq; certam. si; iiq; q̄dā ⁊ irrationabilis
oppugnationis ipsius. S; plane laborant ⁊ ipsi ñ min⁹ ipugnantes humanū
gen⁹ ⁊ deficiant. ut pualeant deuno q̄q; illā q̄m cupiunt obtinere uicto
riā. ⁊ retorquet in eos illa cfusio q̄ nos manebat si ab ipsis fuissemus elisi.
sedm illud. caput circuitꝰ eoꝝ labor labiꝝ ipsoꝝ operiet eos. ⁊ cutet dolor ei⁹
in caput ei⁹. ⁊ in iniquitatē uenit illi laque⁹ quē ignorat. ⁊ captio q̄m abscondit apphen
dat eū. ⁊ in laqueo cadat in ipso. scil. quē sup hominū deceptione molit.
Dolent g̃ & alia ipsi ñ min⁹ ⁊ quēadmodū nos eludit ipsi qq similit eludunt.
nec uicti sine cfusione discedit. Quas eoꝝ ruinas atq; cflicti⁹ ille q̄ sanos
interioris hominis oculos possidebat cotidie cernens. audensq; eos sup gaudere
ruinis & casib; singulq;. ac timens ne desp qq euenirē eis ista lętitia. dñm
dep̄cat. Illumina oculos meos ne q̄ndo obdormiā in morte. ne q̄ndo dicat
inimic⁹ meus pualui aduersus eū. q̄ tribulant me exultabit si mot⁹ fuero. &
dr̄ms ne sup gaudeant mihi nec dicant in cordib; suis euge euge animę nr̄ę.
nec dicant deuorauim⁹ eū. ⁊ frenduerit sup me dentib; suis. dñe quando
respicies. insidiat ille in occulto sic leo in cubili suo. insidiat ut rapiat pauperem
& querit adiu escā s. Qui rursū cunctis conatib; expensis. cū deceptione
nr̄am ñ potuerint obtinere. sup cassato labore suo necesse ē ut cfun
dant ⁊ erubescant q̄ quer̄t animas nr̄as ut auferant cas. iduant cfusi
one ⁊ pudore q̄ cogitant mihi mala. Hieremias qq. cfundant illi in quit
& ñ cfundar ego. paueant illi ⁊ ñ pauea ego. iduc sup eos iram furoris
tui ⁊ duplici ctritione ctere eos. Nulli ait dubiū ē eū anob fuerint
supati ctritione eos duplici cterendos. p̄mū qd hominib; experientib;
scitatē. illi ea possidentes amiserunt causaq; exstiterunt pditionis hu
manę. deide qd spuales substancię fuerint a carnalib; tronisq; deuictę.
has g̃ ruinas hostiū suaq; uictorias intuens unusq⁹q; sicꝰ cū exulta
tione pclamat. ꝑsequar inimicos meos ⁊ cōprehendā illos. & ñ conuertar
donec deficiar. ctera, nec pot erit stare. cadent sub pedes meos. Ct qs
& oras ide pphet. iudica igit dñe nocentes me expugna impugnantes
me. apphende arma ⁊ scutū ⁊ exurge in adiutoriū mihi. effunde framea ⁊
clude aduersus eos q̄ ꝑsequunt me. dic animę mee salus tua ego sū. Qs cū
subditis ⁊ exercetis umilis passionib; uicerim⁹. merebim illā benedictionis
uocē cseq̄t audire. exaltet manꝰ tua sup hostes tuos ⁊ omnes inimici

tui ītūbt. hęc ꝫ oīa ⁊ huiꝰ similia sacꝰ iserta uoluminib; legentes. siue cantantes ñ cēt istas neꝫtas spūales. q̄ nob ĩsidiant dieb; ac noctib; nece pim⁹ fuisse cēsepta. ñ m⁹ ęreis ędificatiōe nullā lentatus ac patientię ēse quem. ſ; etiā dirū q̄ndā cētriū euuanglicę pfectioni cēpiem⁹ affectū. Non solū ꝯ docebim ñ orare pinimicis nr̄is nec diligere illos ſ; ēā detestari eos ĩplacabili odio puocabim. ⁊ maledicē eis atq; oratiōē adūsus eos in desinent effundere. q̄ ta spū plocutos uiros seos ⁊ amicos dī ītelligere pquā sceleſtū ē ac pphanū. q̄b; ante aduentū xp̄i id̄co lex ñ ē posita. eo q̄d tiscendentes mandata ei⁹ euuanglicus parere p̄ceptis ⁊ apostolicę pfectioni studere p̄uenientes dispensatiōe tēp̄ris maluer̄t. Non habere autē eos potestatē q̄ndā hominū l̄edendi. ex ēplo beati iob manifesta ratione demonstrat. ubi eū ñ ap̄li tēptare audē inimic⁹ q̄m diuina ei dispensatione ē ceditur. ⁊ ē confessio corūdē spūū euuanglicis monimentis iserta testat dicentiū. si eici as nos mitte nos ĩ gregē porcoꝝ. Quī multo magis credendi sūt inullū hominū q̄ ad imaginē dī creatu sūt itrare p arbitriū suo posse. cū ia malia in munda ac muta ĩgrediendi ablq; dī pmissu ñ habuer̄it potestatē. Cētū nemo possit ñ dicā uuenū q̄s uidem⁹ ĩhac heremo ē stantissime cōmoraī. ſ; ne pfectoꝝ q̄dē tantis talibūq; hostiū agminib; cū sep⁹ inheremo singularis habitare. si ĩpsis cēt puoluntate sua nocendi. ul̄ arr̄ēptandi facultas atq; libtas. Ꝛd euidenti ē dñi ac saluatoris nr̄i ē firmat sentētia. quī pphumilitate hominis assūpti pulit adpilatū ita dies. ñ haberes imme ullā potestatē ñ datū t fuisse desurſū. Satis tam̄ nob ex ꝑientia nr̄a ⁊ senioꝝ relatione cōptū ē. ñ eande ui habere nc demones q̄m antiore tēp̄re ĩter anachoretarū dū tarat p̄cipia. iq̄b; adhuc taritas monachoꝝ inheremo cōmanebat. Tanta nāq; fertas eoꝝ erat. ut uix pauci ⁊ admodū stabiles atq; ęrte ꝑuecta tolerare. habitationē solitudinis possent. Siq̄d ĩ ipsis cęnobus iq̄b; cōmorabant̄ uiu. l. x. ita eoꝝ atrocitas grassabat̄ ⁊ frequentes ac uisibiles sentiebant̄ aggressiōes. ut ñ auderent omīs paritē noctib; obdormire. ſ; uicissi alius degustantib; sōnū. alii uigilias celebrantes. psalmis & orationib; seu lectionib; ĩherebant. Cūq; illos adsopor̄e nature necessitas inuitasset. ex ꝑgefactis alius adeoꝝ q̄ dormituri erant custodiā simulit excubię tradebant̄. Vnde dubitari ñ pot̄ unū eduob; hanc nc securitatē ul̄ cōfidentiā. ñ solū nob q̄idem⁹ p ꝑientia senectutis aliq̄n⁹ roborati ſ; & cū iumentis; erare ēferre. aut ꝑ uirtute crucis etiā deserta penetrante ⁊ ubiq; ei⁹ gr̄a coruscante retunsi ē neꝫtia dęmonū. aut

xvii

xviii

negligentia nra illos ab ipugnatione pstina reddidit lentiores. dū de
dignant adūsū nos ulla ītentione ēfugere. q̄ tē ētra nos illos ꝑbatissimos
xpi mlites seuiebant. hac scil nos fraudulenta usibiliū tēptationū
cessatione duri elidentes. Intantū ꝫ uidem tepore corruisse nnullos. ut
necesse sit eos etiā remissionib; monitis adpalpari m. ne deseretis cellulas
suas adpnitiores (sio) iq̄etudines reuoluant. q̄ cū eūtes ac uagi crastinis;
ut ita dixerī uitiis ꝑplicent. magnq; fruct abeis optineri credat. si solū m
etiā cū qualibā ignauia ualeant īsolitudine ētinere. ac pigenti remedio
soleat eis asenoribus dici. sedete īcellulis uīs q̄ntū libitū fuerit manducate
& bibite atq; dormite. dū m ī eis ingit ꝑdurets. C onstat g̃ immundos
ꝑ ñ alit posse illos quoq; obtenturi se corpora penetrare. n priusq; eoꝝ
mtes cogitationesq; possederint. qs cū timore ac memoria dī l spuali
meditatione nudauerint. uel ꝙarmatos omi ꝑsidio ac munitione
diuina facile uincendos audent īuadē. domicilū dēceps ī eis uelut
inpossessione sibi tradita ꝑsumtes. licā multo illos grauius ēstā uehem
tius q; uexari. q̄ cū corporalit abipsis suppleri minime uident. animo
tam pniciosi possident. eoꝝ scil uitiis ac uoluptatib; īuoluti. sedm apli
náq; sententiā. aq̄ qs supat. ei ꝙ seruus ē. n qd ihoo ista desperati egrotant.
qd cū sint eoꝝ mancipia. nec ipugnari se abillis nec dnatū eoꝝ ferre
cognoscēt. C etū corporalit tditos satane ul īfirmitatib; magnis. & uitos
seos nouim ꝑperuissimus q̄bq; delictis. cū illis ne tenuissimū q̄d neuū
aut maculā illo iudicii die patit inueniri diuina clemtia. omem sordis
eoꝝ scoriā sedm ꝓphete animo di sententiā ꝛcoquens ī ꝑsenti. ut eos tnq̄m
aurū l argentū ignitū adillā ꝑpetuitatē nulla indigentes ꝑnali pur
gatione transmittat. Ite ꝛcoquā inq̄t adpurū scoriā tuā. & auferā ome
stagnū tuū. ꝙ post hec uocabis ciuitas iusti urbs fidelis. ꝙ itū sic. ꝑbat
argentū ꝙ aurū incamino ita elegit corda dns. ꝙ iterū aurū & argentū
ꝑbat ignis. ꝙ uir autē ꝑbat in fornace humiliationis. illud q̄q quem ꝫ
diligit dns corripit. flagellat omem filiū que recipit. Qd illo ꝓphete
atq; homine di in tio regnoꝝ libro manifeste uidem impletū. q̄ ꝑculpa
uni inobedientie q̄n tam ñ deiduitia nec uitio ꝓprie uoluntatis.
si alti cureuuentione ētraxit. ē fortī aleone ēterit. ita deeo sēptura
narrante. uir di ē q̄ iobediens fuit ori dni. ꝙ tradidit eū dns leoni ꝙ
ēfregit eū uxta ubū dni qd locutus ē. Inq̄ facto & solutione dēlicti
ꝑsentis atq; erroris incauti ꝙ iustitie merita ꝑq̄b; ꝓphetam suum

tēporalit dñs tradidit uexatori. parcitas ipsa 7 ē trinenta p̄ datoris os-
tendit. q̄ nihil penit audē uoracissima bestia detradito ſ cadauere de
gustare. Cui rei nr̄i qq tēporib; satis euidens ētigit & apta pbatio. i abbate
paulo. & moyse. q̄ habitauit locū hui solitudinis q̄ calam nuncupat. Nā
prior cōmorat ē i heremo q̄ adiacē panesisi cuitati. q̄m solitudinē nō oli
facta aque salsissime undatione cognouim. Que q̄ciens flauerit spūs aq̄lo
nis destagnis ipulsa ac supfusa adiacentib; tristitia omē illi supficiē ētegit
regionis. ut antiq̄s ibidē uicos q̄ olim hac ipsa decausa omis habitatore
deserti faciat. uel insulas apparere. Hic g abba paul itantā cordis puritatē
quiere solitudinis silentioq; pfecerat. ut nō dicā uultū femineū. ſ; ne uesti
menta q̄dē serus illi ēspectui suo patereť offerri. Nā cū eidē pgenti ad
cuidā semotis cellā una cū abbate archebio eidē solitudinis accola casu
mulier obuiasse. offensus occursu ei. tanta fuga adsuū rursus monasteriū
p̄ mutuo q̄d arripuerat pie uisitationis officio recucurrit. q̄nta nulli facie
leonis uel imanissimi draconis aufugere. ita. ut ne memorati q̄dē abbatis archē
biu reuocantis eū clamore acp̄cib; flecteretur. ut adreq̄rendu senē quē admodū
ꝓposuerant cepto itinere p̄tendere. Ad lucē zelo castitatis 7 puritatis ardo
re sit factū. tam q̄ nesciēs scientiā p̄ sup̄ū ē ſ; obseruantia disciplinē
uisteq; districtionis excessus ē mod. nō. solā familiaritatē q̄ uere ē noxia
femina rū. ſ; ipsā qq figurā serus illi credidit execrandā. tali ēfesti correp
tione pcussū ē. ut ei umūsū corp paraliseos ualitudine solueret. nullūq;
ico mēbrū penit explere suū p̄ualeret officiū. Siq̄dē nō solū pedes ac manꝰ
ſ; etiā lingue mot q̄ eloquutio uocis exp̄mit. ipseq; aures ita audit. ppter
amiserint sensū. ut ico nihil amplī exhomine q̄m imobilis tantū atq;
insensibilis figura remaneret. Io autē redacto ē. ut infirmitati ei nullom
uirtus diligentia deseruire sufficeret. nō sola ei muliebris sedulitas ministra
ret. Nā delato adcenobiū sacrarū uirginū cui ac por quē ne nutu q̄dē pcē
potat femineo igerebat obsequio. explendisq; omib; naturę necessitatibus
eadē illi diligentia p̄annos ferme quattuor idē usq; aduitę siue tmutū
seruiebat. q̄ tanta eet omiū mēbrorū debilitate ēstrict. ut nulli ico aut
uiuacē motū ac sensibilē retentarent. nihilomin tanta exeo ututū
gr̄a p̄cedebat ut cū deoleo q̄d decadauere suo pori quā corpore cona
gussa ungerent infirmi. ēfesti cuncti ualitudinib; curarent. ita. ut sup
hac ei ualetudine etiā ipsis infidelib; euidenter apteq; clarescere. & debi
litatē mēbrorū omiū dispensatione atq; amore dñi ētributā. h; sanitatū

gra. prestimonio puritatis. ac manifestatione meritoy ei. spūs sci uirtute
pstari. S cdus ū que dixim. in hac heremo cōmorati. cū ipse qq singularis
xxvi ⁊ icōparabilis uir eet. obrephensione unī sermonis que erga abbatē macharū
disputans paulo duri. protulit. qđa scil opinione puent. tā diro esestū ē era
diu demonū. ut humanas egestiones oris suo, abeo supplet igerere. Qđ flagellum
purgationis gra se dns itulisse. ne scil ico ł montanei delicti macula re
sideret. uelocitate curationis ei atq; auctoritate remedio demonstrauit. Nā
xxvii etinuo abbate machario iōratione sumisso dicto eici neqm spūs abeo fu
gat. abscessit. E xq manifeste ppendit ñ debere eos abhominari ul despi
ci. qs uidem diuisis tēptationib; siue ustis neq; tie spiritib; tradi. q. duo hec
credere imobilit nos oportet. ł primo qđ sic di ptmissu nullus abeis omnino
tēpteť. secdo qđ omia q adó nob inferunť. siue ista adpsens. ul lra uideanť.
uel apissimo patre eleñtissimoq; medico pnis utilitatib; ut rogentur. ⁊
xxviii educeto eos uelut pedagogis traditos humiliari. ut discedentes ex hoc mun
do ł purgatiores aduitā aliā tñ differanť. ł pena leuiore plectanť. q secdm
aplm traditi sť imp senta sātanę in itū carnis. ut spūs saluus sit idie dni
xxviii nri ihu xpi. G erma. btqm eos ñ solū despici abomib; ł horreri. si ēiā aeō
munione dñica in itus puncti ppetuo uidim. abstineri. secdm illā euuan
glū sententiā. nolite scm dare canib; neq; mittatis margaritas uras ante
poreos. ne cū deiliis quēadmodū dicit ita credendū sit. qđ eis purgationis ul
xxviii utilitatis obtentu huī tēptationis humiliatio tribuat. S ereni. Si habu
erim hanc scientiā immo fidē qua supi cōphendi. ut omia pdm fieri ad pu
litate animarū dispensari uniūsa credam. ñ solū neq; despicierimus eos
si; ēiā pipsis tāquā pmēbris nris icessanť orabim. eisq; totis uiscerib; ac
pleno cōpatiem affectu. cū h. patit unū mēbrū cōpatiunť omia mēbra. ⁊
scientes nos absq; illis ut pote mēbris nris omimodis esumari ñ posse. Que
admodū legim. ne antiores qđe nros sine nob repmissionis sūmā esequi
potuisse. ita deiliis aplo pnunciante. ⁊ hu omis testimonio fidei pbari
ñ accepert repmissiones. do pnob melī aliqđ puidente ne fine nobis ē
sumarent. Cōmunionē ū eis sacro scām asenioribus; nris nūquā meminim.
intdictā. quin immo si possibile eet eiā cotidie eis iptiri ea debe conse
bant. Nec h. secdm sententiā euuanglū quā i congrue huic sensui coaptas
tis. nolite dare scm canib;. demonis esca sacro sca cōmuno ⁊ ñ potius adpur
gationē ac tutelā corporis animeq; puenire credenda ē. q abhomine peepta
eū q mēbris ei insidē spm seu ipsis latitare conať. uel qđa eruens fugat

icendio. Hoc nāq; m curatū & abbatē andromeū nup aspērim alioſq; cōplures. Magiſtr ac magiſtr inimic ſultabit obſeſſo cū eū acelesti medicina uiderit ſe gregatū. tantoq; diri ac frequenti arrēptabit. quanto cū ſpuali remedio longi ſenſerit abdicatū. C ertum illiſ uere miſeri ac miſerabiles iudicandi. q cū ſe uniuſis criminib; flagitiiſq; ētamnent. nſolū nullū uſibiliter ieiſ ſignū diabolicę ſuppletionis oſtendit. ſi ne alia q de opib; eay cōdigna rēptatio nec ullū flagellū correptionis iferit. Nā. merent celerē rēpſus uſti expeditāq; medicinā. quay duricia ꝛ ipenitens cor. penā ure ſentis ꝛcedens. thesaurizat ſibi ipſi ira & indignationē idie ire ꝛ reuelationis iuſti iudicii di. q cū umis eay n morietr. ꝛ ignis eay n extinguet. Cōſt q ſ ꝓpheta uel anri afflictione ſeay uidens eos erūnis uarius ac rēptationib; ſub iacere. ꝛ ecētra peccatores nſolū ablq; ullo humiliationis flagello curſum mundi uſti ꝓtranſire. ſi; & ia affluentia diuitiarū ac ſūma rerū omū ꝓſperitate gaudere. itolerabili zelo ac ſpſ ſui feruore ſuccenſus. exclamat. mei autē pene moti ſt pedes. paulomin effuſi ſt greſſus mei. q zelaui ſup iniq pace peccatay uidens. q n e reſpect immorte eay ꝛ firmamtū in plaga eay. & ſ laboribꝫ hominū n ſt ꝛ cū hominib; n flagellabunt. ſcil in futuro cū demonib; pumendi q ipſenti n meruert inſorte ac diſciplina filioy cū hominib; flagella ri. hieremias qq cū do ſup hac ipioy ꝓſperitate diſceptans. luce nequaquam dubitare ſe deuſticia dñi ꝓfiteat dicēs. iuſtus q de tues dñe. ſi diſputē tecū. cauſas tam hui tante iq lucratus inqrens ſubiungit ꝛ dic. ueruntam iuſta loquar ad te. Quare uia ipioy ꝓſperat. bene e omib; q p uaricant ꝛ iniq agunt. Plantaſti eos ꝛ miſert radicē. pficiunt ꝛ faciunt fructū. ꝓpe eſtu oris eay. & longe a renib; eay. Quay ruinā deflente dño ꝓpheta ꝛ adeay curationem medicos atq; doctores ſollicite dirigente. & q dam eos adplanctū ſimul e ꝓuocante ac dicente. ſubito cecidit babylon. ertrita e. ululate ſup ea. tollite reſinā ad dolore ei. ſi forte ſanet. reſpondent deſperantes angli q b; ſalutis humane cura cōmiſſa eſt. certe ꝓpheta exꝑſona apli ꝛ ſpualiū uirorū atq; doctay uidentiū duritiā mtis eay ꝛ ipenitens cor. curauim babilone & n e ſanata. relinq m ea ut eam uniuſq; iti a ſua. quo ꝓuen uſq; ad celos iudicii ei. & eleuatū e uſq; ad nubes. Deiſtay g deſperato languore. exꝑſona dicit. eluas ad me. a planta pedis uſq; ad uticē. n e in ea ſanitas. Vulnus & liuor ꝛ plaga tumens. n e circūligata nec curata medicamine. nec fota oleo. Tot aute ee immundis ſpiritib; q ihominib; ſtudia. n dubie cōparatur. ſi a non nullos eay q ſ ia faunos uulg appellat. ita ſeductores ꝛ ioculatores

esse manifestū ē. ut certa queq; loca seu uires fugiāt obsidentes. nequaq̄m
torm̄ntis eay qs̄ p̄t cuntes potuerint decipe delectent. s; deinsu tantum m̄
illusione ctenti. fatigare eos pot studeant quā nocē. Quos dā solū m̄ inocuis
incubationib; hominū pnoctare. Alios ira eē furori ac truculentie deditos
ut n̄ sint ctenti illay tantū m̄ corpora qs̄ suppleuerint atroci dilaceratione
uexare. s; ētā irruere supeminus transeuntes. atq; affice illos seuissima
cede festinent. quales illi i euuanglio desc̄bunt. obquay metū p illā uiā transire
iā nullus audebat. qs̄. eay q; similes bellis qq; sanguinis effusione. p̄saciabili
ferocitate (trudis), n dubiū ē. Alios ita eay corda qs̄ cepant iam q̄dā rumore uidum
ifecisse. qs̄ etiā bacuce os uulg appellat. ut semē ipsos ult pceritate sui cor-
poris erigentes. nec q̄de se iq̄sdā fast gestā; sustollerent. nec ū uel acelines ad
quendā se tranq̄llitatis; affabilitatis statū. cōmunes oportunitates
sūmitterent. 7 om̄s mor q̄b; uera officia aut supbe aut humilit pagunt
explerent. Alios reppim n̄ solū studere m̄ datis. s; ē blasphemias homi
nib; ispirare. Cui rei ētā nos testes sum. q̄ audiuim aptissime demonē
ctirentē. patrū 7 eunomiū se ipietatē sacrilegi docmatis edidisse. q̄d ētā
i quarto regnay libro. unū ersdē ipsis manifeste legim pdicentem.
egrediar inq̄t 7 ero sps̄ m̄ dax ior e omiū pphetarū ei. Deq̄b; aplus argu
ens illos q̄ ab ipsis decipiunt. ira ifert. attendentes spiritib; seductorib;
7 doctrinis demoniay. iypocrisi loquentiū m̄ datū. Ipse autē ētā alia
demonū genā idē mutay atq; surday. euuanglia testant. Incentores
etiā libidinis atq; luxurie qs̄dā sps̄ ee pphetā cōmemorat. sps̄ iq̄ens
fornicationis decep eos. 7 fornicari se ad o suo. Nocturnos q̄q; siue diurnos
ac meridianos demones. similit sc̄ pruriarū auctoritas docē. Dequorū
diūsitate. plongū ē si uolum oīa sc̄ pruriarū uolumina peurrere. qui
pphetā onocentauri. q̄ pilosi. q̄ sirene. q̄ lamie. q̄ ululę. q̄ struciones. q̄
ericii designent. q̄ aspis. q̄ basiliscē ipsalmo. q̄ leo. q̄ draco. q̄ue scorpi ine
uuanglio nuncupet. q̄ pncepes mundi hui. q̄ rectores harū tenebrarū. 7
si spūs alia neq̄tie ab aplo nominent. Que uocabula n̄ casu nec fortuitu
indita illis debem accepe. s; significatione istarū ferarū q̄ apud nos
v min nocie v magis pmicose sc̄. illay ferocitates rabiesq; distingui. 7
ersimilitudine neq̄tie uirulentie seu pncipat. q̄ istis int ceteras feras
siue serpentes quedā ecellentia malitie sue ēfert. illos q̄q; eay uocabulis
nuncupari. ut scil alii q̄de obuehemtiā furoris 7 rabiē ferocitatis sue
leonis appellatione. alii basilisci. obillud mortiferū uirus q̄d prius q̄m

sentiat interimit. Alii u obtepore malitie sue. Nonne centauri aut hercei no
xxvii menstrui onis sue sortis sit. Germani. n q de ambigim illos qq ordines quos
apls enumat adustos referri. q n e nob collucratio adusus carne 7 sanguine.
si; adusus pncipat. adusus potestates. adusus mundi rectores tenebraru harū.
etra spualia neqtie ie celestib;. uolum tam nosse unde hec sit tanta int eos
differentia. ul que admodu tanti neqtie erruerint gradus. an adhoc ere
ati sc ut hos ordines malitie sortirent. & q dam huic nequitie mutarent.
xxviii Serenus. Quag pppositiones ure totu tepus nocturne quietis. ita n'is fu
rent obtutib;. ut appinquantis auroe nequaq uicinia sentiamus.
7 usq; adortu solis i stabilit collationis hui ub a etherere puocemur.
tam quo absolutio ppositie questionis eu cepit idagari. iq da amplissi
mu ac pfundissimu nos educe pelagus questionu. qd p sentis, uite hore breu
tas n sinit transineari. como modi reor ut ea futurie noctis idagini reseruem.
q & m subbui questionis occasiones deuro ppensiore colloquio. letitia spualis ac
fructi ubior eferat. & ppositaru questionu sin pbente nob spu sco pspero
flat. ubi penetrare possim. Rua obre soporis modicu degustantes. discuta
m obrepente oculis n'is uicina ia luce torpore. ac deiecpis pariter adec
clesia pcedentes. quo nos hoc facere dnici diei sollenitas comonet. reuersi
post synaxin ea q dns adinstructione comune pdesiderio uro largitus
fuerit. duplicato gaudio eferam. Explicit collatio abbatis serem de anime
mobilitate et spualib; nequitiis. Incipit cap ei de sc de principalib.
i Dehumanitate abbatis serem. ii. Ppositio dedubitate neqtiaru celestium.
iii. Responsio demultiplici esca sceptuaru scarū. iiii. Degemma sententia sup
intellectu sceptuaru scarū. v. Deeo qd pposita questio int illa q media tenen
da st. debeat accipi. vi. Deeo qd nihil ado malū creatu sit. vii. Demitio pn
ciparū seu potestatū. viii. Delapsu diaboli 7 angloy. viiii. Obiectio qd
ruina diaboli. a deceptione eue pncipiu substerit. x. Responsio de mitio
lapsi diaboli. xi. Deeide q decip siue q decipit pena. xii. De estipatione
demonu. 7 iq erudine qm i hoc aere sep exercent etiaq potestates. xiii.
Deeo qd i pugnatione qm erga homines ipendunt. etia adusu se comoueant
ethie potestates. xiiii. Vnde factu sit. ut potestatu seu pnciparū n omia
spualiu neqtie sortirent. xv. Deeo qd n sine causa scis celestib;q; utrumb;
angloy siue archangloy n omia sint indita. xvi. De subiectione demonu.
qm suis pncipib; pbent. fris ustione pspecta. xvii. De eo qd singulis
hominib; duo angli sep adhereant. xviii. De differentia neqtie q adusis

spīib; ie. pduos philosophos appbata. xviiii. Deco qđ demones nihil adūso homines pualeant. ñ ea, pus mītes obsederint. xx. Intrōgatio deapostatī angelus. q̄ igenesi cū filiab; ecubuisse dicunt. xxi. Absolutio ppositę questionis. xxii. Obiectio quę admodū gen̄ seth. cū filiab; cain pfana cōmixtio ante intdictū legis potuerit iputari. xxiii. Responsio qđ naturali leǧ abūtio. homines iudicio seu pęne fuerint obnoxii. xxiiii. Deco qđ iuste puniti sint hu. q̄ ante diluuiū peccauerīt. xxv. Dediabolo qđ dr i euuanglio. q̄m itelligendu sit quia mendax ē 7 pat ei.

Expl̄ caꝑ. Incip̄ coll̄ eiusdē senis secunda deprincipatibus.

Consūmatis quę diei sollēnitas exigebat. 7 ecclę cōgregatione dimissa. reūsi ad cellā senis refecti p̄mū lautissime sum⁹. Nā promuria quę supiecta olei gutta cotidie refectioni solebat apponi. modicū liquam nis miscuit. 7 olei quidā solito ppensi⁹ supfudit. Nā illā olei guttā obhoc unaq̄q; cotidie refectur⁹ istillat. ñ ut ei exhoc gust⁹ quandā p̄cipiat suauitatē. q̄ppe cui⁹ tant⁹ ē mod⁹. ut uxipsi⁹ gutturis ac fauciū meat⁹ ñ dicā lenire si; ptransire sufficiat. Si; ut hoc usu iactantiā cordis quę pabstinentia districtiore. blande solē ac latenter irrepe. 7 stimulos elationis obtundat. q. q̄nto abstinentia ipsa occulti⁹ exercet. nulloq; hominū teste pficit. tanto subtili⁹ occupatore suū rēptare ñ desinit. Deinde apposuit salē frictū. olivas tnas. q̄b; suphęc itulit canistrū habens cicer frictū. qđ illi trogalia uocant. exq̄b; quinatan tū sūpsim⁹ grana. myrarta bina. carecas singulas. Hunc ## numerum illa heremo quenq̄m excessisse culpabile ē. Qua refectione transacta. repmissā questionis absolutionē cū reposcere cepissem⁹. pferte inquit senex itrogationē uram. cui⁹ ihanc horā dustuleram⁹ indaginē. Tunc germ.

Unde q̄s tanta uarietas adūsariarū potestatū extra hominē ac dūsitas usta pcessit? Quas beat⁹ apls ita dinumat. ñ ē nob colluctatio adūsus carnē 7 sanguinē. Si; adūsus p̄ncipat⁹. adūs⁹ potestates. adūs⁹ mundi rectores tenebrarū harū. extra spūalia neq̄tię icelestib;. Extrū. neq; angli. neq; principat⁹. neq; uirtutes. neq; creatura alia potīt nos separare acaritate di. q̄ ē inxpo ihu dño nr̄o. Unde⁹ tantę militię emula nob emersit ad ūsitas? An adhoc potestates ustas adño ēditas ee credendū ē. ut hus ee hominē gradib; atq; ordinib; militarent? Seren⁹. diuinarū sēp turarū auctoritas debuit iq̄b; nos uoluit erudire. q̄là ętā hus q̄ acumine igenii carent tā lucide 7 euident essata ē. ut ñ solū nulla occultioris

sensus obscuritate uelent. si; ne ullo q̄dē patrocinio int̄p̄tationis indigeant. 7 in superficie uocis ac litter̄e suos intellect⁹ ac sententias p̄ferant. q̄dā ū ita ē tecta 7 q̄b; dā sī obscurata misteriis. ut in ea⁹ discussione & intellectu im̄su nob⁹ ꝓ̄reru cāp̄ū ac sollicitudinis reseruarit. & im̄ rē multas ob causas dīn dispensasse manifestū ē. Primū. ne sacram̄ta diuina nullū habentia spūalis intellect⁹ uelam̄ obducerū. cunctis hominib; idē tā fidelib; q̄m ꝓfanis equali scientia 7 notitia panderent. 7 ꝓhoc iter iert̄es ac studiosos nulla eēt ūtutis prudentiēq; distantia. Tū. ut & int̄ ipsos domesticos fidei du in tellectuū spacia corā eis imm̄sa tenduntē. ceūt q̄b; & desidiosos arguerē ignauia. 7 studiosos alacritas atq; industria ꝓbaret. idoq; sacris p̄p̄e sēptuis diuina agro optimo 7 fertili cōparatē. q̄ cū multa gignat ac ꝓferat q̄ ad hominū uictū sine aliq̄ ignis coctione ꝓficiant. q̄dā n̄ pr⁹ flām̄e calore mitigata atq; mollita omē asperitatē siue deposuerint eruditatis. Vt ē gnia usib; humanis Vnōria sentiunt. nnulla ū utriq; usui apta naseunt. ut nec incocta sua eruditate displiceant Vt offendant. & tam̄ ignis calore decocta salubriora reddant. Plura q̄q adescā tantūm̄ irrationabiliū uim̄ta⁹ 7 animaliū. Vt ferarū ac uolucrū ꝓferunt. cibis hominū minime ꝓfutura q̄ & ipsa asperitate manentia. ablq; ulla ignis ēfectione uitalē uim̄tis ēfert sacra tatē. Quā ratione ē sacris euidenter aspicim⁹ in hoc uberrimo spūaliū sēp turarū paradiso ēnerī. iq̄ ita q̄dā significatione litter̄e plana ac lucu lenta resplendent. ut cū sublimiore int̄p̄tatione n̄ egeant. simplici tantā litter̄e sono abunde pascant ac nutriant audientes. ut ē illud. audi isr̄l. dns ds tu⁹ ds un⁹ ē. 7 diliges dnm dm tuū ex toto corde tuo 7 ex tota anima tua. & ex tota ūtute tua. Quedā autē si & allegorica explanatione extenuata n̄ fuerit. 7 spūalis ignis examinatione mollita. nullom̄ adsalutarē int̄ oris hominis cibū sine corruptionis labe puenient. magisq; erea ꝓ cep tione lesio. q̄m utilitas aliq̄ subsequet. ut ē illud. sint lūbi uri p̄cincti. 7 lucerne ardentes. 7 q̄ n̄ hab & gladiū uendat tunicā suā 7 emat gladiū. 7 q̄ n̄ accip crucē suā 7 seq̄t me. n̄ ē me dign⁹. Qd q̄dā districtissimi monachi habentes q̄dē zelū di s; n̄ secm̄ scientiā. simplicit intelligentes. fecerī s cruces ligneas. easq; tulit humeris circūferentes. n̄ edificationē s; risū cunctis ui dentib; itulerī. Inulla ū aduersaq; ꝓfectionē idē tā historicā q̄m allegori cā ita cōmode ac necessarie capiunt. ut utraq; explanatio uitales sucos animē subministret. ut ē illud. si q̄s te ꝓcusserit in dexterā maxilla tua ꝓbe ei & alterā. 7 cū ꝓsequunt uos in ciuitate ista fugite in aliā. & si uis ꝓfect⁹

ēe uade uende oīa q̄ habes & da paup̄ib; .7 habebis thesaurū i cęlo .7 ueni se
quere me .p. duē sane & fenū uuīt. ql̄b; pabulis oīs sc̄ptur. rū repleri sē
cāp̄. siplicē scil̄ pur. āq; narrationē historicę lectionis. q̄ sipliciores q̄q; ac mun.
capaces pfectę .7 integrę narrationis deq̄b; dr̄. homines & uuīta salubris dn̄e
sedm stat. ac mīsurę suę ēditionē ad op. rantū .7 labor. ē actualis utę. uegeta
ores robustioresq; reddant. R uā obr. ē debis q̄ apta explanatione plata sunt.
nos q̄q ēstant possum. definire audent. q; nr̄am sēntiā. ea u. q̄ meditationi
& exercitio nr̄o reseruans obtecta. scil̄ sc̄pturis spūs dūn. i. seruit. ql̄b; da ea uoles
idicus .7 opinionib; colligi. ita pdere p̄ti debent cauteq; ēferri. ut sit ea. assēr
tio v. ēfirmatio idispurantis v. suscipientis arbitrio collocata. Il nūquam
h cū supumare dūsa. p̄mat. sententia. porē uīq; rationabilis udicari. & &
sine debīto fidei v. fixę v. medie suscipi. idē ut ei nec plena credulitas
nec absol uta refutatio deputē. porq; sequens opinio derogare īdebeat.
cū neutra earū fidei inueniat. obstē. q̄ le ē illud. qd̄ helias uen̄t i iohanne.
.7 ītū sit aduent. dn̄i p̄cessur. & de abominatione desolationis qd̄ stet̄it i loco sco
.pullud simulacr. ū iouis qd̄ ierosolimis i tēplo posit. ū legim. & ītum stare hab.
i ecc̄la p̄aduent. ū antixp̄i. illaq; oīa q̄ i euuangło sequunt. q̄ .7 ipleta ante
captiuitatē ierosolimay. & īfine mundi hui. intelligunt. ē ipleda. eq̄ bus
neutra opinio ipugnat alia. nec sequentē p. por intellect. euacuat.
V Videtur eo. pposita auob quęstio. licē n̄ sanis udeat. nec frequent. int̄
homines uentilata. nec apud plurimos pareat. et ex hoc ipso ap. d aliquos
ea q̄ pfect. m. forsitan udeant. ambigua. ita debem. nr̄am tēperare sententi
a. quo fidei trmitatis nihil p. dicant. ut int̄ illa habeant. q̄ medię sunt
tenenda. quanq̄m n̄ tali opinione quali suspitionib; rantū .7 ēicerunt
VI colligi sol. ē. si manifestus sc̄pturar. ū testimonius oīa cōpbent. Absit g.
ut dn̄m quicq̄m creasse ēstream. qd̄ substantialit. malū sit dicente sc̄ptura.
oīa q̄ fec. ē dr̄ bona ualde. Si h ad̄o tales ifth creari sc̄. v. adhoc facta. ut hos
militię gradus, facti teneant. ac sēp deceptionib; .7 ruinis hominū uacent.
.et p̄dictę sc̄ptę sententiā ifamabim. dn̄m uel creatorē arq; uentorē mala.
qd̄ scil̄ pessimas uoluntates ac nat. as ipse ēdidit. adhoc eas creans ut sēp
ineptia pseuerantes. nūq̄m transire possint ībone uoluntatis affectū.
VII Hanc g. rationē dubitatis hui. ēditione patrū descarū sc̄p. tarū fonte pec
prim. ante ēditionē hui. ursibilis creatę spūales celestesq; uirtutes dn̄
fecisse. q̄ hoc ipso q̄d̄ securent se ad tanta beatitudinis gl̄am beneficio crea
toris genihilo fuisse p̄ducta. .p. petuas ei gr̄as referentes. ideli nent eius

laudib; ihereverent. nemo fidelium dubitat. Nec ⁊ existimare debem⁹. creationis & opi
ficii sui p̄ncipia. abhui⁹ mundi cōstitutione dñm p̄mitt⁹ i choasse. quasi inillis an
tioribus; atq; innumēris scēlis. abomi pudentia & dispensatione diuina fuerit
otios⁹. ac tangīm n̄ habens iq̄s bonitatis suę exercere & beneficia. solitari⁹ atq;
abomi munificentia alien⁹ fuisse credat. qd della imensa ac sine p̄ncipio
⁊ cōprehensibili maiestate satis humile ē i cōgruū q; semari. ipso dño deillis
potestatib; hęc dicente. quādo facta sū simul sidera. laudauerūt me uoce
magna oēs angli mei. Ruig itūr creationi sidium. ante istud p̄ncipiū iq̄
factū dr cęlū ⁊ ęra creatū fuisse manifestissime cōprobant. quippe q̄ pristis omib;
uisibilib; creatis. qs uidebant exnihilo p̄cessisse. creatorē magna uoce
referunt ⁊ admiratione laudasse. Ante istud g̃ tēporale p̄ncipiū qd a
moyse dr. qdq; mundi hui⁹ sēdm historicū immo iudaicū sensū signat ęta
tē. salua scīl nr̄o sensu q̄ nos i tp̄tam omiū rerū xp̄m ee p̄ncipiū. iq̄ omia creauit
pr̄ sēdm illud. omia p̄ipsū facta sūt ⁊ sine ipso factū ē nihil. ante istud iquā
geneseos tēporale p̄ncipiū. omes illas potestates celestes q; utrutes dñm creasse
n̄ dubiū ē. qs aplus pordinē dinumans ita dicebat. q̄ ipso cōdita sūt uniūsa icęlis
⁊ in ęra uisibilia ⁊ iuisibilia. siue angli. siue archangli. siue throni. siue dnatio
nes. siue p̄ncipat⁹. siue potestates. omia p̄ipsū ⁊ ipso creata sūt. Deinde q; utraq; nu
mo. nullos p̄ncipes fuisse collapsos. lamentatio ezechielis siue esaye manifes
tissime docet. iqb; p̄ncipē tyri uillū luciferū i q̄ mane oriebat flebili planctu
cognoscim⁹ lamentari. Ut de illo q̄dē ita dñs inquit ad ezechielē. fili hominis leua
planctū. supp̄ncipē tyri. ⁊ dices ei. hęc dicit dñs deus tuus tu signaculū similitu
dinis plen⁹ sapientia. pfect⁹ decore. in delicijs paradisi dei fuisti. omis lapis p̄ciosus
operimentū tuū tuum. sardius. topazius. ⁊ iaspis. chrisolitus & onyx. ⁊ berillus. saphirus ⁊ car
bunculus ⁊ smaragdus. aurū op⁹ decoris tui. ⁊ foramina tua in die q̄ condit⁹ es
p̄parata sūt. Tu cherub extent⁹ ⁊ protegens. ⁊ posui te in monte sco dei. in medio la
pidū ignei⁹ ambulasti. pfect⁹ in uijs tuis ab die condition⁹ tuę donec inuenta es
iniq̄tas in te. in multitudine negotiationis tuę replet⁹ sūt interiora tua iniq̄tate
⁊ peccasti. & eiecī te de monte dei ⁊ perdidi te. O cherub protegens in medio lapi
dū ignitoq;. eleuatū es cor tuum in decore tuo. perdidi sapientia tua in decore tuo.
in terrā proiecī te. ante faciē regū dedi te. ut cernant te in multitudine iniq̄
tatū tuarū. ⁊ in iniq̄tate negotiationis tuę polluisti sanctificationē tuā. Similis
q̄q deillo. q̄m cecidisti de cęlo lucifer. q̄ mane oriebaris. Corruisti in terrā q̄
uulnerabas gentes. q̄ dicebas in cor de tuo in cęlū cōscendā. sup astra dei ponā
solium meū. sedebo in monte testamenti in latib; aq̄lonis. ascēdā sup altitudinē nubiū.

VIII

ero similis altissimo. qm tam ñ solū ẽrullo beatissime stationis apice corruisse
sẽptā cōmemorat. diēs ẽciā partē stellarū draconē illū secū parte ptraxisse.
Vn⁹ qq apl⁹ euidenti die. Angl⁹ ū q ñ seruauerit suū p̄ncipatū sī reliquerit
domicilū suū. iudiciū magni diei uinculis ẽternis subcaligine reseruauit.
Illud ẽtiā qd adnos dr: uos autē sic homines morimini. sic un⁹ dep̄ncipis
caderis. qd aliud qm multos p̄ncipes cecidisse significat. q̄b; idcirco
diuisitatis huiꝰ ista colligit. has differentias ordinū q̄s ista scārū celestiū q;
utrutū adisse potestates habē dr. ut ẽrullꝰ antiqui ordinis gradū. iq
una q̄q; creata fuerat. ne etiā retinere. t certe decelestib; deiolutas ad
similitudinē illarū utrutū. q ibidē pseūant. p̄ne q̄tie sue merito. iq una q̄q; in
malū creuit. hos int se gradꝰ & ordinū uocabula ī parte ẽtraria uendicasse.
Germanꝰ. nos hactenꝰ credebamꝰ causā arq; iteū ruine seu p̄uaricationis diabolice.
q deanglica statione decidꝰ ẽ. iudiciū spealit ẽrauisse. q̄ndo ada & euā luuda
calliditate decep̄. Seren⁹. ū ee istud p̄uaricationis illiꝰ seu deiectionis iteū
geneseos lectio manifestat. q ante illoꝝ deceptionē. serpentem nominis nota
credidit iurendū ita dicēs. serpens autē erat sapientior. siue ut ebraei ex
p̄munt libri calliditor cunctis bestiis tre. q̄s fec dns ds. Intelligitis q̄ qd
ante illā ecū uentionē p̄mi hominis deanglica discesserat scitate. ita ut
ñ solū nominis hui⁹ insignis mereret infamia. sī; & ineq̄tie cōfusione
ceteris p̄ferret bestiis tre. Nā tali uocabulo sēp̄ta bonū anglm designasse.
nec debuit q̄ illa beatitudine pseūant dicere. serpens autē erat sapientior
oīb; bestiis tre. Nā hoc cognom̄ ñ solū gabriheli t michaheli nullom⁹ posse
aptari. sī; ne bono q̄dē cuiq̄m homini cuenire. Aptissime itaq; serpentis no
cabulū cōparatio bestiarū ñ sonat angli dignitatē. sī; p̄uaricatoris infamiā.
Deq; luoris ac seductionis matia q̄ ut hominē decip& istigat. ē deantioris ru
ine erroris causa. qd scil delimo tre nuptie figuratū. adillā eū glām
cernere euocandū. unde cū eēt un⁹ dep̄ncipis se memuerat corruisse.
Iudēco porē ad lapsū q̄ superbiendo corruerat. q̄ & serpens meruerat nuncupa
ri. sed ruina p̄iudicii subsecuta ē. q̄ uenienti eū adhuc aliq̄d ilese erectū
habenti. ita ut & cuida colloq̄i arq; cōsiliū cū homine posse habē ẽsortatū.
sententia dni utilit iuma decreuit ē. ut ñ ia sic ante sublime aliq̄d intu
ens & excelsa iedere. sī; ut solo coherens reperet. & humiliat⁹ sup uentre.
terrenis uictus ẽscis & opib; pasceret. occultū deiceps publicans inimicū.
ac ponens int ipsū & hominē utiles inimicicias salutare q; discordiam.
ut dū caueret cuiq̄m hostis nosci. amicicius fraudulentis ultro homini nocē

xvi

ñ posse. Inq̃ tam̃ illud nos p̃ cipue debe ĩstruere ut amalus c̃silius declinem⁹ q̃d licet deceptionis auctor ĕ grua pena 7 ĕ dep̃natione plectat̃. ne ille quide q̃ seducit̃ supplicio careat. licet aliq̃ntulo leuiore q̃m ille q̃ auctor decep tionis extitit. q̃d hic expssu planissime cernim⁹. Ada nãq; q̃ seduct⁹ ĕ. immo ut apli ubis eloq̃r q̃ seduct⁹ ñ ĕ. si; seducte adq̃escens adiectiabilĕ uidet̃ acces sisse ĕ sensu. sudore uult⁹ ac labore tantum⁹ ĕ dep̃nat̃ q̃ tam illi ñ p̃ sua si; p̃ter maledictionĕ sterilitateq; decernit̃. Mulier ũ q̃ huj rei psuasor extitit. mul tiplicationĕ gemituũ ac dolorũ atq; tristic̃e pmeret̃. ppetuo parit ugo sub iectionis addicta. Serpens autĕ q̃ pm⁹ ĩcentor huj offense ĕ. penis maledic tione multat̃. Qm obrĕ sũma sollicitudine 7 ĕ cũspectione cauendũ ĕ ac̃silius prauus. q̃ siĕ auctorĕ pununtur. ita deceptũ nec peccato facunt carere nec pena. Tanta ũ spũ densitate ĕstipat⁹ ĕ aer iste q̃ inf̃ c̃elũ trãq; diffundit. iq̃ ñ q̃ eri otiosiq; p̃uolitant. ut satis utilit̃ humanis aspectib; eos p̃uidentia diuina subtraxerit. Aut ĩ trore ĕcurs⁹ eor̃ uel horrore uultuũ. iq̃ se p̃uolutate sua cũ libitũ fuer̃ trãsformant atq; ĕ̃untur. ĩtolerabili formidine homines ĕsternarent̃ atq; deficerent. neq̃q̃m ualentes hec carnalib; oc̃lis ĩtueri. aut certe neq̃ores cotidie redderent̃ ex eplis eor̃ ugib; 7 imitatione uitiari. 7 p hoc int̃ homines 7 imundas atq; etherias potestates fierĕ nqa q̃d̃ fa miliaritas ac p̃nitiosa ĕiunctio. q̃ hec flagitia q̃ nĕ int̃ homines admit tunt̃. uel parietũ sepes uel locor̃ ĩtuallo. & q̃d̃ uerecundie ĕfusione celantur. q̃ si apta ugit̃ uisione ĕspicerent. admaiorĕ furoris ĩcitarent̃ ĩsaniã. nullo seu intuemente tẽptus puncto. q̃ abiectis sceleribus eos cerneret̃ dñantes. q̃ppe q̃s nulla lassitudo carnalis seu occupatio familiaris rei. ac sollici tudo cottidiani uict⁹. quĕ admodũ nos aceptis ĩtentionib; & iuuentissimos ñ nũ q̃m cessare cõpellunt. Has nãq; ipugnationes q̃b; homines iperunt. & ĕtra se iuicĕ eos affectare certissimũ ĕ. Nã discordias atq; ĕflictus sup̃ nullis gentib; p̃ q̃d̃ s neq̃ue uernacula familiaritate susceptis. ĩdefesso certamine simulit̃ exercere ñ desinũt. Ad & iuisione danihelis pphete manifestissime legim⁹ figuratũ. angelo gabrihel ita narrante. Noli timere danihel. q̃ ex die p̃mo q̃ posuisti cor tuũ ad ĩtelligendũ ut te afflgeres ĩ c̃spectu dei tui. exaudita se ũba tua. & ego ueni pp̃ sermo nes tuos. Princeps autĕ regni psarũ restitit m. xx 7 uno dieb;. Ecce michahel unus de principib; p̃mis uenit ĩ adutoriũ meũ. & ego mansi ibi iuxta regẽ psarũ. ueni autĕ. ut doceã te quĕ uentura sũt populo tuo in nouissimis dieb; Quĕ p̃cipĕ regni psarũ adũsaria potestatĕ

ee. q̄ fauebat genti plarū inimice populo diminume dubitandū ē. q̄q; adimpedien
da utilitatē quā uidebat pabsolutionē quēstionis. p̄q̄ ppheta dnm ꝓrauerat
abarchangło ministrandā. luens semetipsū ne ocī addanihelē salutaris angli
ē solatio puenire. dīq; poplm cui gabrihel archangłus p̄erat ēfortari & ob
icere. q̄ tam aut ne tē q̄de obipugnationis illī uehemtiā se adeū puenire po
tuisse. n̄ iaductorū ī michahel archangłis aduenisset. Occurrens p̄ncipi
regni plarū sełeq; ēflictui ei intserens ꝛopponens. eūq; abipsō ipugnatione
defendens. adīstructionē ppheteę post uigesimū & unū diē puenire fecisse.
& post pauca. ꝛait iq̄t angłs. nūq̄d scis quare uenerī ad te. & ne reūtar ut
plier adūsus p̄ncipē plarū. Cūm ego egrederer. apparuit princeps grecię
uenies. Uerūtam adnunciabo t q̄d ꝓscriptū ē in scriptura ueritatis. ꝛ nemo ē
aductor mīs in hīs omīb; n̄ michahel p̄ncips ūr. & iterū. & pugnabo ēsup & cum
michahel p̄ncips magn. q̄ stat pfilius populi di. Legim̄ g̃ grecię q̄q p̄ncipē simi
liter alīū nuncupari. q̄ utiq; fauens genti & subdite. tī populo isti. q̄m nationi
plarū uidebat adūsus. & q̄ liq̄do puderet. q̄d discordias gentiū ꝛ ēflictē ac simulta
tes. q̄s inter se ustis instigantib; gererē. erūā ētra se adūse ꝓrcreant potestates. &
illarū & uictoria gaudeant & diminutione crucient. & obhoc n̄ possint ī te se
ee ēcordes. dū unusq̄sq; plus q̄b; p̄ē. ēt alīi gentis p̄sulē inq̄eta sēp emulati
one ē tendit. Hos g̃ p̄ illas q̄s supi ꝓposuim̄ opiniones. & ideireo dici p̄nci
pat & potestates euidenti possum̄ ratione colligere. q̄d seil & diūsis gentib;
dnēnt ac p̄sint. & certe q̄d ininferiores sps atq; demonia deq̄b; euuanglia
legiones ee pp̄a ipsa ēfessione testant. suos ꝓrectant p̄ncipat. n̄ h dnatio
nes dici possē. n̄ habeant iq̄s dicione siue dominationis ꝓrcerceant. nec po
testates aut p̄ncipat uocari queunt. n̄ fuerint sup q̄s & uendicent prin ci
pat. Q d & euuanglio designari ablasphemantib; pharisei manifestime rep
perim̄. ibedzebub p̄ncipe dęmoniq̄ hic eicit demones. Nā & rectores tene
brarū legim̄ appellari. & alīū mundi hui princip̄ nuncupari. q̄s tamen
gradus beat apłs ifuturū cū omīa fuerint xp̄o subiecta asserit uacuan
dos. cū tradiderit iq̄ens regnū do patri. cū euacuauerit omē principatū
& potestatē. & dominationē. q̄d utiq; n̄ aliter fiat. n̄ fuerint deipsa dicione
sublati sup q̄s inhoc sēlo potestates seu dominationes & principatus admi
nistrare noscunt. Nā q̄ bone parti eade ordinū uocabula n̄ sine ratione
causaue sint īdita. & officiq̄ & meritq̄ seu dignitatū sint nomina nulli
dubiū ē. & cum officio nunciandi. anglos & nuncios manifestū ē appellari.
& archangłos eo q̄d ipsi anglis p̄sint. nominis ipsi pprietas docet. dignatione

etiã eo qd q̃b; dã dominent̃. principat⁹ qq qd habeant quæ sint principes.
& sedes qd ita scil' do cohereant 7 domestice ac familiares ei sint. ut inplis
uel i quada sede diuina maiestas peculiar⁹ req̃escat. 7 qd ãm ineis firm⁹
reclinet̃. Regi autẽ i mundos sps anegorib; potestatib; eisq; ee subditos.
p̃t illa sẽptuarũ testimonia q̃ in euuangelis qq calũniantib; pharisei dñi
legim⁹ responsione desẽpta. si ego ibelzebub principe demonioꝝ eicio de
mones. & pspicue uisiones & exprimta seꝝ multa nos edocent. Nã cũ unus
efrib; nris i hac solitudine it̃ agere. aduesperante iã die antrũ qdam
repperiens ibidẽ substitit. uesptinã uolens ineo sinaxin celebrare. Vbi
dũ psalmos exmore decantat. tẽp⁹ medie noctis excessit. Cũq; finita sollẽ
tate. refectur⁹ lassũ corpus paululũ resedisset. repente cepit catuas demo
nũ undiq; efluentes inumerabiles ituere. q̃ infinita estipatione atq;
ordine longissimo pcedentes alie pibant p̃ncipẽ suũ alie sequebantur.
Qui tandẽ aliq̃ndo 7 magnitudine pceter cunctis 7 aspectu trbilior
aduenit. ac posito solio cũ intribunali q̃dã sublimissimo ẽ sedisset. u
nicuiq; act⁹ diligenti cepit examinatione discutere. illosq; q̃ nec du
se circũuenire emulos suos potuisse dicebant. uel inertes ignauosq; ac
spectu suo cũ nota & inuria iubebat expelli. spatia tẽpris tanti &
op⁹ inanit̃ ipensũ cũ fremitu furoris exprobrans. illos ũ q̃ se nunciabant
ẽsignatos sibimet decepisse. sumis laudib; cũ exultatione & fauore
cunctaꝝ. ut fortissimos bellatores ad exemplũ cunctaꝝ gloriosissimos
corã omib; emittebat. Inquaꝝ numero cũ q̃ dã neq̃ssim⁹ ut potr quendã
triũphũ sublimissimũ delatur⁹ letior aduenisset. nom monachi optime
cognita designauit. asserens post xv annos q̃b; eũ iugit̃ obsedisse. tande ali
quando se p̃ualuisse ut eũ eade ipsa nocte ruina fornicationis elideret.
Nã cũ quada sacra puella ñ solũ impulisse ut stupri crim̃ incurreret. sed &
psuasisse ut eã sibi uxe cõiugii retentaret. Sup cui⁹ relatione cũ immane
cunctaꝝ gaudiũ fuisset exortũ. sumis a principe tenebrarũ laudib;
eleuat⁹. magnisq; p̃conis coronat⁹ abscessit. Aurora itaq; supueniente.
cũ omis abhominabilis aboculis euanuisset demonũ multitudo. dubi
tans fr̃ de assertione spis inmundi. magisq; id ratus qd inolita esuetudi
nis sue fallacia sibi uoluisset illudere. 7 innocenti fri inuidere crim̃
incesti. memor euangelice sententie qd inuentate ñ steterit q non est
ueritas ineo. cũ loq̃t̃ mdaciũ de ppris loquit̃ & mentax 7 pat̃ eius.
pelusiũ petit. ubi illũ quem spis inmundus asseruit ee derectũ

nouerat cómorari. Erat siq; dé illi ẽ notissim⁹ fr̃. quẽ cũ requisisse reppert.
qd eadẽ nocte qua tert̃im⁹ ille demon ruinã ei⁹ siue cohorti p̃ncipi nun
tiarat. monasterio pristino derelicto uicũ petisse. cũ designata pu
ella fuisse lapsu miserabili deuolut⁹. Nã qd unicuiq; nr̃oꝝ duo cohere
ant angli idẽ bon⁹ ac malus. scẽptura testatẽ. Et deb⁹ q; dé saluator.
ne cẽ tenatis inq̃ens unũ expusillis istis. dico ũ uobis qd angli eoꝝ inceli
sẽp uident faciẽ patris mei q̃ in cẽlis ẽ. Illud qq; immittẽ angls dñs incircu
itu timentiũ eũ ẽripiẽ eos. nec ñ ẽtã qd inactib; aplꝝ depetro dr̃.
q; angls ei⁹ ẽ. Deutriq; ũ lib pastoris plenissime docẽ. Si autẽ ẽsidere
m⁹ illũ q̃ beatũ iob exp̃erit. apertissime ĩstruem illũ fuisse q̃ sẽp
ĩsidiar⁹ ei nũq̃m eũ adpeccatũ potuerit meitare. ideirco potestatẽ
adnũ poposcisse uel q̃ nonnurture illi. s; dñi defensione q̃ illũ sẽp. p̃texerit
uncerẽ. Deuda qq dr̃. ẽ diabolus stẽ adẽxtris ei⁹. D e differentiis sane
demonũ. ẽtã pillos duos philosophos q̃ quondã magicis artib; l ĩertiã
eoꝝ l fortitudinẽ seuãq; neq̃tiã fuerant frequent exp̃ri. multũ cogni
tionis accepim⁹. hunãq; despicientes beatũ antoniũ uelut ĩperitum
ac sine litteris uirũ. uolentesq; eũ si nihil ample⁹ lẽdere potuissent.
saltẽ decella sua magicis p̃stigiis ẽ circũuentione dæmonũ. p̃turbare. spẽs ei neq̃ssimos ĩmisert̃. adimpugnationẽ hanc morsu luporis
adducti. eo qd maxime hominũ turbe adeũ uel famulũ dñi cotidie
conuenirent. Cũq; illo nẽ q̃dẽ imp̃mente pectoris suo frontiq; signa
culũ crucis. nẽ ũ orationi supplicit ĩcubante. ne appropinquare quidẽ
durissimi dæmonis eidẽ p̃sus auderent. atq; adeos q̃ illos direxerant absq; ullo
reũterent effectu. alios illi ineq̃tia uehemẽtiores rursus ĩmitterent. itideq;
ipsis ĩcassũ suas expendentib; uires. atq; inanit redeuntib;. potentiores nihilo
min⁹ adũsus militẽ xp̃i uictorẽ itũm destinati nihil penit⁹ p̃ualerent. eo
p̃fecerẽ tales tantoq; eoꝝ ĩsidie tota magica arte quesite. ut phee cuden
tissime cõparent magnã p̃fessioni xp̃ianoꝝ ĩẽe uirtutẽ. qb; ille tã seue
ẽtã potentes umbre qs̃ exstimabant solẽ lunãq; si adeas directe fuissent
obducere potuisse. hunc ñ solũ nihil ledere. s; ne adpanetũ q̃dẽ demonis
terio ualuerint p̃turbare. C ũq; phac admiratione ẽfesũ uenientes
ad abbatẽ antoniũ. impugnationũ suarũ magnitudinẽ & causas atq; in
sidias patefecissent luporis occultas. xp̃ianos se fieri. p̃inus poposcerunt.
Req̃sito autẽ abillis p̃dite impugnationis die. asseruit se amarissimis
cogitationũ stimulis ẽe fuisse pulsatũ. Quo exp̃imto. sententiã nr̃am

quā hesterno die in collatione p̄tulim⁹ p̄bauit ac definuit, beat⁹ anton⁹. nullat̄n⁹ dēmones posse īt̄ē cuiq̄ā ℞ corp⁹ īuadere. nec habere facultatē in cui⁹lib⁹ animā penit⁹ uruendi. n̄ ea p̄mū destruerint om̄ib; cogitationib; scīs. ac spūali ēt̄ēplatione uacuā nudāq; reddiderint. Sciendū tam. duob; modis sp̄s īmundos hominib; obedire. Aut ⁊ scītati fidelīū diuīn⁹ gr̄ā ac uirtute subdunt̄. Aut sacrificiis impijs seu q̄b; dā carminib; delinitā cedut familiarib; adulant̄. Qua opinione pharisei qq decepti. arbitrati sūt & dn̄m saluatorē hac arte dēmonū īmpasse dicentes. ibeelzebub p̄ncipe dēmoniō hic eicit dēmones. Sēdm illā scīt̄ cōsuetudinē. q̄ norant suos magos ℞ maleficos p̄uocationē nominū illū⁹ ac ritū sacrificioꝝ q̄ eū delectari ⁊ gaudere cognoscēt. uelut domesticos ei⁹ habere etiā īdemones ei subditos potestatē. G ermanus.

xv Q uia geneseos lectio paulo ante īmediū dī dispensationē plata ē. q̄ nos oportune cōmonuit. utiā q̄d sēp discere cupiebam⁹. nē possim⁹ ēgrue scīscitari. q̄d & de illo apostata⁹ anglis sentiendū sit optam⁹ agnoscere. q̄ se cū filiab; hominū miscuisse dīr. utrū hoc possit spūali nature. Sēdm litterā conuenire. illud qq euāngliū testimoniū q̄d de diabolo paulo ante dixim⁹. q mentit⁹ ē⁊ pat̄ ei⁹ similiter de

xvi sideram⁹ audire. q̄nā ei⁹ pat̄ intelligendus sit. S ereni⁹. duas quēstiones in medio cui⁹ pat̄ē p̄tulistis. de q̄b; q̄ntū possū cōdē q. pposuistis ordine respondebo. Nullom⁹ credendū ē. spūales naturas coire cū feminis carnaliter posse. Q d si aliq̄ndo hoc Sēdm litterā fieri potuisse. quom⁹ nē qq idipsū, n̄ ℞ raro ē frequentare tangere. & absq; semine ℞ coitu uiri aliquos nasci simili demulieribus ēceptu dēmonū cerneremus. eū p̄sertī constet eos libidinū sordibus ad modū delectari. quas ꝑ uel dubio p̄se ipsos exercere quā p̄hominēs malent. si id ullom⁹ posse impleri. ecclastes qq idipsū p̄nunciante. quid ē q d fuit. ipsū q d ē. ℞ quid ē q d factū ē. ipsū q d fuē. ℞ non ē omne recens sub sole q d loquat̄ & dicat. ecce hoc nouū ē. iā fuit in seculis q fuerunt ante nos. Sed ita quēstio hui⁹ p̄positionis absolutur. post necē abel iusti. ne africida & impio omne hominū gen⁹ exordiū sumere. in loco eū frīs extinct⁹ nascitur seth. qui non solū posteritati s; & fraterne iustitie pietatiq; succederē. Cuius ꝑgenies patris secuta iustitiā. a societate & conuictione cognationis illius q̄e ex cain sacrilego descendebat semper diuisa permansit. Sicut genealogie discretio manifeste declarat ita dicens. Ada genuit seth. Seth genuit enos. ℞ enos genuit cainan. Cainan autē genuit malaleel. Malaleel autē genuit iareth. Iareth genuit enoch. ℞ noch autē genuit matusalā. Matusalā genuit lamech. Lamech genuit noe. ℞ tē genealogia

cain ita diuisa describit. Cain genuit enos. Enos genuit cainan. Cainan
aut genuit malaleel. Malaleel gen matusalá. Matusalá genuit lameth. La
meth genuit iobal & iubal. Itaq; illa generatio que deseth iusti ppagine
descendebat. sue linee iugit ac nationi pmixta. impiorus atq; atauis scita
te longa etate duxerunt. nequaqua scil sacrilegus ac malitia nequissime
plus infecta. que insema impietatis germen uelut auita traditione reti
nebat insertu. Donec g pseuerauerat int illos generationis ea ista discre
tio. sem illud seth ut pote deoptima radice pcedens. pmerito scitatis angli
di siue ut diuersi explaria continent. filii dei uocata sc. & econtrario illi
pter impietate sua & patru suaq; opera terrena. filii hominu nuncu
pantur. Cu ee g int ipsos usq; ad illud tepus hec utilis seaq; diuisio. uiden
tes post hec filii seth qui dei filii erant. filias earu qui de cain pgenie nas
cebant. desiderio pulchritudinis earu succensi acceperunt de ipsis sibimet ux
ores. que uirus suum parentu suaq; neq; tias infundentes. a bilia eos ingenita
scitate ac simplicitate paterna p tinus corruperunt. Adq; satis congrue di
rectu e illud eloquiu. ego dixi dii estis & filii excelsi omes. uos aute sicut
homines moriemini & sicut unus de principib; cadetis. quaq; a bilia uera
philice philosophie disciplina tradita sibi amatoribus excesserunt. quam
primus homo ille qui uniuersaru naturaru institutione uestigio sub
secutus e. potuit euidenter attingere. siuq; posteris certa ratione trans
mittere. quippe q mundi ipsius infantia adhuc tenera & quoda palpitante rudeq; esperat. & inque tanta fuit n solu sapientie ple
nitudo. sed & gra pphetie diuina illa insufflatione transfusa. ut unumquis
animantib; nomina rudis adhuc mundi huius habitator imponeret. ac n solu omigenu bestiaru atq; serpentiu furores uirusq; discerneret.
sed & uirtutes herbaru & arboru lapidumq; naturas. ac tepora nec du experta
uicissitudines parturiret ita. ut potuerit efficacit dicere. dns dedit m eru
que sunt scientia ueia. ut scia dispositione orbis terraru & uirtutes elemtoru.
inclu & estimatione & medietate teporu. uicissitudinu immutationes
& diuisiones teporu. annoq; cursus. & stellaru dispositiones. naturas ani
maliu & uias bestiaru. ui spuu & cogitationes hominu. differentias arbo
& uirtutes radicu. & quecuq; se abscondita & inpptu cognoui. hanc g
scientia omu naturaru p successiones generationu. sem seth paterna
traditione suscipiens. donec diuisu a sacrilega ppagine p duxerit. que
admodu sce peeperat. ita & ul addi cultu & adulitate uite comunis

ꝛrercuit. Cū ꝰ impię generationꝫ fuisse admittū. res ꝓfanas ac noxias q̄
impię didicerat. instinctu qꝫ dęmonū deruauit: curiosasq; ꝛrea maleficia
ꝛr artes atq; ꝑstitiales ac magicas superstitiones audacē instituit. docens
posteros suos ut sacro illo cultu diuum nominis derelicto. ul elementa hęc.
l ignē. ul aerios dęmones uenerarent & colerent. hęc ḡ quā dirimę curiosa
rū noticia artū quoꝝ inditiuuio ñ periret. ac superuenientib; scelis inno
tuerit. Licet hoc minime absolutio ꝓpositę questionis ꝛrposcat. tam q̄
nos occasio huius ꝛrpositionis admonuit. pstringendū breuiter puto. Quantū
itaq; antiquę traditionis fert. cham filius noe qui superstitionib; ritus &
sacrilegius ac ꝓfanus erat artib; institutus. sciens nullū posse sup hui
mortalē libru marcā pr sius inferre. inquā erat una cū patre iusto
ac scis fribꝫ ingressurus. scelestas artes ac ꝓfana cōmenta duplicatorum
metallorꝫ lāminis. quę seu aquarū corrūpi iundatione ñ possent. &
durissimis lapidib; insculpsit. q̄ paoto diluuio eāde q̄ celauerat curiosi
tate pārens. sacrilegiorꝫ ac ꝑpetuę neqtię seminariū transmisit in
posteros. Hac itaq; ratione. illa uulgi opinio q̄ credunt anglos ul ma
leficia l diuinas artes hominib; tradidisse/inueritate cōpleta ē. Bellus
ḡ quē admodū dirimę filius seth. 7 filiab; cain. neqores filii ꝑcreati sunt.
q̄ fuerit robustissimi uenatores. uiolentissimi ac truculentissimi
uiri. q̄ penormitate corporꝫ l crudelitatis atq; malitię. gigantes nun
cupati sē. hu nāq; finitimos populari ac rapinas intē homines primi
ꝛrercere cęperit. preda potius ꝛrigentes uitā suā q̄m sudore operis ac
labore ēre nti. 7 quoꝝ usq; eo scelera supercreuerant. ut expiari mundꝰ
alias ñ diluuii iundatione ñ posse. Ita ḡ filius seth. libidinis istigati
one transgressis. illud mandatū qd ab exordio mundi huꝰ naturali
instinctu diutius simę fuerat custoditū. necesse fuit plitterā legis
postea reparari. filiā tuā ñ dabis filio ei uxorē. nec defiliab; eoꝝ accipies
filio tuo. q̄ seducent corda ipsū ut discedat is ad uros. 7 sequamini deos
carū ac seruatis eis. Germanus. Merito potuisse illis exhac ꝑlocu
tione ē iugii crimen transgressionis asserbi. si data fuisse eis ista ꝑceptio.
At cū se unctionis ritus obseruantia nec dū aliq̄ fuisse ēstitutione pre
fixa. quē admodū illis ꝓmissio generis adnexa debuit imputari. quę
nullo fuerat intēdicta mandato. Leo. ñ ꝑterita solet crimina sed futura
dāpnare. Seren. dns hominē creans. omē naturaliter ei scientiā legis in
seruit. qs fuisse ab homine sed dīm ꝓpositū dū ut ꝛrpat cultū dita. ñ utiq;

necessariū fuisse aliā dari. quā litteris postea promulgauit. Erat. n. superfluū extrinsecꝰ offerri remediū. qđ adhuc intrinsecꝰ uigebat insertū. Sz; q̄ hec ut dixim⁹ penitus corrupta iā fuerat libertate usuq; peccandi. uelut huius executor ac uindex. ut ipsis septuꝫ ūbis eloq̄r. adiutrix apposita est mosaice legis seuera districtio. ut ꝑ metu pene ꝓsentis n̄ penit⁹ bonū scientie naturalis extingueretur. sedm ꝓphetę sententiā dicentis. legē dedit i adiutoriū. Que ē aplūs sedm pedagogus uelut paruulis data fuisse dr̄ebit. erudiens scit eos atq; custodiens. ne abilla disciplina iq̄ natura lit fuerant instituti. quadā obliuione discederent. Nā q̄ sit hominu⁹ omnis scientia legis abūtio creationis ifusā. hinc manifeste ꝓbat. qđ mandata legis absq; litteꝫ lectione. ante legē immo ante diluuiū oēs scos obseruasse cognoscim⁹. Que admodū. n. scire potuit abel. nec dū lege mandante qđ deprimitiuis ouiū suarū ⁊ deadipe ipsarū sacrificiū deo debeat offerre. n. ꝓinsitā s legē naturaliter fuisse edocet? Que ad modū noe qđ mundū uel qđ inmundū eet animal discreuisse. ndum hec legali distinguente mandato. n. scientia naturali fuisse instruet? Vnde enoch die ambulare cū do. nullā legis illuminatione abaliq̄ ēsecut? Vbi sem et iafeth. legerant turpitudinē patris sui n̄ reuelabis. ut incedentes retrorsū patris uerecunda uelarent. Vnde monit⁹ abrā. spolus hostiū que sibi offerebant ne retributione laboris sui ēsequeret abstinuit. uel decimas sacerdoti melchisedech q̄ mosaica lege ꝓcipiunt ꝑsoluit. Vnde idē ipse abrā. unde loth transeuntib; ac pegrinis. humanitatis ura & ablutionē pedū. nec dū euuangelico coruscante mandato supplicitet optulerit. Vnde iob tantā deuotionē fidei. tantā castimonie puritatē. tantā humilitatis. mansuetudinis. misedie. humanitatis scientiā ēsecut ē. quantā nec ne abillis quidē qui euuangelia memorit tenent uidemus impleri. Que sc̄a legimus. ante legē. ullū legis n̄ obseruasse mandatū. Quis illa n̄ custodiuit. audi isrl dns ds tuus. dns unus ē. Quis n̄ impleuit illa. n̄ facies tibi sculptile neq; ullā similitudinē eaꝝ que incelo sunt sine que interra. l eoꝝ que sunt in aquis subterra. Quis eoꝝ n̄ obseruauit. honora patrē tuū & matrē. Vel illa que in decalogo subsequunt. n̄ occides. n̄ adulterabis. n̄ facies furtū. n̄ falsū testimoniū dices. n̄ concupisces uxorē proximi tui. aliaq; his ~~similia~~ multa maiora. quib; non solum legis sz; ētā euuangelii ꝓuenere mandata. Ergo intelligimus. ab initio dn̄s oīa creasse ꝑfecta. nec fuisse qđ ordinationi ei principali. uelut imp

uide & impfecte necesse eet adiungi. similli statu ac dispositione q̃ ab ipso
creata sẽ unũsa mansissent. Et ideireo meos q̃ ante legẽ. immo ante dilu
uiũ peccauerẽ. iusto iudicio aĩ adũrisse dm̃ pbam⁹. q̃ transgressi naturalẽ
legẽ sine ulla meruerẽ excusatione punirí. nec illos incidem⁹ blasphemiã calũ
niã. q̃ ignorantes hanc rationẽ derogant dõ ueteris testamẽti. ac detrahentes
nr̃e fidei subsannantesq; respondent. quid q̃ placuit dõ uro. ut post tot annos
milia legẽ uoluerit pmulgare. tanta sẽla passus sine lege transire? Quod si
postea melius aliq̃d adinuenit. apparet eũ inp̃ mordio mundi inferiora uel
deteriora sapuisse. & post hec uel exp̃imus eloquiũ eepisse rectiora pspicere?
ac principales ordinationes suas in melius emendare. Qd̃ in mẽse pscientie di
penit⁹ conuenire n̄ potuit. nec sine ingenti blasphemia hec de ipso ab hereticа in
sania pferunt dicente ecclaste? cognoui quõ omia q̃ fecit ds̃ abitrio ipsa
erũt in eternũ. sup illa n̄ ẽ qd̃ addat̃. ab illis n̄ ẽ qd̃ auferat̃. & ideireo iustus n̄ ẽ
lex posita. n̄ iusti aut̃ & n̄ subditis. impijs & peccatoribꝫ. scelestis & ẽramis
natis. Illi nãq; habentes naturalis atq; ilitre legis sanã atq; integrã discipli
nã. neq; q̃m lege a principio adhibita litteris q; descripta. queq; ĩ adiutoriũ illi
naturali data ẽ ĩdigebant. Exq̃b; aptissima ratione colligit̃. nec legẽ istã
pscriptã litteris dari abinitio debuisse. Erat h hoc supfluũ fieri. stante adhuc na
turali lege. nec adhuc integrũ uiolata. nec euuanglicã pfectionẽ tradi ante legis
potuisse custodiã. Si h poterant audire. q̃ te pcusserit ĩ dexterã maxillã tuã.
pbe illi & alterã. q̃ contenti n̄ erant talionis equalitate iniurias p̃pas ul
dicare. si letales calces ac telos uulnera palapa leuissima rependenbant. &
puno dente pcutientiũ animas exp̃etebant. S; nec dei illis poterat diligere
inimicos uros. inq̃b; magn⁹ fruct⁹ & utilitas ducebat̃. ut amicos suos dilige
rent. declinarent ũ abinimicis. & solo abeis odio dissiderent. nec opprimere
odio illos & interficere festinarent. Illud ũ qd̃ uos de diabolo mouerat q̃ mentax
ẽ & pat̃ eius. qd̃ uidel ta ipse quã pat̃ suus mentax pnunciari uideat̃ admo
dũ absordũ ẽ. hoc ul leuiter opinari. Vt h paulo ante diximus. spiritus
spiritũ non generat. sicut ne anima quidẽ potest animã pereare. licet
ẽ creationẽ carnis n̄ dubitem⁹ humano semine coalescere. ita deutraq; sub
stantia idẽ carnis & animę. quę cui asscribatur auctoris. apostolo manifes
tius distinguente. deinde patres inquit carnis nr̃e habuimus eruditores
& reuerebamur. non multomagis subiciemur patri spirituũ & uiuem⁹.
Quid hac diuisione clarius potuit definire. ut carnis quidẽ nr̃e patres
homines pnunciarẽ. animarũ ũ dm̃ solũ ee patrẽ euidenter exp̃imeret.

Quanquã & ipsã corporis huius conditione. ministeriũ tantũm sit hominib;
asserbendũ. summa ũ conditionis omnium dõ creatori dicente dauid. manꝰ
tuę fecerunt me & plasmauerunt me. & beatus iob. nonne sicut lac mꝙt
mulsisti me & coagulasti me ut caseũ. ossib; & neruis insertuisti me. & t
dñs ad ieremiã. priusquã te in utero formarẽ noui te. & ecclastes ũ utriusq;
substanię naturã atq; originẽ examinatione ortus atq; initii ex quo
uidel unaqueq; pcessit. & consideratione finis adquẽ unaqueq; contendit.
satis euidenter ac pprie colligens pariterq; de huius corporis atq; animę
separatione disceptans ita disserit. priusquã conuertatur puluis in terã
sicut fuit. & spiritus reuertatur ad dñm qui dedit eũ. Quid aptius dici po
tuit. quã ut materiã carnis quã puluerẽ nominauit. q. de hominis semine
sumit exordiũ causq; uidetur ministerio seminari. uelut eterna supterã
iterũ reuertia pnuntiare & aeterã. spiritũ ũ qui ñ pmixtione sexus utriusq;
generatur. si; peculialiter ad ó solo tribuitur ad auctorẽ suũ redire signa
re. Quod etiã pllã di insufflationẽ qua adã primitus animauit. euidenter
exprimitur. Itaq; his testimonijs manifeste colligimus. patrẽ spirituũ dici
neminẽ posse. nisi dñm solũ qui eos exnihilo cũ uoluerit facit. homines ũ
carnis nr̃ę patres tantũm nominari. Igitur & diabolus sedm hoc quod ul
spiritus ul angelus ul bonus creatus est. patrẽ neminẽ habuit nisi dñm
conditorẽ suũ. Qui cũ superbia fuisset & elatus & dixisset in corde suo. ascen
dã sup altitudinẽ nubiũ ero similis altissimo. factus est mentax & in
ueritate non stetit. sed de ppio nequitię thesauro mendatiũ pferens.
nonsolũ mentax sed etiã pater ipsius mendacii factus ẽ. quo deitatẽ
homini repmittens ac dicens. eritis sicut dii. in ueritate non stetit. si;
ab initio factus ẽ homicida. & adã in conditionẽ mortalitatis in du
cens. ul abel instigatione sua pmanũ fratris interimens. Sed etiam
disputationẽ nr̃am duarũ ferme noctiũ lucubratione confectã subsequens aurora concludit. ac de profundissimo questionũ pelago. cymbã collatio
nis huiusce ad tutissimũ silentii portũ. cõpendiũ nr̃ę rusticitatis attraxit.
In quo quidẽ pfundo quanto nos interius diu spiritus introduxit flatus.
tanto diffusior precedens oculorũ aciẽ semp aperietur immensitas.
ac sedm sententiã salemonis longe fit a nobis magis quam erat. &
alta profunditas quis inueniat eã. Quã obrẽ dñm deprecemur. ut
in nobis ul timor eius ul caritas quę nescit cadere immobilis per
seuerẽ. quę nos & sapientes i omnib; faciat. & diaboli telis pregat sẽp

illesos. hus et ꝰ custodib; impossibile ē quēpiā laqueos mortis incurrere. Inter perfectos autē & imperfectos ista distantia ē. qđ inillis quide fixa. & ut ita dicerī maturior caritas: tenaciusꝙ seueransꝫ firmiusꝙ ac faciliusꝙ facit insēitate durare. inhiusꝰ uelut infirmius collocata ac faciliusꝙ refrigescensꝫ: cito aesepius eos peccatorū cōpellit laqueis implicari. Quib; auditis. ita nos collationis huius sermo ꝑ flāmauit: ut maiore mentis ardore abeuntes ecclia senis quā ante uenientes. doctrīe eius plenitudinē sitiremus. Explē coll sēda abbatis ioānis de inicio principatuū. INCIPIVNT CAPITVLA ABBATIS ISAAC.

I. Prohemiū collationis. II. Verba abbatis isaac sup orationis qualitate. III. Quē admodū pura ac sincera possit ēe oratio. IIII. De mobilitate animē plumē uł pennulē cōpata. V. De causis ꝙb; mens nra aggrauatur: VI. De uisione cuiđā senis qm̄ sup frēs inꝺeta opatione ꝙuidit. VII. Interrogatio de eo qđ maioris difficultatis sit custodire cogitationes bonas. qm̄ parere. VIII. Responsio de diuersis orationū qualitatib;. VIIII. De qdriptita orationū specie. X. De ordine specieū. quę sup orationis qualitate ponunt. XI. De obsecratione. XII. De oratione. XIII. De postulatione. XIIII. De gratiarū actione. XV. Vtrū quattuor orationis species simul oīb;. an singulatī & uicissī unicuiq; sint necessarię. XVI. Ad quas orationū species nosmēipsos tendere debeamus. XVII. De iiii supplicationū generib; adno inciatis. XVIII. De oratione dnica. XVIIII. De eo qđ dic aduen regnū tuū. XX. De eo qđ dr fiat uoluntas tua. XXI. De pane supstanti ali cotidiano. XXII. De eo qđ dic dimitte nob debita nra ꝛ relīq. XXIII. De eo qđ dic ne nos inducas itēpt. XXIIII. De eo qđ n debeant alia postulari quā hęc tantū q̄ orationis dnicę modulo cōtinentur. XXV. De qlitate sublimioris orationis. XXVI. De diuisis cōpunctionū causis. XXVII. De uarius cōpunctionū qlitatib;. XXVIII. Interrogatio de eo qđ nsit infra potestate ꝓfusio lacmarū. XXVIIII. Responsio de diuersitate cōpunctionū. q̄ plac̄mas digerunt. XXX. De eo qđ eleci n debeant lacmę. qndo spontanee pferunt. XXXI. Sententia abbatis anonii sup orationis statu. XXXII. De exauditionis indicio. XXXIII. Obiectio qꝑ dicte exauditionis fiducia. tantūm scis cōsumat. XXXIIII. Responsio diuersis exauditionū causis. XXXV. De oratione intra cubiculū ꝛ clauso ostio deferenda. XXXVI. De utilitate breuis ac tacite orationis. Explt cap. Incip coll. I. abbatis isaac de orat.

De ꝑpetua orationis atq; incessabili cugitate qd insedo institutionū libro. p missū ē. collationes' senis hui' quē nē in mediū ꝓferemus. id est abbatis isaac. dño fauente cōplebt. Quib; explicatis & ꝑceptis beatissime memorie pape castoris. & desiderio uō beatissime papa leonta. 7 sēe ff' elladi satis feeisse me credo. uoluminis aplitudine ꝑmut' excusata. q studentib; nob' n solū sermone succincto narranda ꝑ stringere. sī & plurima silentio ꝑtire. Imaiorē modū qm dispo sueram' extenta ē. Premissa nāq; sup diūsis institutis disputationē copiosa. qm nos studio breuitatis resecare maluim'. hec adeo tremū beat' isaac itulit uerba. O mis monachi finis cordisq; pfecto. adhuc atq; iddisrupta orationis pseuerantia tendit. qntū humane fragilitati ceedit. adimobilē tn q'llitatē mtis ac ꝑpetua mtē puritatē. obqm omē ca labo rē corporis qm ēctionē sps idefesse querim' 7 cugit' exercem'. 7 ē mt' al'tutū recipca q da ilseparabilisq; ēiunctio. Nā sic adorationis ꝓfectionē omiū tenā structura uirtutū. ita n hui' culmine hec omia fuerint colligata atq; com pacta. nullom' firma potest' 7 stabilia ꝑdurare. Que admodū sine illis ad q'n l'cūmari n potē hec deq' loq'mur ꝑpetua orationis cugisq; tranq'llitas. ita ne ille q'dē uirtutes q hanc p'struunt. absq; hui' possit assiduitate cōplei. 7 ido nec recte tractare deorationis effectu. nec adei p'cipalē finē q' diūsarū molitione ꝓficit. substantia dispēsatione poterimus intrare. h pri' umū sa que illius obtentu ut' abscidenda sē ut' paranda p ordinē dinumerata fuerint atq; discussa. & secdm euuanglice parabole disciplinā. ea que ad spūalis ac sublimissime ulti' istructionē ptinent tuti' suppurata fuerint ac diligēt ante egesta. que tamen nec p'dert' ꝑparata nec recte supponi sibimet excelsa culmina ꝓfectionis ad mittent. n egesto p' pus omi repurgio uitio; 7 effossis succidui' mortuisq; ruderib; passionū. unde utantur ac solide tire pectoris nri. immo illi euuanglice petre supcesta fuerint simplicitatis 7 humilitatis firmissima fundamta. q'b; hec tirs spūaliū ututū molitionib; extruenda 7 imobilit' ualeat stabiliri. 7 adsūma celorū fastigia ēfidentit' pp' firmitatis attolli. fundam'tis 7 talib; in mittent'. quāuis passionū ibres largissimi ꝓfundant'. qm uis ea ꝓsecutionū uolenti torrentes instar arteti illudant'. qm uis urruat & icūbat ad ūsariq; spūum seua tēpestas. n solū ruina n diruet si; nec ipsa aliq' ren' uexabit ipulsio. Et ideo ut eo feruore ac puritate q' debē emitti possit oratio. hec sē omimodis ob seruanda. Primū sollicitudo rerū carnaliū generaliter abscidenda ē. deinde nulli' negotii cause ue n solū cura. si; ne memoria q'dē penit' admittenda

Detractiones. uaniloq̃a. seu multiloq̃a. scurrilitates qq̃ simulẽ ãputande. uꝛe
põmib; siue tristicie ꝓturbatio. fundit⁹ erudiẽda. ẽcupiscentie carnalis ac fi
largurie nr̃i fomes radicit⁹ euellend⁹. ita hui⁹ ac simil⁹; uitiis ẽtr̃usis penit⁹
& abscisis. q̃ hominũ q̃q̃ posse patere ẽspectib; taliq; ut dixim⁹ repurgu emunda
tione ꝓmissa. q̃ simplicitatis & innocentie puritate ꝓficiẽ. iacienda sẽ primũ
ꝓfunde humilitatis iẽcussa fundamina. q̃ sicut turri ĩtritarũ celos ualeant
sustinere. deĩde supponenda uirtutũ spũalis ẽstructio. & abomi discursu
atq; deuagatione lubrica animꝰ inhibendus. ut ita paulatiĩ adẽplationem
dĩ ac spũalis intuit⁹ incipiat sublimari. Quicq̃d ꝫ ante orationis hor̃a anima nr̃a
ceperit. necesse ẽ ut orantib; nob ꝓ ĩgestionẽ recordationis occurrat. Quã obrẽ
quales orantes uolum⁹ iuenir̃. tales nos ante orationis tẽpus ꝓparare debe
mus. exꝑcedenti ꝫ statu mens ĩ supplicatione format̃. Lorũ deiq; actuum
ꝓcũbentib; nob adꝑcẽ. ũborũ qq̃ ut sensuũ ante oculos imago ꝓludens. aut uisu
nos sedm ꝓcedentẽ qualitatẽ. aut tristari. aut ẽcupiscentias causas ue ꝓtinus
retractare. aut risu fatuo qd etiã pudẽ dicere cuuslꝫm scurrilis dicti l facti
titillatione pulsari. aut adpriores faciẽ uolitare discursus. & ideirco q̃d
orantibus nobis nolumus ut irrepat. ante orationẽ deadituꝰ nostri pectoris
extrudere festinemus. ut ita illud aplicũ possimus implere. sine intermissione
orate. & inomi loco leuantes puras manus sine ira & disceptatione. Alias náq;
ꝓficere mandatũ istud ñ ualebimus. ñ mens nr̃a abomi uitiq; purificata
ctagio. uirtutib; tantũ uelut naturalib; bonis dedita. iugi omipotentis dĩ ẽtẽpla
tione pascat̃. Et ꝫ qualitas animẽ ñ inepte subtilissime plumẽ. seu penne leuis
sime cõpat̃. q̃ si humoris cuuspiã extrinsec⁹ accedentis. corruptione uitiata ñ
fuerit ul infusa. mobilitate substantie sue tenuissimi spꝰ aduẽto ul ut na
turaliẽ adsublimia celestiaq; sustollit̃. Sinũ humoris cuuslibet aspergine l
infusione fuerit pregrauata. non m̃ in nullos aeros uolatus naturali mobi
litate raptabit̃. si etiã adima terre concepti humoris pondere dep̃met̃.
ita mens quoq; nr̃a si accedentibus uitiis curisq; mundanis aggrauata non
fuerit. ingie ue libidinis humore corrupta. uelut naturali puritatis
sue beneficio subleuata. leuissimo spiritualis meditationis afflatu sublima
bitur adsuperna. & humilia deserens atq; terrena. ad illa celestia & inuisi
bilia transferetur. Vnde ꝓprie satis preceptis dominicis admonemur.
uidere ne quando grauentur corda ura in crapula & ebrietate & curis
secularibus. Et ideirco si uolumus orationes nostras non solum celos
sed etiã ea que super celos sunt penetrare. curemus mentẽ abomibus

1111

terrenus uitus expurgatā. cunctusq; emundatā fecit; passionū adsubtilitatē
p̄ducere naturalē. ut ita addm oratio eus nullo uitio pondere p̄grauata
ēsse dēat. Notandū tam q̄b; ex causis grauari mentē dns designauerit. Ni
adulteria. nō fornicationes. nō homicidia. nō blasphemias. nō rapinas. q̄ mortalia ee 7
dāpnabilia nullo ignorat. si; crapulā posuit 7 ebrietatē. 7 curas siue sollicitudines
sēculares. q̄ item tū nemo hominū mūdi huius cauē aut dāpnabilia iudicat. ut ē non
nulli q̄ pudē dicē semetipsos monachos nuncupantes. hisdē ipsis distentionib; uel
inanis 7 utilib; ip̄licēt. Que tā lucē secm litterā p̄petra aggrauent animā atq; adō
separent ac dep̄mant abstrena. ē tam ea facilis declinatio. 7 maxime nob q̄ tā
longa remotione abomi seculi huius cōuersatione disiungim. 7 ritus usibilib; curis atq;
ebrietati 7 crapulis. nulla penit occasione miscem. Verū ē alia qq crapula nō min noxia.
7 ebrietas spualis difficili cauanda. cura qq ac sollicitudo cure secularis. q̄ nos ē post
omnū facultatū nrārū p̄fecta renūciationē. 7 uim epularū; cuncta cōtinēnā.
7 q̄dē isolitudine ēstitutos frequēt inuoluunt. Deq̄b; ppheta. exp̄giscimini iq̄t q̄ estis
ebrii. 7 nō anno. memini & nō ebrietate. Cui ebrietatis uinū ēsequent necesse ē
ut sedm ppheta furor draconū sit. ipsiq; uinū equa radice p̄cedat adūre. Uuanea
iq̄t sodome uitis. 7 sarmenta ea gomorra. Vis ē fruct uitis ista atq; sarmenti
germ agnoscere? Vua eorū una fellis. botrus amaritudinis ipsis. Que omia nō fue
rim cunctis uitiis expurgati & abomnū passionū crapula sobrii. absq; ebrietate
uini epularūq; omnū affluentia. erit cor nim ebrietate 7 crapula magis noxia
p̄guatū. Nā q̄ secl̄ares curē ē inos q̄ nullis actib; mundi isti admiscem. cadē nō
nūq̄m possē. manifesta ratione monstrat. sedm regulā senioz. q̄ q̄ eq̄d necessitatē uict
cotidiani 7 icuitabilē usū carnis excedit. adsclarē definier curā ē sollicitudinē
panē. ut ubi gra. si cū possit oratio uni solidi necessitatē nīi corporis expedire.
adduoz l triū solidoz adq̄sitionē nosmet ipsos. ppensiore uelim opere ac labore
distendere. & cū duarū uelamen sufficiat tunicarū. adusū scil noctis ac diei. triū
l uni fieri dni. peurem. cūq; uni siue duarū habitatio sufficiat cellarū. ambi
tione sclari. atq; ā plitudine delectari. uni. seu. v. cellis. 7 has eas dē exāsitu ornat
7 capaciores quā usus desiderat extruamus. passionē libidinis mundalis iq̄b;
possum p̄ferentes. Qd nō sine ī stinctu demonū fieri. manifestissima nos exp̄e
rimenta docuert. Nā quida p̄batissimus senioz. cū transiret uxta cellā
cuiusdā fris. hac anim qua dixim egritudine laborantis. ut pote
q̄ ingrtruendis. reparandisq; supfluis inquietus cotidianis distentionib;
desudaret. & eminus. psp exiret. cū grau malleo sarū durissimū conterere. 7
uidisset; ethiopē quenda assistentē illi. & una cū eode ictus malle

ueteris conseruisq; manib; illidentē. cūq; adoperis ullus instantiā ignaris facib; istigantē. durissime substrixit, ut ipsius dirissimi demonis. & fraudē tante illusionis admiraris. Cū ñ nimia lassitudine fatigar fr̄. requiescere iā finēq; operi uoluissē iponere. istigatione spūs illi animar rursū resumere malleū. nec desinere ab intentione cepti operis urgebat. ita ut huiusdem ei incitamentis infatigabilit sustentatus. tanti laboris ñ sentirē iuriā. Tandē ait senex. tā dira demonis ludificatione promotus. ad cellam fris deuertit. salutansq; eū quid inquit ē fr̄ istud opus qd agis. At ille. laboramus air contra istud durissimū saxū. uixq; illud potumus aliquando cōterere. Adhec senex. Bene, potuimus. Ñ solus eras cū illud cederes. Si; fuit alius tecū quē ñ uidisti. qui in hoc opere ñrā adiutor qm uolentissim impulsor adstabat. Et ideo arco morbū ambit sclaris nris mentib; ñ mee. ñ utiq; eorū tantū negotiorū abstinentia cōpbabit. q̄ & si uelim cupere & explere ñ possum. neq; illarū despectus rerū qs si affectauerim tā apud spūales uros q̄m apud seculi homines. notabiles pma fronte reddem. Si; cū & illa q̄ nre supperunt potestati. honestate qda uidentē obumbi. rigida mentis districtione resp uum. & reuera ñ minus hec q̄ parua uidentē & minima. quēq; abhuc q̄ nre professionis sē cernim indifferentē admitti. p̄fectate sua aggrauant mtē. quā illa maiora q̄ secdm suū statū seculi sensus iebriare cōsueruntñ sinentes depositā fece terrena. addm iq sēp defixa ee debē intentio monachū respuere cui abillo sūmo bono & parua separatio. mors p̄sens acpniciosis iteritus ē credend. Cūq; mens talis fuerit tranquillitate fundata. & abomni carnaliū passionū ngrib; absoluta. & illius sūmoq; bono tenacissima adheserit cordis intentio. aplicū illud iplebit. sine intermissione orate. & iom loco leuantes puras man sine ira & disceptatione. haec puritate si dici potest sensu mentis absorto. ac deterreno situ adspūalē atq; angelicā similitudinē reformato. qcq̄d inse receperit. quicq̄d tractauerit quicquid egerit. purissima ac sincera erit ratio. Germanus. Trina similimodo atq; cadē facilitate qua semina spiritaliū cogitationum plerumq; concipimus. etiam perpetuitatem earum possidere possimus. Cum enī fuerint siue permemoriam scripturarum. seu per recordationem spiritualium quoq; actuum. uel certe per intuitū sacramentorum celestium nostro corde concepte. insensibili quadā fuga lapse quantocius euanescunt. Cūq; alias q̄s libē occasiones

e monachi

VII

spualiū sensuū mens nra reppert. rursus aliis irreptionib' ipse q; que apphense fuerant. lubrica uoluptate diffugiunt: ita ut nullā ēstantiā sui retinens anim'. nec potestate ppa scārū cogitationū possidens firmitatē. etiā tē cū eas uidet ut cūq; retinere. fortuitu illas æ non dem dustria ēcepisse credat. Quom enī ortus earū nro arbitrio putabit assenbend' q rū pseuerantia n ēsistit inob'. S; ne forte sub hui' questionis idagine acepto narrationis ordine longi' euagantes. expositionē ppositā sup orationis statu diuti' retardem'. suo hanc tēpi reseruantes. & qlitate orationis instantissime qs i forma rt. pserū cū nullo tēpe nos abea cessare. beat' apls moneat dics. sine mī missionē orare. Tr. idō pmū & qlitate ei' desiram' istitui. id ē qlis debeat emitti sēp oratio. deinde qlit' banc eandē que cūq; ē possidere. uel exercere sine itermissionē possim'. Non enī parua cordis ītentionē eā pfici posse. 7 experientia cotidiana æ psequutio. tue scitatis ostendit. q finē monachi. acto' pfectionis calm in orationis ēstimationē ēsistere definisti. Isaac. Unius' orationū speries. absq; ingenti cordis. atq; animę puritate 7 illuminationē sci spūs arbitror cōphendi nō posse. Tot n sūt qt in anima una. immo i cunctis aiab' stat' queunt qlitates q; generari. Tr. idō licæ sciam' nos' phebitudine cordis nī unius orationis speries n posse pficere. tam in qntū medio ētas experientię mę. assequi' pualuerit. digerere eas ut cūq; tēptabim'. Sdm mēsurā nāq; puritatis in q mens una quęq; pfectū. 7 qlitate stat' iq ut excedentib' iclinat'. ut pristina renouat' i dustriā ipse q; monitis singulis reformam'. Tr. ideo circo uniformes orationes emitti sēp a nemine posse ēstimū ē. Alit n q'q; supplicat cū alacer est. alit cū tristicię seu desperationis pondere p grauat'. alit cū spualib' succesib' uigę. alit cū ipugnationū mole & p mit'. alit cū uenia peccatę. alit cū adq̄sitionē gr̄ę. seu cur' libæ uirtutis exposcit. uel certe extinctionē cuiuscūq; uitii depcat'. alit cū ēsideratione gehenne ac futuri iudicii timore cōpungit'. alit cū spe futurę bonę. desideriog; flamat'. alit cū imne cessitatib' ac piculis. alit cū insecuritate ut tn qlitate usat'. alit cū sacrāmtę celestiū reuelationib' illustrat'. alit cū tenuitate uirtutū ac sensuū aridi tate ēstringit'. Et ideo circo his sup orationū qlitate digestis. licæ n qntū exposcit materię magnitudo. si; qntū ut tēpis admittit angustia. ut certe cape tenuitatis ingenii nī æ cordis pualæ hebitudo. maię nob nē imminę difficultatis. ut ipsas singillatim orationū speies exponam? q's apls q̄dripartita ratione distinxit ita dics. dep cor itaq; pmo. omniū fier obsecrationes. orationes. postulationes. gratiārū actiones. Que n inanit' abapto ita fuisse diuisa mini-

VIII.

VIIII.

me dubitandū ē: ⁊ p̄mittus indagandū q̄d obsecrationē. qd oratiōē. qđ postulationē. qđ gr̄arū actiōē signet. Deinde p̄q̄rendū utrū hē. uñ. spēs aboriantē sint partē assumēde. idē utrūm simul iuna q̄q; supplicatiōē iungam. anuersi singillatī q; sint offerēde. utputa nē q̄dē obsecrationēs. nē aū postulationēs. seu gr̄arū actiōēs oporteat p̄mi: ancerte alr̄ q̄dē obsecrationēs. alr̄ū postulationēs. alr̄ gr̄arū actiōēs. dō debēt exhibere. scdm̄ mēsurā scientiæ ętatis suę: in q̄ una quęq; mens p̄intentiōis p̄fecit ĩdustriā

x. Tertio p̄mū p̄petrates ipse sunt nominū uerboꝝ q; tēpan de. ac discutiendū q̄d ĩter orationē ⁊ obsecrationē ⁊ postulationē mūt sit. deīde simili t̄ p̄scrutandū utrū singillatī sint. an partē exhibende. tertio ĩ dagandū. utrū ē ipse ordo q̄ ita ē apli auctoritate dispositus. aliq̄d ap̄lr̄ instituat auditorē. an sīplicit̄ accipienda sit ista distinctio. ⁊ differentē putanda sit ab illo talit̄ fuisse digesta: q̄d m̄ uidet̄ satis absurdū. Non n credendū ē aliq̄d tēnsitorię ac sine ratiōe spm scm̄ p̄tulisse p apl̄m. Ꝛ id circo eodē q̄ cepim⁹ ordine put dns donauerit singula rēctetem⁹.

xi. Dep̄cor rtaq; p̄mo oīū fieri obsecrationēs. Obsecratio ĩploratio ē. seu petitio p peccatis. q̄ ul p̄sentib⁹. ul p̄teritis admissis suis. unus q̄sq; cōpunct⁹. ue

xii. niā dep̄cat. Oratiōēs sūt q̄bus aliq̄d offerim⁹. seu uouem⁹ dō: q̄d grece dicit̄ ey:xh. idē uotū. Hā ū dicit̄ ĩ greco τaceγxaн. μos. τω. ko. apoδω co. in latino legit̄ uota mea dño reddā. Quod scdm̄ p̄petratē ūbi ita exp̄mi potest: oratiōēs meas dño reddā. Et illud q̄d legim⁹ ĩ ecclāste. si uoueris uotū dōne morā feceris reddere illud: in greco scribit̄ similit̄. eaнeγxнe γxнн. τω. kω. idē si oraueris orationē dño. ne morā feceris reddere illā. q̄d ita ab uno q; nō m̄ implebit̄. Oramus cū renuntiantes huic mundo. spondem⁹ nos mortificatos cunctis actib⁹. ⁊ cuersatiōi mundane tota cordis intentiōe dño seruturos. Oram⁹ cū pollicem⁹ sēctari honore c̄trepto ac tremis oppib⁹ spretis. inopi c̄t̄tiōe cordis. ac pauptate sp̄s nos dño cohesuros. Oram⁹ cū p̄mittim⁹ nos purissimā corpis castitatē. seu ĩmobilē patientiā exhibituros ee p̄petuo. ut cū de corde nro radices nre. siue t̄rtię mortē opantis uouem⁹ fundit⁹ eruendas. Quę cū desidia resoluti. atq; ad amiq̄ uitia recurrentes minime fecerim⁹. erim⁹ orationū nr̄arū. ac uotoꝝ rei: dr̄q; de nob. melī ē non uouere. q̄ uouere ⁊ nō reddere. Qđ scdm̄ grecū dici potest: melī⁹ nō ē orare q̄ orare ⁊ nō reddere. Tertio loco ponunt postulationēs. q̄s p alios q̄; dū sum⁹ ĩ feruore sp̄s cōstituti solem⁹ emittere. ut p̄ cāris scilicet nris. ut p̄ totē mundi pace poscentes ut ipsi⁹ apli uerbe loq̄r: cū pomib⁹ hominib⁹ pregib⁹ ⁊ oīb⁹ q̄ ĩ sublimitate sūt suppli

cam. Quarto deinde loco gr̃arũ actiõ ẽ ponend̃. q̃ mens ut cũ p̃tita dĩ ve- ·xiii·
colit beneficia. t cũ p̃sentia cr̃eplat̃. seu cũ futurũ que q̃nta p̃parauerit ds̃ his
q̃ diligũt eũ. p̃spicit. p̃ ineffabiles excessus dño refert. Qua ẽ itemtiõe nũq̃ p̃ces
ubiores emitti solent. dũ illa q̃ reposita sũt i futuro scõr̃ p̃mio purissimis oculis
intuendo. ineffabiles dõ gr̃as cũ imenso gaudio sp̃s nr̃ ifligat effundere.

Exq̃b̃ q̃tuor sp̃eb̃. licẽ nũnq̃ soleant occasiões supplicationũ pinguiũ gene- ·xiiii·
rari. nã. q̃ de obsẽctiõis specie. q̃ dec̃punctiõe nascit peccator. q̃ de oratiõis
statu q̃ defidutia oblationũ. q̃ cõsũmatiõe uotor. p̃ cõscientie. p̃fluit puritate.
q̃ de postulatiõe q̃ de caritatis ardore. p̃cedit. q̃ de gr̃arũ actiõe q̃ beneficior. di
e magnitudinis. q̃ pietatis. et cõsid̃atiõe geñat. Feruentissimas sepissime
nouim. p̃ces ignitas q; p̃duc. ita. ut ẽ tẽ omis q̃s p̃dixim. sp̃es oĩb̃ hominib̃
utiles. ac necessarias inueniri. ut i uno eo dẽ q; m̃ uno. nẽ q̃ de obsẽctionũ.
nẽ aũ orationũ. nẽ postulationũ puras. ac feruentissimas supplicatiõe fluã
ar̃ emittat affect. tam p̃ma adcipientes uidet peculiari p̃tinere. q̃ ad huc
uicior suor̃ aculeis. ac memoria remordent. sed̃ ad illas q̃ i p̃fectu ia spuali
appetitu q; uirtutũ q̃ da mitis sublimitate cõsistunt. t cia ad eas q̃ p̃fectiõem
uotor suor̃ opib̃ adiplentes. intẽdẽ paluis q̃; cõsid̃atiõe fragilitatis eor̃. ac
caritatis studio p̃uocant. q̃rta ad illos q̃ ia penali cõscientie spina de cordib̃
euulsa. securi ia munificentiaf dñi. ac mĩseratiõe q̃s ut ip̃tito t̃buat. t i
p̃senti largit̃. t p̃parat i futuro. mire purissima refectantes. ad illa ignita. q̃
ore hoĩnũ nec cõp̃hendi nec exp̃mi potest oratiõne. feruentissimo cord rap
tant̃. Ha. nũq̃ mens q̃ illũ ueru puritatis p̃fectu affectu arq; i eo ia cepit rabi
cari. sole hec oĩa simul paritq; cipiens arq; imod ũ cui dã i cõp̃hensibilis.
ac rapacissime flãme cuncta p̃uolitans. i effabiles ad dm̃ p̃ces purissimi u
goris effundere. q̃s ipse sp̃s iter pellans gemitib̃ i enarrabilib̃ ignorantib̃ nob
emittit ad dm̃. tanta sciẽs i illis hore momto cipiens. q̃ effabilit̃ i supplica
tiõe p̃fundens. q̃nta ñ dicã ore p̃currere. sed ne ipsa q̃dẽ mire ualeat alio
tẽpe recordari. t ride ẽ q̃d i q̃libẽ mĩsura q̃s posit̃. ũ nũq̃ puras i tentas q;
p̃ces i uenit̃ emittere. q̃. q̃ de illo p̃mo q̃ humili ordine q̃ẽ sup recordatiõe fu
turi iudicii. is q̃ adhuc subtrahi ẽ pena. ac metu examinis cõstitut̃. ita ad ho
ra cõpungit̃. ut ñ minore sp̃s alacritate de obsẽctionis pinguedine repleatur.
q̃ ille q̃ p̃ puritatẽ cordis sui munificentia dĩ p̃lustrans arq; p̃currens. in
effabili gaudio leticiaq; resoluit̃. ·xv·

Incipit secũdm sententiã dñi

plus diligere. q̃ sibi met ãpliora cognoscit̃ i dulta. Tam experiende sũt nob
p̃fectũ uite. cõsũmatiõẽq; uirtutũ ille poti̇ supplicationũ sp̃es. q̃ ut de

ē trēplatioē fuit q̄ bonq̄. uel decantatis ardore fundunt. seu certe ut humi
lr̄ secdm inciplentiū misiuā loq̄r. pad q̄ sitioē q̄rū cūq; uirtutū. seu utiū cui
libē extinctioē genant. Alit ꝫ adilla sublimiora q̄ p̄ dixim⁹ supplicationū
genera puenire nullaten⁹ potem⁹ nīp ordinē postulationū istarū sēnsim
mens nīa fuerit. q̄ datū q; puecta. xvi. Bas q̄ttuor supplicationū spēs tra
dns exēplo suo nob⁹ iniciare dignat⁹ ē. ut i his q; ipleri illud q̄d de ipso dicit.
q̄ cepit iūc facere 7 docere. Hā obsecrationis genus assumit cū dic. pat si possibile
ē trānseat ame calix iste. ut illud q̄d expsona ei⁹ cantat i psalmo. ds ds mis respice
in me. q̄re dereliq̄sti me. aliaq; his similia. Oratio ē cū dic. ego clarificaui te sup
tra. op⁹ cōsūmaui q̄d dedisti m̄i. ut faceret. siue illud p eis sēcifico me ipsū. ut sint
et ipsi sēcificati i ueritate. Postulatio ē cū dic. pat q̄s dedisti m̄i. uolo ut ubi ego sū 7
ipsi sint mecū. ut uideant glām meā q̄ dedisti m̄i. ut certe cū dic. pat ignosce
confiteor tibi eis. nā nī sciūt q̄d faciunt. Gratiārū actio ē cū dic. dne pat celi 7 tre. q̄ abscondisti
hec a sapientib⁹ 7 prudentib⁹. 7 reuelasti ea paruulis. Ista pat. q̄ sic fuit placitū ān
te. Vl certe cū dic. pat grās ago qm audisti me. ego aūt sciebā q̄ sēp me audis. Que
tam supplicationū genera. licet singillatim. ac diūsotrēpe secdm illū. q. cōphen
dim⁹ modū id ē dns nr distinxerit offerenda. tam ē simul ea i supplicatioē
p̄fecta cōphendi posse. ut enchiridē suis ostendat exēplis. p illā scīl orationē q̄ ad
finē euangliū secdm iohannē legim⁹ eū copiosissime pfudisse. Ex cui⁹ textu q
longū ē umūsa p cunctā diligens i q̄sitor hec tra ee lectioīs ipsi⁹ serie potent
edocer. Que sensū apls q̄; ad philippenses. has uīas spēs supplicationū aliq̄tū
immutato ponens ordine. euidenter expressit. ostendit q; debere eas nō nūq̄ simul
sub ardore supplicatioīs offerri tra dicens. Si; i omni oratioē 7 obsecrationē cū grārū
actioē petitiones ure innotescant apud dm. Et q̄d uoluit nos in hoc specialius
erudire. q̄d 7 i oratioē. 7 i obsecrationē grārū actio debeat cū postulatioē misceri.
Hec ita q; supplicationū genera. sublimior adhuc stat. ac p̄celsior sub lequet.
q̄ ē trēplatioē di solet k antatis ardore formari. p quā mens illi⁹ dilectioē
soluta atq; derecta. familiarissime dō uelut pat ppo peculiari pietate
colloq̄t. Que statū debere nos diligenter expetere. formula dnice oratiōis
instituit dicēs. pat nr. Cū q̄ unū sit atis dm. ac dnm patrē nr̄m ee uoce ppa
citem. p fecto de editioē seruili i adoptionē filioq; nos p fitem alitos.
adiciemus deide q̄s inceptis. ut cōmorationē ure p̄sentis q̄ hac degim⁹
terra. ut ut peg̃rnā atq; anr̄o nos patre longissime sepantē toto hor̄ore
uitantes. ut illā pot⁹ regionē i q̄ patrē nr̄m cōmorari fatem⁹ sūmo de
sidero pperem⁹. nichil q; admittam⁹ ei⁹ modi q̄d dignos nos hac nīa pfes

fessioē ac nobilitate tante adoptiōis efficiens. & hereditate patna uelut de
generes puæ. & nā nos faciat iustitiæ ei⁹ ac seueritatis in currere. Inquē fi
liq; ordinē gradūq; pcedi. illa ē minuo quę ē i bonis filiis pietate flagbim⁹. ut tā
non p nīs utilitatib⁹. q; p nīs patris glā impendam⁹ totū affectū dicentes ei. sēificet
nom tuū. nīm desiderū. nīm gaudiū. glām nīi patis esse testantes. imitatores ul
luis effectu q dix. q alemet ipso loq; glām p pā queri. q aū queri glām ei⁹ q misit
illū. hec uerax ē. z in iustitia i eo non ē. Deinde uas electiōis hoc replet affectu. & ana
thema fieri optat a xp̄o. dū m ei familia multiplex adq̄rat. z ad glām sui patis sal
uti⁹ ilustrię plebis accrescat. Securus q optat mitte p xp̄o. q nouit neminē mori
posse pūta. Et ūum gaudem⁹ iq̄d q̄ndo nos i firmi sum⁹ uos aū potentes estis. Et
q̄d mīū si uas electiōis p xp̄i glā. z fim suo⁹ ēuersioē. gemis q; pullegio. anathe
ma fieri optat a xp̄o. cū micheas q; pphā uelit m dacē fieri. z ilp̄ano ē sci sp̄s
alienū. dū m plagas illas z captiuitatis exitia q̄ sua uaticinia p̄dixerat. plebs iu
daice nationis euadat. Vtinā iquiens n esse uir habens spm. z m̄datiū poti⁹ loq̄er.
ut p̄ mittam⁹ illū legis latoris affectū. q cū filiis suis etā pīis n̄ renuit ire
dicēs. obsēe dne peccauit pop̄s iste peccatū magnū. aut dimitte eis hanc noxi
am. aut si n̄ facis dele me de libro tuo quē scripsisti. Potest aū ē grue satis istud q̄d
dicit sēificet nom tuū & talit accipi. sēificatio dī nā p fectio est. hīa q; dicentes
ei sēificet nom tuū. aliis uerb⁹ hec dicim⁹. tales nos facito pat. ut sēificatione
tua uel intelligere q̄nta sit. uel cape mereamur. vt certe nā conūsatioē spūali
sēs appareas. Q̄d tē efficaciter ipletur in ob. q̄ndo uident hōines opa nā bona. &
glorificent patrē nīm q in celis est. Sed ā petitio mitis puritissime aduc .xvii.
nire iā iā in regnū sui patis exoptat. ut istud scit q̄ cottidie xp̄c regnat i scis. quod
ita fit cū diaboli ipio p extinctionē fetentiū uicio⁹ de cordib⁹ nīs pulso. ds i nob
puritatū bonā flagrantiā cepit dnari. z deuicta fornicatioē castitas. superbia
rore tranquillitas. calcata superbia humilitas i nā mīte regnauerit. vt certe illud
q̄d p̄stituto tēpe om̄ib⁹ ē p fectis. ac dī filiis generaliter repmissū. i q̄ eis dicet a xp̄o. ue
nite benedicti patris mei. possidete paratū uob⁹ regnū ab stitutione mundi. iterum
illud q̄dā m illud obturib⁹ ac defixis. desiderans z exp̄ectans dicens q; ad eū. uenī
at regnū tuū. Ilouit testimonio ēscientie sue. cū apparuerit mox ei se futū
esse ēsortē. Hec enī dicere. ut optare ēminosa nulli audebit. q nec uidere ibu
nal iudicis uolat q̄sq; sub aduentu eius palmā. n̄ pmia suis meritis. sed penā no
uit primus repensanda. Tertia supplicatio ē filiq; fiat uoluntas sic in .xviii.
celo z in terra. Ilon potest esse tā maior oratio. q optare ut in terra mereamur celes
tib⁹ coeq̄ri. Nā q̄d ē aliud dicere fiat uoluntas tua sic i celo & in tra. q̄ ut simt

hommes similes angelis. 7 sic uoluntas di abillis impleť icelo. ita etiã hi qui in tra sť nt suã. s; et umũsi faciant uoluntatẽ? Hoc q; nemo ex affectu dicere ꝑ ualebit. nisi solus q dñm credit oĩa q̃ uidentť. uel adu ersa. ut ꝑspa. pnis uti litatib⁹ dispensare. magisq; eũ ꝑ salute suor. 7 cõmodť ꝑuidũ. atq; sollicitũ. q̃ nos ipsos esse ꝑnob. Vel taliť accipiendũ. uoluntas oĩũ sal⁹ ẽ di. secm illã beati pauli sententiã. q oĩs hoĩnes uult saluos fieri. 7 ad agnitionẽ ue ritatis uenire. De q̃ & uoluntate esay as ꝑphia exꝑsona di patris. 7 oĩs in q̃d uoluntas mea fiet. Dicentes g̃ ei fiat uoluntas tua sic icelo & in tra. hic eũ aliis uerb oram. ut sic hi q icelo sť. ita oĩs q in tra cĩsistunt tua ꝑ agnitionẽ saluentť.

xiiii / ephrision Deinde panẽ nr̃m epiyocyon. id ẽ sup substantialẽ da nobis hodie. q⁹ alr euangelista cottidianũ dixť. illud nobilitatis ac substantie eius. significans q̃litatẽ. q scit & sup oĩs substantias sit. atq; oĩs creaturas sublimi tas magnificentie er⁹ ac scĩficatiois excedat. hoc ũbo ꝑpetatẽ usus ipsi⁹ atq; utilitatis exꝑsit. Nã cũ dic cottidianũ. ostendit q̃d sine ipso nullo die spũa lẽ uã carpe ualeam⁹. Cũ dic hodie. ostendit eũ cottidie esse sum dũ. 7 hesternã ꝑbationẽ er⁹ nr̃i sufficere. nr̃i nob hodie q; similiť fuerit attributus. omiq; nos tẽpe hac orationẽ debere ꝑfundere. Indigentia eius cottidiana cõmonet. q nẽ dies q n opus sit nob huius esu. ac ꝑceptioẽ cor ruptionis nr̃i hominis cfirmare. licꝫ istud q̃d dr̃ hodie 7 ad ꝑsentẽ uitã possit intelligi. idẽ dũ hoc sclõ cõmoram. ꝑsta nobis hc panẽ. Nouum. h. eũ his q meruerint ate & ĩ futo esse ꝑstandũ. s; rogamus ut eũ nob hodie largiaris. q nisi eũ ꝑ ipe q̃s in hac uita meruerint. illa ei⁹ particeps esse nꝑterit.

xv Et dimitte nob debita nr̃a sic 7 nos dimittim⁹ debitorib⁹ nr̃is. O mi effabilis di clemẽtia. q̃ nisi solũ nob oratois tẽ dictã formã. uerũ 7 acceptabilẽ sibi ĩ nob mox nr̃os ĩstituit disciplinã. ac p necessitatẽ tẽ dite formule. q̃ sẽ ꝑ cipit a nob sẽp oran. ire parit ac tẽticie euellit radices. s; & occasionẽ rogan tib⁹ tbuit. eisq; reserat uiã. ĩ q̃ clemens ac piũ ergo sẽ ꝑuocent di iudiciũ ꝑ mulgari. 7 q̃da m̃ potestatẽ tbuit q̃ iudicis nr̃i possim⁹ sententiã tẽpare. a sue niã delictor. nr̃or. exẽplo eũ nisi remissois hortantes. du dicim⁹ ei dimitte nob sic & nos dimittim⁹. Itaq; secuꝝ hui⁹ oratois fiducia. de suis admissis uenia postulabit. q̃sq; remissi⁹ erga suos dũ tarat. nisi erga dñi sui exterit debitor. Solem⁹ 7 eni nisi nulli q̃d ẽ deti erga illa q̃de q̃ admittunť adiuniã di q̃ uis magnos sint ẽminũ placidos nos & clementissimos exhibere erga nr̃ũ ũt paruis simarũ offensionũ debita exactores imites. atq; inexorabiles iueniri. Quisquis g̃ ĩse delinquenti fri nisi ex corde dimiserit. nisi dulgentiã. s; ẽ depnationẽ de pcatioe sibimet impetbit. suaq; ꝑfessioe semetipsũ posce & durꝰ iudicari sicens

remitte michi sic ego remisi. Quod cū illi scdm suā petitionē fuerit repen
satū. q̄d aliud subsequet. q̄ ut exemplo suo īplacabili ira 7 īremissa senten
tia puniat. Ideoq; si cleīt uolum⁹ iudicari: nos q̄; erga illos q̄n nos de
liquerunt oportē esse cleīt, tamū ꝫ remittet nob: q̄ntū nos remisim⁹
mus eis q̄ nob q̄cūq; malignitate nocuerunt. Quod formidantes ñ nulli
cū īecclā hec oratio abuniūsa plebe ēcmr hunc locū tacitī p̄mittum.
ne scilicē semetipsos obligare pos⁹ q̄ excusare sua pfessioē uideant. ñ
intelligentes q̄d frustra cauillatioēs has iudici omiū p̄tendere moliant.
q̄ quē admodū iudicat⁹ sit supplicib⁹ suis uolut p̄monstrare. Dū ꝫ erga
eos ñ uult immitis atq; īexorabilis īuenit formā sui iudicii designauit.
ut quē admodū nos ab illo iudicari cupim⁹ ita nos fr̄s siq̄d īnos deliqué
rint iudicem⁹ q; iudiciū sine misedia er q̄ ñ fecerint misedia.

Deinde seq̄t. Et ne nos īducas ītēptationē: de q̄ ñ minima nascit q̄stio. .x.xi
Si ꝫ oram⁹ ne p̄mittam⁹ tēptari. 7 unde erit īnob uirt⁹ cōstantie cōpban
da scdm illā sententiā. omīs uir q̄ ñ est tēptat⁹. ñ ē pbat⁹. Et iterū beat⁹ uir
q̄ suffert tēptationē. Non q̄ hic sonat ne īducas nos ītēptationē. idē ut
ñ p̄mittas nos aliq̄ndo tēptari: s; ne p̄mittas nos intēptatioē positos su
pari. Tēptatus ē enī iob: s; ñ est inducē in tēptationē. Non ꝫ dedit īsipiēntiā
dīqua dōnec ad illā ad q̄ thebaī tēptatoris uoluntatē ore impio blasphemus ī
tuit. Tēptatus ē abrahā. tēptat⁹ ē ioseph. s; neuī illoꝝ īductus ē ītēpta
tionē: q; nullus eoꝝ cōsensū p̄buit tēptatori. Deiq; seq̄t. s; libera nos a
malo. idē ne p̄mittas nos a diabolo tēptari sup̄ q̄o possim⁹? s; fac cū tēpta
tioē. ut exitū sustinere possim⁹. Videt⁹ ꝑ q̄lis nob a ipso q̄ p illā exoran
dus ē iudice. oratioīs sit modulus. 7 forma ꝓposita. iq̄ nulla diuitiarū pe
titio. nulla memoria dignitatū. nulla potentat⁹ ac fortitudinis postula
tio. nulla corporeę sanitatis. seu tēpalis uite mītio ēt̄anet. Illicit ꝫ cadu
cū uult a se nichil uile. nichil tēpale ēternitatū ēditor īplorari. Itaq;
magnificentię ei⁹ ac munificentię maximā irrogabit iuriā. q̄sq; hui⁹
sēpitīs petitioīb⁹ p̄t missis. tīsitorū aliq̄d et caducū ab eo maluerit
postulare. 7 offensā pot⁹ q̄ proptiationē iudicis sui uilitate oratioīs īcurrē.
Hec ꝫ oratio licē omnē uideat pfectioīs plenitudinē attinere. ut pote q̄ ipsi⁹ .x.xii.
dīm auctoritate uel īniciata sit uel statuta. p̄uehit tamē domesticos suos
ad illū p̄celsiorē quē supi⁹ cōmemorauim⁹ statū. eosq; ad ultā ignēā ac per
paucos cognitā uel exptā. immo ut ꝓpius dixerī ineffabilē orationē q̄ du
eminentiore pducit: q̄ omnē īnscendens humanū sensū nullo ñ dicam

sono uocis. nec linguę motu. nec ulla uerbǫ pnuntiatiõe distinguit. ſ; q̄ mens
infusiõe cęlestis illi⁹ luminis illustrata. non humanis atq; angustis designat
eloq̄is. ſ; cōglobatis sensibus uelut de fonte q̄dā copiosissimo effudit ubrim.
atq; ineffabiliter eructat. ad dñm. tanta pmens illo breuissimo tēpis pūcto. q̄n
ta nec eloq̄ facile. nec pcurrere mens in semetipsa reūsa pualeat. Quę statū dns
q̄; nr. illarū supplicationū formula. q̄s ut solus in monte secendens. ut tacite
fudisse describit similiter figuraut. cū in oratiõis agonia ēstitut. etiā gutta
sanguinis imitabili ītentiõis pfudit exemplo. Quis ū possit diūsitates
& causas ipsas atq; origines cōpunctiõū q̄nta libę expientia pdit⁹ sufficiem
exponere. q̄b⁹ in flāmata mens. atq; succensa adoratiões purat. ac feruentissi
mas icitat. q̄ ꝯ pauca q̄ntū potuerim⁹ ad pīsens p illuminatiõnē dñi remi
nisci. exēpli gr̄a pponem⁹. Non nūq̄ 7 eni psalmi cui⁹ cūq; ūsi cal⁹ occasiõnē
oratiõis ignitę decantantib⁹ nob⁹ pbuit. in nr̄ canora frīne uocis modulatio
ad ītentā supplicationē stupentiū animos excitauit. Nouimus q̄; distinctio
nē q̄ntitatēq; psallentes. etiā astantib⁹ plurimū ētulisse feruoris. nec n̄ ex
hortatio uim pfecti. 7 collatio spūalis frequent⁹ ab ubinimas pces iacentiū ere
affectū. Scim⁹ etiā fris seu cui⁹ libę ītūtu. nimi⁹ nos ad plenā cōpunctiõnē
fuisse raptos. recordatio q̄; repens ac neglecta gemitę n̄r nūq̄ nob⁹ salutare ipsi i
uexit ardorē. atq; ī hic modū nulli dubiū ē occasiões innumeras n̄ de ee. q̄b⁹ p
dī gr̄am tepor ac sōnolentia nr̄a nr̄ū ualeat excitari
Quę admodū ūt q̄b⁹ mod⁹ ifte ipse cōpunctiões deitimis aīe cōclaui⁹ pferantur.
n̄ minoris difficultatis ē ī dagare frequent⁹ u. pīessabile gaudiū. 7 alacritatē
spc. salubrime cōpunctiõis fruct⁹ em̄ q̄n⁹ tra. ut ē in clamores q̄s dā intoleru
bilis gaudii īmensitate pr̄upat. & cellā uicinā iocunditas cordis. exultatiõis q
penetret magnitudo. Non nūq̄ ū tanto silentio mens i tra secretū pfunde
tacit⁹ intratis abscondit. ut omnē penit⁹ sonū uocis stupor subite illuminatiõis
ī cludat. omnq; sensus attonitus sp̄s. uel ēmineat in intrinsec⁹. ut emittat. ac deside
ria sua gemitib⁹ ineffabilib⁹ effundat ad dñm. Int⁹ ū ūtrame cōpunctiõis do
lore supplet⁹. ut alias eū diligere. n̄ lacrimarū euaporatiõe n̄ possit.
German⁹ hunc eq̄dē cōpunctiõis affectū. ex parte aliq̄ mea exiguitas n̄ igno
rat. frequent⁹ u. recordatiõe delictor⁹ meor⁹ oborti⁹ lacrimis. ita sū hoc in
effabili ut pfatus es gaudio unsitamte dño uegetat⁹. ut despare me uenia
illor⁹ n̄ debere. letitie ipsi⁹ magnitudo dictaret. q̄ statu reor nichil ee sub
tilius. si reparatio ei⁹ mō subiacere arbitro. sīa n̄ nūq̄ cupiens ad similē lacri
marū cōpunctiõnē totis uīs excitare. omnq; errores meos atq; peccata in

oculos ſtamens: ubiqꝫ illã fletũ reuocare ñ possũ: ⁊ ita oculi mei i modũ cuꝛdi
duſſime ſilicis p̃durant. ut nulla pꝛsus exeꝛs humoꝛis gutta diſtillet: ⁊ ideo q̃ntũ in
illa laꝯmaꝝ pfuſioe ẽ gaudeo: ⁊ tantũ doleo q̃ illã cũ uoluero recupare ñ ualeã.
℣ Sat. ſion omiſ laꝯmaꝝ pfuſio. uno affectu. uel una uiꝛtute depmit. Alit. ⁊
ille emanat fletuſ. q̃ peccatoꝝ ſpina coꝛ nr̃m ẽpungente pferꝫ. de q̃ dr̃. labo
raui in gemitu meo. lauabo p̃ ſingulas noctes lectũ meũ. laꝯmis ſtratũ meũ
rigabo. Et iteꝝũ. deduc q̃ſi torrẽtẽ laꝯmas p die ⁊ nocte. ⁊ ñ deſiciat pupilla oculi tui. Alit q̃ de ẽtẽplatioe ẽtnoꝝ bonoꝝ. ⁊ deſiderio
futuꝛe illius ꝯlamantis eꝝoꝛ. p̃q etiã ubioꝛes laꝯmaꝝ fontes deꝛitoleran
tia gaudii. ⁊ alacꝛitatis imenſitate pcurꝛunt. dũ ſitit aia nr̃a addm̃ fontẽ uiuũ
diẽs. q̃ndo uenia ⁊ apparebo añ ẽſpectũ di. Fuerunt m̃ laꝯme mee panes die
ac nocte. cũ eulatu cottidie ⁊ laꝯmatioe p̃clamans: heu m̃ q̃ incolat̃ mis p̃
longat̃ ẽ. ⁊ multũ i cola fuit aia mea. Alit pfluunt laꝯme. q̃ abſq; ulla q̃de
letalũ ẽminũ ẽſcientia. ſ; tam̃ demeꝝ gehenne. ⁊ tꝛibulis illi⁹ iudicii recor
dationẽ pcedꝝ. ſuꝰ tꝛoꝝ pculſus oꝝat ad dñm̃ ñ inꝝes q̃ens iudiciũ cũ ſer
uo tuo: q̃ ñ iuſtificabit i ẽſpectu tuo omis uiuens. Est etiã laꝯmaꝝ aliud
genus. q̃d ñ p̃ ſua ẽſcientia. ſ; p aliena duꝛicia peccatis q; gen̄at̃. q̃ ſamu
el ſaule. q̃ illã q̃; cuntate ieꝝlm. uel dñs in euangl̃o. ubi i p̃mis ieremias
fleuiſſe deſcꝛibit̃. ita dicens. q̃ſ dabit capiti meo aq̃. ⁊ oculis meis fontẽ
laꝯmaꝝ. ⁊ plorabo die ⁊ nocte. interfectos filie pli mei. ut certe q̃les
ille ſt̃ laꝯme de q̃b̃ in pſalmo. c. p̃mo camit̃. q. comedi ſic panẽ manducaui.
⁊ poculũ meũ cũ fletu miſcui. q̃s certũ ẽ non illo affectu p̃mi. q̃i ſexto
pſalmo exp̃ſona penitentis emergit. ſ; pauꝛietatis b̃ uite hui⁹ atq; angui
tiis ⁊ eꝝoꝝ mis. q̃b̃ iuſti i hoc mundo poſiti depmunt̃. Quod etiã pſalmi ip
ius ñ ſolũ textus. ſ; etiã titulus euidenter oſtendit. q̃ exp̃ſona pauꝛis illi⁹
de q̃ i euangl̃o dr̃: beati pauꝛes ſpũ. q̃m ipſoꝝ ẽ regnũ celoꝝ ita deſcꝛibit̃. ⁊
oratio pauꝛis cũ anxiat̃ fuerit: ⁊ coꝝã dõ effuderit p̃ce ſuã.
bhis q̃ laꝯmis multũ diſtant ille. q̃ obdurato coꝛde de ſiccis oculis exp̃ri
munt̃. Quas licet ñ penit̃ ifructuoſas ee credam̃. bono tñ p̃posito earũ et
attẽptata emiſſio. ab his p̃ſertim̃ q̃ nec dũ uel ad ſcientiã puenere pfec
tã. uel p̃ſtinoꝝ ſeu p̃ſentiũ uicioꝝ potuerit̃ ad puꝛũ labe emundari. ab
hiis tamen q̃ affectũ tã tiniere uiꝛtutũ. ne q̃q̃ debeꝝ hoc m̃ eꝝoꝝ q̃ri
p̃fuſio laꝯmaꝝ. nec exꝛtioris hoīis magnope aſſertandi ſt̃ fletuſ. qui
etiã ſi fuerint ut eũq; pꝛoducti: nũq̃ ꝓtingere illã ſpontaneaꝝ
laꝯmaꝝ poterit̃ ubiqꝫ. Illa gſi tñ ſupplicantis animũ ſuis conatibus

.xxvi

distrahentes humiliabunt. atq; ad humana demergit. 7 abilla celesti
sublimitate deponent. iq; attonita mens orantis i declinabilit debeat
defixa? eaq; copellent pcu suarū intentioē laxata. erga sterles 7 coac
·x.xvi· ticias lacmarū gutulas egrotare. Et ut oratiois uere percipatis
affectū. n meā uob s; beati antonii sententiā pferā. que ita nnūq. i orati
one nouim? pstitisse. ut eode i excessu mtis frequent orante. cū solis or?
cepisse ifundi audierim? eū i feruore sps. pclamante. qo me ipedis sol
q ad hoc ia orris. ut me ab hui? uerī luminis abstraas claritate. Sur?
etiā q; hec ē suporatiois fine celestis. 7 plus q humana sententia. non est
inq̄ pfecta oratio. iq se monachus. ut hoc ipsū qo orat itelligit. Et
nos quoq; scdm mensurā tenuitatis mē. huic admirande sententie
sup adicere aliq̄ audeam? oratiois q exaudit a dño i qntū expti sum?
·x.xvii· sumus i dicia pferem?. Cū orantes nos nulla i terpellauerit he
nec
sitatio. 7 fiduciā petitiois nīe q̄dā despatioē decerit. s; optimus
se nos in ipsa oratiois effusioē qo poscimus senserim? n abigam? pces
sus ad dm efficaciter penetisse. tantū ht q̄s exaudiri atq; obtinere me
rebit? qntū uel ispici se a dō. ut dm credidert posse pstare. Inuetabi
bilis nāq; est dni nri illa sententia. qo cūq; orantes petitis credite q
accipietis. & eueniet uob. Germanus hanc exauditiois fiduciā
·x.xviii· nimirū de cscientie puritate credim? emanare. Ceterū nos quor cor
adhuc peccatoz ispma cōpungit. que ad modū ea habere possum? nullis
patentibus meritis. qb exaudiendas oratioes nras fiducialit psumam?.
y Saac. diuisas exauditionū causas esse scdm aiarū diuersū acuarū statū.
euangelica siue pphica restant eloqa. Habes ht i duoz csensioē fructū
exauditiois. dnica uoce signatū scdm illud. si duo ex uob cōsenserint sup
tra deomni re q̄cūq; petierint. fiet illis a patre meo q̄ e in celis. Habes
aliā i fidei plenitudine q̄ gno sinapis cōparat. si ht habuerit? inq̄.
fidē sicē gnū sinapis. dicet? monti huic trāsi hinc. 7 trānsibit. 7 nichil i
possibile erit uob. habes i assiduitate orationū. q̄ ppt indefessā pe
tionū pseuerantiā i portunitatē sermo dnicus nominauit. Amen
en dico uob. si nō ppt amicicia. t ppt i portunitatē eri surget. 7 dabit
ei qntū op habuit. Habes i elemosinarū fructu. iclude iq̄ elemosinā
i sinu pauperis. 7 ipsa exorabit pter i tēpe tribulatiois. Habes i emendatiōe
uite. 7 opib? misericordie scdm illud. dissolue colligatiōes impietatis. sol
ue fasciculos deprimentes. Et post pauca. q̄b i fructuosi ieiunii tem

litas castigat. te i quid iuocab. 7 dns exaudiet te: clamab 7 dicet assu. Non nuq. sane exaudiri etiã tbulationũ nimietas facẽ sedm illud: ad dñm dũ tbularer clamaui. 7 exaudiuit me. Et iterũ Ne afflixeritis ad uenã. q si clamauerit ad me. exaudiã eũ: q misericors sũ. Videtis g qt modis opti neat exauditiõis gia. ut nullus ad i pertranda ea q salutaria sit a etna/ cseuentie sue desperẽ fiangat. Vt u. miserarũ mariũ ctẽplatiõe ceteris nos omib qs sup cõmemorauim. penitus destitutos ee uirtutib. 7 nec illã nos habere laudabilẽ duq; ẽsensionẽ. nec illã fidẽ g no sinapis cõparatã. nec illa opa pietatis q. ppha describit. nũ ul importunitatẽ q omiu olenti suppeditã habere non possum. p q etiã solã daturũ se dns q; q; oratus fuerit repmittit: Et id circo absq; hesitatiõis i fidelitate/ peib isistendũ est: obtenturosq; nos earũ uigitate cuncta q sedm dm poposcerim. minime dubitandũ. Hortat. u. dns uolens nos ea q sit etna celestiaq; pstare. ut eũ importunitate nra q; dã m coartem. q importunos n m n despicit nec refutat. s; etiã i uitat. 7 laudat. eisq; pstaturũ se q; q; pseuerant petiuerint benignissime pollicet dicens: petite & accipietis. querite 7 inuenietis. pulsate 7 apiet uob. omis u. qui petit accipit. & q querit i uenit: 7 pulsanti apiet. Et iterũ. oma que cũq; petieritis i ora tiõe credentes accipietis: 7 nichil i possibile erit uob. Et id circo si cuncte nob exauditionũ q; pdurim. cause omino deficiũt. salti animet importunitatis i stantia: q; absq; ul meritis. ul laboris difficultate i uim cuit cũq; uolentis sita est potestate. Pcerto aũ non exaudiendũ se supplicans quis q; n dubitet: cũ se dubitauerit exaudiri. Quod aũ i fatigabilit sit dõ suppli candũ. etiã illo beati danielis docem exemplo: qd exaudit a p ma die q cepit orare. post pmũ 7 xx die ẽ seq; t sue petitiõis effectũ. Vñ nos q; non debemus acepta orationũ nariũ intentiõe cessare. si nos exaudiri tardi/ senserimus. ne forte aut exauditionis gia dispensatiõe dni utilit differ rat. aut angelus diuinũ ad nos beneficiũ delaturus. a facie ompeis e gis sus resistente diabolo remoret: que certũ ẽ trimissũ muneris desi derũ i gerere n posse. si nos a posita intentiõe cessare reppit. Quod etiã sup dicto ppe pculdubio accidere potuisse: n uirtute i cõpa rabili i pmũ atq; xx die orationũ suarũ pseuerantia p relasse; Ad hui g fidei ẽ fidentia nulla penit desperatiõe fiangam. cũ orata nra obtinu isse minime senserim. nec hesitemus sup dni sponsiõe dicentis: omia q; cũq; petieritis in oratiõe credentes accipietis. Retectare nãq;

nos conuenit illā beati iohannis euangliste sententiā q ambiguitas huius questionis euidenter absoluit. Hec est igitur fiducia q habemus ad eum q quicquid petierimus secundum uoluntatem eius audit nos. Ergo super his tantum plena nos enim dubitabile iussit exauditionis habere fiduciā que nisi commodis nec solatiis temporalibus si; dni egressum uoluntati. Quod etiā in oratione dnica admiscere principium docentes fiat uoluntas tua sicut in cā, Sicut illud apli recordemur quid quod oremus secundum quod oportet. nescimus. intelligimus nos in nullo saluti nre contraria postulare. commodissime nobis ab eo quę utilitates nras recte quę nos aduersarii nostri eas quę poscimus denegari. Quod illi quidem magistro gentium ac docti esse non dubium est. cum orare auferri ase angelum satanę. qui utiliter adiutorium eum apposita fuerat dni uoluntate dicens. propter quod ter dnm roga ui ut discederet a me. et dixit mihi. sufficit tibi gratia mea. nam uirtus in infirmitate perficitur. Que sensum etiam dns noster orans exemplo nobis assumpti. ut formam quidem orandi nobis quemadmodum uerba suo perhibere exemplo ita cum orare expressit. pater si fieri potest transeat a me calix iste. uerumtamen non sicut ego uolo. si; sicut tu. cum utique eius a patris uoluntate non discrepare uoluntas. Venerat in saluare quod perierat. et dare animam suam redemptionem pro multis. De qua ipse dicit. nemo tollit animam
mea
meam a me. si; ego pono eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi eam. et iterum habeo potestatem sumendi eam. Ex cuius persona super unitate uoluntatis sue. quam cum patre unigenitus possidebat. per beatum quidem dauid in psalmo xxxviii ita cantat. ut faceret uoluntatem tuam deus mihi uolui. Illam et si de patre legimus. sic enim dilexit deus mundum ut unigenitum filium suum daret. et de filio nichilominus inuenimus. quia dedit semetipsum pro peccatis nostris. et quemadmodum de illo refertur qui etiam filio propitius non pepercit. si; pro nobis tradidit illum. ita de isto narratur. oblatus est quia ipse uoluit. et ita patris ac filii uoluntas una proditur designatur. ut etiam in ipso resurrectionis dnice sacramento. operatio indissolubilis fuisse doceatur. Illam resurrectionem corporis ei patrem operatum. beatus apls predicat dicens. et dum patrem quia suscitauit eum a mortuis. ita filius suscitauit animam suam se templum sui corporis. promittat. soluite templum hoc et in triduo suscitabo illud. Et in circo his quę premisimus exemplis dnicis eruditi. cunctas obsecrationes nras similiter nos quoque debemus orationem concludere. et hanc uocem cunctis petitionibus nris semper adiungere. ueruntamen non sicut ego uolo. si; sicut tu. Sanctum est illum me curiationis numerum quem solet in congregationibus firmum ad concludendas sinaxes celebrari. eum quia intento animo supplicat obseruare non posse

xxviii Ante omnia sane illud euangelicum preceptum diligenti obseruandum est.

ut uñtes incubi culũ nr̃m. clauso hostio nr̃o oremus patrẽ nr̃m.
Int̃ cubiculũ nr̃m supplicam⁹. cũ abomiñũ cogitationũ siue sollicitudi
nũ strepitu cor nr̃m penitus amouentes. secreto q̃dã m̃ ac familiariter
pces mãs dño referamus. Clauso hostio oramus. cũ strictis labus omiq;
silentio supplicamus non uocũ. s; cordiũ scrutatori. In abscondito
oramus. q̃ndo corde tantũ. z intenta mẽte petitiones uras soli pandim⁹
dõi. ut ne ipse q̃dẽ auersẽ ualeam⁹ potestates. genus mẽe peticiõis agnos
cere. Propt̃ qõ cũ sũmo ẽ orandũ silentio. non solũ ne fr̃s astantes m̃is
susurriis. ul clamoribꝫ uocem⁹. z orantiũ sensibꝫ obstrepamus. s; ut ipsos
q; inimicos nr̃os q̃ orantibꝫ nob⁹ maxime insidiam⁹. lateat mẽe petiõis intentio.
Sta⁹ p̃ceptũ illud in plebim⁹. ab eaque dormit in sinu tuo. custodi claustra oris tui.
Obq̃ frequẽt̃ q̃dẽ s; breuit̃ ẽ orandũ. ne immorantibꝫ nob⁹ inseruire aliquid nr̃o
cordi insidiator possit inimicus. Istud nãq; ẽ sacrificiũ uerũ. q; sacrificiũ dõo spõ
ẽ tuus. Hec salutaris oblatio. ista sẽ pura libamina. istud sacrificiũ iustitie.
istud ẽ sacrificiũ laudis. Hę uere. ac pingues hostie. ista sẽ holocaustomata
medullata. q̃ contrita & humiliata cordibus offerunt̃. queq; hac q̃
diuin⁹ disciplina. z intentiõe spõ exhibentes. efficaci potim⁹ uirtute
cantare. dirigat̃ oratio mea. sic̃ incensũ in conspectu tuo. eleuatio ma
nuũ mearũ sacrificiũ uespertinũ. Quod etiã nos oportuna cõmonet deuo
tiõe p̃soluere hore ipsi⁹ ac noctis aduentus. de q̃ q̃dẽ licæ p̃tenuitatis mẽ
mensura multa plata uideam⁹. diuq; sit p̃fecta collatio. p̃sublimitate ta
men. ac difficultate materię. paucis admodũ credimus disputatũ. Huis
cei y saac sermõibꝫ stupefacti. potius q̃ repleti uespertina synaxi celebrata
sopori paululũ m̃bra laxauimus. Primo diluculo sub placito plenioris
ętatis. iterũ reũsuri ad nr̃a discessimus. tã de p̃ceptę adquisitiõe q̃m
de p̃missę securitate gaudentes. Excellentiã siq̃dẽ oratiõis nob tantũ
m̃ p̃monstrata. ordinẽ ũ atq; uirtutẽ q̃ æ p̃petuitas er̃ ul tenenda. nec
dũ nos integre p̃cepisse illius disputatiõibus senseramus. Explt collatio abbis isaac
Incipiunt capitula de secũda collatiõe eiusdẽ semis. Capitulũ p̃mum
Prohemiũ. ii. De cõsuetudine quę sup significatiõe paschę intra egipti
punctã retentat̃. iii. De abbe seraphiõe. æ anthropomorfitarũ hereti. q̃
simplicitatiõis errore cõtr̃x. iiii. De reditu nr̃o ad abbem isaac. z q̃stiõe er
roris quẽ p̃dictus senex incurrit. v. Responsio de origine hereseos cõp
hensę supr̃. vi Quib⁹ ex causis unicuiq; nr̃m aut humilis xp̃s in̾c. aut
glorificatus appareat. vii. In q̃ finis nr̃. seu p̃fecta beatitudo cõsistat.

viii. Interrogatio superuacue profectionis. p q. poscimus ad perpetuã di
memoriã puenire. viiii. Responsio de efficacia intellectus. qui per ex
pientiã colligit. x. De institutione orationis perpetue. xi. De profectione ora
tionis. ad quã per dicta traditione ascendit. xii. Interrogatio quẽ admodũ spũa
les cogitationis immobiliter teneant. xiii. De mutabilitate cogitationũ
xiiii. Responsio quẽ admodũ stabilitas cordis. seu uocationũ possit adqri.
Explic capitula. Incipit. collatio. scda. de. oratione

INTER HEC ANACHORETARV̄ INSTITUTA SUBLIMIA. q ut cũq; donan
te dño. lucẽ impito digesta sit stilo. quod nos interserere. atq; texere quo
uelut pulchro corpuscuũ quendã uideat apponere narrationis ipse ordo co
pellit. q q. non dubitem. etiã ex hoc ipso nõ minimã instructionem supõi pris di q
i genesi legit imagine qb q; simplicioribꝫ referendã. p serti cũ tanti dogmatis
causa uertat ut ignoratio ei sine igenti blasphemia. 7 catholice fidei detrimto
esse non possit. .ii Inter egipti regionẽ mos iste antiq traditione seruatur. ut
pacto epiphanioꝝ die q. pronuncie illi sacedotes. vt dñici baptismi. t
secdm carnẽ natiuitatis esse debeamus. 7 circo ut usq; sacẽ nti sollẽpni
tatẽ nõ bifarie ut in occiduis puincis. s; sub una diei huius festiuitate celebre
mus. epli pontificis alexandrini. punũsas egipti ecclas dirigam. qbꝫ
mutuũ qdragesime 7 dies paschẽ nõ solũ p ciuitates omes; etiã p punũsa
monasteria designet. Secdm q hunc morẽ. post dies admodũ paucos.
q supioꝝ cũ abbe isaac fuerat agitata collatio. theophilo pdicte urbis
epo sollẽpnes epli comeant. qbꝫ cũ denuntiatione paschali esset inepta q;
anthropomorphitarũ hereseos longa disputatione disserunt. eaq; copioso ser
mone destruxit. Quod tanta amaritudine abunũso ppemodũ genus
monachoꝝ q p totã puinciã egipti morabant. p simplicitatis errore sus
ceptũ. ut contrario pontifici memoratũ. uelut hereseos q uisima de p
uatũ. pars maxima seniorũ abunũso finitatis corpe deretandũ. quod
scit impugnare scripture sce sententiã uideret. negans omipotentẽ dñm
humane fige compohypostaseos formatũ. cũ ad eius imaginẽ creatũ adam
scripture manifestissime testarent. Deinq; ex hoc q erant i heremo scithi
cõmorantes. q q; profectione ac scientia omnibꝫ qui erant in egipti monaste
riis p minebant. ita est hec epla refutata. ut p ter abbatẽ pafnutium
nisi congregationis presbiterũ. nullus ea ceteroꝝ p sbiterorũ q i eade he
remo aliis tbus ecclis p sidebant. ne legi q dem. aut recitari i suis cuemb
prius admitteret. Int eos g q hoc detinebant error. fuit antiquissimo

distrctiõis atq; in actuali disciplina pfectus consummatus noie serapionis cui impia sup pdicti dogmatis opinõe tantũ piudicabat. cunctis uerã tenentib fidẽ. q̃ntũ ipse uel utq; mente. ul antiq̃tate tẽpis oĩs fere monachos anabat. cũ aũ huc sei pbiteri pafnutii multis adhortatiõib adimite recte fidei ñ posse adduci eo q̃d nouella ei hec psuasio nec ab antiõib aliq̃ndo cõpta. ul tdita uideret. ac ideo ut q̃dã diaconus sũme scientie noie fomtũ. desiderio uidendi fr̃es q̃ mea dẽ heremo cõmanebant de cappadocie partib aduenisse. Quẽ beat pafnutius sũma gratulatiõe suscipiens. ad cõfirmationẽ fidei q̃ fuerat pdicti pontificis. litteris cõphensa pducens in mediũ. coã cunctis frib scripturã q̃e admodũ illud q̃d in genesi legit. faciamus hominẽ ad imaginẽ 7 similitudinẽ nr̃am. catholice tot ordinem sit interpretarent ecclie. cũq; ille ñ sedm humile littere sonũ. sed spualit imaginẽ di ac similitudinẽ tẽdi ab unitate fidei ecclarũ pncipib explanare. idq; copioso sermõe. ac plurimis scripturarũ testimoniis approbasse. nec posse in illã immensã. 7 icophensibilẽ atq; inuisibilẽ maiestatẽ aliq̃d huiusmodi cadere. q̃d humana cõpositiõe ualeat assimilitudine circũscribi. appe q̃ corpea 7 icoposita sipleq; nata sit. q̃q; sic oculis deprehendi uti mite ñ ualeat estimari. tandẽ senex multis. ac ualidissimis doctissimi uiri assertiõib mot. ad fidẽ catholicẽ tditiõis arcetus ẽ. cũq; sup hoc assensu ei infinita. ut abbatẽ pafnutiũ. uel nos oĩs lẽtitia repleuisse. q̃d scilicẽ uirũ tante antiq̃tatis. tantisq; uirtutib cõsummatũ. in pura sola 7 simplicitate rusticitatis errare. neq; usq; ad finẽ deuiare dns animite recte fidi pmisisse. 7 pgrauũ ac tiõe surgentes. pces dño pariter funderem. ira ẽ ioratiõe senex mite ẽ fusus. eo q̃ illã antropomorfon. imaginẽ diuitis q̃ ponere sibi in oratiõe ẽ sueuerat abolere de suo corde sentiret. uti amarissimos fletus crebros q; singultus repente prupens. interq; pfatus cũ eulatu ualidissimo. pclamare. heu me miserũ tulerit ame dñm meũ. et quẽ nẽ teneã ñ habeo. uel q̃ adorẽ aut in terpellẽ iã nescio. Sup q̃re ualde pmoti. nec in etiã pfate collatiõe nra uirtute. ·iii· adhuc in mis animis isidente. ad abbem isaac reduim. q̃ cõmunis incuentes his sermõib adorsi sum. Licet nos etiã cura eius rei. q̃ nup oborta ẽ nouitate pfate collatiõis. q̃ sup oratiõis statu digesta. est desideriũ recurrere ad tuã beatitudinẽ. post positiõnib iuuare. adiecit tam huic cupiditati aliq̃ etiã abbis serapiõis tã q̃uis erroe neq̃ssimo. ut arbitrio demoniũ calliditate cepit. non parua desperatiõe deiecim. et sidãtes eũ labore tantos p q̃nq; ginta annos in hac heremo tã laudabiliter exegit. ignorantie huius uitio. nõ solũ penitus pdidisse. sed etiã ppetue mortis incurrisse discrimen. Vnde

q̄ uel cur ei hūc tā q̄uis error irrepserit. p̄mū desedām agnoscere. deinde
qs edocerī q̄ admodū adillā oratiōis q̄ntatē. deq̄ p̄dē nō solū copiose. s; ēt magni
fice disputasti. puenire possimus. In hoc ut p̄fēt inob admirabilis illa collatio.
ut thuporē tamtū m̄ nīsi ī cuctere. nō quē admodū eā p̄ficere. ut apphendere
·IIII· ualeam ostenderet. Iuc ille mirandū hoīnē siplicissimū. 7 desubstantia
ac nāta diuinitatis nūq̄ penit eruditū. rusticitatis uicio. 7 cē suetudie erro
ris antiq̄ usq; nē detineri. uel decipi potuisse. 7 ut ueri dicā ī errore p̄stino
p̄durare. q̄ non recenti siē putatis demonū illusioē. s; ignorantia p̄stinę gen
tilitatis ī sert. dū sedm cē suetudinē erroris illi q̄ demonū sī hoīnū figa cōpo
sitos excolebant. nē q̄; illā incōp̄hensibilē. atq; ineffabilē ueri numinis ma
iestatē subcur cū scripturē alicui imaginis existimant adorandā. nichil se
tenere. ut habere credentes. si ppositā n̄ habuerint imaginē q̄ndā. q̄ī supplica
tioē positi ingit intpellent. eāq; circūferant mēte. ac p̄oculis teneant sēp affix
ā. Sup quo hoc errore cōperem dirigit illa sententia. 7 mutauerūt glām ī cor
ruptilis di in similitudinē imaginis hominis corruptilis. Ieremias q̄; po
pls ī q̄ mīs mutauit glām suā in idolo. Qui error lic origine ha c q̄ p̄dixim⁹
q̄ rudā sensib sit ī olit. nichilomin tam illos q̄; aīos q nūq̄ gentili superstitioē
polluti sē. subcolore testimonii huī hoīnē ad imaginē 7 similitudinē nram
impia seu rusticitate facientē ērectus ēē ita. ut ē hereticus q̄dā antiq̄ pomor
fitarū. subocasioē detestande huī ī terp̄tatioīs emerserit. q̄ imīsā illā aeti
plicitate diuinitatis substantiā. humanis nīsi 7 humana figatioē cōpositā
primaeui p̄sitate ēxtendit. q̄ tam si q̄s fuerit catholicis dogmatib ī structus. in
gentilē blasphemiā detestabit. 7 ita adillā oratiōis puritatē. q̄ntē. q̄ nō solū nullā diuinitatis effigiē. nec humanā corpea q̄o dictu q̄; nefas ē
ī sua supplicatioē misceb. s; neullā q̄dē ī se memoriā dicti. cui q̄ ut facilis spe
·V· ciē. seu formā cui libet caracteris admittit. Sedm mensurā nāq; pu
ritatis sue. sic supiore collatioē p̄fat sū. una q̄q; mens ī oratioē sua uelen
git. t formā. tamtū scit. a terrenarū ac materialiū rerū ēxplatioē discedens.
q̄ntū ea stat sue puē puritatis. fecerit q; uīm ut humilē adhuc 7 carneā.
ut glorificatū. 7 in maiestatis sue glā uementē ī tīs obtutib aīe pudeat.
llō ut poteat itueri uīm uementē in regno suo. q̄ adhuc sub illa q̄dā m uida
ca ī firmitate detenti. n̄ queunt dicere cū aplō. 7 si cognouimus sedm car
nē. xp̄m. s; nunc iā n̄ nouim⁹. s; illi soli purissimis oculis duumtatē ipsius
speculant. q̄ de humilib ac frēmis opib. 7 cogitatioīb ascendentes. cū illo sē

quo dicit

cedunt in excelso solitudinis monte. qui liber ab omi tyrannarū cogitationū ac
pturbationū tumultu. & a cuncto⁹ uitioꝝ pruritioe secret⁹. Ac purissima uirtutū
eminentia sublimat⁹ gl̃am uultus ei⁹ & claritatis reuelat imagine. his qui
mererent eū mundis aiꝭ obtutibus intuer. Ceterū uidet uite etiā abbis q̃ cuita
tib⁹ ac castellis ac uiculis cōmorant. idē q̃ actuali conuersatioib⁹ sit atq; opib⁹
ēstruti: s; nō illa claritate q̃ illis apparuit. q̃ cū ipso possunt. i p dicto monte ut
rursū descendere. idē pet. Jacobo. 7 iohanne. Ita ut in solitudine mons apparu
it. 7 helie loquutus. Quod uolens dns nr̄ confirmare. ac pfecte nob relinque
re puritatis exēpla. & q̃dē cū ipse fons inuiolabilis scitatis adoptinenda
eā secessioīs adiutorio. ac solitudinis adiutorio extrinsecus nō egere. nō ut
ullis tbarū sordib⁹ puritatis plenitudo maculari. nec ēraminari humano
esortio potuit. q̃ unūsa polluta emundat atq; sēificat: secessit tam̄ solus i
monte orare. p hoc scilicet nos instruens sue secessioīs exemplo: ut si ter-
pellare nos q̃; uoluerim⁹ dm puro 7 integro cordis affectu. abomi ingetudine
7 effusioe tbarū similit recedam⁹ in hoc corpe cōmorantes. ad similitudi
nē q̃ndā illi⁹ beatitudinis. q̃ si fuerit repmittit scis. ut ex parte aliq̃ nos pos-
sim⁹ aptare: sitq; nob oma. 7 iomib⁹ ds. Tunc pfecte cōsumabit in nob .vi.
illa nr̄i saluatoris oratio q̃. prosuus discipli orauit. dies adpare. ut dilec
tio q̃ dilexisti me in eis sit. 7 ipsi in nob: 7 iterū. ut omes unū sint sic tu pat
in me. 7 ego in te. ita ut 7 ipsi in nob unū sint: q̃ndo illa di pfecta dilectio q̃
por nos ille dilexit. in nr̄i q; tm sient cordis affectu. ac dnica oratioe cōpleta
q̃. credim⁹ nullo m⁹ posse cassari. Qā ita fiet cū omis amor: oe desiderium.
oe studiū. omis conatus. ois cogitatio nra. ome qd uidem⁹. qd loq̃m. qd
spiram⁹ ds erit. illaq; unitas q̃ ne e patis cū filio. 7 filii cū patre. in nrm su
ent sensū. nte q; tm infusa: id ut que ad modū nos ille sincera 7 pura.
atq; in dissolubili diligit caritate. nos q; eis ppetua. 7 inseparabili dilectioe
unq̃am: ita sint eide copulati. ut q̃ q̃d spiramus. q̃ q̃d intelligim⁹. quic̃d
loq̃m ds sit: in illū iq̃ puenientes que p diuinam⁹ fine: que ide dns orans in
nob optat impleri. ut omes sint unū sic nos unū sum⁹. ego in eis 7 tu in me.
ut sint 7 ipsi cōsumati in unū: 7 iterū. pat quos dedisti mihi. uolo ut ubi ego
sū. 7 ipsi sint mecū. Hec q̃ destinatio solitarii. hec esse debe omis iten
tio. ut imagine future beatitudinis in hoc corpe possidere mereat: 7 q̃
dā m̄ ante celestis illi⁹ cōuersatioīs 7 q̃dē incipiat in hoc uasculo pgustare.
Hic in q̃ finis rote pfectioīs e. ut eo usq; extenuata mens ab omi situ
carnali ad spualia cotidie sublimet: donec omis ei⁹ conuersatio omis

uolumnatio cordis una ⁊ iugis efficiat oratio. Germanus. maior nobis
ad presentę collationis illius admirationē. obq; huc recurrimus magnitudo stupo
ris accrescit. Quantū enim ictamento doctrinę huius ad desiderium pfectę beatitu
dinis inflamamur. tantū maiore desperatiōe cecidimus ignorantes quę ad
modū disciplinā tantę sublimitatis expetere. ut optinere possimus. Qua
ppter q; in cella posita diuina meditatiōe uoluere cepamus. q; necesse ē
loqui forsitan psequutiōe pferri. qs ut explicari ea anob patient admit
tat. q; q; sciam beatitudinē tuā nullis offendi solere ⁊ eptis ⁊ ifirmos. q;
ut ob hoc st̄ in medium pferende. ut q; ⁊ eis absordasse corrigant. Quantū itaq;
opinio mea sese habeat cuilibet artis seu disciplinę pfectio necesse est.
ut a q; bus dā mollib incipiens rudimentis. facilioribus primū. ac teneerrimis ⁊ici
si ⁊ buat. ut q; dā ratiōabili lacte nutrita paulatim educata q; succrescat atq;
ita abimus ad sūma sensi q; q; q; escendat. q; bus cū fuerit planiora principia. ⁊ q;
dā m̄ manu asarreptę pfessiōis ⁊ gressa. ad penetralia q; pfectionis. ⁊ excelsa
fastigia cōsequent. ⁊ absq; labore puenerit. Illa quę admodū pueros pro
nunciare quispiā simplices poterit copulas sillabarum. nisi pus elementor ca
racteres diligent agnouerit. Vel q; m̄ cratā legendi primā cōsequet. q;
breues ⁊ pangustas descriptiōes nouimus. nec dū ē idoneus ē iugare. Qua
ū ratiōe is q; prima grammatice disciplinę p q; ⁊ struim dō iugit inhere
re. n̄ dubito q; dā ⁊ structuris ⁊ esse fundamina. q; bus primū firmissime collo
catis. post hęc sup posita excolant pfectionis excelsa fastigia. Cui hec ee
principia tenuit supplicam. ut primū nouerim q; meditatiōe teneat. ut co
gitet dis. deinde hanc eandē q; cūq; ē materiā. quę admodū ualeam im
mobilit custodire. qo etiā non ābigim culmen tot pfectionis existere. Et
ideirco q; ndā memorię huius materiā q; ds m̄te ceperit. ut pperuo teneat
nob cupim demonstrari. ut ea poculis retentantes. cū elapsos nos ab ea
de senserim. habeam ipm tu q; resipiscentes ilico reūtam. ac resumere
illā sine ulla circuit mora. ⁊ inq̄sitionis difficultate possim. Euenit nāq;
ut cū theatris spualib euagati ad nos metipsos. uelut de letali sopore ē
uigilem. ⁊ tā q; expge facti materiā querimus. q; illā q; obruta ē spuale
memoriā possim suscitare. retardati ipse ⁊ inq̄sitionis mora pus q; reperia
m ea. a nro conatu iterū deuoluam. ⁊ ante q; spualis q; dā pariat imitu
tus. cepta cord euanescat itemto. Qua ēfusionē ideirco nob accidere
satis certū ē. q; speciale aliq; poculis ppositū uelut formulā q; dā sta
bilit n̄ teneam. ad q; possit uagus animus post multos anfract ac discurs

mus instruct ē. uel rethorica facundia uel philosophica scientia sequet.
Qua ppter huic qq; sublimissime discipline

uarios reuocari. & post longa naufragia uelut portū quietis ire. Itaq; fit ut
hac ignorantia ac difficultate mens iugit ꝓpria errabunda semp uelut ebria pdi
uersa iacet. ne illud qdē qo casu potius q̄ industria sibimet occurrerit spūa
lit̄ diu ac firmit̄ teneat. dū aliud exalio sēp recipiens sic in titus eoꝝ atq; pnci
pia. ita etiā finē discessū q; n̄ sentit. Isaac. Inq̄sitio una tā minuta atq; ·VIII·
subtilis. prime puritatis ꝑ signat indiciū. Illec h dehis saltē introgare dicā
m̄ spicere. atq; discernere q̄ spiā ꝑualebit. n̄ quē diligens & efficax m̄is idus
tria acsollicitudo ꝓuigil ꝓscrutandā istarū ꝑfunditatē ꝓuerent q̄stionū. eas
tigareq; utre iugis itemio ꝓ experientiā fecerit actualē. attēptare puritatis
hui⁹ limina tanuasq; pulsare. Et idcirco q̄m uideo uos non dicā ꝑ oris ora
mis illi⁹ uere deq̄ dixerim⁹ affinisse. si ipsis qdā m̄ experimē manib⁹ penetralia et
interiora palpare. quedā m̄bra tā tāq; ē tingere. nec me laboraturū credo. ut
ā in t aulā qdā m̄ ipsi⁹ obtantes. i aditaq; iq̄rū dñs duxerit ire ducā. nec
uos adire ꝑspicienda hec q̄ demonstranda sit̄ ullo difficultatis obstaculo retar
dandos. Prim⁹ h cognitio ē q̄ q̄ inquirere debeat prudent agnoscit. nec a
scientia longe ē q̄ cepit intelligere q̄ ignoret. Et idcirco non uereor notā ꝑ
dmois ul leuitatis incurrere. si ea q̄ insupior tētatu deprecatiōe oratois dis
serens disputatioi subtexerā ꝓpalauero. Quoꝝ uirtutes uob in hoc exercitio
ac studio collocatis. ē sine ministerio n̄ri sermonis ꝓ di gram arbitr fuisse
reserandā. Qua ꝓpt scām illā institutionē q̄m paruulorū eruditioi pruden ·VIIII·
tissime cōparatis q̄ aliās elemtoꝝ traditionē ꝑmā ꝓcipe n̄ possit. nec ul eoꝝ ag
nosce lineas. t intrepida manu queunt describe caracteres. q̄ ꝓtipis q̄b⁹ dam
formulis cere diligent in ꝑfilis effigies eoꝝ exprimere cōtēplatiōe iugi cot
tidiana imitatiōe ēsuescant. Hui⁹q; spūalis theorie tradita uob ē formula.
ad q̄ sēp pnacissime urm intuitū defigentes. uel eandē salubrit in disrupta
iugitate discatis. ul sublimiores intuit scandere illi⁹ usu ac meditatiōr possitis
Hec q̄ uob hui⁹q̄ queritis discipline. atq; oratois formula ꝓponet. q̄ un⁹
qsq; monachus adiugē di memoriā tendens. icessabili cordis meditatiōe
uoluntarie pulsa. uiū cogitationū uanitate ēsuescat. q nec aliās eā ul
lom̄ poterit retentare. h abōib⁹ fuerit corpalib⁹ curis. ac sollicitudinib⁹ ab
solutus. Sic nob paucis q̄ antiq̄ssimoꝝ patrū residui erant tradita ē. ita a
nob q; non in rarissimis ac uere sitientib⁹ intimatur. Erit itaq; ad petuā
di memoriā possidendā. hec isepabilit ꝓposita nob formula pietatis. Dns in
adiutoriū meū intende. one adadiuuandū me festina. Hic nāq; uersiculus
non imerito de toto scriptarū excerptus ē instrumto. Recip h omis affect

quicūq; inferri possunt humane nāe. ꝛ ad omnē statū atq; unūlos i cursus p
pe satis & cōperent aptat. Habet siq̄dē adūsus unūsa dis̄emina i uocationē
dī. habet humilitatē pie cfessionis. habet sollicitudinis actimoris ꝓpetui u
gilantiā. habet cōsiderationē fragilitatis sue. exaudītionis fiduciā. cōsiden
tiā p̄sentis sēp astantisq; p̄sidii. Jui u ugit suū i uocat ꝓtectorē. cert est
eū ee p̄sentē. Habet amoris & caritatis ardorē. habet ydolarū cōtemplatio
nē. i imicoꝝq; formidinē. q̄b̄ ꝓspiciens semetipsū die noctuq; uallatū. cō
fitet se n̄ posse sine sui defensoris auxilio liberari. Hic ūsiculus oīb̄ i festa
tioē demonū laborantib̄ i expugnabilis murꝰ ē. ꝛ i penetrabilis lorica. acmu
nitissimꝰ clipeus. Iste in accepta ꝛanxietate animi collocatos. seu i tristicia
t cogitatiōib̄ q̄busc̄ūq; deꝑssos salutis remedia ꝛespirare n patit. ostendēs
illū q̄ i uocat ispicere ugit nīa certamina. atq; a suis supplicib̄ n abesse.
Iste nos i spūalib̄ successib̄. cordisq; lētitia cōstitutos admonet extolli pe
nitus n debere. nec i flari de ꝓspo statu. quē sine ꝓtectore dō retinere
n posse testat. dū n solū eū sēp s; etiā uelocit. ut sibi auxiliet i plorat.
Iste iq̄ ūsicul. unicuiq; nīm iq̄libet q̄litate degenti. necessariꝰ ꝛutilis in
uenit. Nā q̄se sēp atq; i oīb̄ desiderat adiuuari. manifestat q̄ n tantū
i reb̄ duris ac tristib̄. s; & i iocundis ꝛ lētis pari m dō egeat adiutorio. ut q̄
admodū exillis erunt. ita i istis eū faciat immorari. ineut scies. huma
nā fragilitatē sine illi⁹ opitulatioē subsistere. Gastrimargie passioē per
stringor. cibos q̄s heremus ignorat i q̄ꝝ. ꝛ i sualida solitudie gerunt m
odores ragaliū ferculoꝝ. atq; ad illoꝝ desideria sentio me i uitū thi. dicen
dū m. pide ē. Ds in iutoriū meū itende. dne adadiuuandū me festina.
Anticipare horā statutę refectionis i stigor. seu modū iustę absolutę par
citatis retinere. cū magno cordis mei dolore ctendo. cū gemitu m ē pela
mandū. ds in adiutoriū meū itende. dne adiuuandū me festina. Jeiunu
s me obpugnatioⁿē carnis distinctionib̄ i digentē stomachi phibet lassi
tudo. seu uentis arditas cstrictioq; detinet. ꝛ effectus meo desiderio tbu
at. ut certe ut est carnalis concupiscentię absq; tēpamto ieiunu cōfes
cant. orandū m ē. ds i adiutoriū meū itende. dne adadiuuandū me fes
tina. Accedens ad refectionē hora legitima suggerente. pceptionē pa
nis exhorreo. atq; aboī esu natalu excludor. cū eiulatu m pclamandū
ē. ds i adiutoriū meū itende. dne adadiuuandū me festina. Volentē me
obstabilitatē cordis i sistere lectioi. intpellans capitis phibet
dolor. horaq; trua facie mea ad sacrā pagnā sōn alliorit. ac deputatū

quietis ꝛepus. uel ingredi. t puenire cōpellor. ipsū demq; canonicū sinaxeos. psalmoq; modū inchoare me ḡuissima sōni cogit ipsio. similit pclamandū ē m. ds in adiutoriū meū intende. dne adadiuuandū me festina. Sublato ab oculis meis sopore. multis me noctib diabolicis i sōnis uideo fatigatū. omneq; apalpebris meis refectione noctne q̄etis exclusā. cū suspiriis orandū ē m. ds in adiutoriū meū intende. dne adadiuuandū me festina. Adhuc me i colluctatioe positū uicioꝝ titillatio carnis repente cpungit. 7 adsensū pthere dormiente blanda oblectatioe conat. ne ignis alien exestuans urat. sua ue olentes flosculos castitatis. clamandū m ē. ds in adiutoriū meū intende. dne adadiuuandū me festina. Extincta sentio libidinis incentiua. 7 genitale mbr meis irrepuisse feruore. ut parta hec uirt immo q̄a dū in me diuturnit ppetuo p seueret. itente dicendū ē m. ds in adiutoriū meū intende. dne adadiuuandū me festina. Ire. filargurie. titicie stimul in q̄etor. cogor q; ppositā atq; ami cā m irrupe lenitatē. ne i amaritudine fellis pturbatioe furoris abducar. cū sūmo m pclamandū ē. ds in a.i.m.i.t. d. ad. a.i.m. festina. Accidie. ceno doxie. supbie elatioe ptreptor. ac de alioꝝ neglegentia. t repore q̄dā mea sibi mens subtili cogitatioe blandit. ne ime pualeat hec inimici pniciosa suggestio. cū oi ctioe cordis orandū ē m. ds. i.i.m.i.t. dne. a. ad.i.m.f. Humilitatis 7 simplicitatis q̄am supbie tumore depositō. ugi cpunctioe ips adq; siui. neurs uenat m pes supbie. 7 man peccatoꝝ moueat me. ḡuusq; de uictorie meę elatioe cfodiar. totis m pclamandū ē unib. ds in.a.i.m intende. dne. a.a.m. festina. Euagatoib aie inumeris ac diūsis. 7 i stabilitate cordis exestuo. nec cogitationū dispsiones ualeo cohercere. ipsāq; oratione mea fundē absq; intpellatioe atq; fantasmate inanū figuraꝝ. sermonūq; ac actuū refectatioe n possū. tantaq; me sentio sterilitatis arditate hui cstrictū. ut nullas oino spualiū sensuū generatioes parturire me sentiā. ut de hoc animi squalore merear libari. un me gemitib multis atq; suspiris expidere n possū. necessarie pclamandū ē. ds in ad.i.m.i.t. dne a.a.i.m. festina. Directione iurs aie. stabilitatē cogitationū. alacritatē cordis cū i effabili gaudio. 7 mtis excessu uisitatioe sci sps mentio ē secutū. exubantia q; spualiū sensuū redundare. reuelatione sactissima intellectuū. 7 an penit occultoꝝ repentina dni illustratioe pcepi. ut i his merear diutius immorari. sollicite m ē fre q̄t q; clamandū. ds. i.a.m.i.t. dne. a.a. me festina. Nocturnis demonū troribus circūuallat euagitor. 7 in mundoꝝ spuū fantasmatib iquietor. spes ipsa m salutis acuite tepida

tiõis horrore subtrhit. ad salutaꝝ uersiculi huius portũ ẽfugiens totis uirib⁹ exclamabo. Ds in adiutoriũ. Rursũ cũ fuero ẽ solatioe dñi reparatus 7 ipsi⁹ aiar⁹ aduentu uelud innumeris anglõz milib⁹ me sensero circũseptũ. ita. ut eoz ql⁹ morte ḡuiores amẽta tremescebã. 7 quoꝝ actũ immo uicinã horrore mẽtis ac corpis sentieba. repente ẽ gressus expetere audeã ac puocare ẽflictus. ut me ẽ stantiẽ huius uigor pdi gram diutiꝰ immoret. totis uirib⁹ ẽ in pclamandũ. Ds in adtoriũ. Huius ḡ usiculi oratio in aduliscentiã. 7 ipsperis ut seruem. nec extollam. in cessabili iugitate fundenda est. Huius iq uersiculi meditatio in tuo pectore indisrupta uoluat⁹. huic iope qlibet. seu ministerio. uel itinere ẽ stitutus. decantare nõ desinas. Hunc ac dormiens. 7 reficiens. in ultimis natẽ necessitatibus meditare. Hec uoluta tio cordis. uelut formula tr salutaris effecta. nõ solũ illesũ ab oi demonũ incursioe custodiet. sꝫ; etiã cunctis uitiis trenẽ contagiis ōnis expurgans. ad illas invisibiles theorias celestesq; poducet. atq; ad illũ ineffabilẽ. ac ppaucis exprũ puer het oratiois ardorẽ. Hunc usiculũ meditanti tr sõn⁹ irrepat. donec incessabili ei⁹ exercitatioe formatꝰ. ac ploporẽ eũ decantare ẽ suescat. Hic tr expge facto pmus occurrat. iste euugilantis cogitatioes anticipet umũbras. Iste denuo surgentẽ cubili curuatioi genuũ tr datꝰ atq; illic deinceps ad oe opus actusq; deducat. Hic te oi tẽpe pleq̃tur. hic meditaberis scdm pcepta legis latoris
1.o Jura sedens in domo. ãbulans in itinere dormiens atq; ẽ surgens. hunc scribes in limine. 7 ianuis oris tui. hic in parietib⁹ domꝰ tuę ac penetrlib⁹ tui pectoris colloca bis ita. ut hec adoratiõnẽ pcubenti sit tr accelis decantatio. 7 exinde ẽ surgenti. atq; ad oĩs usus uitę necessarios incedenti. fiat erecta 7 iugis oratio. Istã mens indesinenter formulã teneat. donec usu ei⁹ incessibili. 7 iugi meditatioe firmata. cunctarũ cogitationũ diuitias ãplas q; substantias abiciat ac refutet. atq; ita usiculi huius pauptate ẽ stricta. ad illã euangelicã beatitudinẽ q̃ ir cetas beatitudines pmatũ tenet. pna facilitate pueniat. Beati ir iqo paupes spũ. qm ipsoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. 7 ita qls pfecti⁹ modi pauptatẽ egregi⁹ paup existens. illud pphe ticũ in plebit eloqũ. paup in ops laudabit nom dñi. Irreuerenter maior 7 scio quoꝝ potest esse pauptas. qulibꝫ nichil se pfidit. nichil unũ habẽ cognoscens. de aliena largitate cottidianũ poscit auxiliũ. 7 untã suã atq; substantiã singulis qbq; monstrat diuina ope intellegens sustentari. uerũ se mdicũ dñi non imerito pfitet. supplicit adeũ cottidie clamans ego aũ mdicus 7 paup sũ. ds adiuua me. Adesi adillã q; multiformẽ scientiã dñi ipsa illuminante descendens. incipiat deinceps sublimioribꝰ ac sacratioribꝰ misteriis stagnare. scdm illud qo dr pppham. montes excelsi cerui. petra refugiũ erinaceis.

Qđ sanꝯ ꝑpe hunc quē durum sensum coaptat. eo ꝙ q̄s ī simplicitate atq; ī nocen
tia pseuerans. nulli ē nocīu ut molest⁹ sit; sua tantū sīplicitate ē tentus. solū m se
abīsidianū ꝓ da desidat ē tutari. uelut ermati spūalis effectus. iugi euangliçe l
luis penꝝ uelamine pregat. id est memoria dnicę passiōis ꝑdictq; ūsiculi ī cessa
bili meditatiōe munit. ī festantis ī imici declinet ī sidias. De hus spūalib⁹ erma
cus. ī puerbus ita dr. ermacu gens ī ualida. q̄ fecerit ī petris domos suas. Ter re
nera q̄ ī ualidr xp̄iano. q̄ ī firmi monach⁹. cui non solū nulla ī iumarū umbra
ta sub pedtat. s; ne leuis q̄ē tacitaq; rōmotio saltē ītrinsecus pullulare ē ce
dit. Quis q̄s aū ex hoc ꝓficiens statu. n solū ī nocentię sīplicitatē possidet. s;
etiā discretiōis uirtute munit. unulentoq; serpentū exterminator effectus
ē. habens ē tētū satanan sub pedibus suis. et ad figurā rationabilis ceruꝰ. mītis
alacritate ꝓcēdit. pascet ī ꝑpbicis. atq; aplis montib⁹. id est excelsissimis eoꝝ ac sublimis
simis sanctis. quoꝝ iugi pascua suegerat⁹ omis q̄; psalmoꝝ affectus ise recipiens
ita īcipiet decantare. ut eos tāq; n ꝑpria cōpositos. s; uelut ase editos q̄si orati
onē ꝓpā. pfunda cordis cōpunctiōe de ꝓmat. uel certe ad suā ꝑsonā estimet
eos fuisse directos. eoꝝq; sententias non tē tantū m ꝑ ꝑpham. aut ī ꝑpha fuis
se cōpletos. Ise cottidie gen implenq; cognoscat. Tē n scripte diuine nob ela
ruis ꝑparescit. et q̄d m carū uene. medulleq; pandunt. quando experientia nra
carū n tantū sensu ꝑcipis; etiā ꝓuenit no tionē. sensusq; uboꝝ n ꝑ expositionē
nob. s; ꝑ documenta reserant. Unde nāq; recipientes cordis affectū. q̄ q̄sq; de
cantat. et ēscript ē psalm. uelut auctores ei facti ꝑ cedim magis ītellectū
ipli q̄ seqm. id est ut pus dictoꝝ uirtutē q̄m noticiā colligentes. q̄ ī nob ges
tū sit. ut cottidianis gerat icentib⁹ supuenīente eoꝝ meditatiōe q̄d n ire
cordem. et q̄d nob. ut negligentia nra repeperent. et diligentia ē q̄sierit. et
puidentia diuina ētulerit. et istigatio fraudauerit imici et subtraxerit lubri
ca ac subtilis obliuio. et tulerit humana fragilitas. seu ī puida fefellerit igno
ratio decantantes remuniscam. Omis nāq; hos affectus ī psalmis ī uenim ex
ꝑssos. ut ea que ī curreritm. uelut ī speculo purissimo puidentes efficaci⁹ agno
cam. ut ita magistris affectibus eruditi n ut audita. sed q̄ ꝑspecta palpemur
nec tā q̄ cōmdata memorie. s; uelut ipsi rerū natę ī sita deīno cordis partu
riamus affectu. ut eoꝝ sensus n textu lectiōis. s; experientia ꝑ cedente penetre
mus. atq; ita ad illā oratiōis ī corruptionē mens nra ꝓueniet. ad q̄ ī supiore
tetatu. q̄ntū dns donare dignatus ē ordo collatiōis ascendit. q̄ n solū nulli⁹
imaginis occupat ī tuitu. s; etiā nulla uocis. nulla uboꝝ psequutiōe distin
guit. ignita ū mītis ītentiōe ꝓ ieffabilē cordis excessū ī explebili sps alacta

tate ꝓferꝛ. quãq; mens exꝛ oĩs sensus. ac uisibiles effecta materiales. geminis
.xi ĩenarrabilib⁹ atq; suspirijs ꝓfundit ad dñm. Germanꝰ. Non solũ nob⁹ ꝛ di
tionẽ spũalis hui⁹ q̃ poposcim⁹ disciplinę. s; ipsã plane ꝓfectionẽ satis apte
atq; dilucide putam⁹ expssã. Id enĩ potest ẽe ꝓfectꝛ. q̃ue sublimꝛ. q̃ dĩ
memoriã tã cõpendiosa meditatioẽ cõplecti. atq; uim⁹ usiculi uolutatio
ne acumꝛis uisibiliũ ẽmnis emigꝛe. 7 q̃dã m affectus orationũ cunctarũ
breui sermoẽ ẽcludere. Et ideirco unũ q̃ solũp ẽ ad huc nob⁹ ꝓcam⁹ exponi.
quẽ admodũ uno eodẽq; usiculo. quẽ nob⁹ uicę formulę ꝛ di dixi stabilit
retinere possim⁹. ut sic ꝓ dĩ gr̃am sum⁹ aselãnũ cogitationũ ĩ ceptus liba
.xii. ti. ita spũales q̃q; ĩmobilit retentem. Dum enĩ capitulũ cui⁹libet psal
mi mens mã ẽcepit. ĩsensibilit eo subtẽcto. ad alterꝰ scripturę textũ nesci
ens stupensq; deuolui⁹. cũq; illuc ĩsemetipsa cepit uolutare. nec dũ illo
ad integrũ uentilato. oborta alti⁹ testimonii memoria. meditationẽ ma
terię ꝓris excludit. De hac q̃; ad alterã subintrantẽ alia meditatioẽ tm⁹
ferꝛ. 7 ita anim⁹ sẽp de psalmo mutatus ad psalmũ. de euangliũ textu ad
apli tm⁹ilientis lectionẽ. de hac q̃; ad ꝓphica deuolui⁹ eloq̃a. 7 exinde ad q̃s
dã spũales delatus hist̃oriales. ꝓmnẽ scripturarũ corpus ĩstabilis. uagusq;
iactat⁹. nichil ꝓ arbitrio suo ꝓualens. uel abicere. ꝛ tenere. nec pleno q̃ẽq̃m
iudicio. 7 examinatioẽ finire palpator tantũ m̃ spũaliũ sensuũ ac degus
tator. ñ generator nec possessor effectus. atq; ita mens mobilis sẽp ac uaga.
ĩtẽpe q̃; sinareos uelut ebria ꝓdiũsa distrahit⁹. nullũ officiũ cõpetẽs ex
soluens. uerbi gr̃a. cũ orat psalmũ aut aliq̃ recolit lectionẽ. cũ decantat ali
ud quid⁹ meditat⁹ q̃ textus ipse ẽmnet psalmi. cũ lectionẽ recitat faciendũ
aliq̃d uolut⁹ factũ ue reminiscit⁹. atq; ĩ hc modũ nichil disciplinate nec
oportune recipiens ul⁹ emittens. uelut fortuitus agi uidet⁹ ĩ curs lib⁹ reti
nendi ea q̃b⁹ delectat⁹. ut ummorandi eis ñ habens potestatẽ. Hec essanũ q̃ no
bis ẽ ꝓ oĩb⁹ nosse q̃. admodũ hec spũalia cõpetẽs exꝛ explere possim⁹ officia.
uel certe hc eundẽ usiculũ q̃ nob⁹ uicę formulę ꝛ di dixi ĩmobilit custodire. ut
oĩ ũ sensuũ ortus. ac finis ñ ĩ sua uolubilitate fluctuent. s; ĩma diuisẽ ẽ sis
.xiii. tant. Ysaac. Licet ꝓ dẽ suphacre disputantib⁹ nob⁹ de oratoĩs statu q̃n
tũ ꝛeor sit sufficiens expssũ. tam q̃ nob⁹ hec eadẽ poscentis ueniam. dee fir
mationẽ cordis. breuit ĩtimabo. Ꝛra sit⁹ que uagã mtẽ stabilẽ faciunt. uigi
lię meditatio & oratio. Quarũ assiduitas 7 ugis intentio ẽ ferꝛ aię stabilẽ
firmitatẽ. q̃ tam aliãs nullo m̃ potꝛ apphendi ñ popis filargurię. s; facien

cenobu usib' dedicati. infatigabilē ingratē omīs' oīm sollicitudinesq; curę ut
tę p̄sentis p̄as fuerint abdicate. ut ita illud aplicū mandatū sine ītermissioē ora
re possim' ip̄lere. p̄ parū nāq; orat. qs' qs' illo tantū tēpe q̄ genua flectum' o
rare cōsueuit. Illūq; ū orat qs' qs' ē flexis gen̄b' euagatioē cordis q̄licūq; dist'
hit. Et ideo cū qles' orantes uolum' inuenīri. tales nos ee oportet. an tēp' oran
di. Illeresse ē nr̄m itē ītepe supplicatioīs suę defectu p̄cedente formam. illis
eā cogitatioīb' orantē. ut ad celestia sublimari. ut ad terrena demergi. q̄b'
an̄ oratioē fuerit īmorata. Hvc usq; abbas isaac attonitis nob' sēm .xviii.
collatioē de oratioīs q̄litate digessit. Cui' doctrinā supilli' p̄dicti ūsiculi
meditatioē q̄uelut īformatione cōcipientib' cōsiderat retinendā admiran
tes admodū. ꝛ excolere tenacissime cupientes. ut pote q̄ cōpendiosā ac faci
lē credebam'. difficiliorē satis ad seruandū expti sum'. q̄ illud studiū
mīm q̄ solebam' antea p̄ oē scriptarū corpus. absq; illi' obseruantię umculo
uana passi' meditatioē cordis excutere nec rusticitatē obēe ad capessendā aię
puritatē. q̄ cōpendiosissimę adiacet cunctis. si una ꝛ itegra mīs' item
tioē ingiadam ūsiculi hui' meditatioē seruauerint. Prefacio beati
Cassiani. Collationis prime. abbatis cerionis. De perfectione
Qvo uirtute p̄fectioīs uię q̄uelut magna q̄dā luminaria i hoc mun
do admirabili claritate fulgentis. æmuli sc̄ę eruditum exemplo uir
queant emulari. tam uos oscī firs honorare ꝛ ueneri. tanta illoꝝ sub
limū firm aq̄b' p̄ma anachoresoos īstituta suscepimus laude flāmami
ni. ut unus q̄dē ūrm igenti firm cenobio p̄sidens cōgregationē suā q̄ cot
tidiano sc̄ę cōlatioīs uię docet ītuitu. illoꝝq; patrū p̄ceptis īstitui optet. q
dē ū ut etiā corpali eorundē ędificaret aspectu egiptū penetre uoluerit.
ut hanc q̄si frigoris gallicani rigore torpentē punctiam derelinquens. ad
illas q̄s sol iusticię p̄rim' respicit radios. matis uirtutū fructib' redundantes.
uelut turtur castissim' īnsuolaret. necessario hoc m̄ untus caritatis ęxtor
sit. ut uni' desiderio. alter etiā labori cōsulens. tā abruptū scribendi piculū
n̄ uitare. dū m̄ ꝛ pori ap̄ filios adderet auctoritas. ꝛ sc̄ō tā piculosę nauiga
tioīs necessitas demeret. Vnde q̄ fidei uię atq; feruori. nec ulla īstituta cę
nobioꝝ que xii libellis ad beatę memorię epm castorē q̄ potuim' sermone cō
scripsimus. nec x collatioēs i scythica heremo cōmorantū patrū q̄s p̄cipien
tib' scīs hellodio ꝛ leontio epīs utcūq; digessim' satis facere potuerit. ale etiā ut
ordo cognoscat. tū i illa heremo cōsistentiū. q̄s p̄mos uidim'

partū vii collatiōēs pariēscriptos filio uob̄ credidi ēlegēndos. q̄b̄ ea quę dep̄fec
tione ip̄ōr opusculis nr̄is obscur̄ forsitan cōp̄hensa. uel p̄t̄ missa sr̄. supple
ant̄. Sū scām studii uīr sitī etiā hęc sciare ñ q̄rerunt. vii alię collatiōēs. que
ad scōs q̄ stoechadib̄ ēsistūt ī sulis emittendę sr̄ sr̄s. desiderū ut arbitror uīm
ardoris explebunt. Explicit p̄facio. Incipiunt capit̄ eiusdē collationis.
J. Descriptio themeseos oppidi .ii. De epō archebio .iii. Descriptio heremi
ī q̄ cōmorabant̄ cheremon. nesteros. 7 ioseph. .iiii. De abbate cheremone &
excusatiōē ei⁹ sup postulata doctrina. .v. De responsiōē niā cōm excusa
tionē eius. .vi. Propositio abbis cheremonis q̄o t̄bus modis uicia uincan
t̄. .vii. Quibus g̃oibus ad summitatē cāritatis possit ascendi: & q̄s sit ī eo stabili
tas. .viii. Quantū excellant q̄ p cāritatis affectū declinant auctus. .viiii. Quod
cāritas ñ solū deseruos filios faciat. s; etiā imaginē di ac simulē ēferat. .x.
Q̄ō p̄fectio cāritatis sit p̄inimicis orare. 7 q̄ in dicio aīa nec dū purgata posca
tur. .xi. Interrogatio cur affectū timoris 7 spei dixerit ip̄fectū. .xii. Respon
sio de diūsitate p̄fectionū. .xiii. Detimore qui cāritatis magnitudinis gene
ratur. .xiiii. Interrogatio de consūmatiōē castitatis. .xv. Dilectio exposi
tionis postulatę. Explicivnt capitvla.

VM in cęnobio sirię consistentes post p̄ma fidei rudimēta suc
cedentib̄ aliq̄ tenuis ī creuīs. maiorē p̄fectiōis desiderare grām
cepissemus. stat̄mus ēfesti egiptū petere. ac remotissima etiā the
baidos heremopenetra. scēq; plurima q̄ q̄ glām fama p̄nuer
sa diffuderat. sinon emulandi saltē agnoscendi studio. ī uisere.
Igit̄ ad oppidū egipti cui thennesus nom̄ ē emisa nauigatiōē p
uenim⁹. cui⁹ accolę ita ut mari. & stagnis sal⁹ is undiq; circūuoluunt̄. in
solis quia terra de ē negotiationib̄ deom̄. opes atq; substantiā nauali cō
mertio parent̄. ita ut ędificiis cū uoluerint extruendis ūra non supperat.
ñ de longinq̄ nauigio apportet̄. .ii. Vbi cū aduentib̄ nob̄ fauens deside
rius nr̄is diuinitus beatissimi atq; p̄cipui urbis archebii epi p̄stitisset aduentū.
q̄ raptus de anachoritarū cętu. 7 epc phanephitę oppido dat̄. tanta districti
ōē ōīeuo suo p̄posit̄ solitudinis custodiam. ut michil dep̄ītę humilitatis te
nere laxauerit. aut de adiecto sibi honore blandit̄ sit. non ut q̄ idoneū se ad
istud officiū testabat̄ asserit̄s; uelut ī dignū abilla anachoreseos disciplina
querebat̄ expulsū. eo q̄d xxx. & vii annis ī eadē cōmoratus ad puritatē tamę
p̄fessiōis ne q̄q̄ puenire potuisset. Hic g̃ cū ī sup̄ dicta p̄hep̄si. q̄ eū eligen
di illic epi causa p̄duxerit pie nos atq; humanissime susceperit. agnito de

sideriō nr̄o quo patres etiā multeriorib⁹ egipti partib⁹ inquirere desiderabam⁹
uenire īquid uidere uter ī senes haut longe amō monasterio ēsistentes. quoꝝ ita ꝑ
antiq̄tas ī corp⁹ib⁹ iā curuatis. ⁊ sēitas in ipso etiā fulget aspectu. ut uel sol ēterē
plario eoꝝ magnā ī uentrib⁹ posslt ēferre doctrinā. aquib⁹ ꝯ q̄d ego amissū doleo.
q̄q; ꝑdere iā pōtū nequeo. nr̄a uerb⁹ q̄ ipso sēc̄e utr̄ discatis exemplo. ſredo aū īopiā
meā hoc studio aliq̄tenus sublenandā. ſiunq̄rentib⁹ illā euangelicā margaritā. q̄ ip
sen habeo. saltē puidero ubi eā cōmodē cōp̄etis. S ūpto itaq; baculo ⁊ pera · III ·
ut illuc cunctis uiā ingredientib⁹ monachis ē monis. adciuitatē nos suā iō panipi
sin uenerīs dux ipse p duc̄. cui⁹ trās immo etiā contigue ꝓgnōīs regionis pluri
mā multitudinē quondā opulentissimā siquidē erea cuncta ut fama ē, regios
cibos sibi ministrabant. ſrepentino tremotu excussū mare tīs g̃lis lumtib⁹ occu
pauit. atq; ita collapsis ferme oīb⁹ uicis. opimaq; oliū trās saltis paludib⁹ supterunt.
ut illud q̄d ī psalmo spūalit decantat. posuit flumina ī desertū. ⁊ exitus aq̄rū ī
sitī. terrā fructiferā in salsugine amalitia inhabitantiū ieā. sedm litterā de illa pu
tent regione ꝑdictū. Inhis q̄ locis multa ī hunc modū opida eminentiorib⁹ tumu
lis collocata fugatis habitatorib⁹ luuies illa uelut īsulas fecit. quę desiderata se
dentib⁹ sēis solitudinē ꝑbent. iquib⁹ trēs senes. iō cheremon. nesteros. ⁊ ioseph ama
chorete antiq̄ssimi ēsistebant. I taq; beatus archiepc̄s pmū nos pouce ad che · IIII ·
remonē maluit. q̄ ⁊ monasterio ei⁹ ꝓior ⁊ duob⁹ aliis ꝓuectior esset ętate.
illā cū centenariū utr̄e annū spū tantū alacer excessisse. ita dorsū et tepis fu
erat uerustate atq; orationū iugitate curuatū. ut q̄si ī pmeuā redactus ī fan
tiā. sūmissis aeptentis tr̄aten⁹ manib⁹ ꝓgrederet. Hui⁹ itaq; ⁊ uultū mirabilē
et ī cessū parit ī tuentes. siq̄d ē defectis mortificatisq; iā oīb⁹ m̄bris. ne q̄q̄ censu
rā ꝓtente distinctionis amiserat. cū sermonē atq; doctrinā supplicit̄ poscerem⁹.
ac desiderū tantū spūalū ī stitutionū causā fuisse aduentus nr̄i ꝓtestaremur.
gut̄ ille suspirans. q̄o uob aut possū ēferre doctrinę. cū imbecillitas sēs ectu
tis ut rigorē ꝑstinū relaxarū. ita loquendi q̄; ademit fiduciā. ſq̄ē admodū t trepidi
enī docere ꝑsumā q̄o ipse n̄ facio. aut aliū ī eo ī struā q̄o me iā ut minus. t trepi
dus exercere cognosco. ob q̄ rē nullū umorē mi ī hac etiā ętate cohabitare cō
misi. ne exēplo meo alter⁹ districtio laxaret. llūq; u erit efficax ī stituentis
auctoritas. n ea effectu opis sui cordi affixerit audientis. A dhęc nos n · V ·
mediocri ēfusiōe ēpuncti. ita respondim⁹. licet sufficere nob⁹ ad omnē ī struc
tionē debeat t locutr̄ difficultas. t ipsa ē solutam a adhuc uita q̄ iuuentus
q̄; robusta uix possit tolerare. ſq̄ nos etiā te tacente satis abundeq; ī struunt.
atq; cōpungunt. ſrogam⁹ tam ut taciturnitate paululū p̄t̄ missa. ea nob⁹ potī

dignant̃ infundat. ꝓque hanc q̃ uidemus imte uirtutẽ. non tã imitatiõe cõplec
ti q̃ admiratiõe possimus. Illã etiã si reuelatus t repor nr impetrare ad q̃o experi
mur nr meret̃. debet hoc salt̃ labor tanti muneris obtinere. q̃o huc de berblem mo
cenobii rudimẽtis institutiõis uir desiderio. & pfectus nri amore ꝓficiam.

VI. Tres beatus cheremon tria sunt in q̃o quę faciunt hõines auidos tẽpare. ro ẽ aut met
gehennę siue pmiorũ legũ. aut spes atq; desiderii regni celor̃. aut affectus hominis
ipsi. amorq; uirtutũ. Illã timor tria mali ẽ tragiũ legit̃ exisse cri. timor dñi odit mali
ciã. Spes etiã uitioꝝ omniũ excludit i curiũ. Non n delinquent omis q̃ sperant i eũ. Amor
q̃: ruinã n metuit peccatoꝝ. q̃ caritas nũq̃ cadit. & iterũ. Karitas operit multitudi
nẽ peccatoꝝ. Et ideo beatus apls omnẽ salutis suã instarũ trium uirtutũ esse
mationẽ ẽ cludens. nẽ mq̃o manet fides. spes. karitas. tria hęc. fides nãq; ẽ q̃ futuri
iudicii ac supplicioꝝ metu. uicioꝝ facit ẽ tragia declinari. spes quę mẽ mam de
ꝑsentibus auocans. animã sas corpis uoluptates celestiũ ꝑmioꝝ expectatiõe ẽ cep
nit. caritas quę nos ad amorẽ xpi & spualiũ uirtutũ fructũ mtis ardore succen
dens. quicq̃o illis contrariũ est toto faciẽ odio detestari. Quę tria licet ad unũ fine
rendere uideant̃. quocant n nos a rebus illicitis abstinere. magnus tam excel
lentię suę gradibus ab iuicẽ dispant̃. Duo nãq; supiora ꝓprię hoiniũ sũt eoꝝ. q̃ ad
ꝓfectũ rendentes. nec dũ affectũ cepe uirtutũ. Tertiũ specialit̃ di ẽ. 7 eoꝝ q̃
in sese imaginẽ di ac similitudinẽ receperunt. Ille nãq; solus ea que bona sũt. nul
lo metu. nulla remuneratiõis gria ꝓuocante. s; solo bonitatis opis affectu. Ima
n ut aut salemon oparus ẽ dns ꝓpt̃ semetipsũ. Suę nãq; bonitatis obtentu. omnẽ
bonoꝝ copiã dignis indignisq; largitur. q̃ nec fatigari iuuris potest. nec ingra
tibus hoiniũ passibilit̃ pmoueri. semp seq̃ca manens. pfecta bonitas immuta
bilisq; nãa.

VII. Siquis q̃ ad pfectionẽ tendit. de illo ꝑmo timoris gẽu quẽ
ꝓprie dicimus esse seruilẽ deq̃ dr. cũ oĩa fecerimus dicere. q̃ serui inutiles sumus. ad
altiorẽ spei timorẽ gaudio ꝓficiente ẽscendit. quã n seruo s; mercennario cõ
paratur. q̃ mercedẽ retributionis expectat. 7 q̃si de peccatoꝝ absolutiõe 7 pnali
timore securus. ac bonoꝝ sibi opum conscius. licẽ placiti pmiũ uideatur expetere.
tam ad affectũ illũ filii qui de patrne indulgentię liberalitate confidens. omia que
patris sunt sua esse n ambigit. puenire non potuisse. Adquẽ etiã ille prodigus q̃ cũ sub
stantia patris etiã filii nom̃ amiserat. aspirare non audet dicens. iã non sũ dign
uocari filius tuus. fac me sicẽ unũ de mercennariis tuis. Post illas n porcoꝝ siliq̃s q̃
rũ ei & sanctas negabat̃. id est humoꝝ sordidos cibos. qui in se reũsas 7 salutaris
more cõpunctus. immundiciã porcoꝝ horrere iã ceperat. ac dure famis supplicii
formidabat. uelut iã seruus effectus. etiã mercennarii statũ demerede iã co

gtans. concupisset ac dicit. quanti mercennarii patris mei habundant panibus. ego aũ hie fame pereo. Reuertar ꝙ ad patrẽ meũ 7 dicã illi. pr̃ peccaui in cẽlũ 7 coram te. iã non sũ dignus uocari filius tuus. fac me sicut unũ de mercennarijs tuis

VIII. Sed ad ista humilis penitentię uocẽ. in cursũ ei⁹ pr̃ pitiens. maiore ꝙ emissa fuerat pietate suscepit. eũq; non contentus minora ẽ cẽdere. utroq; ꝙ dulcine dilatioẽ tm̃ cursu. p̃stinę filioꝝ restituit dignitati. festinandũ pinde etiã nob est. ut ad retinendũ filioꝝ ꝙdũ ꝙ oia quę patris sunt sua esse credunt. pndisso lubilẽ caritatis gr̃am ẽscendentes. cęlestis ille patris imaginẽ ac similitudinẽ recipere meremur. 7 ad imitationẽ ueri illi⁹ filij pelamare possimus. ỹma ꝙ habe⁹ pr̃ m̃s mea sr̃. Quod de nob beatus ap̃ls p̃fitet̃ dic̃s. oia uã sr̃. siue paulus. siue apollo. siue cephas. siue mundus. siue uita. siue mors. siue p̃sentia. siue futa oma uã sr̃. Ad ꝙ similitudinẽ etiã saluatoris p̃cepta nos̃ puocant. estote ĩ ꝙ o & uos p̃fecti. sic & pr̃ ur̃ cęlestis pfectus est. Nullis ꝛ non nũq; solet interrũpi bonitatis affectus. eũ aliq̃ ut repẽe. t lętitia. t oblectatioẽ uigor animi relaxatus. aut metũ gehenne ad p̃sens. aut desiderũ subtrhit futoꝝ. t̃r est ꝙdoẽ ĩ illis ꝙd⁹ cui⁹dã p̃fectiõis imbuens nos. ut dũ ut̃ pnarũ metu t p̃mioꝝ spe ĩcipimus uita declinare. ad caritatis ꝙdũ tm̃ire possimus. ꝙ timor nonẽ in ꝙ ĩ caritate. s; p̃fecta caritas foras mittit timorẽ. quo timor pnã habet; ꝙ aũ timet non ẽ p̃fectus in caritate. Nos ꝙ diligamus. quia ds̃ prior dilexit nos. Non ꝙ aliter ad illã ueram p̃fectionẽ ẽscendere poterimus. nisi quẽ ad modũ nulli⁹ alterius ĩ mẽ salutis ꝙrã prior nos ille dilexit. ita eũ nos ꝙ; nulli⁹ alterius rei. nisi sui tantũ amoris dilexerimus obtentu. Quã obr̃e studendũ nob est. ut de hoc timore ad spẽ. despe ad caritatẽ dilatet ipsarũ uirtutũ amorẽ. p fecto m̃tis ẽscendam⁹ ardore. ut tm̃ mig̃ intes ĩ affectũ boni ipsi⁹ ĩmobili t̃ ꝙntũ humane possibile ẽ nature. quod bonũ est retentemus.

VIIII. Multũ nãq; differt. int̃ eũ qui metu gehenne. t spe ret̃butionis futurę uitiorũ inse extinguit incendia. 7 eũ qui diuine caritatis affectu ipsã malicia ĩmunditiã p̃horrescit. ac puritatis possidet bonũ amore tantũ 7 desiderio castitatis. nec iã remuneratiõnẽ futurę p̃missionis aspiciens. s; p̃sentis boni delectatus ẽscientia agit oma. nec ẽ t̃e platioẽ pnarũ. s; delectatioẽ uirtutũ. Hic nãq; status. nec sũ motis cunctoꝝ omiũ testimonijs abuti occasioẽ peccati. nec occultis cogitationũ uiolari oblectatiõib⁹ potest. dum affectũ uirtutis ipsi⁹ medullitus retinens. ꝙ ꝙ illi etiã ũ ẽ. n̄ solũ corde. n̄ recip; ueru etiã sũmo detestatur horrore. Aliud nãq; ẽ p̃senti bono ꝙ pia delectatũ. odio habere uicioꝝ carnis contagia. aliud futę remune

rationis in cursu illicitas concupiscentias refrenare. Aliud est p̄sens metuere detrimentū 7 aliud futurū formidare supplicū. Postremo multo maī ē̄ ppter bonū ipsū a bono nolle discedere q̄ metu malum malis ñ p̄bere consensū. In illo u uoluntariū bonū ē̄. iniusto ū uelut coactū. 7 tā q̄ nolenti uolent̄ extorti. t metu supplicii. t cupiditate p̄mioꝝ. Illā q̄ timoris obtentu auctioꝝ abstinet blandimētis. adempto timoris obstaculo iterū ad illud q̄ diligit reūtetur. 7 obtinebit necessitate bonū iugit̄ obtinēb. S nec abi pugnatioē q̄ē aliq̄n non reḡescit. q̄ nec firmā ac ꝑpetuā pacē castimonię possidēb. Vbi ē u iqui etudo belloꝝ. ñ possit ē uulneru ī teruenire discrimina. Necesse est u quem pl̄a ī conflictu situ. q̄uis bellator sit ac fortit̄ dimicans. lętalia aduersarius uulnera frequent̄ ī fligat. ñ nū q̄ tam hostili mucrone ꝑstringi. Qui uero supata impugnatioē uicioꝝ. pacis tā securitate ꝑfruit. 7 īsitū ipsi uirtutis effectū. iugē statū illi bonū cui tā tutus est ī retentabit. q̄ dāno ītimę castitatis nichil credit esse dānosū. Nec u carnis aut ꝑcussi q̄q̄ q̄ sensu iudicat puritate. cui pena q̄uis ē. t uirtutū ꝑniciosa īsq̄sitio. t ipsū uicii uirulenta contagio. Huic ī q̄ nec reuerentia humanę p̄sentię quic q̄ adiciet honestatis. nec minuit solitudo. si; ubiq; secū sep̄ circūferens arbitrā nonsolū actuū. sī; etiā cogitationū suarū ē̄ sciētiā. illi potissimū studere ē̄ tendit. q̄ nec circū uenit. nec falli. nec subt̄ fugere se posse cognoscit. Q uē statū siquis deadiutorio dī. non de studio sui labore ꝑsumēs meruerit possidere. de condicioē seruili in qua timor ē̄. 7 mercennarii spes cupiditate in qua non tā bonitas largientis q̄ ꝑmiū retributionis expectatur. in adoptionē ī cipiet īsistere filioꝝ. ubi tā non timor. non cupiditas. sī; illa caritas que nū q̄ cadit. iugit̄ ꝑseuerat. De q̄ timore 7 caritate q̄sdā increpans dīc. quid cuiq; ꝑsonę conueniat ostendit. filius honorat patrē. & seruus dn̄m suū. Et si pat̄ ego sū. ubi ē̄ honor meus. Et si dn̄s ego sū. ubi est timor meus. Necesse ē̄ u timere eū qui seruus est. quia sciens uoluntatē dn̄i sui. 7 non fecerit. digna plagis uapulabit multis. ꝑ hanc itaq; caritatē quisquis ad imaginē dei similitudinē q; ꝑueneri. bono tā ꝑpt̄ boni ipsi delectabit̄ uoluntatē. ac similē quodā m̄ possidens. patientię ac lenitatis affectū. nullis deincepſ peccantiū uicius ulciscet̄. si; uemā poti ī firmitatibus eoꝝ ē̄ dolens. atq; cōpatiens implorabit. seq; reminiscens tā diu simulū passionū stimulis impugnatū. donec miseratioē dn̄i saluaret̄. nec suo seruitū studio ab impugnatioē carnali. si; di ꝑtectioē saluatū. Non uacuan dā si; misericordiā errantibus intelligit impendendā. illū uersiculū ad

dñm cũ oĩ cordis tranquillitate decantans. tu disrupisti uincula mea. tibi sacri
ficabo hostiam laudis. & nisi quia dñs adiuuit me paulominus habitauerat in in
no anima mea. Et in hac mentis humilitate cõsistens. poterit etiã euangelicũ il
lud pfectionis explere mandatũ. diligite inimicos uros. benefacite his q̃ o de
runt uos. & orate pp sequentibus & calũpniantibus uos. & ita ad illud pmiũ q̃
subiungit poterit puenire. pq̃ nõ solũ imaginẽ dei & similitudinẽ pferamus.
uerũ etiã filii nuncupem̃. Vt sitis inq̃ filii patris uri q̃ in cęlis est. q̃ solẽ suũ
oriri facit sup bonos & malos. & pluit sup iustos & iniustos. Quẽ affectũ beat⁹
iohannes assecutũ se esse cognoscens ait. ut fiduciã habeam⁹ in die iudicii
quia sicut ille est ita & nos sumus in hoc mundo. In quo h infirma & fragi
lis humana natura eẽ sic ille ẽ potest. nisi imbonos & malos. iustos & iniustos ad
imitationẽ dei placidã semp sui cordis extendent caritatẽ. Et ut bonũ pp
ter ipsũ (bonũ) opet affectũ. puenens ad illã ueram adoptionẽ filiorũ dei. de q̃ idẽ bea
tus apls ita pnunciat. omis qui natus ẽ ex dõ peccatũ nõ facit. q̃ semẽ ipsius
in eo ẽ. & nõ potest peccare. qm ex dõ natus ẽ. Et iterũ. Scimus qm oĩs q̃ nat⁹
est ex dõ non peccat. s; generatio dei cõseruat eũ. & malign⁹ nõ tangit eũ. Io
intelligendũ ẽ nõ de oĩ genere peccatorũ. s; de capitalib⁹ tantũ criminũ di
ci. a quib⁹ se quis q̃l abstinere atq; emundare noluerit. pillo in alio loco
p dictus apls ne orari q̃ debere pnunciat. Qui scit i q̃ frẽm suũ pec
care peccatũ non ad mortẽ. petat & peo. & dabit ei uitã peccanti nõ ad mor
tẽ. est peccatũ ñ ad mortẽ non pro illo dico. ut roget q̃s. Cęterũ de illis
que non pnunciant esse ad mortẽ. a quib⁹ etiã q̃ fidelit xpo deseruiunt. q̃n
talibet semetipsos circũspectioẽ custodiant in munes esse non possunt.
Ita dr. Si diuerim⁹ quia peccatũ non habem⁹. ipsi nos seducim⁹. & ueritas in nobis
nonẽ. Et iterũ. Si dixerimus q̃ non peccauimus. mendacẽ faciem⁹ eũ. & ue
rbũ eius non ẽ in nob. Impossibile nãq; est quẽlibet sẽ⁹ non (iiii) ictus minutis
que psermonẽ. p cogitationẽ. p ignorantiã. p obliuionẽ. p necessitatẽ. p
uoluntatẽ. p obreptionẽ admittunt. que licet a illo peccato. q̃ ad mor Jcurrere
tẽ esse dr. alienа sint. culpa tamẽ ac reprehensioẽ carere nõ possũt. .xi.

Cui q̃ quis hẽ quẽ p diximus bonitatis affectũ. & imitationẽ dei fuerit assecu
tus. te uiscerib⁹ dilectionis longanimitatis indutus. pro persecutoribus q̃; sic
orabit similit dicens. Pat ignosce eis. non enim sciunt q̃ faciunt. Cęterum
euidens indiciũ ẽ aie. nec cõ uicio⁹ facibus eligãte i criminib⁹ alienis. non affec
tu miscẽ ẽ dolere. s; in q̃dã iudicantis tenere censurã. Illã quẽ admodũ pfec
tionẽ cordis poterit obtinere. is qui nõ habet illud. q̃ apls plenitudinẽ legis

consum.are posse significant. Alterutrū inquiens onera unā portate. & sic adimple bitis legē xpi. S; nec illā uirtutē possidet carnal. que nō irritat. nō inflat. nō cogitat malū. que oīa suffert. oīa sustinet. Iustus ꝫ miserē animal pec. suos. uis cera autē impioꝝ sine misēdia. Ideoq; huiusmodi uicius monachus subiacere certissimū est. que i alio iclemti. atq; ihumana seuerītate cōdēpnat. Rex ꝫ rigidus incurrit mala. & qui obturat aures suas ne audiat infirmū. 7 ipse inuocabit
:xii: & non erit qui audiat eū. Germanus. Potem̄ quōē atq; magnificę depfecta dī caritate dissertū est. uerūtam illud nos pmouet. quo cū cā tanta laude p tuleris. timorē dī. 7 spēi retributois ętnę ipfectā esse dixisti. cū utiq; multo aliud uideatur deus pphā sensisse dicens. timete dnm omes scī eius. quia nichil de ē timentibus eū. Iterū, cum inobseruandis iustificatoibus dī retributois sē ētēp platioē fateat exercitatū. inclinaui inquiens cor meū ad faciendas iustificationes tuas in ętnū. ppt retributionē. Trapis fide inquo moyses gndis factus. negauit se esse filiū filię pharaonis. magis eligens affligi cū populo dī. q tēpalis peccati habere iocunditatē. maiores diuitias existimans thesauris egiptioꝝ i pperiū xpi. aspiciebat ꝫ inremunerationē. Quom̄ q credenda ē ipfecta esse. cū & bēatus dauid retributionis obtentu iustificationes dni fecisse se gloretur. & legislator pma futura pspiciens spreuisse adoptionē regię dignitatis. ꝫ
:xiii: & afflictionē durissimā thesauris egiptioꝝ ptulisse dicatur. Cheremon. Profectu atq; mensura unusquisq; mentis. scriptura diuina addiuīsos pfectionū gradus arbitriu nīi puocat libertatē. Nec ꝫ potest aut fons mis omibus perfectionis corona pponi. q non omīū una uirtus. aut uoluntas. aut feruor est. Et io circo ipsarū quodā m̄ pfectionū. diuersos ordines. diuīsas q; mīsuras sermo diuinus instituit. Quod ita esse. euangelicarū q; beatitudinū uarietas euidenter ostendit. Licet ꝫ beati dicant quoꝝ est regna cęloꝝ. 7 beati qui possidebunt terrā. 7 beati qui cōsolationē recipient. 7 beati q̄ caritate potientur. & tam multū credimus int esse int habitationē regni cęloꝝ 7 possessionē illius quę cū q; ē terrę. 7 int pceptionē cōsolatois 7 plenitudinē. satietatēq; iusticię. multū q; int illos distare. q̄ misericordiā cōsequent. & illos q̄ gloriosissima uisione dī pfrui merebunt. Alia enim gla solis. 7 alia gla lunę. 7 alia gla stellarū. Stella ꝫ a stella differt i gla. ita & resurrectio mortuoꝝ. Cū igitur iuxta hunc modū scriptura diuina timentes dnm laudet & dicat. beati omes qui timent dnm. 7 plenā phoc illis beatitudinē repmittat. iterū tam diū timor non ē in caritate. si pfecta caritas foras mittit timorē. quo timor penā habet. qui aūt timet non est pfectus in caritate. Iterum sūt cū seruu

re dōgionosū sit. & dicatur seruire dño intimore. & magnū tibi est uocari seruum meū. & beatus seruus ille quē cū uenerit dñs suus inuenier sic facientē. tam ad aplōs dicit. iā non dico uos seruos. q; seruus nescit quid faciat dñs suus. uos aūt dico amicos. quia oīa que cū q; audiui a patre meo. nota feci uob. & iterū. uos amici mei estis. si feceritis ea que p̄cipio uobis. Videtis g̃ pfectionū g̃ dus diuersos esse. & de excelsis ad excelsiora nos ad nō puocari. ita. ut is q; intimore di beatus & pfectus extiterit. ābulans sic̄ scriptū ē de uirtute in uirtutē. & de pfectione ad aliā pfectionē. de timore ad spem mitis alacritate ēscendens. ad beatiorē denuo statū. q̄o ē caritas inuitet. & q; fuerit fidelis seruus ac prudens. ad amicitię sodalitatē. & ad optionē ēnsear filioz. Secm hunc g̃ sensū. nīa q; ītelligenda est sententia. non q̄ cē replationē ppetuę ull̄ pēne. ut beatissimę retributionis. g̃ rep mittāt scīs nullius p̄nunciem̄ esse momenti. s; q; cū sint utiles & sectatores suos. ad mitia beatitudinis intro ducant. caritas rursū in qua plenior fiducia. p petuū q; tā gaudiū ē. assumens eos de timore seruili. & mercennarii spe. ad dilectionē di. & adoptionē ēnsear filioz. & q̄d dā m̄ pfectiores faciet de pfectis. Multę n̄ sunt salutor mansiones s̄t apō patrē meū. & licet oīa astra esse uideant̄ inclō. inter claritatē tam solis & lunę. atq; lucifer. ceterarūq; stellarū. multa distantia ē. Ita circo beatus aplūs. non solū timori ac spei. s; etiā cunctis karismatibus quę magna ac mirifica habent̄ cā p̄ferens. sup̄ modū excellentiorē oībus caritatē ostendit. Illā cū uellet explere oīm catalogo spūaliū karismatū. uirtutū eius describere m̄ bra ita p̄fatus ē. & ad huc sup̄ modū excellentiorē uobis uiā demonstro. Si linguis hominū loq̄r & angloz. & si habuero pphetiā & noueri misteria oīa. & omnē sciētiā. & si habuero omnē fidē. ita ut montes trāsferā. & si distribuero ī cibos paupeū oīs facultates meas. & si tradidero corp̄ meū ut ardeā. caritatē aūt non habuero. nichil michi p̄dest. Videtis g̃ nichil p̄ciosi. nichil pfectū. nichil q; sublimius. & ut ita dixerī nichil caritate p̄ hennius inueniri. Siue n̄ pphetię euacuabunt̄. siue linguę cessabunt. siue scientia destruet̄. caritas aūt nūq̄ excidet. sine qua non solū p̄cellentissima karismatū genera. s; ecīa martirii ipsius gla uacuat̄

·XIIII·

Quisquis g̃ imbuus fuerit caritatis pfectione fundatus. necesse ē ut ad illū sublimiorē caritatis timorē g̃ d̄ excellentiorē ēscendat. quē non penarū terror. nec cupido p̄miorū. s; amoris generat magnitudo. quo t filius mouligentissimū patrē. ut frem fr̄. ut amicū amicus. & coniugē coniux. sollicito reuerentur affectu. dū eius non uerbera. neq; conuicia. s; uel tenuē amoris formidat. offensā. atq; in omnib̄ non solū actibus. uerū etiā

uerbis arrogata semp pietate distenditur. ne erga se quantulū cūq; feruor dilectionis illius intepescat. Cuius timoris magnificentiā unus pphārū elegāter exp̄ssit. diuitiæ inquiens salutis sapientia & scientia. timor dñi est thesaurus eius. Non potuit timoris istius dignitatē ac meritū magis euidenter exp̄mere. q̄ ut diuitias salutis nūcp. q̄ munera sapientia di scientiaq; cōsistunt. diceret. nisi a timore dñi non posse saluari. Ad hunc q̄ metum non peccatores. s; sci pphetis mutantur eloquia. dicente psalmi gpho. timete dñm oēs sci eius. quia nichil deest timentibus eū. Qui u hoc timore dñm metuit. p̄fectionem et certū ē nichil de esse. Nā de illo timore pēnali euidenter iohannes apls dicit. qui timet n ē p̄fectus in caritate. q timor pēnā habet. Qua tā grā distantia est inter istū timorē cui nichil de ē. qui sapientiæ scientiæq; thesaurus ē. & illū imp̄fectū q̄ principiū sapientiæ nuncupat. quiq; pēnā in se continens. de p̄fectoq; cordibus sup̄ueniente plenitudine caritatis extruditur. Timor u non ē in caritate. s; p̄fecta caritas foras mittit timorē. Et reuera principiū sapientiæ in timore consistit. quę erit eius in xpi p̄fectione in caritate. Quę illū in sese p̄fectę dilectionis continens metū. non iā principiū. s; thesaurus sapientiæ & scientiæ nuncupat. Et ideo duplex est q̄ dus timoris. unus incipientiū. id est eoq; qui adhuc subiugo & terrore seruili (unus) de quo dicit. & seruus dñm suū timebit. & in euangelio. iā non dicā uos seruos. q. seruus nescit q̄d faciat dñs suus. & ideo seruus in q̄o non manet in domo mētiū. Imbuit u nos ut abillo pēnali metu ad caritatis plenissimā libertatē. & amicoq; filioq; diffiduciā tīnseamus. Deinq; beatus apls q̄ seruilē illū timoris q̄ dū oli caritatis dñicę uirtute tīnscendebat inferiora despiciens. maioribus seditatū bonis a dño p̄fitet. Non enī in quo dedit nob̄ ds spīm timoris. s; uirtutis & dilectionis & sobrietatis. Eos etiā q̄ p̄fecta cęlestis illi patris dilectione flagrabant. q̄q; ex seruis filios adoptio diuina (iam) non fecerat hoc hortat eloquio. Non enī accepistis spīm seruitutis iterū in timore. s; accepistis spīm adoptionis in quo clamamus abba pat. De hoc ē metu cū illā septiformē spīc sci gratiā pphā describebat. quē in illo dñico homine secūm incarnationis dispensationē descendisse non dubiū ē. dixisset q;. & requiescet sup eū spīs dñi. spīs sapientiæ & intellectus. spīs consilii & fortitudinis. spīs scientiæ & pietatis. & nouissimę uelut q̄dā p̄cipuū intulit dicens. & replebit eū spīs timoris dñi. In quo p̄mirus illius ē diligenter inuestigandū. q̄o non dixerit & requiescet sup eū spīs timoris dñi. sic de illis p̄oribus dixerat. s; replebit i q̄o eū spīs timo

ris dñi. Tanta ei uberitatis eius est magnitudo. ut quē semel sua uirtute possede
rit. non partē s; totā occupet mentē. Hec imeritо. Illi etenī quę excidet cohe-
rens caritati. nonsolū replet. s; etiā ppetua 7 inseparabili eū quē cepit possi
dere ingitate. nullis lęticię tēpalis. uel uoluptatū oblectatiōibus immmutus. q̄d n
nū q̄ illi q̄ foras mittit timori euenire cōsueuit. Hinc g̃ pfectionis timor est.
q̄ homo ille dñicus q̄ non solū redimere humanū genus. s; etiā pbere uenerat
pfectiōis formā. atq; exempla uirtutū repletus fuisse narrat. Illū n seruilē
supplicio timorē. uerus dī filius q̄ peccatū nō fecit. nec dolus inuent ē ore ei⁹
habere non potuit. Germanus. quoniam quōdam pfectioē caritatis sermo digestus xv.
est. uolumus etiā de castitatis fine aliq̄ liberius scīscitari. Non n ābigimus illud
pcelsū fastigiū caritatis. pquā sic̄ hucusq; discretū ē adimaginē dī similitu
dinēq; descendit. sine castitatis pfectioē subsistere omino non posse. S; utrū
nos possit ppetuitas obtinere. ut nūq̄ libamus titillatio integritatē nī cordis i
festet. et ita ualeamus ab hac passione carnali incorpe degentes. pegrinari. q
ut nūq̄ incentiuoꝝ ęstibus adurami uolumus edoceri. Ceremon. Sūmę q xvi.
dē beatitudinis ac singularis ē meriti. ita istū pquē dño cohaeremus affectu.
uel discere ingit. ut docere. ut meditatio ei⁹ secdm psalmig phi sententiā oēs
ure nī ę dies noctes q; consūmat. 7 nitē nūam i saciabilit ēsurientē sitientēq:
iustitiā. cęlestis huius cibi ppetua ruminatione sustentat. S; consulendū est
etiā iumento corpis nī. secdm benignissimā saluatoris mī. prudentiā ne de
ficiat inuia. Spūs q̄mptus. est. caro aūt infirma. q ę etiā nē uel exigui cibi p
ceptione curanda est. ut post refectionē ei⁹ etiā adeq̄ desiderii diligen
tius indaganda. mentis quoq; addatur intentio. Explicit collatio
Abbatis ceremonis prima de pfectione. Incip̄ cap̄ eiusdē de castitate

I Verba abbatis ceremonis de castitate. II. De corpore peccati et membris eius
III De mortificatiōe formicationis 7 imunditię. IIII. Quod adoptinando castimo
ne puritatē non sufficiat humani laboris intentio. V. De utilitate ipugna
tiōis q̄ nob de incentiuoꝝ ęstib generat. VI. Q̄d pacientia ardorē formicatiōis
extinguat. VII. De differentiis 7 gradibus castitatis. VIII. Q̄d de natura cas
titatis et effectu ei⁹ inexpti ētare non possit. VIIII. Interrogatio an cor
poris motū etiā dormientes possimus euadere. X. Responsio q̄d p sōnū
accidens carnis cōmotio non officiat castitati. XI. Q̄d multū int̄ sit int̄
continentiā et castitatē. XII. De mirabilibus q̄ peculiarit ī suis sctis dñs
op̄at. XIII. Quod soli q̄ expiunt agnoscant dulcedinē castitatis. XIIII. In
terrogatio de continentię. 7 ēpis modo. in quo castitas pfici posset. XV.

Responsio int̄ quoꝺ rep̄ul possibilitat castitatis possit agnosci. xvi. De fide acre medio castitatis. Explic̄ cap̄ coll. cuius dupla de castitate. Sequit̄ scḋa.

Effectione transacta que doctrine cibū desideratibus nob onerosa magis uisa ē q̄ iocunda: ceū ilico nos p̄missi sermonis debitū senex expectare sensisset. q̄ta int̄ho est in nonsolū attonita ad discendū ure mentis intentio: s; etiā disciplina ꝓpositę questionis. Rationabilis enī reuera interrogationis ordo seruatus est auob. Neceſſe ē ut tā excelse plenitudinē caritatis. imensa illa pfectę atq; perpetuę castimonię p̄mia ēleq̄nt. parq; sit gaudiū pritate palmarū. Tam tam sibi societate fęderent. ut una absq; altera nequeat possideri. Hoc g ꝓpositio ura cōpleva ē. ut utrū ignis illę ē cupis centię cui' hęc caro uelut ī sitū sentit ardorē adplenū possit extingui. disputatioē simili pandere m̄. De q̄ p̄mū q̄ beatus apls senserit. diligentius inq̄ramus. Mortificate m̄bra ura. que sūt sup terrā. Prius g quā cętera pscrutem̄. que ista sint membra que mortificari p̄cepit indagemus. Neq; ut beatus apls ad abscisionē manuū. aut pedū. aut genitaliū immiti nos p̄ceptioe cōpellit. s; corpus peccati. q̄ ut riq; constat ex m̄bris. q̄ noceūl destrui zelo pfecte desiderat scitatis. de quo corpore alibi ut destruat̄ int̄ho corpus peccati. Et que sit ei' destructio consequenter exponit. ut iā int̄ho non seruiat peccato. A quo etiā ille liberari cū eiulatu postulat dicens. Infelix ego homo quis me liberabit de corpe mortis huius? Hoc itaq; peccati corpus multis uicioꝝ mēbris pbat̄ extructū. ad eius tenere ꝓpositionē quicquid uel uult facto. ut dicto. t cogitatioē peccat̄. cuius mēbra rectissime sup terrā ee dicunt̄. Non enī possunt hu quicq̄ ut untur ministerio uenereę pfitentis. nra aūt conuersatio in cęlis est. Hui' g corporis in hoc loco apls mēbra deseri bens. mortificate int̄ho mēbra ura que sūt sup terrā. formicationē. immundiciā. libidinē. ēcupiscentiā malā. & auariciā q̄ē simulacroꝝ seruitus. Primo itaq; loco formicationē erediit inferendā. que carnali contagione pficit. Secūm ū membrū in mundiciā nuncupauit. que nō nū q̄ absq; mulieris tactu. uel dormientib uel uigilantibus p̄ncurā meretricū scripte nūtis obrepsit. Et ideo notatur a ꝑphibet in lege. que in mundos q; nōsolū sacrarū carnū participatione p̄cauit. uerū etiā ne contactu suos sc̄a polluerent. a castroꝝ iussit congregatioē secerni dicens. anima que cūq; comederit de carnibus sacrificii salutaris q̄ est dñi. i q̄ est immundicia. peribit coram dño. Et quicq̄ tetigerit immundus. immundum erit. In deutero-nomio q; si fuerit int̄ uos homo. qui nocturno pollutus est sōno egredier extra castra. Et nō reuertet prius quā ad uesperam lauet aqua. Et post

11

solis occasū regredietur in castra. Deinde terrū peccati membrū libidinē pone
que irrecessibili aīe ꝯtescens accendere quēpiā etiā sine passione corporis
potest. Laīmē ū abeoꝺo libeat dictā esse non dubiū est. Post hec de maioribus pec
catis adminora descendens. quartū intulit membrū. ecupiscentiā malā. q̄ n
solū adꝓdictā impudicicie passionē. uerū etiā adomīs noxias cupiditates ge
neraliter referri potest. q̄ corrupte tantūm uoluptatis ē eg tuo. Deq̄ dns
in euangelio. q̄ uiderit mulierē adconcupiscendū eā. iam mechatus est eam in cor
de suo. Multo n magis ē incorde etiā tēmentis lubrice desiderū ē tune
re. cū ei illecebrosi aspectus offertur occasio. quib manifestissime cōpbat
adꝓfectionē puritatis castimonie continentiā corpor solā non posse sufficere
re. nei etiā mētis addat integritas. Post g omia nouissimū corporis illi membrū
auaritiā inq̄. pcul dubio ostendens non solū abappetitu rerū alienarū am
mū ēmendū. uerū etiā ꝓpria magnanimit ēcrepnenda. Hocetiā in actibus
aplōꝝ fecisse legit credentiū multo deq̄ dr. multitudinis credentiū erat
cor unū. & anima una. nec quisq̄ eoꝝ quę possidebat aliq̄ suū esse dicebat.
si; erant illis omia cōmunia. Quotquot n possessores agroꝝ aut domoꝝ erant
uendentes. afferebant pcia eoꝝ quę uendebant. & ponebant añ pedes aplōꝝ.
Diuidebatur aū singulis putcuq; opus erat. Et ne ad paucos ptinere uide
retur. ista pfectio. auaritiā simulacro seruitutē eē testatus ē. Nec in
merito. Quisq̄s n non cōmunicat necessitatibus egenoꝝ. & pecunię suę q̄
in fidei renatitate conseruat. xpi pcepta post ponit. idolatrię enim i cur
rit. amorē scilicē materię mundialis. diuine pferens caritati.

Si ergo multos ita ꝓ xpo suas uidimus abiecisse substantias. ut non solū -111-
possessionē pecuniarū. uerū etiā desiderū decoribꝰ eoꝝ i ꝑpetuū pbe
mus abscisū. consequens ē. ut eo dē m etiā formicationis ardorē extingui
posse credamus. Neq; n rē impossibilē apls cū possibili ēiunxisset. si; ut q;
scienś ee possibilia parim mortificanda decreuit. Et in tantū beatus
apls formicationē siue in mundiciā demīs membris exstirpari posse ēfidit. q
ut non solū mortificari ea. si; ne nominari quidē inob debere ꝓnunciat.
formicatio inq̄ens. & omīs immundicia aut auaritia nec nominet in uobis.
aut turpitudo aut stultiloquiū. aut scurilitas quę ad rē non ptinet. Quę
etiā parim ꝓnicioſa esse. & eḡli nos a regno dei exclusione depellere eo ꝙ
dicens. illud aū scitote. quō omīs formicator aut immundus aut auarus.
q̄ est idoloꝝ seruitus. non habet hereditatē in regno xpi & dei. Et iterū.
Nolite errare. neq; formicarii. neq; idolis seruientes. neq; adulteri. neq;

molles. neq; masculo⁹ concubitores. neq; fures. neq; auari. neq; maledici. neq;
raptores. regnū dī possidebunt. Dubiū pinde esse non debet fornicatioīs ⁊ immun
dicię de membris nīs oboleri posse ⁊ tagiū. quando qđ nō alit ea q̄ auaritia
stultilo q̄ scurilitates. ebrietates. ac furta quo⁹ facilis amputatio ⁊ manda
·IIII· uerit abscidendā. Certos tam nos esse conuenit. quoslicet omne ⁊ timen
tię districtione fame scilicet ac sitī uigilias q; ⁊ opis uigitate. atq; incessabilis
subeamus studiū lectionis. ꝑpetuā tam castimonię puritatē ho⁹ labo⁹ merito
contingere nequeamus. nisi in his uigīt desudantes experientię magisterio
doceam. in corruptionē eius diuinę gr̄ę largitate concedi. Obhoc sane so
lū m se unusquisq; infatigabilit in his exercitius ꝑdurare debere cognoscat.
ut pllo⁹ afflictione. muscđam dm ⁊ sequut de impugnatioē carnis acdo
minatioē ꝑpotentiū uicio⁹ diuino meruit munere liberari. non q̄ aceptiū
sepillā ⁊ fidat illā q̄ cupit i uiolatā corpis castitatē. Tanto aū erga adq̄si
tionē castimonię desiderio. atq; amore flāmet. quanto q̄s pecuniarū cupi
dissimus appetitor. t q lūma hono⁹ ābitioē distenait. ut q̄ intolerabi pul
chrę mulieris amore raptat. desideriū suū impaciemissimo ardore optat exple
ri. & ita fiet dū punt ⁊ tate ꝑpetuatis insaciabili cupiditate succendim de
siderabilis despiciat cibus. necessariō horreat pot. sōnus deinq; ipsę nature
debitus respuat. uel certe ut deceptor fraudulentissim puritatis ⁊ emulus.
atq; comitū castitati. attonita atq; suspecta mīte capiat. sit a unusquisq;
die integratis suę matutin explorator effectus. decollata sibi purificati
one ⁊ gaudeat. eāq; in suo studio. nec uigilantia. si; protectione dī sentiat ⁊ se
quutū. ac tā diu illę pseueranti ā suo corpi intelligat cohesurā. q̄ diu eā dns
dns sua fuerit miseratioē largitus. Qui u stabilit hanc optinet fidē. ne
q̄ q̄ supbū sapiens de sua uirtute ⁊ fidet. neq; seductus longis obscem
liquoris inducis blandissima securitate soluet. sciens impurissimę collu
tionis aspgine septimus maculanadū. si uel paululū q̄a abeo ꝓtectio diuina
discesserit. ac deinde ꝑpetuitate eius cū omni contritioē ⁊ humilitate cor
·V· dis i defessis ⁊ orationibus excubandū. Vultis aū cape phanus rei q̄
dicimus ueritatē. euidens argumtū. p q̄o ⁊ hęc quę dicta sit appbetis. nīa
corpis pugnā. q̄ inimica nob putat ac noxia. utilit membris nīs i serta esse
doceamus. Consideremate q̄ so illos q̄ corpe sit spadones. q̄ ꝑcipue causa iur
tutis appetendis desides reddat ac tepidos. nonne q̄ corrū penę castita
tis credunt sepiculū n habere. q̄ tam nemo se apposuisse me credat. ut ne
mine eo⁹ penit i uenire posse ⁊ firmē ꝓfecta abrenuntiatioē flagrante. si;

quia naturā quodā m̄ suā uincant. siqui forte eor̄ adpositā p̄fectionis palmā.
sūma animi distinctiōe contendunt. cuius ardor uel desiderū eū quē semel accen
derit. famē. sitī. uigilias. nuditatē. cunctosq; labores corpis. nō solū patienter
uerū etiā libenter sustinere cōpellit. Vnde in doloribus laborat sibi. 7 ui facē p̄di
tioī suę. 7 uerū aīe aū egenti. etiā amara dulcia uidentur. Alias nāq; nō poterit
desideria p̄sentiū rerū. ut repmi. ut auelli. nisi pristis affectibus nouis q̄scupi
mus ap̄tari. alii salutares fuerunt ītmissi. Nullatenus ut ualet uiuacitas
mentis. absq; alicuius desiderii. ut timoris. gaudii t meroris. affectione sub
sistere. in hec eadē in bonā partē fuerint immutata. Et ita locutio carnales
concupiscentias de cordibus nr̄is desideramus extrudere. spūales meaū locis
plantemus. primus uoluntates. ut hus sēpanim nr̄ animus habeat. q̄b iugit im
moretur. & illecebras p̄sentiū actēpaliū respuat gaudio. Cūq; in hac statā mens
nra cordiamis exercitus eruanta p̄fecerit. tē usiculi illē affectū experientia docen
te ecipiet. quē oīs q̄dē solita psallendi modulatiōe ecclīm. uirtutē ū ei nō
pauci erpiq; p̄cipiunt. Prouidebā dnm in cōspectu meo sēp. q̄m a dextris est
mihi ne cōmouear. Ille & enī solus uidi atq; intellectū huius carminis efficaciter as
sequit. q̄ p̄uidens aditā. de q̄ loquim̄ corpis & aīe puritatē. intelligit se cunc
tis motibus neruisq; abeadē deuoluat a dño cōseruari. dextrisq; suas ioci orati
ones scās abeodē iugit cōmuniri. Dns ut scis suis non a sinistris. q̄ nichil habet
simistrū uir sēs. s; a dextris semp assistit. a peccatorib & impius non uidetur
quia non habent illas dexteras. quib dns cōsueuit assistere. nec possit dice
re cū ppha. oculi mei sēp ad dnm. quo ipse euellet de laqueo pedes meos.
Quod nullus potest uerior dicere p̄fiteri. nisi qui uniuersa quę i hoc mundo sūt. aut
noxia. aut supflua. aut certe inferiora sūmis uirtutib iudicans. omnē i
tuitū suū. oē studiū. omnē curā erga cultū sui cordis. 7 castimonię defixe
puritatē. Atq; ita mens iustis exercitiis elimata. atq; profectibus expolita.
ad p̄fectā corpis atq; aīe p̄meniet puritatē. Quantū ut quis lenitate ac patien
tia cordis. tantū in corpis puritate p̄ficiet. q̄nto q; longius uacuandię ppulerit
passionē. tanto castitatē tenacius obtinebit. Non enī ęstus corpis declinab. nisi
qui animi motus an cōpsserit. Quod aptissime saluatoris nr̄i ore laudata beati
tudo declarat. declarat mites (beati) q̄m ipsi possidebūt terrā. Non g aliter possidebim
terrā. id est non alias dicioni nr̄ę rebellis huius corpis terra subdetur. nisi mens
nra p̄ius fuerit patientię lenitate fumdata. nec poterit q̄s aduersus carnē suā
insurgentia libidinis bella cōprimere. nisi p̄ius armis mansuetudinis instruat. Illan
sueti aū possidebit terrā. & inhabitabit i sēlm sēli sup eā. Hanc mq; terrā quē ad

modū obtinere possimus. ꝛ dem ꝑpha ꝛ inconsequentibus psalmi ipsius edocet. ex spectabo dñm. & custodiā eius. & exaltabit te. ut hereditate capias terrā. Constat ꝙ ad possessionē terre ipsius firmit obtinendā neminē posse ēscendere. nisi illos tantū qui ꝑ immobilē patientie lenitatē. uias dñi duras. ac ꝑceptas seruantes. de cetero carnaliū passionū ex hemente eode fuerint exaltati. Mansueti ꝙ possidebūt terrā. & nō solū possidebūt eā. sed etiā delectabunt in multitudine pacis. Quēmo ī cur carne adhuc bella ēcupiscentie susceperant. stabilit ꝑ fidē. Necesse ē ut ī festati eū diuisissimis ꝑtibus demonū. ignitis luxurie iaculis sauciatū. atre sue possessioē deuolui. donec dñs auferat bella usq: ad finē terre. et arcū ēterat & confringat. arma & scuta cōburat ignitos illos scilicē que uenit dñs mittere ī terrā. Arcus etiā & arma ēfringat. quib aduersus eū nequitie spūales diebus ac noctibus dimicantes ignitis ēfigebant cor eius iaculis passionū. Pax ita cū eū dñs ēterens bella abominib ī centuo⁹ estibus liberabit. ad illū puritatis puenit statū. ut deposita confusioē q̄ semetipsū. id est carnē suā dū ꝑpugnaret horrebat. incipiet eā uelut putissimo tabernaculo delectari.

VI. Non ut accedent ad eū mala. & flagellū non appꝓpinquabit tabernaculo eius. ad illuos scilicē ꝓpicū puenies. ut mansuetudinis merito. nō ī suā hereditet terrā. uerū etiā delectet ī multitudine pacis. Vbi aū adhuc sup ē certaminis sollicitudo. pacis ee nō potest multitudo. Non ut aut delectabunt ī pace. si ī multitudine pacis. ꝙ quo euidēt ostenit. ita efficacissimā medicinā ee cordis patientiā. secm illud salemonis. mansuet aut cor ē medicus. ut nō solū ire. ticie. accidie. cenodoxie. superbie. uerū etiā libidinis. omiū q: parit ex turpe fomitē uicioꝝ. In longanimitate ut ait salemon. ꝓspitas regibus. Hā q̄mitis atq: tranquillus ē. nec ira cuiusq: ꝑturbatione succenditur. nec accidie atq: ticie angore ēsumit. nec cenodoxie uanitate distenditur. nec superbie tumore sustollit. Pax ut multa diligentibus nomē dñi. & nō ē illis scandalū. ideo nō imerito ꝓnunciat. melior patiens uiro forti. & q̄ cremet nā. capiet urbē. Hanc ꝙ pacē donec firmā atq: ꝑpetuā obtinere mereamur. multis necesse ē nos ī pugnationib aptēptari. frequenq; nob ē uisicuius iste cū gemitu lacrimisq: repetendus. miser factus sū & afflictus sū usq: q̄q: tota die ēmestatus ī gredieba. qm lubi mei impleti sunt illusioibus. et nō ē sanitas in carne mea. a facie ire tue nonē pauos ossibus meis. a facie ī sipientie mee. Te ut cōperent & ī ueritate deflebim. quo post longā puritatē cordis nri sparet. ia carnalia nos omi modis euasisse ētagia. stimulos carnis obelationē cordis aduersū nos rursū sentimus ī surgere. ut certe ad fallaciā somnoꝝ. impuritas nos ꝑtinę collusioīs aspgit. Cū ꝙ cepit ql ouina cordis & corpis puritate gaudere. necesse est ut dū se credit ultrius ia non posse ab illa sinceritate deuolui. ita semetip

sū quodā modo glētur & dicat. Ego dixi in habundantia mea non mouebor in ęternū.
S; cū uirtutē adhuc subrelictus illū puritatis statū. i. qsibimet ēt habebat senserit p
turbari. q. sese q; i illo spuali uideri trubare successu. recurrat prim⁹ ad illū ire
gritatis auctorē. q. agnoscens infirmitatē suā. ēt fateat. & dicat. Dne non in mea
ī tua uoluntate p̄stitisti decori meo uirtutē. q. auertisti faciē tuā a me. & fact⁹
sū conturbatus. & illud q; beatus Iob. si lotus fuero q̄si aquis niuis. q. & fulserint uelut
mundissime manus mee. tamen sordibus tinges me. & abominabūt me uestimenta mea. q. ā
tamen is. qui uno uitio se in sordibus tinguit. nō potest dicere suo creatori.
Donec ad pfectū puritatis puenat statū. q. necesse ē eū in ęqlitatib⁹ uitiis frequen
tius erudiri. q. adusq; p̄ dignam ēt firmatus illā q̄ appetit puritatē efficacit⁹ di
cere mereat. Expectans expectaui dñm. & respexit me. & exaudiuit p̄cē meā. &
eduxit me de lacu miserie & de luto fecis. & statuit sup̄ petram pedes. & direxit
gressus meos. Qvi sit ⁊ castimonię gradus. quibus ad illā inuiolabilē conscendit .VII.
& nec puritatē. q. sit licet, p̄spicere. nec nunciare ut dignū est uirtus mā sufficiat. q. tamen
qualeris narratiois exposcit. sedm mediocritatē expientie nr̄e. ut cūq; p
ferre tēptabimus. q. reseruantes pfectiora pfectis, nec p̄iudicantes his q. feruen
tiore studio puriorē castimoniā possidentes. q. minoris industrie sit. tanto
etiā p̄spicatie uigore p̄cellunt. Primoe vi. gradibus licet multa alia in uice sub
limitate distantib⁹ fastigia castitatis p̄celsa distinguā. tamen quedā media que
tam multa sit p̄termittā. Quoꝝ sublimitas ita humanos subtrahit sensus. ut nā
nec mens inspicere. neq; loqui lingua p̄ualeat. q. quibus sensi castitatis ipsius pfec
tio cottidianis pfectibus adoleuerit. Sedm similitudinē nāq; corpoꝝ tres q. q
singulis diebus insensibilit⁹ sui capiūt incrementa. q. ita dū nesciūt ad pfectū ha
bitū puehunt. q. aie q; robur. & maturitas castitatis acquirit. Primus, ttaqꝫ pudicie
gradus ē. ne uigilans impugnatioē carnali. monachus eligat. Secꝰ ne mens illi⁹ uolup
tatibus cogitatioib⁹ immoret. Tercius ne femine congressu tenuit ad concupiscentiā mo
ueat. aspectu. Quartus ne uigilans ut simplicē carnis p̄ferat motū. Quintus ne
cū memoria generatiois humane. ut ita dixerim ratio. & necessitas lectiois ingesserit. q
subtilissim⁹ mīē uoluptarie actiois p̄tingat assensus. Si; uelut opus quoddā sipley
ac ministeriū humano generi necessario ēt datū. & in quo ac puro cordis ēt replet
intuitu. nichilq; aplⁿ de ei⁹ recordatioē ēcipiet. q. si operatioē latenū. & cui libet
alteri⁹ ut officiet officiēs mīre p̄tecta. Septus castimonię gradus ē. ne illecebrosis fantasmati
bus femina rū. ut dormiens illudat. Licet ⁊ hanc ludificatioē peccato ee obnox
ā non credam. q. concupiscentię tam adhuc medullitus latitantis indicū ē. q. ta
men illusioē diuersis modis ēt accidere. Nā sedm illū usū quē uigilans ex

ercere uel cogitare consueuerat: etiã dormiens unusquisq; tẽptatur. aliter n fallun
tur hui carnalẽ copulã norunt: alii qui femineæ sunt cõmixtionis expres. Hu
n siẽ simpliciorib⁹ ac puriorib⁹ sõniis inquietari solent: ita faciliore diligentia
ac minori possunt labore purgari. Illuaũ sordidioribus magisq; expressis fantasma
tibus illudunt. donec paulatim secõm mensurã castitatis. aq; unusquisq; contendat.
modũ illius rei quo ultra nã antea sentiebat mens etiã sõno sopita uertat: illud
q; ei qo fortib⁹ uiris pñio labor stipendio repmittit ppropham cedat adño. æ
arcũ. gladiũ. bellũ conterã deserta urã. æ dormire uos facia fiducialiter. æita demũ
quis ad illã beati serenipaucoq; similiũ uiroq; pueniet puritatẽ. Quã io circo apte
dictis vi. castimoniæ gradibus sequestrauit. qua non solũ possideri. s; etiã credi. non a
rarissimis potest. æ quia io quod illis peculiariter diuini muneris largitate collatũ est.
pponi ad generalis præcepti non potest formã. scilicet ut eo usq; mens nra castitatis
ipsius puritate formet: ut etiã ipso naturali motu carnis emortuo. illũ obscenũ li
quorẽ omnino non pferat. Opinionẽ sane quorundã quã sup carnis collũuione de
finiũt silere non debeo. qui dicunt non io circo eã dormientibus euenire eo qo
eã pduceret fallacia sõnioq; s; potius quia redundantia humoris illius aliquas in
egrotante corde fingat illecebras. Deinq; aiunt. quod illo trepe q̃n inquietat illa
ceretio: quæ ad modũ fluxus ei⁹ ita z illusio ẽ quiescat. Quã naturã castitatis æ
.viii. effectũ eius inexpugnabiliter non possiũt. Sed hæc suscipe æ pbare. utrũ possi
bilia an impossibilia sint. certo examine definire potit nemo. nisi peexpientiam
longã æ puritatẽ cordis: ad cõfinia carnis. ac spũs uerbo dñi dirigente puene
rit. Deq; beatus paulus. uiuus ẽ inquid sermo dei æfficax. æ penetrabilior omni
gladio anceps. æ pertinges usq; ad diuisionẽ animæ ac spũs. cõpagũq;. ac me
dullarũ. æ discretor cogitationũ æ intentionũ cordis. z ita mit illæ qoã in ter
minos collocatus. qo humanæ ẽ ociosi necessario sit. atq; ineuitabiliter attributũ.
qo quæ ẽ suetudine uiciosa z incũcta iũ uentutis inuectũ. uelut ispector æar
bit iusta ueritatis discernit: ac sup eo⁹ effectũ atq; natura. n falsi uulgi
opinionib⁹ abducit. nec piudicatis i exptos definitionibus ad qescet: s; puritа
tis modũ expientiæ sue libra æiusta examinatione ppendens. ne q̃q illo
decipiet error qui negligentiæ sue uicio crebrionib⁹ q̃ natura cõpellit egest
tionibus sordidati. de natali conditione cadant: cũq; cos constat inferre.
potius ũ naturæ. æ extorquere ab ea pollutionẽ q̃ ipsa nonigerit. ire pan
tã suã ad necessitatẽ carnis. immo ad eius referũt creatorẽ. ppas culpas
ad naturæ infamiã trasferentes. De quibus in puerbis eligant exprimit. ilipi
entia uiri corrũpit uias. dñs aũ causat i corde suo. Postremo si qs huic assertioi

nr̃e fidē derogare uoluerit. queso ut nonañ p̃iudicata nob̃ cū opinione disceptāt.
q̃ disciplinę hui⁹ susceptā institutā. cūq; hec ꝑpauca sī m̃ sib̄ ulla q̃ tā moderatio
ne seruauerit. ꝓfecto hec que diximus ū poterit ꝓbare iudicio. Cęterū si ustra
de cui⁹libet artis ac disciplinę fine ẽtendit. q̃ q; nī pus oīa que ad ēsūmationē
eī⁹ pinent. sūmo fuerit studio ac ūirtute sectatus. uelut si ūbi gr̃ā similitudinē
melli⁹ erratico. aut rursū exeo sic etā extasani limq; seminibus lenissimi olei
liquorē ꝓuocet posse confirmē. si q̃ hoc penitus ignarus assistat. nī me cōm̃ rerū
naturā hoc esse conclamans. meuelut aptissimi auctorē m̃oratu deridebit.
cui si ego testes innumeros. q̃ hec se uidisse ac gustasse. 7 fecisse testent exhibeam.
rationē isup atq; ordinē q̃ille spes ul⁹ oleipinguedinē. ul mellis dulcedinē tm̄
forment edisserā. ille aū istultissimę pruasioīs obstinatioē ꝑsistens. neget ab
illis seminib⁹ q̃ q̃ ul⁹ dulcedinis. uel unguedinis posse ꝓuocī. non ne magis no
randa ē illiꝰ irrationabilis p̃ūica q; contentio. q̃ sermonis mei ueritas irridenda.
que multis ac fidelib⁹ testib⁹ ūitate. 7 euidentibus documentis. 7 q̃ hui⁹ ap̃li⁹ est
expientię ꝓbatioē fulcit. Ut ideo quis quis ad illū p̃uitatis statū iugi cordis inten
tioē p̃uenerit. utiā m̃te abhuc passioē stillationis penitus absoluta. ꝓsoporem
caro eius uelut redundantiā supflui humoris expellat. cōtinuē modū q; nat̃e
certissime deprehendit. 7 ita dū expge factus inuenerit carnē suā post longa tē
pora. sēsim sensio atq; ignorante pollutā. tū demū denat̃ali necessitate causet. ad
illū sine dubio quemens statū. ut talis iueniat̃ innocte q̃ lis i die. talis i lecto
q̃lis in oratioē. talis solus q̃lis tūbis hominū circūseptus. postremo ut nūq̃ se
tale secret̃ aspiciat. q̃lis uideri ab hominibus erubescit. nec ideo tale aliq̃ ā e
uitabilis ille oculus deprehendat. q̃ ab humanis aspectibus ūelit esse celatū. 7
ita cū cepit suauissimo lumine castitatis iugiter delectari. dicē potit cū ꝑpha-
Ternar illuminatio mea i deliciis meis. q. tenebre nō obscurabunt̃ abste. & nox
sic dies illuminabit̃. sic tenebre et ita 7 iuxta. Deiq; hoc ipsū q̃ sup̃ conditi
onē nat̃e uidet̃ humane q̃ lis obtinuerit ꝓpha sub iungit dicens. Quia tu pos
sedisti renes meos. id est in non dustria mea. neq; uirtute hanc ꝓmerui puritatem.
s; q. tu mortificasti i si tū renibus meis li bidinosę uoluntatis ardorē. Inter xviii.
rogatio an corporis motū etiā dormientes euadere possimus. Perpetuā q̃dē Germanus.
corpis puritatē. ex parte aliq̃ expti sumus auigilantib⁹ p̃ gr̃am possidere. &
ēmotionē carnis distinctioīs rigorē atq; uidicio resistente. uigilantib⁹ posse
non contingē non negamus. Utrū aūt dormientes hac i q̃ tudine carere possim⁹
uolumus edoceri. Duabus nāq; de causis. possibile hoc ee nō credim⁹. q̃ licet
absq; uerecundia nequeamus effari. tam quā hoc meo cine ipsi⁹ necessitas

cogit: qs ut conuenienter si qua forte in uerecundiis fuerint denudata suscipi as. Primū q̄ est q̄ plōm quietē mris uigore laxato obseruari neq̄ ualeat illi cō motioīs obrepto. Sedō q̄ etiā urinę collectio cū uesicę capacitatē. quiescentib nob indesinenti ēfluxu intīni humoris oppleuerit exeret m̄bra marcentia. q̄ etiā paruulis uel spadonib eadē michi omīa lege ēcingit: tūn sit ut sīn oblectatio libidinis uulneret mris assensū. ēfusioē tam eā humiliet ꝑ pruidom bitz.

Cheremon. .x. Responsio quod plōnū accidens carnis commotio non officiat castitati.

Apparet uos necdū uere castitatis agnouisse uirtutē. q̄ quod q̄ē districtioīs auxilio eā auigilantib tamū credatis retentari: eāde ē q̄ putatis adormientib q̄si rigore ammi resoluto. integratē non posse seruari. Porro castitas non ut arbitramini districtioīs ꝑsidio: sed amore sui 7 ꝓpe puritatis dilectioē subsistit. Non ut castitas sit; ēinentia dr: ubi adhuc ei aliq̄ resistit adūsitas uoluptatis. Videtis q̄ hui⁹q̄ castitatis affectū ꝓi giam medullit⁹ receperit. districtionis cessatioē cū dormiunt nō obesse: q̄ fida ea uigilantib ratioē certissima cōpbat. Quicq̄d ucū labore cōmittit repales diimicanti ꝑstari debitas: nram perpetuā securitatis q̄tē tbuit post labore. Quicq̄d aū ꝑfunda fuerit uirtute deuictū: absq; ulla inquietudinis suspicioē cōpositū. iugē pacis uictori confert firmitatē. Quā obrē donec pulsari nos carnis cōmotioīb sentim⁹. nouerim⁹ nos ad castitatis necdū peuenisse fastigia: sed adhuc subi firmitate ēinentię ēstitutos ꝑtis fatigari. q̄bus necesse ē dubios semp esse euentus. Quod aū ineuitabile esse cōmotionē carnis hoc astruere uolūtis indicio. quod ea ne ipsi quidē eunuchi carere dēptis genitalibus possunt. scienduū ē non eis carnales ęstus. nec effectū libidinis: sed solā latitudinē generationis deesse uirtutem. Vnde manifestū est neillos q̄dē si adhanc adq̄ nos nitim⁹ castitatē cupiunt ꝑuenire: ab humilitate & ēcticioē cordis: t ēinentię distinctioē debere laxari. licet neq̄q̄ sit discredendū. minore abeis castimoniā posse labore actu

.xi. dio cōphendi. Quod multū inter sit inter commentā & castitatem.

Quā obrē pfectio castitatis: a laboriosis ēinentię ruoim⁹ ꝑpetua tñ q̄litate discernitur. Hec ē u uere ēsūmatio castitatis. q̄ nō impugnans carnalis ē cupiscentię motus. sed toto horrore detestans. iugē atq; inuiolabilē fidē retinet puritatē: nec potest aliud q̄d esse q̄ sentat. Hoc aū fiet q̄nd ia delinens caro ad ūsus spm ē cupiscere. desideriis eius uirtutiq; ēsenserit. ceperintq; sibi in uicē pace firmissima federari. 7 secm psalmigraphi sententiā habitauerint fres i unū: 7 illā repmissā a dño beatitudinē possidentes. de q̄ ait. Si duo ex uob consenserint super terrā de omni re q̄cūq; petierint: fiet illis

a patre meo qui in celis est. Quis quis g intellectualis ille iacob. id est supplanta
toris insceneritg dū abilla continentie colluctatioe ac supplantatioe utrioz
obstupefacto femoris nerno adsalabilis meritū ppetua coris directioe escend.
Que ordine etiā beatus aaūo ita sciscipe uaricinatioe distinx. i primis ingens.
notat inūdca ds. id e subaia que adhuc sub peccatoz confessioe retinet. Judea
ei confessio mitpiat. misit aū id e ico qui ūidet dm. siue ut quidā interpran
tur rectissim di e. non solū notus: s; etiā magnū e nom ei. Demde adsublimi
ora nos puocans ac uolens ē locū ipsū q dns delectet ostendere. ē factus ea
in pace locus eius. id est ūnine flictu certaminis. ē colluctatioe ūicioz: s; in
castimonie pace ē corū inq̄llitate ppetua. Hē g pacis locū extinctioe car
nalū passionū siqs meruerit obtinere. ex hoc q; proficiens g ou. actionspu
alis. id est specula di consequent effectus: erit etiā habitatio ei. Non u fluctu
continentie. s; in ūgi uirtutū specula dns comorat. ubi iā non retinuit. non
cōpmit. s; in ppetuū cōfregit potentias arcuū: erquib uadet adūsus nos lubidi
nū q̄dā iacula dirigebant ignita. Videri g q; sic non est in colluctatione con
tinentie. s; in castitatis pace locus dni. ita etiā habitatio eius in specula sit. 7 con
templatioe ūirtutū. Unde non imerito porte sion. tabernaculis cunctis pferuntur
iacob. Diligit u dns portas sion. supoma tabernacula iacob. Quod aū phoe ineūnta
bile esse comotione carnis asserit. quod urina cū uesica iugi instillatione re
pleuerit. quietā etiā susciteret membra. licet ueris sectatoribus puritatis adopti
nendā ea nichil piudicet ista comotio. q̄hec sola intou. 7 tam proporē necessitas
excitarit: sciendū tam e. qđ ita sic comota fuerint adquietē ppā reducunt. cas
titatis impio. ut n m cū nullo pruritu. s; nec cū minima q̄e libidinis recordati
one sedent. Et ideirco ut cū lege animi lex q; egruat corpalis. etiā mipsius
aque potus ita e nimietas castiganda. ut humoris cottidiani illa collectio pus
a refectis i fluens membris. illū que ineuitabile putaris corpis motū. non solū
rarissimū. uerū etiā lentū redat ac tepidū. frigidūq; ut ita dicerim igne. ē
absq; ulla adustionis ardore rorante suscitet flamā. Instar u admirabilis illius
mosayce ulsionis. ut carnis nīe rubus inexto igne circūdata non uratur. uel sic
illoz trium iuuenū. quib ita rorante spu fornacis chaldaice flama discussa est.
ut ne capillos eoz aut fimbrias odor ignis afflaret. ut illud q dam q dicens rep
mittit ppham. incipiam ia in hoc corpe possidere: cū ambulaueris p igne. n co
bureris. 7 flama n ardebit ite. De mirabilibus que peculiariter dns in electis su .xvii.
is operatur. Ceremon. Magna u uere atq; mirifica sunt. nec ulli hoi
nū penitus. n tantū his qui expti sunt nota. que oms fidelibus suis adhuc in

isto corruptioīs uasculo constituīs ineffabili largitatis liberalitate. quę p propria mīs
piuitate plusquam tā exsua q̄ exillo⁹ psona quī ī hunc statū affectū q; pueniūt
exclamat. mira opa tua. dne. ę aīa mea cognoscit mmis. Alioquīn nichil noūi nec mag-
nū intelligīt. pha dixisse. si alio cordis affectu. t dealiis opib⁹ dī hec pnunciasse cre
dat. Nullus ęnī est hominū q̄ mira ꝑ opa dī. etiā exipsis creatę magnitudine
non agnoscat. Ceterū illa quę ī scīs suis cotidiana opatioē dispensat. ac speciali
magnificentia effluent effumont. nullus alī nī aīa pfruentis agnoscit. q̄ si secreto
conscientię sue ita ē beneficio⁹ eius arbīt singularis. ut ea ꝑ solū nullo ualeat ser
mone disserere. s; ne sensu q̄dē 7 cogitatioē cōplecti. cū abillo igneo feruore dis
cedens. ad istos materiales ac terrenos intuīt fuerit deuoluta. Quis nī inse opa dī
non miret. cū insaciabilē uenis ī gluuiē. 7 sūptuosā gule. pmciosā q; luxuriā. ma
inse uideret fuisse cōpsā. ut uix ipsū exiguū aculissimū cibū raro. iuit q; peripat.
Quis nō obstupescat opa dī. q̄ igne illū libidinis quę natalē antea 7 uelut ī extingui
bilē ee credebat. ita refrixisse psenserit. ut mesplici q̄dē se corpus motu sentiat in
citari. Quom nonūuruē dīni contremiscat. quis q; cū homines q̄nā diros atq; truces
lemos. q̄ a sūmū uacuandę furoīs atq; blandissimis subitoq; irritabant obsequis adtam
tā ī sisse uidit lenitatē. ut nō solū nullis ā cōmouean iuuis. s; etiā cū illare fuerint
sūma magnanimitate ēgaudeant. Quis planē mirē opa dī. ac toto pclamet affectu.
q; ego cognoūi q̄ magnē dns. cū uel se t aliū quēpiā extra pacissimo largitoē. liberā
lē. expoigo ētanemē. ex supbo humilē. ex delicato ac tenero squalidū hirsutū q; p.
spexerit. 7 egestate atq; angustia pīemū rerū etiā uoluntarię pfruentē. ista sī
pfecto mira opa dī. quę peculialit aīa pphę simulū q; eius mirificę contēplatiōis in
tuitu stupefacta cognoscit. Ista sī poigia quę posuit supterrā. quę ide ppha ēsiderās
ad admiratioē eo⁹ cunctos poplos aduocat dicens. Venite ꝫ uidete opa dī. q̄ posuit
poigia supterrā. auferens bella usq; ad fines terre. arcū ēteret ꝫ confringet arma
ēscuta cōburet igni. Quis nī mat ee poterit poigiū. q̄ sub momento breuissimo. ex
trapacissimis publicanis aplos fieri. ex persecutoribꝫ truculentis pdicatores euangelii
pacientissimos reddi. ita ut ea q̄ persequebant fidē. etiā effusioē sui sanguinis ppa
garent. Ista sī opa dī. quę sē cotidie una cū patre opari filī p̄stat dicens. Pat meus
usq; hodie operat. ę ego operor. De istis opibus dī beatus dauid ī spū cauens. benedictus
inquid dns ds isrl. q̄ facit mirabilia magna solus. De istis ꝫ amos. pha q̄ facit ī q̄t oia.
ꝫ cū erit oma. ꝫ tīs mutat ī matutinū umbras mortis. Hec nēpe est īmutatio dexterę
excelsi. De hac salutari opatioē dī. orat ppha dnm dicens. confirma hoc ds quod
operatus es in nob. Ut p̄ter mirā illa secreta. atq; absconditas dispensationes dī. q̄s in
tra se peculialit exercet mens sc̄a. omiū mōtis singulis intuet. illā celestē ifusio

ne lętitię spūalis. quā dereictus animus inspati gaudii alacritate sustollit. ad illos
ignitos cordis excessus. nā ie fabulā quā in audita solacia gaudio. q̄b n nūq̄ igna
uissimo stupore torpentes. adoratione feruentissimā uelut de sono pfundissimo susci
tām. hoc iq̄ ē gaudiū. de q̄ beat apls q̄ oculus i q̄a n uidit. nec auris audiuit. nec i cor
hominis ascendit. ei scil q̄ trem⁹ uicius habebat. adhuc homo ē. humanis i haerent af
fectibus. mehlq; deitis diminentibus ituet. Deiq; ioē apls tā de se q̄ de similib⁹ sibi
q̄ā de humana cōuersatione discesserant. subiecit dicens. Nō bauū reuelauū ds pspm suū.

Quod soli qui experiuntur. agnoscant dulcedinem castitatis. In huius .xiii.
ōmibus q̄ntū mens adsublimiorē pfectū puritatē. tanto sublimi⁹ intuebit dm. et
admiratiōis it in semetipsā potē capiet ieremita. q̄ loquendi facultatē aut sermonis
narrationē in semet. Vtiuā ł ieiunię huius exptus mīte percipere ita explicare sermone n
ualeb exptus. Tā q̄ si q̄s dulcedinē mellis ei q̄nūq̄ q̄ē q̄ dulce gustauerit uelit ser
monib⁹ enarrare. pfecto nec ille saporis illi⁹ suauitatē q̄ nūq̄ ore pceptauerit b⁹
capiet. nec ille dulcedinē q̄ gust⁹ uoluptate cognouū. uerb potuit indicare. ł; ppa
tantū agnitiōe suauitatis illect⁹. necesse ē ut exptis aḡ. iocunitatē in semet
ipsū solū m⁹ tacit admiret. Ita q̄ q̄squis in hac quē pdiximus uirtutū statū meruerit
puenire. hęc oīa q̄ in suis peculiariter dns operat. tacitam mīte plustrans. hoc q; oīū ar
tonita cōsideratiōe. flāmat. cū intimo cordis exclamabit affectu. mina opa tua ds.
nīa mea cognouū nimis. Istuo q̄ ē mirabile op⁹ di. hominē carneū carnales affect⁹
i came postrū respuisse. et tanta rerū atq; in curiuū uanitate unū tenere animi sta
tū. atq; immobilē i oi acceptū permutatiōe durare. Q̄ autem fundat⁹ sit error q̄ā. cū
ap̄ alexandriā tribus fratrib⁹ eliū circūfusus. nō solū maledictis. uerū ē gūissimis ipel
lentiū urgueret iniurijs eiq; a sublimantib⁹ diceret. q̄ miracula xp̄c ur q̄ colitis
fecit. Ille in q̄ ut hus ac maiorib⁹ suis tuleris. nō mouear. nec offendar iniurijs. Inter .xviii.
rogatio de continentię. & tēporis modū in qua castitas perfici possit.

Germanus. quō nos admiratio non humanę hui⁹ neq; trenę ł; plane celestis
atq; anglicę castitatis. ita subito stupę cōfudit. ut tror magis despatiōis in cur
q̄ ad experienā senior⁹ aiōs. q̄s ut nos de obseruantię q̄litate. ac tēpis
modū. q̄ ad q̄rendā perfectionē ualeat. doctrina plenissimę disputatiōis instituat. q̄ren
te cōsummari ea posse credam⁹. & ad experienā deiecpl spacio cōstituti tēpis aiem.
Incōprehensibilē nā q; ea in carne hac postris q̄ā mutabilem⁹ in nob ordo q̄ā. ac
una q̄ ad illā ualeat puenire certa ratiōe panditur. Responsio int̄ q̄ā tēpus possi
bilitas castitatis possit agnosci. Cheremon. Temerarium satis est supcōsummatiōe hui⁹ de q̄ loq̄m castitatis. i tanta pserti ut uoluptatū diuersitate. tum
ū certā tēpis definire mensurā. quę n facile etiā i istis martialibus artib⁹. ac

uisibilibus disciplinis discimi potest. Scdm nāq; intentionē animi atq; īgenii
q̄litatē. necesse ē eas abuno q; celeri⁹ tardi⁹ apphendi. ratione tam obseruan
die ac rēpis modū iīr q̄ ei⁹ possibilitas agnoscat. constantissime possumus defi
nire. Quis q̄s g exercet. acunctis ē fabulationib⁹ otiosis. mortificat⁹ abōi ira ac
sollicitudine cura q; mundana duob⁹ tamtū parumatis fuerit cotidiana refec
tiōe crent. aque lanterate subtecta. qete sōni tū. siue utalii statuer q̄ uolo
rarū spatio terminant. necnam labor aut ēminentie huius mento. s; miseratiōe dñi
eā se credidit accepturū. q; sine hac fide una ē. oīs huāi laboris intentio. nāpl⁹ q̄
ser mīlib⁹ pfectionē istr ipossibilē sibi nē cognoscet. eundem tam ē iā p̄me pu
ritatis ianuā. īcipe oppi laboris industria nō spare. Singuli uiculi illi⁹ q̄s q; siue
ritate cipit. nonne edificauit domū. iuanū laborant q̄ edificant eā. seq̄t ut
nec puritatis suę merito extollat. intelligens eā se nō sua diligentia. s; dōi miseā
clecurū. nec cet alios imitari rigore moueat. sciens humanā nichil ee uirtutē. sicā
uirt⁹ diuina non minuerit. Defide ac remedio castitatis. Proinde unicuq; nrm adūsus
spm fornicatiōis totis uirib⁹ desudanti uictoria singularis ē demerito conar
sui remedia nō spare. q̄ hoc sine licet facilius. ac plana oīb⁹ uideat tam tā difficile abin
cipientibus q̄ ipsi castitatis pfectio possideat. sīlā cū eis ut particula puritatis ar
riserit. ē tinuo ī ēscientie suę secretis elacione q̄dā subrepit illabente sibimet blan
dium. credentes q; eā sediligentie suę studio ē secutos. necesse ē ut supnoillo p̄sidio
paululū denudari. tā diu illis q̄s diuina uirt⁹ extimescat passi oīb⁹ oppmant. q̄ nu
expientia docente cognoscant se uirib⁹ atq; īdustria sua puritatis bonū obtinere
nō posse. strut disputationē mām de fine plenissime castitatis longa lucubratione
ē tectā breuit ē eludam. iunū oīa q̄ copiose sparsi q; digesta ē colligente. Hec
ē humano castitatis ut uigilante monachu oblectatio lubrica nulla pfunga
ut q̄escente sōnio nō fallax illusio. s; cū dormienti tamtū p̄sopite mīs īcuriā cō
motio carnis obrepsit. q̄ modū sine ulla turpitudine uoluptatis exercita ē tacta
sine ullo pinitu corpis ē q̄scat. Hec de castitatis fine q̄ntū possum⁹. nō uerb. s; expi
entia magistrante digessim⁹. q; licet a deliciosis ac negligentib⁹ arbitrer ipossibilia
forsitan uidenda. cer tam sū actuosis ac spūalib⁹ uirt⁹ agnoscenda pariter acp
banda. Tantū nāq; inter hominē distat. et hōinē. q̄ntū illa īqb animi egritudo
rit. sīq̄s m ministrat mese q̄t. et ubi sū ego illic et minister meus erit. et ubi sū ego illic et minist⁹ meus erit. ybi ē thesau
ruus tuus. ibi ē cor tuū. Hucusq; beat⁹ cerem de castitatis pfectiōe disserit. ad
mirabilē q; doctrinā sublimissime puritatis tali sermone ē clusit. Iuadens stu
pentib⁹ atq; auritis nob. utq; tā noctis pars maior ē fluxerat. tota q̄ si paululū

·xvi·

membra naturali soporis cibo minime fraudarem. ne languens corpore corpis sui. etiã mens ingorẽ sẽ ẽ itemoĩs admittere. Expl collatio abbis ceremõ de castitate.

Incipiunt capĩa de tertie de protectione dei. I. Semũ. II. Interrogatio q̃re ñ merita uirtutũ laborantis i dustrie deputent. III. Responsio q̃a sine adiutorio dei ñ solũ pfectio castitatis. s; oĩno michil boni pficisci possit. IIII. Obiectio q̃a modũ gentiles absq; gr̃a dei castimoniã habuisse dicant. V. Responsio de philosophoꝝ imaginaria castitate. VI. Quod sine gr̃a dei nullos i dustrios conat exsequaleam. VII. De ꝑncipali ꝓposito dei. 7 puidentia cottidiana. VIII. De gr̃a dei arbitrii libitate. VIIII. Deuirtutibone uoluntatis mie. 7 gr̃e dei. X. De libi arbitrii infirmitate. XI. Utrũ bonã uoluntatẽ mã seq̃t. anpcedat gr̃a dei. XII. Quod uoluntas bona nec sẽp gr̃e. nec sẽp homini sit ꝓbuenda. XIII. Quod gr̃a dei humani conatus cõpensari non possint. XIIII. Quod rẽptationib⁹ suis ds uirtutẽ humani expiat arbitrii. XV De multiplici uocatione dei gr̃a. XVI. De gr̃a dei. eo q̃d humane fidei ẽnscendat angustias. XVII. De inscrutabili dispensatiõe dei. XVIII De inimicio patrũ. eo q̃d arbitrũ ad saluandũ ñ sit idoneũ.

Vos ad synaxim matutinã Incip collat. III. abbis ceremonis de ꝓtectiõe dei. I.

Ꝑcepto paululũ sopore remeantes sene repperiem⁹ i genti abbas germanus scrupulo mouebatur. quod i ꝓxima disputatiõe cur⁹ uirtus summũ desiderũ incognite nob castitatis infuderit. unde adiectione sententie beatus senex meritũ humane cassasse industrie. astruens hominẽ q̃ uis sumis ad bonã frugẽ uirib⁹ emitat. tam bonũ cõpotẽ esse ñ posse. nisi diuini tantũ muneris largitate non opis sui studio ꝓcepisse. Hanc q̃stionẽ attonite uoluentibus nobis ꝓgressus cellula beat⁹ ceremon⁹ cũ q̃dã nos inuicẽ mustitare sensisset. solito breuẽ orationũ atq; psalmo⁹ sollẽpnitate tm̃ cursa. quibus nos mouere inquiuit. Interrogatio q̃re ñ merita uirtutũ laborantis i dustrie deputentur. II.

Tum germanus q̃ntũ excellentissime i quo sublimitatis uirtutẽ que nocturna disputatiõe pene tota dierũ atide possibilitatis excludim⁹. tantũ nob pace tua dicturũ sit uidet. absurdũ. si labor stipendiũ. id est pfectio castitatis que i stantia ꝓpi suadoris adq̃rit. ñ specialiter laborantis deputet i dustrie. Inemptũ enim ut si uerbi gr̃a agricole erga cultura tue. in remissũ studiũ uiderimus impendere. non illi efficatie asserib⁹am⁹ fructũ.

Responsio q̃a sine adiutorio dei ñ solũ pfectio castitatis. s; oĩno michil boni pficisci possit. III.

Cheremon hoc ipso q̃ ꝓposuistis exemplo euidenter appbat. michil posse pficere sine adiutorio dei laborantis i dustria. Nec enim agricola cũ omnis conatus suos in excolendis expendit tritis. confesti iã puentũ segetũ. 7 ubertate frugũ sue potit i dustrie deputare. q̃ uirtutẽ esse frequenter expertus est. ñ ea ꝑ pluuiarũ oportunitatẽ. ꝑ hiemis

tranquilla serenitas subsequatur. Ita aut ultros iã fructus. acp fecta maturitate
solidatos. q dã manu; renentiũ uidemus pleriq; p̃ preptos. nichilq; laborantib illã in
gore sudoris instantiã contulisse. q̃ non sunt dñi optulatioe directa. Sicq; mer
tibus agricolis q̃ sua frequent uomere arua non subigunt. hanc ubertate segetũ pi
etas diuina confert. ita laborantibus ꝓnox sollicitudo ñ ꝓdest. nisi cã dñi
fuerit ꝓspicata. Inq; tamen humana superbia nullatenus se gerę di. uel exigere. ad
miscere erendat. participeq; se in muneribus di. ꝓhoc conet inserere. ut laborẽ
suũ auctorẽ esse diumę existimet largitatis. ac pluentũ copiosissimarũ frugũ
i ditione suę mentis responsisse glorietur. Considerę nãq; acurrula examinatioe
ꝓpendat. q̃ do ipsos q̃de conat. q̃ si pro desiderio opulentię intentę exercuit. suis
uiribus impendere potuisset. in eũ ad exercendũ omẽ opus ruris. p̃fecto dñi acmi
seri cordia roborasset. et ineffica x uoluntas fuisset acuritus. in etiã pagenã copiã
quę ñ nũq; uel siccitatis. uel imbriũ nimietate fraudat. diuina clemẽtia p̃stitisset.
Illã et cũ bonis uiritus ę sanitas copis. ę omniũ effectus opum. actuũq; ꝓspitas adño
fuerit ẽdonata. Orandũ est ne fiat ei sicẽ scriptũ est. ę lũ ereũ ę terra ferrea. et ne
residuũ locuste comedat bruchus. et ne residuũ brucbi eruca deuorę. et ne resid
uũ eruce rubigo consumat. Nec in hoc tantũ eget dominicatis auxilio agricole la
borantis industria. ñ etiã inspatos auertat casus. q̃b etiã sp̃ata fructuũ soe
cunditate ager fuerit opimatus. non solũ spei suę uana exspectatioe frustrabi
tur. uerũ etiã p ceptarũ. ę reconditarũ iã uel in area. uel in horreo frugũ ubta
te fraudabitur. Quib manifeste colligit. ñ solũ actuũ. uerũ etiã cogitationũ bo
narũ ex dõ esse principiũ. q̃ nob̃ et uirtũ sẽ uoluntatis inspirat. et uirtutẽ atq;
oportunitatẽ eo quę recte cupim̃ tribuit pagenã. Omne datũ bonũ. et omne
datum optimũ desursum est. descendens a patre luminũ. qui et cipit quę
bona sunt. ę ex se q̃ re clamat in nob̃ dicente apostolo. qui aut dat sem
semin anti. ę panẽ ad manducandũ p̃stabit. ę multiplicabit semẽ uestrũ.
et crescere faciet fructus iustitię uestre. Nostrũ uero est ut cotidie attrahentẽ
nos gratiã di humilit subsequamur. uel certe dura ceruice. ę incircũcisis
ut scriptũ est auribus eidẽ resistentes p hieremiã mereamur audire. Nũ
quid qui cadit non resurgit. aut qui auersus est non reuertetur. Quare
ergo auersus est populus iste in hierlm auersione contentiosa. in duraue
runt ceruices suas. noluerunt reuerti. Obiectio quem ad modum gen
.iiii. tiles absq; gratia di castamoniam habuisse dicantur. Germanus.
Huic sensui cuius pietas abrupte a nobis non potest imp bari. illud uide
tur obsistere. q̃ ad districtionẽ liberi intenat arbitrii. Illã cũ multos gen

tilũ quiq; diuini adiutorii grãm nõmerentur. nonsolũ frugalitatis atq; pa
tientie. s; quod magis mirũ est. etiã castitatis uideamus fulgere uirtutibus. quo
modo captiuato libere uoluntatis arbitrio di munere collate illis fuisse creden
de sunt. cũ utrq; mundane sapientie sectatores. nonsolũ grãm di. s; ipsũ etiam
uerũ dm penitus ignorantes. quantũ uelsenie lectionis. uelquorundã traditio
ne cognouimus. summã castimonie puritatẽ ppriis laboris industria posseduisse di
cantur. Responsio de philosophoꝝ imaginaria castitate. Cheremon. Gra
tũ michi est. quod dũ summo agnoscendo ueritatis amore flãmamini. quedã etiã
iecta pponitis. quoꝝ obiectionẽ pbatior. atq; utrita diuersi exploratior catho
lice fidei uirtus appareat. Quis enim sapiens tã contrarius ppositionibus ure
retur. ut celestẽ castimonie puritatẽ quã hesterna die. nec pdigrãm morta
lium cuiq; asseruatis posse cferri. nẽ eandẽ etiã agentibus credere tis uirtute
propria fuisse possessã. s; quia hec peludubio explorande ut dictũ est studio uenia
tis opponitis. quid de his teneamus aduertite. Primũ philosophos nequaquã cre
dendũ est talẽ animi castitatẽ qualis anobis exigit assecutos. quib̃ iniungit ut
non solũ fornicatio. s; nec in mundicia quidẽ nominet̃ inobis. Habuerũt aũ illi ꝗn
dã ΑΜΕΤΡΙΑΝ. hoc est porciunculã castitatis. id est abstinentiã carnis. ut tamtũ
acotu libidinẽ coercerent. Hanc aũ interiã mentis ac pfectã corporis puritã
tẽ. non dicã opere assequi. s; nec cogitatione potuerunt. Deinq; famosissimus ille
ipsoꝝ socrates. hoc ut ipsi concelebrant. de se non erubuit pfiteri. Illã cũ intuens
eũ quidã ΦΥCΙΟΤΗΤΟΜΟΝ dixisset. ΟΦΜΑ ΤΙΑΙΑΕ ΡΑCΤΟΥ. hocẽ oculi corrupto
ris pueroꝝ. & uirtutes ineũ discipli eius. ulcisci illatũ magistro uellent conui
tiũ. indignationẽ eoꝝ hac dicit cõpsisse sentẽtia ΠΑΥ CΑCΟ ΕΕΤΑΙ ΡΟΙΕΙΟΝΤΑ ΡΕΤ
ΤΕΧΝΑΕ. id est quiescite osodales. & in sũ. s; continete me. Aptissime ꝗ nisolũ as
sertione nãa. s; etiã ipsoꝝ pfessione monstratur: consũmationẽ tamtũ in impu
dicicie idẽ cõmixtionis turpitudinẽ uiolenta abillis necessitate cõpsã non tam
desiderũ de cordibus eoꝝ. & oblectationẽ illius passionis exclusã. cũ quo autẽ
horrore pferenda est illa sententia diogenis. Factũ est ꝫ quod philosophis
mundi huius uelut quiddã memorabile pferre non puduit. neq; dici anobis si
ne uerecundia. neq; audiri potest. Illã cuidã inadulteri crimine puniendo ut
ferit aut. ΤΟΔΩΡΑΤΑCΤΩ ΛΟΥΟΥ ΗΟΝΕΛΗΛΩΚΑ ΗΛΙΟΡΑΖΕΙ. idẽ quod grauis
uenerit. morte non emas. constat ꝗllos uere castitatis que anobis exprimitur
nec agnouisse uirtutẽ. & ideo satis certũ est circũcisionẽ nãm que ispũ est.
non posse nisi di tamtũ munere possideri. & in huius ĩe solũ in qui dõ tanta
spiritus ĩcẽtio deseruiunt. Quoo sine grã di nullos ĩdustrios conat̃ere ꝗsquam. VI.

VI. Et hoc circo licet in multis. immo in oībus possit ostendi semp auxilio dī homines indigere. nec aliquid humanā fragilitatē quod ad salutē pertinet pse solā. id est sine adiutorio dī posse pficere. in nullo tam euidenter⁹ quā in adq̄sitione atq; custodia castitatis ostenditur. Vt ut tamen⁹ p̄dem integritatis eius difficultate disputatio differat. demonstrumus⁹ et⁹ breuit⁹ interi disputemus. Quis p̄ualeat queso quā uis feruens spū uel squalorē solitudinis. uel sicci panis non dicā cottidianā esumē. sī ipsā saturitatē nulla hominū laude suffultus⁹ suis uiribus sustinere. Quis aque ꝑpetuā sitī sine dñi consolatioē tolerare⁹. illūq; dulcē ac delectabilē matutinū soporē humanis fraudare oculis⁹. Et ita terminos horarū quattuor omnē quietis refectionē iugi possit lege concludere. Quis indefinentē lectionis instantiā. quis inremissā opis sedulitatē nullū p̄sentis lucri cōmodū captans absq; grā dī expleri sufficiat. Que oīa sicē desideran anob iugit⁹ absq; diuina inspiratione non possumus⁹. ita ne pficiq̄dē sine eius auxilio ullatenus queunt. Et ut hec eadē non solū ꝑbata nob experientie disciplina. sī etiā certis indicijs et argumentis manifestiora reddamus⁹. nonne in multis que utilit⁹ optamus⁹ implere cū desiderij plenus ardor ac uoluntas ꝑfecta non desit. interpellans quecūq; fragilitas cassat uota cepta. nec ppositio nīa assistit effectus⁹. n uirtus pficiendi fuerit dñi miseratioē donata. ita ut cū sit in numera multitudo illoq; qui fidelit⁹ uirtutū studijs desiderent inherere⁹. sūmā tamen eoq; q̄ hec pficere uel tolerare ꝑualeant. inuenias⁹ raritatē. ut ꝑtermittā q̄ none quidē cū omino nulla nos arcet infirmitas⁹. facultas uniūsq; que uolum⁹ pagendi nīe subiacet potestati⁹. nā neq; remotionis silentiū. nec discretiones ieiuniorū. nec lectionis instantiā etiā illo quo possum⁹ tēpe promto arbitrio retentamus⁹. quib⁹ dā occurrentibus caulis etiā mutissimi frequent⁹ rethimⁿ. ac salutaribus institutis⁹. ita ut uel loci. uel tēpis copiā in quo hec exercere possimus necesse sit nos adño deficiant⁹. nec sufficere nob⁹ ioquod possumus certū est⁹. nec oportunitas pagendi ea que nob utiq; possibilia sīt adño tribuat⁹. Quib⁹ et apls. qm uoluimus⁹ in quia uenire ad uos et semel⁹ et iterū. et ipsum nos satanas⁹. ita ut nūq; etiā nos utilit⁹ abitus spūalibus sentiamus studijs auocari⁹. ut dū nolemb nob interrūpit⁹ nīi cursus intentio. si firmitatis⁹ eamus aliquid relaxam⁹. etiā iam salutare ꝑseueranti⁹ā reseruemus⁹. Deq; dispensatioē dī simile aliquid beatus apls ppt̄ q̄ ter dñm iḡ rogauit. ut discederet⁹ a me. dix⁹ m. sufficit⁹ tibi gra mea. nā uirtus⁹ in infirmitate pficit⁹. Et iterū. Quid oremus⁹ sicdm q̄ oportet. nescimus. De principali p

VII. Propositū nāq; dī. q̄ a non obhoc homine fecerat⁹ ꝺ̄ⁱ⁹ propositi dī. et prudentia eor. ut pire⁹. sī ut ipsetuū uuere⁹. manet immobile. Cui⁹ benignitas cū bonis quo

lumtatis in nobis quantulacūq; scintillā emicuisse ꝓsperent. uel quā ipse tā quā
de dura silice nr̄i cordis excussent. confouere eā 7 erigere suaq; in sp̄m oē cōfortare.
uolens oēs homines saluos fieri. & ad agnitionē ueritatis uenire. quia nonē in quo
uolūtas sancte patrē ut̄m qui mc̄lus est. ut pereat unus ex pusillis istis. Et iterū. Nec
uult in ꝯspectu dñs patris ammā ſ; retractat cogitans ne pereant qui abiectus est.
Ver. ar. nāq; é 7 nō mittit dñs. cū obtestatiōe desimens. uiuo ego dicit dñs dūs. q; nolo mortē
impij ſ; ut cōuertat̄ a uia sua 7 uiuat. Q; ut pereat unus ex pusillis nr̄is habeat uolūtatē q;
m̄ sine ingenti sacrilegio putandus é nr̄m ſalutē oēs. ſ; q̄s dā saluos fieri uelle ꝓhib. Ego
q; eūq; peum. et illē peum uolūtatē. ita eo et unūq̄q; eox corde ꝓclamante. con
uertimini a uiis uestris pessimis. 7 q̄re moriemini dom' isr̄l. Et iterū. Quoties uolui congre
gare filios tuos sicut gallina congregat pullos suos sub alas suas. & noluisti. Et q̄rei
ꝙ auersus é ꝓpositus i ierlm a uisiōe eius. Et mosa. Induraverunt facies suas. nolue
runt reuerti. Presto é g cotidie gr̄a xpi. q; dū uult oēs homines saluos fieri. 7 ad agnitio
nē ueritatis uenire. cunctos absq; ulla exceptiōe ad uocat dicēs. uenite ad me oēs q; la
boratis 7 onerati estis. 7 ego reficiā uos. Si aū nō oēs uult̄ ſ; q̄s dā aduocat. Sequit̄
ut nec oēs sint onerati. ul' originali ul' actuali peccato. nec uera sit illa sententia.
omnes peccauerūt. 7 egent gl̄a dei. nec ꝓsint hoiēs mors ꝓmissa credāt. 7 i tantū omnes
qui peunt. et dicit pereunt uolūtatē. ut nec ipsā mortē dns fecisse dicat. ita scripta
testante. q. dns mortē nō fecit. nec gaudet ꝑditiōe uiuoꝝ. Et inde est ꝙ pleriq; du
bnoꝝ cōmia postulamus. ul' tarde. et neq; mā exaudiāt oratio. 7 rursus q̄ expe
dimus esse cōmia. utilit̄ ut benigne medicus etiā iuuetissim' dns inferre digna
t'. ac nūq; pniciosas dispensatiōes mās. leti q; conatus ab effectu detestabili
retardat ac reuocat. ac ꝓpantes ad mortē rediit ad salutē. & dei fermi faucibus
erepti ignorantes. De gr̄a dei & arbitrii libertate. Capitulū octauum. VIII.

Quā cutā atq; prouidentiā circa nos suā sub figura meretricis ierlm. & pnicio
sa ad idolor̄ cultū alacritate tendentis. posee ꝓphā sermo diuinus eligant
exp̄sit. Dicente nāq; ea uada post amatores meos qui dant panes m. & aquas
meas lanā meā & linū meū. oleū meū & potū meū. respondit saluti eius non uo
luntati consulens diuina dignatio. Ecce ego sepiā uiā eius spinis. & sepiā eam
maceria. & semitas suas non inueniet. & sequetur amatores suos. & non ap̄hen
det. & quere eos nec inueniet illos. & dicet. reuertar ad domū meā priorē q.
bene mihi erat tē magis quā nunc. Aduersū cōtumacias mās atq; cōtēptus
quibus eū ad salutares mutantē recursus rebelli sp̄ū dedignantur. tali cōpa
tione describit. & dicit, Si quis dimittat uxorē suā. & discedens a uiro suo
fuerit. & alterius uiri fiat. numquid reuertetur ad eā ultra. nonne polluta
et contaminata terra illa. Tu aūt fornicata es cum amatoribus multis. uerūtamen
reuertere ad me dicit dns. & ego suscipiam te. Et leuabo oculos tuos in altum.
& uidebis. & ubi non prostrata es. In uiis sedebas expectans eos sicut latro in
solitudine. & prostituisti terram in fornicationibus tuis. & in malitia tua. Ideo
prohibiti sunt imbres. & serotinus non fuit. Frons mulieris meretricis facta
est tibi. Noluisti erubescere. Nonne ex hoc uocasti patrem tuum. Dux uirginitatis
mee tu es. Et iterū. Ego dixi. Postquam fecerit hec omnia reuertere ad me. & non
reuersa est. Et uidit prodicio sua soror eius Iuda. Et uidi quia propter hec omnia
mechate israhel dimisi eam. & dedi libellum repudii eius. & non timuit prodicio
sa soror eius Iuda. Et abiit & ipsa fornicata est in terra. Et polluta est in lapide
& ligno. Et iterū. Et dixit dns ad me. Numquid iustificauit anima mea a facie
bus suis. Et dixit dns ad me. Adhuc dilige mulierem dilectam amatorem. & adul
terā. sicut diligit dns filios israhel. & ipsi respiciunt ad deos alienos. & diligunt
uuas passas super tortas panum. Et iterū. Et dixit dns ad me. Adhuc uade. & dilige
mulierem dilectam amatorem. & adulterā. sicut diligit dns filios israhel. & ipsi
respiciunt ad deos alienos. & diligunt uuas passas super tortas panum. Et iterū.
Et dixit dns ad me. Adhuc uade. & dilige mulierem dilectam amatorem. & adulterā.
sicut diligit dns filios israhel. & ipsi respiciunt ad deos alienos. & diligunt uuas
passas super tortas panum. Et iterū. Et dixit dns ad me. Adhuc uade. & dilige mu
lierem dilectam amatorem. & adulterā. sicut diligit dns filios israhel. & ipsi respi
ciunt ad deos alienos. & diligunt uuas passas super tortas panum. Et iterū. Et dixit
dns ad me. Adhuc uade. & dilige mulierem dilectam amatorem. & adulterā. sicut
diligit dns filios israhel. & ipsi respiciunt ad deos alienos. & diligunt uuas passas
super tortas panum. Et iterū. Et dixit dns ad me. Adhuc uade. & dilige mulierem
dilectam amatorem. & adulterā. sicut diligit dns filios israhel. & ipsi respiciunt
ad deos alienos. & diligunt uuas passas super tortas panum. Et iterū. Et dixit dns
ad me. Adhuc uade. & dilige mulierem dilectam amatorem. & adulterā. sicut diligit
dns filios israhel. & ipsi respiciunt ad deos alienos. & diligunt uuas passas super
tortas panum. Et iterū. Et dixit dns ad me. Adhuc uade. & dilige mulierem dilectam
amatorem. & adulterā. sicut diligit dns filios israhel. & ipsi respiciunt ad deos
alienos. & diligunt uuas passas super tortas panum. Et iterū. Et dixit dns ad me.
Adhuc uade. & dilige mulierem dilectam amatorem. & adulterā. sicut diligit dns
filios israhel. & ipsi respiciunt ad deos alienos. & diligunt uuas passas super tortas
panum. Et iterū. Et dixit dns ad me. Adhuc uade. & dilige mulierem dilectam amato
rem. & adulterā. sicut diligit dns filios israhel. & ipsi respiciunt ad deos alienos.
& diligunt uuas passas super tortas panum. Et iterū. Et dixit dns ad me. Adhuc uade.
& dilige mulierem dilectam amatorem. & adulterā. sicut diligit dns filios israhel.
& ipsi respiciunt ad deos alienos. & diligunt uuas passas super tortas panum. Et
iterū. Et dixit dns ad me. Adhuc uade. &

israhel ait dñs. Satis congrue ierusalē adulterē cōparauerat. a suo coniuge discedē
te. amorē quoq; ac pseuerantiā benignitatis suę. uiro qui a femina deseritur. cōpauit.
Pietas itaq; ac dilectio di quę circa humanū genus sēp impenditur. eo quod nullis retrahi
catur iniuriis. ut a cura nīe salutis abscedat. & quod ā in supata iniquitatibus
mīs a principali suo ppōsito reuocetur. magis pprie exprimi alia cōparatiōe non
potuit. quā exemplo uiri ardentissimo amore feminā diligentis. qui quanto
magis negligise ab ea senserit. tanto uehementioris cura eā zeli ardore flāmat.
Ad est g insepabilit nob semp diuina protectio. tantaq; est erga creaturā suā pie
tas creatoris. ut non solū comitet eā. s; etiā p̄cedat uigil prudentia. Quā exprus
pphā aptissime dño confitetur dicens. os mīs misericordiā eius p̄uenient me. Quicū in
nob ortū quendā bonę uoluntatis inspexerit. illuminat eā confestī atq; confor
tat. & incitat ad salutē. incremētū tribuens ei. quā uel ipse plantauit. uel nīo
conatu uiderit emersisse. flā ante quā clamet ingo ego audiā. adhuc loquen
tibus eis ego audiā. & iterū aduocē clamoris tui. statī ut audierit. respondebit
tibi. & non solū sca desideria benignus inspirat. s; etiā occasiones p̄stat utę. &
oportunitatē boni effectus ac salutaris uię directionē demonstrat errantibus

VIIII. Uide non facile humana Deuntate bone uoluntatis nīe. & gratie dei.
ratione discernit. quę ad modū dns petentibus tribuat. a quaerentibus inueniat.
apiat q; pulsantibus. & rursus inueniat ab non quaerentibus se. palā apare
at int illos qui eū non interrogabant. tota die expandat manus ad populū non
credentē sibi. & contradicentē. resistentes ac longe positos uocet. inuitos at
trahat ad salutē. peccare cupientibus explende copiā non amittat uolunta
tis. ppantibus benignus obsistat. cui aū facile pateat quom salutis sūma nīo
tribuat arbitrio. de quo dr. si uoluerit. & audierit me. quę bona terre
manducabitis. & quom non uoluerit neq; currentis. s; miserentis sit dr. q
etiā sit illud. quod ds reddet unicuiq; secm opa sua. & ds est qui operat in no
bis & uelle. & perficere p bona uoluntate. & hoc non ē ex uob. s; di donū est. non
ex opibus. ut ne quis gl̄etur. quid etiā illud q̄o dr. appropinquate dño. & ap
propinquabit uobis. & quod alibi dic. nemo uenit ad me. nisi pater qui misit me
attraxerit eū. quid sit quod dr. rectos cursus face pedibus tuis. & uiae tuae di
rige. & quid sit quod orantes dicimus. dirige in conspectu tuo uiā meā. &
perfice gressus meos in semitis tuis. ut non moueantur uestigia mea.
Quid sit g quod cōmonem facit eos cor nouū. & spm nouū. & quid sit
illud quod repromittit. dabo eis cor nouū. & spm nouū tribuā in uisceribus
eorū. & auferā lapideū cor de carne uīa. & dabo uob cor carneū. ut incep

tis meis ambulet. & iudicia mea custodiatis. quid sit dñs p̄cepit dicens. Laua amalicia a cor tuū ierusalē ut salua fias. & quid sit ipse pphā adnō postulat dicens. cor mundū crea in me ds. & iterū. Lauabis me & sup niē dealbabor. quid sit quod adnos dr illuminate uobis lumen scientie. & quid sit quod de dō dr. qui docet hominē scientiā. & dns illuminat cecos. uel certe quod orantes dicimus. eū pphā. illumina oculos meos. nequando obdormiā in morte. nisi quod in his omibus & gra dī & libertas nr declaratur arbitrii. & quia etiā suis interdū motibus homo adiuuatū appetitus possit extendi. semp uero indigeat adiuuari. Hec enī cū uoluerit quis sanitate pfrui utur. aut de egritudinis morbo. p arbitrii sui desiderio liberat. Quid autē pdest sanitatis gram concupisse. nisi dns qui uite ipsius usū tribuit. & uigorē in colomitatis impetrat. Ut autē euidentius clarear. etiā p nātē bonū quod beneficio creatoris indultū est. non nūq̄ā bonarū uoluntatū p dure principia. quę tam nisi adnō diuigantur. ad consūmationē uirtutū puenire non possunt. apls testis ē dicens. uelle mihi adiacet michi. pficere aut bonū non inuenio. De libi. arbitrii infirmitate. .x.

Nā libertatē scriptura diuina nr confirmat arbitrii dicens. homi custodia seruā cor tuū. S; infirmitatē eius apls manifestat dicens. Dns custodiat corda uīa & intelligentias uras in xpo ihv. Iustitē libet arbitrii dauid enuntiat dicens. Inclina cor meū ad faciendas iustificationes tuas. S; infirmitatē eius idē orans similit ad ait. Inclina inḡens cor meū in testimonia tua. & non in auaritiā. Salemon q̄q; inclinet corda nra ad se. ut ambulemus in uniuersis uiis eius. & custodiamus eius mandata. & cerimonias eius. & iudicia eius. Protestatē designat arbitrii nr psalmigraphus dicens. Conbe linguā tuā a malo. & labia tua ne loquant dolū. & infirmitatē eius nra protestat oratio dicentibus nobis. Fone dne custodiā oris meo. & ostiū circūstantie labus meis. Arbitrii nr facultas ad nō declarat cū dr. Solue uincla colli tui captiua filia sion. fragilitatē eius pphā decantat dicēs. Dns sol uit cōpedītos. & dirupisti uincula mea. tibi sacrificabo hostiā laudis. Audiui mus in euangelio dnm conuocantē. ut ad eum pliberū properemus arbitrium. uenite ad me oēs qui laboratis & onerati estis. & ego reficiā uos. S; infirmitatē eius idem dns protestatur dicens. Nemo potest uenire ad me. nisi pater qui misit me attraxerit eum. Apls liberū arbitriū nrm conetur dicens. Sic curite. ut cōprehendatis. S; infirmitatem eius iohannes testatur cum ait. nemo potest accipere quicquā ase. nisi ei fuerit datū de celo. Iubemur ammā nrās sollicite custodire propheta dicente. Custodite ammas uras. Sed eodē spū alius pphēta proclamat. nisi dns custodierit ciuitatē. in uanū uigilat qui custodit eam. Apls philippensibus scribens ut liberū eos designet arbitrium cū me

tu & tremore in quo uram saluté opamini; ut infirmitaté eius ostendere & ad iungit dicens. Ds est in quo qui opatur in uobis & uelle & pficere pbona uo
xvi. luntate. Utrum bonã uoluntaté nostrã pcedat an sequatur gratia di

Extra quodã modo hæc indiscrete pmixta atq; confusa. ut quid & quo pen deat inter multos magna quæstione uoluatur. id est utrũ quia in iciũ bone uoluntatis pbueremus. misereatur nri ds. an quia ds misereatur. conseq mur bonæ uoluntatis iniciũ. Multi ut singula hæc quæ credentes acriusto am pliusq; deferentes. uarius sibiq; contrus sunt erroribus inuoluti. Si enim dicerem⁹ nostrũ bonũ esse uoluntatis principiũ. quid prefuit in persecutore paulo. quid in publicano matheo. quæ unus eruore ac supplicus innocentũ. alius uiolen tus ac rapinis publicis incubans attrahit ad saluté. Si uero gratia di semp in spiran bonæ uoluntatis principia dicerem⁹. quid de zacheo fide. quid de illo in cruce latronis pietate dicimus. qui desiderio suo ui quandã regnis celestibus inferentes. specialia uocationis monita pueneruntq; consummationẽ uero uirtu tũ & executionẽ mandatoq; di. sin uo deputauerimus arbitrio quom oramus confirma hoc ds quod opatus es in nobis. & opa manuũ nrarũ dirige sup nos. Scimus ad maledicendũ isaheli balaã fuisse conductũ. si; uidemus maledice re capienti. non fuisse pmissũ. Custoditur abimelech ne rebeccã tangens pec cet in dm. ioseph fratrũ liuore distrahitur. ut descensio filiorũ isrl in egiptũ fi eret. & illis de germani nece tractantibus. futuræ famis remedia parauen tur. Quod idẽ ioseph afratribus agnitus manifestat dicens. nolite pauere. nec darũ uobis uideatur. quod uendidistis me in hus regionibus. Pro salute uestra misit me ds ante uos. Ecce biennio; premisit me ds ut reseruemini sup terrã. & escas aduiuendũ habere possitis. Non uro consilio. si; uoluntate di missus sum. qui fecit me quasi patrẽ pharaonis. & dominũ totius domus eius. & principem omnis terræ egipti. Et cũ post obitũ patris formidantibus fratribus suspicionẽ timoris. auferre. nolite timere in quit. nũquid di possumus resistere uo luntati. Vos cogitastis aduersũ me malũ. ds uertit illud in bonũ ut exaltaret me sicut in psentiarũ cernitis. ut saluos facerem populos multos. Quod etiam
* dispẽsatorie
beatus dauid economice tunc factũ. in psalmo centesimo quarto similiter declarauit dicens. & uocauit famen sup terrã. & omne firmamentũ panis contriuit. Misit ante eos uirũ. in seruitũ uenundatus est ioseph. Hæc duo idẽ uel gratia di. uel liberi arbitrii. sibi quidẽ inuicẽ uidentur aduersa. si; utraq; concordant. & utraq; nos pariter debere suscipere pietatis ratione col ligimus. ne unũ hoc exhis hominis subtrahentes ecclesiæ fidei regulam

exceſſiſſe uideamur. Illā cū uiderit nos dñs ad bonū uelle deflectere: occur
rit. durgit. atq; ē fortat. Aduocē uclamoris tui ſtatū ut audierit: respondē
bit. Et inuocame in quo die tribulationis. æ eruāte: æ glorificabis me. Et
rursus si nos nolle uel repuiſſe pſpexerit. adhortationes ſalutiferas admouet
cordibus nrīs: q̄bus uoluntas bona uel reparet. uel reformet in nobis.

Quod uoluntas bona nec ſemper gratie. nec ſemper homini ſit deputanda. xrii.

Nec natale hominē dñs feciſſe credendus ē: q̄ nec uelit ūq; nec poſſit bonū:
alioq̄n nec liberū eiꝰ miſerit arbitriū. ſi tantū m malū ut uelit 7 poſſit. bonū
ū. ſemetipſo nec uelle nec poſſe ceſſerit. Et q̄m ſtabit illa dñi poſt p̄uaricationē
p̄mi hominis. Iata ſententia. ecce adā factus eſt ſic unus ex nob ſciens bonū æ
malū: n̄ natalis an fuiſſe credend ē: q̄ bom eē pr̄s ignarus. Alioq̄n uelut q̄dā
irrationabile atq; inſenſatū animal fatendū ē fuiſſe formatū. q̄ ſatis abſurdū atq;
a catholica fide oīmodis alienū ē: q̄n immo ſecm̄ ſapientiſſimi ſalemonis ſen
tentiā fecē dñs hominē rectū. id ē ut tantū m̄ boni ſcientia iugit̄ frueret: ſ: ipſi q̄
ſierunt cogitationes multas. facti ut ſit ut dictū ē. ſcientes bonū 7 malū. Cepit q̄
adā p̄ uaricationē q̄ n̄ habuerat ſcientiā mali: boni ū q̄ acceperat ſcientiā n̄ ami
ſit. Dei q: n̄ amiſiſſe humanū gen̄ p̄ uaricationē ſcientiā boni. æ apli ſententia
euidentiſſime declarat q̄ dic ē cū n gentes q̄ legē n̄ habent. natalit ea q̄ legis ſunt
faciunt. hi legē n̄ habentes. ipſi ſibi ſt lex. q̄ oſtendit op̄ legis ſcriptū in cordib ſuis.
teſtimonium reddente eis ē ſcientia. 7 it ſe inuicē cogitationib accuſantib. aut ē
defendentib in die q̄ iudicabit dñs occulta hominū. Quo ſenſu etiā dñs p̄phā in cre
patu deq; n̄ natale. ſ: uoluntariā cecitatē: q̄ ipſi ſibi ē timaciē inferebant. Stadi
q̄d. audite: ſurdi. et circumſpicite aduidendū. q̄s ſurd̄ n ſeru m̄. 7 cec n ad q̄ nuncios me
os miſi: 7 ne forte hanc ce citatē ex alq̄ſ nat n̄ uoluntati poſſit aſſcribe ali
bi ait. Educ foras plm̄ ceū 7 oculos habentē ſurdū. 7 aures et ſi. Et iterū, q̄ ha
bentes q̄d oculos n̄ uidetis? 7 aures n̄ audietis. Dñs æ ieuangl. q̄ uidentes
q̄d n̄ uident. 7 audientes n̄ audiunt. neq; intelligunt. 7 adipletur eis p̄phia
ſaie dicentis. auditu audietis 7 n̄ intelligetis. 7 uidentes uidebitis 7 n̄ uidebitis. incraſſatū
ē enim cor plibus. 7 auribus grauit audierūt. 7 oculos ſuos ēclauſerunt. ne q̄n do uideant ocu
lis. æ auribus ſuis audiant. 7 corde intelligant 7 ē uertant. ut ſanē eos. Dei q: ut poſſibilit. ne
bom eis ie ē ſignaret. ie rep at phariſeos. q̄d aū q̄d æ eruob ipſis n̄ uoicat q̄d bonū ē.
Quoduq; n̄ diuiſſe eis. n̄ eos iudicio natali id q̄d q̄ quū ē ſciſſet poſſe diſcernere. Iſn
cauendū nob eſt ne tta ad dñm oīa ſeq; merita referam: ut michi n̄ q̄ malū aut p
uerſū eſt. humanę aſſcribam̄ nature. In q̄ q̄d ē ſapientiſſimi ſalemonis. immo dñi
eiꝰ hęc uerba ſt. reſt imomo ē futam̄. Ita ū cū conſūmata ē pli exſtructione

orarēt essat ē. uolūtq; dauid pat̄ mīs ędificare domū nomini dñi dicit. ⁊ ait dñs
ad dauid patrē meū. qđ cogitasti i corde tuo ędificare domū nomini meo. bene fe
cisti hoc ipsū mente tetans. uerūtam ñ tu ędificabis domū nomini meo. Hęc g cogi
tatio atq; iste tētatus regis dauid. utrūne bonus ⁊ ex dō ang̃alus ⁊ ab homine fu
isse dicendus ē. Si bona atq; ex dō fuit illa cogitatio. cur ab eo iq ispirata ē eide
negat̄ effectus. Si aū mala ⁊ ex homine fuit. cur laudat̄ a dño. Restat g ut bo
na ⁊ ex homine fuisse credat̄. in q modū etiā mās cottidie cogitationes possumꝰ
iudicare. Neq; n aut soli dauid bonū ex semetipso cogitare concessū ē. aut nob ne
quid boni ūq sapere aut cogitare possimus naturalit̄ denegat̄. Dubitari g ñ potest
in ēe q̄ oīa aię naturalit̄ uirtutū semina beneficio creatoris inserta. si ñ hęc
opitulatione dī fuerint excitata. ad ꝙ remīū pfectois ñ pot̄ erit puenīr. quia
sēm beatū aplm neq; qui plantat ē aliquid q̄ rigat neq; si qui ceremīū dat ds sed a
cere aū homini in q libet partē arbitrii libratē. etiā lib ille qui dr pastoralis ap
tissime docet. in q duo angli unicuiq; mīm adherere dicaūt. id ē bonꝰ a malus.
In hominis ū optione ēsistere. ut eligat q sequatur. ⁊ id circo manet i homine libe
rū semp arbitriū. quod grām dī possit ut negligere. uel amare. Non n pcepisset
apls dicēs. cū metu ⁊ tremore uram salutē operamini. ñ sciret eā ut excoli nob posse
uel negligi. Sed ne crederēt se ad opus salutis diuino auxilio ñ egere. subiungit. Ds
est n qui operat̄ in uob ⁊ uelle ⁊ perficere pro bona uoluntate. ⁊ id circo timotheū mo
nens in q̄ nolī negligere grām dī quę est in te. ⁊ iterū ob q causā moneo te. ut resus
citet grām q ē in te. Inde ē q̄ etiā corinthius scribens hortat̄ ⁊ cōmonet. ne nos
gr̄a dī in fructuosis opib erubescerem dicens. ad iuuamur autē obsecramus
ne in uacuum gratiā dī recipiatis. quā sine dubio qui in uacuū recepērit
simon. non profuit pceptio salutaris gr̄ę
ti petri maluit obedire dicenti pęniten
tia tua. ⁊ ora dm si forte remittatur tibi hęc
le ⁊ amaritudinis ⁊ obligatione iniquita
tis. uidēo te esse. Preuenit
ergo hominis uoluntatem qua dicitur. Deus meus misericordia eius pre
uenīet me. Et rursus dominum remorantē atq; utiliter quodam modo sub
sistentē. ut nīm experiatur arbitriū. uoluntas puenit nostra cū dicitur.
⁊ mane oratio mea puenīet te. ⁊ iterū. Preueni in matutinitate ⁊ clamaui
⁊ preuenerunt oculi mei ad te diluculo. Adhuc ad nos ⁊ in uitat cū dicit. tota
die expandi manus meas ad te. Expectat nos cū dicit p prophetā. propterea
expectat dns. ut misereatur uri. ⁊ expectat̄ a nobis cū dicimus. expectans
expectaui dnm ⁊ respexit me. ⁊ exspectaui salutare tuum dne. Et confir

tat nos cū dicit. Et ego erudiui & confortaui brachia eor. & inme cogitauerunt ma
liciam. Et ut nos met ipsos confortemus hortat cū dicit. Confortate manus disso
lutas. & genua debilia roborate. Clamat iuc. Siquis sitit ueniat. & bibat. & deuen
tre eius fluent aque uiue. Clamat etiā adeū propha. Laboraui clamans rauce fac
te sunt fauces mee. defecerunt oculi mei dū spero in dm meū. Querit dns dicens
Quesiui & non erat un: uocaui & erat qui responderet. Queritur & ipse asponsa
flebiliter conquerente. In cubili meo in noctibus quesiui quē diligit anima mea.
quesiui eū & non inueniebam. uocaui eū & non respondit michi

Quod gratie dei humanos conatus compensari non possunt. xvii.

Erta sēp
gra dinō in bonā partē coopatur arbitrio atq; in omibus illud adiuuat. pro
tegit ac defendit. ut non nū quā abeo, quos dā conatus bone uoluntatis. uel er
igat. uel expectet ne pemtus dormienti. aut inerti otio dissoluto. sua dona con
ferre uideatur. occasiones quodā modo querens quibus humane segnitiei cor
pore discuss o non irrationabilis munificentie sue largitas uideat. dū eā sub co
lore cuius dā desiderii ac laboris impetit. & nichilominus grā di semp gratui
ta pseueret. dū exiguis quibus ā paruisq; conatibus tantā immortalitatis
glām. tanta pemis beatitudinis dona mestimabili tribuit largitate. Nec hui
lus in cruce latronis pcesserat fides. Io circo pnunciandū est. non ei beatā cō
moratione paradisi gratuito esse pmissā. aut penitentiā dauid regis il
lāuus uerbi qua dix. peccaui dño. duo tā grauia eius crimina. 7 non pro
clemētiā di abstulisse credendū est. ut p nathan pphām meretur audire. 7 dns
transtulit iniquitatē tuā & non morieris. Quod homicidiū adulterio addi
dit. liberum utiq; fuit arbitrii. Quod autē arguitur p prophām diuine dignatio
nis est grā. Rursū quod peccatū suū humiliatus agnoscit propie libertatis
est opus. Quod uero sub breuissimo temporis puncto. in dulgentiam tanto
rum criminum promeretur. dominī miseratis est donum. Et quid de hac
tā breui confessione & incomparabili diuine retributionis immensita
te dicamus. cum beatus apostolus ad illam magnitudinem future re
munerationis aspiciens. quid de illis tam innumeris persecutionibus
suis pronunciauerit. considerare perfacile sit. Iam momentaneum, hoc
m quid & leue tribulationis nostre. supra modum ultra comparationem
eternum pondus glorie operatur in nobis. De quo & alibi constanter enun
tiat dicens. quia non sunt condigne passiones huius temporis ad futu
ram gloriam que reuelabitur in nobis. Quantum libet ergo emisa fuerit
humana fragilitas. future retributionem par esse non potest. nec tota la-

boribus suis diuinã imminuit grãm. ut non semper gratuita pseuerãt. Ad
cuius predictus magister gentiũ licet gratia di apostolatus gradũ sortitũ
se fuisse testetur dicens. gra autem di sum id quod sum. tamen se quoq; diui
ne gratie respondisse pronuntiat dicens. Et gra eius inme uacua non fu
it. S; habundantius illis oĩbus laboraui. & obmutui non autẽ ego. S; gra di
mecum. Nam cum dicit laboraui. conatũ proprii signat arbitrii. cum di
cit non autem ego. S; gratia di mecũ. uirtutẽ diuine protectionis osten
dit. Cũ dicit mecũ non ociosõ neq; securo. S; laborantiac desudanti eã coo
perantem fuisse declarat. Quod tẽptationib' suis os uirtutẽ huãi expiat arbitri

.xiiii.

Quod etiã in iob probatissimo adleta suo cũ eum diabolus expetisset. ad
singulare certamen. diuinã legimus prouidisse iusticiã. Sit contra in
imicũ non sua uirtute. S; di solius fuisset gra protegente congressus. & abs
q; ulla uirtute patientie sue diuina tantũ opitulatione sustutus. multi
plices illas actorta inimici crudelitate quesitas. tẽptationũ molestas exci
tia pertulisse. quoĩ nomillã calũniosam diabolus quã prius emiserat uo
cem aduersus eum iustius iterasse. nũquid gratis iob exercet dñm. Nonne
tu uallasti eũ & eius uniuersã substantiã eius per circuitũ. S; auferte manũ tuam.
idest sine eũ suis mecũ uiribus decertare. nisi in faciẽ tuã benedixerit tibi.
S; cũ nullã huiuscemodi querimoniã calũniosus hostis conflictũ audeat iterare. non dixit illius se uictũ uiribus confiteri. licet etiã gra di non
intorũ illi defuisse credenda sit. que tamã tẽptatori tẽptandi tribuit potes
tatẽ. quantã & illã resistendi nouerat habere uirtutẽ. non eũ abilius im
pugnatione sic pregens. ut nullũ uirtuti humane relinqueret locũ. Sed
hoc tamtũ procurans ne uiolentissimus inimicus animam eius amentem
faciens & impotentem sensu impari eũ atq; im quo certaminis ponderep
grauaret. Quod ergo soleat in oĩbus tẽptare dñs fidẽ nram ut fortior & glori
osior fiat. euangelici illi centurionis edocem exemplo. cui puerũ cũ sevi
tute utriq; potestate sermonis sui sedens curatum offerre maluit pssentiã corpalẽ
dicẽs. Ego uenã & curabo eũ. S; illo hanc eius oblationem seruentioris fidei flagra
ntia supgrediente atq; dicente. Dñe nõ sũ dignus ut intres subtectũ meum. S; tan
tũ dic uerbo & sanabit puer meus. Mirat eũ dñs atq; laudat cunctisq; illius qui
sraheliticis populo credideram pferat dicens. Amẽ dico uobis nõ inueni tantã fidẽ in isra
lli' tanta laudis esset ac meriti. sidineo xpc quod ipse donauerat pstitisse. Alioquin
dixisset. Amẽ dico uobis. non dedi tantã fidẽ in isra. Qua exploratione fidei etiã illo
magnificentissimo patriarcha diuinã legimus dispensasse iusticiã cũ dr. Factaẽ

post hec uerba temptauit ds habrahā. Non in illā fidē quā ei dns inspirauit. s;
illā quā uocatus semel atq; illuminatus ad nō parbitrii libertatē poterat exhi
bere. expiri uolunt diuina iustitia. Ut nō in merito fidei et cōstantia cōprobat. at
q; adeū subueniente grā dī que eū paulisp subtrahi querat uel probare ita dī.
ne feras manū tuā in puerū. neq; facias ei quicq. Nunc scio q te times dnm
et non pepcisti filio tuo dilecto ppter me. Quod tēptationis genus nob q; ad pba
tionis meritū posse contingere. In decimo nono satis euidēter alegis latore
pdicat. Si surrexerit in uos ppha. aut qui somnū se uidisse dicat. et pdixerit sig
nū atq; portentū. et euenerit q̄ loquut̄ ē et dixerit t. eamus et seruiamus dīs
alienis q̄s ignoratis. ne audias uerba pphē illi. aut somniatoris. q; tēptat uos
uestre dns ds isrl. utrū diligatis eū in toto corde tuo et cū tota anīa illi annon. Quid g cū istū pphām aut somniatorē surgere permiserit ds. ita necessarium
fidē probare disponit. ptextus ēē credendū ē. ut nullū penitus locū q̄s uitandi cū tēptatore
ēligam. libro eq; reseruet arbitrio. Erq̄o eos necesse ē tēptari q̄s tranquillissimos nō
aduersitatis. ut neq; q̄ uirtute sua ualeant tēptatori. resistere. resistere
nec tēptari eos iustitia dīna permittat. nō parē in eis resistendi scientia in ēē uirtutē. q̄ possint eq̄nimis iudicio in
uicē; merito retri. et laudabiles iudicari. Tale ē illud q̄d ab apl̄o dī; Itaq; q̄ se existimat stare. uideat ne cadat. Tēptio uos nō apprehendat nō humana; fidelis aūt
ds q̄ nō permittat uos tēptari sup id q̄ potestis. Si; faciat cū tēptatione etiam exitum sustinere
possitis. Cū nō dicē q̄ stat uideat ne cadat. Solliciti reddit arbitrii libertatē. Quia; nouerat pcepta grā. et stare pductiuā. et cadere pnegligentiā posse. Cū aūt iferit tēptatio
uos nō apprehendat nō humana infirmitatē eq̄nimitatē nec dū robustę mentis ex
pbat. q̄ adhuc spūalium neq; arū rēbus pōtam impugnari. Ad ūsū q̄s seipsū et
illos pfectos nouerat cotidie clamare. de q̄bus ad ephesios dicē. Iā nō ē nob col
luctatio ad ūsus carnē et sanguinē. Si; ad ūsus principat. ad ūsus potestates. ad ūsus
mundi rectores tenebrarū harū. et spūalia neq̄tiā celestib. Cū ū subiungit
fidelis aūt ds q̄ nō permittat uos tēptari sup id q̄ potestis. nō utiq; optat ne eos dns
temptari permittere. sed sup id quod sustinere poterant temptaren
tur. Illud nō indicat humani arbitrii facultatē. hoc uero dni gratiam
temptationū luctaminā moderamtis ostendit. Inhis ergo oībus
approbatur ita semper diuinam gratiam arbitrium hominis incita
re ut illud non omnibus taliter protegat. ac defendat. ut non etiā
propriis eum conatibus congredi aduersum spūtu ales faciat
inimicos. in quibus uel gratiam dei uictor. uel infirmitatē supare
intelligat. et ita discat nō de sua fortitudine. sed de diuino sēp spare suffragio.

atq; adsuũ ugiter recurrere ꝓtectorẽ. Ex hoc ñra ẽlectura ꝙ emendationib' adhuc
scripꝝ testimonus appbet illud ꝙd iesu naue legitur retractemus. hal' g gentes
demisit dñs ac dispdere nolut. ut ei' exp'et utrũ in utrũ custodire mandata
dñi dñi sui. ut haberent ẽ suetudinẽ cum hostibus ꝓliandi. Et ut in comparabi
li creatoris ñri clemẽtię mortale aliq̃d ñ ꝑ q̃litate pietatis ſ; exali q̃ idulgentię si
multudine cõpem. sinuum rpta atq; sollicita diu sinu paruulũ get ut q̃ndoq; igredi
docerẽt. ꝓmũ q̃dẽ eũ repare ꝓmittit. deinde erectũ ut altius passib' intrat. dexte sue
uirtute sustentat. mox paululũ derelictũ sitientẽ audit. prin' app'bendit. mutamẽ
suscipit. lapsũ erigit. ne ulcus acasu t. ẽ decidẽ leuit sinens eleuat post ruinam.
cum autem eum ad pueritię uel adolescentię ac iuuentis perduxerit robur.
quedam etiam pondera uel labores quibus non oprimatur sed exerceatur
iniungit. & cum emulis decertare permittit. quanto magis celestis ille
omnium pater nouit quem sinu gratię sue gestet. quem libere uoluntatis
arbitrio in conspectu suo exerceat ad uirtutem. Et tamen adiuuat la
borantem exaudit uocantem. non relinquid querentem eripit de pe
ricul̃o interdum etiam nesciẽtẽ. De multiplici uocationũ gratia.

XV. Per quę etiã euidenter ostenditur. inscrutabilia esse iudicia dei. & inuestigabiles uias eius. quibus ad salutem humanũ attrahit genus. quod etiam
euangelicarum uocationum exemplis possumus approbare. Andream nã
q; ac petrum ceterosq; aplos nichil de salutis sue remedio cogitantes.
spontanea gr̃e sue dignatio ꝑelegit. zacheũ ad ẽspectũ se dñi fideliter ex
tendentem exiguitatẽ staturę sue si comoꝝ celsitudine subleuantẽ. ñ solũ suscipi uerũ & benedictionẽ cohabitationis illustrat. Innutũ acrepugnantẽ attrahit
paulũ. Aliũ ita precipit sibi inseparabiliter inhęrere. ut ei postulanti breuissi
mas prosepulture patris ñ concedat indulgẽtias. cornelio ꝑ cibus & elemosinis in
gr̃i ẽ sistenti. uelut remunerationis uice. uia salutis ostendit. eiq; angeli uisitatio
ne ꝑcipit. ut acceptis petri. uerba salutis a beo quibus una cum oĩb' suis
saluaret agnoscat. Et ita multiformis illa sapientia dei salutẽ hominũ. multi
plici atq; inscrutabili pietate dispensat. ac sedm capacitatem uniuscuiusq; g
tiã sue largitatis impartiat. ut ipsa q̃; curationes ñ sedm uniformem maies
tatis sue potentiã. s; sedm mensurã fidei i q̃unq; quęq; reppert. ut sic uni
cuiq; ipse patitus ẽ. maluerit exercere. Credentẽ nãq; ꝙd ademuo ationẽ
lepre sue uoluntas xpi sola sufficere. & soli uoluntatis sue cura ait assensu
dicens. uolo mundare. Alteri depcanti ut aduenies ꝓpositionẽ man
sue defunctã filiam suscitare. ingressus domũ et eo dẽ m̃ q̃ ille spauerat id

qđ rogata ei ꝛ indulsit. Alii credenti sūmā salutis. in ubi ei pdicatiōe
ēsistere. ac respondenti dic tantū ubo & sanabit puer me. p sermonis ui
pū resolutos. artꝰ pstano robore solidauit dicēs. uade & sic credidisti
fiat tꝛ. Alius de tactu fimbrie ei spantib medicinā. uētꝛ sanitatis dona
largit ē. Alios morbis medelā rogat indulsit. alius spontaneā pstitit me
dicinā. Alios hortat ē ut sperent dicēs. uis san fieri. alios ni sperantib ultꝛ
igessit auxiliū. Alios desideria p quā uoluntati eos satis faceꝛ. explora
uit dicēs. qđ uultis ut faciā uobis. alii ignoranti uiā q id qđ ecupierat
obtinere. benigne ostendit; si credideris iqt. uidebis gl̄am dei, hīt alios tra
uirtutē curationū affluent effudit. ut de his euangelista cōmemorat. &
curauit omes languidos eoꝝ. it alios ū īmsa illa beneficioꝝ abissius tra ob
turata ē. ut dicat. & ni potat uīt illos hīc facere uirtutes, ppt incredulita
tē illoꝝ. Et tra largitas dei sedm capacitatē humane fidei ei ipsa formāt.
ut huic qdē dicat. sedm fidē tuā fiat tibi. illi ū. uade & sic credidisti fiat
tibi. alii aū fiat tꝛ sic uis. & rursū alti fides tua te saluū fecit. De gr̄a dei
xvi. eo qđ humane fidei ī̄suscendat angustias. Nemo aū estimet hec a nob obhoc
fuisse plata. ut nūtam asstruere sūmā salutis in nr̄e fidei dictione ēsistere
sedm q rūdā pfanā opinionē. q totū libero arbitrio deputantes gr̄am dei dis
pensari sedm mītū unicuiq; definiunt. S absoluta plane pnunciamus
sententia etiā exuberare gr̄am dei. & ītsgredi mītdū humane infidelita
tis angustias. qđ in illo euangelico factū fuisse regulo reminiscim. q
dū facilius credit. egrotantē filiū suū posse curari. quā mortuū suscita
ri. plentiā dni festin implorat dicēs. dne descende p q. moriat filius me,
cui tfidelitatē lucebis sermonib xp̄c arguert. n signa & pdigia uideri
tis n credetis. tū n sedm ifirmitatē fidei ei. gr̄a suę diuinitatis exercuit.
nec plentia corporali quēadmodū ille crediderat. letales febrū morbos
s uerbo suę potestatis excluit dicēs. uade filius tuus uiuit. Quā supha
bundantiā gr̄e etiā i illi paralitici curatiōe dnm legim effudisse. cū ei
languoris sui tantū q corp fuerat resolutū remedia poscenti. animę
p ingert sospitatē dicēs. cōfans esto fili dimittunt tꝛ peccata tua, post qđ
n credentib scribis posse eū remittere humana peccata. ad cōfundenda
incredulitatē eoꝝ. etiā mbra ei paralisēos ualitudine resoluta. potesta
tis suę sermone restrinx. dicēs. q d cogitatis mala in cordib uris. quid ē.
facili dicē, remittunt tꝛ peccata. aut dicē surge & ambula. ut sciatis aū
qa filius hoīs potestatē habeat in tra dimittendi peccata. tē ait paralitico.

surge & tolle lectū tuū 7 uade in domū tuā. Similit aū in illo q̄ xxx & vii annis iuxta natatorię crepidinē fructra decubans de aquę illi motu spaue rat medicinā. munificentiā ultīnę largitatis ostendit. Illā cū uolens eū ad salutis remedia puocare dixisset ei. uis sanꝰ fieri. cuiq; ille dehumani adiutorii īopia quereret. ac diceꝫ. hōiē n̄ habeo ut cū t̄bata fuerit aq̄ mittat me i piscinā. credulitati eiꝰ ignorantię uenia t̄buens pstinę eū sanitati n̄ illa q̄ spauerat uia. sed q̄ uoluit dns miseratiōe restituit dicēs. surge & tolle lectū tuū & uade i domū tuā. Et q̄d mirū si hec potestate dni gesta narrant. cū similia etiā pseruos suos diuina gra fuerit operata. Ingredientib; nāq; templū per 7 iohanne. cū ille claud ex utero matis q̄ gressū penit ignorabat. elemosinā postulare illi n̄ ulla erat q̄ poscebat ifirm. sed gressus officia largiunt. & par uissime scripsi solatia spantē. ispatę salutis pmiis locupletas. dicente petro. argentū & aurū n̄ ē mihi. qd aū habeo hoc t̄do. i nomine ihu x nazareni surge & ābula. De īscrutabili dispensatiōe di. Pr hec q̄ exēpla q̄ de euglicis pculim monimus. euidentissime potim adiicere. diuisis atq; īnumeris modis. & in scrutabilib uiis dns salutē humani generis pcurare. & quozdā q̄dē uolenti um ac sitientiū cursū admaiorē uitare flagitiā. qsdā u etiā nolentes iuuisq; cōpellere. & nc q̄dē ut impleant ea que utilit a nob desidata pspexerit adiuuare. nc u & ipsi sci desideriū ispirare pncipia. & ul' initiū boni opis ul' pseuerantiā cōdonare. Ins. ē. qd' orantes n̄ solū ptectorē ac saluatorē. sed etiā adiutorē 7 susceptorē dnm̄ pclamam. In eo h qd' por aduocat & ignorantes nos atq; iuitos attrhit ad salutē. ptector atq; saluator ē. i eo aū qd' annitentib nobis opē ferre. refugientesq; suscipe ac munire cōsueuit. susceptor ac refugiū nominat. Dein hanc dispensatiōis di multiplicē largitatē beat apls mīte pfitens. 7 i q̄ddā īmīsiū atq; īterminabile pietatis di pelag se iecisse cōspiciens exclamauit. o altitudo diuiciarū sapientię 7 scientię di. q. īscrutabilia sūt iudicia ei. 7 iuestigabiles uię ei. q̄s enī cognouit sensū dni. Huius q̄ scientię admiratiōnē q̄. ille talis ac tam gentiū magist expauit euacuare conabit. q̄s q̄s credidit illi iestimabilis abyssi profunditatē humana ratiōe se posse metiri. Illā q̄ ad plenū dispensationes di q̄b salutē i hoīb operat. ul' mīte ecipe. ul' dissentire se posse confidit. peul dubio ipugnans apliçe sentencię uitatē. scrutabilia cē di iudicia. & uestigabiles uias ei. pfana pnunciabit audacia. ipso q̄; dno hec ad eos ita testante. n̄ h cogitatiōes meę cogitatiōes uē. neq; uię meę uię uē dic dns. q̄a sic exaltant celi a tra. sic exaltatę sunt uię meę a uiis uris. 7 cogitatu

ones meę a cogitatiõib⁹ uris. hanc ḡ dispensatiõnẽ atq; amorẽ suũ quẽ nob
ꝥbuere dns idefessa pietate dignaꝛ uolens motu humanę affectiõis exp
mere. nec ĩueniens ĩ hac creatura talẽ caritatis affectũ cui eũ cõparare
digniꝰ posset. tenerrimis pię matis uiscerib⁹ cõparauit. & utiꝫ q̃dẽ hoc ex
ẽplo. q̃a carꝰ aliud ĩ natꝝa hõũ ñ potest ĩuenire dies. nũq̃d obliuiscꝰ potest
mulier infantẽ suũ. ut ñ misereaꝛ filio utꝝ sui. sꝰ ñ ẽrent⁹ hac cõparatione
ꝥscendit ea cẽsti. atq; subiungit dies. & si illa oblita fuerit ego tĩ ñ ob
liuiscar tui. Definitio patrũ. eo qđ arbitũ ad saluandũ ñ sit idoneũ. Pq̃d e .xviii.
uidenti ratiõe colligiꝫ ab his q̃ ñ loq̃ib⁹ ubis sꝰ experientia duce. ut magni
tudinẽ grę. ut modulũ humani meriuntꝫ arbitꝝ. q̃a ñ leuib⁹ cursus. nec for
tib⁹ pluũ. nec sapientib⁹ panis. nec prudentib⁹ diuicię. nec scientib⁹ grã. sed o
piꝫ hec oĩa unꝰ atq; idẽ spẽ. diuidens singulis piꝫ uult. ꝛ ideireo fide ñ du
bia. ꝛ ut ꝥta dicã palpabili experientia cõprbaꝫ unusitatis dñm ueluꝺ pusillũ
patrẽ benignissimũq; medicũ sedm aplm ĩdifferenꝫ oĩa ĩ oĩb⁹ operari. ꝛ nẽ q̃dẽ
salutis ispirare ꝓncipia. & iserere unicuiq; bonę uoluntatis ardorẽ. nẽ ũ ip
si⁹ operatiõis effectũ & ẽstimatiõnẽ donare uirtutũ. ꝛ nẽ a ruina iã ꝓxima lapsuq;
peripti etiã iuuitos & illicios reuocare. nẽ aũ occasiones & oportunitates salutis in
gerere. ac ꝓcipites uolentesq; conaꝫ a ꝛetalib⁹ dispensatiõib⁹ ĩhibere. & alios q̃dẽ
uolentes currentesq; suscipe. alios ũ nolentes ꝓhibere. ꝛ ad bonã coge uoluntatẽ.
totũ ũ ñ sep resistentib⁹ nec pseueranꝫ iuuitis nob adiuuitate ẽcedit. & sim̃a
salutis neę nec opũ nrõꝝ mito. sed ẽlesti grę deputandã. ita dns ipse uocib⁹ e
docem. ꝛ recordabimini uiarũ uarũ. & oĩũ sceleꝝ uraꝝ. q̃b⁹ polluti estis ĩ eis. et displicebitis
uob ĩ cspectu uro ĩ oĩb⁹ malicius uris q̃s feciis. & sciecis q̃a ego dns. ꝛ eũ bene
fecero uob ꝓpt nom meũ. ñ sedm uias uras malas. neq; sceleꝝa ura pessima do
mꝰ isrhl. Et ideireo hoc ab oĩb⁹ catholicis patrib⁹ definiꝫ. q̃ pfectione cordis ñ
mani disputatiõe ũbꝝ. sꝰ re atq; ope didicerꝫ diuini ee munis. pmũ ut ac
cendaꝫ unusq; ad desiderandũ oe qđ bonũ e. sꝰ ꝥta ut ĩ alterutrũ parte ple
nũ sit libę uoluntatis arbitũ. treq; etiã sedm diuinę ee grę. ut efficiꝰ uale
ant. exercita ꝓdicta uirtutũ. sꝰ ꝥta ut possibilitas ñ extinguaꝫ arbitꝝ. teũ
q; ad di munꝰ pfie. ut adq̃sitę uirtutis pseuerantia teneaꝫ. sꝰ ꝥta ut capti
uitate ubꝝ as addicta ñ sentiat. Sic u unusitatis ds omia ĩ omib⁹ credend⁹
e operari. ut ieiuꝝ. pregat atq; efficiat. ñ ut auferat q̃. semel ipse ẽcessit. arbi
trũ libratẽ. Si q̃d sane usus humana argumentatione ac ratione collectũ hu
ic sensui uideaꝫ obsistere. uitandũ magis e. q̃. ad destructiõnẽ fidi puocandꝝ.
Ih fidẽ ex itellectu. sꝰ itellectũ meũ ex fide sic scriptũ e. ñ crediditis non

intelligetis. qa q. admodu & ds oia opat in nob & totu libo asscribat arbitro cui dr. si uoluerit & audieritis me. q bona fr tre manducabitis. ad plenu humano sensu ac ratioe ñ potest ut arbitror cophendi. Hoc nos beat chere mon cfirmato cibo. labore fecit tanti triumfi ñ sentire. Explic collatio abbis ceremonis de pfectioe di. ui. cap coll abbis nesteronis de spuali scientia.

·I· Verba abbis Nesteronis de religiosoꝝ scientia. II. De apphendenda spualiu rerū cognitione. III. Qd actualis pfectio duplici ratioe subsistat. IIII. Qd actualis utta erga multas pfessiones ac studia diruet. V. De pfessionis arrepte pseuerantia. VI. De infirmoꝝ mobilitate. VII. Exemplu castitatis q docet ñ omia ab oib emulanda. VIII. De spuali scientia. VIIII. Qd de actuali scientia pficit ad spuale. X De apphendenda uere scientie disciplina. XI. Responsio q pacto memorie fucu possim abluere. XII. Qd imunda aia neq; tradere neq; pcipe possit scientia spuale. XIII. Obiectio de eo qd multi imundi scientia habeant. & sci ñ habeant. XIIII. Responsio eo qd mali scientia uera habere ñ possint. XV. Quib ratio pfectionis debeat apiri. XVI. Quib de causis spualis doctrina ifructuosa sit. XVII. Qd plerūq; etia idigni gtia salutiferi sermonis accipiant. Coll abbis nesteronis de spuali scientia. Cap. I.

Positionis nostre triumfus ordo copellit ut abbis nesteronis pclari ioib siumeq; scientie. uirtutis institutio subsequt. q cu sacrū scripturarū nos aliq memorie comdasse. & eoꝝ intelligentia desidare sensisset. talib nos adorsus e ubiq; multa qdē scientiarū in hoc mundo fr genia. tanta siqdē earū qnta & artiū disciplinarūq; uarietas e. S cu omes aut oino iutiles sint. aut p sensus tantū utre comodis plim. nulla e tri q ñ habeat pū doctrine lige ordine atq; ratione p q, ab expetentib possit attingi. Si g ille artes adfinitatione siu etis ac pis lineis dirigunt. quo magis religionis nre disciplina. atq; p fessio. q ad ctēplanda iuisibiliu sacmtoꝝ tendit archana. nec plenius quest scientioꝝ retributione expetit pmioꝝ. eto ordine ac ratione subsistit. Hui qdē duplex scientia e. pma πρακτικη idē actualis. q emendatioe moꝝ & uitioꝝ pgatione pficit. altera θεωρητικη idē q i ctēplatione diuinarū rerū i sactissimoꝝ sensuū cognitioe cfistit. De apphendenda spualiu rerū cognitione.

·II· Quisq; g ad hanc θεωρητικην uoluerit puenire. necesse e ut oi studio atq; uirtute actuale pmū scientia esequt. Hā hec πρακτικη absq; theorica possideri pot. theorica ū sine actuali omimodis apphendi ñ potest. Grad ordinati atq; distincti sr. ut humana humilitas possit ad sublime escendere. q si iuice sibi ea q dixim ratione succedant. potest ad

altitudinē puenirī. ad q̄. sublato ꝑmo gd̄u. nō potē īsuolarī. fruct̄ ḡ ad ēspec
tū di rendit. q̄ uicioꝝ ētagia nō declinat. Spūs nāq; di effugiet fictū. nec habi
tabit ī corpore subdito peccatis. Vt actualis pfectio duplici ratione subsistit.

.iii. Hec aū actualis pfectio duplici ratione subsistit. Illā ꝑm̄ mod̄ ei ē. ut oīū
natura uicioꝝ. & eorū oīs ratio cognoscat. sēdm̄ ut ita discernat ordo uir
tutū. earūq; pfectiōe nīs nra formet. ut illis nō ilā uelud coacta. & q̄si uio
lento impio subiecta famulet. ꝑ tanq̄ natali bono delectet atq; pascat. ī
arduā illā atq; angustā uiā cū oblectatione ēscendat. Q̄ ꝑ m̄ ut uirtutū ra
tionē q̄ sēdm̄ ī actuali disciplina ḡd̄ē. ut rerū spūaliū & celestiū sacramēta
que ī theorīc ḡdu sublimiore ēsistunt. ualebit attingē. q̄ nātā uicioꝝ suoꝝ
nec potuit ītelligē. nec ī se extirpare. cōsequēt. ꝑ pnunciabit. pgredi ad
excelsiora nō posse. q̄ nō euicerit planiora. multoq; min̄ ea q̄ sunt extrinsec̄
appb[illegible]endet. q̄sq; ītelligē ea q̄ sibi fūt īserta nō querit. Sciendū tm̄ ē .iv.
dupli[illegible]ci nob laboris ītentione sudandū ī expellendis uicijs. q̄. ī uirtu
tib[illegible]ad querendis. & hoc nō nrā capim̄ ēlectura. ꝑ ulli sententia ꝑdoce
nī[illegible]solus officii sui ut rei rationē q; cognoscē. Ecce iq̄d ēstruere hodie sup
gen[illegible]res ī sup regna. ut euellas & destruas. & dispdas ī dissipes. & edifices
ī plan[illegible]res. In expulsiōe enī noxiarū rerū. uū. ē necessaria designatur. id est
euellere. destruere. dispdē. dissipare. ī pficiendis ū uirtutib̄. & his que ad uis
tutē ptinent adq̄rendis. edificare tantūm̄ atq; plantare. ꝟ nō liq̄do pat & diffi
cili ēuelli atq; eradicari ī oīb̄ corporis atq; aīe passiōes. q̄. spūales extruu.
plantariq; uirtutes. q̄d actualis uita erga multas pfessiones ac studia diuidet.

.iiii. Hec ḡ practica q̄ duob̄ ut dictū ē modis subsistit. erga multas pfessiōes studi
aq; diuidit. q̄dā ꝑ suīmā ītentionis suę erga heremi secreta ī cordis ēstruuis
puritatē. ut ī ꝑtis helīā & heliseū. nr̄isq; tēporib̄ beatū antonīū. aliosq;
eid̄ē ꝓpositi sectatores. familiarissime dō ꝑ silentiū solitudinis cohesisse cog
noscim̄. q̄dā erga īstitutionē frūm. & puugilē coenobioꝝ curā oīmē studii sui
sollicitudinē dederit. ut nup abbē iohannē q̄ ī uicinā ciuitatis cui nom̄ē thi
mi ḡndi cenobio ꝑfuit. ac nō nullos eid̄ē mīti uiros aplicis etiā signis memini
m̄ claruisse. Quosdā xenodochiū ī susceptionis puī delectat obsequiū. ꝑ q̄d etiā
ī ꝑtis abrahā putarchā ī loth dnō placuisse. & nup beatū macharīū singula
ris mansuetudinis ac patientię uirū. q̄ xenodochio ita apd̄ alexandrīā ꝑfuit.
ut nulli eoꝝ q̄ solitudinis secreta sectari sit īferior sit credend̄. q̄dā elugentes
egrotantiū curā. alii ītercessionē q̄ ꝑ miseris atq; oppressis impendit exequen
tes. aut doctrinę instantes. aut elemosinā paupib̄ largientes. ut magnos ac

sūmos uiros p affectu suo ac pietate ꝓuiguerīt. De ꝓfessiōis arreptæ ꝓsecutione.

.v. Qua ꝓpt hoc utile atq; ēuenies sē. unicuiq; ut sedīm ꝓpositū qđ elegit siue grām q. accepit. sūmo studio ac diligentia ad opis arreptæ pfectionē ꝓue nire festinē. 7 alios qđē laudans ām̄ansq; uirtutes. neq; quā a sua q. semel .iii. elegit pfessione discedat. sciens sedīm aplm unū qđē eē corp ecclē. multa aut mēbra. 7 habe eā donationes sedīm grām. q; nob data ē differentes. siue ꝓphetiā sedīm rationē fidei. siue ministeriū i ministrando. siue q docet in doctrina. siue q exhortat i exhortando. q tribuit i simplicitate. q pē. i solli citate. q miseret i hylaritate. Ille ꝛ ulla mēbra alios sibi mēbroꝝ possit mi nisteria uendicare. qa nec oculi manuū. nec nares. aurū utunt officio. 7 ideirco nō omēs apli. nō oēs ꝓphetæ. nō oēs doctores. nō oēs grās habent curan onū. nō oēs linguas loquunt. nō omēs mīptant. De infirmoꝝ mobilitate.

.vi. Solent enī hū q necdū sunt i illa q. arripuerīt pfessione fun dam. cū audierint qsdā i duīsis studiis ac uirtutib ꝓdicari. ita e oīb laude succendi. ut imitari eoꝝ ptim gestiant disciplinā. i q ir ios necessario ipendit conat humana fragilitas. Impossibile nāq; est unū eundēq; hoiē simul umbrosis qs supnā cōphendi. fulgere uir tuti b. qs siqs uoluerit pariter affectare. i id ideidere eū necesse ē. ut dū omīs seqt. nullā tregm ēse qtur. magisq; ex hac imitatiōe ac uarietate dispen diū capiat q. pfectū. Multus enī uīus ad dm tendit. & ido uniqsq; illā quā semel arripuit uiā ireuocabili cursus sui tramite efficiat. ut sit i qlibē pfessione pfect. .vii. Exēplū castitatis q docet ñ oīa abōib emulanda. Absq; illo dispendio q ferūt monachū dyrim q mobilitate mētis ad studia cupit tēnire dūsa. etiā hinc piculū mortis icurrit. qđ ñ nūq. recte qdā ab aliis gestama lo ab aliis ꝓsumunt exēplo. & ea que ñ nullis bene accesserant. pniciosa aba liis sentiunt. Hā ut qddā exēpli grā proferam. uelut siqs illā uiri illi imitari uirtutē uelit. q. solæ abbi iohannes ñ admirationis formulā. sed tantūm p admiratione pferre. Hā qdā ueniens ad ꝓdictū senē habitu sciāri. cū ei qsdā frugū suarū ꝓmicias detulisset. ferocissimo quendā demonio arrep tū ibidē reppit. Qui cū abbis iohannis obtestationes ac ꝓcepta despiciens testaret. nūq; se ad illū impiū de corpore qđ obsederat migraturū. huī aduen tu ptinuit. cū reuerentissima nominis illi iclamatione discessit. Cui tā euiden tē grām senex ñ mediocrē admirat. eoq; apli obstupescens qđ cū habitu cer nere secularī. cepit ab eo uitæ ac pfessionis ei ordinē diligent iqrere. cuiq; ille secularē se atq; uxorio uinculo colligatū eē duxisset. beat iohannes ex

cellentū uirtutis ei' & grē mīre p̄tetans. q̄nā illi cēt ēuersitio attenti' ex-
plorabat. Ille se rursus rusticū. & cottidiano manuū ope uictū q̄rere. nec
ulli' bon' eē se ēscaū testabat. n̄ qd'nūq̄. ante ad ruris opa mane exercenda
p̄cedere. neq; uespe domū reūtere. n̄ i ecclā p cottidianę uitę cōmeatu
largiori ei' dō grās retulisset. neq; se ūq̄. de fructib' suis aliq̄d usurpasse. nisi
p' dō p̄micias eor & decimas obtulisset. & nūq̄. se bouel suos p. alienę messis
ēstuxisse ē finū. n̄ eor p' ora clausisset. ne ul' parū dāpni p ī curiā ei' p̄xi-
m' fustinet. Et cū hec q; abbi iohanni necdū ad cōparationē tantę grē q̄ eū
p̄latū sibi ee ēnebat idonea uiderent. atq; ab eo q̄dnā cēt illud tantę grē me-
ritis ēferri posset. scisitans seruaret. ille reuerentia tā sollicite iq̄sitionis
astrict' uxorē se parentū uū ip̄ioq; cōpulsū. cū p̄fiteri monachū uellet. ante
undecī annos accepisse ēfessus ē. q̄. nemine usq; nē ēscio sororis loco a se ur-
ginē custodiri testabat. Q d'factū eū audisset senex. tanta admiratione p̄
mot' ē. ut cora ipso publice p̄clamare. n̄ ī ūmo demonē q̄ se despexerat illi n̄
tolerasse p̄sentia. cui ipse uirtutē n̄ solū ī iuuentutis ardore. s; nenē q̄dē sine
discrimine castitatis audere. appetit. Q d'factū abbas iohannes hac̄ sūma
admiratiōe p̄tulerit. tam nemini monachor ut expiret hortat' ē. sciens
multa ab alīs gesta magnā alios imitantib' ītulisse p̄micie. nec usurpare
ab oīb' posse q̄d paucis dīs speciali munie ētulisset. De spūali scientia.

VIII. Sed ad expositionē scientię de q̄ sup̄tū ē sermonis initiū. reūtam. Itaq; sic
sup' dictum ē PRACTICE erga multas p̄fessiones ac studia dirigat. THEORICE
THEORICE ū ī duas diuidit partes. id ē. ī istoricā ītp̄tationē. & ītelligentiā
spūalē. Ut n̄ etiā salemon cū ecclē multiformē gram enumerasset. adiecit.
omīs enī q̄ apud eā sit uestitus sit duplicit'. Spūalis aū scientię genā sit tria. tro-
pologia. allegoria. anagogē. de q̄b' ip̄e pūbus ita dic'. tu autē describe ea ī tri-
plicit' sup latitudinē cordis tui. Itaq; historia p̄tarū ac usibiliū agni-
tionē cōplectit' rerū. que ita ab aplo replicat'. Scriptū ē enī q̄a abrahā
duos filios habuit. unū de ancilla & unū de libera. sed q̄ de ancilla secundum car-
nē nat' ē. q̄ aū de libera p̄ repmissionē. Ad allegoriā aū p̄tinent que secun-
tur. q̄ ea que ī ūtate gesta sunt. alterius lacēmi formā p̄figurasse dicunt'. hec
n̄ iq̄t sit duo testamenta. unū q̄dē de monte sȳna ī seruitutē generans. qd' ē
agar. Sina enī mons ē ī arabia. q̄ cōparat huic q̄ nē ē ihrlim. & seruit cū
filiis suis. Anagogē ū de spūalib' misteriis ad sublimiora q̄dā & lactiora
celor secreta ēscendens ab aplo ita subiecit'. q̄ aū sursū ē hierlim liba ē. q̄ est
mat' nr̄a. Scriptū ē enī. Letare sterilis que n̄ paris. erūpe & exclama que

ñ parturis. q̃a multi filiu deserẽt magis q̃. ei q̃ habẽ uirũ. Tropologia ẽ moralis explanatio. ad emẽdationẽ uitæ. z ĩstructionẽ pmens actualẽ ue lud si hec duo ĕa dẽ testamẽta intelligam. Tropologia z theorica dis ciplinã. ul ẽtẽ si ĩsrlĩ aut sion animã hoĩs uelim accipe. sedm illud. Lauda ierusalẽ dñm lauda dm tuũ syon. Igit pdictæ iiii figuræ ĩ unũ si uolum tta ẽfluunt. ut una atq; eadẽ ierlim q̃drifaria possit ĩtelligi. sedm historiã ciuitas iudeoꝝ. sedm allegoriã eccla. x. sedm anagogen ciuitas dei illa cẽ lestis. que ẽ mat omiũ nrm. sedm tropologiã aiã hoĩs. q̃ freq̃nt hoc nomine aut icrepat aut laudat a dño. Debus. iiii. ĩterpretationis genib beat apls tã dicẽ. nẽ aũ frs si uenio ad uos linguis loq̃ns. q̃d uob pdero ñ uobis loq̃r aut ĩ reuelatione aut ĩ sciencia. aut ĩ pphetia aut ĩ doctrina. Reuelatio nãq; ad allegoriã ptinæ. p q̃. ea que tegit historica narratio. spũali sensu & expositioẽ reserant. ut uerbi grã si illud apire tẽptem q̃madmodũ patres nri oms sub nube fuerũt. & oms ĩ moyse baptizati sũt ĩ nube & ĩ mari. z quẽadmodũ oms eandẽ escã spũalẽ manducauerũt. z eundẽ spũalẽ de ẽs quente petra biberũt potũ. petra aũ erat xps. q̃ expositio pfiguratiõi corpo ris z sanguinis x̃ quẽ cottidie sumim cõparata allegoriæ ẽt̃næ rationẽ. Scientia ũ que similit ab aplõ memorat. tropologia ẽ. q̃ unũsq; q̃ad dis cretionẽ ptinent actualẽ. utrũ utilia ul honesta sint prudenti examina tione decernum. ut ẽ illud. cũ apud nosmetipsos iudicare pcipim. utrũ deceat mulierẽ ñ uelato capite orare dm. que ratio ut dictũ ẽ mora lẽ ẽt̃næ ĩtellectũ. ltẽ pphetia q̃. teio ĩtulit loco apls. anagogen sonat. p q̃. adiuuisibilia ac futura sermo ĩsserit. ut ẽ illud. Nolum aũ uos ignorare frs de dormientib ut ñ ẽtristemini sic z ceti q̃ spẽ ñ habent. Si ñ credim qd ihc mortuus ẽ z resurrexit ita z ds eos q̃ dormierit pibm adducẽ cũ eo. hoc ñ uob dicim ĩ ubo dñi. q̃a nos q̃ uiuim. q̃ residui sum ĩ aduen tũ dñi ñ pueniem eos q̃ dormier. qm ipse dns ĩ iussu. & ĩ uoce archangli & ĩ tuba di descendet de celo. z mortui q̃ ĩ xpo sũt resurgent pmi. Exorta tionis spẽ. anagoges figa pfert. Doctina ũ siplicẽ historiæ expositiõis or dinẽ pandit. ĩ q̃ nullo occultior ĩtellect ñ q̃ ubis resonat ẽt̃net. sic ẽ il lud. tradidi enim uob ip̃mis. qd & accepi. qm xps mortuus ẽ p peccatis nris sedm scripturas. & q̃a sepult ẽ. z q̃a resurrexit tcia die. & q̃a uisus ẽ cephe z misit ds filiũ suũ factũ ex muliere. factũ sub lege. ut eos q̃ sub lege erant redimeret. Sue illud. audi isrl dns ds tuus ds unus ẽ. Jd de actuali scienti
.viiii. a pficiat ad spũalẽ. Qua ppt si uob cura ẽ ad spũalis scientiæ lum ñ

iamſ uacantię uitio. ſ⁹ emendationis grā puenire. illi⁹ pmū beatitudinis cupidi
tate flāmamini de q̄ dictū ē. beati mundo corde qm ipſi dm uidebūt. ut &
ad illā de q̄ angls ad damelē aut puenire possitis. q̄ aū docti fuerint fulge
būt ſicē ſplendor firmamti. 7 q̄ ad iuſticiā eruduint multos q̄ſi ſtellę i ppetu
as eternitates. 7 ī alio ppha. Illuminate uob lum scientię dū tēp⁹ ē. Tenentes
itaq; illā q̄. habe uos sentio diligentiā lectionis. omi studio festinate actu-
alē idē ethicā q̄. pmū ad itegrū cōprehendere disciplinā. absq; hac itaq; il-
la q̄. dixim⁹ theorica puritas nō potest apprehendi. q̄. hui tantū q̄ nō alio⁹ do-
centū ubis. ſ⁹ pp⁹ actuū uirtute pfecti ſit. p⁹ multa opū ac labo⁹ sti pen-
dia iā q̄ſi i pmio ēsequunt. Il enī a meditatione legis itelligentiā. ſ; de
fructu opis acq̄rentes. cū psalmigf⁹ canum. a mandatis tuis itellexi. 7
excoctis passionib⁹ unū ūbis. fiducialit dicē. psallā & itelligā iuia imacula
ta. Ille n psallens itelligit q̄ canunt. q̄ i uia imaculata. gressu puri cor-
dis unitū. Et ideirco si scientię spūali sacrū in corde uro uultus tabinacu-
lū pparare. ab omnū uos uicio⁹ ēragione purgate. 7 curis ſeli pſentis
exuite. Impossibile nāq; ē animā q̄ mundanis ut tenuit distentionib⁹ occu-
pat domū scientię pmeri. ul generalitē spūaliū sensuū aut tenacē sacrū
fieri lectionū. Obserua te q̄ ip̄mis 7 maxime tu iobis cui magis ad custodi-
enda hec q̄ dictur⁹ ſū etas adhuc adolescentior suffragat. ne studiū lecti
onis ac desiderii tui labor uana elatioē casset. ut ī ducas ſiūmū ori tuo ſi-
lentiū. hic ē n pm⁹ disciplinę actualis ingressus. omis q̄ppe labor hōis ī
ore ipsi⁹. 7 ut omiū sentio⁹ ſtituta atq; sententias itento corde 7 q̄ſi
muto ore suscipias. ac diligenti ī pectore tuo ēdens. ad pficienda ea po-
tiū q̄. ad docenda festines. Ex hi enī xenodoxię pntiosa p̄ſumptio. ex illo aū
fructus spūalis scientię pullulabit. Ilicbil itaq; ī collatione sentio⁹ pro-
ferre audeas. nī q̄d interrogare te aut ignoratio nocita. aut ratio ne-
cessarię cognitionis ipulerit. ut q̄dā uanę glę amore distenti. postēn-
sione doctrinę ea que optime nor̄ interrogare se simulant. Impossibile
enī ē eū q̄pposito adq̄rendę laudis humanę studio lectionis ministrit. donū
ueręscientię pmereri. Ilā q̄ hac passione deuinct⁹ē. necesse ē ut alius q̄q; &
maxime superbię uicius obliget. & ita ī actuali itaq; ethica ēgressione pstit.
scientiā spūalē que ex ea nascit⁹ minime ēsequet. Esto g̃ p. omia cit⁹ ad au-
diendū. tardus aū adloquendū. ne cadat ī te illud q̄d notat a salemone.
Si uideris uirū uelocē ī ūbis. scito q̄a spē habe ī ſipiens magis q̄. ille. nec
quēq̄m uerbis docere p̄ſumas. q̄d ope ante nō feceris. Hunc enī nos ordinē

tenere debere etiã exẽplis suis dñs nr statuit. de q̃ ita dr. q̃ cepit ihc facere
7 docere. Caue igitur ne ante artũ ꝑsiliens ad docendũ ĩ illoꝝ numero deputeris. de q̃b; ĩ euanglio dñs ad discipulos suos loq̃t. que dicũt uob facite 7
seruate. secũ opa ũ eoꝝ nolite facere. dicũt 7 nõ faciunt. alligant onera
gnia & ĩportabilia & ĩponũt ea sup humeros hoĩm. ipsi aũ digito suo no
lũt ea mouẽ. Si 7 ille q̃ unũ mandatũ minimũ soluens docuerit sic hoĩes.
minim uocabit ĩ regno celoꝝ. s; ĩ gehenne supplicio maxim habeat. Ita do
cendũ & ẽ ne illoꝝ ad docendũ ĩ ceteris exemplis. q̃ prima disputandi ac ser-
monis affluentia ẽsequuti. q̃a posse ea que uoluerint ornate copioseq; dis-
serere. scientiã spũalẽ possidere credunt. ab his q̃ũ ei 7 q̃litatẽ discernere
nõ nouerit. Aliud nãq; ẽ facilitatẽ oris 7 nutorẽ habere sermonis. 7 aliud
uenas ac medullas celestiũ ĩtre dictoꝝ ac pfunda & abscondita sacramenta pu
rissimo cordis oculo ẽtẽplari. qd nullatenꝰ humana doctrina nec eruditio scĩ-
rit. sp̃ sola puritas mentis. p illuminationẽ sci spũs obtinebit. De apphendenda
uere scientie disciplina. festinandũ q̃ t ẽ si ad ueram scripturarũ uis scientiã
puenire. ut humilitatẽ cordis mobilẽ ꝑmitt ẽseq̃ris. q̃ te nõ ad illã q̃ inflat. sed
ad eã q̃ illuminat scientiã caritatis ẽstimatione ꝓducat. Impossibile nãq; ẽ
mundã mẽte donũ scientie spũalis adipisci. Ita ideirco omi cautione deuita-
ne t ꝓstudiũ lectionis nõ scientie lumẽ. nec illa ꝑpetua q̃ ꝑ illuminationẽ doc-
trine ꝑmittit gla. sp̃ instruunta ꝑdationis de arrogantie uanitate nascantur.
Deinde hoc t ẽ omĩmodis ĩtendũ. ut expulsa omi sollicitudine 7 cogita-
tione terrena assiduũ te ac pot̃ iugẽ facere ꝑheas lectionẽ. donec ẽtigua me-
ditatio ĩbuat mẽtẽ tuã. & q̃si ĩ similitudinẽ sui formã. aream q̃dam ex ea
faciens testamti. habentẽ ĩ se scilicẽ duas tabulas lapideas. idẽ duplicis in-
strumenti ꝑpetuã firmitatẽ. unã q̃q; aureã hoc ẽ memoriã puram atq; since-
ram q̃ creditũ inse manna ꝑpetua tenacitate ẽseruet. spũalium scilicẽ sensuũ
& angelici illi panis pennẽ celestẽq; dulcedinẽ. nec nõ etiã uirgã Aaron. idẽ flo-
mi ueriq; pontificis nr ihu x. salutare uexillũ ĩmortalis memorie. sẽp u
riditate frondescens. Hec nãq; ẽ uirga que postea q̃. de radice iesse succisa
ẽ. uiuaci mortificata uiruit. Hec aũ oĩa duob cherubim. id ẽ historiçe 7
spũalis scientie plenitudine regentur. Cherubin 7 interꝑtantur scientie mul-
titudines q̃ ꝑpitiatorũ di. id est placiditatẽ pectoris tui iugit ꝓtegent. & a
cunctis spũaliũ ne q̃tiarũ ĩcursib obũbrabit. & ita mens tua nõ solũ manã
diuini testamti. uerũ etiã ĩ regnũ sacẽ dotale ꝓuecta. p̃ dissolubilẽ puritatis
affectũ. q̃a mi absorta spũalib disciplinis. illuo ĩplebit pontificale manda-

q̃ multa & maiora nec-
gligenti docere ꝑsuserit.
ꝓsequenti ꝓfecto est. uti
tam minim in regno
celorum.

.v

tū qđ a legis latore ita ꝓcepit. 7 de scis n̄ egdiet ne polluat scūarū dī id ē cor
suū i q̄ ugit habitaturū se dns repmittit dicens. Inhabitabo i eis & ābulabo. Quā obrē diligent memorie cōmēdanda ē. 7 icessabilit recensenda.
sacrū series scriptarū. Hec & enī meditationis ingnia duplicē ꝯfert fruc
tū. Primū qđ dū i legendis ac pandis lectionib⁹ occupat mtis intentio. ne-
cesse ē. ut nullis nḡiarū cogitationū laqis capiat. deinde qđ ea q̄ creb-
rima repetitione ꝓcursa. dū memorie tradere laborat intelligē id tēporis
obligata mīe n̄ quum. ꝓ ea ab omīū actuū ac uisionū illecebris absoluta. ꝓ
capueq; nocturna meditatione tacita reuoluentes clarī truem ita. ut oc
cultissimoꝝ sensuū q̄s ne tenuia q̄dē uigilantes opinatione ꝓcepim. q̄escen-
tibus nob⁹ z ul' soporis stupore dūsis intelligentia releuet. De multiplici in
tellectu diuinarū scriptarū. Crescente aū ꝓhoc studiū innouatione mtis mē .xi
etā scriptarū faciēs ieiunet inouari. 7 sacrioris intelligētie pulchritudo q̄dā
ꝓficienti ꝓficiet. 7 capientē eū humanoꝝ sensuū earū q̄q; spēs coaptat. 7 ul'
tēna carnalib⁹ ul' diuina spūalib⁹ apparebit ita. ut hi q̄b⁹ antea uidebat essis
q̄bdā nebulis inuoluta. nec subultrare ei dependere. nec fulgore ualeant sus
tinere. Sic ut hoc ipsū qđ astruere nitim̄ aliq̄ clarī pandat exēplo. unū legis
testimoniū ꝓtulisse sufficiat. ꝓ qđ etiā oīa ꝓcepta celestia sedm̄ mīsurā
statī nr̄i ad omē hominū gen⁹ ꝓbem extendi. Scriptū ē i lege. n̄ formicabis.
Hoc abhoīe carnaliū adhuc obscenitatū passionib⁹ obligato. sedm̄ simplicē lit
teꝛ sonū salubrit custodit. Ab eo aū q̄ ab hac actione luculenta 7 pu
ro discessit affectu. necesse ē id ipsū spūalit obseruari. ut scilicet n̄ solū a
cerimoniis idoloꝝ. sed etiā ab omī superstitione gentiliū & auguriorū omīūq;
signoꝝ 7 dierū ac tēporū obseruatione discedat. Vl' ere ne q̄rūdā uerboꝝ aut
omīū cecuriens q̄ sinceritatē fidei mīe polluunt ꝑplicet. De hac enī formicatio
ne etiā ad hierlim dicit. Stupra & formicata ē i omī colle sublimi. & sub omī
ligno frondoso. Ex q̄m nr̄ū dns inēpans ꝓpphetā. Stent igit & saluent te.
augures celi q̄ ērēplant sydera & supputabant mīses. ut ex eis annunciaret
uentura t. De q̄ formicatione & alibi arguens eos dns. ait. Spē formicationis
decepit eos. & formicati sunt a dō suo. Quisq̄s ū a gemina hac formicatione
discesserit. habebit teā q̄m deutet. q̄ i lege & uanissimis superstitionib⁹ eti
net. de q̄b⁹ apl's. dies igit obseruatis. & mīses 7 tēpora 7 annos. & rūs ne teti
gerit. neq; gustauerit. neq; ērecta uerit q̄ de superstitionib⁹ legis dicta ee n̄
dubiū ē. i q̄ si q̄s ceciderit. ꝑ culdubio mechat a xp̄o. ab aplō n̄ mē audire.
-dispondi enī uos uni uiro uirginē castā exhibere xp̄o. Sic illud ad eū qđ seqr

uoce eiꝺē apli dirigeꝫ. timeo aũ ne sicꝫ serpens seduxꝫ euã astutia suã. ita corrumpãt sensus uri. a simplicitate q̃ ē i xpo ihu. Qd si ĩmundã huĩ qq; formationis effugiũt. habebit q̃rã. q̃ hereticꝰ doctꝰ adultio ppetuꝫ. Deq̃ ideꝫ beatꝰ apls ego iq̃t scio q̃a p̃ discessionē meã ĩtrabũt lupi graues i uos nõ parcentes gregi. & ex uob ipsis exurgent uiri loq̃ntes p̃uersa ut adducant discipulos p̃ se. Hanc etiã q̃ potuerit declinare. caueat ne subtiliore peccato ĩformationis uitiũ collabat. q̃ sedulitate ĩ cogitationũ puagatione cõsistit. q̃a omis cogitatio nõ solũ xpi. sꝫ etiã ociosa z adõ q̃ntulũcũq; discedens. a pfecto uiro ĩmundissima formicatio depurat. De appẽhendenda ueræ scientiæ disciplina.

XII Adhec q̃ occulta p̃mũ i cõpunctione p̃mot. ac deinde q̃uis ingemiscens. hec iq̃m omia q̃ copiosissime digessisti. maiora mi timuerit desperationis augmenta.

IX. q̃m acten suspitionẽ. q̃ppe cui p̃ illas generales animæ captiuitates q̃bꝰ nõ dubito ifirmos q̃sq; pulsari. extrinsec speciale impedimentũ saluti accedit. pulla q̃m remiꝫ uideor attigisse. nocturnaꝫ lectionũ. q̃m me tua ul̃ flamma pedagogi. ul̃ crebræ lectionis maceratio tremio. ut nẽ mens mea poeticis ul̃ ut illis ifecta carminib. illas fabularũ nugas. historiasq; bellorũ q̃bꝰ a paruulo p̃mis studiis ĩbuta ẽ rudimentis orationis etiã tẽpore meditet. psallentiq; ul̃ peccatoꝝ ĩdulgentiã supplicanti. aut ĩpudens poematũ memoria suggerat. aut q̃si bellantiũ heroũ ante oculos imago ũsetꝫ. taliũq; mea fantasmatũ imaginatio sẽp illudens. tua mĩe meã ad supnos fletus aspirare nõ patit. ut cottidianis Ne fletiꝰ
fletib nõ possit expelli. Responsio q̃ pueto memorie fuciũ possim abluere.

XIII De hac ipsa re unde t purgationis maxima nasceꝫ desperatio etiã sanis atq; efficax remediũ poꝫ oboriri. si eande diligentiã atq; istantiã q̃m te illis secularib studiis habuisse dixisti. ad spualiũ scriptarũ uolueris lectionẽ meditationẽq; trãsferre. Necesse ẽ ut mĩe tuã tã diu illis carminib occupari q̃. diu sibi aliq̃ q̃ it semetipsã recolat. simili studio & assiduitate cõgrat. aep illis ifructuosis atq; trenuis spualia ac diuina parturiat. q̃ cũ pfunde altẽq; cẽperit. atq; i illis fuerit enutrita. ul̃ expelli poresꝫ sensi poterunt ul̃ penit abolesci. Vacare ut cunctis cogitationib humana mens nõ potẽ. z idõ q̃ diu spualib studiis nõ fuerit occupata. necesse ẽ eã illis que p̃dẽ dicit ĩplicari. Quãdiu ut nõ habuerit q̃ recurrat. & indefessos exerceat motꝰ. necesse ẽ ut ad illa q̃bꝰ abuitiãtia ĩbuta ẽ collabat. eaq; sẽp reuoluat q̃ longo usu ac meditatione cẽcep. Vt g̃ hec tue scientia spualis ppetua soliditate roboretꝫ. nec eã tẽporaria p̃fruaris. sic illi q̃ eã ĩ suo studio sꝫ aliena relatione cõgit. z uelut aerio ut ita dixerim odore peripuit. sꝫ ut sensib tuis iuisceratã q̃dãm z pfecta

atq; palpata ēdat. illud omī obseruantia custodire te cuent. ut etiā sic aq
optame nosti forte audieris i collatione pferri. nī ex hoc qd tiā nota sint asp
nant fastidioseq; suscipiat. sed ea cordi tuo illa auiditate cōmdes q debent
desiderabilia salutis ūba ut auribus nris idesinent ifundi. ul de nro ugt ore
pferri. Iuuat et adhibeat lectionū rerū crebra narratio. nūq tñ aīe sitī uere
scientie fastidientī sacietas geñabit horrorē. s ea cottidie uelud noua ac de
sideranta suscipiens. quanto frequentī hauserit tanto auidi ul audiet ul loqt ad
cfirmationē potī pceptę scientię ex eoz repetitione. qm ullū ex frequenti ca
piet collatione fastidiū. Eudens nāq; ē repide ac supbe mtis idutū si ūbos
salutarū medicinā qmuis studio numię assiduitatis igestā fastidiose neg
ligentq; suscipiat. Anima enī q i sacietate ē fauis illudit aīe aū egenti etiā
amara dulcia uident. Si itaq; hec diligent excepta 7 i recessu mtis cdita atq;
idicta fuerint tacitnitate signata. p ea ut uma qdā sua uoletia cor hōis
cū sensu cautię & patientię fuerint ueritate decocta cū magna siu flagn
tia de uase tui pectoris pferent. 7 tā qm pennis fons de expientię uenis 7 ir
riguus ui tuū meritb redundabit. Fluentaq; cānua uelud de qdā abysso
tui cordis effundet. Euenet nāq; i te illud qd ip ūbūs ad illū dr. q hec ope cōsū
mauit. bibe aq s de tuis uasis. & de puteoz tuoz fonte effluant 7 aq de tuo
fonte. i tuas aū plateas ptranseant aq tuę. ac sedim ysaiā i ppham eris qsi hort
irriguus. 7 sic fons aq rū cui ñ deficient aq. 7 edificabunt i te deserta a seculis.
fundamta geñationis & geñationis suscitabis. 7 uocabis edificator sepūm aū
tens semitas mq tū. Illa etiā t beatitudo pueniet. q. idē pphā pmittit. 7 ñ
faciet dns auolare ate ulr doctorē tuū. 7 erūt oculi tui uidentes pceptorē tu
um. & aures tuę audient ūbū p tergū monentis. Hec uia. ābulate i ea. neq; ad
dextrā neq; ad sinistrā. Atq; ita fiet. ut ñ solū omis directio ac meditatio cor
dis tui. uerū etiā cuncte euagationes atq; discursus cogitationū tuarū sint
t duunę legis scē & icessabilis ruminatio. Qd ūmunda anima neq; ūdere neq;
xuii peipe possit scientiā spūalē. Impossibile ē aū hec sic pfari sum i ex ptū quēq.
ul agnoscere ul docere. Illā q nec ad pcipiendū qdē capax ē. qm erit idone
ad tendū. De qb tñ etiā si aliq docere plusperit. i efficax pculdubio 7 iu
tilis usq; ad aures tantūm audientiū et sermo pueniet. cor aū penetre ñ po
tit. ier tia opū 7 ifructuositate suę pdit uanitatis. qa ñ de thesauro bone
pmit ē scientię. s de iani plusptione iactantię. Impossibile nāq; ē imundā
animā. qmtalibe desudauit lectionis istantia adipisci scientiā spūalē. Nemo
enī i uas fetidū atq; corruptū ungentū aliqd nobile aut mel optimū aut

p̄ciosi q̄cq̄m lq̄ris infundit. Faciliꝰ ꝯ q̄muis odoratissimū murrū semel horrendis
ībuta fetoribꝫ testa ētamnat q̄m ut aliq̄t ex eo suauitatis aut grē ipla ēcipiat
q̄a multo ēti munda corrūpunt q̄m corrūpta mundant. Ita g̈ uas pectoris
n̄ pꝰ fuerit ab oīi fetidissima uicioꝝ ētagione purgatū. n̄ merebit suscipe
illud benedictionis ungentū de q̄ dr̄ p̄ ppham. sic unguentū i capite qd descē
dit i barbā barbā aaron. qd descendit i ora uestimti ei. nec illā scientiam
spūalē 7 eloq̄a scriptarū q̄ dulciora fr sup mel & fauū ipolluta seruabit. g̈
em̄ participatio iusticie cū iniq̄tate. aut q̄ societas lucis cū tenebris. q̄ aū ēuen
tio xp̄i ad belial. Obiectio de eo qd multi imundi scientiā habeant. sēi n̄ habeāt.
Definitio ista neq̄q̄m uidet nob ueritate fulciri. aut plubili ratiōe subnixa.
Cū ꝯ oīs q̄ fidē xp̄i aut neq̄q̄. susceperunt. aut ipla dogmatū puritate corrūpt
imundi cordis ee manifestū sit. q̄m multi uideoꝝ atq; hereticoꝝ ut etiā catho
licoꝝ q̄ duīsis uicijs inuoluunt. p̄fectā scriptarū scientiā esequuti de spūalis
doctrine magnitudine gloriant. 7 ecē scoꝝ urōꝝ innumera multitudo q̄rū
cor ab oīi peccatoꝝ ētagione purgatū e. sipliciꝰ fidei puritate. ē recta p̄fun
dioris scientie ignorat archana. q̄ quēadmodū g̈ stabit ista sēntia. q̄ scientiā
spūalē soli cordis tbutt puritati. Responsio eo qd mali scientiā ueram ha
bere n̄ possint. Hesterosꝫ haut recte ueritatē definitionis explorat q̄ n̄ oīa
xvi diligent plaꝝ sententie uerba ppendit. Dixim̄ n̄aq; huīmodi homines
disputandi tantū habe ptiā. 7 eloquutionis ornatū. ceterū scriptarū ue
nas 7 archana spūaliū sensuū intre n̄ posse. Ver ēnī uera scientia n̄ n̄ aueris
di cultoribꝫ possidet. q̄m is utiq; n̄ habe ppls cui dr̄. audi pplē stulte q̄ n̄ habes
cor. q̄ habens oculos & n̄ uidens. 7 aures 7 n̄ audiens. 7 rursū. q̄a tu scientiā repu
listi 7 ego repellā te ne m̄i sacerdotio fungaris. Cū ꝯ i xp̄o oīs thesauri sapi
entie 7 scientie absconditi ee dicant. q̄m is q̄ xp̄m iuenire ētēpsit. aut iuentū
sacrilego ore blasphemat. aut ēte catholicā fidē imundis opibꝫ pollut. uerā
scientiā assequt ee credend e. Spe ēnī di effugiet fictū. nec habitabit i corpo
re subdito peccatis. Non g̈ alias ad scientiā spūalē n̄ hoc ordine ptuenit. q̄.
uni ppharū eligant expssit. seminate uob ad iusticiā. metite uob spē uiā
illuminate uob lumē scientie. Primū g̈ seminandū nob e ad iusticiā. hoc
ut actualē p̄fectionē opib iusticie ppagem. deinde merenda nob e. spes iu
te. id e uirtutū spūaliū fructꝰ expulsione uicioꝝ carnaliū ēgregandi. 7 ita
illuminare nob lumē scientie potim. Hue ordine etiā psalmigraphi teneri de
bere decrēuit. dicens. beati imaculati i uia q̄ ābulant i lege dñi. beati q̄ scru
tant testimonia ei. Ita ꝯ p̄ dr̄ beati q̄ scrutant testimonia ei. 7 p̄ea ītul. beati

imaculati i uia. S. p. beati i. qui imaculati i uia. id e. p hoc euidenter ostendens. nemine recte posse ad pscrutanda di testimonia puenire. nisi p. actuale ei⁹ sanctione i uia x imaculat⁹ incedat. hu⁹ g. qs dixistis ni ista q. imundi habe ni posit. s. ΘΕΟΛΟΓΗΜΟΝ hoc e falsi nominis scientia possident. de q beat⁹ paul⁹ apls; o i. qui timothee depositu custodi. deuitans pfanas uocu nouitates. et oppiones falsi nominis scientie. Qd i. geo dr: ΤΑΤΙΘΕΣΕΙΣ ΤΕΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΥ ΓΝΩΣΕΩΣ. De istis g. q imagine quida scientie uident adqrere. ul de his q cu sacroy uoluminu lectioni ac memorie scriptaru diligenti insistunt. carnalia tn uicia nr relinquunt. i. pubus eligant exprmit. sic i auris aurea i naribus suis. ita mulieri male morate spes. Qd ut pdest qmpia ornamtu eloquy celestiu et ulla pciosissima scriptaru spem esequi. si ea luculentis opib⁹ ul sensib⁹ inherendo qsi imundissima tia subigendo efringat. aut ce nosis lubidinu suaru polluat uoluptabris. fiet ut id qd recte utenti b⁹ decori ee cisueuit. ni solu istos ornare ni possit. uerum etia maioris ceni colluuione sordescat. Ex ore ut peccatoris ni e pulchra laudatio. Cui dr p propsam. Quare tu enarras iustitias meas. et assumis testamtu meu p os tuu. De huiusmodi animab⁹ q neq. stabilit timore possidentes de q dr: timor dni disciplina et sapientia e. scriptaru acqrere sensu de ugi earu meditatione conant. satis p pe i. pubus memorat. ut qd fuert diuitie ipsipientis possidere eni sapientia excorsi ni potit. In tantu u ab illa eruditione sctari q carnaliu uitioy sorde pollutt. uera hec et spualis scientia sui mouet. ut ea i ni nullis elinguib⁹ ac pene ruditatis sciam⁹ ni nu q. amirabilit uiguisse qs i aplis multisq; etia scis uiris euidentissime cpbat. q ni iam phylosophoy delectabant luxuria. s. ueris spualis scientie fructib⁹ curuabant. De qb; et i actib⁹ aploy scriptu e. videntes au pet et ctantia et iohannis. et cpto qd homines essent sine litis et idiotis. admirabant. Et idcirco si t cura e admarcescibile flagitia puenire. cunctis p mu conatib⁹ elabora. ut a dno puritate castitatis optineas. Nullo eni i q adhuc carnaliu passionu et maxime fornicationis dnat affect. spuale potit scientia possidere. In corde ut bono reqescit sapientia. et q timee dm uenient scientia cu iustitia. hoc au quo pdixim⁹ ordine ad spuale scientia puenire etia beat⁹ aplus docet. Ita cu unusquisq; uirtutu suaru ni solu catalogu texere. uerum etia ordine earu uellet exponere. ut qqm sequeret. ul q qm parturire exprmeret. p aliqnta tulit dicensi iugilius. i ieiunius. i castitate. i scientia. i longanimitate. i suauitate. i spu sco. i caritate ni ficta. In q eligatione uirtutu euiden-

tissime nos uoluit erudire de ingiluis. atq; ieunius ad castitatē. de castitate ad
scientiā. de scientia ad longanimitatē. de longanimitate ad suauitatē. de
suauitate ad spm sēm. de spū sco ad caritatis n̄ ficte p̄mia puenire. Cū g̈ hac
disciplina atq; hoc ordine tuq; puenis ad scientiā spūalē habebis peu dubio sic dixim nec sterilē nec ieiunā s uuā fructuosāq; doctrinā. sēmq; salutaris ubi qd ante fuerit audientiū cordib; cōmendatū subseqns spe sei umber largissim fecundabit. ac sedim id qd ppria pollicet dabit pluuia semini tuo ubiēq; seminaueris in tra. & pnis frugū tuy tuę erit ubrim 7 pinguis.

xvii Iuuenilis pfectionis debent apiri. Caue etiā ne hec q̄ n̄ tā lectione q̄ exercitatione studore didiceris. cū te etas maturior puexerit. ad docendū uane gl̄e amore seducet mundis hominib passim igeras. illudq; qd sapientissim salemon uir dixit ieiunias. noli applicare ipm ad pascua uulpi. neq; seducaris saturate uentis. N enī expedit stulto deliciq. nec op est sapientię ubi n̄ est sensus. Oleagis enī dr̄ insipientia. q̄a seruus dur n̄ emendabit uerbis. si enī intellexerit n̄ obediet. 7 in aures iprudentis noli q̄cq̄m dicere ne forte irrideat sapientes sermones tuos. & ne dederis sēm canib; neq; misericordis margaritas uias. ante porcos. ne forte ēculcent eas pedib suis. & conuersi dissipent uos. Oportet itaq; huiusmodi hominib spūalium sensuū ētegens sacramenta efficaciter canas. in corde meo abscondi eloquia tua. ut n̄ peccem t. S dicis forsitan 7 q̄b; scripturarū diuinarū dispensanda sit sacramenta. Docet te sapientissim salemon 7 date ligr ebrietatē huic q̄ in tristicia sit. 7 uinū bibere his q̄ in doloribus sunt. ut obliuiscant pauperatis 7 doloris suoꝝ. n̄ memineruntur apli. id est his q̄ p pernitudine actuū pristinoꝝ merore atq; tristicia depmunt. spūalis scientię iocunditatē uelut uinū qd letificat cor hoīs affluenter infundite. eosq; salutaris ubi crapula refouere. ne forte ingrauare meroris ac letali desperatione submisi. abundantiore tristicia absorbeant q̄ eiusmodi sit. De illis ū q̄ in tepore ac negligentia ēstimu nullo cordis siu dolore mordent. tra dr̄inā q̄ suauis 7 sine dolore est ingesta te erit. q̄nta potes g̈ cautione deuita. ut ne uane gl̄e amore deterent. illi quę ppria collaudat particeps ee n̄ possis. q̄ pecuniā suā n̄ dedit ad usurā. Omnis enī q̄ eloquia dī de q̄b dic. eloquia dn̄i eloquia casta. argentū igne examinatū. probatū tuy purgatū septuplū. humanę laudis amore dispensat. pecuniā suā erogat ad usurā. n̄ soli nulla p hoc laude. s etiā supplicia meretur. Obliti enī pecuniaꝝ dn̄i maluit pfligare. ut ex ea tēporalē sequeret ipse mercedē. ut dr̄is sic scriptū est euenisse reperet. qd suum est cū usura. q̄b de causis spūa-

xviii libus doctrina infructuosa sit. Duab aūt ex causis ineffaciter spūaliū rerū est stat

cē doctrinā. Illā aut ille q̄ docet ī expta cōmodans uano ūbor sono ī struere
nutrīt auditorē. aut ēre neq̄m a uicinis refert auditor. salutarē spūalē u
ri scām; doctrinā obturato corde nō recipit. de q̄b dr̄ p ppha. Excecatū
ē em cor ppli hui. 7 auribus grauiter audierūt. 7 oculos suos cōcluserūt. ne q̄ndo u
deant oculis. & auribus suis audiant. 7 corde intelligant. & conuertant. 7 sanē
xviiii illos. Q̄d plerūq; etiā indigni grām salutiferi sermonis accipiant. Hinūq̄m
tam dispensatoris nr̄i dī q̄ omīs hominēs uult saluos fieri. 7 ad agnitionē
ueritatis uenire munifica libalitate cōcedit. ut is q̄ indignū se euāngelicę pdi
cationi reprehensibili cōtemptione p̄buit. p salutē multor spūalis doctrinę
grām cōsequat. Quib aūt modis etiā carismata curationū ad expellendos demo
nes a dnō cōcedāt. cōsequēs ē ut simili disputatione pandam; quā cōsurgentes
addirectionē ī uespā reseruem. q̄a efficaci sēp corde cōcipit. q̄q̄d sensim 7
absq; nimio labore corporis ruminat. Explic̄ coll' abbis Nesteronis de spūali
scientia. Capitula coll' eiusdē sedē de carismatib duorum. I Cap'. i.
Disputatio abbis nesteronis de ēptia carismatū ratione. ii. In q̄ gs̄ scōr uiros
debeat āmirari. iii. De suscitato mortuo ab abbe macario. iiii. De mira
culo q̄d abbas habrahā ī mulieris fec uteris. v. De claudi cuidā curatione
q̄m idē ē opat. vi. Q̄d meritū unicuiq; nō ex signis debeat estimari. vii. Q̄d
carismatū uirt nō mirabilib. s ī humilitate cōsistat. viii. Q̄d mirabilis sit
de semetipso uicia q̄m de alīs demones exterminasse. viiii. Quantū p̄cel
lat uitę p̄fectas opa signoꝝ. x. Reuelatio de p̄fectę castitatis exp̄imento.

Postsynaxin uesp̄tinā ad rep̄mullā narrationē intenti. psia-
thūs parit ex more cōsedim. Cūq; silentiū aliq̄ntisp p senū reue-
rentia p̄beremus. taciturnitatē uerecundię nr̄æ tali p̄uenit eloq̄o; usq;
ad spūaliū rationē carismatū p̄ferendā. p̄cedens disputationis or-
do pueniat. q̄m ēptia cē maioꝝ editione p̄cepim. Prima siq̄dē curatio-
nū causa ē. cū p merito sc̄itatis electos q̄sq; ac uisos uiros signoꝝ grā co-
mitat. sic aplos multosq; scōr signa ac p̄digia sedm auctoritatē dn̄i fecis-
se manifestū ē ita dicentis. ifirmos curate, mortuos suscitate. lepsos mun-
date. demones eicite. gratis accepistis gratis date. Sedā. cū ob edificationē
eccl̄æ. ul' eoꝝ q̄ ifirmos suos ingerūt. ul' eoꝝ q̄ curandi sc̄ fidē. sanitatum
uirt etiā a peccatoribus idignisq; p̄cedit. De q̄b saluatori ī euglio. multi
mi dicent mihi in illa die. dne dne nonne in tuo nomine pphauim. 7 ī tuo
nomine multas uirtutes fecim. et tē cōfitebor illis q̄a nūq̄m noui uos.
Discedite a me operarii iniq̄tatis. Et ecōtrio. si offerentū ul' ifirmoꝝ desit

fidel. etiã illos q̃b curationũ dona collata sit. ñ sinit sanitatũ exercere uirtutẽ; de q̃ re lucas euangelista. 7 ñ potat ĩqt ibe facere int eos uirtutes ppt incredulitatẽ illoꝝ. Unde idẽ dñs. multi ĩqt lepsi erant ĩ isrl sub heliseo pphã 7 nemo eoꝝ mundat ẽ ñ naaman syri. Tertiã curationũ mod. etiã colludio demoniũ ac factione simulat. ut dũ hõ manifestis criminib obligat. ppt ãmiratiõnẽ signoꝝ sẽs ac di famul credat. etiã utiloꝝ ei emulatio suadeat. 7 p hoc obtrectationis auditu reserato. etiã religionis sẽitas ifamet. ut certe ut is q̃ curationũ dona habere se credit. p supbiã cordis elat q̃ui eludat. Inde ẽ q̃d iuocantes eoꝝ nomina q̃s nulla merita sẽitatis nec ullos fructꝰ spũales habere cognoscẽt. uti se eoꝝ meritis ac de obsessis simulant corporib effugari. De q̃b in deutronomio. si surrexerit ĩqt ĩ medio tui pphã. aut q̃ somniũ se uidisse dicat. & p̃dixerit signũ. atq; portentũ. 7 euenerit qd loquut ẽ. 7 dixerit tibi eamꝰ & seq̃mꝰ deos alienos. q̃s ignoras. 7 seruiamꝰ eis. ñ audias ũba pphe illi aut somniatoris. q̃a tẽptat uos dñs ds ur. ut pala faciat utrũ diligatis eũ. an ñ. in toto corde 7 ĩ tota aĩa ura. Et ĩ euglio. exurgent ĩqt pseudoxpi 7 pseudopphe. 7 dabt signa magna 7 pdigia. ita ut ĩ errorẽ (si fieri potest) etiã electi. In q̃ q̃s scoꝝ debeat ãmirari. Qua ppt nũq̃m debem eos q̃ hec affectant ĩbus uirtutib ãmirari. s pot ẽtueri utrũ uicioꝝ omiũ expulsione 7 moꝝ emundatione pfecti sit. qd utiq; ñ p alterã fide aut diuersitate causarũ. sed p uniuscuiq; studio. dñi gra dispensante ẽcedit. Hec nãq; ẽ actualis scientia. que alio uocabulo caritas ab aplo nuncupat. 7 uniũsis linguis hoiũ & angloꝝ 7 plenitudini fidei q̃ etiã montes ẽtransferat. 7 omñi scientie ac pphetie. 7 erogationi omiũ facultatũ. ipsiq; postremo glõso martyrio aplica auctoritate pferẽt. Hã cũ dinumerasset uniũsa carismatũ genera. atq; dixisset. alii dat p spm sermo sapientie alii sermo scientie. alii fides. alii gra sanitatũ. alii opatio uirtutũ. 7 rel. de caritate dicturꝰ quẽadmodũ eã cunctis pferret carismatib. pauca ad ultra. Et adhuc ĩqt supũ modũ excellentiorẽ uob uã demonstro. pqd euidenter ostendit pfectionis ac beatitudinis sũma ñ in illoꝝ mirabiliũ opatione. s in caritatis puritate ẽsistere. Hec ĩmitto. Omia ꝟ illa euacuanda ac destruenda sit. caritas ũ ppetua pmansura. Idõq; a patb nr̃is opa ista signoꝝ neq̃q̃m uidim affectata. q̃n immo cũ ea spẽ sei gra possiderent. nũq̃m exercere uoluerit. ñ forte extrema illos 7 ineuitabilis necessitas coartasset.

III De suscitato mortuo ab abbe macario. Sic 7 ab abbe macario q̃ habitatiõnẽ scitiotici e soliti dinis pmi iuenit. mortuũ suscitatũ ee reminis-

cm̃i. Hã cũ hereticꝰ q̃dã q̃ eunomiꝰ pfidũ sectabat̃. sinceritatẽ catholicę fidei
arte dialectica subuertere conaret̃. magnã q; hoiũ multitudinẽ decepisset
rogat̃ a catholicis uiris q̃ ruina tantę subũsionis gꝝuissime mouebant̃ beat̃
macharius ut sĩpliciatẽ totꝰ egipti ab ĩfidelitatis naufragio liberaret ad-
uenit. Quẽ cũ hereticꝰ arte dialectica fuisset aggress. 7 aristotelicas ignoranter spinas uellet abducere. beat̃ macharius aplice multiloq; ei auctoritatis breuitate ẽcludens. ñ ẽ inq̃t ĩ ũbo regnũ dꝰ ĩ uirtute. Eam g̃ ad sepulchra. 7 nom̃ dñi sup̃ mortuũ q̃ pm̃ uenit fuerit ĩuocem̃. ac sic̃ scriptũ ẽ ostendam̃ ex opib̃ fidẽ nr̃am. ut manifestissime rectę fidei documenta ei testimonio declarent̃. 7 pspicuã ũitatẽ ñ uana disputatione ũboꝝ sed uirtute signoꝝ. 7 illo qd̃ ñ potest falli ĩdicio cõprobem̃. Quo audito hereticꝰ corã cuꝫ
cũstanti plebe pudore ẽstrict̃. cũ ad pẽsilẽ cõtiõi ꝓpositę simulasset assensũ. seq; in crastinũ affuturũ ꝓmisisset̃. postero die expectantib̃ unũsq; studiosi ad ẽdictũ locũ spectaculi huiꝰ cupiditate ẽfluxert̃. exim̃ cã scientia
sue ĩfidelitatis aufugit̃. ac prim̃ abunũsa egipto. ũlsmigrat̃. Quẽ cũ beatus macharius usq; ad horã nonã cũ pplis pstolat̃. ꝓ sua ẽscientia declinasse audisset̃. assumens plebẽ que ab illo fuerat depũata. ad ẽdicta sepulchra pgrexit
Hunc aut̃ egiptus morẽ nulli fluminis ũex̃ aluꝰ. ut qm̃ unũsa illi latitudo tr̃a ad instar ũnsi pelagi ñ paruo anni tẽpore soluta aq̃rũ eruptione ẽtegit̃ ita. ut nulla tẽ cuiq̃ humandi copia humani corporis ẽbuat̃. ñ p̃ tm̃ uectionẽ decursã. corpora ũ mortuoꝝ pigmꝰ ẽdita redolentib̃ ĩ edituorib; cellulis reẽdant̃. Illã madens ebrietate ẽtigua tr̃a illi solũ humandi arcet officiũ. Siq̃ ut cadauera defossa susceperit. euom̃e ad supficiẽ sua mundationũ nimietate cõpellit̃. Cũ g̃ antiq̃ssimo cuidã cadaueri beat̃ macharius astitisset ait. o homo iq̃t si uenisset huc mecũ hereticꝰ ille filiꝰ pditionis. 7 astante ipso nom̃ xp̃i di mei ĩuocans exclamasset̃ utrũne corã his q̃ pene ei fuerant fraude subuersi surrectur̃ fuisset educto. Tũ ille ẽsurgens annuenti sua uoce respondit. Quẽ interrogans abbas macharius q̃dã fuisset aliq̃ndo cũ frueretur hac uita ul'q̃ hominũ fuisset ętate. aut si nom̃ xp̃i tẽ tẽporis cognouisset̃. ille sub antiq̃ssimis regib̃ se uixisse respondit̃. xp̃iq; nom̃ asseruit illis se neq; audisse tẽporib̃. Cui rursus abbas macharius dormi iq̃t ĩ pace cũ ceteris ĩ tuo ordine. a xp̃o in fine tẽpoꝝ suscitand̃. hec g̃ ei uirtus ac grã q̃ntũ ĩ ipso fuit sẽp fortasse latuisset. ñ eũ necessitas totius puncię pclitantis. 7 erga xp̃m plena deuotio. amorq; sincer̃ istud exercere miraculũ cõpulisset. id̃ utiq; ut ab eo fierẽ ñ ostentatio gl̃ę. sed cartas xp̃i 7 totius pplꝰ extorsit

ut litas: ut beatū q̄q. helia fecisse regno⁹ lectio manifestat. q̄ ignē de celo
sup hostias ip̄ositas pure pieq; ideirco descendere postulauit. ut pie ac tamē
pseudoppheturū pstiguis. fidē toti⁹ ppli lubaret. De miraculo qd̄ abbi hubū in
1111 mulieris uberib⁹ fec̄. Quid etiā abbis abrahe gesta cōmemorē. q̄ ΑΠΛΟΥC
id ē simplex. p simplicitate mor⁹ & innocentia cognominat⁹. q cū meridi gra ad
egyptū de heremo dieb⁹ q̄nq̄gesime p̄rexisset. & a muliere q̄dā paruulū
suū lactis copia ia tabidū. atq; seminece p̄ferente la⁹mosis p̄cib⁹ fuisset
obstrict⁹. calicē ei aq̄ potandū ip̄sō crucis signaculo dedit. Cui⁹ haustu c̄fes-
ti mirū i modū arida ia penit⁹ ubera copia lactis redundante c̄fluxer̄t.
V De claudi cuid̄a curatione q̄. idē ē op⁹. Vel cū idē ipse pgens ad uicū. circū-
dat⁹ ē illudentiū t̄bis. q̄ subsannantes ostendebant ei q̄dā hominē c̄tcto
genu. multis ia annis gressus officio destitutū. & antiq̄ debilitate reptantē.
ac reptantes eū. ostendebant abba abrahā si seru⁹ di es. & restitue hē p̄s
tine sanitati. ut nom̄ xp̄i que colis uanū n̄ ee credam⁹. Tū ille c̄festi inuo-
cato nomine xp̄i iclinans se & app̄hendens aridū pedē hominis t̄xit. cui⁹
tactu c̄tinuo siccū genu ieuruūq; directū ē. ac recepto usu gressuū q̄m
obliuioni ia t̄ciderat annosa debilitas let⁹ abscessit. Qd̄ meritū uni⁹cuiq;
VI n̄ ex signis debeat estimari. Hu ttaq; uiri nichil sibi p̄ talū mirabiliū
uirtute donabant. q̄a nec hoc suo merito agi. s⁹ dn̄i misedia fatebantur: &
aplicis ubis i admiratione signo⁹ humanā gl̄iam refutantes. uiri fr̄s q̄d ad-
miramini i hoc. aut nos q̄d intuemini q̄si n̄ra uirtute aut pietate fecerim⁹ hc
ambulare. nec q̄nq̄m i donis ac mirabilib⁹ di s⁹ pori⁹ ex p̄pis uirtutū fructi
b⁹ p̄dicandū ee censebam⁹. q̄ iducta mīs & opū uirtute gen̄am⁹. Plerūq; eni ut
sup̄ia dictū ē homines mīte corrupti repbi circa fidē. i nomine dn̄i & demo-
nia expellit⁹. & uirtutes maximas opant⁹. De q̄b⁹ cū apli causarent⁹ & dicerēt
p̄ceptor. uidim⁹ quendā i nomine tuo eiciente demonia & phibuim⁹ eū
q̄a n̄ seq̄t⁹ nobiscū. licet eisdē ad p̄sens responderit xp̄s. nolite phibere. q̄
eni n̄ ē aduersus uos. p uob⁹ ē. tam eis i fine dicentib⁹. dn̄e dn̄e nonne i nomi-
ne tuo pphauim⁹ & i tuo nomine uirtutes multas fecim⁹. responsurū
se ee testat⁹. q̄a nūq̄m nou uos. discedite a me op̄arii iq̄tatis. Et ideir
co & istos q̄b⁹ hanc gl̄iam signo⁹ atq; uirtutū p̄ mīto sciētia ipse ēcess
sit. ne i hus extollant⁹ amon⁹ dicens. nolite gaudere q̄a demonia uob
subiciunt⁹. gaudete aū q̄a nomina ura scripta sūt i celis. Qd̄ carissimū
VII uir⁹ n̄ i mirabilib⁹ s⁹; in humilitate ēsistat. Deinq; ipse auctor signo⁹
omniū atq; uirtutū cū ad doctrine sue magisteriū discipulos aduocare

q̄d ab eo ueri atq; electissimi sectatores peculiariter discere deberent euidenter ostendit. Venite igit & discite a me. ñ utriq; ut demonia celesti uirtute pellatis. ñ ut lepsos emundetis. ñ ut lepsos illuminetis. ñ ut mortuos suscitetis. Hec etiã omnia si p q̄sdã seruos meos opor ñ potest se iserere laudib' di humana ẽditio. nec ullã sibi i hoc minister & famul' decer pe portionẽ. ubi soli' diuinitatis ẽ gla; uos aũ igit hoc discite ex me. qa mitis sũ & humilis corde; hoc ꝛ ẽ qd' cunctis genãlit discere & exercere possibile ẽ. opa aũ uirtutũ atq; signor nec sẽp necessaria nec omnib' ẽcedunt. Humilitas ẽ g omniũ magistr uirtutũ. ipsa ẽ celestis edificii firmissimũ fundamẽtũ. ipsa ẽ donũ p'priũ atq; magnificũ saluatoris. Ista etenim unusa miracula q̄ xp̄c opat' ẽ sine piculo elationis exercet. q mitẽ dñm ñ sublimitate signor s' patientia atq; humilitatis uirtute sectat'. Q ũ ũmundis spib' ipare. aut languentib' sanitatũ dona ẽferre. aut aliq̄d signũ mirabile ppliscitat. q̄ uis i ostentationib' suis xp̄i ñomẽ. tam alien' a xp̄o ẽ. qa humilitatis magistrũ superba mente ñ sequit. Illã etiã cũ ad patrẽ remeans q̄dã ut ita dixerim ẽdet & testamẽtũ. hoc discipulis dereliq̄t. Mandatũ igit do uobis. ut diligatis ñuicẽ sic dilexi uos. & ut uos diligatis ñuicẽ; statiq; subiunxit. In hoc cognoscent omnes qa mei estis discipli si dilectionẽ habueritis ad ñuicẽ. ꝛ aut si signa atq; uirtutes simulter fecerint. s' si dignã dilectionẽ ñuicẽ habuerint. q̄m certũ ẽ ñ mites atq; humiles seruare ñ posse. Quappr nũq̄ monachos pbos nec morbo cenodoxie uacuos nri maiores dixerit q̄ semetipsos exorcistas corã omnib' pfitent. 7 unt admirantiũ uba! hanc q̄m uel meruerit ul' pliuserit gram. tantissima ostentatione diffamant. s' i cassũ. q ꝛ iniquit mdacib' hec pasce uentos. ldẽ. aũ ipse seqt aues uolantes. Sine dubio enim euenit eis illud qd' i pũblis dicit; sic uenti & nubes 7 pluuie manifestissime ſt. ita q̄ glant' in dato falso. Et ido si q̄s corã nob' hoc aliq̄d fecerit. ñ de admiratione signor s' de ornatu mor debet aput nos ee laudabilis. nec utrũ demonia ei subiecta sint. s' utrũ carnalis mẽbra q̄ describit apls possideat in q̄rendo. Q d' mirabili' sit de semetipso uicta qua de alio demonia extrusisse.

VIII Et reuera mal' miraculũ ẽ de ppa carne fomitẽ eradicare luxurie. q̄m expellere ũmundos spc de corporib' alienis. & magnificentiã signũ ẽ uirtute patientie truculentos mor iracundie cohibere. q̄. aeris pncipatib' ipare. plq; ẽ exclusisse edacissimos de corde ppo tristicie morbos. q̄m ualitudines febres q; corporeas expulisse. Postremo multis modis pclarior uir sublimior q; profect ẽ. animẽ ppe curare languores. q̄m corporis alieni. Quanto ꝛ hec sub

lumor carne ē. tanto ꝑstantior ei ē sal. q̄nto; ꝑciosior⁹ excellentior⁹q; ē sub
stantię. tanto gr̄uior⁹ ac ꝓnitiosior⁹ ē ruinę. Quantū ꝑcellat uitę ꝓbitas op̄a
VIIII signoꝝ. Et de illis q̄dē curationib⁹ ita beatissimis aplis dicit. Nolite gaudere
q̄a demonia uob⁹ subiciunt. hoc ut faciebat ñ eoꝝ potestas. s. nur dñi nominis
īuocati. 7 ideireo monent ut ex hac parte nichil sibi beatitudinis aut glę au
deant uendicare. q̄ di tantū potentia ac uirtute ꝑficit. s. ex illa uirtutis suę
cordisq; ītima puritate. ob q̄. nomina eoꝝ īscribi merent ī cęlis. Reuelatio de p
X fectę castitatis exp̄imit. Et ut hoc ipsū qd dixim⁹ ul testimonis ueterū. uel
diuinis oraculis appbem⁹. qd beat⁹ pafnutī ul de ām̄ratione signoꝝ. ul de grā
senserit puritatis. īmo q̄d angli reuelatione cognouit. ipsi⁹ ubo atq; exp̄imis
recti⁹ pferam⁹. Hic nāq; ita multis ugens animis districtione ꝑcipua. ut crederę
se etiā carnalis ēcupiscentię laq̄s penit⁹ absolutū. eo qd cunctis īfestationib⁹ de
monū cū q̄b⁹ diu aptеq; ēfluxerat. supiorē se factū ee sentirę. dū aduentantib⁹
scīs uirtutis pulu͞ī lenticulę qd illi atheran nominant. ꝑpararet. man⁹ ei ī ci
bano ut assolet flāma supuoluitante cōbusta ē. q facto t̄stificat⁹ magnū ī mo
dū cepit secū tacit⁹ uoluere. cur ignis iquiens mecū ñ habet pacē. cū diriora
m̄ demonū cesserint plua. aut quēadmodū me ī illo metuendo examinis die
ꝑse t̄nsiturū ille ignis ī extinguibilis 7 ī q̄sitor ñ mitoꝝ omiū ñ tenebit. cui
nē extrinsec⁹ hic tēporalis ac paruul⁹ ñ pepcit. cūq; estuanti hui⁹cemodi cogi
tationib⁹ atq; t̄stitia sopor subito surrepisset. aduenientis anglis dñi. cur unq̄d
pafnuti t̄stis es qd necdū t pacat⁹ sit ignis iste t̄reni. cū adhuc resideat ī mem
bris tuis carnaliū motuū necdū ad purū excocta cōmotio. cui⁹ radices donec
ī tuis uiuunt medullis. ignē ītū maligne neq̄q̄m t pacificū ee ꝓmittent.
quē utiq; īnoxiū aliis sentire ñ potis. ñ omis ī ternos mor⁹ hui⁹ idiotis ī temet
ipso expiaris extinctos. Vade apphende nudā & pulcherrimā uirginē. 7 sibi
tenens t̄nq̄llitatē tui cordis īmobilē. est q; carnales pacificos ī te senseris p
duraſſe. hui⁹ q̄q; ut sibilus flāmę mitis atq; īnoxi⁹ ī modū illoꝝ tui ī babilonia
pueroꝝ te allābę attact. Itaq; senex ex hui⁹modi reuelatione ꝑcepit. ñ q̄dē ex
p̄imi diuinit⁹ demonū ꝑicula ēsiluit. s. interrogans ēscientiā suā. & puri
tatē sui cordis examinans. nec adhuc pond⁹ castimonię suę hui⁹ phantomis pon
deri. cōpensare ēiectans. ñ mirū ē aut. si cedentib⁹ m̄ īmundoꝝ spūū plus. ad
ustiones ignis q̄s durissimis ēgressionib⁹ demonū īferiores ee credebā. adhuc adusti
me senseri seuientes. Maior q̄ppe ē uirt⁹ ac sublimior grā inīmā lubidinē car
nis extinguere. q̄m neq̄uis demonū extrinsec⁹ irruentes. signo dñi ac uirtutis
altissimę potentia subiugare. ul de obsessis corporib⁹ nominis diuini īuocati

onē ꝓpellere. Huc usq; abbas nesterot orationē de uera charitate operatōe
cūmans. nos ad cellā senis ioseph q. vi. fere milib' ab ipso erat. ꝓpantes doctrine
suę īstitutione ꝓsequut' ē. Explicit coll' abbis nesteronis. Incip' capitl' coll'
abbis ioseph. i. Quid a nob ioseph ꝑmitt' īquisierit. ii. Disputatio eiusdē semis.
de fido amicicie gr̄e. iii. Unde īdissolubilis amicicia fr̄is ee debeat. iiii.
Interrogatio utr̄ū utile aliq̄d etiā ēt uotū. v. Responsio qd' ꝑpetua amicicia
īt' pfectos stare n̄ possit. vi. Ib' modis cuiuolabilis possit societas retentari.
vii. Jd' nichil cartati ꝓponendū sit. nec iracundie ꝓponendū. viii. Ib' de causis
īt' spūales nascat' dissensio. viiii. De ap̄utandis etiā spūalib' causis discor
diarū. x. De optimo examine ūitatis. xi. Qd' ipossibile sit quēq̄m q̄ ꝓpo fidit
uicio diaboli illusione n̄ decipi. xii. Jua obcausā n̄ debeant īferiores i colla
tione ēt ēpm. xiii. Qd' cartas n̄ solū res di sed etiā ds sit. xiiii. De gdib' carta
tis. xv. De hus q̄ ul' suā ul' fr̄ūm cōmotione dissimulatione corroborant. xvi.
De hus q̄ patientiā sēlarib' magis putant ipendendā, ee q̄m fr̄ib'. xvii. De hus
q̄ patientiā ītrinsecus ad iracundiā fr̄s silentio accendt. xviii. De hus q̄ ex in
dignatione ieiunant. xviiii. De q̄da simulata patientia q̄ maxillā ūberandā
alteri īgert. xx. Interrogatio quē admodū xp̄i mandatis obtēpantes euuanglica
pfectione fraudent. xxi. Responsio qd' xp̄e n̄ solū facti. sed etiā uoluntatis in
spector sit. xxii. Qd' ille sit fortis 7 sap̄. q̄ succūbit alti' uoluntati. xxiii.
Qd' infirmi ūuriosi sint. 7 iniurias ferre n̄ possint. xxiiii. Interrogatio q̄m for
tis sit q̄ n̄ sēp sustentat infirmū. xxv. Responsio qd' infirm' se n̄ sinat susten
tari. xxvi. Jue admodū iracundia sit cōp̄mida. xxvii. Amicicias ēiuitati
one ūitas firmas ee n̄ posse. Explic' cap'. Incip' coll' abbis ioseph.

BEATVS ioseph cui' nē istituta ac ꝑcepta pandenda fr̄. un' ex tb' q̄ in
p̄ma collatione fecim' mentionē. clarę admodū familię ac p̄mar' cui
tatis suę i tra egipti fuit q̄ appellat' thmuis. 7 ita n̄ solū egiptia
s' etiā gra facundia diligent' edoct'. ut ul' nob ul' hus q̄ eloquentiā
egiptiā penit' ignorabant. n̄ ut ceteri p mitt'. s' p semetipsū ele
gantissime disputare. Q cū istitutionē suā nos desiderare sensisset. q
ꝑcunctat' p̄mū utr̄ūnā essem' gmani fr̄s. audiensq; a nobis qd n̄ carnali
s' spūali eēm' fr̄ūitate deuincti. nosq; ab exordio renunciationis nr̄e tā
i pegrinatione q̄ ab utq; nr̄m fuerat obtentu milicie spūalis arrepta. q.
i cenobii studio idiuidua sēp cōiunctione sociatos. talu usus ē sermonis
exordio. Amicicia rū ac sodalitatis multa sunt gn̄a. q̄ dissil modis hu
manū gen' dilectionis societate cnectunt. Jsta ꝑcedens cōmdatio ꝑ

mū noticię p̄ etiā amicicię fęd̄ imr̄ cōnecta. In q̄b̄dā ū ētēt q̄dā seu dam ac
ceptiue defectio cartitatis. fędera copulauit. q̄ sdā negociationis seu mulcię
ul' artis ac studu simlitudo atq; cōmunio amicicarū uinculis nexuert. p̄q̄.
ita etiā efferā sibi iuicē corda mansuescāt. ut etiā hu q̄ī siluis ac montib' la
ētimus gaudent. 7 effusione humani sang̃nis delectant. suoz sceleꝝ partici
pes. ap̄lectant. ac foueant. Est etiā dilectionis aliud gen̄. q̄d ist̄inctu nat̄e
ipsi & ēsanguinitatis lege ēnectit. q̄ ul' ētribules. ul' ēuges. ul' parentes
seu fr̄s ac filii naturalit̄ ceteris p̄ferunt. qd̄ n̄ solū humano gn̄i uerū etiā
oīb' alijs atq; animantib' iēe deph̄endit. Ilā pullos ul' catulos suos nat̄a
li affectu istigante sic p̄tegit ac defendit. ut freq̄nt̄ p ipsis etiā obicere se
piculis mortiq; n̄ metuant. Deiq; etiā illa bestiarū ul' serpentū ul' alitū
gen̄a que intolerabilis ferit̄as ac letale uir. ab oīb' separata sec̄nt. ut sit tu
filiser ul' monocerotes. ul' gripes. cū etiā usu ipso cunctis p̄nitiosa ēe ducan
t̄. int̄ se tam̄ p origine ipsi. affectionisq; ēsortio pacata & inoxia p̄seuerant.
S; hec oīa que dirim' gn̄a cartitatis sic malis ac bonis feris etiā atq; serpen
tibus uidem' ēe cōmunia. ita etiā usq; i finē cert̄ū ē p̄seuerare n̄ posse. Etenī int̄
rupta fr̄eq̄nt̄ ac diuidit. loco; diserto. 7 obluuio tēporalis ul' ubi causa.
negocio;q; ētēt. Vt n ex dubiis ul' lucri ul' libidinis. ul' ēsanguinitatis ac ne
cessitudinū uariarū societatib' acq̄ri solent. ita int̄cedente q̄libet duorū
11 occasiōe soluunt̄. De fido amicicia rū gn̄e. In hus g̃ cunctis unū ē gen̄ insolu
bile cartitatis. q̄d nec cōmdationis grā nec officii ul' munerū magnitudo ē
tēt cuida ratio ul' nature necessitas iungit. sed sola simlitudo uirtutū. hec iq̄m
ē que i nullis ūq̄m calib' seindit. q̄m n̄ solū dissociare ul' delere loco; ul' tēpo;
int̄alla n̄ p̄ualent. ß ne mors q̄dē ipsa duellit. hec ē uera 7 idissrupta dilec
tio. que gemina amico; p̄fectione ac uirtute ēcresc̄t. Cui' semel int̄ sed'
nec desiderio; uaricta. nec ētentiosa durūpet ētrictas uoluntatū. Ceterū
multos nouim' i hoc p̄posito ēstitutos. q̄ cū p cartitate x̄pi flagrātissima ēnt
sodalitate deuincti. n̄ ꝑpetuo eā nec idurupte seruare potuert. qa licet bo
no societatis p̄ncipio nitent. n̄ tñ uno nec pari studio arreptū p̄positū tenu
ert. fuitq; int̄ eos quedā tēporalis affectio. quia n̄ eq̄li utq; uirtute. sīm
cuiq; patientia seruabat. q̄ q̄mul' ab uno magnanimit̄ atq; ifatigabilit̄
retemt̄. necesse ē tam̄ ea alt̄i' pusillanimitate durūpi. Infirmitates nāq;
eoz q̄ tepidi p̄fectionis expetunt sanitatē. q̄ntaliber fortiū tolerantia sust
tentent. ab ipsis tam̄ q̄ ifirmi sī n̄ ferunt. habent n̄ ūsitas sibi cōmotionū
causas. q̄ eos q̄etos ēe n̄ sinant. ut solent hu q̄ carnali ēgrudine detinent.
stomachi sui ifirmitatisq; fastidia coq̄rū ul' ministrorū negligentię im

putare. ⁊ q̄ntalibet eis obseq̄ntiū sollicitudo deseruiat. nichilomin⁹ tñ sanus cau-
sas suę cōmotionis asseribere. q̄s sibi utq; uicio ualitudinis suę ī ęę sentiunt. Hua ob
rē hec ē amicicię ut dixim⁹ fida ī dissolubilisq; ēiunctio. q̄ sola uirtutis pariitate
federat. Nisi ⁊ habitare fac̄ unū moris ī domo. Et id circo ī hus tamtū ī dirupta
pot⁹ dilectio pmanē. In q̄b⁹ unū pp̄ositū ac uoluntas unū uelle ac nolle ēsistit.
Hua si uos q̄q; cuptis ī uiolabilē reteritare. festinandū ē uob⁹ ut expulsis uicius p̄-
mū mortificetis p̄p̄as uoluntates. ⁊ unito studio atq; pp̄osito. illud q̄ ppha ad
modū delectat. una habitare. ecce q̄ bonū ⁊ q̄m ioc habit. f. ī unū. qd n̄ lo-
calit sed spūaliter oportę ītelligi. Hichil n̄ pdē si moribus aut pp̄osito dissidentes
una habitatione ungant. nec ob ē parili uirtute fundatis. plocos mutua alis
iungi. a pd̄ dñm nāq; mos cohabitatio. n̄ locos unita frs habitatio ēiungit. nec po-
test ūq; pacis ītegritas custodiri. ubi uoluntatū dūsitas ītenit. Ad g̃ si uno uolente GERMAN.
pficere. aliq̄d q̄d sedin cōmodū ⁊ salubre pspexerit. alio n̄ p̄sentiente. exseq̄ndū ne
crā ēē uoluntū fris ē. an p ei⁹ arbitrio negligendū. Unde ī dissolubilis amicicia frs
III effici debent. Iosephus deirco dixim⁹ plenā atq; pfectā amicicię grām n̄ int pfectos
uiros ei⁹dē virtutis pseuerare n̄ posse. q̄s eadē uoluntas unūq; pp̄ositū aut nū
q̄m aut certe raro dūsa sentire. aut ī hus q̄ ad pfectū spūalis p̄nent utę-
pati dissidere. Id si animosis cepint ētemtiombus estuare. luquet utiq; eos nūq̄m
sedin regulā q̄m p̄dixim⁹ fuisse ēcordes. Sīqa nemo potē a pfectione habere p̄n
cipiū n̄ q̄ ab ei⁹ cepit fundamēto. ⁊ uos n̄ q̄nta ei⁹ sit magnitudo. Sī quē admodū
ad eā puenire possit ī q̄ritis. necessariū reor ut paucis regulā uob⁹ ei⁹ ac ē
mutē quendā p quē g̃ illius uiā dirigam⁹ apiā. ut patientię ac pacis bonū faci
IIII lius obtinere possitis. Interrogatio utrū inter aliq̄d etiā ēē uoluntū. Prima g̃ sunt
uerę amicicię ī ēcepta substantię mundialis. ⁊ omnia q̄s habem⁹ rerū despecti
one fundamina. Et q̄m n̄ iustū atq; ipiū ē si p̄ abrenunciatā mundi ⁊ omnū
q̄ ī eo st uanitatē pciosissimę frīs dilectioni suppellex utilissima q̄ supfuit
pferat. Sedin ē ut ita sua⁹ unūq̄sq; resecet uoluntates. ne se sapientē atq; ēsul
tū ēē iudicans. suis malit q̄m p̄rimi definitiombus obedire. Tercio ē sciat ut
omia etiā quę utilia ac necessaria estimat p̄ponenda. bono caritatis ⁊ pacis.
Quarto ē ut credat nec iustis nec iniustis de causis penit⁹ iascendū. Quinto ut ad
ūsus se iracundiā frīs etiā sine ratione ēceptā eodē in quo suā curare de
sideret. sciens eq̄lit sibi pniciosā alteri ēē titiciā. ac si aduers⁹ alium ipse mo
ueat n̄ ea q̄nto in se ē etiā de frīs mite depulerit. Postremū illud ē. qd̄ gene
rale uitioꝝ omnū p̄ceptor ēē n̄ dubiū ē. ut se de hoc mundo credat cotti
die migraturū. Hec p̄suasio non solū nullā ī corde titiciā residere. p̄mittit.
uerū etiā unusquisq; ēcupiscentiarū ac peccatoꝝ omnū cōpmæ mor. Hec g

q̄cūq; tenuerit. amaritudinē ire atq; discordie nec patri potuit nec iferre. hui⁹ cessantib⁹ eū p̄mū ille emul⁹ caritatis i cordib⁹ amicor⁹ tristicie sensim uenena suffudit. necesse ē. ut freq̄ntib⁹ iurgiis paulati dilectiōe repetacta amantiū corda diu exulcerata. q̄doq; dissolueret. Hī q̄ p calle p̄dicte directionis ig̃dit. i q̄ ab amico uīq; suo potuit dissidere. q̄ p̄mū utriū causā q̄ ex paruulis reb⁹ ulissimisq; matiis generari solet nichil sibi uendicans radicit⁹ ap̄ripuit. illud qđ i actib⁹ aplor⁹ legim⁹ de unitate credentiū omī uirtute ēstruens. ortu tridui sāū credentiū erat cor unū z aīa. u. nec q̄sq. eor⁹ q̄ possidebāt aliq̄d suū ee dicebat. s⁹ eis ill⁹ oīa cōmunia. Deide q̄madmodū i eo seminariū dissensiōis exsurget. q̄ n sue s⁹ fris seruens uoluntati dñi atq; auctoris sui fuerit imitator effect. q̄ loq̄ns ex p̄sona hōis q̄m gerebat̄ uenu iq̄t ut faceм uoluntatē meā s⁹ ei q̄ misit me patr. Jam ō ullū ēremtiōis fomitē fuisse tabit. q̄ de intelligentia ac sensu suo n tā. p̄po iudicio q̄m fris cedere decreuit examinis. p ei⁹ lucē arbitro ul. p̄bans sua uenia ul. ip̄ans z euglicū illud p̄u cordis humilitate ēiūmās. q̄ uer ūram n sic ego uolo s⁹ sic tu uis. Aut q̄ ratione aliq̄d q̄ fr̄ mestificet. ādmittet. q̄ bono pacis nichil iudicat ee p̄ciosi. q̄ dnice illi sententie memoriā n amittens. i hoc cognoscet oīs. qđ mei ēstis discipli si dilectionē habuerit⁹ i inuicē. p q̄. ueluti speciali signaculo gr̄egē omnū suar⁹ i hoc mundo uoluit xp̄c agnosci. atq; hoc a ceteris ut ita dixerim caractere distēni. Jra ū ex causa ul. i se recipe ul. i alio residere rancore tristicie sustinebit. cui sūma ē diffinitio iracundie q̄ pniciosa & illicita ē iustas causas ee n posse eodēq; se m succensente sibi fr̄e orare. n posse. cū q̄si fris suo ipse succenseat ut rogata. illā dñi saluatoris humili sēp retinens corde sententiā. si offers munus tuū ad altare. z ibi recordat⁹ fueris q̄ fr̄ tu⁹ hr aliq̄d adūsū te. relinque ibi munus tuū ān altare. z uade p̄ reconciliari fri tuo. z sic ueniens offeres munus tuū. Nichil n p̄derit sine q̄dē asseras n iratus. z credas te iplere mandatū q̄d dicit. Sol n occidat sup iracundiā uram. z q̄ iratus fri suo re⁹ erit iudicio. alter ū tristiciā q̄m delinire tua mansuetudine potuisti. ērumaci corde despicias. eodē nāq; m p̄cepti dñi p̄uaricatione plectēris. Jui n dix iratus te adūsus altū n debere. dix nec alter ētēptu tristicia debere. q̄a n int ē apd dm q̄ oīs hoies uult saluos fieri utrū te an aluū q̄mpiā p̄das. Vnū siq̄dē cuilibe mutu ei nasci detrimentū. tri deq; illi cui oīū gta p̄dito. ē. unū lucrū ul. tua ul. fris morte eq̄rit. Jue admodū postremo potuit ul. tenue fris retinere tristicia. q̄ se credat cottidie imo ēnuo ab hoc sēlo migraturū. Responsio q̄

V ppetua amicicia n int̄ p̄fectos stare n possit. Sic g nichil p̄ponendū ē caritati. ira furori ul. iracundie nichil ē ceteris p̄ponendū. Omia nāq; q̄m uis utilia ac necessaria uideant sp̄nenda sūt. ut ire p̄t barbo deuitet. z omīa etia q̄ putant adūsa suscipienda atq; tolerāda sūt. ut dilectionis pacisq; tēplū tranquillitas illibata seruet. Ira nec ira atq; tristicia pniciosi q̄q̄m nec caritate utili credendū. Quib⁹ modis iuuolabi

VI lus possit societas retentari. Hã q̃madmodũ carnales adhuc ꝛ ĩbecilles frs ob ulẽ tĩe
nãq; substanciã cũ to mumĩe dissungit. ta etiã mẽ spuales gignit p̃ intellectuũ dũ
ssitate discordiã. exq̃ sine dubio ẽtentiones rixeq; ũbo q̃s apls dãpnat pleriq; ẽ
surgẽt. unde ẽ seq̃nt duorũ ut unanimes frs hostis uid ac malignꝰ ut serit.
Vera ẽ nãq; sapientissimi salemonis illa sententia. odiũ suscitat ẽtentio. umnis
ũq; non ẽtendit p̃egit amicicias. Id nichil carnali p̃ponendũ sit. nec uacundie p̃ponẽdũ.

VII q̃ppt ad ẽseruandã p̃petuã ꝛ iduudua carnalẽ. nichil pdest p̃ma causã ãputasse
discedẽtiũ. q̃ nasci solet de rebꝰ caducis atq; ẽrenis. ꝛ umnis dispexisse carnalia. atq;
omniũ q̃bꝰ nr usus ĩdigẽ rerũ idiscretã cõmunionẽ frib̃ p̃misisse. non etiã sedãm que
sub spe spualiũ sensiũ nasci solẽ simulat abscidentes adq̃sierim ĩ omnib̃ humile sen
VIII siũ ꝛ ẽsonas uoluntates. Iuub modis iuiolabilis possit societas retentari. Memini nãq;
cũme adhuc adherere ẽsorti etas iuuor hortaret. huũmodi nob intelligentiã ul in
moralib̃ discipliis ul ĩ scriptis laci frequẽt ĩserta. ut nichil ca ueri nichilq; ratio
onabili crederem. Sed cũ ĩ unũ cuenientes sententias nras pmere cepissem. q̃dã cõ
muni examinatione discussa pmũ ab altero falsa ac noxia notabant. mox deinde
ut pnicios cõmuni pnunciata iudicio dãpnabant. q̃ iamiũ p̃ ifusa a diabolo ue
ludluce fulgebant. ut facile potuissent greare discordiã. nisi p̃ceptũ senio uelud
diuinũ q̃ddã oraculũ custodirũ. abomi nose ẽtentione reuocasset. Id ab illis lega
liq̃dã sanctione pscriptũ ẽ. ut neut mrm pl in iudicio suo q̃. firis crederet. si nũq̃.

VIIII ueller diaboli calliditate deluci. De ãputandis etiã spualib̃ causis discordiarũ. Ere
pe illud q̃d apls dicẽ pbarũ ẽ cuenire. Ipse ꝑ satanas ẽ figurat se ĩ anglm lucis.
ut obscuriã ꝛ tetrã caliginẽ sensiũ. p uero scientie lumine fraudulenter offundat.
q̃ humili ꝛ mansueto corde susceptꝰ maturissimi firis ul pbatissimi semoris re
seruent examini ꝛ eoꝝ iudicio diligenter excussi. aut abiciant. aut recipiant a nob.
sine dubio ueneramur ĩ cogitatiõib nris p̃ anglõ lucis anglm tenebrarũ gussimo
ferie ĩ ictu. Iuã pnicie ipossibile ẽ euadere q̃mpiã iudicio p̃po. cidenter. nisi hu
militatis uere amator ꝛ exsequutor effect illud q̃d apls magno pe depcat omnis
ẽtione cordis ipleuerit. Si q̃ igd ẽ solatio ĩ xpo. si q̃d solatiũ caritatis. si q̃ uisce
ra miserationis. iplere gauduũ meũ. ut idẽ sapiatis eandẽ caritatẽ habentes. u
nanimes idipsiũ sentientes. nichil p̃ ẽtentionẽ. neq; p̃ iane glam. sed ĩ humilitate
supiores suos met ipsis altruistas arbitrantes. ꝛ illud. honore altruistas p̃uenientes. ut
plus unusq; ẽsorti suo scientie ꝛ scitatis asseribens summã discretionis uere ĩ alti

X magis q̃m ĩ suo credat stare iudicio. De optimo examine ueritatis. Sepe etenim ac
cidit siue illusione diaboli. siue incessu erroris humani q̃d nullꝰ ẽ ĩ hac carne q̃
falli ueluel homo nisi possit. ut ille inter dia q̃ cordis ingenii scientieq; maioris ẽ.
aliq̃t falsũ mite ẽcipiat. ꝛ ille q̃ tardioris ingenii ac minoris ẽ meriti. recti aliq̃d

uerq; psentiat. 7 ideireo null' sibi q̄ uis scientia p̄dit' iam rumore psuadeat. qd' possit collatione alt̄i ñ egere. Hã etiã si iudiciũ ei diabolica ñ fallit illusio. elationis tam 7 su pbie guores laqos ñ euadet. Quis n hoc sibi absq; igenti potit usurpare pmicie. eũ uas electionis i q̄ xp̄c ut ipse pfessus ẽ loqbat'. ob hoc solũm se allerat uerosolimã ẽ scen disse. ut eũ suis coaplis eugliũ qd' gentib' revelante 7 coopante dño p̄dicabat secre ta examinatione ẽferret. p̄ q̄d ostendit' ñ solũ unanimitate atq; ẽcordiã phec̄ pcep ta seruari uerũ etiã cunctas diaboli adũsantis insidias 7 illusionũ ei laqos ñ timeri.

.xi Qd' ipossibile sit quẽq; q̄ ppo fidit iudicio diaboli illusione ñ decipi. Deiq; i tamũ uirt' cariatis extollit'. ut eã beat' ibi es' apls ñ solũ rẽ dis' etiã dñm eẽ pnunciet di cens. ds̄ caritas ẽ. 7 q̄ manet i caritate i dõ manet. 7 ds̄ i eo. Illã usq; adeo illã diuinã eẽ pspicim'. ut illud apli manifestissime uigere sentiam' i nob. q̄m caritas di diffusa ẽ i cordib' nr̄is p spm̄ sem̄ q̄ habitat i nobis. Qd tale ẽ ac si dicat. q̄m ds̄ diffu sus ẽ i cordib' nr̄is p spm̄ sem̄ q̄ habitat i nob. Q etiã cũ ignorem' qd debeam' orare. intpellat p nob gemitib' inenarrabilib'. q̄ aũ scrutat' corda scit q̄d desideret spe; q̄a scdm dm postulat p sc̄os. Quã ob causã debeant i collatione ñ ẽtẽpnẽ iferiores.

.xii illã q̄ caritatẽ q̄ dr̄ αγαπη possibile ẽ omib' exhiberi. de q̄ beat' apls. q̄ diu tẽp' habem' iq̄t opem̄ q̄d bonũ ẽ ad omnes. maxime aũ ad domesticos fidei. Q i tantũ omib' ẽgene ralit' exhibenda. ut eã etiã inimicis nr̄is a dño uibeam' ipendere. Hã diligite iq̄t inimi cos uros. φιλαδελφια id ẽ affectio pacis. admodũ. 7 huis q̄ul' paritate mouet ul' uirtu tũ societate ẽnexis' exhibet'. licet etiã ipsã φιλαδελφια multã i se differentiã habe re uideat'. Alit' n parentes. alit' ẽiuges. alit' frs. alit' filii diligunt'. 7 i ipsã qq; hoc affectuũ necessitudine magna distantia ẽ. nec uniformis parentũ dilectio erga filios iuenit'. Qd etiã iacob patriarchã pbat' exẽplo. q̄ cũ eẽt. xii. filiorũ pat'. omisq; paritate pr̄ia caritate diligeret. tam ppenso ioseph dilexit affectu. ut de eo apte scripta cõmemoret. iuudebant aũ ei frs̄ suu eo q̄d diligeret eũ pat' suus. scilicet ñ q̄d iur uit' 7 pat' ñ ualde diligeret ceteros. ple. s' q̄d huiusq; tpũ dñi pferebat affectu dilei q̄dã atq; idulgentiã ibereret. Hoc etiã de iohanne euglista legim' euidentissime designa ri cũ de ipso dr̄ discipls ille quẽ diligebat ihc. cũ utriq; etiã reliq's. xii. simulit' electos tta pcipua dilectione cõplex' sit. ut hoc etiã euglica attestatione designet dicẽs. Sicẽ dilexi uos 7 uos diligite inuicẽ. De q̄b' 7 alibi dr̄; diligens suos q̄ erant i mundo. usq; ifinẽ dilexit eos. S' hic uni' dilectio ñ erga reliq's discipl's repor̄ caritatis. sed largiorẽ erga hẽ supabundantiã amoris exp̄sit. q̄m ei uirginitatis p̄uilegiũ 7 cas tus icorrupto ẽferebat. Huc ideireo uelud sublimior cũ q̄dã exceptione signat'. q̄a eã ñ odii cõparatio. s' affluentior gr̄a exuberantissimi amoris extollit. Tale q̄d etiã ex psona sponse legim' i cantico canticoꝝ dicentis. ordinate ime caritatẽ. Hec n ẽ uera caritas ordinata. q̄ odio habens nemine. q̄sdã minꝰ uere plus diligit. q̄q; eũ

gēaliē diligat cunctos. excipit tam sibi ex his qs debeat peculiari affectione cōplecti. 7 rursus int ipsos q̄ i dilectione siim atq; pcipui fr̄. aliqs sibi q̄ ceteroꝝ affectu sup extollam excerpit. xiii Id caritas n̄ solu resdi p̄cā ds ē. Fet nouim qd unnā nescirem. n̄ nullos frm tante ee obstinationis atq; duricie. aut eū ul suos adūsus frem. ul fris adūsū se senserint animos exercitatos ad dissimulandā mīas sue t̄stricā. q̄ ex indignatione alterius exomotionis exorta ē. secedentes ab eis qs humili satisfactione atq; colloq̄o. lenire debuerant. aliqs psalmoꝝ ieiunt decantare ūsicos. q̄ dū ceptā cordis amaritu dinē delinire se putant. ūsultando augent. qd ftatī extinguere potuer̄t. si magis anxii atq; humiles ee uoluissent. ut oportuna cōpūctio 7 ipsoꝝ cordib̄ mederet. 7 frm animos delinire. Illā illo utriq; in pusillanimitatis imo superbie sue uicii palpus & nutrimt. ponq̄m extirpant somnē turgioꝝ. dūcie illi pceptionis imemores. q̄ ait. q̄ uoluer̄t fri suo reus erit iudicio. 7 si recordat fueris q̄ fr̄ tuus habet aliqd adūsū te relinq̄ ibi mun tuū ad altare. 7 uade p̄ reconciliari fri tuo. 7 tē ueniens offeres xiiii mun tuū. De ḡdib̄ cauētis. In tantū q̄ n̄ uult nos ds nr̄ altri despectui habere t̄stricā. aut si aliqd adūsū nos fr̄ habuerit. nec munā nr̄a suscipiat. id ē nec orationes sibi a nob̄ sibi pmittat offerri. donec de animo ei t̄stricā uiste iuste ceptā celeri satisfactione tollam. Heq; ut aut si habet uerā querelā adūsū te fr̄ tuus. relinque ibi mun tuū ad altare. 7 uade p̄ reconciliari fri tuo. si si recordat fueris iqt q̄ fr̄ tuus habet aliqd adūsū te. id ē etiā si leue aliqd ac uile sit q̄ fris i te fuerit excitata cōmotio. 7 hoc memoriā tuā subtra recordatione pulsauerit. sciat offerre te pcū tuarū spūalia munera n̄ debere. n̄ p̄ q̄ libet ex causa ortā t̄stricā de corde fris benigna satisfactione depuleris. Si ḡ euglic sermo etiā p̄ pterita 7 minima simultate ac de exiguis oborta causis satisfacere nos irascentib̄ iubet. q̄d de nob̄ miseris fiet q̄ recentes 7 maximas causas nr̄oq; errore cōmissas ptinaci dissimulatione ētēpnt. 7 iflati diabolico tumore. dū humiliari erubescim. auctores nos fr̄ne t̄stricē denegam. ac rebelli spū subiici pceptis dni dedignantes. neq̄quā ea ul obseruari debere. ul ipleri posse ētendimus. eoq; fit ut iudicantes eū ipossibilia ul iegrua pcepisse. efficiam sedim aplm n̄ factores sed iudices legis. De hus q̄ ul sua ul frm xv cōmotionē dissimulare corroborant. Illud qq q̄b̄ lacrimis ē deflendū qd n̄ nul li frm cū fuerint ētumelia cuilibet sermonis accensi. si alti cui pia q̄ ea lenire desiderat pcib̄ fatigent. cū audierint neq̄q̄m debere adūsus fr̄m ceptī retineri ue t̄stricā sedim illud qd scriptū ē. q̄ uoluer̄t fri suo reus erit iudicio. 7 sol n̄ occidat sup uacundiā ūrā. pelamant illico si pagan aliqs. si sclaris aliqs hoc feeisset aut ita dixisset. recte debuit sustentari. q̄s au ferat frem tā gnis cleū culpe aut tā isolens de ore ceruicū pferentē. q̄si ū patientia ifidelib̄ tantū atq; sanctis legis 7 n̄ omnib̄ sit generaliē exhibenda. aut uacundia ēt gentile noxia

ētra frēm utilis estimanda. cū utiq; ptur bare mtis obstinata cōmotio ñ dissimile ētra quēcūq fuerit exercitata sibi iferat detrīmtū. Quanq; aū obstinationis īmo uecordie ē ut nec ipsā ūbo; ppetratē brutę mtis stupore discernant. qa ñ dixerit aliquis alienigenę reuserit iudicio. qd fortasse poterat sēdm illo; sensū ētra ēlortes nr̄e fidei 7 ēuersionis excipere. Significant exp̄sit euangelicus sermo dicens. omīs qui iratus fr̄i suo reus erit iudicio. Licet utiq; sēdm regulā ueritatis omēm hominē frēm debeam accipere. tam hoc ī loco magis fideles ac nr̄e ēuersationis participes qm ethnice fr̄is uocabulo designat. De his q̄ patientiā sc̄ar ib; magis q̄m fr̄ib; putant ee impendendā. Illud ū qle ē qd uīt dū patientes ee nos credim. qa respondere ētēpnum laceſſiti. s tra cōmotos fr̄s amara tacentitate ul motu gestuq; irrisorio subsannam. ut eo magis ad uacuandā uultu tacito uocem. quā tumida potuissēt ictare cuncta. in eo nos estimantes mnime. apud dim reos. qa nichil ore ptulim. qd nos notare hominū iudicio aut cōdēpnare potuisset. qsi ū apud dim uerba tantū 7 ñ pcipue uoluntas uocet ī culpā. 7 op; solū peccati 7 ñ etā uoti ac pposit habeat in crimine. aut hoc tantū qd un; aſq; fecerit p loquelā. 7 ñ qd etā p tacitnitatē facere studuerit iudicio sit querendū. Il ut sola cōmotionis illatę qlitas. s etā ppositū irritantis in noxa ē. 7 ideo ñ quē admodū iurgū fuerit exercitū sed cui ē flagitū uicio uerū iudicis nr̄i p̄ret exam. Effect ut peccati. ñ ordo ē ēsiderand admissi. Quid em differt utrū ąs gladio ipse perimerit frēm. an aliq; ad mortē fraude cōpulerit cū ipsi eū dolo ul ēmine ēstet extinctū. qsi ū cecū ī pcepi manu propa ñ impegisse sufficiat. cū simlit reus sit qui pronū & imminentē lāfouęę cū potuerit reuocare ētēpserit. Aut ille solus in crimine sit. qui manu sua quēpiā laqueauerit. & non etiā is q ut parauerit uel ingesserit laqueū. uel certe cū potuerit auferre noluerit. tra g tacere nichil pdest. si ideo nobis indicam silentiū. ut quod agendū cuicio fuerat. hoc tacitur nitate faciamus. assimulantes quosdam gestus quib; 7 ille qđ curare nos oportuit uehemtiore mardescat furia. & nos sup hec omia dāpno illius ac perditione laudemur. Quasi uero ñ etiam ex hoc ipso qui criminosior sit qd glām sibi de fr̄is uoluerit pditione cōquirere. Vtiq; em tale silentiū equaliter erit noxiū. qua sicut exaggerat in alterius corde tristiciā. ita in suo non permittit extingui. Cōtra quos illa prophetię satis ppria est directa maledictio. ue qui potat amicū suum mittens fel suum & inebrians ut aspiciat nuditatē eius. repletus ē ignominia pro gloria. illud qq quod p alium de talibus dicitur. quia omīs frater supplantans supplantabitur. et omīs amicus fraudulenter incedit. & ut

frem suū irridebit. & ueritatē non loquetur. Extenderunt enī linguā suam. quasi arcū mendacij. & non ueritatis. Sepe autem ficta patientia etiā acri ad iracundiā quā sermo succendit. & atrocissimas uerboꝝ transcendit iniurias maligna tacituritas. leuiusq; toleramur inimicoꝝ uulnera. quā irridentiū subdola blandimenta. De quibus dicit per prophetā. Mollita sūt sermones eius super oleū & ipsi sunt iacula. Et alibi. Verba callidoꝝ mollia. hec autem ferūt in penetralia uentris. Quibus etiā illud potest eleganter aptari in ore pacē cū amico suo loquitur. & occulte ponit ei insidias. quib tamen magis decipitur ipse qui decipit. Ilam qui preparat ante faciē amici sui rete. ei cū dat illud pedibus suis. & qui fodit foueā proximo suo incidet in eā ipse. Denīq; cū magna ad cōprehendendū deum cū gladijs & fustibus multitudo uenisset. nemo in auctorē uite nīe illo eruentior extitit parricida. quā qui cunctos facto salutationis honore p̄uenit. osculū subdole caritatis ingessit. cui dīs iuda inquit. osculo filiū hominis tradis. id est amaritudo persequutionis atq; odij tui hoc tegmē assūpsit. quo dulcedo ueri amoris exprimit. Apertius q̄q; ac uehementius p̄ prophetā uis hui doloris exaggerat. quoniā si inimicus meus inquit male dixisset mihi. sustinuissē utiq;. & si is q̄ oderat me sup me magna loq̄t fuisset. abscondissē me utiq; ab eo. Tu ū homo unanimis dux meus & notus meus. qui simul mecū dulces capiebas cibos in domo dei ambulauimꝰ

xvii cū consensu. De his qui ex indignatione ieiunant. Aliud quoq; profanum tristicię genus est quod dignū cōmemoratione non fuerat. nisi id a nullis fratribus scisse uideremur admitti. qui cū tristificati fuerint. uel irati. ab ipso etiā p̄tinacit abstinent cibo. ita ut qd etiā dicere absq; pudore non possum. illi qui dū placidi sunt refectionē cibi usq; ad horā sextā uel undecimā nonā negant se posse differre. cū fuerint tristicia & furore suppleti ieiunia etiā biduana nō sentiant. tantāq; in medię defectionē iracundię sacietate sustentent. In quo plane sacrilegij crimen euidenter incurrunt. ieunia scilicet que soli deo pro humiliatione cordis & purgatione uicioꝝ sunt specialit offerenda pro diabolico tumore tolerantes. Quod tale ē ac si orationis atq; sacrificia non deo sed demonijs deferant. illāq; moysaicā increpationē mereantur audire. sacrificauerunt demonijs & non deo. dus quos non nouerunt.

De quorūdā simulata patientia qui maxillā uerberandā alteram ingerunt.

xviii Non ignoram etiā aliud dementię genus. quo sub colore fucate patientię in nullis fratribus inuenit. quibus parū est uirgia cōmouisse. nisi etiā instigatorijs uerbis ut feriantur irritent. cū utiq; ut fuerint impulsione contacti. aliam

quoq; partē corporis ingerēt uerberandā. qsi p hoc pfectionē mandati illi impleturi q dī. Si qs te pcusserit in dexterā maxillā pbe illi & alterā. scripture uim ac ppositū ignorantes. Euglicā nāq; patientiā p tracundie uicīū exercere se putant. Ob qd radicit' excidendū non solū uicissitudo talionis & certandi irritatio phibetur. sī etiā furorē uerberantis geminatę ubem iniurie tolerantia mitigare. Interrogatio quē admodū xpi mandatis obtēpantes euglica

xviii pfectione fraudent. G. Quom reprehendendē is q̄ p̄cepto satis faciens euglico non solū nō intulit talionē. sed etiā parat ē ut sibimet geminet iniuriā. Re

xx sponsio qd xpe nō solū factis: etiā uoluntatis inspector sit. Ioseph. Sic pau lo ante iā diximus non solū res ipsa que geritur sed etiā q̄litas mentis. & ppositū facientis ē intuendū. Et idcirco si id qd ab uno qq; pficit q animo fiat ul q̄ precedat affectu iterum ppendatis cordis examine. uidebitis patientię lenitatis q; uirtutē neq̄q̄m posse ētrario spū idē ī patientię ac furoris impleri. Si q̄dē dns noster atq; saluator ad pfundā nos instruens patientię lenitatis q; uirtutē. neq̄q̄m idē nō ut labijs ea tantūm pferamus. sed ut ītimis animę nr̄e adytis recondamus. istā nobis pfectionis euglicę formulā dedit dicens. Si q̄s te pcusserit ī dexterā maxillā. pbe illi & alterā subaudit sine dubio dextrā. Que alia dextera nisi interioris hoīs ut ita dixerim facies potest accipi. Et hoc omē penitus tracundię fomitē de pfundis cupiens aię penetrib' exturpare. idē ut si exterior dextera tua ipetū ferientis exceperit. interior q̄q; homo p humilitatis assensū dexteram suā p beat uerberandā. eo patiens exterioris hominis passioni. & q̄dāmodo succūbens. atq; subiciens suū cor p ferientis furorię. ne exterioris hoīs cedendo ul tacendo ītā moueat interior. Videtis q̄ longe eos ab euglica pfectione distare. que patientiā docet. nō uerbis sed interiore cordis tranquillitate seruandā. eāq; a nob cū q̄dā dubio aducit ita p̄cepit custodiri. ut nō solū nosmetipsos alienos ab ira tracundię p̄turbatione seruem. sed etiā illos q̄ suo cōmoti sunt uicio succūbentes furoris eoz ad placiditatē expleta cedendi satietate cogam. furorē eoz mīa lenitate uincentes. Et ita etiā illud aplicū ī plebum. Noli uinci a malo. sed uince ī bono malū. Qd abillis ipleri nō posse certissimū ē. q̄llo spū ac rumore uerba lenitatis atq; humilitatis emittunt. ut non solū non mitigent ceptū furoris incendiū. sed magis illud tā in suo quā in frm cōmoti sensu faciunt ēflagrare. q̄ tam etiā si possint aliquo modo ipsi mites & placidi pmanere. ne sic q̄dē aliq̄s iustitie fructū capere. cū dāpno pximi patientię sibi glām uendicantes. & p hoc ab illa aplica caritate omīmodis alienū. que nō querit que sua sunt. sed ea que aliorū. Si ut ita dixerim cupiscē. ut lucrū sit de pximi faciat detrimento. nec ad q̄rendā q̄cq̄. cū alter desiderat nudit'.

quod ille fortis & sanus sit. qui succubit alterius uoluntati. Sciendū sane ge .xxiii.
neraliter illū partes agere fortionis q̄ uoluntati fr̄is sūā subiicit uoluntatē. q̄ eū
q̄ in defendendis suis definitionib⁹ ac tenendis primatū inuenit. Ille n sustentans ac
tolerans primū. sanus ac ualidus. hic aūt infirmus & q̄dā m egrotans sortitur locū.
q̄ ita palpari necesse ē. ac fouere. ut ire dū & arebus necessarius pertractare ac pa
cem salubre sit aliq̄ relaxare. ne q̄ q̄dē non secrete dat q̄ sibi aliq̄d de sua p̄fectione minu
isse tā q̄ q̄dā de p̄posito distrahe cōdescendendo sūmisere. s; ecce mō multo
ap̄ius plonganimitatis patientię bonū nouerit adq̄sisse. Aplicū nāq; p̄ceptū
ē. uos q̄ fortes estis imbecillitates infirmoꝝ sustinere. z alterutrū onera uā por
tate. z sic adimplebitis legē. xp̄i. Hūq; infirmū aut tolerare potūt. aut curare languen
tē is q̄ similit egrotat. s; ille medelā tribuit imbecillo q̄ imbecillitatē ipse n subiacē
Dicto h ei dr. medice cura teipsū. Quod infirmi immunes sint. & immunes ferire n possint. .xxiiii.
Notandū etiā illud est. infirmoꝝ naturā esse semp eius modi. ut p̄mpti quidē ad facie
les sint ad contumelias ingerendas. & iurgia conserenda. ipsiū nemimā q̄dē i
uitę uelint suspicioē contingi. cūq; inferentes p̄ua conuicia i considerata sup e
qrent libertate. ne parua q̄dē atq; leuissima sustinē contemnit. ideoq; secūm p̄dictā
semoꝝ sententiā cautas stabilis atq; i diffipata n̄ potūt p̄dinare. nīt uir oleū de uirtu
tis atq; ppositi. Scindi & n necesse ē eā q̄cūq; tēpe q̄ ab ea cautione fuerit abalienata.
Interrogatio quomodo fortis sit. q̄ semper sustentat infirmum. C. .xxv.
Inq̄g laudabilis p̄fectio uiri potest esse patientia. si tolerare n̄ ualet infirmū. Ioseph
Hec ego dixi q̄ dilig⁹ q̄ fortis ē ac robustus uirtus tolerantia q; uincenda sit. s; q̄m
firmi pessima ualitudo illę q̄ sanę ē. sustentatioē nutrita atq; i deteriorē cotidie plabes
genitura sit causas. ob q̄s ut ipse ulti n debeat sustinere. ut certe patientiā p̄rimi
notā ac deformationē impatientię sue ē conscientię. abire q̄ndoq; malult q̄ mag
nanimitate alit⁹ sustinere. Hec g abilis q̄ soluentis affectū cupiunt inuiolabilē
custodire p̄ceptis obseruanda censem. ut p̄mū q̄libet iuuenis lacessit. n solū labia
s; etiā p̄funda pectoris sui monachus in q̄lla custodiat. q̄ tam si senserit. ut renuit
fuisse t̄bata. omīs semet ipsū tacēnitate contineat. & illud q̄ p̄salmista cōmemo
diligēt obseruet. Turbat⁹ sū & n sū loquut⁹. & dixi custodiā uias meas. ut n delinq̄ā in
gua mea. posui ori meo custodiā. dū consisteret peccator aduersū me. obmutui & hu
miliatus sū & silui a bonis. nec p̄sentē ē sedarans statū capferat. g adhorā t̄bulentē sug
gerentē furor. dictat q; animus alpat. s; uel recolat q̄ am p̄ritę cautatis & reformande
pacis reconciliatiōnē mīę p̄spiciat. eāq; uelut continuo reuisurā. etiā in ipso cōmoti
onis tēpe ē repleat. dūq; ad dulcedinē seruat ē cordię morsurę amaritudinē p̄sentiū n
sentię iurgioꝝ. ita potissimū respondebit eq̄b⁹ t a semetipso reus fieri. t ab alio repre

hendi restituta carnate non possit. sicq; adimplebit pphicū illud eloquiū iuramisce-
.xxvii. menor erit. Quē admodum sit iracundia comprimenda. Coibere g̃ nos
de abstinentia oportet omnē iracundie motus & qubnatcē moderari illud q̃ salemone dāpnat.
p̃cipiti furore raptem. totā uā suā pfert impius. sapiens aū dispensat pparet. id
ē stultus quidē adutionē sui nr̃e p̃turbatiōe succendit. sapiens aū paulatī cā maturi
tate cōsilii. ac moderatiōe exterminat & expellit. Tale ē illud q̃ abaplō dr̃. nos met
ipsos uindicantes carnalium. s. dare locū ire. id est neq; adumbratā iracundie cogen
tes retinatis. s. dare locū ire. hoc ē non sint corda uā sic impatientie ac pusillanimi
tatis angustus coartata. ut uolentā cōmotiōis p̃cellā cū uenerit sustinere ei
possint. s. dilatamini in cordibus uīis suscipientes aduersitates iracundie fluct⁹
millis extermi. sinibus carnalis quę omnia suffert. omnia sustinet. & tamen si uā
amplitudine longanimitatis ac patientie dilatata. habere esse cōsilio salutares re
cessus in q̃bus receptus q̃dā modo atq; retrimus iracundie fumus primus euanescat.
Vel certe ita intelligendū ē dare locū ire. quotiens cōmotiōi alteri humili atq;
tranquilla mentis succūbimus. & q̃dā modo dignos nos q̃ libet iniuria p̃sentes impa
tientie sequentis obsequiū. Secundū quintā sensū aplicē p̃fectiōis ī climatū. ut locū
ire illos dare existimem. unt q̃ abscedente discedunt. uidentes in dissensionū fomi
te non abscidere. s. nutrire. Illis ita iracundia primi humili statū sanis factiōe uin
cat. & uocat ea fugiens. postq; declinat. Illud q̃: huic simile ē q̃ salemon ait. no
li festinare in spū tuo uasci. quia in sipientiū sinu requiescit. & noli p̃currere in
ira tua ne. ne p̃mittat te in nouissimo. Neq; ita festinationē ire. uel iracundie
culpat. ut earundē appbet tardationē. Similit & illud suscipiendū ē. stulti ea de ip
sa hora p̃nuntiat uā suā. occultat aū ignominiā suā astutus. Non ignominiosā
iracundie passionē. ita a sapientib⁹ occultari debe decernit. ut iracundie uelocitatē
culpans nō prohibeat tarditatē. q̃ uitq; si p necessitatē humane infirmitatis ir-
ruerit. ideo censuit occultandā. ut dū ad p̃sens sapiens obtegit ip̃petuū delea-
t. Hęc ut ē nata ire ut dilata languescat & pereat. plata ū magis magisq; ēflagret. Di
latanda g̃ atq; ampliandā sūt pectora. ne angustus pusillanimitatis ea tarta arcana
iracundie turbulentis ethb⁹ suppleant. & recipe scīm pphā illud nimis latū mandatū
dilatato corde nequeam. nec dicē cū pphā. uiā mandatorū tuorū cucurri. cū dilata-
res cor meū. Illā q̃ longanimitas sapientia sit. euidentissimis scripturę testimonis eo-
cem. longanimis multū nimis ipruidentia pusillanimis aū ualde insipiens ē. & ideo de
illo q̃ sapientie donū laudabiliter a deo postulauit scripta cōmemorat. & dīs salemon
sapientiā prudentiā q̃ multā nimis. & latitudinē cordis q̃ harenā maris. innume
.xxviii. rabilē. Amicitias eius: in hoc inimicas firmas ee nō posse. Illud q̃; multis ē exp̃imitus se-

pissime cõprobatũ. nullom̃ eos qui amicitiarũ fedus cũ ꝛmõis inire ꝓncipio ꝺisrupta
potuisse seruare cõcordiã. siue qꝺ eã nõ ꝓsiderio ꝓfectionis. nec ꝑplice cantans impio
s; ꝑamore ti reno. z ꝓnecessitate ꝰ acquiescũ pactis retinere conantis. siue qꝺ ille callidis-
sim̃ inimicꝰ ut eos ꝑ uanitatꝫ ꝰ ꝛsuasiones lacẽm. celeri ꝺamnũ penꝺa amicicie ruptũ uincu-
la ꝓciperet. Certissima g̃ cõ. prudentissimoꝝ uirorꝝ illa sententia. uetã cõcordiã z iocundã soci-
etatẽ nisi cũ mortis ꝛsolui. more seruãꝺũ q; uarietatis ac ꝓpositi uarios status nõ posse. Hec & amicicia beati io
sephi ꝑ uaria narratione ꝺisserui. nos q; ꝺe custoꝺienꝺa soꝺalitatis ꝑpetua caritate. aꝺiumẽti certi.
Explicũt collationes ꝓma abbatis ioseph ꝺe amicicia. Incipiũt capitula eiusꝺẽ ꝺe finiendo. I. Deinde
gilus q̃stionum. II. De abbatis germani anxietate. III. Quid in hoc uisum sit. IIII Interro
gatio abbatis ioseph. in q; responsio uñ anxietas emersisset. V. Expositio abbatis germa
ni cur in egipto residere mallem. et reuerti eam ꝺesiderem. VI. Interrogatio abbatis ioseph an
in egipto maior ꝓfectꝰ q̃ in illis ꝑtibus esset. VII. Responsio ꝺe ꝺifferentia institutionũ utriusq;
patrie. VIII. Quo ꝓfectus uix nichil absoluto ꝺebeant ꝺefinire et utrũ sine peccato
possint ꝺefinita resumere. VIIII Quo plerũq; utilius sit statuta uirtute q̃mplere
X. Interrogatio mã ꝺe metu ꝑbende ꝑ cenobio sine. ut sacẽm. XI. Responsio quo ꝓpositũ
ꝰ geremus in negotiis sit ꝑsiderand effectus. XII. Quo boni puerꝰ maligni sauctoꝝ
b̃ nõ fuerint. nec bonis male gesta nocuerint. XIII Responsionũ q̃ causã nob exege
rit. et sacẽm ꝛsponsionis. XIIII Disputatio seniꝝ quo sine culpa actionis ordo muteꝰ aũ m
bonis studiis capiat effectꝰ. XV Interrogatio an absq; peccato sit. qꝺ infirmis nãm ẽ scientia
occasionẽ ingerat minuendi. XVI Responsio quo nõ ꝓpt infirmoꝝ scandalũ scripturarũ uen
tas sit mutanda. XVII Quo uenabiliter utiliter mꝺacio sci tãq; elleboro usus. XVIII Ob
iectio quo illicitũ impune mꝺacio usi sint q; sub lege uixerint. XVIIII Responsio eo
quo licentia mꝺacii q̃ uetiti quo ꝺe ꝺulcia ẽ restaurato ꝑabilit. uenabiliter a multis fuerit
usurpata. XX Quo utile uenabile plerũq; mꝺatũ noxiã uertatẽ ẽ applicens sue
rint. XXI Interrogatio ꝺe occultã ẽ crimen ã sine mꝺacio oporteat ꝓpalari. z an
suscipienda sint q̃ semel fuerint recusata. XXII. Obiectio quo oporteat quo ꝺe abscon
ꝺi commissa. s; susceptꝰ recusata nõ ꝺebeant. XXIII. Responsio quo utilitatis ꝺabi
lis sit huiꝰ ꝓfessionis ꝓpositum. XXIIII Quo abbas piamon commissa sua ce
lare maluerit. XXV. Testimonia scripturarũ ꝺe cõmutatis ꝺefinitionib. XXVI Quo
sci uiri ꝓficere ac ꝺum esse nõ possint. XXVII. Interrogatio an sit crimẽ ꝑ ꝺictę
sententię illud quo ꝺicitur mutauit z statuit. XXVIII Responsio in q̃b immobilis ꝺefi
nitio sit tenenda. z in q̃b si oportuerit resumenda. XXVIIII Quę admoꝺũ ꝺebe
ant celanda cõmitti. XXX Nichil sup his que aduersũ cõmunis utrę attri
nent ꝺefiniendum. Incipit collatio abbatis ioseph prima.

De vigiliis quas perpetuo vs

Receedente ꝯ collatiõe finita pmꝫq; nocturno uñ cedente silentio fuissem⁹
a sco abbe Ioseph ad sepositã cellulã i secreto causa ꝙrendi adducti. 7 sermo
nib⁹ eñ igne qdã in nris cordib⁹ exercitato. tota nocte habuissem⁹ isõnẽ. egr-
si cellula. 7 centũ fere passib⁹ ab ea secedentes loco remotiore ẽ sedimus.
Cũ itaq; secreti colloq; nob familiarit ẽ nocturnis tenebris oportuni-
tas ꝑberet. ait coram me sanctꝰ abba germanꝰ gutt ingemiscẽs. Beatꝫ abbis ger-
mani anxietate. sup sponsionis nre recordatiõe. Quid agim⁹ iq; ingen-
tib⁹ q; discrimine nos uidem⁹. 7 ꝑ q; miserabili cõmutõe ẽ stricti. q; 7 ratio
ipsa cuersatiõq; scõr ꝙ salubri⁹ sit ad pfectũ uite spualis efficacit docet. 7
eligere iõ qd expedit data senioribꝰ sponsiõne admittit. Ecce potuim⁹ exẽplis
aliũ actatos uite ad pfectiõẽ uitã ꝓpositũq; formari. in nos istam adce-
nobiũ recurrere ꝑmissi pactio coartare. q; si reũsi fuerim⁹ copia nob alibi huc
remeandi nulla ꝓbuet. Si ũ hic relidentes desiderii nr̃m maluerim⁹ explere. qd
agim⁹ desponsionis fidẽ q; senioribꝰ nris ue locis limiũ reatũ pollicentes dedisse nos
noum⁹. utl curti licet nob huc pumcie scõs ac monasteria circuire. Cũq; sic es-
tuãtes. qd sup statu salutis nre definiendũ ẽet. neq; q; uenire possem⁹ solo gemitu
restam dum⁹ limine cõmotionis necessitatẽ. accusantes tenentes inẽ fiducis nre. i-
gnitã nob uere caritatẽ & restantes. Cui rei onere ꝑ gutam. & ẽt utilitatẽ ac ꝓpo-
siti nr̃i retinentiũ ꝑ cib⁹ alias nõ potuissem⁹ obsistere. in maturissimo rei ꝓmissio de
huc uenissem⁹. illi seu pudoris uicio laborasse deflentes. de q; or. ẽ pador asserens
peccatũ. Cui ẽ cõpendiũ iq; angoribꝰ afferat nris cõsiliũ. immo auctoritas sens
ad q; oporteret ut nras sollicitudines deferamus. 7 q; cõ ei fuerit sententia definitũ
uelut diuinũ 7 celeste responsũ cunctis ẽptib⁹ nris timinũ ponat. Jõ qd nob pos sci
hui⁹ ad nõ ꝓbuendũ. 7 obilli⁹ meritũ. 7 obnrã fidẽ minime dubitem⁹. Ipse ut muneris sa
lubre cõsiliũ 7 credulitabi dignus. 7 incredulitas cõs frequenti depti. ut acceptis
onis ꝓpi meritũ responsentiũ. ꝓpi fidẽ cõsilentiũ largiente. Hus itaq; ser-
monib⁹ a sco germano abbe ea la ẽtate suscepti. ac si eos nam emeti ipsos; istinctu dñi
ꝓtulisse. ad uentũ sem⁹ atq; istantẽ iã hora nocturne sinaxeos paululũ ꝓtolati. postq;
eũ soluta salutatiõe suscepim⁹. 7 legitim⁹ orationũ atq; psalmo⁹ impletẽ numerus
is dẽ rursus q; b ad qrẽ cõpositi fuerant pfiacbus. ex more cõsedimus. Cui uenera-
bilis Ioseph de electiõe nos ait cõplat⁹. atq; hoc nobis nõ sine causa conicies acci-
disse. illo nos patriarche Ioseph sermone cõpellat. q; dixit q; uult⁹ uri ẽ test scr hodie. cui
nos nõ sic uinculati illi pharaonis ministri somnũ uidim⁹. 7 q; ẽ ꝓpret nonẽ. i; isõnẽ iq;
duxim⁹ nocte. 7 q; tuũ nostre molest subleuet nonẽ. n eas dns tua discretiõe tũ mouẽ-
tu. Cui ille q patriarche uirtutẽ. 7 meritor refert. 7 nomine. nne pdñm iq; ẽ humanarũ

Jobes

-III-

-IIII-

cogitationū eum: mo: ꝓferantur in medio. potens ꝰ diuina clemia ē sedm hoē uim nro
est mede. Lā ꝑstare cōsilio. A dhec germanus. Credebam in qđ nos uire beatudinis uisi ·V·
one. nsolū lectica spūali. s; etiā pfectu abunde repletos ad mm cenobiū rerū suos. ꝙ ea
que fuissem uro magisterio cōsequuti. ānob reddū ut renui emulatioē sectanda. Hoc
n semel nro dilectio sibi respondere nos cōpulit. da sublimitate unde uire atq; doctri
ne posse nos aliq̄ tenus imitari illo cenobio crederem. Usq̄ cū hoc nob omnē ēstimarem
lectiā conferendā. immoderabili cēsio dolore ēficiū. ēsi deiectames illo nos ordine ad qđ
salutare nob esse cognoscēm obtinere nō possē. Cruciq; nē latere coartam. Sic ꝓmissioi
q̄ semel cuncte nos cōpellente deꝓmisim. q̄ corā cunctis fr̄ib in speleo ihū dnō nr̄o
aula uteri uirginalis effulsit ipsoreste deꝓmisim. Iam facere uoluerim. Sūmū spūa
lis uite ic curriū deꝝ nr̄ū. Sin aūt sponsioīs immo inoreꝝ ꝙ regioīb p̄sidentes uitu
tū pfectioīs nre illā uoluerim post ponere pactionē. abrupta mi data nō implere
ꝓmissioīs piculū formidam. S; ne hoc qđē cētus mi os possumus releuare consilio. ut post q̄
uelocissimo sponsioīs rerū fuerit impleta ēoicio. Hec denuo celeri loca repetam recur
su. llā q̄ sit ad pfectū spūaliū rerū uiuacitē q; rendentib piculosa ac noxia sit ē parua
dilatio. tam pollicitationē fidei nre. q̄ uis moroso soluerem rerū nō nos n solū cau
tare uerū etiā auctoritate semo nro sentem inersolubilit colligando os. ita ut reme
andi ad hec loca nob potestas deincepś nullom modū. A dhec beatus ioseph ī ter ·VI·
posito aliq̄nt sp silentio certi in qđ ēstis. maiorē spūaliū rerū pfectū in regione hac uob
posse confitem. Q uā uis etiā illo doctrine sūmas gtates rependere debeam. q̄ nos ad germanū; ·VII·
docuerit aparuulis magna conuiuia dato bono sin gustu egregiā pfectionis sūm nr̄is uis
cerib indixerit. si qđ tam modicio nro credit nullā ducim cōparatione int hec atq; illa que
illic peepim ifirma. ut sileam conuiuioīs uire immitabilē puritatē q̄ nob non solū
mensa eppositi distinctione. s; etiā locoꝝ circumuis beneficio patenter conferri.
Unde nō dubitamus ad imitandā pfectionis uire magnificentiā hanc q̄ curis tot doc
trinā non posse sufficere. n nob etiā cōmorationis ipsi affuerint adiumenta. longiq;
rēpis eruditio conuiuantiū animoē corporē nr̄i cordis ureū q; dilexerint.
I oseph. Sanū quidē est atq; pfectū nire q; pfessioni omino conuenies. ut ea que sub ·VIII·
aliq̄ sponsioē decreuim efficacit impleam. Obq̄ rē nichil oportet abrupte mona
chū definire. ne aut id qđ mente ꝓmisit implere cogat. aut consideratioē honesti
oris inuitū reuocatus sponsionis sue ꝓuaricator existat. S; q nr̄e ꝓpositū nob est
nostra desiderantis statū q̄ deinstimantis curatioē tectare. non quia ꝑ ore loco alio
b fuerit actitandū. s; quē admodū de copulo huius ꝓmiosi naufragii possitis eua
dere salubre est consilio requirendū. Quando ergo nos nullū coartat uinculū. nec
conuiuio ulla constringit. de cōparatioē sedārū rerū obtione ꝓposita id quod maioris

est cõmodi plegatur. quando uero aliqua dispõdio obsistit aduersitas. in cõparatione dãnoꝝ illud est appetendũ quod leuioribus subiacet detrimẽtis. Proinde qñtũ in pa
tefecit assertio. cũ ioiada uos loci sponsio inconsulta pduxerit. ut eruroq; uobis q̃uis in
cõmodi subeunda iactura sit in ea pte decimanda est electionis arbitriũ. quę uel
tolerabiliora dispendia inferat. uel sacris factionis remedio facili expietur. Si ergo maiora
spũ uro lucra ex hac cõmoratione credentis conferenda. q̃lla sunt quę uob de cõiu
gatione illi cenobii nascebant. neq; sine iactura in gentiũ cõmodoꝝ potest contra
uire sponsionis impleri. Satius est hoc uos mõachi uel implere pmissionis salubre dis
pendiũ. quoꝝ semel pretiũ nec ipsũ ulli rã repetit. nec alia pmeritis ipsiꝰ potent gene
rare peccata. q̃ in illud incidere pcõtemptionis unde ut dictis status cõmoriantiũ uos arq;
interminabili afficiat detrimẽto. Vemabilis immo uenia laudabilis definitio in
cauta mutabitur: si ad salubriorẽ transeat partẽ. nec constantia pmanendo. sed remeritas
emendatio esse credenda est. quotiens sponsio uiciosa corrigit. Quę omnia scripturarũ q;
posset testimoniis apertissime cõprobari. quã multis pnitiosũ fuerit definitionibus ꝑ̃sis
-viiii- hesisse. et abeis cõmutando destitisse cõmodũ fuerit ac salubre. Quod liquidissi
me sciet apti. tuę tractatoris exempla monstrant. Ille namq; discessit ab in con
sulte diffinitionis sententia qua dixerat. non in laudabis pedes in peremũ. immortale
xpi omniumq; sciꝰ consortiũ pmeret. absciendã pedal dubio abhuius beatitudinis grã
si in sermonis sui obstinatione mansisset. hic ũ pnitẽtiã sue retinens sponsionis ppe
tua morte dãpnat. q̃ fuisset pedal dubio liberatus. si definitionis sue maluisset desti
tuor potius q̃ pnitẽtiã inuenit. Quod uillis q; duobus filius quin euangelio adopta
onẽ uinee destinant. euidentissime pocessit. Quoꝝ unus patris restitit impio. alius
pna responsione cõsensit. Sed nec illi pfuit humilis obsequenda q; responsio. q̃ pcep
tũ patris ope defectant implere. nec illi obfuit refragatio uisionis. eo quod
fratrũ sermonis obstinatione mutata. cõpon patris operis executione cõpleuit. Ita
quod reprehensibiliter statu erat. definitione correcta laudabiliter emendauit.
Nec non et herodis crudelissimi regis exemplũ. qui fidẽ in consulta retinens sa
cramẽti. crudelissimus pcursoris dñi extitit interpretor. quando q; timore per
iurii. dãpnationi semetipsũ atq; supplicii ꝑpetuę mortis immersit. Primũ
ergo est optima statuere. qđ si aliter cesserit sequens est in melius quę fuerãt statuta
mutare. ordinationibus primis siã iacentibus ut rita dirutã manũ dextrã pon
gere. Vbi principia consilii non approbant. prudentia est ut utili addita pro
uisione reparent. Si clamoicat ad prima statuta dispositio. adhibeatur adscita
correctio. In omnibus q̃ rebus consideranda est finis. et secũdum eũ ppositi nri dirigen
dus est cursus. quę si subsequentis tẽpe salubriore consilio ad deteriorẽ partẽ uergere uti

verimus. rectius est incongrua constitucione summota. ad melioré transire sentenciá. q̃ statutis primacié inherendo. peccatis grauioribus obligari. Quamtum spectat ad desiderii mẽ quod ad nobis pspualis commodi utilitate susceptũ é. optaremus eor ficari uiri integritate consortii. Sin ad cenobiũ mẽ fuerimus reuersi. non solũ nos ab hoc tã sublimi pposito relapsuros. s; etiã prome dio emitte conuersationis illi multis certũ est dispendiis quamendos. Verũ illud nos euangelicũ mandatũ uehemẽter abstere. re. sit sermo ur est é non ñ. q̃ ad hiis abundantiá é amalo est. Creamus in tam ruis regressione pcepti nulla cõpensáre posse iusticia. nec in extremis recte cedere q̃ malo inicio se mel fuerit inchoatũ. Ioseph. In omib ut dixim causis non pcessus opis. s; uolun tas opamur est intuenda. Nec tamẽ quis q̃ egerit. s; quoto egerit in quirenoũbita ur non nullos phis factis de q̃bus bona postea ortaſ reppiamus fuisse dápnatos. Nec ñ quos ad prehensibiles actus ad summã puenisse iusticiã. Nec illi utilis uerũ erit pfuit. qui pessimo regressus ppositio. nonnullã que sequuta é utilitatẽ. s; quoda ẽtiã ũ uolũt opari. nec hunc nocuit reprehensibiliter inchoasse. qui non pconceptũ di. nec delinquendi ppositio. s; necessariã exercitiis intuitũ. utrupabilis initii sustinuit ne cessitatẽ. Erunt hec eade scriptarũ delucidemus exemplis.

Quio salubrius qui auditus ũiuerso orbi potuit peurari. q̃ dñice passionis salutare remediũ. Et tamẽ non solũ ñ pfuit. uerũ etiã intantũ illi obfuit. tortor (cui) mini ministe no pbatur implerũ. ut absolute de illo pnuncietur. bonũ erat ei si natus non fuisset homo ille. Non ñ secundum hoc q̃ euenit fructus illi est sui opis repensandus. s; secũdm id quod facere uolũt. uel quod effectuũ se esse credidit. Errorẽ ũ q̃ criminosius dolorq; mdacio etiã mentiendi. ne diceri in germanũ patrẽ ue cõmissio. Et tamẽ ñ solũ nullã phis dápnationẽ aut reprehensionẽ iacob patriarcha contraxit. uerũ etiã pperua benedictione hereditarius é. Nec immerito. q̃ iste benedictionẽ primogenito destinatã. non exp̃sertis lucri auaricia. s; ex fide sanctificationis pperue concupiuit. Ille ñ humane salutis obtentu. s; filargirie crimine mortifere didicit omiũ re ceptorẽ. Ex eo ergo uterq; ex fructus operationis sue secũdm estimationẽ mentis ac ppositũ uoluntatis assecutus é. q̃ nec ille fraudẽ. nec iste salutẽ statuit optari. Illud ñ. pretributione mercedis iuste unicuiq; repensat. q̃ principaliter mentis concepti ñ q̃ exinde uel bene uel male contra uotũ opantis emersit. Ideoq; iustissimus iudex excusabilẽ immo laudabilẽ talis mdacii censuit pfuturẽ. q̃ sine eo ad benedictionẽ primitiuã non poterat puenire. Nec debuit meritũ uocari. q̃ desiderio benedictionis exortũ est. Alioquin non in iniquus infirmi patriarcha pdictus. s; etiã circumentor impatrẽ exactę legis extitisset. Si habens aliã uiã qua ad benedictionis illius gratiam puenire. hanc que fili dápnosa esset ac noxia expetere maluisset.

uideris q̄ apud dñm non processū opis. s; destinatione mentis in quam. Hus itaq; pfectus
ut ad premissā questionē obq̄ hec uniuersa premissa fr reuerentiam. respondeamus in pmit
·xiiii· ueli cui rei causa uos illi sponsionis nexib⁹ uinxerimus. Germanus. Prima ut
diximus existit causa qua nos mestificare semper ac p̄cepta ei⁹ obsistere uere
bamur. sed quasi quod p̄fectū atq; magnificū. uel uisu tangi tu p̄cepisse mus a
uob⁹. cū reuersi ad cenobiū fuissemus erercere nos posse inconsultissima p̄suasione
·xiiii· credidimus. Ioseph. Sicut p̄fati sumus destinatio mentis uel remuneratur homi
ni. uel condemnat. secdm illud. mentes inuicē cogitationib⁹ accusantib⁹. aut de
fendentibus in die q̄ iudicabit dñs occulta hominū. illud etiā. ego aut opa & cogi
tationes eor⁹ uenio ut congregē cū omnib⁹ gentibus & linguis. Qua obrē desiderio
p̄fectionis ut uideo hoc uos sponsionis uinculo colligastis. dū credidistis illo eam
posse omnino cōprehendi. quo nec supueniente pleniore iudicio ad sublimitatē eius
conscendi non posse respicitis. Non q̄ p̄iudicet quicq̄ discrepans abilla dispositi
one uisū fuerit accidisse. sim nulla principalis illius p̄positi diuisitas subsequitur.
Neq; n opificis cuiq̄ dissentio. demutatio ferramēti. aut segmētā argumentū
ue cōpendiosioris ac directioris electio. Ita q & in hac parte. emendatio dispo
sitionis impugnē. non spūalis uoti iudicium admittit. Quicq̄ n peccare
di & pietatis amore p̄fici. que promissionē habet uite. que nec ē & future. tāsi
dum sit. atq; adueniss uidear principiis inchoare. non solū nulla reprehensione. sed
& laude dignissimū est. Ita uero michil p̄iudicat refragatio sponsionis ic aute.
si quolibet genere scopos tamē uoti p̄posita pietatis destinatio teneatur. Omnia
nāq; ob hoc agimus ut deo cor mundū exhibere possimus. cuius consummatio sim
hiis locis facilior uidetur. michil uobis obest extorte immutatio pactionis. dū
modo principalis illius p̄fecto puritatis. qua sponsio uestra processerat. sedm dñi uo
luntatē maturius adquiratur. Neq; n ex hac immutatione ullū potest iudicari mi
nimū. Neq; inconsulte diffinitionis prudens salutaris correctio. Erit etiā ad ephesios
quoo modū p̄positę questionis absoluat aliquid inferamus. Nanq; ipsa in nobis
opa sua de consilio diuine maiestatis immutat. Nā ab infantia impuerascimus. de
puerilia iuuenilia. de iuuenilia in senectutis ulteriora transferimur. atq;
ita hec in nob⁹ conatorū nri consummatio pegit. ut ex hac p̄mutatione nullū
menda cij asserbat. Etenim ita etiā immemor homo ni ablactatus a primordiorū
teneritudinis instituis cū p̄diuersas p̄iectus erat ad robustiorē dementia qq; p̄fecer
it. atq; ex hoc ad cannē sensuū ac uirū p̄fectū. & mensurā etatis plenitudi
nis xp̄i puenies deposuerit ea que erant parualū nū quid uarietatē in eius
se menda. & non potius p̄fectionis plenitudinē consequutus esse credendus

est. Sic ruoimenta ueteris mthumm dispen, one legis latoris di adpfectionē be
mtuoimi euangelice tnsferuntur. nec tamen exhoc immutatio aut diuersitas
ptertę scionis interuenisse credenda est. s. adimpletio & cumulus sublimio
& celestiū preceptoꝝ. nec lacrę promulgationis illius estimanda est abolitio s;
ascensus. nec [illegible] uarietas s; profectus. Unde & dns mr nolite inquit esti
mare quod [illegible]xerim uenerim soluere legē aut pphetas. non uenisoluere s; adim
plere. id est [illegible]uenerim non antiquare priora. s; adpfectionē imperfecta pou
ermamus. [illegible]ere quantū expectat ad uī sermonū qui racionabilit Ycere
prudenter q; digesti sunt. haut difficile sponsionis mę scrupulus a nobis po
tuisset extrudi. nisi illud nos uehementissime deterreret. quod infirmiorib
quibusq; intromitti sibi tale phęc moetur exempla occasio memienoi. si
ullom pacti fidē dissolui posse cognouerint. quippe cū tantus hoc ipsū etiā
minacibus interdicatur eloquiis dicente propha: poes omnes qui loquuntur
menaciū. & os qui mentitur occidit animā. Occasiones causęq; poicio ..xv. Joseph.
nū hiis qui pitum sunt. immo qui perire desiderant de esse non possunt. Neq;
eiis abiciendā sr testimonia scripturarū ac de suo corpore pentus abrahenda.
de quibus uel hereticoꝝ prauitas animar. uel iudeoꝝ infidelitas obdurat. uel
timor sapientię gemū offendit. s; utrq; & pie credenda. & immobilit sunt
tenenda. & sēdm ueritatis regulā poicanda. Et ideirco non debemus alienę
infidelitatis obtentu oikonomias. id est dispensationes pphaū atq; seō
quas scriptura cōmemorat abdicare. ne dū infirmitatem eorū condescen
dere debere nos credimus. non solū menaciū uerū etiam sacrilegii crimi
ne polluamur. s; quę admodū dicimus oportet nos ea & sēdm historiā con
firmare. & quę admodū pie gesta sunt explanare. Ceterū hui qui prauę ppositi
sunt non ex hoc mentienoi ambitus ob [illegible]struet. si earū rerū q̄s uel plani
ri sumus ul prulimus ueritatē aut penit [illegible]abnegare. aut extenuare alle
goricis interpretationib laboremus. Quod illis hoc testimonioꝝ non ob ..xvi.
auctoritas. quibus etiā sola corruptio uoluptatis sufficit. Itaq; talit de
menacio sentiendū atq; tractandū est. quasi natura eius sit elleborū. quod
si imminente epitiali morbo suptū fuerit fit salubre. ceterū absq; sūmi dis
crimine necessitate pceptū ptemisi erit. Ita nāq; etiā seōs approbatissimos
diuros uenabilit legimus usos fuisse menacio. sicut a rahab cui non solū nulla
ut rutū. s; etiā impudicitię monimta cōmorent. pro tali menacio quo
exploratores salutē occultare quā poterat. admisceri populo dī eterna benedic
tione pmeruit. Que si ueritatē loq aut salutē eorū consulere maluisset. nulli dū

bñ quod nec imminenté cũ uniũsla domo sua fugiss & irretiũ, ne cauctoriꝫ dñice
narium arsiserta. & imparcharũ annumerata catalogo ꝓgenitione sue plus ceteris me-
ruisset omniũ saluatorẽ. Denq; dalila quam tam cluiũ esulens exploratã, phoni uenate
ꝓpetue poteiois uicissitudinẽ esecuta. solã emnis sui cunctis memoriã dereliqa. Jnaoꝫ
que aliqa imminet deuertaris esessioe dis cm te maiorꝫ fr re cipienda pfugia
tam utreatu humilis conscientie salubrit mordeam. Ubi aute nulla ẽ dubio sine
necessitat icabit. omi cautioe maiũ uelut mortiferũ deuita noũ ẽ qa modo
oe ellebori durim poti qa salubre ẽ. qoe sit demũ sumat. cũ e uitabil. atq; mo-
tiferia immina. egruoo. sinũ ire g. & ipt bata corpis sanitate sumat. sati aap occupan-
da ũtalia uis pmciosa ptenoit. qa de rab hieron comina. 7 de iacob patriarcha eundem
ostensũ ẽ. eqb necilla morte aliaſ q hoc remedio potuiss & euadere. nec iste ad benedicti-
onẽ pmogenit puenire. Jon u ds uerboꝫ tamũ actuũ q; nroꝫ discussor 7 iudex. sed; etiã p
posim ac destinatoris inspector ẽ. Quisiqa causa salutis eterne ac diuine ẽ explanatoris mutu.
abiino q; ut factũ iudit ut pmissũ. ta 7 sihominib durũ atq; iniquũ esse uideat. ille tam
intimã cordis inspiciens pietatẽ. nuerboꝫ sonũ s; uoñ diiudicat uoluntatis. q finis opis
& affectus ẽ siderand ẽ ppetimis. q potuer qa aut supdictũ ẽ. etiã pmaiũ iustificat.
& alii puentat assertionẽ peccatũ ppetue mortis incurrere. Adque fine etiã iacob
patriarcha respiciens. hispidã firmj corpis speiẽ obuolutione pelliũ simulare intimauit. &
istigauit. ad hoc maiorũ mat laudabilit adquieuit. Ihoebat u exhoc maiora sibi luce be-
nedictionis atq; iustitie. q simplicitatis obseruantia conferenda. Jon u dubitabat in
animj hui⁹ macula inuniatioe prime benedictionis prim abluenda. 7 uelut nubeculã qn-
dã flatu spei sci uelocit assumpta. atq; maiora sibi phane affectatis efficacia simulatione. q pulli
ingenitã uentate meritoꝫ ꝑuia ꝑferenda. G ermanus. Jon mirũ ẽ has dispen
sationes inuenerit testamento lucem iustis patras. ac non uium q; uiros scos uenabilit fuisse
mirat. cũ multa maiora eis ꝓpe ruinosa lucuisse uideamus. Sur u mirũ sit qa beat
dd fugiens saule pcutiant achi melee sacerdotis atq; dicenti. qi tu solus 7 mulus
ẽ tecũ ita respondit. rex iquid p cepit in sermone & dix nemo sciat rẽ q mandauit ei.
Illa puer i conoyri illũ 7 millũ locũ. & ne rũ si habes hic ad manũ hastã aut gladium.
qua gladiũ meũ 7 arma mea nonstuli mecũ. sermo u regis urg ebat. uel ultima cũ p
ductus ad achis regẽ gethi in sanũ fiducioſũ q; simulauit. ac mutauit os suũ coram eis. & &
collabebat manus eoꝝ. 7 impingebat in ostiũ porte defluebant q; saliue ei⁹ in barbã.
cũ etiã uteꝝ ecubinariũ q; gregib lucro fuerent. nec ullũ eis imputaret ex hac
parte peccatũ. insuper etiã immicoꝝ sanguinẽ ꝑpa manu frequent effundere.
idq; non solũ reprehensibile. uerũ etiã laudabile crederet. q; ue tiane euangelio co
uscante uidem omnimodis mitt ecta. ut sine ingenti crimine ac sacrilegio. horum

XVII

quecq̃ non posslt admitti. q̃ quẽ admodũ nec mandũ ullũ g̃ libẽ colore pio ẽrectũ
nondicã probabilit̃ s; nec uenabilit̃ aquoq̃ credimus usiurpari dicente dño. sit sermo u̇r
estẽ non non. quod habundantius est. amalo est. aplõ meadoẽ congruente. nolite men
tiri inuicẽ. Ioseph. uxor quidẽ concubinarũq; multarũ amiq̃ illa libitas instan
tiã repo⁹ fine. & multiplicatione humanę generationis expleta. non immerito
uelut munus cũ necessaria pene angelicã pfectionẽ debuit amputari. Illaq; usq; adeo
tũ xpi oportuit benedictionẽ p̃ mortalis illi uigere semenq̃ dictũ est. crescite &
multiplicamini. & replete terrã. & idcirco iustissimũ fuit. ut exilla radice fecundi
tatis humanę g̃ in sinagoga p̃ dispensationẽ ẽpis utilit̃ uigeret. anglice uirginitatis
flos oculi germinaret. ac suauem olentes ẽ crinemę fructũ in ecclã gigneret. Mendaa
tiũ enã tẽ fuisse dãpnata. tota ueteris instrumenti textus euidenter ostendit dicens. Ꝑ oes
omnis qui loquunt mendatiũ. perdes eos. Suauis est homini panis mendatii. & postea reple
bitur ore eius calculo. & ipse legislator mendatiũ in quo fugiens; tẽ demũ in ueniabiliter
uti mus usiurpatũ. cũ ea necessitas aliq̃ seu dispensatio salutaris adiuncta ẽ. obq̃ nõ debu
erit ẽ dẽpnari. quale est illud qd̃ cõmemoratis de dauid rege. cũ fugiens insectationẽ
saulis inuitã ad achimelec sacerdotẽ. non ꝓposito cuiusq̃ lucri nec studio ledendi
quẽpiã s; ut tantũ in semet ipsũ abundantissima et in sectatione saluare & mendatib⁹ uti
tur uerb⁹. quippe qui manus suas inimici regis sanguine. q̃ quẽ ad ꝺ sibi tonens tanti ẽ
tamnari noluerit dicens. ꝓpter hoc sit ds̃ ne faciat tẽ hanc dño meo xpo dñi. ut mit
tã manũ meã in eũ quia xp̃e dñi est. Sic idcirco dispensationes has q̃s obuoluntatẽ
dñi. uel ob ꝓfligurationẽ spũalũ sacramentoꝝ. uel ob q̃rundã salutẽ seos uiuos uiuentes
tanto legim⁹ exse quentes. in tantũ nos q̃: cũ necessitas coartauerit n̄ possum⁹ abdicare.
ut ne ipsos quidẽ aplos ubi consideratio alicuius utilitatis exegit abeis declinasse
cernamus. Quę paulus p̃ interp̃ differentes digestis ꝓmittit q̃ deuetere testamento ꝓ
ferre disponim⁹. post hęc cõgruenter inferem⁹. ut facili approbẽt uiros iustos & seos. tã i
nouo q̃ uetere testamento. Ihus oeconomus sibi pomã concordasse; quod chusi deilla ab
Absalon pro salute regis dauid pia simulatione dicim⁹. quę cũ tanto fallentis & cum cũ ueniens
pmã affectu. cum ira te consulentis impugnet. scripturę diuinę testimonio cõprobat.
ita dicentis dñi aũ nuntiu dissipatũ ẽ cõsiliũ achitofel. ut in ducere & dñs sup absalon ma
lũ. Nec uere ꝓhendi poterat. ia q̃d recto ꝓposito ac pio iudicio piissimus parib⁹ gerebat.
ac pullus cui pietas dõ placebat salute atq; uictoria religiosa fuerat simulatione cẽcep
tũ. Quod enã de illi femine pnunciabim⁹ facto. q̃ suscipiens illo q̃ a regẽ dã. a ꝓiecto
chusi fuerant destinati abscondit ut puteo. & expansa uelam̃ sup os eius cũ ripa nas
se torrere simulasse. transierũt mq̃ gustata paululũ aqua. atq; hoc eos signifto
ab insequentiũ manib⁹ lubauit. Qua ꝓpter respondẽ quęso n̄. q̃ si fuisset is actum si q̃ob

·xviii·

nunc sub euangelio constituunt. Similis fuisset exorta contro. uerū nā maluisset eos simili celare mō. dicentes eo dē mō tulisset gustata paululū aq. & implere illud qđ pcipit. erue eos qui ducunt ad mortē. & redime eos q̄ trahūt ne parcas. & uerba confessione latrantes pdere pempt. si. Et ullus apli nemo qđ suū ē quēt. s; qđ alter. & carnalis nō quēt q̄ sua sūt. s; q̄ alioꝝ. ac de seipso nō qro in pt. qđ mihi mle ē. s; qđ multos ut salui fiant. Si uera q̄ mea sūt querim. & nō qđ nobis utile ē pnacit uolum re tinere. & etiā i huiusmodi necessitatib; log nos necesse ē ueritatē. & ne os fieri mort alienę. Si ū ea q̄ alios salutaria sūt nris utilitatib; pponentes. aplica sanctis fecerim impio? sine dubio subeunda ē nob necessitas mūdi. & hoc circo nec integra carnalis usus ea possidere. nec ea q̄ alios. s. secdm aplicā disciplinā q̄rere potim. in huiusq; distinctiōi mę pfectionisq; comentum. paululū relaxatis. descendē utilitatib; pximoꝝ affectu. & ita cū aplō infirmis efficiam infirmi. ut lucrū possim infirmos.

XVIII. Quibus eruditus exemplis beat. q; apls iacob omisq; illius eccle primitiue pcipui principes aplos. paulū adsimulatōis figūta descendē pmbecillitate infirmantiū corrigit. eūq; purificari secdm obseruantiā legis caput radere. uota offerre cōpellunt. p̄sens illud dispendiū qđ ex hac ipocrisi gignebat. nichil reputantes. s; comēplantes pōa lucra q̄ erant exilis diuina ap̄dicatiōe pariendi. Non n tantū paulo aplō lucrū exhac euis sucrat distinctiōe collatū. q̄ celeri ei exitio omūsis gentib; detrimētū. Quod sine dubio uniuersę ē euenisse eccle. nisi illū hec utilis atq; salubris ypocrisis pdicatōi euangelicę reseruasset. Cē n necessario ac uenerabili adquiescit detrimēto. q̄n do matus ut diximus imminēte ueritatis confessione dispendiū. & utilitas quę nob de ueritate confert. pensare illa quę generanda sunt dāpna non p̄ualet. Quod tēperam ▼ tium etiā aliis uerbis beat. apls ubiq; se semp remisse refert. Illā cū dicit factus sū uobis tāq; uobis. ut uobis lucrificarē. huic qui sub lege erat quasi sub lege essem. cū ipse sub lege non esse. & eos qui sub lege erant lucrificarē. Huic qui sine lege erant tāq; sine lege esse cū sine lege dei non essem. s; in lege essem xpi ut eos qui sine lege erant lucrificarē. factus sū infirmis infirmus ut infirmos lucrificarē. omnia omib; factus sū. ut omnes saluos facerē. quid aliud ostendit quā secdm infirmitatē atq; mensurā eoꝝ qui instruebant condescendisse se semp ad affectionis rigore aliquando relaxasse. nec remisse se ad quod districtio rigida poscere uidebat. s; illuc magis p̄ posuisse quod infirmantiū utilitas exigebat. & ut hec eadē antem in adagantes singillatim aplicatū ut rursū insigna replicemus. quere aliquis quo in omib; pōna beatus apls suā pbet aptasse psonā. Vbi factus sit uobis tāq; uobis. p̄fecto ibi ubi illā sententiā intimo cor de custodiens quā galathis denunciauerat dicens. Ecce ego paulus dico uobis

uobis qui circumcidamini. xpc michil uobis prodesit. Timotheū autē circūcisione
imaginem quodā modo mouere suspicionis assumpsit. Iterum sus. Ubi factus est eis qui
sub lege erant. tāquā sub lege esset. Nempe ibi ubi iacobus. & omnes seniores ecclē dix
mant. ne milli illa uenire in mentem. non credentiū. immo xpianoz iudaizantiū
multitudo. quem ita fidē xpi recepit. ut adhuc rem cerimoniaz legaliū teneretur. Q
discrimini est hoc consilio ac persuasione succurrere dicentes. Quot sunt milia iu
daeoz qui credidert. & hi omnes emulatores sunt legis. audierunt autē de te q
discessionē docuisti omnes gentes iudeos dicens non debere eos circum
cidere filios suos. et ritibus. hoc ergo faciat quod tibi dicimus. sunt nobis uiri quatuo
or uotum habentes super se. hos assumptis sanctificare cum illis. & impende illis ut
radant capita. & scient omnes. quoniam omnia que de te audierunt falsa sunt.
sed ambulans & ipse custodiens legē. & tu pro illorum qui sub lege erant salute
illam paulus per distinctionē sententie sue calcans qua dixerat. ego enī per legē
legi mortuus sum ut deo uiuam. caput radere. purificari sedm legem. atq; in
templo mosaicorum uota offerre compellitur. Quem sed ubi pro salute eoz
qui legē domini penitus ignorabant. tanquam si ipse sine lege esset & effectus
sit. Lege m athēnēsi urbe ubi gentilium ui gebat impietas. quo usus sit p̄dicatiōis
exordio. Pretereuns inquit uidi simulacra uestra. & aram inquit erat scriptum igno
to deo. Cumq; deoz sup tertione sermonem fuisset ortus tāquam & si ipse
absq; lege esset. sub occasione profani illius tituli scdm. xpi intulit dicens. Quod
ergo ignorantes colitis. hoc ego annuncio uobis. Et post pauca uelut si dumne
legis penitus esset ignarus gentilis poete uersū ponit quam moysi aut xpi ma
luit proferre sententiā. & sicut quidā inquiens uim poetarū dixerunt. ipsius
enim & genus sumus. Cum itaq; sint eos que refutare non possent. testimonia ag
gressus ita defalsis uera confirmans. subdit dicens. Genus ergo cum simus di nō
debemus estimare auro aut argento. aut lapidibus sculpture artis & cogitatio
ne hominis diuinitatē esse simulem. Infirmus autē infirmus effectus est. cum se
cundū indulgentiam. non secundum imperiū huius qui se continere non poterant.
in ipsum regnare concessit. sine cū lacte nonesca comunibus ponans infirmita
te & timore & tremore multo apud eos fuisse se dicit. Omnia autem omnibus
factus est. ut omnes faceret saluos cum dicit. qui manducat non manducantē
non spernat. & qui non manducat manducantem non iudicet. & qui mansuetu
mo iungit uirginem suam bene facit. & qui non iungit melius facit. Et ali
bi. Quis infirmatur. & ego non infirmor. quis scandalizatur. & ego non
uror. hoc in illud ago corinthios p̄cepit adimpleuit dicens. Sine offensione estote

uideri. ⁊ grecis ⁊ ecclę xpi. sicut ⁊ ego omnia omnib placeo non querens quod mihi
le est. s; quod multis ut salui fiant. utile ⁊ sine dubio fuerat timotheū non circumci
dere. caput non radere. purificationē iudaicam non assumere. nudi pedes alia non ex
ercere. uota legalia non offerre. ⁊ seo facit hęc omnia dū illoꝝ salutī plus consulit. q
non querit quod sibi utile est. seo quod multis. Quod quam uis contemplatione dei
sit factum. tamen simulatione non caruit. Qui enim per legem xpi legi mortuus sū
erat. ut deo uiueret. ⁊ qq; illā iusticiā legis in q̄ conuersus fuerat sine querela dei mentū
fecerat ⁊ arbitrabatur. ut stercora ut lucri faceret. ea quę legis erant uero cordis affec
tu offerre non potuit. ne falsa ⁊ credi eū q̄ duerat. si in q̄ destrui hec uetera credidisset. p̄
uaricatorē me ęstimo nō inuidię q̄ ipse damnauerat. ⁊ in tantū in magistri ipsa q̄ gentē
q̄ gerens mens affectus. ut ecclīo quib oīa repenit uentus nocuisse ꝑ fluisse mirandum.
Illā doech idumeus regi sauli dauid coīa famulis conquerenti ac dicenti. nūq̄ omnib
uobis dabit filius iesse agros ⁊ uineas. ⁊ uniuersos uos faciet tribunos ⁊ centuriones. q̄m
conuersus omnis aduersū me. ⁊ non ē qui mihi renunciet. q̄d h uerū. paulo dicens. uidi
hū iesse nobe sacerdotē. q̄ consulit deū dom. et dedit ei. s; ⁊ gladiū goliath
philistei dedit ei. ꝑ q̄ uenire eradicari meruit de terra uiuentiū. ac deo di ꝑ pro
phetā. propterea ds destruet te in finē. euellet te. ⁊ emigrare te de tabernaculo tuo. ⁊
radicē tuā de terra uiuentiū. Exilla g̃ terra huic p̄dicio ueritatis ꝑ petua eradicatione
euellit. in qua trabi mentis ꝑ mendacio cū sua cognatione plantat. sicut etiā samson
illū diu occultatā mendacio ueritatē impie coniugi pniciosissime podisse reminisci
mini. cui propterea deceptionē intulit ueritas. inconsultissime pene facta q̄ illuminā
tum. phicū custodire neglexit. habeat q̄ dormitanti sinu tuo custodi claustra orbium.

xx Et ut exempla q̄ dā dentis q; inuitabilib. ac pene coniuentis necessitatib pferam. q̄s
q̄ntā libet obseruantia nūq̄ ita possumus p̄cauere. ut nō ut inuiti. tuolentes ieos coga
mur incurrere. ⁊ qo quę sō faciendū ē cū refectionē p̄stimare disponentib nob. ut nūq̄
fecerim. ad uesp̄ū si aduentus p̄uenerit. celandū ne ieiunii ꝑ uerit. ꝑ parsimonię
cregenda. an ueritatis p̄fessioē paenda. sicela mendacio sanus faciam. impio q̄ dicē
do ac sanis hominib ieiunans. s; patri tuo q̄ē in abscondito. ⁊ ut nō desciat simulatio tua
q̄ faciat de retributua p̄fecto mihi. simulatē ęmulemur p̄ alam euangelica nos sermo
nia uere p̄cellit. amen dico uob. receperunt mercedē suā. q̄si oblatū afferē q̄ p̄ pocu
lum cum definicione remuneret absolutū. acceptorum se esse denegans. quod
ille gaudens ⁊ aduentu eius supplicitet ut sumatur exoret. ⁊ rectum ne
est ut fratri ad genua prouoluto interā q; prostrato. qui non nisi
huius offensis officiis uiscera caritatis expleturum esse creauit. etiam cum labo
re suo parcat. an in sermonis sui arq; propositi pernacia perseueret.

⁊ apud achimelech

In illo q̄dē supiore exēplo dubiū ut credim⁹ nō ē. quin expediat absconditā ēminentiā nr̄ām pot⁹ quā pcunctanti pdicat sup huicemodi causis no⁹q; facere⁹ᵐ ineuitabile ēe mdaciū. In scō aut̄ nulla nob incūbit necessitas mentiendi. p mūq; possum⁹ ea que fratrū ministerio porriguntur narre nuere. ut nullo nos definitionis uti uinculo colligem⁹. Deinde qd semel renuentes possum⁹ mimo biē tenere sententiā. Resp̄ q̄ irrationabile sit hui⁹ pfessionis primatia. b as definitiones illoz monastiōz ēe nō dubiū est. in q̄b⁹ renuntiationis uīe ut dictū rudimenta formata sr̄or̄ū principes firmā refectionis suas assolēt ponere uoluntatē. et obstinatissime id qd semel mente cepīt exequunt. Certum seniores nr̄i quoz fidei aplicarū signa uirtutū testimoniū reddiderūt. quiq; uniūsa iudicio pot⁹ ac discretiōe spūs q̄m rigida animi obstinatiōe gesserūt. ne q̄ alienis īfirmitatib⁹ adq̄ escerēt multo ubiore fruct⁹ quā eo q̄ in suis definitiōib⁹ pdurarēt capē censuerūt. et sublimiores ēsq; pnuntiauerūt ēe uirtutis. ē rege pot⁹ ēminentiā. necessario hoc ut dictū ē humiliq; mdatio. q̄m patefacēre supbo ueritatis indicio. Im abb piam on ēminentiā celare maluerūt. Deiq; abbas piam on post xp̄i nāl anno⁹ oblatā sibi aq̄ dā fr̄e uuā ac uinū absq; hesitatiōe suscipiens. ē festi ea que īgesta fuerāt ēt consuetudinē degustare. quā ignorāt cuncti ēminentie maluit ppalare uirtutē. Nā si illud ēsiderare uelim⁹ qd seniores nr̄os in cunctanter fecisse meminim⁹ q̄ mirabilia uirtutū suarū t ppositū actus q̄s necesse erat ad īstructionē iuniorū i collatione pferri sub alioz solebāt colorare psonis. quid aliud possum⁹ quā aptū sup his iudicare mdatiū. Atq; utinā nos quoq; dignū aliquid habem⁹ qd adiciendā fidē ppon iuniorib⁹ posset. pfecto minime uererem⁹ huicemodi illoz figmenta sectari. Recti⁹ enī ē sub talis figure colore mentiri. q̄m p obseruantia irrationabilis isti⁹ ueritati. aut ea q̄ audientes edificare poterāt in grua taciturnitate ēregere. aut si extranea psona ueracit̄ pferant. iactantiā noxiq; uanitatis enarrare. Ad qd etiā no⁹ magisterio suo doctor gentiū euidenter īstruit. q̄ reuelationū suarū magnitudinē exaltari⁹ maluit psona pferre dicēs. Scio hominē i xp̄o siue ī corpore siue ex ī corp⁹ nescio dē scit. raptū usq; ad tertiū celū. et scio huiⁿodi hominē q̄ rapt̄ ī paradisū. et audiuit ineffabilia uerba. c q̄ nec licet hōi loq̄. Lectum scripturarū de ēmutari definitiōib⁹? Impossibile nobis ēē breuit̄ uniūsa percurrere. Quis etenī enumārare sufficiat oēs pp emodū patriarchas scōs q; innumerabiles alios puriq; tutamine. alios p benedictionis desiderio. alios palcui⁹ occultatiōe misteriū. alios p zelo dī. alios p examinatiōe ueritatis patrocinium ut ita dixerim assūpsisse mdatū. Que sic enumārari cuncta n

posſūt. ita p̄mittit penit⁹ uniūſa ñ debent. ñā beatū ioſeph pietaſ cōpulit ut falſū frīb⁹ crīm etiā cū obtēratiōe regiꝫ ſaluti⁹ ī pingēt dicēſ. Exploratores eſtis. ī firmiora t̄rꝫ uenistis iſpicēꝫ. t̄ira. Mittite iq̄t ex uīris unū. t adducite frēm uīm huc. uos aū custodiemini hic. uſq; dū manifesta fiāt ūba uīra An uerū dicatis an ñ. ſin aū p̄ſalutē pharaonis exploratores eſtis. Si ꝛt ñ eos hoc miſericordi mdatio trusſet. nec patrē frēmq; reuisere. nec eos ītanti iopiꝫ piculi alere. nec ēſcientiā p̄ tremo fratrū arcatu uenditoiſ ſuꝫ expurgare potuiſſe. ñ g tā reprehensibile fuit metū frīb⁹ incuſſiſſe mdatio. quā ſcēm atq; laudabile occasiōe ficti piculi inimicos ac uenditores suos ad ſalutarē pēnitentiā cōpuliſſe. Deiq; cū gūiſſimꝫ īſimulatioīs urgerent ītuidia. ī illo qđ falſo obiciebāt. ſed anteriorīs crimi niſ ēſcientia frangebant dicentes ad inuicē. merito hec patim qꝫ peccauim⁹ īfrēm nrm. qđeſperim⁹ tribulatiōem aīe ei⁹ cū rogare nos t ñ audirem⁹ eū. ꝓpt hoc uenit nob oīs tribulatio hec. Quꝫ qđē ēfeſſio ñ ſolū apud frēm īquē ipia crudelitate peccauerāt. uerū etiā humilitate ſalubrima tantū eoꝫ facin⁹. ut credim⁹ expiauit. Quid ſalemon q̄ pceptū adō ſapientiꝫ donū ī p̄mo iudi cio ſuo ñ niſi aſſūptiōe mdatii declarauit. ñā ut ueritatē quē mulieris m datio tegebāt exculperē. etiā ipſe mdatii utiq; aſtutiſſime excogitati uſurpauit auriliū dicēſ. Afferte m gladiū. t diuidite īfantē uiuū ī duas partes. t date dimidiā partē uni. t dimidiā partē alti. Quꝫ ſimulatio crude litatis cū ueꝫ mat⁹ uiſcera p̄mouiſſet. ab ea aū quē mat ñ erat laudaret. tē demū ſagaciſſimo ueritatis iudicio illā ſententiā p̄mulgaū. q̄m nemo adō ſpiritā ēe ñ credidit. date īquiens huic īfantē uiuū ut ñ occidat. hec ē mat eius. Vnde nec debe nec poſſe nos uniūſa cōplere. quꝫ ut cū q̄ete animi. ut cū eo motiōe decernim⁹. etiā aliis ſcripturarū teſtimoniis copioſi⁹ edoceā. qb⁹ ut ui ros ſcos. ut anglos t ipſū oīpotentē dm eaq; definierāt freq̄nt legim⁹ īmutaſſe. ñā beat⁹ dauid cū iuris iurandi definitiōe decreū dicēſ. hec faciat ds inimicis dauid t hec addat. ſi reliq̄o de oīb⁹ quē p̄tinēt ad nabal uſq; mane mingentē ad parietē. t cōtinuo ītrcedente abigail uxore ei⁹ ac peodē ſupplicante re mittit minas. mollit ſententiā. t mai⁹ uult tnſgreſſor p̄positi iudicari. quā ſacrām̄ti ſui fidē cū crudelitati exſecutiōe ſeruare dicēſ. Viuit dns n cito ue niſſet ī occurſū m. ñ remanſiſſet nabal uſq; ad lucē matutinā mingēs ad pari etē. Cui⁹ ſic illā p̄cipitis ſacrām̄ti facilitatē q̄ de p̄batē mtis cōmotiōe deſcen derat. neq; quā imitandā ēe cenſem⁹. ita remiſſionē atq; emdationē ſtatuti ſectandā ēe decernim⁹. Electioīs uas corinthius ſcribens ſ reditū ſuū abſoluta de finitiōe p̄mittit dicens. Veniā aū aduos cū macedoniā p̄trānſiero. macedoniā tt p̄trānſibo. apd uos aū manebo. ut etiā hiemabo. ut uos me deducatis q̄cūq; iero;

Nolo ꝙ uob̄ i trāsitu uidē. spo ꝙ me aliq̄nto tēpore mañe apd̄ uos. Cui⁹ rei etiā
ī sedā ꝓpla meminit ita. ⁊ hac cōfidentia uolui p̄us uenire ad uos ut sc̄dam
gr̄am haberetis. ⁊ p uos transirē ī macedoniā. ⁊ iīm a macedonia uenire
ad uos. ⁊ uob̄ deduci ī iudeā. Sed supueniente salubriore cōsilio. neq̄q̄m se
id qd̄ pmiserat exsecutū euidentissime cōfitet̄. Cū h̄ in q̄t uoluisse. nūquid
leuitate usus sū. aut q̄ cogito sc̄dm carnē cogito ut sit ap̄ me. est. ⁊ nō. de eiq;
cur maluerit definitionē sui p̄ire sermonis quā aduentu suo onerosā
discipulis ī ferre tristiciam. etiā cū sacrām̄ti obtestatiōe declarat. Ego aū
testē dm̄ īuoco in aiam meā qd̄ parcēs uob̄ ueni ult̄ corinthū. Statui hoc ipse
apud me. ne iterū ī tristicia uenirē ad uos. Cū ītūros se domū loht sodomis
angli denegassēt. dicentē ad eū nō ītrabim⁹ sed ī platea manebim⁹. ē continuo ei⁹
pcib⁹ ēpellunt̄ statutū mutare sermonē. sic̄ scriptā subiungit. ⁊ coegit eos
loht. ⁊ deūterūt ad eū. ꝙ utiq; si diūsuros ad eū ēe se nouerāt. mutantis pe
ticionē simulatoria excusatiōe renuerēt. sin aū ueracit̄ excusabāt euiden
ter ī mutasse sententiā cōpbant̄. ꝙ utiq; nō ob aliā credim⁹ causā spm sc̄m
sacris uoluminib⁹ ī diuisse. nō ut istis erudiam̄ exēplis. ī definitiōib⁹ nr̄is nō p
uacit̄ pmanere. sed eas arbitrio nr̄o debē subicē. ⁊ ita iudiciū nr̄m ab oī
legis uinculo lib̄um cōseruare. ut p̄ptū sit ad seq̄ndū. q cūq; uocauerit salubre
cōsiliū. nō differat aut recuset ad id qd̄ utili⁹ discretio salutaris īuenerit absq;
ulla cunctatione ītrire. Et ut ad sublimiora adhuc ascendam⁹ exēpla. re
cūbentē ī lecto regē ezechiā q̄uis; egritudine laborantē. et p̄sona dī esaias
pfeta adorsus ÷ dicēs. Hec dic̄ dn̄s. Dispone domui tuę. q moriēris tu et nō uiues.
Et conuertit ī q̄t ezechias faciē suā ad parietē. ⁊ oauit ad dn̄m et dixit. Obsecro dne
memto queso quom̄ ābulauerī cor̄ate ī ueritate ī corde pfecto. ⁊ qd̄ bonū ÷ in
oculis tuis fecerī. ⁊ fleuit ezechias fletu magno. Postquę rursus dr̄ ad eundē. Reū
te ⁊ dic ezechie regi iuda dicēs. Hec dic̄ dn̄s ds̄ dd̄ patris tui. audiui oratiōem tuā. uidi
lacrimā tuā. ⁊ ecce adiciā sup dies tuos. xv. annos. ⁊ de manu regis assirioꝝ liberabo
te. ⁊ ciuitatē hāc pregā. ppt̄ me. ⁊ ppt̄ dd̄ seruū meū. Ad euidentia hoc testimo
nio quo misc̄dię ac pietatis intuitu mai⁹ uult dn̄s suū cassare sermonē. ⁊ ad p̄fti
tutę mortis tēminos. xv. annos uitā pcantis extendē. quā p̄ mobilitatē de
creti sui ꝛexorabilis⁹ inueniri. Similit̄ etiā loq̄t̄ ad ninuetā censura diuina
Adhuc triduū ⁊ ninsiue subuertet̄. morq; pēnitentia eoꝝ ieiuniisq; mollit⁹ tā
minax ⁊ abrupta sententia ad partē misc̄dię p̄na pietate deflectit̄. Quod
siq̄s uelit p̄scīū cōuersiōis eoꝝ subuersionē ciuitatis adhoc ei⁹ dn̄m asserat cōminatū
ut eos ad salutarē pēnitentiā puocarę. cōsequens est. ut hi qui fratribus p
sunt absq; reprehensiōe mendatii. his qui īdigēt emendari aliq̄ etiā districti

ora q̄m facturi sunt si op̄ fuerit cōminent̄. Sin aũ dixerit dñm seuerā illā
sententiā suā pēnitentię eor̄ ēsideratiōe reuocasse. secm illud qd̄ p ezechi
helē ait. Si dixero ipio morte morieris. 7 egit penitentiā a peccato suo
fecitq; iudiciū 7 iustitiā. uita uiuet. nō morietʒ quib̄ docem̄ erēplis. nō
debe nos obstinate in nr̄is definitiōib̄ p durare. sed cōminatiōem ex necessita
te ppositā clemti miseratiōe mollire. Idne solis specialit̄ minuit is credere
ret̄ dñs pstitisse. etiā geālit̄ erga oēs eadē se facturū p ieremiā perpetuo
prestat̄. 7 cū necesse fuerit iuncta nt̄ suā se sententiā muraturū p nr̄is meri
tis repmittit dicēs. repente loq̄r aduersus gentē 7 aduersus regnū. ut e
uellā 7 destruā 7 dispdā illud. si penitentiā egit gens illa a malo. qd̄ loquut̄
sū adūsus eā. agā 7 ego pēnitentiā sup malū qd̄ cogitaui ut facem ei. nō subito
loq̄r de gente 7 regno ut ędificē 7 plantē illud. si fecit malū in oculis meis. ut nō
audiat uocē meā. pēnitentiā agā sup bonū qd̄ locut̄ sū ut facē ei. Ad ezechiel
aīr. q̄q; Noli subthere ūbū. si forte audiat. 7 cūtat̄ uniq̄sq; uia sua mala. 7 peniteb
me mali qd̄ cogitaui facē ei. ppt̄ malicia studioꝝ eor̄. Quib̄ testim oīus decla
ratur nō oportē ut ptinacit̄ in nr̄is definitiōib̄ heream. sed ratiōe eā ac iudicio
tēperanda sēpq; plegenda ac pferenda ēe meliora. 7 ad illā que utiliora dis
dicata fuerit parte sine cunctatiōe aliq̄ transeundū. Illud etiā p oīb̄ mesti
mabilis illa censura nos instruit. qd̄ cū sit ei ante ortū uni cuiq; p cognit̄ fini
ta ordine ac ratiōe cōmuni 7 humanis q̄dām oīa dispensat affectib̄. ut nō
potentialit̄. nec secm pscientię sue. ineffabilē noticiā. sed secm pscientē homi
nū actus uniuersa diiudicās. ut respuat unūquēq; 7 adūhat. 7 infundat cor
die suā grām. 7 aūtat. Id ita ēe etiā illa saulis manifestā electio. cui utiq; cū ui
tupabilē finē pscientia dī ignorare nō posset. de tot milib̄ israhelis elegit eū
unctū in regē pscientis in illo meritā uitę remunerās. nō peccatū futę puaricati
onis intendēs. ita. ut postquā repb̄ factus est. uelut penitudinē gerēs electiōis sue
dās. humanis q̄dām de codē uocib̄ atq; affectib̄ equerat̄ dicēs. penitet me qd̄ ēsti
tuerim saul regē quia dereliquit me. 7 uerba mea ope nō impleuit. & iceru.
Veruntam̄ lugebat samuhel saul. q̄m dñm penitebat. qd̄ ēstituisset regē saul sup isr. Deiq; hoc
quo ope fuerat ersecut̄. postea etiā p ezechielē pphetā dñs prestat̄. cū oīb̄ sche
minib̄ cotidiano gesturū ēe iudicio. 7 etiā si dixero iquiēs iusto qd̄ uita uiuat. 7 ē
fisus in iustitia sua fecit iniq̄tatē. oēs iusticię ei⁹ obliuiōi tradent̄. 7 in iniq̄tate q̄m opat̄
est. in ipsa morietʒ sin aũ dixero impio morte morieris. 7 egerit penitentiā a pecca
to suo. fecitq; iudiciū 7 iustitię. pignꝰ destituerit. rapināq; reddiderit. in mandatis uitę ā
bulauerit. nec fecit q̄q̄m iniustū uita uiuet. 7 nō morietʒ. oīa peccata ei⁹ q̄ peccauit.
nō iputabunt̄ ei. Deiq; cū ab illo plo quē ex oīb̄ gentibus dñs ds adoptauit

ppr subitā utuli puaricatione misedie sue auertisset aspectū. ītueniēs peo legis
lator exclamat. Obsecro dne peccaū plūs iste. peccatū magnū. fecūt sibi dos au
reos. ne si remittis peccatū illoꝝ remitte. sin aū alias dele me de libro que
scripsisti, cui respondit dns, siqs iquit peccauit coram me delebo eū de libro
meo. Dauid qq cū de iuda 7 psecutoribus xpi, pphetico spū quereret. delcant mqt
de libro uiuentiū. 7 qui merebant ad penitentiā salutarē pceatu tanti cri
minis puenire subiungit. 7 cū iustis non scribant. Deiq; ipso iuda uis pphe
tice maledictioni euidenter ipleta. Tā expleto pdicionis crimine suspen
dio se necauit. ne, p illā delectionē nominis sui cū iustis scribi mereret icelo. H g eā abigendū. etiā iude nom illo tpore q electo
xpo apostolat sortit enom. ī libro uiuentiū fuisse escriptū. ac parit eū audisse
cū ceteris. nolite gaudere q demonia uob subiciunt. gaudete aū q noia ura scrip
ta sē icelis. Sq filargiri[a] pste corrupt de ascriptione celesti ad irena de
lect. cōpetent de eo ac [illegible] de similib ei dr. pppham. Dne oes qte dereliqr ēt.
recedente ate ītra scriben[illegible] t. q dereliqrt uenā agrū uiuent dnm, 7 alibi, ītesti
lio plūmei ñ erit. ī scrip[illegible]tura dom isrl ñ scribent. 7 trā isrl ñ igredient.
ii vi Sci uiri primace ac duri ee [illegible]ñ possint. Nec utilitas illi pcepti ē silenda. qd et
sistigante ira t qlibe alia[illegible] passione sacm to nō aliq uinxerim. qd anemine q
demonachoꝝ fieri penit[illegible] debet. utriq; tam rei causa integro mtis e pensan
da iudicio. 7 cōparanda ÷ [illegible]ulla res quā studuim hinc adquā tnsire cōpelli
m. atq; ad eā sine cuncta[illegible]tione ē tnseundū. que supueniente sanior re cta
ta iustior fuerit iudicata. Recti enī ē nrm nos pīre sermonē. quā rei salubri
oris ac pie subire iacturā. Deiq; nūqm rationabile ac pbato uiro duros aut ītreuo
cabiles ī huim modi definitionib fuisse reminiscim. si uel cgrā calore solis ita eo ratione
mollitos 7 ītcedente salubriore ē silio melioꝝ partiū sine hesitatione cessisse.
quos cūq; aū uidim definitionib suis primacit īherere. irrationabiles sēp pbaui
m. ac discretionis erpte. Interrogatio. de eoq dr. iurauit & statuit. Quantū ad hāc
ii vii punct ratione que euidenter copiose q; digesta ÷ nichil oportæ monachū defi
nire ne aut puaricatoꝝ sit aut primax, et ubi illud psalmiste postponim eloqū.
iurauit 7 statuit custē. iudt. iust tue. quid ÷ enī aliud iurare. 7 statuere. quā de
finita īmobilit custodire. Non ñ de principalib mandati sine qb ñ potest nra
sal ōio subsistere. ista decnim. sed de his que sine piculo stat nrit relaxare pos
sum. tenere. ut puta de ī remisso rigore ieiunii. deuino siue oleo ppetua
abstinentia. de pgressu cellule penit combendo. de lectionis seu meditationis
icessabili iugitate. que sine iactura pfessionis ac ppositi nri exerceri cū libu
erit possunt. 7 cū necesse fuerit īrephensibilit pmitti. Ceterum sup obser

uantia illoꝝ principaliū mandatoꝝ ẽ ſtantiſſime definiendū ẽ. ac phiſ etiã morſ
ſineceſſe fuerit ñ uitanda. ꝓ q̃b⁹ eſt īmobilit dicendū iuraui & ſtatui. Quod fieri
debæ ꝓ cuſtodia caritatiſ ꝓq̃ ſpernenda ſẽ uniũſa ne bonũ tñ q̃llitatiſ illi⁹ pfec
tioq; maculẽt. ſimilit iurandũ ẽ ꝓ caſtimonię puritate. nec aliud facẽ nos opor
tet ꝓ fide. ꝓ ſobrietate atq; iuſticia. quę oĩa īdemutabili ꝑſeuantia ſẽ tenenda.
tã q̃b⁹ paululũ receſſiſſe dãpnabile ẽ. de illiſũ corporalib⁹ exercicijs. quę admo
dicũ dicũ tum ee utilia ita ẽ ut dirim⁹ ſtatuendũ. ut ſiqua ſupueñit certioꝝ pieta
tiſ occaſio. quę illaꝰ ſuadeat relaxari. nulla ſup hiſ lege teneam⁹. ſed ꝓmiſſiſſe⁹
ad utiliora libẽ tñ ſeam⁹. Illiſ enĩ corporalib⁹ exercicijs ſꝰ ꝑ tẽpora relinq̃nt pe
riculũ ñ ẽ. ab hiſũ t admoñtũ declinaſſe mortiferũ ẽ. Reſponſio de īmobili
xxviii diſſimiõe. 7 reſcindenda diffiñ. Hæc q̃q; ſimili cautiõe curandũ ÷ ut ſiqꝭ forſi
tan ſermo quẽ ee uultiſ occultũ de uro fuerit ore ꝓlapſus. nulla occultatiõiſ ꝑ
cepta ſollicitent audientẽ. Magiſ enĩ latebit ſi [redacted] neglgent atq; ſimplicit
tranſeat. q̃ ñ tantũ q̃libæ fratrũ ſup diuulga[redacted]tiõe ei⁹ impugnatiõe toꝝq̃
bit. exiſtimãſ rẽ uilẽ aliq̃ tñſitoria ẽfabulati[redacted]one plata. 7 quę ex hoc ipſo
ſit leuior. q̃ cautiſſimo ſilentio ꝑcepto ſenſi[redacted]b⁹ audientiſ cõmdata ñ fu
erit. Nã ſi etiã fidẽ ei⁹ aliq̃ ſacmẽtoꝝ obteſtatio[redacted]ne deuitareꝰ. eici⁹ illud ꝓ
dendũ ẽe ñ ãbigaſ. Maior enĩ adũſuſ ipſũ uiſ[redacted]diabolicę ĩpugnatiõiſ ſurg
get. ut 7 te meſtificet denudet. 7 illũ tñſgr[redacted]eſſorẽ q̃ntoci⁹ ſui faciat ſa
xxviii cramti. Quẽ admodũ debeãt celanda cõmitta[redacted]Et ideirco nichil debet
abrupte monach⁹ ſup hiſ dũtaxat que ad cor[redacted]porale exercitatiõeſ ptinẽt
definire. neadũſariũ ab impugnatiõe eoꝝ quę uelut ſub legiſ obſeruatiõe cuſto
dit magiſ ĩcitãſ eici⁹ ea uiolare cogat. Pfigẽſ ſiq̃dẽ ſibi legẽ. unꝰquiſq; ſublibta
tiſ gra ẽſtitut⁹ pniciosa ſemetipſũ obligat ſeruitute. ut eaquę licito ĩmo etiã
laudabilit cũ graꝝ actiõe ꝑſumere potuiſſet. ſi neceſſitaſ forte cõpulerit
uelut tñſgreſſor ꝓcipe cõpellat cũ ꝑuaricatione peccati. vbi ñ ẽ lex. nec ꝑua
xxx ricatio Nichil ſup hiſ quę ad uſũ cõmuniſ utę attinẽt definiendũ. Hæc
beatiſſimi ioſeph iſtitutiõe atq; doctrina uelut diuino oraculo ẽfirmatꝰ. i
egipto reſidẽ maluim⁹. d⁹ licæ parũ deinceps de nra ẽem⁹ ꝓmiſſiõe ſolliciꝰ
ti. tm expleto. vii. annoꝝ numo ſponſionẽ nram g tantẽ ĩpleuim⁹. Excur
reteſ nãq; ad cenobiũ nrm illo iã tẽpore q̃ de impetrando ad heremũ redi
tu fiduciã gerebam⁹ ꝓmũ ſenioribꝰ nriſ honorẽ debitũ ſoluim⁹. deinde ani
miſ eoꝝ q̃ ꝓ caritatiſ ardore creberrimiſ litterarũ nrarũ ſatiſfactiõibuſne
q̃quã fuerãt delinita ꝑſtinã redintegruim⁹ caritatẽ. tandẽq; ad plenũ acu
leo nrę ſponſionis auulſo. his quoq; cũ gaudio ꝓſequentib⁹ adſeiothica ſolu
tudinis ſecreta remeauim⁹. Hãc nob oſci fris illuſtriũ patrũ ſcientiã atq;

doctrinā. nr̄a ut potuit elucubrauit ī scientia. quā etiā si icult⁹ forsitan sermo
ēfudit. post⁹ quā digessit queso ne laudē ī signiū uiroꝝ reprehensio nr̄ę rusticita
tis euacuet. Tuer⁹ siq̄ dē nob ī cōspectu nr̄i iudicis uisū ē doctrinę. hui⁹ magnifi
centiā. t icultis sermonib⁹ pdē q̄m silere. q̄ppe cū et pfectui lectoris si sublimi
tatē sensuū cōtēplet. hoc qd̄ impicia nr̄i sermonis offendit obēē n̄ possit. 7 ma
ior sit nob utilitatis cura q̄m laudis. Neq; enī h qd̄ scōꝝ uiroꝝ dicta descrip
si plenū piculi 7 egenū laudis ēē n̄ nouerā. sed prudens ut dr̄. laq̄o pedē
indidi. Nec me īdubitato discrimini sub īcerta spe alieni pfectus cōdere
recusaui. monens oēs adq̄rū man⁹ op⁹cula ista puenerint. ut q̄cq̄t placue
rit ī eis patrū. nr̄m ů sciant ēē qd̄ displicet. omēs quib⁹ amabilis ē 7 uita 7 doc
trina scōꝝ. Expl. Incip cap collationis piamun abb. Quē admodū dioleho
uentes ab abbate piamun fuerim⁹ recepti. ii Verba abbatis piamun. q̄m
rudes monachi exēplo senioꝝ debeāt erudiri. iii Quod iuniores seniorū dis
cutere pceptā n̄ debeant. iiii De tr̄b⁹ genib⁹ monachoꝝ que ī tra egiptū sē.
v quib⁹ auctorib⁹ cenobitarū sit īstituta pfessio vi De anachoritarū ordine
atq; pncipio vii De sarabaitarū pncipio 7 cōuersatiōe viii De q̄rto genē mo
nachoꝝ viiii Errogatio q̄d ītulit īt cenobiū 7 monasteriū. x. Responsio
xi De humilitate uera 7 q̄m falsā cui⁹dā humilitatē pdiderit abbas serapion
xii Errogatio quē admodū uera patientia possit acq̄ri. xiii Responsio. xiiii De
exēplo patientię cui⁹dā religiosę femine. xv De exēplo patientię abba
tis pafnutii. xvi De pfectiōe pacientię. xvii De inuidię malo. Expl cap
Incip pfatio collōis abbōis piamun de tr̄b⁹ generib⁹ monachoꝝ. Tribus beatiss-

imis uiuante gr̄a xp̄i. x. collationib⁹ patrū que exigen
mis epis helladio ac leontio utcūq; digestę sē. vu. aliaꝝ beato
epo honorato. scō q̄q; famulo xp̄i eucherio dedicaui. Iocidē
7 nē uob oscī fr̄r. Iuueniane. menerue. Leonti. Theodore. ere
didi deputandas. Posteriꝰ siq̄ dē uir̄m. illā cenobioꝝ scām.
atq; egregiā disciplinā in puincis gallicanis antiq̄rū ur
batum districtiōe fundauit. certi ů n̄ solū cenobialē pmissionē appme
monachos expetēte. uerū etiā anachoreticā sitire sublimitatē. uir̄s insti
tutionib⁹ puocatis. Eaq; coll istę disputatiōe sūmoꝝ patrū cōtexere sē. 7 ita
iōib⁹ tēperatę ut utriq; pfessioni q̄n solū occiduas regiones. uerū etiā insulas
maximis fratrū cātus fecerit florere cōuenit. id: ut n̄ solū hi q̄ adhuc īegre
gatiōe laudabili subiectiōe p durant. sed etiā illi q̄ haut longe a uir̄s ceno
bus secedentes anachoritarū sectari gestiunt disciplinā. p cōditione loco-
ac statꝰ sui m̄sura plenī instruant. qb⁹ hoc pcipuū cōtulit pcedens uir̄ labo

rus industria aut parari ita atq; in his dē exercicus deprehensi. facili⁹ p̄cepta
seniorū atq; institutā suscipiāt. ipsos q̄q; in cellulas suas auctores collatio
nū. cū ipsis collationū uolumina recipientes. et cotidianis q̄dāmodo
oū et interrogationib⁹ ac responsionib⁹ colloquentes. n̄ p̄pis adinuentionib⁹
arcuā ista. et incognitā ferme in hac regione appetant uitā. sed periculosā
etiā illic ubi ita tritissimi calles. innumera p̄cedentiū exēpla n̄ desint.
anachoreseos disciplinā illoꝝ potiꝰ p̄ceptis capere ēt uescant. Quis in his tantis q̄ti
cio et longe expientie instruxit industria. Expt p̄fatio. Iuxtaq; digessimus cū ex
ost ēspectū tu illoꝝ senū quoꝝ collatione scō fre nro eucherio ōpellente
am ulteriore egipti partes in q⁹ ampliorq; pfectio scōꝝ nam⁹ exsiste
bat maiori flagitia desiderare⁹ erpete. ad uicū nom̄ ÷ diolch⁹ un
ge. vii. mil flumini⁹ ostiis imminente. n̄ ita inerus necessitate. quā de
sideriō scōꝝ illic cōmorantiū cōpellente puenim⁹. Cū ++ cupidissimi ueli
incatore⁹ plurima illic celebrima q; cenobia ab antiq⁹ audissem⁹ patū in
stituta. et cunuo q̄si nauigatione iquisitionis incerte spe maioris lucri psua
dente suscepim⁹. Vbi cū diutissime fluctuante⁹ ad illos uirtutū sublimita
te ēspicuos monte undiq; curiosos oculos tenderem⁹. ab bate piamū oiū
anachoritarū illic habitantiū seniore eorū deq; pbrim⁹. uelut sublimissimā
q̄n dā pharū pulcre cūspectantiū intuitu sum⁹. huc et++ sic euglica illa ciuita
excelsi montis ut rice ōstruit. nro pene refulsit aspectu. Cui⁹ uirtute atq;
miracula. quoꝝ pe⁹ etiā sub ēspectu nro diuina gra tanta monstrū. mutat. et red
dente pfecta sē. net ppositi nri forma t modū hui⁹ uoluminis excedam⁹. p̄
mittenda credidim⁹. n̄ ++ de mirabilib⁹ dixe. sed de instituta studiuq; scōꝝ quedā q̄
reminisci possibile ē. no⁹ spopondim⁹ memorie tradituro⁹. ut necessaria tantū pfec
te uite instructioem. n̄ inutile absq; ulla meditatioe uicioꝝ ac supuacuā admira
one legentib⁹ pberem⁹. Cū itaq; beat⁹ piamun sūma no⁹ gtulatione suscepto hu
manitate etiā egrua refecisset. intelligē⁹ no⁹ n̄ erde ee regionis. pmū unde et cur egiptū
petissem⁹ sollicite peuestat⁹. ac de cenobio sirie ob desiderū pfectionis no illo adue
nisse cognoscē⁹ ita exorsus e. Quisq; hoīnū ofitin cui⁹ libet artis pricia assequi ecu
piscit. n̄ oi cura atq; uigilantia ei se q̄m nosse desidat discipline studiis man
cipauit. ac pfectissime quisq; opifici ipsius scientie magistroꝝ p̄cepta atq;
instituta seruauit. frustra ianib⁹ uotis eoꝝ similitudine eroptat attingē. q̄ru
cura atq; industria dignū est emulari. Iouum++ n̄ nullos ita ad hec loca de uaris
regionib⁹ aduenisse. ut cognoscendi tantū mō gra fratrū monasteria circuiret
n̄ uita regulas ob q̄s huc cōuenerit atq; instituta suscipe⁹. ac recedente
in cellulas conarent. exq; usu t̄ditione p̄cepta opib⁹ erpiri q̄ more suo ac studia-

atq; colloquiū

q̄b⁹ ibuti fuer⁹ recentant⁹ē. ut ei exp̄bri aī nulli⁹ solet. ñ pfect⁹ sui gr̄a sp̄uand⁹ eg̃stari
necessitate ecclesiaq; puincia⁹ ōmutasse. ñ solū ꝓ nichil eruditiōis aeq̄rere. sed ne diuti⁹
q̄dē ihis partib⁹ ēmorari ꝓmanet, animū obstinatione potuer⁹. cū ꝓ nec ieiunio⁹ morē neq; psal
mo⁹ ordinē nec ipso⁹ deniq; ī dumtax⁹ habitū ꝓmutasset⁹. q̄d aliud īhac regione
sectari. q̄m sola uict⁹ sui ēpendia crederent. Cui obrē si uo⁹ q̄ mad̄m credim⁹ dī causa-
ademulationē nī⁹ agnitionis adq̄rit. oīb⁹ instar tutiq̄b⁹ illic p̄mordia uīa p̄uenta sē
penit⁹ abdicatis. q̄ eūq; seniore⁹ nr̄o⁹ age t tē uiditis sūma humilitate sectamini. neq;
uo⁹ moueat aut ab imitatiōe diūtat ac rō thab⁹. etiā si uob⁹ ad p̄sens alicui⁹ rei ut facti ratio-
t causa ñ liq̄at. qi eo⁹ q̄ bene de cunctis ac sīplicit̄ sentiunt. ꝛ uniūsa q̄ seniorib⁹ ēdi ge
riue p̄sp̄erint⁹ fidelit̄ imitari magis quā discute studēt. ꝓ opis exp̄ientiā etiā scientiā
rerū oīū subsequt̄. Ceīm nūq̄m rationē ūitati ītbit. q̄squis adiscussiōē cepit eruditi.
quidē eū īimic⁹ suo potiꝰ q̄m patrū iudicio ōfidentē facile īd usq; ꝓpellet. ut etiā
illaq̄ maxime utilia atq; salubrima sē supflua uidēt. ac noxia. Atq; ita p̄ sūptiōi
ei callid⁹ hostis illudet. ut irrationabilib⁹ sui⁹ definitiōib⁹ suis ꝓtinacit̄ īherendo. hi so
lū⁹ sibi sēm ēe p̄suadeat. q̄ rectū atq; iustissimū sue tantū obstinatiōis errore censue
rit. Cui obrē ordo atq; p̄nciū pfessiōis nr̄e. quē admodū tande descendit. ꝓmū de
bet⁹ agnoscē. Tē ꝓ potit q̄ desidat⁹ artis efficaci⁹ assēq̄ disciplinā. ꝛ ad exercendā
eā ardenti⁹ īcitari. cū auctor⁹ ac fundat⁹ eiꝰ agnouit dignitatē. Triasē Egipto
genā monachoꝝ. quoꝝ duo sūt optima. Ceiū tepidū. atq; ōimodis euitandū. Primū
÷ cenobitarū. q̄ sc̄it ī cōgregatione parit̄ cōsistentē. unius⁹ seniorꝭ iudicio gubnant⁹. Cui⁹
genis maxim⁹ numus monachoꝝ. puniūsa egiptū cōmorat. Sedm anachoritaꝝ.
q̄ p̄a ī cenobiis⁹ ōstituti. q̄q; ī actuali cōuersatiōe p̄fecti. solitudinis elegere secreta. Cui⁹
pfessiōis nō q̄q; optam⁹ ēe participē. Ceīu reprehensibile sat̄ abbatar⁹ ē. de q̄b⁹ singillatī
p ordinē plen⁹ disseram⁹. Harū g tū pfessionū ut dixim⁹. fundatorē p̄mū debet⁹ agnoscē
Cellā p̄fecto ex hi p̄sto⁹ odiū pfessiōis illi⁹ nasci potit. q̄ uitanda ÷ t ei⁹ desideriū q̄ sequē
da. q̄ necesse ē unāquāq; uiā ad illū finē suū p̄ the sectatorē. ad quē auctor ipsi⁹
inuentor q; p̄uen. Itaq; cenobitarū disciplina. atē pore p̄dicatiōis aplice sūp sit
exordiū. Nā talis extitit ī ierosolimi⁹ oīs illa credentiū multitudo. quę ī actib⁹
aplōꝝ ita describit̄. Multitudinis aūt credentiū erat cor unū ꝛ aīa una. nec q̄squā
eoꝝ q̄ possidebat aliq̄d. suū ēe dicebat. sed erat illis oīa cōmunia. possessione ꝛ sub
stantias uendebant. ꝛ diuidebāt ea oīb⁹. p utcunq; op⁹ erat. Erat enī. neq; enī q̄squ;
egēs erat ī illos. quotq̄t enī possessores agrū aut domoꝝ erat. uendentes asse
rebāt p̄cia eoꝝ quę uendebāt. ꝛ ponebāt ad pedes aplōꝝ. diuidebāt aut̄
singulis. p utcunq; op⁹ erat. talis inquā tē erat oīs ꝛ ecclā. quales nē ꝓ pauc⁹ cōm
cenobiis inuenirī difficile ÷ Sed cū p̄ aplōꝝ excessū repesc̄ ēe repisset. credentiū
multitudo ea ut maxime quę ad fidē xp̄i cōfluebat de alienigenis gentib⁹

ac diuulsis. a q̄b⁹ aplī p ipsis fidei rudimentis. t ītuētata gentilitatī ēsuetudi
ne. nichil ābāt⁹ experebāt. n ut ab īmolatiōe idoloꝝ. t fornicatiōe. t suffoca
tis t sanguine tēparēt. Atq; ista libtas q̄ gentib⁹ ppt ifirmitatē pmę cre
dulitatis īdulta ÷ etiā illi⁹ ecclę pfectionē quę ieroso limis ēsistebat. pau
latī cōmutare cepisset. t crescente cotidie tīdigenarū numo tadueharū.
pmę illi⁹ fidei refrigescere ac feruoꝝ. n solū hi q̄ ad fidē xp̄i ēfluxerāt. nerū
etiā illi q̄ erāt ecclę principes. ab illa districtiōe laxati sē. īnulli ꝓ existimẽ
te id qđ uidebāt gentib⁹ pīfirmitate cēcessū sibi ēe licitū. nichil se detīmi
pperi crediderē. sicū substantiis ac facultatib⁹ suis fidē xp̄i cōfessionēq; se
querent. Hi aū q̄b⁹ adhuc aplic⁹ merat feruoꝝ memores illi⁹ pstinę pfecti
onis. discedentē actuitatib⁹ suis. alloq; cōsortio q̄ sibi t ecclę dī remissiorī uitę
negligentiā licitā ēe credebāt. t locis suburbanis ac secretioribꝰ ōmanē. t
ea q̄ ab aplīs punctīm cor p ecclę genalit memmerāt īstituta. priuatī ac
peculiariter exercēe cępūt. t atq; ita cualuit ista quā dicim⁹ disciplinā q̄ seab
illoꝝ cētagio sequestrauant disciplina; q̄ paulati quoq; tepore pcedente. segregati
ac credentiū tbis. ab eo qđ ac iugus abstinent. t aparentā sē cōsortio. mundiq;
ist⁹ cōuersatione secnerēt. Monachoꝝ. siue monazontē a singularis ac solitarię
uitę districtione nominati sē. Vnde cōseq̄ns fuit. ut cōmunione cōsortii
cenobioti. celleq; ac diuisoria. eoꝝ cenobia uocarent. Istud g solū fuit anti
quissimū monachoꝝ gen⁹. qđ nō m tēpre. sed etiā grā pmū ÷ quod q; pannō
plurimo. solū usq; abbis paulū tantonii duraūit etatē. Cui⁹ etiā nec adhuc
VI ītristrictis cenobus. residere cernim⁹ uestigia. Vnde pfecto debhoc pfectoꝝ
numo. t ut ita dixerī fecundissima radice. secoꝝ etiā anachoritar ū. p hec
flores fructq; plati sē. Cui⁹ pfessiōis principes. hos q̄s paulo añ memorauim⁹
scīm scit paulū tantoniū nouim⁹ extitisse. q̄ nō ut q̄dā pusillanimitatis
causa nec īpacientię morbo. sed desiderio sublimioris pfectꝰ contēplationis
q; diuine. solitudinis secreta sectati sē. licet eoꝝ por necessitatis obtentu.
dū tēpore psecutiōis. affinū suoꝝ deuitat īsidias. heremū penetisse dicat.
Igit pcessit et illa q̄ dicim⁹ disciplina. aliud pfectionis gen⁹. cui⁹ sectato
res anachoritę. id÷ secessore merito nuncupant. eo qđ neq̄q̄m ēcerti
uictoria. hac q̄ intē homine occulta īsidias diaboli calcauerunt apto cer
tamine. ac manifesto ēflictu demonib⁹ congredi capientes. uastos here
mi secessus penetrare nō timeant. ad imitationē sci iohannis baptistę. q̄
ī heremo tota etate pmansit. helię q̄q; t helisei. Atq; illoꝝ dequib⁹
aplīs ita memorat. circuierunt ī melotis. & pellib⁹ caprinis angusti
ati. afflicti. egentes. quib⁹ nō erat dign⁹ mund⁹. ī solitudinib⁹ errantes. t mon

tab⁹ 7 spelunc⁹ a ī caũni⁹ tr̃y. De q̃b⁹ etiã figuraliṫ dn̄s ad iob. q̃l aũ ÷ q̃ dimisit vona
grũ lib⁹ 7 uincula ei⁹ resoluit⁹ posuit habitaculũ ei⁹ deserta⁹ 7 tabernaculũ ei⁹ sal
suginẽ. Irridẽs multitudinẽ ciuitati⁹ 7 q̃relã exactor⁹ nõ audiẽs. cĩs ḋ aũ monte⁹
pascue⁹ suę. 7 p̃scr uirid⁹ e⁹ q̃rit. ī psalmi q̃q; dicãt q̃ redẽptus sit ad nõ. q̃l redemit de ma
nu īmici⁹ 7 p̃ pauca⁹ terraũ uent ī solitudine. ī q̃ aq̃ so. uiã ciuitati⁹ habitaculi nõ inuenẽr.
esurient⁹ 7 sitient⁹ ~~eruct~~. aĩa eo⁹ ī ipsis defec⁹. ecclamaũt ad dn̄m cũ tribularent⁹ 7
de necessitatib⁹ eo⁹ rũ liberaũ eos. q̃l etiã ieremias ita describit. beat⁹ q̃ tulit iugũ ab
adolescencia sua. sedeb⁹ solitari⁹ 7 tacebo. q̃ leuauit sup̃ se. Iuniq; illud psalmistę
affectu tot pene ẽcmit. Simil fact⁹ sũ pellicano solitudini. 7 uigilaui 7 fact⁹ sũ⁹ sic passer solita
ri⁹ tecto. Cũq; hi duab⁹ pfessionib⁹ monachoꝝ religio xp̃iana gaudeat. 7 cę pisset aũ īdẽ ī pau
latim hic q̃q ordo recedẽ. emsit p̃ hęc illud detrimũ 7 infidele monachoꝝ genꝰ t potẽ noxia
illa plantatio redimua cẽ cunt. q̃ ananiã 7 saphirã ī cordio ecclę pululãs apti pet⁹ seue
tate succisa e. q̃l ĩt monacho⁹ tã diu detestabil⁹ erecẽ da q; iudicata ÷ nec aq̃q̃m ulti⁹ usur
pata q̃m diu illi⁹ tã districtę formido sententię memorię fidelit⁹ ĩserta duraunt. q̃ beat⁹
apl̃s p̃dicto⁹ noui facinoris⁹ pncipẽ ñ penitentia. ñ ulla passus ẽ satisfactiõe curari. 7 p̃
niciosũ germ̃ celeri mor⁹te succidit. Illoq; exẽplo q̃d in ananiã 7 saphira aplica districtiõe punitũ ÷ a ñ nulloꝝ ẽ replatiõe paulati⁹ longa ĩcuria 7 tẽpor⁹ oblitẽratiõe subtecto. 7
emsit ut ḋ sarabaitar⁹ ũ gen⁹ sui ab eo q̃d semetipso⁹ a cenobioꝝ cõgregationib⁹ seq̃stret⁹ et ac sin
gillatim suã curare⁹ et necessitate⁹ egiptię lingue p̃ petrate⁹ sarabaitę nuncupati sĩt. 7 de illoꝝ
q̃l p̃dixim⁹ numo⁹ pcedente⁹ q̃ euglicã p̃fectionẽ simulare potẽ q̃m ĩueritate arripe nẽ
luer⁹. emulatiõe sciteoꝝ t laudib⁹ p̃uocati q̃ unũ ḋ sis diuitiis mundi p̃fectã xp̃i p̃fert
nuditatẽ. hi g̃ dũ ībecilli aĩo. rẽ sũmę uirtuti⁹ affectãt. t necessitate ad hãc p̃fessiõem
uenire ẽpulsi. dũ censeri tantũm⁹ nõe monachoꝝ absq; ulla studioꝝ emulatiõe festinãt. 7
cenobioꝝ nullaten⁹ experiunt⁹ disciplinã. 7 nec seniꝝ subdunt⁹ arbitrio. aut eoꝝ tẽdiciõib⁹
ĩstituti suas discũt⁹ uincẽ uoluntate⁹. 7 nec ullã sanę districtiõis regulã. legitima erudicio
ne suscipiunt⁹. sed ad publicã tantũm⁹ mõ ÷ ad hominũ faciẽ renuntiante⁹. aut ī suis do
miciliis sub p̃uilegio hui⁹ nõis⁹ hũsdẽ obstricti. occupatiõib⁹ p̃ceuãt⁹. aut ẽ seruiente⁹ sibi
cellulas⁹. easq; monasteria nuncupante⁹ suo ī ei⁹ iure ac libitate ẽ sistunt⁹. 7 ne q̃q̃m euglici⁹
p̃ceptiõib⁹ succũbente⁹. ut nulla scilicet cotidiani uict⁹ sollicitudine nulli⁹ rei fami
liar⁹ distentiõib⁹ occupent⁹. q̃ illi soli⁹ absq; ulla ī fideli dubitatiõe ẽ lũmãt. qui eunc
tis mundi huius facultatib⁹ absoluti. ita se cenobioꝝ p̃positis subdider⁹. ut ne sui q̃dẽ
ipsi⁹ fateant⁹ se dn̄os. Illi aũ q̃ districtiõnẽ ut diuim⁹ coenobii declinante⁹ bini trini ī
cellulis cõmorant⁹. ñ etenim abbati⁹ cura. atq; ip̃io gubnari. sẽ hoc ꝑ ipsum p̃curante⁹
ut absoluti⁹ seniꝝ iugo exercendi uoluntate⁹ suas ac pcedendi. t quo placuerit⁹ euã
gandi agendi diue q̃d libitũ fuerit habeãt libitate⁹. 7 ita ap̃li⁹ m opib⁹ diuinis quã hi q̃ ī
cenobus degũt diebus⁹ ac noctib⁹ cẽsumunt⁹. sed ñ ea fide. eodẽq; p̃posito. Hoc ꝑ istita

ciunt· ñ ut fructū sui op⁹ subiciāt· dispensatori⁹ arbitro· sed ut acq⁹ rāt pecu
nias q̄s recēdāt· Ī t q̄s q̄ntū ītsit adūtite· Illi nichil dec̄ stimo cogitante· g̃tissimo·
dō sudori⁹ sui offerī fruct⁹· isti ů ñ solū īcrastinū· s⁹ etiā ī multoz annoz spacia
ītidelē sollicitudinē progante· ut mādacē dm· aut īopē ꝛedūt· q̄ p missā cotidiani
uict⁹ atq; īdumtoz sufficientiā p̄bē ꝛ aut ñ possit aut nolit· Illi hoīb⁹ exp̄etunt uo
ti· ut ΑΚΤΗΜΟCΥΝΗ· id· nuditatē oī ů rer· ū· pauptatēq; possidēt· isti ut oīū
copiaz affluentiā ꝛ eq̄nt· Illi ob hi certatū statutū īnscendē canonē diurn⁹ opib⁹
elabor⁹· ut q̄cq; mon⁹ rū sci⁹ usib⁹ redundauit· ut carceribꝫ t renodochio· t oecho
nomo· t īdigentib⁹ pabbat⁹ dispensēt arbitro· isti ut q̄cq; cotidianę supfuerit
gulę aut pfusior⁹ pficiat uoluptati· aut ēte filargirię uicio rēdāt· postremo
ut ēcedam· ab istis q̄q; hęc quę ñ obtimo ꝓposito ēgerunt· meli⁹ quā dixim⁹ posse
distribui· nelic q̄dē admitū uirtuti⁹ illi⁹ ac pfectiōi aspirāt· Illi ereni tanto⁹ monastio
redi⁹ ēferentē ēq; cotidie renuntiantē ītanta subiectiōis humilitate pdurāt· utquē
admodū sui etiā eoz· g̃ ꝓpositor⁹ ēq̄rūt potestate p̄uenīt· ab renuntiatiōis pmę
feruorē· dū cotidie semetipso· labor⁹ sui fructib⁹ nudant· rugīt īnouantē· Isti autē
ī eoipso q̄d aliq̄d paupib⁹ largiunt· elati īpcepsi cotidie ēlabunt· Illo⁹ patientia atq;
districtio· q̄tā deuote īhac q̄m semel arripuerīt pfessiōe pdurāt· ut nū q̄m sua ex
pleāt uoluntate· ꝛ crucifixos huic mundo· cotidie uiuos q; martirē facit· hos arbi
VIII tru sui tepor⁹ uiuos ad infernā demgit· Hęc g̃ duo genā monachoz in hac q̄dē
puincia· eq̄li ꝓpemodū ītsenu mositate ētendē· Cetum p alias regiones q̄s
mene cessitā catholicę fidei cōpulit pagere· istud tm̄ eoīū sarabaitarū gen⁹ abundare
ac ppe solū ēe cognouim⁹· Tepor⁹ siq̄dē lucū q̄rriane pfidię epc̄ fuit subualen
tis īpio· dū diaconiā nr̄is fr̄ib⁹ deferrem· hui⁹ uidel q̄ de egipto· athebaida fuerāt·
ob catholicę fidei pseuantiā metallis pontiatq; armenię relegati· licę cenobiq;
disciplinā· īq̄b⁹ dā ciuitatib⁹ rarissimā uiderim⁹· anachoretarū· tam ne ipsū q̄dē
apud illo⁹ nom̄ auditū fuisse ēpim⁹· Sane ē etiā illud q̄ rtū gen⁹ q̄d nup cerni
m⁹ em sisse· ī his q̄ anachoretarū sibi specie· atq; imagine blandiunt· quiq; ī p
mordus suis· feruor⁹ q̄dā breui cenobii· pfectionē uident· expete· s⁹ cū uno
repefactu· dū pstino⁹ more· ac uicia rescare contēpm⁹ nec iugū humilitatis·
ac patientię diuti⁹ sustinere ēt enti sē· subdiq; semoz· ī pio· dedignant· sepa
ratas expetunt cellas· ac solitarie sedē desiderant· ut ita scit a nemine lacer
siri· pacientē t humilē t̃ mansueti possit ab hominib⁹ estimari· Quę isti
tutio· imo tepor· eo⁹ q̄s semel īfecit· ad pfectionē nū q̄m pmittit accede· Hoc
tm̄ ñ solū· ñ abscident· uer· ū coz uitia ī detius ꝛualescūt· dū a nemine quo
cati· ut quod dā legale· ī testinū uir⁹ quanto ap̄li⁹ celatū fuerit· tanto pfun
di⁹ serpen· īsanabilē morbū gen̄at egrotanti· Preuentia enī singularis·

celle nullā uicia solitariū audet arguere. quę ille ignorari maluit quā curari. porro uirtutes nō occultatiōe uicioꝝ sed expugnatiōe pariunt. Germanus

Est nealiq; īter cenobiū monastriūq; distantia. an utroq; nōe una censet. Ramon.
Licet annullis soleant īdifferenter monasteria p cenobiis appellari. tamē hīc
qđ monasteriū nomē diuisoriū nichilāplius quā locū id est habitaculū significat
monachoꝝ. cenobiū ū etiā p fessiōis ipsius qualitatē disciplināq; designat. Et mo
nasteriū potest etiā unius monachi habitatio nominari. cenobiū appellari
nō potest nisi ubi plurimoꝝ cohabitantiū degit unita communio. Dicunt sane
monasteria etiā īqbus sarabaitarū collegia cōmorant. Quā obrē quo de optimo
genere monachoꝝ uideo uos professiōis huius arripuisse principia id est de laudabili ce
nobioꝝ palestra ad celsa fastigia anachoretice tendē disciplinę. humilitatis
patientięq; uirtutē quā uos illic didicisse nō dubito uero sectamini cordis affec
tu. nō eā sicē qđā falsa humiliatiōe uboꝝ. nec affectata atq; superflua īqbus dā ostēti
cus corporis inclinatione fingentes. qđ humilitatis figmentū. abbas serapion
quodā tēpore elegantē irrisit. Cū et qđā ad eū sūmā sui abiectionē habitu
ac uibus pferēs aduenisset. eūq; senex sedm morē ut oratiōnē colligeret hor
taret. ille neq; quā annuēs de pcantu. tantus se subiciēs asserebat flagitus īuolu
tā. ut neusū qđē huius cōmunis aeris cape mereretur. pliachii q; ipsius refugiēs
sessionē. humi potius īsidebat. Cū ū etiā ad ablutionē pedū multomin pbu
isset assensū. tandē abbas serapion refectione tēnsacta. collatiōis cōsuetudine
puocante. monere eū benigne ac lenit cepit. ne ociosus ac uag pser tī iuue
nis tā robustus īstabili leuitate puniūsa discurreret. Sup ut īcella residens
sedm regulā senioꝝ suo potius ope qm alienam aller munificentia sustentari
ldne apls paulus incidēt. tqđē cū ei īeuglio laboranti hec pbicio mito debe
ret. diebus tam ac noctibus maluit opari ut cotidianū uictū t sibi this qđē
ministrante operi exercē nō potant. suis manib pberet. Adhęc ille tanta e
tristicia ac dolore supplet. ut amaritudinē cordē cepta ne ullu qđē
dissimulare potuerit. Cui senex. Hactenus īqtofili cunctis te facinorū
ponderib onerabas. nō metuens ne cōfusione tā atrociū criminū nota
existimatiōis incurreres. quid queso nē qđ ad simplicē admonitiuncu
lam nrām quę tam nō mīse nullū appbriū sed edificatiōis habuit ac di
lectiōis affectū. tanta te uideo indignatione pmotū. ut eā ne ullu qđē
denlere aut frontis serenitate dissimulare potueris. An fortasse illā
dū te humiliabas expectabas aurio ore sententiā. Iust in principio ac
cusator est sui. Inde uera cordis humilitas retinenda. quę nō de
affectata corporis atq; uboꝝ sed de ītima mentis humiliatiōe descendit

q̄ tē demū euidentissimis patientię suę fulgebit ī dicens. cū q̄s n̄ ipse de se cogitat ab aliis n̄ credenda iactauit. sed ab alio sibi met ī gesta cōtēpserit. 7 irrogata iniuria mansueta cordis eq̄nimitate toleraūit. Quēadmodū ad q̄d retinere posset ista tranq̄llita optam⁹ agnoscē. ut sic ī dicto nob silentio oris claustra pcludim⁹ uboy q; licentiā coercem⁹ ita etiā cordis lenitatē custodire possim⁹. quod n̄ nūq̄m etiā cū lingua refrenat. ī trinsecꝰ tam statū suę placiditatis amittit. 7 ideo co mansuetudinis bonum alias quē pia tenē posse. n̄ remotiōe celle ac solitario putam⁹ habitaculo. Plaution Patientia uera atq; tranq̄llitas. absq; pfunda cordis humilitate nec ac q̄rit nec tenet. q̄ s̄ hoc fonte descendit. nec beneficio celle nec pfugio solitudinis indigebit. tā n̄ pātiniū cui q̄ rei exterius sec̄ gerit q; humilitati id ē genitrici atq; custodi suę ītrinsecꝰ uirtute fulcit. Cetum si mouem⁹ ab aliq̄ lacessiti. certū ē n̄ esse ī nob humilitati fundamenta firmit stabilita. 7 ideo ad icursū terigę tēpestatis edificiū nr̄m ruinosa cōmotiōe cōcutit. n̄ n̄ eēt laudabilis nec admiranda patientia si nullis ī imicoꝝ iaculis impetita tranq̄llitatē pposita detentare. sed ī eo ē pclara atq; gl̄osa q̄d irruentib⁹ ī se tēptationū [illegible] pcellis immobilis pseuat. Nā ī quo uenari frangiq; adūsitatib⁹ credit ī eo poti roborat. 7 ī eo magis acuit īq̄ putat obtundi. ā passiōib⁹ n̄ ac sustentatiōe patientiā dici null ignorat. ideoq; cōstat patientē pnuntiari neminē posse n̄ eū qui uniūsa q̄ sibi fuerit irrogata absq; īdignatiōe toleraūit. 7 ideo n̄ īmerito ita a salemone laudat. Melior patiens est fortit. 7 q̄ cōtinet ira capientē urbē. 7 iterū. Longanimis uir nimi ī patientia. pusillanimis aū ualde īsipiens est. Cū g̃ q̄s uicti iniuria iracundię igne succendit. n̄ causa peccati ei. acerbitas illatę cōtumelię extinxisse credenda ē. sed poti manifestatio īfirmitatis occultę. secm illā parabolā dn̄i saluatoris. q̄m de duab domib ponit una q̄ę fundata erat sup petrā. talia q̄ sup arenā. q̄b q̄lit dic. pluuiarū ac fluminū uti tēpestatū tbinē irruisse. sed illā q̄ę ī petrę soliditate fundata ē. nichil penit detrimenti exillatā uiolenta ēlisione sensisse. q̄ u ī arenarū pendula mobilitate ēstructa ē statū fuisse conlapsā. quā utiq; appareret n̄ pptēa corruisse. q̄ imbriū torrentiū mundatione pulsata. sed q̄ sup arenā imprudenter extructa ē. n̄ ī hoc differt a peccatore uir sēs. quia n̄ similit 7 ipse tēptet. sed q̄ hinc etiā magna ī pugnatione n̄ uincit. ille aū parua tēptatiōe supat. Neq; n̄ eēt ut dixim⁹ ustri alicui⁹ uiri laudabilis fortitudo. si uincere ītēptatē cū utiq; lacū uictorię habere n̄ posset absq; adūsitate certamin. Beat. Iac. ait quisq; fert tēptationē. quia cū pbat fuerit accipiet coronā uitę quā repromisit ds diligentib se. Scām aplm quoq; paulū uirtutē n̄ mocio atq; deliciis

infirmitate ꝓficiꝫ. Ecce enī mq̄. dedi te hodie ī ciuitatē munitā. 7 in
colūnā ferreā 7 in murū ereum. sup omnē trām regib⁹ iuda ꝓncipibus
eius 7 sacerdotibus ei⁹ 7 oīm populo tre. 7 bellabūt aduersū te 7 n̄ ꝓualebūt.
quia ego tecū sū ait dns. ut eruā te. Hui⁹ g̃ patientię uolo uobis duo sal
tē exēpla ꝓponere. unū religiose femine cui dā quę patientię uirtutē
tanta auiditate secuta ē. ut n̄ solū tēptationū n̄ aitarę ī cursus. sed etiā
occasiones molestiarū sibi met procurarę. quib⁹ frequēti⁹ instigata n̄ cederet.
Hęc nāq; cū alexandrie cōmanerę eēt ñ obscuris orta maiorib⁹. atq; in do
mo quę sibi fuerat a parentib⁹ derelicta religiose dño deseruirę. ꝙuenies ad
beatę memorię epm athanasiū pcabat. ut aliq̄m sibi alendā uiduā darę.
quę ecclesiasticis suptib⁹ pascebat. Et ut petitionē ei⁹ uerbis ipsi⁹ exꝓmam.
Da michi inquid aliq̄m de sororibus inquam repausē. Sacerdos g̃ cū lau
dasset ꝓpositū femine. qđ eā ad op⁹ misericordię uidisset ee ꝑꝑtissimā. iussit er
oīb⁹ eligi uiduā. quę honestate morū 7 grauitate ac disciplina ī oīb⁹ ꝑ
ferret. ne forte desiderio largitatis ꝓcipientis uicio uinceret. 7 quę merce
dē quereretur ī egena. dapnū fidei ꝑpuis ei⁹ moribus offensa pateret. Cui cū do
mū adducte oīb⁹ deseruirę obsequiis uirtutē modestię ei⁹ ac lenitatis exꝑ
ta. uidensq; se ab ipsa mōtis singulis grārū actiōe ꝓ officio humanitatis hono
rari. ꝑdies pauco ad memoratū reuertit sacerdotē. rogauerā inquiens ut n̄
dari ꝓcipes quā ego reficere ē. cui morigeris famularer obsequiis. Cūq; ille nec
dū ꝓpositū femine ac desiderio intelligēs estimasset petitionē ei⁹ dissimu
latione ꝓpositi fuisse neglectā. causasq; morę illi⁹ n̄ absq; animi sui cōmotio
ne pquirens. prius cognouisset honestiorē ei cętis uiduā deputatā. occulte
ꝓcepit. ut ei illaq; ēet negotior cunctis tēderet. quę scilicet ut uacuandia ut
ruis ut uiuolentia seu uerbositate atq; uanitate cunctas quib⁹ hęc uicia
dnārent excederet. Quā cū multo facilius inuentā sibiq; tēditā domi habere
ꝓpisset. atq; eadē ei diligentia. q̄ ꝓbri illi uidue tetiā studiosius ministra
ret. hoc solū ab ea ꝓtantus obsequis reci-piebat gręs. ut īdignis iugit afficere
tiniurius. conuicius quoq; exprobrationib⁹q; etiā nuis uerbis obiciens. 7 ma
ledicis obtrectationib⁹ increpans eo qđ se n̄ ad refrigeriū sed potius ad cruciatū
7 contumeliā ab epo poposcisset. magisq; se de reqe ad laborē. quā de labore
transtulisset ad requiē. Cū ergo assiduitas surgioꝝ eo usq; prurpet. ut ne abmit
tione quidē manuū pcax mulier tēperet. illa autē humiliori⁹ obsequi ingemi
ret officia. n̄ furentē uincere renitendo. sed semetipsā humilius subiciendo dis
cebat. ut multimodis indignationib⁹ lacessita iurgantis īsaniā humanitatis
mansuetudine deuincere. quib⁹ ad plenū exercitatis cōfirmata. pfectāq; uirtu

rē desiderate patientie ē secuta. ad memoratū sacerdotē tā p electois
ei⁹ iudicio. quā etiā p beneficio exercitationis sue grās relata p̄erat
eo qđ sedm desideriū suū tandē magistrā ei patientie dignissimā p̄uidisset.
cui⁹ iniurus iugib⁹ ut quo dā palestre oleo cotidie roborata ad sūmā ani
mi patientiā puenire. tandē iqens dedisti m̄ inq̄m repausarē. Hā illa
prior suis me poti⁹ honorabat ac refrigerabat obsequiis. Hec deserta mul
ebri. diuisse sufficiat. ut cōmemoratione hac ñ solū edificem. uerū etiā ēfun
dam. qui patientiā ñ fuerim⁹ ad ferarū morē retrusi i caueas cellular⁹ re
tinere ñ possum⁹. N unc aliud abbatis pafnutii pandam⁹ ere plū. q̄ illius
insignis rubiq; p̄dicabilis scithiotice heremi iq̄ nē pbr est secretus tanto
studio sēp̄ i sedit⁹ ut ei cēti anachoritē bubali cognom̄ iderint. eo qđ in
genito ut ita direm̄ desiderio solitudinis sēp̄ habitatione gaudēt. Itaq; cū
tante i puericia sua ēet uirtutis 7 gr̄e ut etiā p̄clari ac sūmi id tēporis ui
ri. grauitatē ei⁹ ac imobilē ēstantiā miraren̄t. eūq; licet minor esset ętate.
p uirtutū tam merito seniorib⁹ exeq̄r ēt. suoq; ordini ducer ēt iserendū.
Iuuor ille q̄ ad usū ioseph patr chā frēnos quondā animos instigauit. quen
dā denuo fratrū edacis zeli igne succendit. qui neuo q̄dā ac macula pul
chritudinē ei⁹ cupiēs deformare. hoc genus malignitatis excogitat uto
portunitatē tēporis captaret q̄ pafnucius ad eccl̄am die dnica p̄cessurus ab
eet acella. I q̄m furti ir ruēs codicē suū ir ei⁹ plectas quasde palmar⁹
foliis solobat itexere latenter abscondit ac de ē cinnata factione secur⁹
ipse q̄q; uelut pure ac simplicis ēscientie ad eccl̄am uenit. Cūq; celebrata
ōis ex more fuisset sollēpnitas querelā sco isidoro q̄ ante hc eundē pafnu
tiū ei⁹dē heremi pbr fuit. corā cunctis frib⁹ detulit. asserēs. sibi codicē de
cella furto fuisse sublatū. que cū ei⁹ querimonia ita cunctor⁹ fratrū p
cipueq; pbri animos p̄mouisset. ut quid p̄mū suspicarent̄. quid ue de
neret ñ haberet. suma cunctis admiratiōe p̄culsis de tā illic laudita facino
ris nouitate. ille qui rē detulerat urgebat. ut retentis i ęcl̄a oīb⁹ missi electi
q̄q; cunctor⁹ singillatim fratrū cellulas scrutarent̄. Quod cū tb⁹ seniorib⁹
a pbro fuisset iniunctū. unius⁹q; cubicula reuoluentes. ad extremū i pafnu
tii cellula abscondit⁹ codicē i t̄ plectas palmar⁹ quas illi fratres uocant.
sic ei⁹ insidiator occultanerat reperer̄unt. Quē cū iquisitor esset confestim
ad eccl̄am delatū corā oīb⁹ detulisset. pafnutius licet de sciētie sue eet sin
ceritate securus. tam uelut q̄ furti crimē agnoscer ēt satisfactioi se torū
tradens locū penitentie supplex̄ postulauit. hoc uerecundie sue modestie q; pspi
ciens ne simaculā furti uerbis conar ēt abluere ī sup etiā m̄ datū notaret.

nemine scirent aliud q̄. id q̄d uentū fuerat suspicante. Cūq; de eccl̄a n̄ tā mīte decret̄
q̄ iudicio di fidēl̄ ptm̄ abscessisset; ꝓstratus i oratione iugīt lacrimis t̄plicatis q; ieiunijs
sūmas se etiā i cōspectu hoīū mīris humilitate pst̄itit. S; cū duab̄ ferme ebdomadib̄ tra
se omī cīrcūcione carnis ac spē subiecisset. ut die sabbati ut dn̄ico n̄ ad p̄cipiendā cōmu
nionē sacrā. s. ad pstern̄endū se i lumine eccl̄ie. atq; ad uenā sīplicit̄ postulandā maturi
n̄ occurreret. neq̄q̄m pass̄ ē eū occultor omīū rectis cognitor ut ase ap̄l̄ cēteri. ut
abalius infamari. sīlā q̄d ille īuentor sceleris rei sue fur ip̄b̄ laudis alienę callid̄ imita
tor: nullo hoīū recte occultre cōmiserat. ꝑ diabolū q̄ ipsi crīminis īcentor fuerat
publicauit. Arrept̄ nāq; durissimo demonio cunctas factionis occulte patefec̄ insidias.
crīminationūq; ac fraudū ide pdītor fuit; quis cōmtor. hīc aū spū illo i mundo gutter
duq; uexat. ē. ut ne orationib̄ q̄dē scōr illic cōsistentiū q̄ diuinor charissimarū me
rito demonis ip̄abant potuerit emendari. S; ne ipsi q̄dē ysidori p̄bri gr̄ā singula
ris crudelissimū ab eo excluserit uexationē. cui tanta erat uirt̄ dn̄ī largitate collata
ut ne usq; ad limina q̄dē ei q̄sq; arreptici q̄ tardi sanaret̄. aliq̄ndo p̄duct̄ sit. xp̄o hīc
adolescenti patrocinio glām reseruante. ut illi tantū orationib̄ cui insidiat̄ fuerat
purgaret. 7 cui laudi aliq̄d īuid̄ immic̄ deēpe se posse crediderat. ei nom̄ p̄clamās
7 delecta uenā. 7 finē supplicii p̄sentis acciperet. Hec g̃ ille i adolescentia sua futur̄e in
dolis iā tē idicia p̄figurans. lineas q̄sdā p̄fectionis illi q̄ erant maturitate ętatis au
genda. adhuc i annis puerilib̄ designauit. Si g̃ ad culm̄ uirtutū ei uolum̄ p̄uenu
re. talia a nob exordior fundamenta facienda sūt. Duplex sane ad narrationē hui
xvi facti causa me cōpulit. p̄mū ut hanc īmobilitatē uiri ēstimā q; pensantes. q̄nto
minorib̄ q̄. ille ē appetit̄ inimici ipugnam i insidijs. tanto maiorē tñ q̄llitatis. atq;
patientię sumam̄ affectū. deinde ut firma definitione teneam̄ a tēptationū p
cellas. ipugnationib̄q; diaboli tutos nos ēe n̄ posse. si omē p̄sidiū patientię n̄r̄e omēq;
fiduciā n̄ ī teriorīs hoīs n̄r̄i uiribus. s. i cellule claustris aut i solitudinis secessu. scōr q;
ēlortio. ut cuiq; q̄ ext̄ nos sit rei p̄sidio collocem̄. Illis ut int̄ē n̄ram uirtutē p̄tec
tionis sue. ille firmauerit q̄ i euglio aut regnū dī it̄ uos ē frustra ferī hostis insidi
as aut auxilio cohabitantiū hoīū uincere. aut localib̄ spaciis declinare. aut
munitione tectę excludere posse nos credim̄. Hā cū hec omīa scō patrocinio n̄
deēnt. nonne ipugnationis aditū aduersus eū tēptator uenire potuit. Heq;
illū neq̄ssimū spm̄ septa parietū aut heremi solitudo. aut tot i illa ēgregatio
one scōr merita reppulerit. S; q̄a sēs di famul n̄ i his q̄ extrinsecē sūt. s; i ipso
occultor omīū iudice spē sui cordis affixerat. tantę ipugnationis machinis
neq̄q̄ potuit cōmoueri. fēcit ille quē ad tantū facin̄ p̄cipitauit īuidia. sine
e solitudinis beneficio 7 munitione remotioris habitaculi. 7 beati ysidori

abbis.atq; pbri aliozq; scoꝝ ẽ sortio fruchur.ꝯ 7 tam q̃ eĩ sup̃ harenã reppit ẽbo di
abolic̃ ñ solũ ipegit. ei. uerũ etiã subtrat habitaculũ. H g̃ qrẽ nr̃ã extinsec̃ iqra
mꝰ. nec opitulari uicinis ipatientię nr̃ę alienã puteꝫ posse patientiã. Sic̃ ꝟ regi
nũ di it̃ nosc̃. ita inimici hoĩs domestici ei. Nemo enĩ in magis q̃. sensꝰ me q̃ in. ẽ.
uere ũtꝰ domestic̃. adũsat. 7 ideireo si fuerim solluctꝰ ab ĩtestinis hostib ledi
minime potiꝫ. Vbi ꝟ nr̃i domestici ñ adũsant. ibi 7 regnũ di tinq̃llitate ĩmis
acq̃rit. H si rationẽ excutias diligent. ledi ab hoĩe q̃ muis malignante ñ pot.
si ipse ipacifico adũsũ me corde ñ dimicẽ. Si aũ ledor. ñ ẽ uirtꝰ ipugnationis
alienę sꝰ ipatientię męę. Sic̃ ꝟ q̃uis ac solid cib sano utilis. ita pnciosius ẽ. q̃ tam.
H ꝟ ledere iumẽ potest. ñ ei ad nocẽdũ uires adiecerit peipientis firmitas. Si
ũq̃m g̃ similis int fr̃s fuerit oborta tẽptatio. neq̃q̃m a cursu tinq̃llitatis excussi blas
phemi sclãrũ obtrectationib aditũ referem. H ec pusos atq; execbiles q̃sq; scoꝝ
uiroꝝ numo iserto lactitare murem. l. qa dũ i hui cẽculcam arẽa atq; ẽtim necesse ẽ
etiã paleas igni ppetuo deputandas. int electissima frumta miscerꝰ. Deiq; si ul
satan it̃ anglos. ul iudã int aplos. ul nicolaũ puissime hereseos ĩuentorẽ int dia
conos remiscam electos. hoc q̃d neq̃ssimi hoies scoꝝ ordini deprehendunt iserti
murũ ee ñ potꝰ. Nã licet hẽ nicolaũ q̃dã asserant ñ illũ fuisse q̃ ad op ministeriũ
ab aplis ẽ electꝰ. nichil omnino tam eũ de illo disciploꝝ fuisse numo negare ñ possit. q̃s
tales tãq; pfectos id tẽpris fuisse manifestũ ẽ. q̃les nẽ ppaucos uixe i cenobus iue
nim. Nl g̃ rumã illi supdicti frres q̃ illa heremo tã lugubri lapsꝰ ẽ casu. neq; illã
horribilẽ maculã q̃m tam ille igentib pententię lacrimis p deleuit sꝰ beati pol
patimucu nob pponam exẽpla. Nec subũsione illi destruam. cui antiquũ iudię
uicũ etiã auxe i pei affectata religio. sꝰ ei humilitatẽ tota uirtute sectem. q̃m
ñ illi q̃s heremi subito genuit. sꝰ int hoies acq̃sita ẽsimauit atq; excoluit solitudo.

XVII Sciendũ sane ẽ iudię morbũ difficili ad medelã q̃m ceta uicia puenire. Nã eũ g̃.
semel uenenũ suu pestꝰ corruptꝰ pene dixerim carere remedio. Ipsa nãq; ẽ lues un
de figuraliter dr. p pphiam. ecce ego mittã uob serpentes regulos q̃b ñ ẽ icanta
tio 7 mordebit uos. Recte g̃ a pphẽ mortiferis basiliscꝰ uenenis morsꝰ iudię
cõparat. q̃ pmꝰ ille omniũ uenenoꝝ iuentor 7 pnceps 7 puter 7 pemit. Nã ante suus
q̃m ei cui iuderit intẽptor p̃q; i hoie mortis uulꝰ ifuderit. ipse se pdidit. In
uidia enim diaboli mors introiuit i orbe terrarũ. Imitant aũ eũ q̃s ex parte ei. Sic
enim ille q̃ pmꝰ eidẽ malu peste corruptꝰ ẽ. nec medelã pententię nec fomitũ illi
curationis ãmisit. ita 7 hui q̃ isdẽ se pententię morsib tradiderit. omem opẽ
sci icantatoris excludit. sꝰ qa cũ utriq; ñ culpa eoꝝ q̃b libet s; pspitate cruciet.
erubescentes ipsã pdere uerecundiã. extinsec sibi q̃sdã superfluas 7 ineptas caulas

offensionis iḡr̄t. q̄ rū q̄a oīmodis falsę sunt una ⁊ tm̄ ratio ē. cū illud mortifer̄ uir qđ nūq̄ ꝑdere latebat ī medullis. De q̄b alibi ille sapientissim̄ cōpetenter exp̄ssit. si momorderit serpens ñ ī sibilo. nē habundantia ī cantatorib̄. Isti enī sē tacitis morsus. q̄b̄ solus sapientiū cura ñ subuenit. ⁊ hā usq; adeo ī curabilis ē ꝓ ⁊ pnicies. ut blandi mitis exaspet. ifletˢ obsequis. munub̄ irritet. q̄a ut idē salemon ait. nichil sustinet zel. q̄ nro ⁊ ápli. alī autt humilitatis subiectione. autt patientię uirtute. autt munificentię laude ꝓfecerit. tanto ille maiorib̄ iudię stimulis ī citat. q̄ ñ ī ruinā autt mortē ei⁹ cui inuidet ē cupiscit. Deiq; illoꝝ xi. patriarcharū zel⁹ nulla ī noxii fris subiectione potuit delinir̄. ut de his scr̄ipt⁹ cōmemorat. iuidebāt aū ei frēs sui eo qđ diligeret eū pat̄ suus. 7 ñ potant ei loq; q̄q̄. pacificū. donec zel⁹ eoꝝ q̄ nulla ḡmani obsequtis. atq; subiecti sustinuit blandimenta. mortē ei cupiens uix posset uendtionis fr̄e ōmne satiari. Canctis q̄ uicīs pniciosiorē atq; ad purgandū difficiliorē ee ēstat iudiū. q̄ ipsis remedus q̄b̄ reliq̄ extinguntˢ ī cendit. Ilā ubi grā. q̄ dāpnū sibi illatū dolet largitatis cōpensatione curat. q̄ de illata ī dignat in uria. humili satisfactione placat. qđ de illo faciat q̄ hoc ipso magis qđ te humilio rē ac benigniorē sentit offendit. Quē ñ ad ira cundiā cupidtas q̄ p̄mio delinit ñ iurię lesio autt amor ultionis accendit. q̄ officioꝝ munerib̄ blandimitis. si; succes sus tantū alienę p̄spitatis irritat. q̄ si aū ē q̄ se ut satis faciat iuidentia bonis cor ruere. autt a p̄spis alienari. autt a calamitate aliq̄ optet uoluis. q̄ ꝓp̄ ne totū q̄q̄d ī nob uuidū ē. 7 q̄si uitali uegetatione sēi spē animat. uno tantū hui⁹ mali mor su basilisc⁹ intimat. duumū cui ipossibile nichil ē ingit ī plorem auxiliū. Cetera et enī uenena serpentū. id ē carnalia peccata ul uicia q̄b̄ ut cito ī uoluit ita facile expurgat. humana fragilitas. habent aliq̄ uulnerū suoꝝ ī carne uestigia. q̄bus quāuis trenū corp⁹ pniciosissime ctumescat. tam si tuta cę remedū. autt illā salutari ū ubꝝ medelā. aliq̄s ptissim⁹ carminū diuinoꝝ ī cantator admouerit. ad ppetuā animę mortē pnicies uirulenta ñ p̄uenit. iuidię aū q̄si a regulo serpente effusū ē uir⁹. uitā ipsā religionis ac fidei p̄ pusq̄m uulnꝰ ī corpore sentiat excludit. Ilon enī aduersus hominē. sed plane aduersus dm blasphem⁹ extollit. q̄ nichil ī fr̄e aliud ñ bonū mentū carpens. ñ hoīs culpā si; di tantū iudicia rep hendit. Hec g̃ ē illa surdū ḡminans amaritudinis radix. q̄ se erigens ad supna ī cumeliā ipsi⁹ q̄ bona hominū ēferr tendit auctoris. Ilec quēq̄m moueat qđ ds missiū se serpentes regulos q̄ eos q̄ rū ēmunib̄ offendit mordeam cōminat. ⁊ hā licet certū sit dm auctorē iuidię ee ñ posse. equū tam 7 diuino dignū iudicio ē. ut diu bona data humilib̄ ēferunt. 7 superbis ac repbis denegāt. eos q̄ sedm aplm tdū ī repbū sensū merent. q̄si ab ipso missā peuriat 7 ēstimat iuidia sedm illud

Si ego ad emulacionem irritauerit in gente. Si ego ad emulacionem irritauerit in gente. hac beat⁹ pamon desiderio nr̄m q̄ de p̄mis cenobii scolis. ad sedim anachoreos q̄ d̄ tendere cepam⁹ disputatione ardenti⁹ inflam̄auit. Hā p̄mordia solitarie cōmorationis cui⁹ sciencia postea sumus iserti plenius assequuti ipso p̄mu⁹ ibuente p̄cepium. Explic̄ coll⁹ pamon de .iii. gen⁹ monachoz. Incip̄ coll⁹ abbis iohis de fine cenobiorū & heremitē. Cap⁹.i.

.i. De cenobio abbis pauli. 7 patientia cui⁹dā fr̄is. ii. De humilitate abbis iohannis 7 interrogatione nr̄a. iii. Responsio abbis iohannis cur heremū reliq̄sset. iiii. De uirtute p̄dicti senis q̄m in anachoretica exercuit disciplina. v. De cōmodis heremi. vi De utilitate cenobii. vii. Interrogatio de cenobii utilitudinis fructu. viii. Responsio sup interrogatione ppositā. viiii. De estimata ac uera pfectione. x De hūs q̄ ip̄fecti heremū petunt. xi. Interrogatio de remedio eoz q̄ cito de cenobiis discesserint. xii. Responsio q̄m solitarii uicia sua possint agnoscere. xiii. Interrogatio q̄m sanari possit q̄ n̄ expurgatis uicus solitudinē ingressus sit. xiiii. Responsio sup eoz medicina. xv. Interrogatio an ita castitas sic 7 ceteē passiones debeant explicari. xvi. q̄b; documentis possit agnosci.

Os t dies admodū paucos maioris doctrine desiderio p̄ hente. rursus ad abbis pauli cenobiū sūma spe alacritate p̄rexim⁹. Vbi licet plusq̄m ducentoz fr̄um numer⁹ moraret⁹ tū honore tam sollēpnitatis q̄ id tēpis agebat. infinita de aliis q̄q; cenobiis monachoz fama ēfluxerat. Hā p̄oris abbis q̄ eidē cenobio p̄fuerat annūsaria depositio sollēpnit⁹ celebrabat. Cui⁹ cuent⁹ ideirco facim⁹ mentionē. ut patientiā cui⁹dā fr̄is q̄ sub p̄sentia tot⁹ cōgregationis hui⁹ mobiliter claruit enitere breuit⁹ pstringam⁹. Hā licet alio op⁹ hui⁹ intendat intentio. ut scilicet abbis iohis q̄ de relicta heremo illis se cenobiis sūme humilitatis uirtute subdiderat. pferam⁹ eloq̄a. q̄ nequaq̄m tam̄ putamus absurdū. si absq; ulla circumcisione uerboz magna ut credim⁹ studiosis quibusq; uirtutū edificatio conferat. In ingenuitaq; ato sub duali illa monachoz multitudine. p duodenariū numer⁹ distinctis ordinib⁹ cōsidente. cū q̄dā fr̄um susceptū ferculū paulo tardi⁹ intulisset. sub occasione istius tarditatis p̄dictus abba paul⁹ q̄ unit⁹ bas ministrantiū fr̄um solliciter discurrebat. exerta manu palma eū sub omi⁹ percussit intuitu. ita ut omi⁹ sonit⁹ etiā auersoz ut longi⁹ cōsidentiū auribus resultaret. hoc aū id circo ab eo factū ē. ut cunctis q̄ aderant iuuenis patientiā patefaceret. 7 omis q̄ uitā fuissent tali spectaculo modestie erudirent exēplo. q̄m maio⁹ aū id senior fecerit cōsilio resp̄bauit. Hā memorabilis patientie iuuenis tanta id animi lenitate susceptit. ut n̄ m̄ null⁹ fuerit exore ei⁹ sermo plapsus⁹ ul⁹ tenuissimū m̄m

tacita labioꝝ agitatione signatiū ſ; ne ipſa q̃dē oris modeſtia atq; mollitas aut colo-
ſalē q̃ntulūcūq; mutatus, qđ factū ñ ſolū nob q̃ nup de ſiria monaſterio uenientes
patientię huiꝰ uirtutē notā eudentib⁹ pceperam⁹ exēplis. ſ; etiā cunctis q̃ exptē ta-
luū ñ erant ſtudioꝝ ita mirū fuit ut etiā fūmis uiris pcipua phoc factū ēferret
iſtructio. qđ ſcit etiā ſi patientiā ei⁹ correptio pāna ñ mouerat nec ſpectaculū
q̃dē tantę multitudinis ullo uultū illi ruboris tinxiſſet ĩdicio. In hoc itaq; cœno-
bio repperim⁹ antiq̃ſſimū ſenē nomine iohannē cui⁹ uerba pariē humilitatē
q̃ſcis om̃ib⁹ pminebat. neq̃q̃ ſilentio pterenda cenſemuſ. ſcientes eū hac
maxime pfectioē uiguiſſe. q̃ū ſit uirtutū omniū mat ac toti⁹ ſpūalis ſtructę
ſoliditſſimū fundamentū anīs penit exulat iſtitutis. Vnde ñ miror ē nec
ad illaꝝ ſublimitatē n⁹ poſſe ēſcendere. q̃ñ dicā uſq; ad ſenectā ſub cœnobii
pmanere non poſſum⁹ diſciplina. ſ; uix biennio ſubiectionis uigū ſuſtinere ĩten-
ti. ad pſūptionē noxie libertatis pnus euolam⁹. cui tā ipſo illo paruo tēpre ñ
ſedm illā diſtrictionis regulā ſ; pnīi arbitrii libertate ut cūq; ſemoris ſubici-
am⁹ impio. ut ñ patientię fructū ediſcere. ſ; tēp⁹ adipiſcendę licentię expectare
uideam⁹. hunc q̃ ſenē cū ĩ abbatis pauli cœnobio uidiſſemus. etatē. pus & grām
uiri q̃ erat pdit⁹ admirati. demiſſo ĩterrā uultu pcari cœpim⁹. ut nob pandē
dignaret. q̃. ob causā relicta heremi libtate. ſilla pfeſſioē ſublimi. q̃ eū p cœtū
eccłē uitę fama fama celebrauerat. cœnobii uigū ſub ire maluiſſet. Ille uelut
imparē ſe anachoreticę diſciplinę. ſublimitate tantę pfectionis ĩdignū
ad unamq; ſcolas reūtiſſe dicebat. ſi tam ut ipſaꝝ ĩſtituta ſedm pfeſſioīs
meritū poſſet implere. Cui⁹ reſponſionis humilitatē. cū refragatio nrę
depcatioīs ex cluderet. ad extremū ita exorſus ē. Anachoretica diſciplina
quā me deſeruiſſe miramini. ñ ſolū ñ reſpuo nec refuto. ſ; tota pot⁹ uenera-
tione cōplector atq; ſuſcipio. ĩ q̃ p. xxx annos q̃s ĩ cœnobii egregatioē trans-
egerā. ita alios. xx expleſſe me gaudio. ut ĩ ter illos q̃ eā mediocrit⁹ appe-
trēt. ñ uſq; q̃q; ſegnicie denotarer. S; q̃ de guſtata ei⁹ puritas ſollicitudine
interdū carnaliū rerū interpolata ſordebat. recurrere ad cœnobii cōmo-
di⁹ uſū ē. ut. ꝫ pmptior arrepti planioris ꝓpoſiti ēſūmatio ſequeret. &
min⁹ depſūptę ſublimioris pfeſſionis difficultate periculū. Meli⁹ u. ē deuotū
in minoribus q̃ ĩ deuotū ĩ maioribus pfeſſionib⁹ inueniri. Vid circo ſi q̃d elati
immo ne libi fortaſſe ptulero. q̃ſo ut ñ iactantie uitio ſ; edificationis
urę depmtū ſtudio cenſeatis. q̃ uob tā ſtudioſe querentib⁹ nihil de ueritā-
te xpiſtimo ſubtrahendū. Arbitror u ĩ ſtructioīs uobis aliq̃d poſſe ɔferri.
ſi pauliſp humilitate depoſita ſiplicit omem ꝓpoſiti mei patefecero

ueritatē. Confido u q nec apud uos de libratē dictaꝝ cenoderie notā neq;
ēscientiā meā de suppssione ueritatis qddā mdacū crim ī curiā. Siqs q secreti
horemi delectatius obliuionē tradere potuit humana ēsortia ac sedm
ieremiā dicere ꝛ diē hominis ñ desideraui tu scis. Ego qq; idā dño sua gracia
largiente ut assecutū ut certe assequi annisū fuisse me fateor. Itaq; pio dñi
nri munere memini me ī huiusmodi raptū frequenter excessus ut obliuiscerer
me sarcina corporee fragilitatis in diuinis mentisq; meā ita oms exteriores
sensus subito respuisse. & acunctis mundialib reb omnimodis exulasse. ut neq;
oculi neq; aures mee ꝓpo fungerent officio. Ita diuinis meditationib ac
spualib theorisis animꝰ replebat ut sepe adueſpam cibū me ꝓcepisse nescirē.
ac sequenti die de hesterna absolutioē ieunii penitus dubitarē. Ob q etiā causā
septē dierū cib hoc ē vii paximatioꝝ paria sequestrati ī pcherio idē ad
manuensi sporta die sabbati reponunt ut refectio pmissa ñ lateat. Qua
ꝺsuetudine illi qq obliuionis error excludit. ut expletis ebdomade cursū
ac sollēpnitatē diei ipsi reuolutā finit panū ī dicet numerus festiuitatisq;
diei sacre ꝛ cōgregationis sollēpnitas solitariū latere ñ possit. Q d si etiā hc
ordinē ille quē pdixim mīris excessus forte turbauerit. nihilomin cotidiani opis modus dierū numerū signans arcet errorē. Et ut cētas heremi
uirtutes silentio pmittā. ñ u ē nob de earū numerositate ac multitudine
si desolitudinis atq; cenobū fine tractandū causas pori ob quas illā deserere
malueri. quas etiā uos agnoscē uoluistis breuit explicabo. omisq; illos qs
cōmemorauu solitudinis fructꝰ qb eduerso sublimioribꝰ meritis dixerī
post ponendos breu oratione pstringā. Quandu q raritas eoꝝ qī hereno tc tēpris morabant. libratē nob largiendo diffusiore solitudinis
uastitate blandita ē. quādu maioribꝰ remoti secretis frequentissime
ad celestes illos rapiam. excessus. nec tanta uisitantiū frum irruen multitudo parande humanitatis necessitate sensus nros ī gentiū curarū
distentioīb aggrauabat. solitudinis plane tnq illa secreta & illā xpiationē
anglice beatitudini cōparandā ī satiabili desiderio ac toto animi ardore
secutus sū. S; cū maior ut dixi numerus frum habitationē illi solitudinis cepisset expetere. ꝛ coangustata uastioris heremi libratē. ñ modo
ignē illū diuine cōtēplatioīs frigescere fecisset. sed etiā multimodis
mentē carnaliū rerū uinculis impediret. elegi hui disciplinę utcūq;
implere ꝓpositū. q ī illa sublimi pfessione carnaliū necessitatū pulsione
torpere. ut si m illa libras ac spuales negant excessus. abiecta tm crastine

diei penitus sollicitudine euuangelici me p̄cepti ē̄sūmatio ē̄solet. Nid qđ mihi de illa theorica sublimitate subtrahit hac obediētie subiectione pensēt. Miserū nāq; ē cuilibet artis ac studū disciplinā quēpiā p̄fiteri. & ad p̄fectionē ei minime p̄uenire. Quā obr̄ē quantis nē in hac ē̄sūtatioē p̄fruar ēmodis breuiter explicabo. uos utrū illa solitudinis lucra huius beneficius ualeant ēpensari digesta narratione p̄pendite. p.q. etiā hoc p̄bare possibile ē utrū fastidio an desiderio solitarie illi puritatis. huius malueri c enobu angustius coartari. Ihac q̄ ē̄sūtatioē diurni op̄is nulla p̄uisio uendicioīs ut coēptionis nulla distentio. n̄ annui panis in curabilis cura. n̄ sollicitudo corporaliū rerū. q̄ n̄ tantū p̄p̄is si etiā multo aduentiū usib̄ necessaria p̄parant. postremo nulla arrogantia laudis humane q̄ in mundior huius oīb̄ i conspectu dī etiā magnos heremi labore frequent euacuat. Verū ut ī illa anachoretica disciplina illos elationū spūaliū fluctus. Nexitabilis c enodrie pericula p̄t̄ eā ad hoc generale cunctos ponduś id ē comunē parandi uict̄ sollicitudinē reuertam. q̄ eo usq; m̄sura n̄ dico illi antiquę districtionis excessit. q̄ usū penit̄ olei nesciebat. si ne hac q̄đe nri tēpris remisioē c̄epit ēe ēctenta. in q̄ uno olei sextario utrideq; lenticule modio aduentiū usib̄ p̄parato toti refectionis annue explebant officia. ita ut duplicato nē ac triplicato m̄ necessitas uictualis uix queat expediri. Nin tantū apud n̄ nullos uis nocie hui remissionis increuit ut aceto murieq: p̄mixtis. n̄ illā unā olei admisceant guttā. q̄ p̄cessores nri q̄ heremi in stricta maiore abstinentie uirtute sectati sunt. repellendę tantū ceno-drie q̄ā ī stillare c̄sueuerant. si ī frigentes egipciacū caseū. p̄salib̄ plus olei quā necesse ē sup fundant. Nita duos cibos p̄pria suauitate distantes. q̄ singillati duūsoq; tēpre monachū reficere iocundissime potuissent sub uni saporis oblectatione p̄ciant. In tantū sane hęc ΥΑΙΚΗΚΤΗCIC. id ē mātialuū rerū possessio creuit ut sagū q̄q; q̄đ absq; uerecundia referre n̄ possit. sub oc̄tentu humanitatis ac susceptionis hui anachorite ī suis habere cellulis c̄eperint. ut illa p̄ter eā q̄b̄ attonita anima ac spūalib̄ theoriis sēp intenta speciali ingrauat. c̄ecursus scit frum̄ susceptionis q̄q; ac deductionis officia. mutuas uisitationes duūsarūq; c̄fabulationū interminabilē curā. quarū etiā illo tēpore q̄ hec uident impedimenta cessare. tam animū c̄suetudinarie ī q̄etudinis assiduitate suspensū expectatio ipsa distendit. Atq; ita fit ut anachoreseos illa libtas huiusmodi negib̄ impedita ad illā cordis ī effabilē alacritatē p̄pedito n̄ ueniat ascensu. ac fructū heremitice

pfessionis amittat. q si m in cgregatione nc atq; in turbis sito fuerit denegat
saltem q es anime cordisq; tranqllitas omib occupationib absoluta n de erit
que nisi illis qq q in solitudine comorant psto fuerit labores q de anachoreseos
sustinebunt fructu u ipsi fraudabunt q n n qeta nitis stabilitate dqritur.
Postremo etia si m in cenobio cstituto abilla puritate cordis aliqd fuerit
imminutu ero soli euuanglici pcepti cpensatione otentus. qd certu est
omib illis heremi fructib n posse post ponj ut scilicet de crastino nihil
cogite. usq; ad finem subiectus abbati illu aliquatenus udear emulari de
q dr humiliauit semet ipsu facte obediens usq; ad mortem. merearq; illi uerbi
humilit dicere. q n ueni facere uoluntate mea. si uoluntate ei q misit me
VII patris. GERMAN Q uia te utriq; pfessionis n que admodu multos pncipia
tantum erigisse si; ipsa fastigia cscendisse manifestu e. qs na cenobiote qs
heremite sit finis obtam agnoscere. Nullu naq; dubu e nemine de hus ut
fideli posse ut pleni disputare. q illu q utrag; pfectione longo usu magi-
stra experientia osecut. meritu earu ac fine ueridica pte insinuare
VIII doctrina. Iohanne V nu eundeq; homine mutraq; pfessione pfectu ee n
posse absolute pnuntiare potuisse. n me paucos admodu retardaret ex
explu oagnu si qde e iqlibet earu consumatu quepia reperiri qntomagis
adplenu utrag; pficere arduu ac pene dyeri homini impossibile ee pspi-
cuu e. qd tam si qndoq; puenerit n stati ad generale formula referri pte.
Hic aparte minima ide decsideratione paucos si; ex hus q multos unmo omu
sub iacent uoluntati unu salus e regula pponenda. Si q u rarissime atq;
apaucissimis obtinent ac possibilitate comunis uirtutis excedunt uelut
sup edicione humane fragilitatis naturag; cessa apceptis st generalib
sequestranda nec ta p exemplo q pmiraculo pferenda. qua ob re id qd in
qritis sodm mediocritate sensus mei breuiter intimabo. finis qde ceno-
biote e. omis suas mortificare crucifigere uoluntates. ac sedm evglioe
pfectionis salutare mandatu nihil de crastino cogitare qua pfecti
one pfus anemine. nisi acenobiota impleri posse certissimu e. que uru
elaias ppha descbens. ita beatificat atq; collaudat; si auteris a sabbato
pede tuu facere uoluntate i die sco meo. & glorificaueris eu du n facis
uias tuas. n iuenit uoluntas tua ut loqris sermone. te delectaberis sup
dnm. sustolla te sup altitudine terre. cibabo te hereditate iacob patris
tui. os dni locutu e. heremite uero pfectio e exuta mente aeunctis
habere terenis. eaq; qntu humana imbecillitas sinit unire cum xpo. que

urū ieremias ppha describens. beatus inq̃t uir q̃ tulit ugũ abadolescentia
sua. sedebit solitari⁹ ⁊ tacebit q̃ leuauit sup se. Psalmista qq similis factus
sũ pellicano solitudinis. uigilaui ⁊ factus sũ sic̃ passer solitari⁹ in recto.
Ad hunc q̃ finẽ quẽ uni⁹ cuiq; pfessionis cẽ dximus. n̄ eq; utq; puenerit
frustra ⁊ ille cenobiũ ⁊ iste anachoreseos expetiit disciplinã. Ille uirtutẽ
sue pfessionis impleuit. Sed hoc omnibus. idẽ n̄ integra ei⁹ omnibus
ẽsumata pfectio. si pars pfectionis ẽ. Rara ẽ q̃ ⁊ paucissimis. dono di con-
cessa pfectio. Si ⁊ uere ⁊ n̄ exparte pfect⁹ ẽ. q̃ ⁊ n̄ heremo sua loreẽ solitu
dinis ⁊ cenobio firmitatis firm eq̃li magnitudine sustentat. ⁊ dco iutq;
pfessione p omia ẽsumatiũ i uenire difficile ẽ. q̃ nec anachorita ⁊ ⁊
monachus. idẽ ẽ ceptiũ ac puationẽ materialiũ rerũ nec cenobiota
theoricã aditegrũ potẽ assequi puritatẽ. licet utrũq; pfecte abbatẽ
moysen atq; pafnutiũ duosq; macharios noueri possediss̃e. ⁊ q̃ ita erant
mutraq; pfessione pfecti. ut cũ ulle omis heremi accolas recedentes i satia-
bilitẽ secreto solitudinis pascerent. q̃ntũq; in ipsis erat nequaquã iq̃rerẽt
humana ẽsortia. tam ita frequentiã ac fragilitates ad se concurrentium
sustinebant. ut cũ ad eos usitationis ut pfectus grã inumera firm multi-
tudo ofluer̃et. tã ugẽ pene susceptiois i q̃etudinẽ i mobili patiencia tole-
rante. nihil aliud ut didicisse ut exercuisse omi utę sue tẽpre crederent
quã ut cõmunib⁹ tantũ aduenientiũ officiũ deseruirent ita ut apud eunc
dos ẽet ãbiguũ i q̃ potissimũ pfessione eorunde ẽet maior industria. idẽ
utrũ i illa heremitica puritate an in ista dũsatioẽ cõmuni magnanimitas
eq; mirabili⁹ aptaret. Solent aũ n̄ nulli ita duino silentio solitudinis
effer̃i. ut ꝑ ipsus hominũ osortia ꝓhorrescant. ⁊ cũ ut paululũ a secreti sui
osuetudine in ueniente firm usitacioẽ discesserint. notabili mitis angore
⁊ eudentib⁹ pusillanimitatis i diciũ estuare. q̃d ut maxime hus euenire
osueuit. q̃ n̄ pfecte i cenobiis istituti. nec excoctis p̃oribus utiis ad solitariã
se uitã immaturo desiderio trãstulerit. q̃ iutraq; parte impfecti sep ac
fragiles. q̃cũq; aura cõmotionis impulerit inclinant. Nã quẽ admodũ ẽsor-
tio ut in̄pellatione firm impacient̃ exestuant. ita i solitudine osistentes
ei ipsi q̃d expectent silentiũ n̄ ferre uastitatẽ. q̃ppe q̃ nec ipsã rationẽ q̃d̃e
norunt. cui⁹ causa desiderari ut expeti debeat solitudo. si hanc ẽ uirtu
tis ac pfessionis hui⁹ existimãt. suã. ut firm osortia declinantes huma-
nos tantũm refugiant ac detestent aspectus. GERMANVS. Quo q̃ ut
nobis ut ceteris q̃ eidẽ fragilitatis atq; misure sit. remedio potent subueniri.

q̃c cenobialib⁹ disciplinis tenuit instituti ante expulsionẽ oñiũ uicioꝝ habitationẽ solitudinis cepim⁹ affectare. ut q̃ facto imperturbate mẽtis ẽstantiã ⁊ immobilẽ patiencię poterim⁹ apphendere firmitatẽ q̃ ipsas q̃dã scolas ⁊ exercitatiõis hui⁹ palestrã in q̃ ad plenũ eruditi ac pfici principia nr̃a debuerãt ītrepestiue ītumulta cenobiũ ẽgregatioẽ derelinq̃m⁹. q̃liũ q̃ nunc solitarie cõmorantes pfectionẽ longanimitatis ac patientię ẽsequem⁹. ut quẽ admodũ has sibi ī eẽ ut decẽ uirtutes exploratiyi ī noꝝ motuũ ẽscientia dephendet. ne forte q̃ abhominũ ysortio segregati nulli⁹ eorundẽ irritatiõib⁹ puocam⁹. falsa estimatione decepti. tñ q̃llitatẽ nos mẽtis immobilẽ possidere credam⁹. Iohanne. Inueritate querentib⁹ medicinã. remedia curationũ ab illo ueriss̃imo animarũ medico de eẽ ñ possẽt. hui⁹ pserti q̃litudines suas ñ desperando ut neglegendo ītepserint. nec uulnerũ suoꝝ pricula celauerit. aut medelã penitentię pcaci mente respuerint. plangoribꝫ ignorantie ut errore ut necessitate ctractis. humili ẽtandẽ cauta adcelestẽ medicũ mẽte ẽfugerint. Idoq; nosse debem⁹. q̃t si ad solitudinẽ ut abdita loca ñ dũ curatis uicijs secedam⁹. effect⁹ eoꝝ tantũm rep̃mat ñ extinguat affect⁹. Latitat ut intra nos immo etiã serpit radix oñiũ q̃ extirpata ñ fuerint peccatoꝝ. q̃ adhuc ī nobis uuuere hui⁹ dephendim⁹ ī dicijs uerbi q̃ra; cũ ī solitudine ẽstituti. aduentũ fili ut breuissimã eoꝝ morã cũ q̃dã estuantis animi anxietate suscipim⁹. ī eẽ adhuc ī nobis uuacissimũ inpatientię fomitẽ nouerim⁹. Cũ ũ cuiq̃ filiꝰ speram⁹ aduentũ. si eo⁹ necessitate aliq̃ paululũ forsitan demorante. ut tacita ī dignatione iã ei culpauerim⁹ tarditatẽ. ⁊ mẽtẽ ī modicę expectatiõis sollicitudo turbauerit ure atq; ẽsticię manifesta ī nobis uitia residere ẽscientię nr̃ę pbabit exam-
I tẽ si firẽ ut codicẽ ad legendũ ut q̃libet aliã adutendũ speciẽ postulante aut nos illi⁹ potioio ẽtristauerit aut illũ negatio nr̃a reppulerit. dubiũ ñ est nos adhuc auaricię seu filargirię laqueis ẽpediri. Id si recordatione femine nob ut cogitatio subita ut sacre series lectioꝰ attulerit. ⁊ in ea q̃dã senserim⁹ nos titillatione pulsatos. sciam⁹ nec dũ extinctũ ī membris nr̃is fornicationis ardorẽ. Si ũ de cõparatione districtionis nr̃e ⁊ remissionis aliene ut tenuissima mẽtẽ nr̃am tẽptauerit elatio. certũ ẽ nos dira supbię peste corruptos. Cũ hec q̃ uicioꝝ ī corde nr̃o dephenderimus ī dicia manifeste agnoscam⁹ nob ñ affectũ s; effectũ de eẽ peccati. Inę utriq; passiones sinos q̃ndoq; cuersationi miscuerim⁹ humanę. prin de cauernis nr̃oꝝ sensuũ p̃cedentes. pbant sẽ ñ tẽ pmũ cũ eruperint nasci-

ſ; tñ demũ q̄ duꝝ latuerunt publicam ⁊ uni cuiq; uicũ radices ī ee defiras. certis indicus etiã solitarii deprehendit qſq; puritatẽ suã ñ hominib⁹ ostentare. ſ; illi cõspectu ī uiolatã studuerit exhibere quẽ latere oĩa cordis archana ñ possunt. GERONI. Argumta q̄b⁹ ī firmitatũ ī dicia colliganẽ & rationẽ discernendarũ egritudinũ id ẽ q̄ pacto uicia q̄ celanẽ ī nobis ualeãt deprehendi lucide satis apteq; pcepim⁹. Oĩa si q̄dẽ cotidiana experientia ac diuturnis cogitationũ nr̃arũ motib⁹ ita ut dicta sẽ in tuem. Sup ẽ ꝯ ut quẽadmodũ pbationẽ cause q; morbq; euidentissima nobis ratioẽ patefactę sẽ ita etiã curationũ medela monstret. Illulli nãq; dubiũ ẽ illũ posse rectissime de remediis malarũ ualetudinũ disputare. q̄ earũ prius causas atq; origines egrotantiũ. oscientia attestante deprehenderit. Iraq; licet doctrina beatitudinis tue uulnerũ nr̃arq; archana nudauerit. q̄ fit ut sperare aliq̄d etiã de remediis audeam. Qꝝ tã euidens declaratio morbi spẽ remedii pollicet. tam q̄ pmũ ut ail ī cõgregatiõib⁹ mutuũ salutis adq̄rit ſani ī solitudine ee ñ posse. ñ q̄s prius cenobiq; medicina sanauerit. p mcio/sa rursũ desperatione cecidim⁹. ne forte q̄ imꝑfecti cenobiũ reliq̄m⁹. neq̄q̄ ī heremo pfecti ee ualeam⁹. De morbq; suq; curatione sollicitis remediũ salutare de ee ñ poterit. Id circo eodẽm q̄ uni cuiq; uicũ deprehendunẽ indicia etiã remedia sẽ querenda. ⁊ iã querendũ solitarius humane cõusa tiõis uicia dixim⁹ ñ de ee. ita uirtutũ studia ⁊ ī strumta sanitatũ. oĩb⁹ etiã abhumana cõusatioẽ discretis posse subpetere ñ negam⁹. Cũ se ꝯ ipa ciencię siue ire pbatiõib⁹ ī cursari illis q̄ sup ostendim⁹ indicus un⁹q̄sq; deprehenderit ctrariis semet ipsũ obiectatiõib⁹ sẽp exerceat ⁊ ꝓpositis sibi multi modis ī uiarũ dispendiq; q; generib⁹. uelut abalio sibimet irrogatis assiue faciat mẽtẽ suã oĩb⁹ q̄ inferre imꝑbitas potẽ pfecta humilitate succũbere. atq; aspera sibi q̄q; ⁊ intolerabilia frequenẽ opponens q̃nta eis occurrere debeat lenitate oĩi uigiẽ cordis ctricioẽ meditet. Ita respiciens ad illas scq; oĩũ siue ipsi⁹ dñi passiones. uniũsa ñ solũ cũcioq; ſ; etiã pcenarũ genera ī feriora meritis suis ee pnuntians. ad omnẽ se dolorę tolerantiã pparabit. Cũq; aliq̃ndo ad cor firm aliq̄ fuerit iuitatioẽ reuocatus. qd ñ potẽ ñ ut raro etiã districtissimi heremi accolis puenire. si mẽtẽ suã etiã pleuib⁹ q̄b⁹q; reb⁹ deprehenderit tacite fuisse cõmotã. ut q̄dã occultę motuũ seuerissim⁹ censor. mox sibi illa diruissima maiuriarũ genera. q̄b⁹ adpfectã tolerantiã semet ipsũ cotidianus meditatiõib⁹ exercebat exploret. atq; ita se oburgans & ī crepans alloq̃t;

tu ne ille es bone ur q dū te ī illa solitudinis tue exercereſ palestra. omīa su
peraturū mala ēstantissime pſumebas. q dudū cū tibi n̄ solū suīmas ɔuicię
acerbitates. uerū etiā ī toleranda supplicia ipse pponereſ satis ualidū
atq; ad omīs pcellas immobilē te credebas. qm ī uicta illa paciencia tua
leuissimi uerbi plusione ēfossa ē. qm domū tuā sup illā solidissimā petrā
tanta ut tibi uidebat mole ēstructā leuis aura cōmouit. ubi ē illud q ī am
fiducia bellū inpace desiderans pclamabas. paratus sū n̄ sū turbatus.
et cū ppba sepe dixisti. pba me dne & tepta me ure renes meos n cor meū
. pba me n scito cor meū. ī terroga me n cognosce semitas meas. n̄ nude si
qua ī iq̄tatis in me ē. qm ī gentē certaminis apparatū exigua hosti umbra
ēterruit. tali q semet ipsū cōpunctionis anima ɔuersione ɔdēpnans.
ī ultā animi sui cōmotiuncula eē n̄ sinat. si; artiore carnē suā ieunū ac
uigiliarū correptione castigans. ac ugib cōtinentie pēnis culpā sue mobi
litatis exorucians q ad plenū excoquere ī cenobū ɔūsatione debuerat.
ī solitudine ɔstitutus hoc exercitationis igne ɔsumat; illud sane ad obtinen
dū ugē ac stabilē paciencia ēstantē atq; immobilitē ē tenendū. n̄ licere
nobis qb lege diuina n̄ solū ultio ī uiriarū si; etiā memoria phibet cuilibe
detrimēti ut irritationis obtentu. aduersus iracundia cōmoueri. Q ut q quā animę
potē euenire dispendiū. quā ut pcōmotionis subitā ceritatē. ueri atq; etni
luminis claritate priuata. abilli q mitis n humilis corde ē cōtēplatioē
discedat. qd rogo pnitiosi qd ue deformi quā ut q honestatis iudiciū
n regulā ac disciplinā rectę discretionis amittat. n ea sanus ac sobri p
petret. q ne tēulentus qdē q sensu indigens uenabilit admisisset.
Hec q n ceta huius similia detrimēta q sq; ppenderit n solū uniūsa dāpnę
genera. si etiā iniuriarū atq; penarū que cūq; possunt acrudelissimis
irrogari. facili sustentatioē despiciet. Nihil dispendiosi iracundia. nec
pciosi tīq̄llitate animi ac ppetua cordis siu iudicans puritatē. obq.
n solū carnaliū uerū etiā illarū q spūales uident rerū spnenda suis
cōmoda. si aliās ad q ri ut pfici nisi cū huius tīq̄llitatis pbatioē n̄ possit.

XV Cerō Sic cetę uulnerū id ē ire n tristicię impacientię p obiectio
nē ētrariū rerū medela monstrata ē. ita etiā ētra spm fornicationis q
curationis genus nos oporteat adhibere uolum edoceri. id ē uterū etiā
cupiscentię ignis ppositis sic illic maioris irritationis augmētis possit
extingui. q satis castitati credim eē ētriū. si n̄ solū exaggerent ī nobis

XVI libidinis ī centua. si ut pereunte mīus octo pstringam. Iohannē Questionē

q̄ etiā tacentib⁹ uob narrationē nr̄am fuerat secutura. sāgax interrogatio usā
fuenit. Id circo efficaciē eā sensib⁹ ur̄is ꝯcipiendā ee ñ ambigo. q̄ndoqde i
structionē nr̄am a cum ur̄i pcessit i genu. Sine labore ꝙ cuilibet questionis di
lucidat obscuritas. cū absolutionē ei⁹ anticipans i q̄sitio q̄ ducenda ē ante
cedit. Itaq; remedus q̄dē illaq; q̄ sup̄ dixim⁹ uiciaq; ñ solū nihil officiunt.
uerū etiā multū conferunt humana ꝺsortia. Dū frequentia impacien
cie sue crebri⁹ patefacta. q̄ntomagis assiduū supatis dolorē cōpunctiōis
intulerint. tanto uelociorē laborantib⁹ ofert sanitatem. Ob q̄ etiā i
solutudine ēsistentes. cū irritationū fomes atq; materia abhominib⁹
ñ possit exurgere. tam eorūdē i citamita debem⁹ etiā dei⁹ dustria retēta
re. ut ad ūsus eā ugi cogitationū coluctatione pugnantib⁹ nobis. mede
la pmptior ferat. Ctra spm̄ fornicatiōis. duūa ratio. ꝙ dispar ē causa.
Nā quē admodū corpori usus libidinis carnisq; uicinitas. ita etiā mti
memoria ei ē penit⁹ subtrhenda. Satis ꝙ pniciosū ē adhuc infirmis q̄
grisq; pectorib⁹ ut tenuissimā recordationē hui⁹ passionis admittere.
ita ut ñ nūq̄ eis etiā sub recordatione scārū feminarū ut sub sacre lec
tionis historia. noxie titillationis stimulus exciteť. Cui⁹ causa seniores
nr̄i hui⁹ cemodi lectiones. sub pntia uniq; solent osultissime pterire.
Sane pfectissimis q̄b⁹q; ꝙ sūmo affectu iā castimonie pbationes q̄b⁹ ex
aminare se ualeant. de ee ñ possť. q̄b⁹ pfectissima cordis integritas i
corrupte ēscientie iudicio cōpbeť. Erit q̄ ēsūmatissimo uiro similis hui⁹
q̄ sup̄ dicta sunt. etiā sup̄ hac passione pbatio sui. scit ut q̄ se radices
morbi hui⁹ penit⁹ iā exturpasse cognouerit explorande si uoleť qr̄a casti
tatis. i tēdū etiā aliquā exploratricē sui imaginationē possit admit
tere. Cetum abbis q̄ adhuc min⁹ firmi atq; pfecti sē. hāc examinatio
nē nullatenus ēuenit usurpari. ut ēunctionē femineā. palpationē
q̄dā⁹ tenerā ac mollē corde ptractent. Erit ꝙ magis noxia q̄; salubris.
q̄ ꝙ exp̄imētū hui⁹cemodi hominib⁹ potē i hac ratione suppetere. ubi &
i exp̄imēto ipsū ē q̄ uitat. ꝙ ipsa exploratioē discrim⁹. Cū q̄ pfectissima
q̄s uirtute fundat⁹. ad illecebrā blandientiū cogitationū nullū mtis
assensū. nullā cōmotionē carnis in se deph̄enderit excitari. certissima
puritatis sue capiet documēta. ut ad hāc se firmitatē puritatis exercēs.
castitatis atq; i corruptionis bonū ñ solū mte possideat. s; etiā si corpo
ralē femine attactū causā cui cuq; ut solet necessitatis attulerit passiōis
sensū penit⁹ ignorare. Hoc abbas Iohannes cū horę nonę refectionē im-

minere sensisset collationē fine ēclusit. Explic̄ colt abbis thanni. Incipiunt capitula collatiōis abbis pinufii de poenitentia 7 satisfactionis iudicio.

I De abbatis pinufii humilitate 7 eide latebre. prima.

II De aduentu nr̄o ad abbatē pinufiū. III Interrogatio de poenitentie fine & satisfactiōis iudicio. IIII Responsio de humilitate interrogatiōis nr̄e. V De em̄ penitentie 7 indulgentie docum̄to. VI Interrogatio an reminiscenda sint p cordis cōpunctiōe peccata. VII Responsio q̄usq; anteriq; actuū re cordatio sit habenda. VIII De duūsis potentie

VIIII q̄ utilis sit pfectis obliuio peccati. X Q̄d flagitiq; recordatio sit uitanda.

XI De satisfactiōis iudicio 7 obliuione p̄teritq; criminū. XII In q̄ tēporaliter sit agenda poenitudo 7 in q̄ fine habere possit.

Explicunt capitula. INCIPIT TEXTVS.

RECLARI AC SINGVLARIS uiri abbatis pinufii de fine poenitentie precepta dicturus magnā materie partē mihi uideor amputare. si humilitatis ei laudē quā in quarto institutiōis libro q̄ de supīstituendis renuntiantib⁹ titulat breui sermone pstringi lectoris fastidio ēsulens hic silentio p̄mittā cū p̄serti multi illi opusculi noticiā n̄ habentes in hāc possit incurrere lectionē. 7 omis dictorū uacillet auctoritas. si dicentis meritū sub trahatur hic si q̄dē cū haud longe a panefisi egipti ut alio dictū ē ciuitate. abbas & pbr̄ i gemi cenobio p̄sideret tantūq; eū i illa puritia uirtutū suarū ac signoq; gl̄a sublimasset. ut sibi iā uideret retributione laudis humane labaq; suaq; recepisse mercedē. timens ne sibi specialit̄ i uisa popularis fauoris inanitas. fructū p̄mū euacuaret ęt̄ni occulte monasteriū suū fugiens adītima tabennensiū monachoq; secreta ētendit. Vbi n̄ heremi solitudinē. n̄ singularis uite securitatē. quā etiā imperfecti q̄q; laborē obediētie 7 cenobus n̄ ferentes. supba n̄ nuq̄ p̄suptione sectant. si celeberrimo p̄elegit cenobio sub uigari. ubi tam ne ullo habitus siu p̄deret i dicio. i dur uestē sctari multis ut illic moris ē dieb⁹ lacrimans p̄foris ęrcubauit atq; ad omiū genua p̄uolut post diuīna fastidia eoq; q̄ ad explorandū ei desiderii i ultima eū iā etate uelut panis egestate ēpulsū.

ñ sincere illi ꝓpositi scitatē experisse dicebant tandē ut susciperet obtinuit
Ubi adolescenti cuidā frī q̄ ortū susceperat excolendū i adminiculū deputat
cū ñ solū oīa q̄ idē ꝓpositꝰ imperasset ut q̄ i unctu opis cura poscebat cū ad
miratione tā sc̄e humilitatis impleret uerū etiā q̄dā necessaria opera
q̄ ppt horrorē siu aceris utabant ita furtiuo ꝓnoctē labore ꝑficeret
ut dilueulo oīs illa ēgregatio tā utiliū operū admirans ignoraret
auctorē. Cūq; ita triennū ferme illuc gaudens desideratis tā i uuriose
subiectionis laoribꝰ exegisset accidit ut q̄dā frī eidē cognitꝰ exillis unde
ille discesserat egipti partib aduenisset Cui cū de i dumtoꝝ ei atq; offi-
cū ulitate ꝑmtissime agnitionis facilitatē duu hesitans cohiberet ꝑ
exploratione manifestissimā ad ei genua ꝓuolut ꝑmū stupore frīb
cunctis de hinc ꝓdito etiā nomine q̄t apt illos qq ꝑcipue scitatis fama
uulgauerat etiā dolorē copunctionis incussit q̄d scit tanti meriti ac
sacerdocū uirū tā in uuriosis opib deputassent Sꝫ post quā flens ubiq;
diabolice i uidię q̄si q̄uē ꝓditoris suę imputans eisū ad monasteriū
suū honorifica frm custodia ābiente ꝓducte. exiguo illuc tēp re demo-
ratus offensus ē ipsis honoris siu ac ꝑmat obseq̄is ac furti ascendens na
uē ad palestinā sirie ꝓuinciā transmeauit ubi uelut incipiens atq; no-
uicī illo i q̄ nos degebam monasterio recept habitaculo i nra cellula
ababbate ꝑcept ē cōmanere. Sꝫ ne illic q̄dē duu uirtutes ei ac merita
latere potuert. Illā simuli ꝓdicione de rect atq; monasteriū suū cū in
genti honorificentia ac laude reuocat tandē q̄t erat eē cōpulsus est.
Cū q̄ post ñ longū tēp nos qq egiptū petere sc̄e i stitutionis desideriū cōpu
lisset sūmo eū affectu ac desiderio ꝓ q̄rentes tanta ei sum grā atq; huma-
nitate suscepti ut nos tā q̄ pristinos sincellitas etiā cellule sue quā i extre-
ma horti parte cōstrūxerat honoraret hospicio. Ubi cū satis ardua atq;
ꝑcelsa cuidā frī monasterii regulā sub eunti corā oīb i sinayi frīb pre-
cepta tradidisset q̄ i quarto ut ꝑdixim institutionū libro q̄ta potui breui-
tate cōplexus sū tā in cōprehensibilia nob tā q; mirifica uere abrenuntiatiōis culmina uidebant ut nullom illuc humilitatē nrām credere, ꝫ igitur desperatiōe de rect ipso etiā uultu in tima cogitationū amaritudinē ñ celantes ad beatū senē satis anxie mīte ꝓcurrim Cui ꝓtin causā tante mestitudinis i q̄renti abba german grauit i gemiscens ita respondit.
Quanto magnificentior atq; sublimior in cognitus nob sermo doctrine tue
uter arduū ꝑcelsissime renuntiationis aput ꝫ q̄si remota oculorū nrōꝝ

ſ. posse ascendē;

caligine odiū ꝯelo eiꝰ culmꝫ ostendit tanto maiore desperationiſ mole depꝫ
mimꝫ. Inmiſitatē ſi q̄dē eiꝰ cū ꝯiquitate nr̄arū uarū mr̄ientes. animā ab
iectionē ignauię nr̄ę cū ĩfinita uirtutiſ ostenſe celſitudine cōferentes. par-
uitatē nr̄am non ſolū ad illā ñ poſſe ꝓficere. uerū etiā abeo q̄d ē deficere
poſſe ſentim⁹. Nā ponderib⁹ nimię desperatiōiſ oppſſi. q̄dā de ĩfimiſ adiſe-
riora ꝓlabim⁹. Vnū ꝑide ac ſingulare ꝑſidiū medelā nr̄iſ potē oferre uul
neribꝰ. ut define poenitencię. maxime deſatiſfactiōiſ ĩdicio aliq̄ diſc am⁹
ut certi deremiſſione ꝑcedentiū delictoꝝ poſſim⁹ etiā adēſcendenda faſtigia
ꝑdictę ꝓfectiōiſ animari. Finis. O elector q̄dē ad modū copioſiſ humi
litatiſ urę fructib⁹ q̄s etiā cellule illiꝰ q̄ndā habitatioē ſuſceptoſ ñ ĩ curi-
oſa eſtimatione ꝓſpexi. ualdeq; cū gaudio q̄ id q. anobiſ oīū. xp̄ianorū
infimiſ ſola forſitan uerbꝝ libertate ꝑcepit. tanta admiratione ſuſcepi
tiſ ut ea ſi ñ falle haud ſegniꝰ quā anobiſ dicta ſunt impleatiſ. coūq; ſiē
memini labore opiſ uri pene dictoꝝ nr̄ꝝ grauitaſ exequet. ita mitiū
urē uirtutiſ oculiſ tamq; ſi nulla ad uoſ eoꝝ q̄ cotidie exercetiſ aura
ꝓuenerit. S; q̄ id ipſū ſūma laude dignißimū ē. q̄d uelut adhuc rudeſ
ĩcognita ēe uob iſta ſcāꝝ inſtituta teſtamini. id q̄d anob ſedulo poſ
tulatiſ. breuit ut poſſim⁹ cōplectā. Neceſſe ꝫ ut ultra poſſibilitatē
nr̄am atq; uirtutē. antiquę familiaritatiſ urę paream⁹ imperio. Itaq;
de poenitentię exhortatione ut merito multi ñ ſolū dictiſ. ſi etiā ſcīpt⁹
plurima uulgauer̄. monſtrantes q̄nta eiꝰ utilitaſ q̄nta uirꝰ q̄ntaq;
ſit grā. ita ut do ꝑtiſ facinorib⁹ offenſo iāq; uſtißimā penā ꝓtractis
criminib⁹ ĩferenti. ſi dici faſ ē q̄dā⁹ obſiſtat. q̄ſi mutti ut ita direm
dextrā ſuſpendat ultoriſ. Verū hec oīa uob ut ꝓſapientia naturali ut
ꝑī defeſſo ſacrarū ſtudio litterarū ita cognita ēe ñ ā bigo. ut de huiſ
ꝑma plantatio urę ouerſationiſ ĩoleuerit. Deiq; ñ de poenitentię q̄ſtum
ſi de eiꝰ fine ac ſatiſfactionis ĩdicio ſolliciti id q̄d ab aliiſ ꝑmiſſū ē ſa
gaciſſima ĩterrogatione cordiſ ĩquiriſ. Qua ꝓpt oīū breuitate atq; cōpen-
dio. ꝓpoſitionis urę deſiderio ſatiſ facere nitiū. Poenitentię plena. ꝓfecta
definitio ē. ut peccata. ꝓq̄b⁹ pēnitendū gerim⁹. ut q̄b⁹ nr̄ā ſcientia remor
det. ne q̄q̄ ulteri⁹ admittam⁹. ĩ dicioū ſatiſfactiōiſ. ĩ dulgentię ē affect⁹
q̄q̄ eoꝝ de nr̄iſ cordib⁹ expuliſſe. Nouerit enī unuſ q̄ſq; nec dū ſe peccatiſ
priſtinis abſolutū q̄ndiu ſibi ſatiſfactioni. gemitib⁹ ĩcubanti ut illę
q̄ egit ut ſimiliū criminū ante oculoſ imago ꝑſulerit. eoq; ñ dicā oblec
tatio. ſi ut recordatio ĩteſtauerit mitiſ archana. Itaq; tē ſe iſq̄ ſatiſfactioē

ꝑuigilat⁹ a criminib⁹ obsolutū ac de ꝑtitis admissis ueniā ꝓcepisse cognoscat⁷
cū neq̄q̄ cor suū cor dē uicioꝝ illecebris senserit ut imaginatione ꝑstring-
gi. Quā obrē uerissim⁹ q̄dā examinator poenitentiæ ⁊ iudex ī dulgentiæ in
cōscientia residet nr̄a⁴ q̄ absolutionē reat⁹ nr̄i ante cognitionis ⁊ iudicij
die ad huc nobis ī hac carne cōmorantib⁹ detegit⁷ ⁊ finē satisfactionis ac
remissionis gr̄am pandit⁷ et ut hæc eadē q̄ dicta sū significanti⁹ exp̄mant⁷
tū demū ꝑterita nob uicioꝝ ētagia remissa credenda sū⁷ cū fuerint de
corde nr̄o ꝑsentiū uoluptatū desideria parīt passionesq; depulsę. Et
unde nob poterit gigni humiliationis illa scā salutarisq; cōpunctio⁴ q̄
exp̄sona poenitentis ita desēbit⁷ peccatū meū cognitū feci ⁊ iustitiā
meā n̄ opu-dixi ꝓnuntiabo adūsū me iustitiā meā dño. ut illud qq̄q̄
seq̄t⁷ efficacit⁷ educere meream⁷. ⁊ tu remisisti impietatē cordis mei⁷ Vt quē-
admodū ī oratiōē ꝑstrati nos metipsos ad cōfessionis lacrimas ualmus
excitare ꝓquas delictoꝝ ueniā cōsequi meream⁷. secūm illud lauabo ꝑsingulas
noctes lectū meū. lacrimis meis stratū meū rigabo⁴. si peccatoꝝ meoꝝ
memoriā de nr̄is cordib⁹ extrudam⁹. q̄ubem⁹ ētrario tenacit⁷ custodi-
re dicente dño. ⁊ iniq̄tatū tuarū n̄ redabor tu ū memor⁷. Obq̄ rē n̄ solū
operans uerū etiā orans ad peccatoꝝ nr̄oꝝ recordationē mentē meā
etiā de industria reuocare ētendo⁷ ut ad humilitatē uerā ⁊ ētritionē cor-
dis efficaci⁹ inclinat⁹ audeā dicere cū ꝓpha. uide humilitatē meā ⁊ la
borē meū. & dimitte oīa peccata mea. Pinytius. Interrogatio uīa
ut sup⁷ iā dict⁷ ē n̄ de pœnitentiæ q̄litate si; de ei⁹ fine ꝓposita ē. & de satis
factionis ī dictio⁷ ad quā ēgrue ut arbitror ēsequentiq; responsū ē. Cæterū
hoc q̄t⁷ de peccatoꝝ recordatione dixisti⁷ utile satis ac necessariū ē⁷ sed
ad huc agentib⁹ pœnitentiā ut ungi pectoris sui ētusione ꝓclament
qm̄ iniq̄tatē meā ego agnosco. & peccatū meū ostra me ē sēp. illud etiā
⁊ cogitabo ꝓpeccato meo. Vū q̄ agim⁹ poenitentiā ⁊ ad huc uicioꝝ¹⁰ actuū
recordatione mordem⁷ necessariū ē ut ignē cōscientiæ nr̄æ obortus ex
cōfessione culpę lacrimaꝝ imber extinguat. Cū ū cuiq̄ ī hac humilitate
cordis & spē otritione defixo atq; ī labore ⁊ ī gemitu ꝑduranti horū
recordatio fuerit cōsopita et cōscientiæ spina de medullis animę. grā di
miserentis euulsa⁵ certū ē eū ad satisfactionis finē atq; ī dulgentiæ me-
rita puenisse. & abunūsoꝝ criminū labe purgatū ad quā tam obluu
onē n̄ alias ꝑuenit⁷ n̄ ꝑ oblitterationē uicioꝝ atq; effectuū pristinoꝝ
⁊ ꝑfectā cordis atq; integrā puritatē⁷ q̄ sine dubio nullus eoꝝ q̄ ꝑ ignauiā

siue ꝯtẽptũ uicia sua purgare neglexerit assequẽ nisi q̃ gemitib⁹ atq; suspiria mesta uigilitate ꝯnuans omnũ sordiũ pristinarũ excoxerit labẽ. turtute animi atq; ope ꝑclamauerit ad dm. delictũ meũ cognitũ tibi feci & iustitiã meã nõ operui. & fuerit in lacrimę meę panes die ac nocte. ut sequent mereat audire dicat uox tua aploratu & oculi tui alacrimis q̃ est merces opi tuo aut dns. illud qq similiter ad eũ uoce dm dirigat. deleu ut nubẽ iniq̃tates tuas & q̃si nebulã peccata tua. uiterũ ego sũ ego sũ q̃ deleo iniq̃tates tuas ꝓpter me & peccatoꝝ tuoꝝ tã nõ recordabor. ita funiculus peccatoꝝ suoꝝ q̃b⁹ unusq̃sq; ꝯstringit absolut⁹ dño cũ oi grãrũ actione cantabit

VIII

tu disrupisti uincula mea. tibi sacrificabo hostiã laudis. Post illã nãq; generalẽ baptismi grãm & illud ptiosissimũ martirũ donũ qđ sanguinis ablutione adquirit. multi sũt poenitentię fructꝰ ꝑ quos ad expiationẽ criminũ ꝑ uenit. sũt enim tantũ simplici illo pnitentię nomine salus ętna repmittit deq̃ beatus apls petrus. poenitemini igit & ꝯuertimini ut deleant peccata uestra. nouhes baptista ut ipse dns. poenitentiã agite appropinquabit enim regnũ celoꝝ. si etiã ꝑ caritatis affectũ peccatoꝝ moles obruit. Caritas operit multitudinẽ peccatoꝝ. Similiter etiã ꝑ elemosinarũ fructũ uulneribꝰ nris medela ꝓstat. q̃ sicut aq̃ extinguit ignẽ. ita elemosina extinguit peccatũ. ita & ꝑ lacrimarũ ꝓfusionẽ adquirit ablutio delictoꝝ. Lauabo & ꝑsingulas noctes lectũ meum. lacrimis meis stratũ meũ rigabo. Deinq; subiungit ostendens nõ ianuit eas fuisse ꝓfusas. discedite a me omnes qui operamini iniq̃tatẽ. quo exaudiuit dns uocẽ fletus mei. Hec nõ peccatorũ confessionẽ. eoꝝ ablutio ꝯcedit. Dixi & pnuntiabo aduersũ me iniustitiã meã dño. & tu remisisti impietatẽ cordis mei. uiterũ narra tu iniq̃tates tuas ꝓ ut iustificeris. Et afflictionẽ qq cordis & corporis. admissoꝝ scelerũ remissio similiter obtinet. Hã uide iniq̃t humilitatẽ meã & laborẽ meum. dimitte omnia peccata mea. Incipueq; pemendationẽ moꝝ. auferte iniq̃t cogitationũ malũ uiaꝝ ab oculis meis. quiescite agere puerse. discite bene facere. querite iudiciũ subuenite oppresso. iudicate pupillo. defendite uiduã & uenite arguite me dicit dns. Si fuerint peccata uestra ut coccinũ uelut nix dealbabunt si fuerint rubra q̃si uermiculus uelut lana munda erunt. Inditũ etiã intercessione scoꝝ impetrat uenia delictoꝝ. q̃ & scit firmũ suum peccare peccatũ nõ admortẽ. petat & peo & dabit ei uitã ds peccanti nõ admortẽ. uiterũ confirmat q̃s ex uob educat pbiros ecclę & orent sup eũ unguentes eum oleo in nomine dni. & oratio fidei saluabit infirmũ & alleuabit eum dns. Si peccatus

sit dimittent ei. ꝙ nunq. miſcdie. ꝛ fidei merito labes ex eo q̄ uicia. ſocꝫ
illud p miſcdiā. ꝛ fidē purgant peccata. p̄ cuerſionē pleruq; ac ſaluē eoꝝ
q̄ nr̄ſ monitis ac p̄dicatione ſaluant. qm̄ q̄ cuerti fecerit peccatorē ab
errore uie ſue ſaluat aiam ei⁹ amorte⁹ et ſuoꝝ cooperit multitudinē
peccatoꝝ. p̄ dulgentiā nihilomin⁹ ac remiſſionē nr̄ām. adī dulgentiam
nr̄oꝝ facinoꝝ p̄uenit. Si ⁊ dimiſeritis hominib⁹ peccata eoꝝ. dimittet uob
pat̄ uſ̄ celeſtis delicta uŕa. Videris q̄ q̄ntos miſcdie adit⁹ patefecerit
dem̄tia ſaluatoris. ut nemo ſaluē cupiens deſperatione frangat⁹ eū u
deat ſe tantis aduŕa remediis ī uitari. Si ⁊ p̄ infirmitate carnis. afflicti
one ieuniaq; abolere te peccata n̄ poſſe cauſaris nec poteſ dicere. genua
mea īfirmata ſ̄t a ieunio. ꝛ caro mea inmutata ē p̄p̄ oleū. q̄ cinerem
tā q̄ panē manducabā. ꝛ potū meū cū fletu miſcebā. elemoſinariū ea re
dime largitare. Indigenti ſi n̄ habeſ q̄d impt̄ias. licet nullū ab hoc
opere neceſſitas ī opie ac pauptatis excludat. q̄ndo q̄dē ꝛ illi⁹ uidue duo
tantū ær̄a ingentib⁹ diuitū muneribus p̄tulit. ꝛ p calice aque frigide
mercedē ſe dn̄ſ redditurū p̄mittit. certe maꝝ poteris emdatioē purgari;
q̄d ſi p̄fectione uirtutū extinctionē uiciaꝝ omiū n̄ poteſ adipiſci. ſollici
tudinē pia erga uitatē aliene ſalutis impende. Si aū idoneū te huic
miniſterio n̄ ee q̄ereris. operire peccata poteris caritatis affectu.
In hoc qq ſi te fragilē fecerit q̄libet mētis ignauia. oratione ſaltū atq;
ītceſſione ſcoꝝ remedia tuis uulneribus humilitatis affectu ſū muſſus
implora. Poſtremo q̄ſ ē q̄ n̄ poſſit ſupplicit dicere. peccatū meū cognitū
feci. ꝛ iuſticiā meā n̄ operui. Vt p hanc cfeſſionē etiā illud cfidenter
ſubiungere mereat. ꝛ tu remiſiſti impietatē cordis mei. Quod ſi uere
cundia retrahente reuelare ea corā hominib⁹ erubeſcis illi quē
latere n̄ poſſunt cfiteri ea uigi ſupplicatioē n̄ deſinas ac dicere. in
q̄tatē meā ego agnoſco. ꝛ peccatū meū ctra me ē ſemp. tibi ſoli peoca
ui & malū corā te feci. q̄. ꝛ abſq; ulli⁹ uerecundie pubplicatione cura
re. ꝛ ſine impperio peccata donare ſolent. Poſt illud qq tā p̄mtū cer
tūq; ſubſidiū. aliud qq adhuc facili⁹ largita nob ē diuina dignatio.
Ipſā qq remediū opē nr̄o cōmiſit arbitrio. ut ī dulgentiā nr̄oꝝ ſceleꝝ
p nr̄o p̄ſumam⁹ affectu dicentes ei. dimitte nob debita nr̄a. ſic. ꝛ nos
dimittimus debitorib⁹ nr̄ſ. Iuſq̄ſ q̄ adī dulgentiā ſuoꝝ criminū deſi
derat p̄uenire. iſtis ſemetipſū aptare ſtudeat ī ſtrum̄tis. nec obturati
cordis puicacia ac remedio ſalutari fontē tante pietatis auertat.

q̄ etiā si hec oīa fecerim⁹ ñ erunt idonea ad expiationē sceleꝝ nr̄oꝝ nisi
ea bonitas dñi clemtiaq; deleuerit q̄ eū religiosi conat⁹ obsequa supplici
mente a nob oblata pspexerit exiguos paruosq; conat⁹ in mīsa liberalita
te pseq̄t dices. ego sū ego sū q̄ deleo iniq̄tates tuas ppt̄ me. ⁊ peccatoꝝ tuoꝝ
iā ñ recordabor. Ad hunc q̄ quē p̄dixim⁹ statū qsq; ēscenderit satisfacti
onis grūm cotidianis ieuniis ⁊ mortificatioē cordis ⁊ corporis assequet
q̄ sic scriptū ē. sine sanguinis effusione ñ fit remissio. Nec immerito; caro
et sanguis regnū dei possidere ñ possūt. ⁊ ido q̄sq; ab huiⁿ sanguinis effu
sione gladiū spē q̄d ē uerbū dei uoluerit inhibere absq; dubio illa ieremie
pphe maledictione plectet. Illā maledictus iniq̄t. q. phibet gladiū suum
a sanguine. Hic nāq; ē gladi q̄ illū nr̄ū sanguinē q̄ animat̄ materia
peccatoꝝ salubrit̄ fundens. q̄cq̄d reperit in mbris anime nre. carnale ter
renūue cōcretū resecat ⁊ abscidit. mortificatū uicius uuere dō ⁊ spūa
lib⁹ facit ugere uirtutib⁹. Ita iā ñ recordatione ueteris admisi. si spe
futuroꝝ flere incipiat gaudioꝝ. nec tā de p̄teritis malis quā de uenturis
cogitans bonis. ñ expeccatoꝝ merore lacrimas si; exinde illi leticie alacri
tate p̄fundit. atq; obliuiscens ea q̄ posteriora sūt. idē carnalia desidera
ad ea q̄ i ante sē extendet. hoc ē spūalia dona atq; uirtutes. Ceterum
vIIII q̄d paulo ante dixisti te etiā de industria p̄teritoꝝ peccatoꝝ memoriā
retractare. hoc fieri penitus ñ oportet. q̄n immo etiā si uoluerit irrep
serit p̄tin⁹ excludat̄. Multū nāq; retinet mītē a cōtēplatioē puritatis. ei⁹
p̄cipue q̄ i solicitudine cōmorat̄ implicans ea sordib⁹ mundi hui⁹ ⁊ p̄focans
fetore uicioꝝ. Vū enī recolis ea q̄ secūm principē scīi hui⁹ p̄gnorātiam
siue lasciuiā cōmisisti. ut cōcedā tibi q̄d in hac cogitatione posito. oblecta
tio nulla surrepat. tetre antiquę putredinis ut sola cogitatio necesse
ē ut tetro mītē fetore corrūpat. ⁊ spūaliū uirtutū fragrantiā id ē suauita
tē boni odoris excludat. Cū q̄ p̄teritoꝝ uicioꝝ memoria pulsauerit sen
sū. ita ab ea resiliendū ē sic refugit honest⁹ ⁊ grauissim⁹ ne impudice
ac peccis femine inpublico aut colloq̄s aut amplexib⁹ appetat. q̄ utiq;
nisi se actactu ei festin⁹ abstinuerit. ⁊ ut breuissimā moꝝ inhoneste con
fabulationis admiserit. etiā si cōsensu impudende respuat uoluptatis.
infamie tamē ac reprehensionis notā. cunctoꝝ p̄teuntiū iudicio ñ euadet.
Ita q̄ nos etiā oportet cū fuerim⁹ in huiⁿ modi cogitationes pestifera re
cordatione deducti. raptī ab earū cōtēplatioē discedere. ⁊ implere illud
q̄d a salemone p̄cipit. si; exilu iniq̄t noli demorari in loco ei⁹ neq; intendas

oculū tuū in eā · ne uidentes nos angli sēi inmundis ac turpib⁹ cogitatiōib⁹ inuolutos ñ possint de nob⁹ p̄tereuntes dicere benedictio dñi sup uos benedicim⁹ uob⁹ in nomine dñi · Impossibile nāq; ē mītē bonis cogitatiōib⁹ immorari · cū principale cordis ad turpes atq; ītenos ītuit⁹ fuerit deuolutū.

Vera ē ꝓ illa sālemonis sententia · oculi tui cū uiderīt aliena · os tuū tunc loq̄t̄ praua · iacebis tāq; ī corde maris · Sic̄ gubnator ī magna tēpestate · dices aūt ferierūt me s; ñ doluī · deluserunt me ego autē nescioī · Derelicti q̄ ñ solū turpib⁹ s; etiā terrenis cogitationib⁹ unūsis · erigenda ē semp ad celestia nr̄e mentis ītentio sēdm saluatoris nr̄i sententiā · Vbi ꝓ ego sū ibi · illic · minist⁹ mis erit · Solet ꝓ frequēt accidere ut dū ut suos ut aliox lapsus impitoq; q̄spiā miserantis retractat affectu · ipse etiā subtilissimi teli uoluptario pstringat assensu · ī uitiū sub specie pietatis exortū obsceno ac ngrio fine ēcludat · Sē ꝓ uice q̄uidem apud homines recte · nouissima aū earū uenient ī pfundū īferni · Qua ppē studendū nob ē ut uirtutū ꝑ appetitu · desiderio regni celoq; quā ngrōs uiciorū recordationib⁹ nos met ipsos ad cōpunctionē laudabilē puocem⁹ · q; necesse ē tādiu quēpiā pestilentissimis cloace fetoribus pūocari · quādiu sup eā stare ut cenū ei uoluerit comouere · Nouerim⁹ aū nos ut sepe dixim⁹ tū demū pp̄ītus satis fecisse peccatis · cū ipsi mor⁹ atq; effect⁹ p qs penitenda cōmisim⁹ fuerīt de nrīs cordib⁹ amputati · q̄t tam nullo obtinere se posse credat · q; ñ pus ipsas causas atq; materias · p q̄b⁹ ī illa · col · lapsus ē crimina oīi spē feruore succiderit · ut uerbi grā si ī fornicationē ut adulteriū pniciosa feminarū familiaritate collapsus ē · sūma festinatiōe etiā ipsū qarū deuitet aspectū · aut si certe p habundantiā uini epularūq; succensus ē nimietate · illicitā cibo; crapulā sūma districtiōe castiget · Et rursū si ī puerū · aut furtū aut homicidiū aut blasphemiā pecuniarū desiderio atq; amore corruptus incurrit · materiā auaricie illectricē sue deceptionis abscidat · Si ī iracundie uitiū supbie passione ꝑpellit · arrogantie ipsi sūmā fomitē humilitatis uirtute cōpellat · ita ut imū q̄t̄q; peccatū possit extingui · causā atq; occasio p q̄ ut obq; ad missū ē · debet pmitus amputari · Isto · ꝓ curationū remedio ad obliuionē qq; ad misoq; criminū sine dubio peruenitur ·

Verū ista p dicte obliuionis diffinitio sup capitalib⁹ tantū sit criminib⁹ ostituta · q; moysaica qq; lege dāpnant · qrū sic̄ pēūsationē bona abiciunt ut osumunt affect⁹ · ita etiā penitentia accipit finē · Ceterū ab

istis minutis in qb⁹ septies iust⁹ cadit ut septū ē ⁊ resurgit nūq; de erit pe
nitudo. Aut ꝑ ignorantiā aut pobliuionē aut pcogitationē aut pser mo
nē aut pobreptionē aut pnecessitatē aut pfragilitatē carnis. singulis di
eb⁹ ut iuuti, uolentes frequēt in currim⁹ qb⁹ & dauid orans dnm purifi
cationē atq; idulgentiā depcat⁹ dices. delicta qs intellegit ab occultis meis
munda me dne. ⁊ ab alienis parce seruo tuo; ⁊ apls n ꝑ qđ uolo facio bo
nū s; qđ nolo malū hoc ago. ⁊ pqb⁹ idē etiā heulans, pclamauit infelix
ego homo qs me liberauit de corpore mortis huius? Tanta ꝑ in hus facili
tate tāq; naturali lege, plabim⁹. ut q̄ntalibet circūspectione atq;
custodia caueant n possit ad plenū ista uitari. De istis si qđe un⁹ disci
plo quē diligebat ihc abrupta diffinitione, pnuntiat dices, si dix
erim⁹ qm peccatū n habem⁹ ipsi nos seducim⁹ ⁊ uerbū ei⁹ in nob non est.
Idē ad pfectionis culmē pringere cupienti n satis pderit ad finē poeni
tentie pueniss̄e idē abillicitis tēperare. nisi etiā in illis uitiis idefesso
cursu semetipsū sēp extenderit qb⁹ ad satisfactionis i dicta pueniet.
Hec ꝑ afedissimis criminū sordib⁹ q̄ aborret dicere quēq; abstinuisse suffi
ciet. n etiā illā bonā uirtutū flāgrantiā q̄ dns delectat⁹ puritate cordis
& aplice caritatis pfectione possederit. Huc usq; abbas pinufi⁹ desatis
factionis i dicto ac poenitentie fine disserut. q̄ lucē ut i ei⁹ coenobio
residere mallem⁹ sollicito pcaret affectu tam fama sobriotice solli
citudinis i uitatos. cū retinere n posset remisit. Explic abbis pinufii coll.
Incipiūt capitula coll abbatis theonis de remissione. Primū capitulū.
Q uom⁹ theonas ad abbatē iohannē uenerit. ii Exhortatio abbatis ibidem
ad theonā ⁊ ceteros q̄ eū eo uenerant. iii De decimarū ⁊ pmiciarū oblatione.
iiii Q d abrahā dd ceteris; sei mandata fuerant sup gressi. Q d sub euāgliū grā
agentes supare debeant mandata legalia. vi Q d euāgliū grā sic pfec
tis tribuit regna celoꝝ. ita uenialiū sustentet i firmos. Q d i nra situ
sit potestate utrū sub euāgliī grā an sub legis uelim⁹ terrore ostitere.
viii Q uē admodū theonas cōiugē suā ut ⁊ ipsa renunciaret hortatus sit.
viiii Q uē admodū n adquescente uxore sua aduolaret monasterium.
x Satisfactio p eo ne discedi uideam⁹ a cōiugib⁹ suadere. xi In q̄stio cur in
egipto totis diebus l n ueuneā. nec genua i oratione curuent. xii Respon
sio de natura eoꝝ q̄ bona ut mala ut media sit. Quale bonū sit ueni
alē. xiiii Q d n sit principale bonū ueniale. xv Q d principale bonū n ppe
iferi bonū debeat exercere. xvi Quom⁹ acquisitis bonis principale discernat

buũu. xiiii Veratione ⁊ utilitate ieunii. xiiii Non semp congruũ ẽ ieunũ
xviii Interrogatio cur totis q̃q̃ginta dieb⁹ ieunũ resoluam. xv Responsio. xv
xvi Interrogatio utrũ abstinentia ieunii relaxata ñ obsit corpori castitati.
xvii Responsio de obseruanda ẽtinentie tẽperamẽto. xvii Verefectionis tẽpore
atq; mẽsura. xviii Interrogatio de diũsa obseruatione. xl. xviii Responsio eo
qđ ad anni decimas. q̃dragesime ieunii referat. xix Quom etiã p̃micias
nr̃as dño debeam⁹ offere. xx Cur diũso dierũ numero .xl. aplerisq; obseruet.
xxi Quare uocet̃ q̃dragesima cũ .xxx. & vi. dieb⁹ tantũm ieunet. xxii Qđ p
fecti sup̃ q̃dam legẽ q̃dragesime. xxiii De causa & initio q̃dragesime.
xxiii Interrogatio quẽ admodũ intelligi debeat qđ apls̃ ait. peccatũ in uob
ñ dominabit. xxiiii Responsio de differentia grẽ ⁊ legaliũ p̃ceptor.
xxiiii Deo qđ leniora sint euãgliũ p̃cepta quã legis. xxv Quẽ admodũ qs̃
ꝓbet̃ ẽ sub gr̃ã. xxvi Interrogatio cur i tertiũ ꝓpensi⁹ ieunantib⁹ car-
nalib⁹ i centesimus acri⁹ urgeam⁹. xxvii Responsio questio futuris colla
tioni debeat seruari. Explicunt capit. De remiss. Le. In tertio primo

Incipit collatio abbatis theonis. De remissio ẽ. Lx. Prima

RIVS QVAM uerba collationis huic habita
cũ sũmo uiro abbate theona incipiam⁹ euoluere ne
cessariũ reor ut iuuenũ cõfusioni ei⁹ breui sermone p̃stringã. ⁊ q̃ ex hoc ut meritũ uiri ut q̃dã euidenti⁹ patere
poterit lectori. hic q̃ adolescens ad modũ parentũ
studio impio q; conexus ẽ uinculo cõiugali. illã dũ
pudicicie ei⁹ religiosa sedulitate ꝓspiciunt ⁊ anticipatẽ
lapsũ lubrice uerent̃ etatis p̃uenientis adolescentie
mor⁹ licito nuptiarũ remedio crediderit. Cũ q̃ hic uni⁹
lustri tẽp⁹ ea cõuge pegisset. uenit ad abbatẽ iohannẽ q̃
tẽ tẽporis merito sẽitatis electꝰ diaconie p̃sidebat. ut
ad hũ gradũ q̃libet ꝓpria uoluntate aut ambitione pue
hit̃. si; is quẽ cunctis senio⁹ cetus. etatis p̃rogatiua ⁊ fidei atq;
uirtutũ testimonio excellentiorẽ oñib⁹ sublimiorẽq; censuerit. Ad hũr in quã beatũ iohannẽ cũ pie deuotionis studio p̃
fectus tẽ uuenis ad uenisset. deferens religiosa munera in ter
ceteros possessores q̃ certatim decimas ut p̃micias frugũ suarũ me
morato seni de suis substantiis offerebant. uidereq; eos senex cũ
multis ad se muneribus cõfluxisse. ⁊ deuotioni eor uicissitudinẽ cupere

repensare cepit eis scdm aptm spualia seminare qrũ metebat dona carnalia. Deiq; ita sermõe ad hortationis istituit; delector qde okm̃ pia uraq; munerũ largitate ꝛ deuotionẽ hui oblationis cui dispensatio mi credita ẽ gratanter amplector. q fidelit̃ pmitias uras ac decimas indigentiũ usib pfuturas uelut sacrificiũ dño bone suauitatis offertis harũ scit oblatione plenitudinẽ qq fructuũ unũseq; substancię ut exq hec dño delibastis uberi benedicentiã credentes uos qq scdm mandata illi multiplici ubertate bonaq; omniũ etiã mhoc sclo cumulandos. honora dm de tuis ustis laoribꝫ ꝛ deliba ei de fructibꝫ usticię tuę ut impleant̃ horrea tua habundantia tritici uino aut̃ torcularia tua redundabunt. Quã deuotionẽ fidelit̃ exsequentes scitote uos legis antiq̃ ẽ sũmasse usticiã sub q̃ tẽ positi ꝛ transgredientes eã reatũ i eutabilit̃ i currebat ꝛ implentes adpfectionis apicẽ puenire
111 n poterant. Decime siqde pcepto dm usib leuitarũ oblationes ũ ac pmicie erant sacerdotib cõsecrate. S; pmitiarũ hic erat modus ut q̃nq̃gesim pars fructuũ ut animaliũ tẽpli sacerdotii ministerio pberet. Cuead modũ tepidiores qq; i fidelit̃ minuentes religiosiores ũ etiã cumulantes illi exsexagesima. hu aũt exq̃dragesima fructuũ suaq parte pendebant. Iusti ꝛ qb lex n ẽ posita sic pbant̃ n eẽ sub lege. ut usticias legis n solũ implere ueru etiã supare ostendant sicq; deuotio eaq legali maior imperio. q pobseruantiã cumulans pceptaq uoluntaria
1111 addat ad debita. Ita nãq; ꝛ abrahã future legis pcepta legim supgressu. cũ supatis. uu. regib despoliis sodomaq; q̃ sibi ut ut uictori n immerito debebant. ꝛ qde rege ipso cui spolia retulerat supplicitet offerente nibil penitus ad qsciit attingere sub duuu nominis testificatione pclamas extendo manũ meã ad dm excelsũ q fecit cẽlũ & terrã si a filo subtegminis usq; ad corrigiã calige accipiã exomnibus q̃ tua sũt. Sic dauid pcepta legis cognoscim supgressu. q pcipiente moyse ut ũmicis talio redderet̃ n solũ hoc n fec̃ uerũ etiã dilectione cõplexus ẽ psequentes. Iphus dño pie supplicans etiã lugubrit̃ floxit ꝛ ulc ẽ iterfectos. Ita heliã qq. ꝛ hieremiã pbam n fuisse sub lege. q cũ lucro uti iugio ablq; reprehensione potuerit uirgines tam pseuerare maluerunt. Sic helisei ac reliqs eidẽ ppositi uir dñi moysaica legim superasse mandata. de qb apls ita dic. circuierunt in melotis i pellib caprinis. angustiati. afflicti. egentes. qb dign n erat

mund⁹ ī solitudinib⁹ errantes ⁊ montib⁹ ⁊ spelunc⁹ ⁊ lī cauīs tīr. Quid de
filiis ionadab filiū recāb dicā. qs ieremie pphe offerenti exp̄cepto dñi unū
uos ⁊ filiū uīm respondisse. legimus nō bibem⁹ unū. q. ionadab fili⁹ recab pat̄ nr̄ p̄cepit
dicēs. non bibetis unū uos ⁊ filiu uīm usq; ī sēp̄tēnū ⁊ domū n̄ edificabitis.
⁊ sēm̄tē n̄ seretis ⁊ uineas nō plantabitis nec habebitis si ītab̄naculis habita-
bitis cunctis diēb⁹ uīs. Vnde etiā abeodē ppha merent̄ audire. hec dic
dñs exercituū ds isr̄l. n̄ deficiet uir de stirpe ionadab filiū recab stans in
conspectu meo cunctis diēb⁹. q omīs offerre possessionū suarū decimas n̄
trenti. si; ipsa p̄dia respuente semetipsos pot⁹ deo ac suas animas obtulerit. ⁊
p̄q⁹ nulla ab homine fieri cōmutatio potē sic dñs ī euuāglio p̄testat. quā
dabit homo cōmutationē p anima sua. q. ppt̄ seruē debem⁹ nos aq⁹ n̄ iā exi-
git legale mandatū. si; q⁹ eūglic⁹ cotidie ītonat sermo. siuis p̄fect⁹ esse
uade uende omīa q habes ⁊ da paupib⁹ ⁊ habebis thesaurū ī celo. ⁊ ueni se
quere me. cū decimas de substantiis nr̄is offerim⁹ deo. adhuc q̄dā sublegis
sarcina detineri. ⁊ nec dū ad euuangelicū illud fastigiū p̄uenisse nos ostat;
q⁹ ob t̄p̄erantes sibi n̄ tantū p̄sentis uite beneficiis si; etiā futuris p̄miis
numerat̄. Lex ut factoribus suis n̄ regnoꝝ celestiū p̄mia si; uite hui⁹ solatia
repmisit dicēs. q fecerit hec uiuet ī eis. dñs aū discipulis & amicis suis. beati
iq⁹ paupes spū. q̄m ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. ⁊ omīs q reliquerit domū ut fr̄s
aut sorores. aut patrē. aut matrē. aut uxorē. aut filios aut agros ꝓpter
nomen meū. ⁊ centuplū accipiet ⁊ uitā ētnā possidebit. Nec immerito;
n̄ ut labile ē si ⁊ abillicitis. quā si etiā alicitis t̄p̄eram⁹. ⁊ huius ppt̄ ei⁹ reue-
rentiā n̄ utam⁹. q ea nobis ppt̄ ifirmitatē nr̄am utenda p̄misit. Itaq; si &
hui⁹ q decimas fructuū suoꝝ fideliū offerentes p̄ceptis dñi antiq⁹ib⁹ famu
lant. nec dū posse euanglicū culm̄ ascendere. illi q nec hec q̄dē faciunt
q̄ntū ab eo absint manifestissime pudeatis. Ea quē admodū poterit euā-
glice q̄ē ee participes. q. cōsumare etiā leuiora legis p̄cepta ē t̄p̄nunt.
quoꝝ facilitatē usq; adeo impiosa legis latoris uerba testant. ut etiā
maledictū n̄ implentib⁹ ꝓponat. Maledict⁹ eni⁹ inq⁹ q n̄ p̄manserit in
oīb⁹ q̄ scr̄pta sūt ī libro legis hui⁹ ut faciat ea. hic aut̄ psublimitate &
excellentia dr mandatoꝝ. q potē capere capiat. Illic legiferi uiolenta
cōpulsio p̄ceptoꝝ ī dicat paruitatē. obtestor ut iq⁹ uob hodie celū ⁊ tram
q si ū custodieritis p̄cepta dñi dei uīi p̄bitis a facie terre. hic mag
nificentia sublimiū mandatoꝝ ipsa n̄ tā imperantis quā adhortantis
ēdictione signat. si uis p̄fectus ee fac hoc aut aliud. Ibi ī excusabile etiā

recusantib⁹ moyſes ponduſ imponit⁷ hic ẽſilio tantũ uolentib⁹ ⁊ ad pfectionẽ
feſtinantib⁹ paulus occurrit⁷ ll ꝛ generaliter ꝑcipiendũ erat⁷ nec ut ita
dixerĩ canonice ab omnib⁹ exigendũ⁷ id q̃ ꝑpẽ murificã ſublimita-
tẽ ab hoīnib⁹ nõ potẽ apphendi paſſi⁷ ſ; ẽſilio poti⁹ omiſſ puocantẽ ⁊ qñ⁊
ut hũ q̃ magni ſẽ poſſint pfectione uirtutũ nõ ĩmerito coronarĩ⁹ q̃
aũ parui ſẽ ⁊ mſurã ętatiſ plenitudinẽ xpi implere nõ poſſẽ licet ful-
gore maiorũ ut ut ſyderũ recti latere uideant⁷ tam atenebriſ male-
dictionũ q̃ ĩ lege ſẽ alieni nec ꝑſentiũ malo⁹ cladib⁹ addicunt⁷ nec
ſupplicio plectunt⁷ ętno⁷ ⁊ q̃ xpc ad illa uirtutũ excelſa faſtigia p
cepti quẽquã neceſſitate ẽſtringit⁷ ſ; liberi arbitrij puocat poteſta-
te⁷ ⁊ ſalubritate conſilii ac deſiderio pfectionis accendit⁷ Vbi ꝛ ꝑceptũ
ibi neceſſitaſ⁷ ⁊ ubi neceſſitaſ ibi ⁊ difficultaſ⁷ Vbi difficultaſ ibi ⁊ neg-
legentia⁷ ubi negligentia ibi peccatũ⁷ ubi peccatũ ẽſequent⁷ ⁊ ꝑna⁷
Cuſtodientes ũ hec ad q̃ legis ꝑfire ſeuerĩtate coguntur⁷ ꝑnã poti⁹ q̃ ab-
illa ĩtentabat⁷ effugiunt⁷ quã mercedẽ aut ꝑmia ẽſequant⁷ Itaq; ſic
fortes ab ſublimia atq; ꝑcelſa euuanglic⁹ ſermo ſuſtollit⁷ ita nõ patit⁷
ĩfirmos adima demergi⁷ ꝑfectis q̃dẽ tribuens⁷ beatitudinis⁹ pleni
tudinẽ⁷ ueniã ũ impiens fragilitate ſuparis⁷ Lex ꝛ oſũmantes ꝑcepta
ſua ĩ utriq; merito ueluti q̃dã mẽtullio collocauit⁷ q̃ntũ a tranſgreſſe
dãpnatioẽ ſe cernens⁷ tantũ ſeparans aglã ꝑfectꝫ⁷ Cd q̃dẽ quã ĩfimũ
quãq; miſerabile ſit⁷ ut ex ꝑſentis uite ſtatu⁷ ⁊ cõparatione ꝑſpicit⁷ iq̃
miſerrim⁹ ducit⁷ ſi hoc tantũ q̃ ſtudeat ac laboret⁷ ne reus m⁹ it⁷ honeſtos
homines⁹ ⁊ nõ etiã locuples honorabilis & gloſus habe⁷ at⁷ Quã obrẽ
in nra hodie ſitũ ſit poteſtate⁷ utrũ ſub euuanglĩ gra an ſub legis ue
lim⁹ terrore ẽſiſtere⁷ Cuilibet ꝛ partiũ⁷ ꝑfectate acto⁹ ſuũ unũ quẽq; neceſ-
ſe ẽ aggregarĩ⁷ lla aut ſup gredientes⁷ legẽ ſuſcipit⁷ xpi gra⁷ aut certe
ĩferiores⁷ ueluti debitores⁷ ſuos ſibiq; obnoxios⁷ lex retentat⁷ Reus nãq;
legaliũ ꝑceptoꝝ neq̃q̃ euãglicã pfectionẽ ualebit attingere⁷ quã uis
xpianũ ſe ⁊ dñi gra liberatũ manuũ gloriet⁷ ſolũ ꝛ hic credendus eſt
adhuc ee ſub lege⁷ q̃ ea q̃ lex ꝑcepit de trectet implere⁷ ſ; etiã ille q̃ ea
tantũ q̃ lex iubet obſeruare ętent⁷ ẽ ac nequaq̃ uocationi ⁊ gre xpi
ẽdignos exhibere fructꝰ⁷ ubi nõ dr decimas tuas⁷ ⁊ ꝑmitias tuas offeres⁷
dño dõ tuo⁷ ſ; uade uende oĩa q̃ habes⁷ ⁊ da pauperib⁹ ⁊ habebis⁷ theſ
aurũ ĩ celo⁷ ⁊ ueni ſequere me⁷ Vbi obpfectionis magnificentiã diſcipto
poſtulanti⁷ ne breuiſſimũ q̃dẽ horę ſpatiũ ꝑpatſ occidit⁷ ſepultura⁷ &

VI

VII

VIII humane caritatis officiū duum amoris uirtute p̄ tū. Q uib⁹ auditis beat theonas ī extinguibili desiderio euangelice p̄fectionis accensus. sem uerbi se cundo corde ceptū q̄si p̄fundis atq; edomitis ēdidit sulcis. ī eo ut maxime humiliat⁹ atq; opunct⁹ q̄d eū senex n̄ solū euuangelicā p̄fectionē n̄ attigis se dixisset; etiā uix legis ipsi⁹ adimplesse mandata. Siq̄dē cū decimas frugū suarū solit⁹ eēt diaconie annis singulis dependere p̄mitiarū ra tionē ne audisse q̄dē se aliq̄ndo deflebat. quā tam etiā si similiter implesse. longe nihilominus secūm senis sententiā se ab euuāgelica p̄fectioē distare supplicit fatebat. Domū itaq; reūrs mest⁹ illaq; affect⁹ tristicia q̄ poenitentiā ad salutē stabilē opat⁹ ac de sua iā uoluntate ī definitione n̄ dubius. erga salutē cūctis omē mētis sollicitudinē curāq; ēuertit. eāq; ad desiderū q̄ fuerat ipse succensus simili coepit exortatione p̄uocare. ut ī deo pariē ī sōnia ī castitate seruirent. diurnis nocturnisq; fletib⁹ admonere dices. cūsionē melioris uitę neq̄q̄ ee letandā. t ledendā. q̄ necessitati subitę mortis uana spes immature n̄ p̄iudicaret etatis. q̄ppe q̄ ī fante pueros. adolescentes pari ut senes sorte p̄iret. Cūq; huiūmodi obseca VIIII tionib⁹ uigil⁹ p̄sistenti. cuius durissima n̄ p̄beret assensū seq; diceret so latio maritali p̄ etatis sue flore penit⁹ abstinere n̄ posse. ac p̄ide si q̄d deserta ab eo criminis admisset. illi pot⁹ asscribendū q̄ cūcta federa disrupisset. ad hec ille cū diu ēditionē nature p̄tendisset humane. q̄ fragilē ī certā periculosū eēt carnalib⁹ desideriis lapsib⁹ diuti implicari adiciens astruebat n̄ licere cuiq̄ ei⁹ se boni exorē facere q̄d didicisset maioris q; ee nox e dispicere cognitā bonitatē. q̄ ī cognitā n̄ amare. p̄ide se iā reatu etiā p̄uaricationis ī uolui. si in uentis tā p̄claris tāq; celestib⁹ donis terrena ac sordida p̄tulisset. ad omnē sane etatē omnēq; sexū p̄fectionis magnificentiā p̄tinere. ī uni uersę ecclę mbra ad ēstendendā sublimiū meritq; celsitudinē. p uocari docente apl̄o. sic currite ut cōphendatis. nec ppē lectę. ī seq nuū moras paratas atq; alacres debere subsistere. cū recti sit ut desides ap cedentib⁹ in citent. quā ut ꝓperantes aresidentib⁹ obligent. p̄ide statu tū sibi decretūq; ee renuntiare sēto ac mori mundo ut uiuere possit deo. Si hanc beatitudinē nequeat obtinere ut cū socia sua ī cōsorti ꝝ transeat xp̄i. malle se ut ūi⁹ mbri dispendio saluū fieri. ī uelut debilē in troire regna celę quā cū soliditate corporis ēdēpnari. Adiciebat aū etiā ista dicens. si moyses p̄duricia cordis dimitti p̄mittit uxore. sq̄re

hoc ñ sinat xpc̃ p desiderio castitatis ꝑsorti cũ idẽ dñs int̃ cet̃as affectiones idẽ patrũ matrũq; ac filiarũ qb⁹ omnẽ reuerentiã ñ solũ lex ſ; etiã ipse p̃ceperat exhiberi tam̃ pnomine suo ac desiderio pfectionis ñ solũ otẽp̃nenda simplicit̃ ſ; etiã odio habenda eẽ decernens. Iungat eis similit̃ etiã nom̃ uxorũ dicens. Omnis q̃ reliq̃t domũ ut frẽs aut sorores aut patrẽ aut matrẽ aut uxorẽ aut filios aut agros ꝓpt̃ nom̃ meũ centuplũ accipiet et uitã ẽtnã possidebit In tantũ ut pfectioi quã p̃dicat nihil patit̃ cõparari ut illã qq necessitatẽ soluat patris ac matris q̃ sedm aplm p̃mũ obtinet i repmissione mandatũ honora patrẽ ac matrẽ qd̃ ẽ mandatũ p̃mũ i repmissione ut bene sit tibi et sis longeuus sup terrã eaq; despici ꝑ suo amore p̃cipiat Prudent̃ itaq; sicut eos euangelicus sermo cõdẽpnat q̃ ñ inueniente adulterij crimine uxoria uincula disrũpunt ita ob amorẽ xpi et desiderũ castitatis hui q̃ uiq; carnale reiecerint etiã centupla p̃mia repmittit Qua ꝑter si fieri potẽ ut ad hanc m̃ optatissimã partẽ accepta tandẽ ratione flectaris scit ut dño seruentes poenã gehenne pariter eutem⁹ caritatẽ ouiq; ñ refuto immo etiã adhuc maiore dilectione cõplector Agnosco et ueneror aduitricẽ meã dñi m̃ sententia deputatã Si diſrupto eidẽ fœdere caritatis i xpo cohærere ñ respuo Hec ame separo qd̃ dñs m̃ p̃ma statũ odicionis lege cũq; dũ m̃ sis et ipsa qd̃ cõditor eẽ te uoluit Si ũ ñ i aduitorũ eẽ uolueris ſ; inde ceptionẽ et adminiculũ te ñ m̃ ſ; aduersario malueris exhibere atq; obhoc attributũ putas cuiq; sacramentũ ut te huic q̃ igerit̃ fraudans saluti i sup etiã me adcopulatu retrahas saluatori ita illã abbatis iohannis. immo xpi ore plata sententiã uirilit̃ app̃hendã ut me aspuali bono nulla carnalis auellere possit affectio. Q ui et ñ oderit i q̃t patrẽ aut matrẽ et filios et frẽs et sorores et uxorẽ et agros et i sup et animã suã ñ potẽ mis eẽ discipls Cũ q̃ hui⁹ atq; hui⁹ modi uerbis muliebris ñ flecteret̃ intentio et in eadẽ obstinationis duricia p̃manere si ego te i q̃t beat⁹ theonas abstrahere amore ñ possũ nec tu me separabis a xpo Uti ẽ aũ m̃ cũ homine q̃ cũ deo habere duorũ Aspirante itaq; gr̃a dei definitionis sue executionẽ i stant̃ aggressus ẽ nec i tepescere p̃ aliquã morã desiderii sui ẽ passus ardorẽ Nã cfesti omi die ~ facultate nudati ad monasteriũ p̃uolauit Vbi breui tanto splendore scitatis et humilitatis enituit ut beatę memorię iohanne ad dñm ex hac luce migrante scõ qq helia uiro q̃ haud minor decessore suo fuit similiter

scit

decedente. ītrus theonas unūsq; p̄elect⁹ udicio. ī diacone ei dispensatione
succesſerit. Nemo autē existimet nos hec ad puocanda cūgq; diuortia
texuisse q̄ ñ solū nuptias minime odēpnam⁹ ueru etiā aplicā sequentes
sententiā dicim⁹ honorabile conubiū ī omīb⁹ 7 tor⁹ in maculat⁹ si; ut lectoris
intuū cūsionis q̄ tantus ille uir dō dicat⁹ ē fidelit⁹ panderem. aq̄ bona
qrā hoc p̄mū depoſco. ut siue hoc ei placeat siue displiceat uno qq; m̄
me acalumnia alienū ee ēcedens ī suo hoc facto aut laudet aut rep̄-
hendat auctorē. Ego autē q̄ ñ meā sup hac re sententiā p̄mt si s; rei geste
historiā simplici narratione cōplexus sū equū ē ut sic m̄ de eorū q̄
hoc factū p̄bant laude nil uendico. ita eoq; q̄ id impbant ñ pulser in
uidia. Habeat g̃ suū de illo ut dixim⁹ unusq̄sq; udiciū. si; moneo ut ita
censurā sua castiget examinis. ne se eq̄orē. aut soiorē diuino credat ee
udicio. q̄ in eū etiā aplicarū collata sīt signa uirtutū. Vt taceā de
tanta; patrū sententia a qb⁹ factū ei ñ solū minime rep̄hensū uerū
etiā usq; adeo collaudatū ee manifestū ē ut eū sūmis sublimib⁹ uiris
ī diaconie electione p̄tulerint. Et puto tot spūaliū uiroq; dō auctore
platū ñ errasse udiciū. qd etiā tanta signaq; ut sup dicta tū ē admiratio
cōfirmabat. Sed iā tēp⁹ ē ut p̄misse disputationis ordinē p̄sequamur.
Q̄ abba theonas cū dieb⁹ q̄nq̄gesime nos ī nrā cellula uisitasset. uespertina
orationū sollēpnitate tm̄ sacta. humi paululū cōsedentes coepim⁹ diligenti
p̄cunctari. cur apd eos tanta obseruantia caueret. ne q̄s p̄nitus
totis q̄nq̄gesime dieb⁹ ut genua ī oratione curuaret. ut usq; ad horā
nonā ieunare p̄sumeret. Eoq; diligenti⁹ seruitabam⁹. qd neq̄q̄ hoc tan-
ta cautione seruari ī syrie monasteriis uideram⁹. Ad hec beat⁹ theo-
nas talu usus ē sermonis exordio. Oportet q̄de nos auctoritati patrū
cōsuetudiniq; maioq; usq; ad nrm̄ tēp⁹ p̄tanta annoq; serie p̄platę etiā
ñ p̄cepta ratione cedere. eāq; ut anti q̄tus tradita ē uigo obseruantia
ac reuerentia custodire. uerumtam q̄m causas huius rei 7 rationē ultro
is agnoscere. accipite breuit⁹ ea q̄ a seniorib⁹ nris tradita sup hac īstitu-
tione cōperim⁹. Verūtam anteq̄ sēpturę diuine auctoritas auctoritas
p̄ferat. si placet de natura ipsi⁹ ieunii 7 de q̄litate pauca dicam⁹.
Vt disputationē nrām sub sequen⁹ sēpturarū cōfirmet auctoritas. diui-
na sapientia p ecclasten omī rei. idē unusquisq; seu p̄speris seu q̄ ad
uersa patant̄ 7 tristia tēp⁹ ee ppriū designauit dies. omīb⁹ tēp⁹ est. 7
tēp⁹ omī rei sub celo. tēp⁹ pariendi 7 tēp⁹ moriendi. tēp⁹ plantandi. &

tēp' euellendi qđ plantarū ē. tēp' occidendi. ⁊ tēp' sanandi. tēp' destruendi. ⁊
tēp' edificandi. tēp' plorandi. ⁊ tēp' ridendi. tēp' plangendi. ⁊ tēp' saltandi.
tēp' mittendi lapideſ. ⁊ tēp' colligendi lapideſ. tēp' amplectendi. ⁊ tēp'
longe fieri ab āplexib'. tēp' adq̄rendi. ⁊ tēp' dandi. tēp' custodiendi. &
tēp' ex̄pellendi. tēp' diſrūpendi. ⁊ tēp' sarciendi. tēp' tacendi. ⁊ tēp' log̃ndi.
tēp' amandi. ⁊ tēp' odiendi. tēp' belli. ⁊ tēp' pacis. Vltra q̄ tēp' ē iq̄t oī rei
tōmī facto. Nihil q̄ ex hiſ boni ee ꝑpetuū definuit n' oū fuerit horū
q̄d oportune ⁊ cōpetent' expletū. ita ut hec eadē q̄ nē oportune gesta
bene cedāt. si importuno ut i cēgruo tēp're ꝑsumant'. i utilia iueniant'
⁊ noxia. absq; hiſ dū taxat q̄ ꝑſe ꝓncipaliū ut bona ut mala sī. nec
aliq̄ndo possunt i cōtraria diruari. ut ē iuſticia prudentia fortitu-
do. tēperantia ęętęq; uirtutes. siue edūſo uitia quaq; diffinitiones
i aliā partē cadere oīno mutariue n' possunt. Si q̄ ū i utrūq; affectū
possē aliq̄ndo transire. ut p̄q̄litate utentiū ut bona inueniant' uel
mala. hec n' absolute ꝑsua natura si; ꝑpetūtis affectu ⁊ oportunitate
tēp'is ut utilia ītdū ut noxia sentiunt'. Q uā ob rē nē querendū
ē q̄d sup ieuniaq; statu decernere debeam'. utrū nā similiē ipsū
bonū ee. eo m' q̄ iuſticiā prudentiā fortitudinē ac tēperantia durim'
q̄ i partē ctrariā pēnit' transire n' possit'. an medīū q̄d q̄d intdū factū
possit ꝑdesse. intdū p̄missū ēdēpnare n' possit'. q̄dq; n' nunq̄ egisse rep̄hen
sibile sit n' nunq̄ ꝑtermisisse laudabile. Si ⁊ i illa diffinitioē uirtutū
etiā ieuniū censeam'. ut it' ꝓncipalia bona cibiq; abstinentia colloceē
erit ꝑfecto eaq; mala & criminosa ꝓcepto. Cuicq̄d ꝓncipali bono ctrū ē'
sine dubio ꝓncipali malo ee censendū. Qd difiniri a nob scripturarū scā
n' ꝓmittit auctoritas. Si ⁊ tali sensu ac ꝓposito ieunem'. ut peccatū
ctrahi i escarū participatione credam'. n' m' nullū fructū ꝑabstinen-
tia cōsequem'. si; etiā reatū maximū ac sacrilegii crīm secm aplm ē
trahem'. abstinentes a cibis q̄s dē creauit ad ꝑcipiendū cū grārū ac
tione fidelib' ⁊ hiſ q̄ cognouerūt ueritatē. q̄ oīs creata dī bona ⁊
nihil reiciendū q̄d cū grārū actione ꝑcipit'. q̄ ⁊ putat q̄d cōmune
ee illi cōmune ē. Vnd circo obsōlā ꝓceptionē esce neminē legim' ēdēp
natū. n' forte adiunctū q̄d fuerit ut postea sub secutū ꝑqd meruerit
o dēpnari. Itaq; hoc medīū ee etiā ex hoc manifestissime declarat'.
q̄ sic iuſtificat custoditū ita n' ēdēpnat irruptū. n' forte ꝓcepti trās-
gressio. magis q̄ escarū ꝓceptio puniat'. Principali aū bono ita nullū

xiii

xiiii

ee oportet uacuu tep' ut sine eo cuq; ee n luceat. q necesse e cessatione ei' in malu corruere neglegente. Hec rursus pncipali malo ullu concedit tep'. q qd nocu sep e nuq; poterit si admissu fuerit n nocere. ut i parte unq laudabile comutari. ac pide hec i qb' qlitates statutas udem' tepa. q sic obseruata scificant ut omissa n polluant media ee manifestu e. ut puta nuptias agricultura diuicias solitudinis remotione. uigilias scarum lectionu meditatione q; libra ipsaq; ieunia de qb' pncipiu sermonis exortu est q omia diuina pceptio ut scarum auctoritas scripturarum n ita i cessabiliter obtinenda nec uigiter custodienda decreuit. ut ea paululu iter missse nefarium sit. Hoc qd ut impatiue decernit. morte irrogat n impletis. Quicuq; ut suadent' potius q; iubent facta pse infacta n pununt. Et id circo aut oia hec aut certa qda p causa. ploco. pm. ptepire. circuspecte agere nos maiores nri. ut pide obseruare uoluerunt. q si egrue horum aliqd actitet aptu atq; cuenies. si i egrue i eptu ee estat ac nouu. ac si uelut qs i fris aduentu i q; xpm debet humanitate reficere. ut gratissima suscepcione complecti. austeritate ieunii custodire. n ne i humanitatis potius crimen incurrit q laude aut meritu religionis adquirit. ut si cu defectio tum becillitas carnis reparatione uirtu esce pceptione deposcit. n ad qescat aliqs rigore abstinentie relaxare. ne ne magis crudelis siu corporis homicida q salutis pulsor e estimandus. ita etia cu tepus festiuitatis esca egru fotu ac refectione necessarie absolutionis i dulget. si qs ieunioq; rigida obseruantia i disrupte uoluerit retinere. necesse e ut n ta religiosus q i condit' atq; irrationabilis habe[n]s [a]rtu[m] ; Si illis hec nichilomin' repiet' ad usa. q humana laude ieunis aucupant'. tiani ostentatione palloris fama scitatis adquirunt. qs i psenti sua recepisse mercede euangelio sermo pnuntiat ut quoq; p pphaam dns ieuniu detestat. ex quoq; pson cu sibi obiciens ante dixisset. quare ieunauim & n aspexisti humiliauim animas. Inescisti. Efesti. subiciens pdidit causas cur n mereantur audiri. ecce inqt in diebus ieunii uri i uenium' uoluntates ure. Inuis debitores uros repetitis. Ecce ad lites tentiones ieunatis. Ipcutitis pugno impie. Nolite ieunare sicut usq; i hanc die ut audiat' i excelso clamor ur. Nunqd tale e ieunium qd elegi p die affligere homine animam suam. nunqd torquere qsi circulu caput suu. Isaccu. Icinere sternere. nunqd istud uocabis ieunium. Idie acceptabile dno. Deide infert docens qm acceptabilis fiat ctinentia ieunantis. atq; eudent enuntiat pse

solū ieuniū ꝑdesse nō posse. nō has q̄ subiecunt causas habuerit cōsequentes. Hinc
hoc: iq̄t ieuniū q̄d elegis. dissolue colligationē impietatis. solue fasciculos
depmentes. Demitte eos q̄ cōfracti sūt liberos. nomē on⁹ disrūpe. frange esu-
rienti panē tuū. egenos uagosq; i duc i domū tuā. cū uideris nudū op-
eū. carnē tuā nedespexeris. Tē erūpet q̄si mane lum tuū. sanitas tua
cicī oriet. ante ibit faciē tuā iustitia tua. gla dni colliget te. tunc
inuocabis. dns exaudiet te. clamabis. dicet ecce assū. Videris q̄ ieunū
neq̄q̄ ꝓncipale bonū adno iudicari. eoq̄d ꝓpsū si ꝓ alia opa bonū ac dō
beneplacitū fiat. Irursū exaccedentib⁹ causis nō solū uanū uerū etiā od-
bile censeat dicente dño. cū ieunauerint nō exaudiā ꝓces eoꝝ. Non enī
XV misdia pacientia caritas ut ulla ꝑdictarū ꝓcepta uirtutū iq̄lib⁹ utiq;
bonū ē ꝓncipale ꝓpt̄ ieunia sūt tenenda si; poti⁹ ieunia ꝓpt̄ illa. ela-
borandū ē. ut uirtutes illę q̄uere bone sūt ieunijs adq̄rant. nō ut
ad ieunioꝝ ōmnū tendant illarū gesta uirtutū. Ob hoc q̄ ē utilis car-
nis afflictio. ob hoc ei ad hibenda ē iēdię medicina. ut ꝓ illā ad caritatē
i q̄ immobile ac sine ulla tēp̄is exceptione ꝑpetuū bonū ē puenire
possim⁹. Neq; ut medicinę aurificinę ut cētarū q̄ i hoc mundo sūt artiū
disciplina ꝓpt̄ instrumenta q̄ ad eī⁹ op⁹ ꝓtinent exercēt. nō poti⁹ ferramēta
ꝓpt̄ artis studiū ꝑparant. q̄ sic utilia sūt ꝑtis ita supflua huius q̄ artis
ipsi⁹ nesciunt disciplinā. sic hūs q̄ ad efficiendū opus suū eoꝝ ministerio
fulciunt plurimū ꝓsūt. ita illis q̄ cui⁹ rei gr̄ā i structa sint ignorante sola
eoꝝ possessione ētenti sūt penit⁹ ꝑdere nō possūt. q̄ utilitatis sue summā i reten-
tatione eoꝝ tantū nō i op⁹ ēstimatione ēstruunt. Illud q̄ ē optimū ꝓncipa
liū ꝓpt̄ q̄d fiunt illa q̄ media sūt. ipsū u ꝓncipuū bonū nō ob aliā causā si; ꝓpt̄
suā tantū agit̄ bonitatē. Ad q̄ aceūis q̄ media ēe ꝑdixim⁹ huius decernit̄ mōdus.
si ꝓ se bonū sit nō ꝓ aliud aliq̄d. si ꝓpt̄ se necessariū sit nō ꝓpt̄ aliud. si im
mutabiliū sēpq; sit bonū ac ꝑpetuo suā retinens q̄litatē numq̄ possit ipar
tē tristire ētrariā. si adēptio ut cessatio ei⁹ nō possit nō sūmā iferre pnicie.
si id q̄d illi ētrariū ē similiū ꝓncipale sit malū. nec ipartē bonā possit
XVI aliq̄ndo transire. Que diffinitione⁹ principaliū bonoꝝ naturales. as-
scribi ieunijs oīno nō possūt. Neq; ut ex semetipsis bona aut ꝓpt̄ se necessa-
ria sunt q̄ propt̄ ad q̄rendā cordis. corporis puritatē salubrit̄ exercent̄
ut aculeis carnis obtunsis mens pacifica sue rectitudi⁹ auctori. Hec im-
mutabiliū sēp q̄ sūt bona. q̄ plerūq; eoꝝ intermissione nō ledūt. immo etiā
i pnicie i tedū animę importuni celebrata uertunt. Si; nec principale

malū ē id qđ illi uidet adūsū id ē ciboꝝ naturaliū iocunda ꝓceptio. q̄
n̄ itēperantia atq; luxuria ut alia q̄dā uicia subsequnt mala n̄ potē di-
finiri. q̄ n̄ qđ ītrat ī os coiq̄nat hominē si; q̄ ꝓcedit de corde hec coiq̄nant
hominē. Principalis itaq; de rogat bono. nec ꝓfecte aut sine peccato
illud exsequit. qđqđ hoc n̄ ꝓpt id ipsū si; ꝓpt aliud aliq̄d fac. Omia ⁊ huiꝰ gñ
xvii faciēda sunt ipsū ū ꝓpt̄ solū ē expetendū. Tale ꝙ diffinitionē sup ieunū
q̄litate uigit retinentes ita illud totis animi uiribꝰ appetam. ut tam
tū demū id nob ēgruū nouerim. si in eo tēpoꝝ ratio. si q̄litas. si mensu
ra seruet. nec ita ut in ipso spei nr̄e t̄minū defigam. si; ut ꝓ ipsū ad puri-
tatē cordis ⁊ aplicā caritatē ꝓuenire possim. Iqt̄ ex hoc ipso ieunio cui
n̄ solū specialia p̄fixa sē tēpia q̄b ut exercer debeat ut remittī. si; etiam
q̄litas modꝰq; ꝓposit ē. n̄ principale bonū si; mediū q̄dā eē manifestū est.
C Cum hec q̄ ꝑcepti auctoritate ut mandant ut bona. ut int̄ dicunt ut nor-
ma nūq̄ ita exceptionē tēpoꝝ subiacent. ut ītercidū aut q̄ uetita sē fieri de-
beant. aut q̄ imperatiua sē p̄mitti. Nec ⁊ ullus iustitie. pacientie. sobrieta
ti. pudicitie. caritati statutus ē modꝰ nec rursū ī iustitie. impacientie furo-
xviii ri. impudicitie. ī uidie. atq; superbie libertas aliq̄ndo ꝓmissa ē. Quā obrē
bus de ieunū q̄litate ꝑmissis subdenda ad huc scārū scripturarū uidet
auctoritas. p q̄ manifestꝰ apꝑbet ieunū ꝑpetuo custodiri nec debere
nec posse. In ewangelio ieunantib fariseis una cū discipulis iohannis baptiste
cū apli ut pote amici nouue celesti illi sponsi nec dū ieunioꝝ obseruan
tiā custodirent. discipli iohannis q̄ sūmā iustitie se de ieunū possidere
credebant q̄ppe illi sectatores q̄ eximi penitentie p̄dicatoꝝ ita cunctis
ꝑplis formā suo p̄bebat exēplo. ut n̄ solū uaria escarū genera q̄ huma
nus usib suggerunt abnueret. uerū etiā cōmunē panis ipsi esū penu
ignoraret. dno oquerunt dicentes. q̄re nos ⁊ pharisei ieunam⁹ frequnt
discipli aut tui n̄ ieunant. q̄b respondens dns eudent ostendit non
omi tēpore ēgruū eē ieunū necessariū. cū aliq̄ ut festiuitas tēpoꝝ
ut intueniens caritatis occasio ī dulgentiā refectionis admittat.
nūq̄d posse in q̄ens filii sponsi lugere q̄diu cū ipsis ē sponsus. ueniet
aūt dies cū auferet ab eis sponsus. tē ieunabūt. Iuxta uerba lucet ante re-
surrectionē dixerit corporis sui tam ꝓpriꝫ q̄nq̄gesimē tēp ostendunt
iq̄ ꝑ resurrectionē pxl. dies dno cū discipulis epulante ieunare illos
xviii cotidianę ei ꝑsentie gaudiū n̄ sinebat. Quare ꝙ tota q̄n̄q̄gesima ab- Gero.
stinentie rigorē pranduis relaxam. cū utiq; xp̄c xl. tantū diebus post

xx

resurrectionē cū discipl̄is fuerit comorat⁹. HEONAS. Ni ēgrua ī terrogatio ūa
rationē ī regerrimę ueritatis meret̄ agnoscere. Post ascensionē saluatoris nr̄i
q̄ q̄dragesimo resurrectionis ei⁹ acta est die apl̄i reuersi demonte oliueti
ī quo se ad patrē p̄gens p̄buit intuendū sic̄ etiā actuū apl̄ę lectio ē-
testat̄. dicens ap̄d ierosolimā ex. dieb⁹ aduentū spē sc̄i ex̄pectasse referunt̄
qb⁹ ex̄pletis. q̄ngēsima die cū gaudio suscepert̄. Ista ē p̄ hec festiuitatis
hui⁹ numer⁹ euidenter impleť. Que ī ueteri qq̄ testamēto legimus figuraliť
adūbratū ī q̄ ēsūmatis ebdomadib⁹ vii. p̄mitiarū panis p̄ sacerdotē dño
ubeť offerri. Qui uerissime p̄ apl̄ę p̄dicationē q̄ ī illo die ēt̄ionati le-
gunt̄ ad pplm. oblat⁹ dño cōp̄bat⁹ uerus scilicet primitiarū panis q̄ noue
doctrinę ī stitutione plat⁹. n. mulib⁹ uiroq; escę suę munere satiatis. p̄mi-
tiuū de iudeis xp̄ianoq; pplm dño osecrauit. Et id circo hu qq̄. x. dies cūsu
pioribus. xl pari sollēpnitatę sē ac lętitię celebrandi. cui⁹ festiuitatis tra-
dicio p̄ aplicos uiros ad nos usq; transmissa eodē tenore seruanda est.
Ideo nāq; ī ipsis dieb⁹ nec genua ī oratione curuant̄. q̄ ī flexio genuū ut-
ut pęnitentię aculeū indicū ē. Vnde etiā p̄mia eandē in illis sollēp
nitatē quā die dnica custodim⁹. ī q̄ maiores nr̄i nec ieunuū agendū. nec
genua eē flectenda ob reuerentiā resurrectionis dnicę tradiderē.
GEROAN. Potē ne hec caro ī solitis blandimētis tā longe festiuitatis
illecta hoc ē seducta. in aliq̄d sentuosū de illo quāuis ableiso uiciorū
fomite geminare. aut mens p̄sumpt⁹ ulť osuetudinē dapib⁹ onerata
ñ erga famulor⁹ corp⁹ rigorē dominationis ī flectere. Preserti cū ī nob
uiridior ętā cito ad rebellionē subdita possit mbra cōpellere.
si ut escas solitas abundanter ut certe ī solitas licencias p̄sumam⁹.
HEONAS. Si unūsq̄ q̄ gerim⁹ rationabili mēsi debem⁹ appendamus examine. de
puritate cordis nr̄i. n. alia; iudicū sed nrām sēp ēscientiā ēsulam⁹ cer-
tū ē ustā refectiōis ī ēcapedinē uste; districtioni ob ēe ñ posse. Si m ut
dictū ē equā indulgentię ēmenti; eq; mēsurā pari lance ppendens
utrāq; similiť nimietatē mens incorrupta castiget. Iutriū spm
nrm deliciarū depmat pondus. an ū alterā hoc est corporis partē
maior abstinentię ī clinet austeritas uera discretione distinguat
illā ut cōp̄mens ut subleuans portionē quā ut extollī senserit ut
grauari. Nihil ut dns nr̄ ad cultū atq; ad honorē stuū absq; iudicū
moderatione uult fieri. q̄ honor regis iudicū diligit. Id circo sa
pientissimus salemon ne ī utrāq; partē uergente iudicio declinem⁹

admonet dicens. honora dñm de iustis tuis laboribꝫ ideliba ei de fructibꝫ iusticie nꝙ
ꝑ ꝛ residet ī ēscientia nr̄a ī corruptꝫ q̄dā ac ueruꝫ uideꝝ q̄n nunq̄ supstatu pu
ritatis nr̄e cunctis errantibꝫ ipse solus n̄ fallit. Omn̄ q̄ cautione atq; sollertia
uigis circū ī spectiꝰ onem cordis seruet intentio. ne q̄m iudicio nr̄e districtionis
errante. aut ī ēsiderate ētinentie cupiditate succensi. au̇ desiderio nimie
remissionis illecti. substantiā urrū nr̄arū ī iquę trutinę examinatione
librem. si ī altera q̄dē lancę animę puritatē ī altera uires corporis collocan
tes. ꝛa ů ēscientie iudicio utq; ꝑpendam. ut ī neutrā partē uni rei affectu
ꝓponderante puersi. ut ad inmodicā districtionē ut ad nimiā remissionē
ęq̄tatis libra ꝓpensi ī clinem. Illud nobis ꝓ remissionis ut ꝓ districtionis nu
mietate dicat̄ nūne si recte offerat n̄ recte autē diuidas peccastiꝫ luas ꝛ u
eeunioꝫ uictimas. q̄s nobis uolenta uiscerū ēuulsione ī ēsiderate ęxtor
quentes. dño recte offerre nos credim. ille q̄ diligit misericordiam ꝛ iudiciū ęx
ercet̄ dicens. ego dñs diligens iudiciū. odo habens rapinā ī holocausto. Illos
etiā q̄ oblatione ict officioꝫ ꝑcipua ad fotū carnis atq; usus ꝓprios ꝓsumte. ſ. atq; ac tuū suc
reliq̄as ecę dño ac minimā deferē portionē. ut ut operarios fraudulentos
sermo diuin ira odēpnat. maledict q̄ facit opa dñi fraudulenter. Hī q̄ im
merito eū q̄ se ira iniq̄ fallit ęxamine ī crepat dns dices uerūtamen uanu
filii hominū mdaces filii hominū ī steriles. ut decipiant. ꝛ id circo beat
apls ut discretionis moderamina retinentes ī neutrā partē illecti nimie
tate uergam admonet dicens. rationabile obsequiū uestrm. Quā rē etiā legis
lator similit ī dic ita ꝑcipiens. statēra iusta ꝛ eq̄ sint pondera. iust
modi equusq; sextarius. salemone qq parē sup hoc sententiā ꝓferente
pondus magnū ꝛ pusillū ꝛ mensurę duplices immunda se ante dñm utq;
ꝛ q̄ facit ea ī aduentionib suis cōpediet. Proide n̄ solū illo q̄ dixim si; etiā
hoc m studendū ē nob. ut nec iniq̄ pondera ī cordib nr̄is. nec ī horreis
ēscientie nr̄e mensuras duplices habeam. idē ne ipsi ea q̄ districtionis re
gulā molluunt remissiore ī dulgentia ꝑsumtes eos q̄b uerbū dñi ꝑdicam
districtionib ꝑceptis. ꝛ grauioribꝫ q̄ ipsi ꝓferre possum ponderib obruam.
Q at cū facim q̄d n duplici pondere atq; mensura ꝑceptoꝝ dñi mercē frugēq;
ut appendam ut metiam. si ꝛ aliē ea nob aliē nr̄is fr̄ib dispensem. recte
ī crepam adno eo qđ stateras dolosas aut mensuras duplices habeam. secm
sententiā salemonis q̄ dr abhominatio ē dño pondus duplex ꝛ statera do
losa n ē bonū ī conspectu ei. hoc etiā m reatū dolosi ponderis duplicisq;
mensurę euidenter ī curram. si districtiora q̄dā q̄ ꝑuati ꝓ nr̄as cellulas ex —

ercere ẽsueuim⁹ humane laudis cupiditate coꝝ fr̃ib⁹ ostendimus. abstinentiores scit ⁊ sciores apparere affectantes humano ẽspectui quã diuino. qui morb⁹ ꝑcipue n̄ m̄ uitandus. uerũ etiã abhominandus ẽ nob. S; ītim aquestione ꝓ-
xxiii posita paulo longi⁹ euagati. ad eandẽ aq̃ discessimus reuertam. Ig̃ ꝓdictoꝝ dierũ ita ẽ custodienda sollẽpnitas. ut corporis atq; anime cultu ꝓsit magis remissio indulta q̃ noceat. ꝑ nec ulli⁹ festiuitatis gaudiũ aculeos carnis obtundere nec immitis ille adũsari⁹ dierũ nouerit reuerentia mitigari. Vt q̃ ⁊ dieb⁹ festis statuta ẽsuetudinis sollẽpnitas ẽseruet. ⁊ saluberrim⁹ parsimonie modus minime transcendat. sufficit ut ī dulgentiã remissio nis eo usq; ꝓgredi patiam̃. ut cib⁹ q̃ hora diei nona fuerat accipiendus paulo citi⁹ idẽ. vi hora ꝓfestiuitate tẽporis capiat. ea ratione dũ tyrat ut escarũ solitus mod⁹ ut q̃litas n̄ mutet. nec puritas corporis ut ī integra m̄tis abstinentia q̃dragesime diligenti⁹ adq̃sita. ⁊ q̃q̃gesime remissione de peat⁹ nihilq; nobis ꝓsit obtinuisse ieuniũ q̃d mox amitti cogat ī cauta securitas. ꝑ serti cũ etiã hostis n̄ri n̄ ignorata uersutia te ꝑcipue munitione n̄re puritatis impugnet. cũ ei⁹ custodiã senserit sollẽpnitatis celebritate laxatã. Quã obrẽ uigilantissime. pudendũ ẽ ne unq̃ m̄tis me uigor blandis seductionib⁹ eneruet. neue ut sup̄ ia dictũ ẽ castimonie puritatẽ q̃dragesime labore q̃sitã. ⁊ q̃q̃gesime reqe ac securitate ꝓdam̃.
Et id circo nulla penit⁹ ī ciboꝝ q̃litate ut m̄ admittat̃ adiectio. si; abesse q̃rũ ẽtinentia dieb⁹ festis t̄puatis integritatẽ pudicicie tuebam̃. etiã dieb⁹ celeberrimis similiũ tẽperem. ne lẽticie festiuitatis ꝓtioſissimã nob carnaliũ ī centiuoꝝ suscitans pugnã uertat̃ in luctũ. illãq; excellentiorẽ nob⁹ q̃ gaudio ī corruptionis exultat festiuitatẽ m̄tis eripiat. ⁊ icipiam⁹ post breuẽ carnalis letitie uanitatẽ amissã cordis pudicitiam longo penitentie merore deflere. Studendũ q̃n immo ẽ ut n̄ frustra ad nos illa ꝓphice adortationis cõmunitio dirigat̃ celebra uida festiuitatis tuas ⁊ redde uota tua. Si n̄ ẽtinentie ugitate ī integrecta dierũ sollẽptas n̄ mutatata sit. spũalib⁹ ferus ugit̃ ꝓfruem̄. ita nob⁹ aseruli opari
xxiiii one cessantib⁹ erit m̄sis ex mense. ⁊ sabbatũ ex sabbato. Versꝰ Quid causse ẽ ut septẽb domadib⁹ q̃dragesima celebret̃. licet ī q̃b⁹dã ꝓuincie religionis forsitan ꝓpensior cura adiecisse ebdomadã etiã septimã uideat̃ esse. cũ neut numer⁹ die dnico sabbatoq; subtracto. xl. dierũ impleat sũmã.
xxv Sex n̄ ⁊ xxx dies ī ipsis ebdomadib⁹ tantũm ō cludunt̃. Theona Licet aliq̃rũ pia simplicitas hui⁹ rei amputet questionẽ. tam̃ q̃ etiã illa q̃ aliꝰ

inuocatione ī digna duxisset scrupulosi p̄ scrutantes. integrā obseruantie nr̄e ac misteriū ueritatē desideratis agnoscere. euidentissimā huius etiā rei capite rationē. ut manifestū apparetis nihil irrationabile nr̄os tradidisse maiores. Lege moysaica unūquisq; pmulgata p̄ceptio ē. decimas z pmicias tuas offeres dño deo tuo. Itaq; q̄ substantiarū nr̄arū omniū q; fructuū decimas offerre p̄cipim̄. multomagis necesse est ut ipsi qq; ēūsationi nr̄e humani usū operūq; nr̄or̄ decimas offeram̄. q̄ profecto ī supputatione q̄dragesime euidenter implent. Omnium dierū numer⁹ q̄b⁹ reuolut⁹ ī orbe ann⁹ includit. ccc lxv semis dierū numero decimat. In vii ebdomadib⁹ si dies dnici z sabbata subtrahunt. v. xxx. supsunt dies ieunii deputati. Si; adiecta illa uigiliarū die q̄usq; ī gallor̄ cantū illucescente dnica ieunii sabbati prelat⁹ nō solū vi xxx dierū numer⁹ adimplet. ueruetiā p decimis. v. dierū q̄ residui uidebant. si illud q̄d sup adiectū ē noctis spaciū cōputet⁹ plenitudinis toci sume omino nil deerit. Quod ū de pmicus dicā. q̄s abomnib⁹ q̄ xpō fidelit̄ famulant. cotidie certū ē exhiberi. Nā cū expgefacti a somno z q̄si reduuiui p̄ sopore alacres surgentes. prius q̄ motū sensus ull⁹ corde capiant. ut memoriā aut curā rei familiaris admittant. cogitationū suarū ort⁹ atq; principia diuinis osecrant holocaustis. q̄d n̄ pmicias uere suas fructuū p̄simū sacerdotē ihm xpm. p usu uite huius. z imagine cotidiane resurrectionis exsoluunt. q̄ etiā a somno excitati hostiā iubilationis sue deo similit̄ offerentes. primo lingue suę motu ipsū inuocant. ipsi⁹ nomen laudesq; cōcelebrant. atq; ad canendos ei hymnos p̄ma labia; claustra reserantes immolant deo suu oris officiū. Cui etiā p̄ cuncta deferunt. in p̄ma manuū suarū gressuūq; libamina. cū ecclib⁹ cōsurgentes ī oratione obsistunt. z primus q̄ ī p̄rius causis membror̄ suor̄ fungant officio. nihil sibi de ministerio eor̄ ante decerpunt. si; ad ipsi⁹ honorē promouent gressū. atq; ī ei⁹ laudatione defigunt. z ita cunctor̄ motuū suor̄ pmicias p̄tensione manuū. ī curuatione genuū. z toti corporis pstratione p̄soluunt. Illud ut q̄d decantat⁹ in psalmo alias implere n̄ possum. p̄uenit in maturitate. z clamaui. z p̄uenerit oci mei ad te diluculo. ut meditarer eloq̄a tua. z mane oratio mea p̄ueniet te. n̄ ut p̄ q̄cte somni. ī hac luce ut sup̄ dixim⁹ ut ut etenebris & imaginaria morte reuocati de unūsis officiis mtis z corporis nihil omino ī nr̄is p̄sumere necessitatib⁹ audeam⁹. Nullus nāq; ē ali⁹ quē aut p-pha p̄uenerit matutinus. aut nos met ipsos idē occupationes nr̄as z affect⁹ curasq; mortales sine q̄b⁹ ee n̄ possum⁹. aut suggestiones subtilis-

aut nos p̄uenire similit̄ debeam⁹. nisi

-simas ĩimici q̃s nob adhuc q̃escentib ac sopore demersil pfantasias ĩanũ sõ
mq; ĩferre conat q̃b nos mox euigilaturos occupet et ĩuoluẽt ut pmitia-
rũ nrãrũ optima dẽ floransꝰ pm ipse decerpat Quã obrẽ omi nobis cau-
tione curandũ ẽ si tam uim pdicti uersiculi opere uolum adimplere
ut ita primos matutinarũ cogitationũ ort sollers uigilantia tueat neq̃d
exeis festina pfuptio luentis attaminet ĩimici nrãsq; pmicias tãq; ules
tã atq; cõmunes a dño faciat repbari q̃si puent anob p uigilu mtis circũ
spectione ñ fuerit anticipationis neq̃ssime osuetudinis ñ deponens cot
die nos fraudib suis puenire ñ desinit Et ideirco si placitas acceptabiles
dõ pmicias exfructib mtis nrẽ optam offerre ñ mediocrẽ sollicitudinẽ
debem impendere ut omis nrũ corporis sensus matutinus pcapue horis
tãq; sacro scã dni holocausta ĩ omib illibata atq; intacta seruem. Q̃d
deuotionis gen multi etiã sctariũ suma cautione custodiunt q̃ ante lu-
cẽ ut diluculo surgentes neq̃q̃ familiarib ac necessarius mundi hui ac-
tib implicant priusq; cunctoq; actuũ suoq; operationũq; pmicias ad ec
clesiã ecurrentes diuino studeat sacrare ẽspectui Porro qd dictis dũ
so more id ẽ vi t vii ebdomadib pñ nullas puncias q̃dragesimã celebra-
ri una ratio idemq; ieunioq; modus dũsa ebdomadarũ obseruatione ẽcludit
hui ꝯ sex ebdomadarũ sibi obseruantiã pfixerit q putant die qq sabbati
ieunandũ. Sex q̃ ĩ ebdomada ieunia psoluunt q̃ ui eosdẽ vi t xxx dies sene
reuoluta ẽ sumant Una q̃ quẽ admodũ dixim ratio ẽ ieuniq; licet in
ebdomadarũ numero discrepare uideat Si pfecto cũ ratione huĩ rei
humana oblẽ terasset ĩcuria tẽp hoc q̃ annũ sanie ut dictũ ẽ decime do
xxx t vi semis ieunius offerunt q̃dragesime nom accepit. Q̃d fortasse uel
ppẽ hoc uisũ sit hoc uocabulo debere censeri qd moyses ut helias ut ipse
dns nr ihc xpc xl dieb dieb ieunasse traduntur Ad cui numeri sacmentũ
illi qq xl anni qb isti ẽ ĩ solitudine cõmorat t xl simulẽ mansiones qb
eũ mistice pñsisse describit ñ ĩ egrue coaptant et fortasse ipsa decimatio
recte q̃si abusu thelonei q̃dragesime nom accepit. Ita ꝯ illa publica
uulgo uocat exactio. exq̃ tanta lucri portio regis cõmodis deputat
qntũ anob a rege omiũ sctaq; pusu utiq; nisi legitimũ q̃dragesime uectigal
exigit. Sane licet ad ppositã ñ pineat questionẽ tam q̃ se obtulit
narrationis occasio. ne hoc q̃dẽ pteundũ puto. qd frequentissime senio-
res nrĩ. id circo illis diebus maxime impugnari omẽ monachoq; genꝰ
antiq; ĩimice gentis ẽsuetudine testabant t adtonismigndũ defuit sedib

xxvii

xxviii

q̃ quę ꝯ pfecto illi q̃ p totũ anni spaciũ deliciis & negotiis sectarib⁹ impl⁹ anti

aerũ purgeri eo qđ secñ illã similitudinẽ q̃ rẽ egiptii filios isr uolentis
afflictionib⁹ opprimebant nẽ qq̃ uerũ isr idẽ plebẽ monachoq; ĩtellectu
ales egiptii durius ac lutulentis opib⁹ ĩ curuare conent ne pamicã dõ q̃etarẽ
trã egiptiã deserentes adheremũ uir tutũ salubriter trãseam ita ut adũ
sũmos pharao ĩfremens dicat otiosi sũt ideirco uociferant dicentes eam⁹
sacrificem⁹ dño dõ nr̃o oppmant laborib⁹ solliciti nõ sint ĩ uerbis uanis illã
utiq; uanitas impioq; sẽm dñi sacficiũ qđ nõ n ĩ heremo liberi cordis offert
sũmã eẽ astruit uanitatẽ Abhominatio ut ẽ peccatori religio hac q̃dra
gesime lege q̃ uust⁹ atq; pfect⁹ ẽ nõ tenet nec exiguu hui⁹ canonis subiecti
one erent ẽ sectarũ pncipes statuerunt ut ut hac legali q̃dã m necessita
te ostricti huius salti dieb⁹ uacare dño cogerent ac duerũ uite sue q̃s totos
q̃si fructus q̃sdã fuerant uoraturi ut decimas dño dedicarent Cetũ uusti
q̃b⁹ lex nõ ẽ posita q̃q; spualib⁹ officiis nõ exiguã illã ide decimã partẽ si totũ
uite tẽp⁹ impendẽt q liberi sũt ad decimarũ legaliũ functione id circo si eos
sup ueniens honesta tsca necessitas coartarit audent statione ieunii alt̃q;
ulla discptione laxare ut abeis decimarũ exiguitas mutilatur q omia
sua dño secũ parit obtulerunt qđ pfecto absq; fraudis sũmo reatu facere
ille nõ poterit q nihil uoluntarie offerens dõ ĩ excusabiliter sõluere decimas
suas legis necessitate cõpellit̃ q ppt liq̃do cõpbat p fectũ eẽ nõ posse famu
lũ legis q ut illa q̃ phibent cauet ut illa q̃ pcipiunt exeq̃t si illos uere eẽ
pfectos q etiã hui⁹ q̃ alege cõcessa sũt nõ utunt tr hac ratione cũ demoysaica
lege dicat nihil ut ad pfectũ pduc lex nõ nullos scõs ĩ ueteri testamto pfectos
legim⁹ extitisse qut tñscenderent legis impiũ sub euanglica pfectione
uixerit scientes qđ iustis lex nõ ẽ posita si iustis tñ subditis impis tpeca
toribus sceleratis tcontaminatis tceteris Sciendũ sane hanc obseruantiã q̃dra
gesime q̃ndiu eccle illi pmittue pfectio ĩuiolata pmansit penut nõ fuisse
Ut pcepti hui⁹ necessitate nec q̃si legali sanctione ẽstricti artissimis ieu
nioq; tminis claudebant q totũ anni spatiũ eq̃li ieunio cludebant Verũ
cũ ab illa aptica deuotione desciscens cotidie credentiũ multitudo suis opib⁹
icubaret nec ea usiu cunctoq; fideliũ sẽm aptoq; istituta diuideret sed
puati istipendiis suis cõsulens nõ seruare tantũ si etiã augere etenderet
ananie tsaphire exemplũ nõ erenta sectari id umũsis tẽ sacerdotib⁹ pla
cuit ut homines sectarib⁹ illigatos tpene ut ita dixerim etinenrie ut com
pũctionis ignaros canonica ieuniaq; ad sẽm op ĩdictione reuocarent
tuelut legaliũ decimarũ necessitate cõpelleret q utiq; ĩfirmis pdcẽ

possit pfectis ꝓuidicare ñ possit q̄ sub grā euuangli ēstituti uoluntaria legē
deuotione tñscendunt ut ad illā aplicę sententię ꝓuenire beatitudinē possit
peccatū ⁊ iuob ñ dominabit ñ ⁊ estis sub lege ſ; sub grā. Vere enī domina
tionē i illo ñ potē exercere peccatū q̄ dominat affectib⁹ peccatorū. Gen. 4.

xxvi. Q Qua ñ potē hec fallax apti ee sententia q̄ securitatē ñ solū monachis ſ; etiā
oīb⁹ xp̄ianis generalit repmittit nimiū nob uidet obscura. Cū ⁊ cunctos
q̄ euanglio credit a iugo ⁊ dominatione peccati liberos atq; alienos ee ꝓ
nuntiet. qm pene i oīb⁹ baptizatis uiget dominatio peccator; ſcdm sen-

xxvii tentiā dñi q̄ aut omis q̄ facit peccatū seruus e peccati. Heo ⁊ x. Q Questionē
nob rursus immodicā i q̄sitio ura cōmouit. cui⁹ uim licet scā abi exptis
nec tradi posse nec pcipi tam i q̄ntū potero uerbis absoluere ⁊ breuiter ex
pedire tēptabo. si m intellect uī ea q̄ dicim etiā opib⁹ subseq̄t. Quecumq; ⁊
ñ ꝓ doctrinā ſ; ex̄pientiā cognoscunt sic tradi ab i expto nequeunt ita
nec mente cōcipi ut teneri nisi ab eo q̄ simili studio fuerit atq; istitutoe
fundat; Et ideirco necessariū reor ut pmū diligenti i q̄ram qd nā sit
ꝓpositū ut uoluntas legis ut q̄ q̄ę disciplina atq; pfectio. ut cōsequenter
exhus siue dominationē peccati siue expulsionē ei⁹ possim agnoscere.
l taq; lex pncipalit iubet experi copulā nuptiarū dicens. beat q̄ habet
semī i sion ⁊ domesticos i ihrlm ⁊ maledicta sterilis q̄ ñ peperit; Et ctrio
grā ad icorruptionis ꝓpetię puritatē ⁊ castimoniā nos beatę uirginita-
tis iuitat beatę i q̄ens steriles ⁊ ubera q̄ ñ lactauerit ⁊ q̄ ñ oderit patrē
⁊ matrē ⁊ uxorē. ñ potē mīs ee discipl's; ⁊ illud apti reliquū e ut & q̄ habēt
uxores taq; ñ habentes sint. Lex dicit decimas tuas ⁊ primitias ñ tardab
offerre. grā si uis pfect ee uade uende oīa q̄ habes ⁊ da paupib⁹. Lex tali-
onē iuicio ⁊ iuriarū ñ phibet ultionē dicens. oculū ꝓ oculo. dentē ꝓ
dentē. grā cū geminatione iuriarū ut cedis q̄ fuerit irrogata nrām
patientiā uult ꝓbari. ⁊ ad duplicis dispendi tolerantiā paratos ñ ee
ꝓcepit. q̄ te pcusserit i q̄ens i dexterā maxillā. ꝓbe illi ⁊ alterā. ⁊ illi q̄ uult
tecū iudicio rendere. ⁊ tunicā tuā tollere. remitte illi ⁊ palliū. Illa
inimicos odio habendos. hec ita diligendos ee decernit ut ꝓpsis etiā do

xxviii sēp censeat supplicandū. Quisq; q̄ hoc euuangliçe pfectionis culmē ascen-
derit. iste pfecto sup omnē legē tantarū uirtutū meritis sublimat.
⁊ unūusa q̄ ꝓmoysen ꝓcepta se q̄si parua despiciens. tantū sub grā salua-
toris se ee cognoscit cui⁹ adiutorio se ad illū sublimissimū statū itel-
ligit puenisse. Il q̄ dominat in eo peccatū. q̄ caritas dī q̄ diffusa e

in cordib nris ꝑ ꝑsm̃ som̃ q̃ datus ē nobis omnē alterī cuiq; rei excludit affectū,
ñ potē aut uetita ēcupiscere aut impata ētēpnere cui totū studiū totūq;
desiderū diuino amori sēp̄ intentū usq; ad eo ullū rerū oblectatione ñ ca-
piē. Lege aū q̃ cōiugio iura seruant q̃ quis cohibita luxurie euagatio ima
tantū femine mancipet tam neq; possunt carnali ēcupiscentie aculei ñ iu-
gere. Et difficile ē ut ignis cui etiā studiose pabula suggerunt ita ꝑ ſtus re-
minis ī cludat ut ñ etiā extra euagat deuorat q̃cq; attigerit. Cui etiā si sua
ira sēp occurrat abiectio ut ex estuare extra insec ñ sinat tam etiā dū cohi
bet ī cendit q; uoluntas ipsa culpabilis ē. Ad ue locissimos adulteriq; rap
tus excessus ēsuetudo ī cubitū. Cētū q̃s q̃ra saluatoris sēo ī corruptionē amo
re flāmauerit ita omīs carnaluū desideriq; spinas dīnice caritatis igne ēsumit
ut nec tepens faūlla uicioꝝ refrigerū ī tegritatis imminuat. Legis q; famuli
licitoꝝ usu adlicita plabunt. Quā participes dū licita ētēpnunt illicita ñ no-
uerūt. Sic aū uuult ī cōiugii amatore peccatū ita etiā ī eo q̃ decimas suas ac p̄
micias tantū redibere ētent ē. Necesse ē ut eū dū tardat aut neglegit aut
ī q̃litate eoꝝ aut ī q̃ntitate aut ī cotidiana distributione peccare. Cui ut
uubet ea q̃ sunt ī fatigabilit ī diligentib ministrare q̃libet ea sui ma fide ac deuo-
tione dispenset tam difficile ē ut ñ laqueos peccatoꝝ freq̃nt ī currat illas
ū q̃ si lū dñi ñ spreuerit si omnē substantiā suā pauperib progante supra
cruce sua largitore celestis gr̃ē subsecunt peccatū ñ potē dīnari. Et ut eū
dispensante sācte ia xpo opes q̃si alienas pia distributione pecunias ī
fidelis seruandi uicē cura mordebit nec elemosine hilaritatē abigit
mesta cunctatio q; q̃ semel obtulit dō. Idiā alienū sine ꝓpr̃ie necessita-
tis recordatione aut angusti uicē tenore dispgit q; se et ē cū ad desi
derata puenerit nuditatē. Multo magis adō quā uoluere celi ē pascen
dū. Petro is q̃ substantiā retinēs mundale aut decimas fructūu suoꝝ atq;
p̄micias aut partē pecuniarū ēstricte legis antiq̃ sanctione distribuit
licet peccatoꝝ suoꝝ ignē maxime hoc elemosine rore restringat tam
q̃nta uis opes suas magnanimitate dispenset impossibile ē ut se ad
plenū eruat ad dominatione peccati. Ni forte ꝓgrām saluatori cū re
etiā ipsū affectū deposuerit possidendi. Lari m ñ potē ñ cruento
peccati imperio famulari. Q̃cūq; oculū p oculo dentē p dente. Exp̄cep-
to legis eruere aut odio habere inimicū suū ma uult. Et necesse ē
cū dū talionis uicissitudine ulcisci suā optat iniuriā. Dū ēt inimicos odū
amaritudinē seruat furori atq; ire ꝑturbatioē sēp accendi. Q̃cūq; ū

ut etiā his q̃ accessa
sse ñ utant,

sub euāgliçe grē illūinatiōe uersāt ac malū nō resistendo superans si ferendo
dextrā pcutienti mandillā etiā alterā pbere uoluntarī nō morat. ⁊ uolenti ad-
ūsū se detunica litigiū cōmouere remittit ⁊ palliū. qq; diligit inimicos ⁊
orat pcalūpniantib⁹ sibi. hic peccati reppulit uigū ac uincula disrupit.
Non ꝛ uiuit sublege q̄ nō timuit semina peccatoꝝ. unde nō immerito de ipsā
beat⁹ apls repbatio iḡt fit pcedentis mandati ppt̄ infirmitatē ei⁹ ⁊ uolun-
tatē. nihil ꝛ ad pfectū duxit lex ⁊ dns ppham ⁊ dedit iḡt eis pcepta nō bo
na ⁊ iustificationes i qb⁹ nō uiuunt i eis. si; sub grā q̄ nō ramē tantū neqoꝝ
amputans. ipsas posuit radices ngīe uoluntatis euellit. Qui ergo q pfectio-
nē euangliçe studuerit tenere doctrinē. hic sub grā cōstitut peccati
dominatione nō pmittit. Hoc ē ꝛ ee sub grā. ea q̄ agēdā mandant implere.
Q uicūq; ū pfectionis euangliçe plenitudini subiect⁹ ee noluerit. nō igno-
ret se q̄uis baptizat⁹ sibi uideat ac monachus nō ee sub grā. si; legis adhuc
uinculis ppeditū peccati pondere p grauari. ꝓpositū nāq; ē ei q omīs
aqb⁹ receptus fuerit grā adoptionis assumit. nō distruere si; sup edificare
nec euacuare si; ad implere moysaicas scōnes. qd nō nulli penitus ignoran-
tes. ⁊ cōsiliū atq; exortationū xpi magnificentiā neglegentes. ita pūp
tionis ut libertatis securitatē soluunt. ut non solū xpi pcepta tāq; ardua non
attingant. uerū etiā ipsā illa q illis capientib⁹ paruulisq; moysaica lege man
data sē uelut antiq̄ cr̄epnant. Illud q apls exercit nouā libertate dicens.
peccabim⁹ q nō sum⁹ sublege si; sub grā. Qui q nec sub grā ē q neq; dūice
doctrine culmē ascendit. nec sublege. q etiā ipsa illa paruula legis manda-
ta nō suscepit. hic duplici peccatoꝝ oppressus impio. ob hoc solū grām xpi pe-
piisse se credit. ut pnā libertatē ab eo fieret alien⁹. i illud icidens q apls
petrus ne incurram⁹ denuntiat. q si liberi iḡt agite. ⁊ nō q si uelam habentes
malicie libtatē. Beat⁹ q apls paulus uos ꝛ iḡt i libtatē uocati estis fr̄s. idē ut
absoluti sitis a dominatione peccati. tantū ne libtatē in occasionē carnis
detis. idē frustrationē legaliū pceptoꝝ. Hec ū libertas q̄ nusq̄ nisi ibi sit
tantū ubi dns cōmorat. paul⁹ apls docet. dns iḡens spē ē. ubi aū spē dnī ibi
libtas. sua ppē ignoro utrū hunc beati apli sensū sic hī q̄ expti sē sapuit
exp̄mere atq; elucidare potuerim. unū scō aptissime. illū etiā sine expo
sitione cuiq̄ omib⁹ reseruari. q practicen idē actualē pfecte tenuerit
disciplinā. Non ꝛ laborabunt ut qd iā opando ducerēt i uelligāt disputa-
tando. ber. ō Obscurissimā questionē. ⁊ multis etiā ut puta⁹ incogni-
tā aptissime reuelasti. Unde ut hoc qq pfectui nr̄o adiciat depcam⁹

ut cur interdū etiā ꝑpensis ieiunantib⁹ nob⁹ ⁊ exhaustis atq; defectis uehementiores pugne corporis ꝯcitent diligent⁹ edisserat. Nā plerūq; etiā ꝯpgefacti a somno. cū deꝓhenderim⁹ nos corporalis ueneni ē tagū ꝓtulisse. ita deicim⁹ ē scientia ut ne ad ipsā q̄dē ē surgere oratione fiducialit⁹ audeam⁹ Theonas.

xxvi Studiū q̄dē ur̄m q̄ ꝓfectionis uiā n̄ transitorie si; plene atq; ꝓfecte desiderati attingere. i fatigabilit⁹ disputationi huic nos ꝓuocat ihērere. Nec ⁊ de exteriore castimonia ⁊ circūcisione manifesta si; illā q̄ i occulto ē diligent iq̄rit⁹ scientes hac uisibili carnis continentia ꝓfectionis plenitudinē n̄ in ē. q̄ haberi ut ꝓnecessitatē ut ꝓhypochrisin etiā ab infidelib⁹ potē⁹ si; illa cordis uoluntaria ⁊ inuisibili puritate q̄ beat⁹ apl̄s ita ꝑdicat. n̄ ⁊ q̄ in manifesto nudē neq; q̄ in manifesto i carne ē circūcisio. si; q̄ i occulto nudē ⁊ circūcisio cordis n̄ lr̄a i spū cui laus n̄ ex hominib⁹ si; ex dō ē. q̄ scilicet cordiū secreta rimat⁹ tam q̄ satisfieri desiderio ur̄o ad plenū n̄ potē. breue enī q̄d sup ē spacii noctis ad i dagandā hanc obstrusissimā n̄ sufficit quest̄ionē. ē gruū reor ut iterum differat.

Sensi nāq; hec ⁊ corde ab omi cogitationū strepitu penit⁹ absoluto. ut a nob⁹ ꝓferri ita uris debent mīb⁹ ītimari. q̄ sicut ꝓpt⁹ ē scientie purificationē oportet i q̄rī. ita n̄ ab eo q̄ donū ītegritatis exp⁹ ē. tradi assignariq; n̄ posse.

Non ⁊ queri⁹ q̄ i anniū argumta uerbo; si; q̄d ītīna scientie fides ⁊ maior uis ueritatis i culcet. Id circo de emundationis hui⁹ scientia atq; doctrina nec ꝓferri aliq̄d n̄ ab expto. nec transfundi q̄q̄ potē n̄ i cupidissimū ualideq; sollicitū uirtutis ipsi⁹ amatorē. q̄ n̄ eā uacuis nudisq; sermonib⁹ scisc̄itando⁹ coci animi uirib⁹ annitendo opter attingere. scit n̄ studio loq̄citatis i structuose. si; desiderio purificationis ītīne a ō Explic⁹ abbis theonis collatio prima de remissione ỹx. Incipit eiusdē de nocturnis illusionibus .i.

V Ue iterato ad abbatē theonā reditu nr̄o ei⁹ exortatione. ii Cōmemoratio interrogationis ni⁹ cur maiorē abstinentiā maior interdū carnis impugnatio ē seq̄t⁹. iii Q̄d triplici ratiōe pueniat genitalis fluxus egestio. iiii

I nterrogatio an ad scām cōmunionē accedere liceat noctīna illusione polluti.

v Responsio q̄ndo reatū ētrahat passio dormientis. vi Q̄d nūq; etiā inimici factione hec ostingat illusio. vii Q̄d nū q̄ se dignū cōmunicare dnica q̄spiā debeat iudicare. viii Obiectio q̄d omīs dnica cōmunione ꝓuandi si nullo ē absq; peccato. viii Responsio q̄d multi sci ee possint nemo absq; peccato n̄ xp̄s

x Q̄d solus filius dei absq; ullo peccati uulnere uicerit tēptatorē. xi Q̄d istimilitudinē carnis peccati solus uenerit xp̄s. xii Q̄d uisti ⁊ sci omīs n̄ fuerit insimilitudine si; ueritate peccati. xiii Q̄d n̄ sint tā grauia peccata

scēq; ut eis auferant meritū scītaris. iii Quom intelligendū sit illud apli
ñ ut qđ uolo facio bonū. v Obiectio eo qđ et peccatrē psona potuis. hoc
apostol dixisse credend sit. vi Dilatio ꝓpositę questionis.

Explicivnt capitvla.

-1-

POST dies fere vii qnq̄ qesime sollēpnitate
trans acta cū i ipsō noctis initio idē p̄ singa in nesp̄tinā
p̄missę disputationis expectatione suspensi sci theone
cellulā fuissem⁹ igressi alacer senex hilari uultu ac blan
do nos prior sermone cōpellans mirabar iqt ardentissi-
mū studiū urm̄ huius vii diēb⁹ absolutionē ꝓpositę questio-
nis potuisse differre. ⁊ debitori suo p̄cipue ñ roganti dila-
tionē tanti tēporis p̄stitisse. lustissimū p̄ide ē. ut q ultro
m̄ benignitas uiā tā largas ēcessit i ducias. ego qq̄ morā in
debiti redibitione ñ facia. grata nāq; ē huic fenoris occupatio
q̄ maiora dū solui augmēta cēqrit ⁊ ñ solū p̄cipiēti ditat uerū
etiā nihil imminuit largienti. Duplices siqdē ogregat questus
rerū spūaliū dispensator. Quorū ut ñ solū i illi q̄ audit ꝓfectu
uerū etiā i ipsa disputatione cēseqt. ñ minus semet ipsū addesiderii
p̄fectionis accendens dū istruit auditorē. Quā obrē ut ardor meus ꝓfect⁹
ē. unū sollicitudo mea ēpunctio ē. Nā utriq; ⁊ ipse nē mente corpē nihilq;
in meo corde de hus q̄ expertus retractarē. ñ me uī fauor atq; expectatio
hac recordatione rerū spūaliū suscitaret q̄dām dormitantē. ⁊ id circo p̄
ferat in medii questio si uidet. cui p̄dē p̄ angustia tēpris absolutionē
recte festinare maluim⁹. ii Hoc ut ñ fallor iqsitio uia cōplexa ē. cur iter dū re
missi⁹ ieuniantes leuioribus carnis hui aculeis utillem. ⁊ nūq̄ districti⁹
abstinentes afflicti exhaustoq; corpore i centuus aerioribus urquemur.
tra ut quē admodū pate fec uia cēfessio. expgiti repperiam⁹ nos humorū
naturaliū egestione respersos. iii Huius q̄ ifestationis triplicē causā mri pu-
dere maiores. q̄ modū tēporis ēstituti i tēpestiuis urrūpit excessib⁹. Aut ut
supflua escarū nimietate egerit aut pincurnā mūis elabit. aut i imus
illudentis i sidius puocati. Primū q̄ castrimargie idē uoracitatis ut gule
uicui. hāc redundantiā obscenu humoris extrudit. Nā ieū districtionis
abstinentię tēpre statū polluit puritatis ñ depsenti ut putatis in edia
si; de nimietate p̄terite saturitatis effundit. Qđ ut puoracitatis inglu
uie ē ēcretū i medullis. necesse ē ut ꝓpriū aut certe pignorantiā

quis magno ieunio tebefacti corporis egerat. Lua obre non solu lauticioribus epulis abstinenti ui s; etia auliorib⁹ cibis eqli e ornamenta tperandu. immo ipsi⁹ etia pani ⁊ aque sacietas e cauenda ut possit diu inob ad̄qsita corporis puritas pmanere. atq; imitari q̄dam̄ ītemerata spe castitate licet nos necesse sit ofiteri itdu etia absq; ulla nisi industria ut tperantia corporis ut pactis ptitis maturitate qsda rari⁹ sordidari ut certe fluxus isti⁹ egestione n̄ pol luu. S; alti⁹ meriti e q̄ pace i erti felicitate esequt. alti⁹ q̄ triuphu glosis uirtutib⁹ pmeret. hui⁹ ⁊ potentia uicioq; omiu debellatrix digna miraculo e illu que facultas boni i sua tuet ignauia censendu magis dixeri securitate q̄ laude. Secta impuri illi⁹ pfluuij causa e si mens spualib⁹ studiis atq; exercitiis uacuata nec disciplinis iteriorис hominis istituta quenda sibi segnicie situ pestuetudine etinuu corporis obduxerit. aut cu sordidariu cogitationu mi nutias n̄ cauendo. ita illa cordis sublimissima puritate segnu concupiscit. ut omne pfectionis ⁊ castimonia suma i sola credat exteriorис hominis castigatione cisistere. Cui⁹ erroris atq; stulticie uicio esequent eueniet. ut n̄ solu multimoda cogitationu puagatio uerecunde atq; peacie secretu mentis uiru pat. s; etia pstinariu omiu passionu itra ea semina pseuerent. q̄ q̄ndiu i ei⁹ ad utis delitescunt. quis rigido corporis ieunio castiget. tam̄ nihilomin⁹ dormien te illecebrosis fantasmatib⁹ iqetant. q̄ru ante legitimu tpis cursu n̄ ia ex nature necessitate s; adhuc ex fraude negcie obscenu eliciant humores. q̄ n̄ ta in anitate carnis q̄ nisi circuspectione atq; uirtute ihiberi penit⁹ nequeut. salte ad illa egestiois simplice qlitate auxiliante di qa pducunt. ldoq; i pmis discursu sit sensuu cohercendi. ne mens istis excessib⁹ assuefacta. ad fedioza icita mita luxurie somnians pthat. Tercia causa e cu pordinata q̄de ac sollicita etinencie disciplina etricione cordis ⁊ corporis ppetua castimonie puritate optam adq̄rere. s; nos utilitati carnis ac spe egregie osulentes fraudulentissimi hosti⁹ ita ipugnat iudia. ut du deicere fiducia escientie mre nosq; ut ut reatu aliq̄ humiliare conat. illis pcipue dieb⁹ q̄b⁹ maiore itegritatis merito desideramus duuino placere espectui. absq; ullo q̄de carnis pruritu mtisue esensu nec pllusione fantasmatis alicui. s; tam̄ siplici fluxus illi⁹ egestione nos pol luit. ut a sacro sca comunione detreat. licet i qsda iciemtiu. quoq; opa nec du longa ieunioq; castigatione tenuata sit. obhoc diabolica factione hec euenire credat illusio. ut cu eos i tentioribus ieunius studere cognouerit. oms eoq; conat⁹ hac arte subuertat. ut du se n̄ solu nihil ad puritate corporis districtiore ieunio pficisse. uerum etia grauio⁹ sentiunt fuisse

pulsatos magistrū īcorruptiōis ac puritatis altricē abstinentię districtionē tāq̄
emulā ꝓhorrescant. Qua ꝓpt̄ nosse debem⁹ nō idcirco nos tantū abuno q̄ uitio
debere purgari. q̄d suis ꝑturbationib⁹ nr̄m occupet sensū. si q̄ nō otentū sit solū absq̄
alioq̄ ēsortio dominari. si ītromisso oīū uicioq̄ diriore collegio subdita ꝑ
mītē multiplicata capituitate populet. Et id circo castrimargia uincenda ē
nō ꝓpt̄ se tantū ne sollicet onerosa nos uoracitate corrūpat. nec ꝓpt̄ hoc
solū ne carnalis ēcupiscentię nos igneā īracundię ut furoris atq̄ tristi
cię ceterarūq̄ oīū passionū faciat ēe mancipia. Illā cū nob esca ac pot ut
min⁹ ut tardius ut neglegenti⁹ ministrat. si quę dominatione de pmiū
ēsequens ē ut etiā īracundię stimulis ī cacem. Et rursū uoluptuosis saporib⁹
de mulceri absq̄ filargurię peste nō possum⁹. pcul⁹ supfluos apparatus magis
luxuria gaudet impendus. filargurię ū cenodoxia atq̄ superbia. 7 oīū mul
titudo uicioq̄ ī duadua societate ungunt atq̄ ita unū q̄dq̄ uitiū si ui-
gere ī nob ut solū cepit etiā cētis suggerit īcrēta. Dispensatione dī Gpm̄
credim⁹ hāc q̄stionē ī mediū fuisse plata ut illud q̄ uerecundia ītrogan-
di fiducia cohibente nuq̄ potuim⁹ edoceri. nē oportunitate collationis
causeq̄ ipsi⁹ ordine ꝓuocati sōsortari fiducialit audeam⁹. Si q̄ eo tēpre q̄ acce-
di oportet ad sacro scā mysteria senserim⁹ nos sōni illusione pollutos. pfu
mida ē anuitanda illa salutaris esce sacro scā ꝓceptio. Omū q̄dē ī dustria Hieron
q̄ntū ī nob ē studere debem⁹ ut immaculatā castimonię puritatē illo ut
maxime tēpre teneam⁹. q̄ uenerandis assistere optam⁹ altarib⁹. 7 ugilan
tissima circū spectione ꝓcauendū ē ne carnis ītegritas ꝓcedente tēpre custo-
dita. ī ea ꝑcipue ī q̄ nos adcōmunionē salu taris cūctis ꝓparē⁹ nocte fraudet. Verū si hostis ille neq̄ssim⁹ ut nob celestis remedii subtrahat medicinā cui
rodiā sōpite mītis illusorit. ita dū tacuat ut nullo rep̄hensibili ītueniente
pruritu nullo oblectationis ēaminat assensu. si egestione aut naturali ne
cessitate ꝓpulsā. aut certe ī pugnatione diaboli absq̄ sensu uoluptatis eliciā
aut impedimentū nrę sōificationis obtenderit. possum⁹ 7 debem⁹ ad grām
saluatoris cibi ēfident accedere. Si ū nrō uicio hęc fuerit egesta cōcretio
cūcientes. sciētiā nrām illud aplicū formidem⁹. q̄ manducauerit panē
7 biberit calicē dñi ī digne reus erit corporis 7 sanguinis dñi. Probet autē
ꝓmū se ipsū homo. 7 sic manducet de pane illo 7 de calice bibat. Qui n manducat 7 bibit ī digne ī iudicū sibi manducat 7 bibit nō discernens corpus
dñi. Idē neq̄q̄ illū celestē cibū acōmunū escarū ulitate se cernens. ne talē
ēe diudicans quē nō n pura luceat mītē ut carne ꝑsumere. Deiq̄ ī fert idoq̄

er dormiũt

unt uos multi infirmi ⁊ ibecilles sẽ mente) multi spũales scit infirmitate ac mortes ex hac specialiter dicẽs psũptione generari. Multi n q̃ eũ illicita usurpatioẽ psumunt infirmant fide ⁊ ibecilles sẽ mente passionũ scit langoribꝫ uoluti ⁊ dormiunt sõno peccati ab hoc sopore letali neq̃q̃ salutari sollicitudine resurgente. Deiq; seq̃t q̃d si nosmetipsos iudicaremꝰ nõ utiq; iudicaremur hoc ẽ si nosmetipsos pceptione sacramtoꝝ q̃cienscq; peccati uulnere puenium iudicaremꝰ idignos ipenderemꝰ utiq; studiũ ut ppenitudinis emdatione ad ea digne possemꝰ accedere. ⁊ nõ tãq̃ idigni seueritatis infirmitatũ flagris castigaremur a dño ut ut sic cõpuncti ad remedia nitiq; uulnerũ recurramꝰ. nec digni psentis scli breuissima correctioẽ nõ habiti in futuro simul cũ hui mundi peccatoribꝫ odepnem. Qd etiã ileuitico euidenti denuntiatione pcipit omis mundꝰ manducabit carnes ⁊ anima q̃cũq; comederit de carnibꝫ sacrificii salutaris q̃d ẽ dni in q̃ ẽ imundicia peribit corã dño. Deutero nomio qq aspũalibꝫ castris imundus similiter mistice segregat. Si fuerit iq̃t inter uos homo q̃ nocturno pollutꝰ fit sõnio egrediat extra castra ⁊ nõ reuertat pus q̃ lauet aq̃ ⁊ p solis occasũ
VI regredit in castra. Verũ ut manifestiꝰ appbet q̃d etiã inimici factione nõ nũquã hec eliciat impuritas nouum finem q̃ cũ castimoniã cordis ⁊ corporis summa cura cũ spectione atq; humilitate pmerito uigil possideret ac ne q̃q̃ noctiꝰ ludificatioibꝫ trepidaret q̃cienscq; se tam ad percipiendã cõmunionẽ dnicã pparatꝰ; imundo fluxu dormiens fedabat. cũ multo se trepide a sacro scis misterius trepidus abstineret tandẽ hãc ad seniores detulit questionẽ. remediũ impugnationũ ac doloris sui medicabili ecc filio obsecuturũ se ee ofides. Q; cum pmã causã morbi hui spualiũ medicoꝝ doctrina discuteret q̃ solet exhabundantia ciboꝝ psũptione descendere. eãq; memorato fri deprehendert nõ ee. atq; hãc illusionẽ neq̃q̃ uicio saturitatis ostaret emergere. eoq; nec fris nota districtio nec sollẽnium dierũ q̃b illa pollutio stringebat specialis exceptio hoc illos pateret opinari. ad sedãm hui ualitudinis causã iluco tulerit iquisitionꝫ i daginẽ discutiente ne animẽ forsitan culpa caro exhausta ieunio impuris illusionibꝫ urgeret q̃b etiã districtissimi uiri eũ paulati elati de siu corporis fuerint puritate psũptiõe uicio polluunt. q̃d scit donũ percipiũ di idẽ corporis castitatẽ humanis se uiribus obtinuisse crediderint Interrogat q̃ utrũ idustriã suã ita capacẽ hui credet ee uirtutis ut ope diuini nõ egeret auxilii suma hunc impiũ sensũ execratione detestans. cũ se humilit astruxisset ne ceteris q̃dẽ diebꝫ corporis puritatẽ retinere potuisse. nisi diuina i omnibꝫ gra affuisset adiut. illi ofesti ad causã

tercia recurrentes occultas diabolice factionis insidias puderit probantesq; nec
anime culpa ee nec carnis sacro scis eu epulis debere misceri cfidentissime cen-
suerit ne scilicet si in hac obstinatione duraret uersutis maligni hostis laqueis
obligat sceificationis corporis xpi particeps ee non posset Ipsanc fraude me-
dicina remedii salutaris ipperuii fraudaret. Q facto ita omis diabolice fac
tionis scena detecta e. ut mox uirtute dnici corporis pregente illa ptite
illusionis cstuetudo cessaret in qa iumici dolus euidenter apparuit exposita e
pariter ac probata sententia senioq; q plerisq; hunc impurissimu fluxu n car-
nis nec anime uicio sed aduersarii factiosa docuit ludificatione ppelli. Ustq
fallax imaginatio sonioq illecebrosa egestionis impure ut imppetuu uel
certe ut sedm humiliore siue comune diceri statu certis misib ignoret post
illa fide qde dn qa specialiter puritatis donu uiqt sperare nos iuenit esce
potq; e nimietas castiganda hoc naq; redundantia isti mdi humores p
pensi qgnu necesse e q qm ocreti n posse nec geri ita ne abipsa natue lege ppel
li subocasione cui cuq; impuritatis atq; illusionis emergt escarii u saoie-
tate subtracta csequens e illas qq imundas egestiones tardi generari.
Et ita fit ut que admodu fluxus earu ita etia illusio dormiente ut rari
ut subtili iqeret q non solu egestio eximaginatione si; imaginatio exegest
ionis nimietate descendit qua ppter si uolum ab illusionu istariu illecebri
liberari omu uirtute nob e intendu pmu ut fornicationis passione deucta
uxta beatu aplm non regnet peccatu in nro mortali corpore. ad obediendu
cupiscencies ei. scdo ut ipso qq illecebroso corporis motu sedata penitus
ac sopito neqq exhibeam membra mea arma iniqtatis peccato tertio ut inte
riore qq homine nro ab illa libidinis titillatione omi modis ac medullu
mortificato exhibeam nos do taq exmortuis uuentes ita phunc pfectu
puenientes ad ppetua qete corporis nri exhibeam etia inia mea arma
ia libidinis si; uisticie do. iq nob castimonie puritate fundatis peccatu in
nob ia non dominat. Dn u sum sub lege q du licita nupciaru uita comdat
etia illu cui ministerio opus illicite fornicationis explet. in medullis nris
nutrit ac reseruat ardore si; sub qda q du in corruptione uirginitatis in
sinuat etia istu inoxiu ac siplice corpis motu ipsi qq licita cotinuit
uoluntate. Atq; ita eunuchis impurissime colluuionis humoribus arefactis
egregiu atq; laudabiles eunuchi q p ipsa ia predicant effectu merebim illa
q promittit eis beatitudine possidere. Hec u aut dns eunuchis. q custodierit
mandata mea elegerit qcuq; uolu tenuerit fedus meu dabo ei in domo

mea & in muris meis locū ⁊ nom̄ meli⁹ q̄ filiis & filiab⁹. Nom̄ sēpit̄nū dabo eis. q̄
n̄ peribit; q̄ sē isti filii ⁊ filie q̄b⁹ ītantū isti p̄ferunt eunuchi. ut etiā locū ac
nom̄ meli⁹ acceptur̄ ee dicant. n̄ illi sci q̄ sub uetere testamēto ī ouugio copula
p̄manentes. p obseruantiā mandator̄ ī adoptionē filior̄ dī n̄ ī merito p̄uenerit.
Q⁹d etiā nom̄ ē illud. q̄d eis uelut p̄cipuū q̄ddā uice remunerationis sūme. p
mittit. n hoc q̄d xp̄i uocabulo dicū ee censendi. De q̄ nomine ⁊ alibi ide
ppha ⁊ seruos suos ī q̄t uocabit nomine alio. ī q̄ q̄ benedicet ē sup̄ tīā. bene-
dicet ī dō. am̄. ⁊ q̄ urat ī tra. urabit ī dō am̄. ⁊ ītrū. ⁊ uocabit ī q̄t tibi nom̄
nouū q̄d os dñi nominabit. Q uicq; p hac cordis ⁊ corporis puritate. etiā illa p̄ci-
pua ac singulari beatitudine p̄fruant. ut illud uigil̄ canticū cantent q̄d
nemo alius soor̄ cantare potē. n ista sōli q̄ secunt agnū q̄cūq; uadit. Virgines
sē ⁊ cū mulieribus se n̄ īq̄nauerit. Inde si ad hāc sublimissimā uirginū gl̄am
uolum⁹ p̄uenire. omi uirtute ī corruptionē mētis ac spē excolam. ne ī illarū
īsipientiū uirginū numero collocar̄. q̄b⁹ id circo n̄ fuit reputata uirgini
tas. q̄ a cōmixtione carnali īmunes sē tantū⁹ seruauerit. Et probhoc uirgi
nes q̄dē si; fatue nuncupant. q̄ deficiente ī uasis carū oleo puritatis īne.
claritas ac splendor corporalis uirginitatis extinguit. Ītaq; fortu ac
pabulo puritati⁹ sūministrari necesse ē etiā exōri hominis castitatē. eāq;
uigil̄ ad p̄seuerantiā ꝑpetuę ī corruptioīs animari. Et ideo fatue ille uirgines
gl̄osū sponsi thalamū cū illis prudentib⁹ n̄ meruerit ītrare. q̄ ītegrā sponso
suo ⁊ animā ⁊ corpus sine q̄rela ī die dñi nr̄i ihu xp̄i ēseruauerit. Illi nāq; sē
uere atq; ī corrupti uirgines xp̄i. illi admirabiles atq; egregii reputantur
eunuchi. n̄ q̄ metuūt si; n̄ libet fornicari. neq; q̄ pudicicię renuncunt frena.
sipsā qq̄ nimiā mētis titillationē ⁊ tenuissima libidinis ī citamēta uicerit. ⁊
eo usq; extenuauerit illū carnis ut ita dixerī sensū. ut n̄ solū excōmotione ei⁹
VII nulla oblectatioē. si ne exigua q̄dē titillatioē tangant. Tanta aū cor nr̄m
humilitatis debem⁹ uallere custodia. ut hāc diffinitionē ꝑpetuā sensuū sta-
bilitate teneam⁹. neq; q̄ nos posse adtantū purificatioīs meritū p̄uenire. ut
licet hęc q̄ sup̄ dixi p gr̄iam dī omia fecerim⁹. ī dignos nos tam cōmunione cor-
por̄ sanct̄or ee credam⁹. p̄inū quia celestis illi⁹ manne tanta maiestas ē. ut nemo hac
lutea carne circūdat⁹. p suo merito ei⁹ eduluū. īn exgratuita dñi largitate
ꝓpiat. deide q̄ null⁹ ita circūspect⁹ ihu⁹ mundi potē ee ēflictu. ut eū
saltī rara ut lenia peccator̄ tela n̄ferat. q̄ ipossibile ē ut n̄ aut ignoran
tia. aut negligentia. aut uanitate. aut obreptioē. aut cogitatione. aut
necessitate. aut obliuione peccet. Ita ⁊ si adtā p̄celsū q̄s uirtutū culmen

ascenderit ut aplicū illud nō iactanē exclamet. m aū p minimo ē ut a vobis
iudicer aut ab humano die. si neq; memet ipsū diudico. nihil ꝯ m̄ cōsci⁹ sum.
tam̄ sciat se absq; peccato eē nō posse. Ileq; ꝯ frustra idē doctor ad unxit. si
nō i hoc iustificat⁹ sū idē nō si ego iustū me eē credidero. ueꝝ ofesti iusticię
q̄tam possideb⁹ ut q̄ me oscientia mea nulli⁹ peccati reprehensione cōpun-
git. id circo nulli⁹ sordis ētagione fuscat⁹ sū. Multa ꝯ etiā meā oscientiā
latent. q̄cū sit m̄ i cognita ut obscura. dō nota atq; manifesta sit. dō q; sub
ueniens. q̄ aū me iq̄t iudicat dns ē. idē abillo solo quē secreta cordiū nō latet.
VIIII uerū iudiciū i me pferet ēram. Sup dictū ē nō n̄ scos celestiū sacmentorū Gen⁹
debere eē participes. nē adiicit impossibile ē homini ut immunis sit penit⁹
adelicto. Si null⁹ q̄ libera nota null⁹ ē ses. cōsequens ē ut homo cui scitas
de ē misteriis xpi particeps eē nō possit regnū etiā celoꝝ sperare nō debeat
VIIII q̄d sols dns pollicet. Multos q̄dē eē scos ac iustos negare nō possum. si ut som Heon.
ac immaculatū multa distantia ē. Aliud ē ꝯ eē quēpiā som idē duuno
cultu osecratū. hoc nom̄ nō solū hominib⁹ si etiā locis ꝯ uasculis cōplu atq;
lebetis scriptura attestente cōmune ē. aliud autē ē eē absq; peccato.
q̄d uni⁹ dñi nr̄i ihū xpi singulariter cōuenit maiestati. de q̄ etiā apls uelut
p̄cipuū q̄d ac speciale p nuntiat dicēs. q̄ peccatū nō fecit. Satis ꝯ ulē atq;
i dignā ei p̄conis laudē. qnan qsi i cōparabilē ac duuinū ei aliq̄d assignauit
si etiā nos illibatā ab omi peccato exigere possum⁹ uitā. Rursū apls ad
ebreos. nō ꝯ habem⁹ i q̄t pontificē q̄ nō possit cōpati infirmitatib⁹ nr̄is. tēpta
tū aū p omia secm̄ similitudinē man̄ absq; peccato. Si q̄ etiā irene humi
litatis nr̄ē cū illo excelso duuinoq; pontifice hec potē eē cōmunio. ut
etiā nos absq; ulla peccati offensione tēptem⁹ aut i illo hoc apls uelut
unicū ac singulare suscipiens. tanta ei meritū abundauit hominibus
diuisione discreuit. hac q̄ sola ab omib⁹ nob⁹ exceptione distinguit. q̄
nos nō absq; peccato. illū sine peccato ē tat fuisse tēptatū. q̄ ꝯ enī hominū
quauis fortis atq; debellator sit qui hostilib⁹ tam̄ telis plerūq; nō pateat
q̄s uelut ūpenetrabili carne circūdat. tantis p̄liis periculis sine periculo
misceat. Ille aū solus speciosus forma p̄ filius hominū. dicione mortis
humane cū unusa carnis fragilitate suscipiens. nulli⁹ umq̄ ē sordis ma
x culat⁹ attactu. Tēptat⁹ ē scām similitudinē nr̄am castri margie p̄mu
nicio ut ei callid⁹ ille serpens eo ordine q̄ adā ante seduxerat esurien-
ti esce desiderio conare ē illudere. Si filī i q̄ens dī es. dic ut lapides
isti panes fiant. S; nullū recipiens ex hac tēptatione peccati cū ei

facultas ĩ dubitata subpeteret respuit cibũ quẽ deceptionũ artifex ĩgerebat dicẽs.
ñ ĩ solo pane uiuit homo. si ĩ omñi uerbo qđ procedit de ore dĩ. Tẽptat ẽ etiã ęno
dorniejsecũ uicio similitudinẽ nrãm cũ ei dictũ ẽ. si filĩ dĩ es. mitte te deorsũ. S; sub
dola diaboli suggestioẽ ñ capt ẽ. ⁊ uanissimũ seductorẽ etiã scripturarũ ob
uectione ostãs. ñ tẽptabis ĩq dñm dm tuũ. Tẽptat ẽ etiã tumore supbie
secũ similitudinẽ nrãm. cũ ei adiabalo pmitterent regna mundi ⁊ gl̃a
eo. si irrisa atq; obiurgata ẽ nequicia tẽptatoris. Respondit. ñ. uade satana
scriptũ ẽ dñm dm tuũ adorabis. ⁊ illi soli seruies. hñs aũ testimoniis docem
ur fraudulentis suggestioĩb ĩimici. nos qq similiũ memoria sẽpturarum
debeam obsistere. Rursũ tẽptat ẽ supbia secũ similitudinẽ nrãm. ut idẽ
ĩsidiarũ artifex regnũ qđ ab ipso oblatũ ante respuerat. p homines moli
rẽ ĩgerere. S; absq; peccato. ĩsidias tẽptanti irrisit. Cũ q cognouisset ihc
qđ uenĩri eent ut raperent eũ ⁊ facerẽt eũ regẽ. fugit iterũ ipse sol. Tẽptat
ẽ secũ similitudinẽ mãm cũ uerberatus flagris. cũ palmis cesus. cũ sputo
horrore respersus ẽ. ⁊ cũ ad extremũ ptulit crucis exq̃sita supplicia. S; nullis
umq̃ ñ dicã ẽtumeliis. uerũ ne supplicijs q̃dẽ ad tumorẽ ut leuissime ĩdig
nationi impulsũ ẽ. q ĩ patibulo ẽstitit. misedit. p clamauit. pr̃ ignosce
eis. ñ. ⁊ scĩunt qđ faciunt. Queadmodũ q ⁊ illud accipit. qđ eũ apls ĩ simili- xi
tudinẽ carnis peccati uenisse cõmemorat. si etiã nos nulla peccati labe
pollutã habere possum carnẽ. Hã ⁊ hoc de illo q̃ sol ẽ absq; peccato tãq̃ sin-
gulare memorat. misit ds filiũ suũ. ĩ similitudine carnis peccati. q uerã
atq; ĩtegrã suscipiens substantiã humanã. ñ ipsũ peccatũ ĩ ea. si similitudi
nẽ peccati suscepisse credendo ẽ. Similitudo. ñ. an carnis ueritatẽ secũ pũi
q̃rundã hereticoq; sensũ. si; ad peccati ẽ imaginẽ referenda. erat. ñ ipso
uera q̃dẽ caro. si; absq; peccato similis scit peccatrici. illud si q̃dẽ ad humane
substantie pinet ueritatẽ. hoc aũ ad uitã refert. ⁊ oresz habebat similitu-
dinẽ carnis peccati. cũ uelut homo ignarus ac poibo sollicit pcunctaret
qt panes habetis. S; sic peccato nequaq̃ caro illi ita nec anime ignorantie
subiacebat. Deiq; statũ euangelista sub ungit; hoc aũ dicebat ihc tẽptãs eos.
ipse enĩ sciebat q̃d eet facturus. habebat carnẽ similẽ peccatrici. cũ uelut
siciens a samaritana muliere posceret potũ. si; ñ erat sorde peccati pollute.
q ecõtrario mulier puocata ẽ petere aquã uiuã. q illã nũq̃ sitire pmitter.
si; fieret ĩ ea fons aq̃ uiue salientis ĩ uitã ẽtnã. habebat carnis isti ueritatẽ
cũ dormiret ĩ nau. si; ne pariẽt nauigantes peccati simulatioẽ falle
rent surgens ĩ crepauit uentos ⁊ mare. ⁊ facta ẽ tranq̃llitas magna.

cōmuni cū oīb⁹ forte peccato subdit⁹ uidebat⁹ (de ipso hic homo si ēet pphēta
sciret utiq; q̄ q̄lis mulier tetigerit pedes ei⁹. S; peccati nō habuit ueritatē
q̄ blasphemā cogitationē arguens phariseū statī mulieris peccata di-
muſit. Peccatricē cū cētis carnē gerere putabat. cū uelut homo īmortis dis-
crimine ostitut⁹ ī imminentiū supplicioq; rore pcussus oraret patī si possibile
ē trāseat ame calyx iste ī tristis ē anima mea usq; ad mortē. S; peccati ētagiū
nesciebat illa tristicia q̄ utq; auctor mortē formidare nō poterat. Aut nemo
tollet ame animā meā ī si; ego pono eā ame ipso. Potestatē habeo ponendi
eā ī potestatē habeo iterū sumēdi eā. In hoc q̄ ille homo q̄ nat⁹ ex uirgine ē
magna excūtis q̄ extutriq; sexus cōmixtione pducunt distantia segregat ī
q̄d cū oīs nō similitudinē si ueritatē peccatis ī uere carnis assūptiōe suscepit
eiq; licet sēptū deeo ī esaia ppha phariseī aptissime meminissent. q̄ pecca-
tū nō fec nec dol⁹ īuent ē īore ei⁹. tamē ita similitudine carnis peccati falle-
bant ut dicerent. ecce homo uorax ī potat uini. publicanoq; ī peccatorū
amicus ī ad illū q̄ illuminat⁹ fuerat cecū da glām dō. nos ut scim⁹ q̄ hic hō
peccator ē. Et ad pilatū nō ēet hic homo peccator⁹ ī nō eū tradidissem⁹ tibi.
huic q̄ rei q̄ illi tantū singlāri ac ppā ē eqlitatē s blasphemię supbię crimi-
ne uidicabit. q̄sq; se eē sine peccato ausus fuerit pfiteri. Consequens ut ē ut
similitudinē carnis peccati. nō ueritatē peccati habere se dicat. Cētum
uistos ac scos uiros nō eē īmunes a culpa manifeste sēptura pnunciat dicēs;
septies ut cadit iust⁹ ī surget. Qd ut ē aliud cadere quā peccare? et tamē oū dicat
septies cadere ī pnuntiat nihilomin⁹ iust⁹. Nec iustitię ei⁹ p̄iudicant lapsus
fragilitatis humanę q̄ multū ī tē ē it scī ī peccatores lapsū. Aliud ē admit-
tere mortale peccatū. aliud ē cogitatione q̄ peccato nō caret p̄uenire. uel
ignorantię aut obliuionis errore aut facilitate otiosi sermonis offendere
aut ad puncta fidei theorię aliq̄d hesitare. aut subtili q̄dā cenodoxię stul-
latione pulsari. aut necessitate nātę aliq̄tisp a sūma pfectione recedere.
Hec ut sē vii lapsuū genera. ī q̄b⁹ uir sēs licet nō nuq̄ cadat. tamē iust⁹ ē nō desinit
q̄ q̄uis leuia uideant ac parua. tamē faciunt eū sine peccato ēe nō posse. habe
ut p q̄b⁹ cotidianā gerens pēnitudinē. ī uenia ueniā debeat postulare. ī p
suus ī desinent orare peccatis dicēs. dimitte nob debita nra. Et ut euiden-
tissimus pbem⁹ exemplis errasse nō nullos scōs. ī tamē a sua nō discessisse iusti-
cia. certe ille beatissim⁹ ī aplōq; eximi⁹ petrus. q̄d aliud credendū ē fuisse
q̄ scs. p̄sertī id tēpis q̄ ei a dño dicebat. beat⁹ es symon bariona. q̄ caro
ī sanguis nō reuelauit tibi. si; pat mis q̄ est ī celis. ī tibi dabo claues regni celoq;

xvii
si in carne gestem⁹ ille nō ueritatem si; simili tudinē peccati
xviii

ꝙd cuiq; ligauerit sup tra erit ligatu in celis. ꝙd cuiq; soluerit sup tra erit solutu in celo. Qd hac diuca laude pclari. qd hac potestate ac beatitudine pote ee sublimi. Et tam paululu cu ignorans misteriu passionis. tante utilitati humani generis fuisset obuiaret dicens. absit atq dne n erit tibi hoc meretur audire. uade pme sathanas scandalu mihi es. qm non sapis ea q dei sc. ea q hominum.

Nuqd na cu bus eu uerbis ipsa eqtas uereparet aut nequaq cecidisse aut in sceratate atq; uistricia n pmansisse credendus e. qd illo etia repe nuqd ruina manifeste negand e pruluisse. qd imminente psecutoꝝ metu ter dnm negare opulsus e. S; ofesti penitudine subsequente amarissimis lacrimis macula tanti criminis abluendo sceratis atq; uistricie merita n amisit. De ipso q ac de ei similib scis illud etia qd add canit debem accipere a dno gressus hominis dirigunt. & uia ei uolet nimi. Cu ceciderit n collidet qm dns subponit manu sua. Cu u gressus a dno dirigunt. qd aliud pote ee qua uist. Et tam de hoc ipso dr. cu ceciderit n collidet. Qd e cu ceciderit. n cu lapsu peccati alicui i curreri. Uel collidet iqt. ide neqq diu oppmet i curssioe peccati. S; licet ad psens uideat elisus tam diuino qd implorat excepto auxilio celeri resurrectioe stabilitate uistricie n amittit. Vt etia si ad psens p fragilitate carnis admiserit man dnice suppositio roborabit. Nec u ee scs desinit p ruina q cu se fiducia operu suoꝝ uistificari non posse cognoscat. ꝙ tantis peccatoꝝ meritis credat sola gra dni liberandu. cu apls p clamare non desinit. infelix ego homo. qs me liberabit de corpore mortis hui. gra di per thm xpm dnm nrm. Na cu apls paulus i estimabile abyssu puritati. cogitationu estib penetrari ab homine non posse cognoscens. diu uelut pfunda iactat ante dixisset n u qd uolo facio bonu. s; qd odi malu hoc ago. rursu si aut qd nolo hoc facio ita n ego operor illud. s; qd habitat i me peccatu. lege lector legi di secm iteriore hominem. Video au aliam lege i membris meis repugnante legi mtis mee. captiuu me ducente i lege peccati q e in membris meis. omnes ut sua ut nature ipsi fragilitate pspecta ta imse altitudinis uastitate horrit ad tutissimu portu diuini ofugit auxilii. qsi de naufragii suis oneribus mortalitatis oppressus natali confirmitate desperans. abeo cui impossibile nihil e. naufragioꝝ remedia deposcit cu qdam miserabili uociferans heulatu infelix ego homo qs me liberabit de corpore mortis hui. statiq; absolutione q speraui de imbecillitate nate. de di benignitate psumes. confidenti adiungit. gra di pibm xpm dnm nrm. Germanus Multi hunc apli locu ita intelligi debere definiunt ut hoc n ex sua s; ex peccantiu psona dixisse ofirment. eoꝝ scz quolentes semetipsos a corporalib illecebris ac uoluptatib abstinere. obstricti uicii pristini & delectatioe

passionū carnaliū captiuati semetipsos cohibere ñ possunt dū in olita ēsuetudi
ne uiciq; uelut immiti q̄dā tirannidis dn̄atione depsli. ad libertatē pudicicie
respirare ñ possē. Q̄m q̄ beato aplo quē ad sūmū pfectionis vocō culmē certū est pue
nisse. illud poterit euenire q̄d dic. ñ ↄ q̄d uolo facio bonū. si; q̄d odi malū hoc ago.
illud etiā q̄d subungit. si aū q̄d nolo hoc ago. iā ñ ego operor illud s; q̄d habitat
in me peccatū. nec ñ etiā hoc. ēdelector legi dī secm interiorē hominē. uideo aū
aliā legē in membris meis repugnantē legi mētis meq; captiuū me ducentē in lege
peccati q̄ ē in mbris meis. In q̄ q̄ hec pssone possē aplice coaptari. q̄d ↄ ē bonū. q̄d ñ
potuerit iplere. Et ecōtrario q̄d illud ē malū q̄d nolens uoluens. tam cogente natā
uitio admiserit. Ad q̄d peccati legē electionis uas in q̄ xpc dns loquebat. potuit cap
tiuus adduci. q̄ cū omnē inobedientiā. omnē extollentē se aduersū dī altitudinē
captiuasset. de semetipso cū fiducia pclamabat Bonū agonē certaui. cursū sū
maui fidē seruaui. de cēto reposita ē mihi corona iustitie q̄ reddet mihi dns in illa die
iust⁹ iudex. XVI theonas Tranē me tutissimū silentii portū rursus ad inmissū pfun
dissime questionis pelagus reuocare conamini. s; oportunitatē fide stationis
aplexi. hic iteri cursū tā longe collationis emso. tacitnitatis anchorā iaciem⁹
ut crastina die sitam nullaus repestati obstiterit flatu psperi spe explorato
disputationis uela pandam⁹. aō. Explic colt abb theon secm. Incip eiusdē tcia de

I. Disputatio abbatis theonis de eo q̄d apls dicit. non ↄ anamarticon. capt.
q̄d uolo facio bonū. ii. Multa bona aplm ēsumasse. iii Qd sit uere bonū q̄d
apls semetipsū pficere ñ posse testat. iiii Bonitatē humanā atq; iustitiā ñ
eē bonā si diuine bonitati ac iustitie oferat. v. Nemīnē sūmo illi bono in tentū
eē iugit posse. vi. Q̄d fuppis similes sint hi q̄ se credūt eē sine peccato. duplici hoc
agant errore. vii Q̄d hi q̄ pnuntiāt eē hominē sine peccato. viii Q̄d paucq; sit intel
ligere peccata. viiii q̄ cautione memoriā dī monachus debeat custodire
X Q̄d hi q̄ ad pfectionē tendunt ueritate humilientē. dī qrā sēp se sentiant idigē.
XI Expositio illi sententie. ēdelector ↄ legi dī secm interiorē hominē. xi cēta. xii Ire illi
scim⁹ qm lex spualis est. xiii ret. xiiii Ire illi scio autē q ñ habitat in me hoc ē in carne
mea bonū. xiiii Obiectio q. neq; ifideliū psonis cueniat neq; scīs. q̄d uolo facio
bonū. xi cēta. xv Responsio ad obiectionē ppositā. xvi Qd sit corp⁹ peccati. xvii Q̄d
sci omīs ueraciter inmundos se. peccatores eē ofessi sīt. xviii tria iustos. scos sine
peccato ñ eē. xviiii Q̄d in ipsa qq orationis hora peccatū declinari uix possit.
XX Aq̄b⁹ sit peccati euacuatio. iuuentutū discenda pfectio. xxi. Q̄d licet agnoscam⁹
nos sine peccato ñ eē. ñ debeam⁹ tam nos met ipsos a dnica communione suspen
der e. Explic capt. Incip collatio tertia abbatis thonis

EVERSA igr̃ luce cũ adp̃scrutandã abissũ aplice
questionis sũma a nobis senex cõpelleret istantia ita affat est
testimonia quib⁹ pbare conamini aplm paulũ n̄ ex sua s; ex peccato
diuisse psona n̄ ↄ qđ uolo facio bonũ s; qđ odi malũ hoc ago. uel
illud si aũ qđ nolo hoc facio iã n̄ ego operor illud s; qđ habitat in
me peccatũ ut qđ seq̃t̃ cõdelectoꝛ ↄ legi dñi secm̄ int̃iorem
hominẽ uideo aut aliã legẽ in m̄bris meis repugnantẽ legi
mentis meę. ↄ captiuũ me ducentẽ i lege peccati q̄ ẽ i m̄bris meis. ẽ ctrario eui-
denꝫ ostendꝫ peccatoꝝ p̃sonę hęc n̄ posse omũmodis ꝺuenire s; ad solos q̄ dicta sc̃
attinere pfectos. ↄ eoꝝ tantũ q̄ aplo⁹ merita subsequunt ogr̃uere sc̃itatis. ceterũ
q̄ pacto peccatoꝝ p̃sonę hoc poterit ꝺuenire qđ dr. n̄ ↄ qđ uolo facio bonũ s; q̄ gl: q̄ dẽ si aũt qđ nolo
odi malũ hoc ago. S; ne illud qđ habitat in me peccatũ. Quis ↄ delinquentiũ facio iã n̄ ego op̃or
nolens. adulteriis fornicationib⁹q; c̃taminet. qs iuuẽ p̃mo tendat insidias. illud s;
Quis ineuitabili necessitate cogat ut falso testimonio hominẽ opp̃mat. furto
decipiat ut alti⁹ spolia ꝺcupiscat ut sanguinẽ fundat. q̄ immo ut sc̃ptũ est
humanũ genꝰ diligent̃ intentũ ẽ ad negcia ꝺuuentutę sua. tantũ ↄ oms uicioꝝ
amore flagrantes desiderant implere q̄ cupiũt. ut iã puigilis cura oportunita-
tẽ cõmittendi sceleris aucupent. ac de ignominia sua ↄ ẽminũ cumulo gl̃ãtes
secm̄ sententiã obiurgantis aplĩ laudẽ sibi q̄ndã de ẽfusione ꝺ q̄rant q̄s etiã
ieremias. ppha n̄ solũ nolentes nec cũ regę cordis ↄ corporis flagitioꝝ crimi
na ꝑpetrare. uerũ etiã itantũ eos asserit laboriosis conatib⁹ ut effectũ
eoꝝ ꝺueniãt defudare. ut letali sceleꝝ appetitu nec obsistentib⁹ arduis diffi-
cultatib⁹ reuocent̃ dices. utiq; agerent laborauerẽt. Illud q̄q q̄s dixerit pecca-
toribus ꝺuenire. itaq; ego ipse mẽte seruio legi dei. carne aũt legi peccati. q̄s
nec mẽte nec carne seruire ꝺo manifestũ ẽ. Aut quẽadmodũ hũ q̄ peccãt
corpore mẽte seruuit ꝺo. cũ uicioꝝ fomitẽ caro ex corde ꝺcipiat. ↄ ipse auc
tor utriq; natę. fontẽ atq; originẽ peccatoꝝ ex eo p̃nuntiet emanare. de
corde iq̃ens. p̃cedẽ cogitatiões male. adulteria. fornicationes. ↄ furta. q̄ uã
obtẽ euidenꝫ ostendit̃ nullomodo hoc de peccatoꝝ intelligi posse p̃sumis. q̄ n̄
solũ n̄ oderit s; etiã diligẽ peccata. ↄ itantũ ꝺo nec mẽte nec carne deseruiũt.
ut ante delinquant mẽte q̄ corpore. ↄ pusq̄ carnis expleant uoluntatẽ p-
ueniant̃ mẽtis cogitationũq; peccato. Supẽ q̄. ut uirtutẽ sensus eximio
ducentes meriam affectu. ↄ qđ beat⁹ aplṡ dixerit bonũ q̄d ue malũ. n̄ cõpara
tione uerboꝝ s; eoꝺẽ quo ille discutiam⁹ intuitu. intellectũ qq ei⁹ secm̄ dig-
nitatẽ p̃nuntiantis ac meritũ pscrutem̃. Tẽ ↄ sententias ꝺo ispurante pro

Tarsi

secundū ꝓpositū ac uoluntatē ei⁹ cōp'hendere poterim⁹. cū eoꝝ a qb⁹ꝑmulga
te sunt statū ac meritū ꝓpendentes. nō uerbo sed expim̄is parē ī dueri⁹ affectu. p
cui⁹ q̄litate sine dubio ut ꝯcipiunt unūsi sensus ut sententie ꝓferunt. Q uā obrē
q̄d sit ꝑncipalit bonū q̄d apls nō potuerit ꝓficere cū uelleri diligenti⁹ īd agem⁹.
Multa ut nouim⁹ bona. q̄ beatū aplm omisq; illi⁹ meriti uiros. habuisse ꝑnaturā.
7 ad q̄ fuisse ꝓ gr̄am negare nō possum⁹. Et ut bona castitas. laudabit ꝯtinentia. miranda
prudentia. larga humanitas. circūspecta sobrietas. modesta tēperantia. pia miscēta
scā iustitia. q̄ omia ī apto paulo eiq; ēsortib⁹ ita plena atq; ꝓfecta fuisse nō dubiū est.
ut uirtutū pori⁹ q̄ uerboꝝ magisterio ab eis religio doceret. Q d q̄ uigi ecclē
omiū cura ac puigili sollicitudine sēp exuftis q̄ntū hoc miscēdie bonū q̄nta ꝓfec
tio ē. ꝓscandalizantib⁹ uri. cū ifirmantib⁹ ifirmari. cū q̄ tantis aplis abunda
uerit bonis. q̄t illud sit bonū cui⁹ ꝓfectione caruerit nō poterim⁹ agnoscere. q̄us
uelut gēme splendidissime atq; ꝑciose sint. tam si ꝑ claro illi atq; ꝑcipuo mar
garito q̄t ille euangelicus negociator ī q̄rens. unūsis q̄ possidet uenditis cōparare
desiderit ēferant. ita earū meritū reuelescit atq; ētēpnit. ut eis sine cunctati
one distractis. uni tantū boni possessio locupleteti bonoꝝ īnumerabiliū uendi
tōr. Q d q̄ ē unū q̄t illis tantis tāq; ī numeris bonis tā īcōparabilit ꝑponat.
ut spreti abiectisq; omib⁹ solū debeat possideri. Nimirū illa pars optima cui⁹
magnificentiā ac ꝑpetuitatē cū relicto susceptionis atq; humanitatis officio
maria ꝑlegisset. ita ꝑdicat. adno. martha martha sollicita es circa multa
ēbari. paucis ū op⁹ ē. aut etiā uno. maria bonā partē elegit q̄ nō auferet
ab ea. Una q̄ ē. 7 sola ē theoria. id ꝯtēplatio dī. cui merito omia iustifica
tionū merita. uniuersa uirtutū studia ꝑponunt. Et illa q̄dē omia q̄ in
apto paulo fulsisse ꝑdixim⁹. nō solū bona 7 utilia uerū etiā magna atq; ꝑcla
ra sūt. sicut uerbi grā stagni metallū q̄t alicui⁹ utilitatis 7 grē putabat fit argen
tī iuulissimū. 7 rursū auri cōparatione meritū euanescit argenti. auri q̄q
ipsū gēmarū collatione ꝯtēpnit. 7 ipsarū nichilomin⁹ q̄us ī signiū multitudo
gēmarū uni⁹ margariti candore supat. ita illa omia merita sc̄oꝝ. q̄us nō
solū ad ꝑsens bona 7 utilia sit. uerū etiā donū ēternitatis ad q̄rnt. tam si diuine
ꝯtēplationis meritū ꝓferant. ulla atq; ut ita dixerī uendibilia cēsebunt. &
hanc eandē cōparationē etiā sc̄pturarū ofirmat auctoritas. Dīne deuniūsis
q̄ ad⁹ creata sūt generalit sc̄pta ꝓnunciat dices. Ecce omia q̄ fecit ds bona
ualde. Et uerū. unūsa que fecit ds bona ī tēpre suo. Hec q̄q q̄ sūt ī ꝑsenti nō solū
bona simplicit. uerū etiā cū ad diti amīro ualde bona ꝓnunciant. Sī ut reue
ra ī hoc mundo cōmorantib⁹ nobis. aut adusū utē aut in corporis medicinā.

ii

cōtēplatione

aut ad aliq̄ causā ignote nob utilitatis accōmoda uel certe i eo etiā ualde bona
qd facium nos i uisibilia dī a creata mundi p ea q facta sī intellecta ⁊ aspicere
sēpiternā qq uirtutē eī ac diuinitatē. extranta tāq; ordinata molitione fabrice
mundalis. ⁊ omia que i ea sē subsistentia cōtēplari; hec tam omia nec boni nom
tenebunt si futo illi sctō cōparent. ubi nulla bonoꝝ imutatio. nulla ē uere beati
tudinis formidanda corruptio. Cui mundi ita beatitudo describit; erit lux lu
ne sic lux solis. & lux solis septēplicit sic lux vii dierū. Magna q hec ⁊ pclara i tuitu
arq; mirifica si fuit is ex fide repmissionib⁹ oferant. ctinuo uanitas apparebit di
centē dd. omia sic uestimtū ueterascent. ⁊ sic opertoriū mutabis ea ⁊ mutabunt.
tu aū idē ipse es ⁊ anni tui n deficient. Ir q nihil ē psemetipsū stabile nihil
immutabile. nihil bonū n dūtas sola. oms ū creature ut beatitudinē etnitatis
ut immutabilitatis obtineant. n hoc pria naturā si; p creatoris sui participa
tionē ⁊ gram osequinē tenere meritū bonitatis creatori suo collata n possit.

IIII Q d si etiā manifestioribꝰ adhuc testimoniis hui sententie rationē uoluerimus
astruere. ptne cū multa pnuntiari bona in euāglio legerim⁹. ⁊ arborē bonā ⁊
thesaurū bonū ⁊ hominē bonū. ⁊ bonū seruū. q n potē iqt arbor bona malos
fructꝰ facere. ⁊ bonꝰ hō de bono thesauro cordis sui pfert bona. ⁊ euge bone serue
⁊ fidelis. ⁊ utiq; hos oms scdm se bonos ee n dubiū ē. si respiciam⁹ ad bonitatē dī
nullus eoꝝ pnuntiabit bonꝰ dicente dño. nemo bonꝰ n solꝰ ds. Cui ituitu etiā
ipsi aplī q electionis merito bonitatē generis humani multis excesserūt mōdꝰ
mali ee dicunt. dño ad eos ita loquente si q uos cū sitis mali nostris bona data
dare filis uris. quāto magis pat ur q i cet ē. dabit bona petentib⁹ se. Deiq; sic bo
nitas nra supne bonitatis ituitu imalicia uertit. ita etiā iustitia nra diuine
collata iustitie. panno mīstruate deputat. dicente esaia pphā. sic pannꝰ mīstru
ate unū sē iustitie nre. Ir ut aliq̄d adhuc euidenti⁹ iferam⁹. legis qq ipsius p
cepta uitalia. q dr ordinata p manū mediatoris. ⁊ de q idē aplis ita; lex iqt sca
⁊ mandatū scm ⁊ iustū ⁊ bonū. si pfectioni euangliçe oferant. minime bona
diuino pnuntiant oraculo. Aut u; ⁊ dedi eis p̄cepta n bona. ⁊ iustitia iqbꝰ
n uiuent. Aplis qq ita nouo uolumine testam̄ti q̄m legis affirmat obtundi.
ur ei euāglice cōparatione fulgoris. nec glorificata ee pnuntiet dicēs. nā
nec glosū ē id qd glorificatū ē. ppē excellentē q̄m. Qua cōpara tionē
etiā i ctrā partē. idē in peccatoꝝ meritis cōpensandi scptura: oseruat
ut eos q multo min⁹ peccauerint impioꝝ collatione iustificet dicēs.
iustificata ē sodoma ex te. Ir itū; qd u peccauit soror tua sodoma ⁊ iusti
ficauit aiam suā auersatꝰ ist cōparatioē puaricatrici ude.

ra q; unuꝫsarꝫ merita utrutiꝫ q; supꝰ cõphendi cũ pse bona atq; pciosa sit. tam theoretice claritatꝭ cõparatioẽ fuscant. Multꝫ ut scos quꝭ bonꝫ opꝫ treni tam studiꝰ occupatos. acrẽplatioẽ sũmi illi boni rethuꝫ ac retardant. Nã qs erigẽs iopẽ de manu fortiori ei. et egenꝫ et paupem adripientib eꝫ. qs ctereꝫ molas uiqrũ. et de medio dentiꝫ eoꝝ rapinas extorquens. i ipso itcessioꝭ ope dumne glãm maiestatis qeta mente suscipiat. qs alimoniã pauperib subministrãs. aut aduenientiꝫ turbas benuola humanitate susoipiens. i eo repiri puncto q pnecessitatib firm sollicita mte distendit. imsitare supne beatitudini speculet. et cũ psenti uite angoribꝰ curiq; ecutit. futi sti statꝫ eleuato atreni ctagꝫ corde pspioat. Vnde et beat dd solꝫ hoc bonꝫ hoi ee definies. do uugit iherere desiderat dices. m aũ adherere do bonꝫ e. ponẽ i dno spe mea. q da etiã ecclaste anemine uustoꝝ sine qrela pfici posse pnuntians. q n eiqt uust homo itra q faciat bonꝫ et pecoet. qs ut unq; quꝭ poipuus omiꝫ uustoꝝ atq; scoꝝ hui corpori uncti obligat sumꝫ hoo bonꝫ ita possidere potuusse credendus e. ut nũq; aduina crẽplatioẽ discedes. ne paruo qdẽ tẽpre abeo q sol bon e treni cogitatioib putet abstracte q nũq; ullã i dumti aliarue carnaliꝫ rerꝫ curã gesserit. nũq; de firm susceptioẽ. de loci cõmutatioẽ de cellule extructioẽ sollicit. aut opẽ aliq; humani ecupier. ut i dumti. aut i opie sterilitate ueniat. illã sententiã dnice increpatioꝭ incurrere. ne sollicitꝰ siri anime ure qd manducet. neq; corpi uro qd induamur. Dicq; ipsiꝫ illiꝫ aplm paulꝫ q omiꝫ scoꝝ labore passionꝫ numerositate trascenderat. neqq; hoc iplere potuusse ofidenter asserum. ipso i actib aplorꝫ discipli attestante ipsi sciri quo ad ea q m op erat. Hus q mecũ sunt ministrauerũt man istis. ut cũ thesalonicensib scribens. i labore et fatigatioẽ nocte et die opatꝫ se fuisse testat. qb licet magna eade merito stipendia pararent tam mes ei quꝭ sca atq; sublimis poterat abilla celesti theoria itentione treni opis aliq;ndo diuelli. leiq; cũ se tanti ad alib diuari fructib cerneret. et certo theorie bonꝫ corde pensaret. acueluti a lance tantoꝝ laboꝝ pfectꝫ i altã delectationẽ dumne crẽplatioꝭ appenderet. diu examine pector siu qdã m castigato. dũ illiꝫ hic laboꝝ stipendia imensa delectant. illic desideriꝫ unitatis et separabilis xpi societas etiã adresolutionẽ carnis iuitat. anxi tandẽ pclamat. et dic. q d el[illegible] gã ignoro. coartor aũ ad duob desideriũ habes dissolui et cũ xpo ee. mul[illegible]to ut melius pmanere aute i carne magis necessariũ ppter uos. Cum q[illegible] multimodis boni hui excellentiã cunctis etiã pdicatioib suis firue[illegible]tib ptulisset. tam caritatis sine q nemo dm pmeret. atrẽplatioẽ sumit[illegible]tit. ac ppter illos qb adhuc lac uelut nutricula uberib euãgelicis

ī mulgebat. diuulsionē a xpō ꝙ ꝺē nr̄ā. ſ; cētiſ neceſſāriā recuſat. fr̄ et adlectiōē
huiꝰ potiſſimū rei. illa nimia pietatiſ uirtute cōpellit. q̄ pſalute fr̄m ſuaꝝ ſi
ēt poſſibile. etiā ultimū anathematiſ malū optaſſet ī curreꝛe. optare et iq̄t
ipſe ego anathema ēe cū xpō. pfrīs meis q̄ ſc̄ī cognati mei ſecm̄ carnē q̄ ſc̄ī iſrl̄ite.
hoc ē uellē ego n̄ ſolū rēporalib⁹ uerū etiā ꝑpetuſ addici pēniſ. dū⁹ omīs ſi
fieri poſſet hominē xpī ēſortio fruerent. ſcīr̄ et ſū utiliorē xpō et m̄ omīū
ſaluti ēe q̄ meā. Bonū g̱ hoc ſūmū. ita dī ſpectu fruī et xpō uigil ī herere.
ut pfecte apl̄s poſſit adipiſci. diſſolui optat corpore. qđ caducū et multis fla-
gellatiōibꝰ ſue neceſſitatib⁹ impedi-tū. potē xpi oſortio auellī. Impoſſibi
le ē et etiā mīte q̄ tā crebris diſtendit curiſ. tā uariis tā moleſtiſ angorib⁹ p
pedit. diuino fruī ſep ī tuitu. qđ et tā primæ ſcōꝝ ſtudiū. qđ tā arduū potē
ēe ꝓpoſitū. cui n̄ aliq̄ndo ille uerſute inſidiator illudat. Cui ita ſolitudinis
ſecreta ſectāt ē. unūſq; q; mortaliū ēſortia declinauit. ut nuq̄ cogitati
onib⁹ ſupfluis laberet. et ītuitu rerū t occupatiōe actiuē et renoꝝ. abilla q̄ uere
bona. et ſola ē dī ētēplatiōē decideret. Q̄s tamē ſpē unq̄ potuit retinere.
feruorē. ut n̄ ī rēdū lubrici cogitatiōib⁹ abipſā ſordū q̄ it nos ag̱eſte ſr̄ nudem.
Ñ eq̄q̄ ſalubri ēpunctiōe mordem. ſi ſenſū nr̄m ītpellauerit ēgtudo ītic̱e.
Ꝯ ec dolem⁹ uane gṯe ſubtili ſuggeſtiōē pulſati. nē de emiſſa tardi ut repedi
oratiōē deflem⁹. Nec reputam⁹ ad culpā. cū pſallentib⁹ ut orantib⁹ nob aliq̄d
aliud q̄ ipſa oratio ut pſalm⁹ occurrit. nec illud horrem⁹ qđ multa q̄ loq̄ ut
agere cora hominib⁹ pudet. n̄ erubeſcim⁹ ut ad hora corde ocipere. qđ diuino
nouim⁹ patere ſpectui. nec pollutionē turpiū ſōnioꝝ larga fletuū ablu-
tione purgam⁹. nec lugem⁹ qđ ipſa elemoſine pietate. cū ut fr̄m neceſſita
tib⁹ ſubuenim⁹. ut alimoniā paupib⁹ miniſtram⁹. ſerenitatē m̄ē hilaritatiſ
obnubit uaria cunctatio. nec ferri nos ullo credim⁹ detrīto. cū derelic
ta memoria dī ea q̄ ſc̄ī rēporalia atq; corporea cogitam⁹. ita ut nob ſatiſ
ogrue ſalemoni illud apteꝫ eloq̄ū. ferūt me ſ; n̄ dolui. et deluſerīt me ego
aūt neſciui. et cēt hīi q̄ ſūmā toti uoluptatiſ et gaudij et beatitudinis ſue ī diui
narū ac ſpualiū rerū tantū ētēplatiōē ſtrictuū. cū abea ītuer ut paululū
uolenti cogitatiōib⁹ abſtrahunt. uelut q̄dā iſe ſacleg⁹ gen⁹ p̄ſenti ꝑnitu-
dini⁹ punuunt ultione. ac uluſſimā creatam ad q̄. ſi deo rē mīſ ītuit⁹ crea-
tori ſuo ſe ꝑtuliſſe lugentē. pene dixerī impietatiſ ſibi crīm aſſcīt. et licet
adſpiciendā diuine gṯe claritatē oculoſ cordiſ ſui ſūma alacritate ouerrant.
tam etiā breuiſſimaſ carnaliū cogitationū tenebraſ n̄ ferentes. q̄q̄d ab
illo ū lumine mentiſ aſpectū rethit execrant. Deiq; cū beat⁹ apl̄s iohēs

affectū cunctis uellet ifundere. filioli iqt nolite diligere mundū neq; ea q̄ i mundo st.
Si qs diligit mundū n̄ ē caritas di ipso. q̄ omē qđ i mundo ē cōcupiscentia carnis
7 cōcupiscentia oculoꝝ ē. 7 superbia uite. q̄ n̄ ē ex patre s; ex mundo ē. 7 mundꝰ pereit
7 cupiscentia ei. q̄ aū fac uoluntatē di manet i ęternū. fastidiunt g̃ sci unusq̄sq;
iqb mundꝰ iste usat. si; impossibile ē ut n̄ ad ea ut breui cogitationū rapiant
excessu. nullq; etiā nē hominū excepto dño 7 saluatore nīo. natalē purgationē
mīri ita defixus sep̄ di ētēplatioē extinuit ut n̄ ab ea raptꝰ mundane cuiq; rei
dilectioē peccaret. dicente sēpta sydera ipsa n̄ sē munda i ospectu ei. 7 ire
si i sci suis n̄ cfidit. 7 angli suis repperit pauitatē. siue ut emdatior tñslatio hr.
ecce iter scos ei nemo imutabit. 7 celi n̄ sē mundi i cspectu ei. Recte q̄ scos q̄ me-
moriā di stabiliūt retinentes. qsi p extentas i sublime lineas suspenso ferunt
i cessu schenobati qs uulgo funābulos uocant discreti coparando. q̄ suma siue
salutis ac uite. i angustissimo funiculi illi tmute collocantes. atrocissimā se
morte ptri i cursuros ee n̄ ābigt. si uel exigua pes eoꝝ titubatioē deuauerit
aut modū illi salutari directioīs excesserit. Uu dū arte mirifica aerios q̄ssus
pi ania moluunt. si illā angustiore uestigio semitā n̄ cauta atq; sollicita mo-
deratioē seruauerint. tra q̄ oīb uelut natalis 7 basis. 7 solidissimū cunctis
ac tutissimū firmamtū fit illi psens ac manifesta pricies. n̄ q illi natura ma
ret. si; q illi ad ea pcipiti carnis pondere delabant. Ira etiā i defessa illa di bonitas
imutabilisq; substantia ipsa q̄dē neminē ledit. si; nos declinando a sūmis atq; ad
ima tendendo. nobis ēsciscim mortē. immo ipsa declinatio mors efficit decli-
nanti. Ue iqt eis qm recesserit ame. uastabunt qm puaricati sē ime; hītum;
ue eis cū recessero ab eis. Arguet nāq; te malicia tua. 7 auersio tua icrepabit
te. Scito 7 uide q malū 7 amarū ē reliq̄sse te dm dm tuū. funiculis nāq; pec
catoꝝ suoꝝ unusq̄sq; ēstringit. ad qs satis cōperent ad no icrepatio illa dirigē
ecce iqt omis uos accendentes ignē. accincti flāmis ābulate i lumine ignis uri
7 flāmis qs succendistis. 7 itū q̄ icendit iqt malicia pibit abea. Cū g̃ semetipsos cotidie sentiāt sōi trene cogitatiois pondere p̄ quatos ab illa mis sublimi-
tate decidere. 7 uultos immo ū etiā nescientes i lege peccati mortisq; tñ duci
atq; ut ceta pr̄ mittā illius salti q̄ sup cōphendi bonis q̄dē ac ustis. si; tam
trenis aspectu di opib auocari. habēt pfecto p qb ad dm ugit i gemiscat.
habēt p qb i ueritate humiliari atq; cōpuncti n̄ uerb tantū m̄ affectu
semet ipsos pnunciēt peccatores. 7 uenia pomib q̄ cotidie supari fragilitate
carnis i curr̄unt. agiā dñi ugit postulantes. ueruꝫ penitentie lacrimas ide
sinent effundāt. q̄ppe q̄ uideāt huiscē ipsis se p qb ostinuo dolore uexati sit.

etiã usq; adultimũ uite finẽ estib' uoluto's. etiã ipsas suppłicatione' suas offerre se sine
cogitationũ anxietate ñ posse. Expti q̃ se humanis' uitib' desiderati finẽ obsistente
carnis' sarcina ñ posse attingere. neq; illi pcipuo suimoq; bono scdm cordis sui deside-
riũ posse iungi. s; abeũ ituitu captiuos ad mundana tñsducit. ad gr̃am dei q̃ pios
iustificat uolante' cũ apło pręstante. felix ego hõ q̃s me liberabit de corpore morti'
hui' gr̃a dei p dñm nr̃m ihm xp̃m. Sentiẽt ꝛ se bonũ istud q. uolẽ ñ posse pficere.
si illud q̃ nolẽ q̃tq; oderẽ malũ. idẽ cogitationũ mot' curã corporaliũ rerũ
sep̃ incedere. Et cũ electant' q̃dẽ legi dei scdm interiorẽ hominẽ q̃ uisibilia uniuersa
tñscendentes. conant' deo sep̃ uniri. s; uidẽt aliã legẽ in membris suis idẽ inata huma-
ne ꝯdicioĩs iserta. q̃ repugnãt legi mtis eaq; captiuũ pthit sensiũ uolenta lege
peccati cõpelles scit eũ relicto illi pncipali bono in rena cogitatioe sumitti.
Q̃ quis necessaria atq; coepcei iutili uideat cũ dispensatioĩ religiose cui pia necessitati
ipendit. cõparatioe tam illi boni q̃ sco; omiũ olectat ituitu. mala abeũ
ac fugienda decernit. q̃ p ea q̃q̃m ut admodũ tẽp' abilli pfecte beatitu
dinis' gaudio retributi ꝛ sere ꝛ lex peccati e. q̃ humano gñi puaricatio siu iduxit
auctori. pilli noxã lata e eq̃ssimi uidetis illa sententia. maledicta tra in opib'
tuis. spinas ꝛ tribulos germinabit tibi. ꝛ in sudore uultꝰ tui edes panẽ tuũ.
hec iq̃ e lex mbris' omiũ instructa mortaliũ. q̃ repugnat legi mtis nr̃e eaq;
aduno arcet ituitu. Q̃ maledicta tra in opib' nr̃is. p' agnitionẽ boni ac
mali cogitationẽ boni ac mali cogitationũ spinas coep̃ ac tribulos germi
nare. q̃ rũ aculeis natalia uirtutũ semina pfocant. nec illũ panẽ q̃ de celo
descendit q̃q; ꝛfortat cor hominis. edere absq; uultꝰ nr̃i sudore possim. Omẽ
q̃ humanũ gen' huc generaliter legi sine ulla exceptioe subicit. Nullꝰ ꝛ e
ali' q̃ui sci q̃ sup̃dicti tũ panẽ ñ cũ sudore uultꝰ sui. sollicita cordis intentione
pcipiat. cętum cõmuni isto pane multi utiudem diuite' sine ullo uultꝰ sui
sudore uescunt. Qua etiã legẽ beat' apls spualẽ asserit dicẽs. scim' aũ q̃ lex
spualis e. ego aũ carnalis sũ uenundat' sub peccato. Spũalis ꝛ e lex hec que
iubet nob' ut in sudore uultꝰ nr̃i comedam' illũ panẽ uerũ q̃ de celo descendit.
si nos carnale' facẽ uenundatio illa peccati. q̃ rogo istud. cuiue peccatũ est
sine dubio ade. cui' puaricatione atq; uitiata dica negotiatione dãpnosa
fraudulentoq; cõmertio uenditi sum'. Omnẽ enim plẽ suã serpentis' psuasione
seducta illiciti cibi pceptioe destracta iugo ppetue seruituti' addixit.
hic nãq; mos solet in uendente emtẽq; seruari. ut is q̃ se alieno cupit dominio
mancipare. aliq̃d pcium, pactura, ppe libertatis. ad dictioe ppetue ser-
uituti' asiuo ose q̃ eprore. q̃ et etiã in adã atq; serpentẽ manifestissime uidem

mpletū. Ille ꝙ a serpente p̄cū libertatis suę ēsu ĩ t̄ dict̄ arboris capiens. a naturali libtate discessit. illiq; maluit semetipsū ꝑpetua dedere seruitute. aq̄ uetiti pomi letale p̄cū fuerat assecut⁹. q̄ deiecꝑs odicioē strict⁹ nō immemoro omnē posteritatis suę ꝑgeniē. ꝑpetuo eidē cui⁹ effectus ē seruus subdidit famulatuꝝ. Jo ꝙ aliud seruile o iugū potē poreare quā seruos. q̄d q̄ emptor iste uersut⁹ callid⁹ dño ū atq; legimo uis dnationis eripuit. Nra ē. Neq; ꝙ ille sic omē peculiū di uni⁹ fraudis dolositate ꝙsit. ut potentiā dnii sui uer⁹ dnator amitteret. q̄ ipsū qq̄ ēptorē q̄us refugā. ut rebellē. tam iugo repmit seruituti⁹. S; q̄ oīb⁹ rationabilib⁹ creatis arbitriū libertatē creator ĩdulserat. eos q̄ se ꝛa fas edacis ocupiscentię tīnsgressioē uendiderant. ĩ iugos ad ĩgenuā libtatē reuocare nō debuit. Ab horret si q̄dē a billo ustricię ac pietatis auctore. q̄ q̄d bonitati eq̄tiq; arariū ē. Malū ꝙ fuerat si ocesse libtatis beneficiū reuocasset. ĩiustū si liberū hominē potentia sua opp̄mēs atq; captiuans. libtatis acceptę ꝑuilegiū exeq̄ nō si nisset. cui⁹ salutē ĩfuturā t̄ scta reseruauit. ut recto ordine cōpleret statuti tēpis plenitudo. Oportebat enī ei⁹ subolē tandiu sub ā̄ra odicioē durare. quousq; eā de originalib⁹ uinculis libertatā ĩ antiquū libtatis statū ꝑoris dm gr̄ā ꝑcio sui sanguinis reformaret. q̄ pietatis ĩstinctu potuit etiā t̄ saluare si noluit. q̄ eū de creti sui urrūpe solionē eq̄tas nō sinebat. Vis nosse causā uenditionis tuę. Audi ipsū redeptorē tuū ꝙ esaiā ꝑphā aptissime ꝙclamantē. q̄s ē liber iste repudiū matris urę. q̄ de misi eā. aut q̄s ē creditor meus cui uendidi uos. Ecce ĩiquitatib⁹ urīs uenditi estis. ĩ sceleribus urīs demisi matrē uram. Vis etiā euidenti agnoscere. cur te iugo seruituti⁹ addictū redimere potentię suę uirtute noluerit. Audi q̄ adsupiora q̄b⁹ eisdē famulus peccatoꝝ causā uoluntarię uenditionis exꝑbat. aq̄iecerit. nūq̄d ad breuia, ꝙ parua facta ē man⁹ mea ut nō possit redimere. aut nō ē ĩme uirtus ad liberandū. S; q̄ huic potentis sime misedię ei⁹ sēp obstiterit. idē ꝑphā demonstrat. ecce iq̄t nō ē adbreuiata man⁹ dñi ut saluare nequeat. neq; aggrauata ē auris ei⁹ ut nō exaudiat. si; iniquitates urę diuiserūt ĩt uos ꝙ dm urm. peccata ura absconderūt faciē ei⁹ a uob ne exaudiret. Ꝑ q̄ carnales nos feō spinas ac tribulos scdēpnauit. illa ꝑma dī meledictio. nos ita iuq̄ pat̄ nr̄ cōpleto uenturo addit. ut bonū q̄d uolum⁹ agē nequeam⁹. dū diuulsi a memoria sūmi dī. ea q̄ humanę fragilitatis st̄ cogitare cōpellim⁹. dū puritatis amore flagrante. ĩ centuis naturalib⁹ q̄ penit⁹ ignorare uellim⁹. etiā ĩ uitii pleriq; cōpungim⁹. Sam⁹ q̄ nō habitat ĩ carne mā bonū. idē huiꝰ q̄ dixim⁹ theoricę atq; puritatis ꝑpetua iugiq;

trangllitas s; factū ē inob istud pessimū ac lugubre duorū. ut eū mīte legi dī
seruire uelim⁹. nūq scit uolentes ad claritate diuina demouere respectū tam carnalib⁹ tenebris circūfusi. qđa lege peccati ab eo qđ bonū nouim⁹ cogam⁹ auelli.
scit ad curas cogitationeq; trenas. ab illa mūs celsitudine deo dentes. ad qs nos
lex peccati ad illa sententia dī n immerito cōdēpnauit. q. p̄ma peccator exceptū
de qđ beat⁹ apls cū apissime fateret. ineuitabilu se ut oīs scōs peccati hui
necessitate ostringi. tam neminē eoq; ob hoc ee dāpnandū audenter de-
nunciat dicēs. nihil q̄ nē dāpnatioīs ē hus q̄ sūt in xpo ihū. liberau me a lege lex enim spūs uite in xpo ihu
peccati et mortis. idē cotidiana grā xpi oīs scōs suos ab hac lege peccati et mor
tis iq̄ugūt ut nolentes cogunt incurrere. cū remissionē debitoq; suaq; adno
p̄cant⁹ absolū. Videtis q̄. n exp̄sona peccatoq; s; illaq; q̄uere soī atq; p̄fecti sūt
hāc beatū aplm p̄misse sententiā. n qđ uolo facio bonū. s; qđ odi malū hoc
ago. et uideo aliā legē in membris meis repugnantē legi mūs mee. et captiuū me
xuiii ducentē in lege peccati q̄ ē in membris meis. Ger o xxi Neq; eoq; q̄ capitalib⁹ oīnib⁹
implicant⁹. neq; apti ut illoq; q̄ ad ei⁹ p̄fitere mīsura hoc dicim⁹ ogruere posse
p̄sonis. s; de his. p̄prie hoc intelligi debere censem⁹. q. p̄ dī gram agnitionēq;
ueritatis a carnalib⁹ se uicis abstinere cupientes. antiq̄ ad huc ossuetudine
uelut natali lege in membris suis uolentissime dominante. ad iolitā passio-
nū ē cupiscentiā p̄tbunt. Vsus u ac frequentia delinquendi uelut lex efficit
natalis. q̄ mbris humane infirmitatis inserta affect⁹ animę nec dū pleni⁹ uir-
tutū studiis erudite. s; ad huc rudis trenere ut rita dixerī castitatis captiuos
rapaduitia. ac morti eos antiq̄ lege subiciēs ingo peccati dnantis ad hic
n sinens eos bonū qđ diligūt puritatis ad ipsi. s; poti⁹ malū qđ execrant
xv exercere cōpellēs. Ero xx Non parū urā p̄fic oppno. siqđē etiā uos ipsi
asstruere. ia cepistis in illoq; p̄sona q̄ omino peccatores sunt. hoc penit⁹ stare
n posse. illis aū q̄ se aucūs carnalib⁹ abstinere ētendunt p̄pe uenire. qs
qm ap̄ peccatoq; ia numero segregatis. sequens ē ut etiā fideliū atq; scōq; pau-
latī cetib⁹ liberati. q. u genā peccatoq; istos dicitis posse cōmittere. qb⁹ fuerūt
p̄ gram baptismatis uoluti. rursū p̄cotidianā xpi gram liberent⁹? Aut
de q̄ mortis corpore apls dixisse credend⁹ ē. qs me liberabit de corpore
mortis hui⁹. gra dī p ihm xp̄m dnm nr̄m? Nonne manifestū est sic uos
qq ipsos ueritas cōpulit ostiteri. n de illis capitaliū criminū mbris. p̄ q̄ sti-
pendiū etne mortis adq̄rit. idē homicidū. fornicatioīs. adulterioq; ebrie-
tatis. furtoq; atq; rapinarū. s; de illo p̄dicto cui gra xpi cotidiana sic cur-
rit corpore memorari? Q̄s qs u p̄ baptismū et scientiā dī in illud mortis

urruerit. sciat se ñ cotidiana grã xpi. idẽ facile remissione q̃ monẽtis singulis exorat dñs nr̃is errorib⁹ nr̃is donare ⁊ solet; aut dur̃na afflictioẽ penitudinis ac penali dolore purgandũ. aut certe. ꝑhus i futurũ ẽtni ignis supplicii addicendũ. ita eodẽ aplo ꝓnuntiante. nolite falli. neq; fornicarii. neq; idoli seruientes. neq; adulteri. neq; molles. neq; masculorũ. neq; fures. neq; auari. neq; ebriosi. neq; maledici. neq; rapaces regnũ dei possidebit. Aut q̃ ẽ ista lex militãs i membris nr̃is q̃ repugnet legi mentis nr̃e. cũq; nos resistentes atq; captiuos i legẽ peccati ac mortis abduxerit ei q̃ nos fecit carne seruire nihilomin⁹ mitte legi dei seruire ꝓmittat? Nec ⁊ hic puto legẽ peccati flagicia designare. obhoc de sup dicti itelligi posse crimin⁹. q̃ siqs hãc legi dei mentis ñ seruiat. aq̃ necesse ẽ eũ animo ante desistere. q̃ aliqd eoꝝ carne cõmittat. Sd ẽ ⁊ seruire legi peccati. n ea q̃ a peccato imperant implere? Qd q̃ peccati gen⁹ ẽ. q̃ cũ se tanta scitas atq; ꝓfectio sentiat captiuari. grã tam xpi ñ ãbigat liberandã dices. felix ego ho. qs me libabit de corpore mortis hui? grã dei ꝓ ihm xpm dñm nr̃m. Qua ẽ q̃ membris nr̃is legẽ i cẽ firmabit. q̃ abstrahẽs nos a lege ~~peccati~~ dei lege peccati felice nos pot⁹ faciat q̃ nocente? Vtñ ẽtni supplicii addicam. s; q̃si deiẽrupto beatitudinis gaudio suspirem. Auxiliatorẽ q̃ nos adid rebat. iq̃rente cũ aplo ꝓclamem. felix ego ho q̃s me libabit de corpore mortis hui? Abduci nãq; captiuũ i lege peccati. qd ẽ aliud q̃ i affectu peccati atq; ope pmanere? Aut qd aliud pncipale bonũ qd sci explere ñ possit. n id ad cui⁹ cõparationẽ ut sup dixim⁹ unũsa nec bona sũt. Et q̃dẽ nouissem⁹ multa ee i hoc mundo bona. ꝑcipueq; pudicicia. otinentia. sobrietatẽ. humilitatẽ. iustitiã. misedia. tẽperantia. pietatẽ. s; hec oia summo illo bono paria ee ñ possũt. ꝓfici ñ dicã ab aplis. s; etiã a mediocrib⁹ possit. Aqb⁹ impleta ñ fuerit aut ẽtno supplicio pununtur. aut grandi ut sup dictũ ẽ labore penitentie. cotidiana xpi grã libant. Sup ẽ q̃ ut hãc apli sententiã soli scã ꝑsone rectitudinẽ aptari. q̃ i hãc q̃ ꝑdiximꝰ i currente cotidie peccati ñ criminũ legẽ. de statu saluti⁹ suę certi ñ ꝑcipitant ifacin⁹. s; ut sepe dictũ ẽ. de cõtẽplatioẽ ad miseriã cogitationũ corporaliũ. deuoluuntur illi beatitudini bono pleriq; fraudant. ut sẽp hãc mbrã legẽ cotidianis sentirent sceleribus illigari. ñ utiq; defelicitatis amissioẽ. s; de innocentie causarent. nec diceret apls paul⁹. felix ego homo. s; ipe aut scelest⁹ ego ho. nec de corpore mortis hui idẽ de cõdicioẽ mortali. s; aflagitatis atq; ẽminib⁹ carnis hui uellet absolui. S; q̃ se pẽdicioẽ fragilitatis humane senserat captiuatũ. idẽ ab dictũ ad sollicitudinẽ curasq; carnales. q̃ lex peccati mortis opat. i gemiscẽs sup hãc q̃ iuit i currerat legẽ peccati. cfesti recurrit ad xpm. ꝑsentissime grã ei redẽptioẽ saluat. Sic ego lex illa peccati

q̄ spinaꝝ ⁊ tribulos cogitationū curāq; mortaliū genialiū gignut etiā īaplici pectori ira sollicitudine germinat. ita lex grē mor auellit. Lex n iq̄t spē uite ī xpō ihū. lubaū me a lege peccati ⁊ morti. hoc q̄ ī euitabile corp̄ ē morti. i q̄t pfecti q̄q; q̄ gusta uer̄t q̄ suauis ē dns cotidie reuoluti sentiunt cū ppha q̄ malū s ⁊ amarū sit discēre a dño do suo; hoc ē corp̄ morti. q̄t acelesti eos ītuitu reth̄ans ad ī rena deduc. ⁊ q̄t psallentes eos atq; pstrātos iorationoc. ut humanas effigies ut sermone ut negotia. ut act̄ fac supfluos rete tare. hoc ē corp̄ morti q̄ emulante anglicā scītatē ⁊ uolentes dño uigit ī herere. pfectionē tam huī bonū q̄ morti corp̄ obsistit ī uenire n̄ posse. si; faciunt malū q̄d nolt. ide ēducunt mite etiā ad illa q̄ adpfectū uir turū pfectionēq; n̄ pinēt. Deiq; ut hoc desci atq; pfecti sibiq; similib̄ se dixisse beat̄ apls euidenter expmeret. digito q̄ dam̄ semeripsū tactuq; designās. ē tinuo īfert. itaq; ego ipse ide q̄ hec pnuntio mee n̄ alī oscientie latebras pando. Hoc sane elocutioi genere familiarit designare. sic ibi ipse ego paul obsecro uos p mansuetudine ⁊ modestiā xpi. ⁊ rursū n̄ q̄d ego ipse n̄ gnauu uos. ⁊ alibi ipse ego paul dico uob. si circūcidamini xpc uob nihil pderit. ⁊ ad romanos. optabā ut anathema ee ipse ego pfrib meis. Potē au n̄ absq; de etiā sic accipi ut pfi cū emphasi pnuncier. ita ego ipse id quē nosti ee aplm. q̄ quē tota suscipiens uenerāmini. q. credit sūmū ee atq; pfectū. ⁊ iq̄ loqt xpc. cū mite seruiā legi dei. carne tam legi peccati seruire me fateor. hē distinctioe dicioīs humane. ī dū de celestib ad ī rena deuoluor. ⁊ ad curas humiliū rerū mitis mee altitudo plabit. p q̄ peccati legē ita mouēris singulis me sentio captiuari. ut quis īmobili circa legē dei desiderio pseuerē. nullom tam uī hui captiuitatis euadere posse me sentiā. n̄ ofugero sēp ad grām saluatoris.

xvii Et ideirco cotidiani suspirii sci os. p hac substancie sue fragilitate punctī. dū cogitationū uarietate. ⁊ oscientie sue latebras ac penetralia p scrutant. supplicit clamāt. n̄ intres iudicio cū seruo tuo. q̄ n̄ iustificabit iospectu tuo oīs uiues. ⁊ illud q̄s gl̄abit. aīstū habere se confidat. q̄s fiducia habebit se mundū ee a peccato. ⁊ rursum n̄ ē aīst homo ītra q̄ faciat bonū ⁊ n̄ peccet. ⁊ ita ī firmā hominū ī pfectā q; iustitia ac misericordie dei sēp ī digā ee sentiet. ut unus ex his qui iq̄tates atq; peccata ds misso de altari igneo ubi sui carbone purgau p illā mirificā ostēplatione dei p̄ituū sublimiū seraphi. ⁊ reuelatione sacramēti celestū dicat. ue mihi q̄ uir polluī labiis ego sū. ⁊ in medio pli polluta labia habenti ego habito. Sic arbitrat̄ suoq; labioq; imundicia nec q̄ fortasse sensisset n̄ uera pfectioīs. ⁊ ī tegrā puritatē ostēplatioē dei meruisse agnoscē. cui ītuitu pollutionē suā s an̄ icognitā repente ignoū. cū ait. ue mihi q̄ uir polluī labiis ego sū.

iii uri apls soler si
q̄ uult se speria
re.

de suoꝝ h eũ labioꝝ ñ de ꝑpli pollutiõe ꝓfessũ id qd̃ seqũt manifestat. ⁊ in medio ꝑpli pollutꝰ labia habenti ego habito. S; etiã cũ oraꝫ qsi unũ sal̃ũ ũmundiciã ꝓfitet̃ ñ ũq; rum tantũ s; etiã ustaꝝ plebẽ generali supplicatiõe cõplectit̃ dicẽs. ecce tu uraꝰ es ⁊ peccauim⁹. ipse fiuim⁹ sẽp & saluabiñ. facti sum⁹ ut ũmundi oꝰ nos. taq; pannꝰ mẽstruate unũse ustice ũre. Rogo. q. euidenti hac potẽ ee sententia. q̃ unã tantũ s; unũsaſ ustic̃as nr̃as ꝑpha cõplexu⁹ ⁊ circũspiciẽs omia ut q̃ ĩmunda ut horrida udicant̃. q; nihil ĩ hominũ ꝺ̃satiõe sordidi⁹ neq; impuri⁹ potuit reperire. panno eaſ cõparare maluit mẽstruate. frustra q; manifestissime uerit̃ati ꝓnose obiectiõi acum̃ opponit̃. sic paulo añ dixisti. sinemo sine peccato null⁹ ẽ ses. null⁹ q; saluabit̃. Hoc u. ꝑphe testimonio potẽ nob⁹ huiꝰ questiõis absolui. ecce igit̃ tu urat⁹ es ⁊ peccauim⁹. id eũ elatiõnẽ nr̃i cordis ut neglegentias aũsat̃ tuo nos auxilio denudasti. ẽ festiñ nos uoraꝝ absorbuit peccatoꝝ. uelut siq̃s splendidissimo sol⁹ dicet elemẽto. ecce tu occubuisti ⁊ nos ilico tenebrosa ꝺ̃sitꝰ obscuritas. ⁊ tam̃ cũ hic ses peccasse se dicat ⁊ ñ solũ peccasse. s; etiã ĩpsis sẽp pmansisse. peccati. ñ desperat penit⁹ de salute s; subicit ĩpsis fiuim⁹ sẽp ⁊ saluabim⁹. Hãc sententia illi ꝑplice cõparatꝰ o. felix ego ho q̃s melitabit de corpore mortis huiꝰ. rursũq; id qd̃ ꝑpha subungit ĩpsis sẽp fiuim⁹ ⁊ saluabim⁹. esequentib⁹ apl̃i egruit uerbis. gr̃a dñi nr̃i ihu xpi dñm nr̃m. Simulat etiã illud eidẽ ꝑphe. uem q; uir pollut⁹ labiꝰ ego sũ ⁊ in medio ꝑpli pollutꝰ labia habenti ego habito. ⁊ udet̃ sup dictos sapere sermones. felix ego ho q̃s melitabit de corpore mortis huiꝰ. treq; qd̃ seqũt ĩ ꝑpha. ecce uolauit ad me unꝰ de seraphin. ⁊ in manu eius carbunculꝰ siue calculꝰ quẽ forcipe tulerat de altari. ⁊ tetigit os meũ. ⁊ dixit. ecce hoc tetigit labia tua. ⁊ auferet̃ iniq̃tas tua. ⁊ peccatũ tuum munda bit̃. ⁊ tale ẽ ut pauli udeat̃ oreplatũ. q; aut. gr̃a dñi nr̃i xpi dñm nr̃m. Videtis q; quẽadmodũ os sci ñ tã exꝑsona dñi q; erat sua. ⁊ peccatoꝝ es se uerace confitent̃. ⁊ tam neq; q; de sua salute desperet. s; iustificatiõis plenitudinẽ q; odicioe fragilitatis humane. cseq; posse diffidit. de gr̃a dñi. ⁊ miseratiõe ꝑsumat. Neminẽ ũ in hac uita q̃uis sem̃ ĩmunẽ ee adebitis peccatoꝝ etiã magisterũ nos edocet saluatoꝝ. q; discipl̃is suis ꝑfecte oratiõis formulã tdes. it reliq; illa sublimia sacratissimaq; mandata. q; qm̃ ñ n scis ꝑfectiq; se tdita. malis ⁊ infidelib⁹ cuenire ñ posset. hoc iussit ũferi. ⁊ dimitte nob⁹ debita nr̃a sic ⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝰ nr̃is. Si q; uera hec ⁊ sci ꝑfect̃ oratio. sic ĩdubitanter credere nos oportet. q; tam strumaꝝ ⁊ ꝓsuptor tã superbia diabolici furoris elat⁹ potuerit ĩuenire. q; sine peccato se ee ꝓnuntiaꝝ. ñ solũ maiorẽ se apl̃is credat uerũ etiã ipsũ qsi ignorantie ac uanitatis arguat saluatorẽ. ut scit aut nescierit aliq̃s ee posse ĩmunes adebitis. aut frust̃ docuerit eos q̃s scierit oratiõis isti remedio ñ egere.

xviii.

S; cū regi suī p̄cepta seruientes om̄s omīno sci cotidie dicant dimitte nob debita nra
si uerū dicunt uere nemo ē immunis a culpa si aū fallē eque uerū ē eos m̄dacij n̄ carere
peccato Vnde etiā ille sapientissim⁹ ecclāste unūsoſ act 7 humana studia mīte
p̄currens sine ulla exceptione p̄nuntiat q̄ n̄ ē uisū ho ītra q̄ faciat bonū 7 n̄
peccet id nemo ī hac ītra tā sōſ tā diligēſ tā ītent ut potuit unq̄ ut poterit in-
uenirī q̄ ū illi ac singlāri bono ita uigil ualeat īherere ut n̄ cotidie ab eo dis-
tractū se sentiat deliq̄sse q tam cū p̄nunciet immunē angra ēe n̄ posse uisū ēe
nihilomin⁹ n̄ negat. Qs q̄ sī itaq; ΑΝΑΜΑΡΤΗΕΤΟΝ id impeccantiā natę assebit
humanę n̄ ānis uerbis sī scientię siue nobiscū testimonio adp̄bationē ofligat 7 tū
demū se absq; peccato ēe p̄nunciet cū se ab hoc sūmo bono senserit n̄ auulsū immo
ū q̄sq; ofideras ofscientiā suā ut n̄ dicā āplī sinagrī sine ulla ūbi ut facti ut cogi-
tationiſ ītpellatiōe se deprehenderit celebrasse absq; peccato se ēe p̄nunciet Vide
q̄ huiſ om̄ib⁹ otiosis ac supfluis reb⁹ uoluerē humanę mītis excussū fatem care
re n̄ posse p̄ uigl; ofequent sine peccato nos n̄ ēe uerucit ofitem. Nā q̄ntā
uis circūspectione uigl; seruare cor suū ostendat nūq id secm̄ desiderū spē sui
repugnantē carnis ditionē custodiet. Intro u mens p̄fecerit humana 7 ad since
riorē ētēplationiſ puenerit puritatē tanto se īmundiorē q̄si p̄speculū suę pu-
ritatī ispiciet q̄ necesse ē ut dū animā ad sublimiorē se extendit ītuitū 7 maio-
ra q̄ agit p̄spicies ocupisse illa īq̄b ē ut īferiora sēp ac uiliora despiciat Plura
siq̄dē denotat sincerior obtut⁹ paritq; maiorē reprehensioiſ dolorē īreprehensibilī
uita 7 multiplicat gemit⁹ atq; suspiria emendatio maq; 7 emulatio attenta uir-
tutū Nemo ut illo īq̄ pl fecerit potē ēe ostentus 7 q̄ntū q̄s fuerit mīte purgatio
tanto se sordidiorē uidēs magis humilitatis q̄ elatioiſ īueniet causas q̄ntoq;
p̄fectior ad sublimiora ascenderit tanto āplī punget sibi sup ēe q̄ rendat Deiq;
ille aplōq; eximi⁹ quē diligebat ihc cū recūbēs sup pect ei hāc q̄si exdnico p̄tulit
corde sententiā si dixerim⁹ q̄ peccatū n̄ habem⁹ ipsi nos seducim⁹ 7 ueritas īnob n̄ ē
J taq; si dicentes nos n̄ habere peccatū ueritatē id xp̄m n̄ habem⁹ in nob qd aliud
P officim⁹ n̄ ut nos hac ipsa p̄fessione exp̄eccatorib⁹ sceleratos atq; impios app̄bem⁹
ostremo si corde ē ueri⁹ explorare utrū possibile sit homini substantię anamar-
theton possidere aq̄b hoc manifesti discere poterim⁹ q̄ ab huiſ q̄ carnē suā crucifix-
erit cū uicijſ 7 cupiscentijſ 7 q̄b uere cruciatus ē mund⁹ q̄ cū de cordib⁹ sui n̄ solū
radicit⁹ uicia unūsa uulserit uerū etiā cogitationes ac memoriā peccatoq; conem̄
excludere nihilomin⁹ tam cotidie fidelit p̄firent ne una q̄dē hora macula se posse
carere peccati nec tam exeo debem⁹ nos ad̄nica cōmunione suspendere q̄ nos agnos-
cim⁹ peccatorē si ad eā magis ac magis ē ppt animę medicinā 7 purificationem

spē aude festinandū uerūtam ea humilitate mīs ac fide. ut ī dignos nos pceptoē tante grē udicante remedia poti nrīs uulneribus expectem. Alioq; nec amuī-saria q̄dē digne ē psumīda cōmunio. ut q̄dā faciūt q̄ īmonasteriis ofistente ita sacramtoq; celestiū dignitatē ⁊ scificationē ac meritū metiunt. ut estimēt eam n̄ scos atq; īmaculatos debere psumere. nī poti scos mundosq; nos sua participatione pficiat. q̄ pfecto maiorē arrogantie plūptionē q̄ declinare ꝺ uidentur. ī curr. q̄ ut tē aū eā peipiunt dignos se ei pceptoē diudicāt. Multo aū iusti ē ut cū hac cordis humilitate credam ⁊ fateam illa sacro scā misteria nūq; pmerito nos posse ctingere singulis dnīci eā remedū nrārū cmunū psumam. q̄ ut uana p̄ suasione cordis elati. ut p amū dignos eaq; participatioē nos ee credamus.

Q ppr ut hoc itelligere fructuose ⁊ tenere possim. ī misciam dnī ut nos ad p ficienda hec adiuuet attenti implorem. q̄ neq; ita ut cete humane artes pce-dente q̄dā ratioē ubaq; si; actu poti expientia peunte discunt. q̄q; rursū ī tā collatiōib spūaluī utraq; frequēt examinata fuerīt ⁊ polita. q̄ etiā documīt ⁊ cotidiana expientia sollicite uentilata. aut obsolescunt ī curia. aut ociosa obliuioē depeuīt. Explic abbatis theonis coll. m. Incipiunt coll abbatis Abraham. De mortificatione. Capitula eiusdē coll incipiunt.

.i. Q m abbi abrae cogitationū nrārū pdiderim archana. Dm nros senex patefec errores. ii De q̄litate locoq; q̄ abanachoretis expeti debeant. iii Q̄ asolitarius ope-rationū genera debeāt eligi. iv Qd euagatioē corporis grauet magis q̄ robo-ret cord anxietas. vi Ad q̄ cōparationē cogitationes suas monach debeat custo-dire. vii Īrogatio cur ob ee nob parentū uicinia putaret. q̄ ī egipto ofistentib ñ ob eet. viii Q m ñ oīb oueniant oīa. viiii Qd hu possint parentū uicinia ñ timere. q̄ abbis apollo mortificationē potuerit emulari. x Īrogatio an obsit monacho si a parentib necessaria suggerant. xi Responsio qd sēs antoni sup hoc pnuntiauerit. xii De utilitate opatioīs modu detrimto. xiii fabula de tonsoris mercede cōposita. ad illusiones diaboli cognoscendas. xiiii Īrogatio unde nob taliū cogitationū error irrepserit. xv Responsio de tripto animē motu. xvi Rationabilē animē nrē partē fuisse corrupta. q̄ firmior pars animē diabolicis tēptatiōib pma succūbat. xvii Īrogatio an utilis desiderio maiores silentii retineren ad patā. xviii Quā utilis sit remissio ī aduentu fir-. xviiii Q m euagrista iohes utilitatē remissionis ostendisse dicat. xx Īrogatio q̄d itelli gendū sit q̄d ī euagrio dr. iugū meū suaue ē. xxi Responsio cū expositioē sententie. xxii Cur amarū iugū ⁊ graue on dnī sentiat. xxiii Qd utilitas oferat tēpta tionū ī curso. xxiiii Quē admodū pfecte renuntiantib centuplū ī hoc mundo rep-

f. mittit.

QVARTA ATAS. XX. Incipit collatio abb abrahā de mortificatiōe

ista collatio abbis abrahā xpo fauente peudit. oīū senioz ditiōe atq; instituta celudes. quīri orationib esūmata. illoz xxuiii seniorū qui sca apokalipsi coronā suā agno offerre dicunt numo mistice egruente. cunctarū pmissio nū nraz debitis nō credim lubando. Siq pide gtā huxxuii seniore obtitutiōis sue mitū fuer int coronati illi q plalute mundi īmolat agno subiectis scapitib oblati. Ipse tt illis tā cermiū sensū. nob qlēcūq; sermonē q tanta pfunditas pmeret. ppt honorē nōis sui donare dignat. necesse ut ad auctorē oīū bonoz munis sui mita referant. cui hoc ipso debet apli q mgis solui. Igit ad hunc abrahā ipugnationē cogitationū nraz aduersa cogitatiōe detulim. q ad repetendā puincia nrām atq; ad reuisendo parentē cotidiani animi estib urgebam. Hinc etenī nob maxima desiderioz nascebat occasio. qd tanta religione atq; pietate parentē nrō recordabam. ut ed neqqm impeditur nim ppositū psumerem. hoc ugit mte uoluente. qd pfectu magis exeoz eēm assiduitate capti. nullaq; nō corporaliū rerū sollicitudine. nullis pspiciendi uicet distentiōib occupandos. illis affati oēm cū gaudio pbitionē nīre necessitati erplentib. Insup etiā spe iamū gaudiorū animū pacebam. credente fructū nō matimū pceptos decuersiōe multoz. quelut nro eent ad uiā salutis exepio ac monitis dirigendi. Tū öi ea ipsa loco sit iqb erat maioribus nīris aurita possessio. ipsaq; amenitā regionū ante oculos pingebat. ēm gtę cgruę solitudinis tendere. ita ut nsolū delectare monachū possit secreta siluarū. sed etiā maxima uicet pbe cōpendia. Quę oīa pdicto seni cū sedm fidē escientię nīre simplicit pandem. nec ia ipugnationū ui tolerare nō posse. nob pulli medicinā digna subuenisset. pfusis lacrimis testarem. Tacit ille diuq; cunctat. atq; ad extremū gmit igemisces. ita respondit. Necdū uō desideriis renuntiasse mundanis nec mortificasse ecupiscentias pristinas cogitationū uarū pdit ifirmitas. Nā sic desidiā cordis uri desideriozū uarietas pua tio prestat. hanc pegnationē ac parentū absentiā quā mte poti suscipe debuistis. carne tantū m sustinentis. Sepulta uero hec oīa ac de cordib uīris eruta penit fuissent. sicut rationē ipsi abrenuntiastis. ut principalē solitudinis causā iq estimare cepisset. Ideoq; uos illa ocii egritudine sentio laborare q ipsibus rationabilit desideriis oīs ociosus. nitū desidia pigrū occidit. Nā nob parentū hec q comemoratio carnaliū cōmodoz n decoctio perdia. si credidisse ea nō euenire pposito. aut tale ex illis amenitatū uoluptatib fructū nob inde adesse posse eferri. qlisti ÷ q de hoc locoz squalore t corporū etcioē eqrit. Nec sm ita parentū solatio destituti ut desint q de suis substantiis sustentare et gaudeat. nob illa sententia saluatoris occurrens qcq ad fotū hui pmitt carnis exuderet qd dē In reliqrit siue odit patrē t

matrē ꝛ filiō ꝛ frīs n̄ poterāt ee discipl̄ Quod si parentū q̄q; eē⁹ p̄ fidio destituti. ēre t potentū mundi ist⁹ obseq̄a deee n̄ posset. q̄ propt̄ tullim̄ largitate necessitatib⁹ nr̄is cū oi gr̄ar̄ actiōe subministrare gaudent. q̄r̄ munificentia sustentati parandi uict⁹ sollicitudine carerem⁹. n̄ no⁹ uehemēt illa pfetica m̄ledictio de trō ret. nā maledict⁹ iq̄t dō. q̄ spē suā posuit i hōe. ꝛ nolite ēfide i p̄ncipib⁹. Totu im⁹ etiā cellulas saltē nr̄as sup̄ nili fluminis alueū collocantē aq̄m habe p fori⁹ ne eā quattuor milib⁹ passuū nr̄is cogem⁹ deferre ceruicib⁹. n̄ no⁹ ad tolerantiā laboris ist⁹ i defessos beat⁹ apl̄s reddet hi ugit animarē eloq̄o. un⁹q̄sq; i q̄ uocat⁹ ꝑpā n̄cede accipiē. scdm suū laborē. Nec ignoram⁹ ee n̄nulla etiā i regionib⁹ nr̄is amena secreta. i q̄b⁹ pomor̄ copia. ꝛ hortor̄ grā tubtas necessitatē uict⁹ nr̄i minimo labore corporis expedirent. n̄ i pingendā nob illā exp̄bratiōe q̄ ad illū i euglio directa est diuitē uerē em⁹. q̄ recepisti cōsolatiōē tuā in tua. Sed despectis illis oīb⁹ ꝛ cū uniūsa mundi hui⁹ uoluptate cōtēptis. his tantū squaloribꝫ delectam⁹. uniūsisq; delicijs horrendā solitudinis ist⁹ p̄ferim⁹ uastitatē. Neq; huic arenarū amaritudini q̄ntaluis uberiori glebe diuitias cōparam⁹. n̄ tēpalia hui⁹ corporis lucra s; ētna spūs emolumēta sectantes. Quis ē ut renunciasse monachum semel dicat i p̄mordio ꝯuersiōis suę ētrēpsisse p̄sentia. n̄ ei⁹ cotidie renunciare p̄stiterit usq; ad finē. Quāq; itoro tēpre hui⁹ uitę illud nob dicendū ē cū ppha. ꝛ dicē homini n̄ desideraui tu scis. Unde ꝛ dn̄s i eu āglio. si q̄s uult iq̄t p̄ me uenire. abneget semetipsū. ꝛ tollat crucē suā cotidie ꝛ
III sequ⁹ me. Et ideirco ei q̄ deitiori⁹ hominis puritate puigilē sollicitudinē gerit exp̄etenda sūt loca q̄ mītē ei⁹ nulla adulēt distentionē ubtatis suę fecunditate sollicitēt. nec de cellule fixa atq; īmobili statione p̄bent atq; ad aliq̄d subdiale op⁹ p̄dire cōpellant ꝛ ita uelut i aptū effusis cogitatiōib⁹ omnē mītis directionē ac subtilissimū certe illi⁹ destinationis ītuitū p diūsa dispgat. q̄ a mente p̄fs⁹ q̄ sollicito ac uigilanti. ut cauerī pot erit ꝛ uideri. n̄ q̄ corp⁹ atq; animū suū ugit it parietū septa cōduserit. ut ita q̄s utut piscator egregi⁹ uictū sibi aplica arte p̄spiciēs. itīq̄ llissimo cordis suu pfundo. agmina cogitationū natantia itent atq; immobit captet. ꝛ tāq̄ depmenti scopulo curiose pfunda p̄spectās. q̄s adse hamo attrahere debeat salutari. q̄s ū tāq̄ mal os ꝛ noxios piscē neglegat ac refutet
IIII sagaci discretiōe diiudicet. Hac g̃ unūq̄sq; cust⁹ dia p̄seueranss efficaciē illud implebit. q̄d pabbacuc p̄pham sati⁹ eudenē exp̄m⁹ sup custodiā meā stabo ꝛ ascendā sup petrā ꝛ speculabor. ut uideā q̄d loq̄t⁹ i me ꝛ q̄d respondeā ad arguentē me q̄d q̄nti labori⁹ ac difficultati⁹ sit exp̄mti⁹ illaq; q̄ i illa calami siue porphirioīs here mo cōmorant manifestissime cōp̄bat. Illā cū longiore solitudini⁹ ītuallo ab ūsi urbib⁹ ꝛ habitaculis hominū. q̄ herem⁹ scithi diiudant. uti q̄dē ꝛ uti mansioīb⁹ uastissime solitudini⁹ deserta penetrāte⁹ uxo[illegible] cellarū suar̄ secreta puenit⁹. tam q̄ illic a gulę dediti clausti⁹ minime cō[illegible]. cū ad hec squalida iq̄b⁹ degm⁹

tadilla solitudinis loca tanti cogitationū estib tanta animi anxietate uexant ut qsi rudes ad solitudinis exercitia neleuit qdē aliqndo ētigerit cōmorationē celle ac etis silentia tolerare ñ possit. atq; exeis statī excussi tāq; extres ac nouitū pbent. ut sedare ītiori hominis motū cogitationū suaꝝ tepestatib obuiare ugi sollicitudine ac pseueranti ītentioē didicerit. q subdualib cotidie opib desudantes tota die sub aeria ānitate ñ solū corpore. uerū etiā mte puolitāt. cogitationes suas cū mobilitate corporea passi ītapto diffundi. id circo nec multiuolā animi sui sentiunt uanitatē. nec eis lubricos posse cohercere discursus. ētentionē spūs ñ ferentes itolerabilē sibi ipsā silentiū sui estimant ugitatē. ac laboriosi ruri opib idefessi uncunt otiū. et ad etis suę diuturnitate lassant.

Nec mirū si ī cellula qs resides. qsi ītra artissimū claustrū cogitatiōib egregiarū anxietatū multitudine suffocet. q de carceribus habitaculi cū hoīe pr̄upente ētinuo uelut eq effrenes ī diuisa puolitāt. Sed cū ad pses de suis uelut stabulis euagent. capit statī aliqd ut breue ac ifte solatiū. cū ū corpore ad cellā ppā remeante rursus qsi ad sedē suā cuncta cogitationū tbā recucurrerit. guiores ercitat stimulos ipsa inuetatę licentię cōsuetudo. Hīg q necdū posse nouunt uoluntatū suarū ītigatiōib reluctari. cū accidia pect insolutū uehemtis ipugnante ītra cellā fuerit anxiatā. si pgdiendi sepi ligatē sibi remissa districtiōis lege ētesserit. acriorē adusū se pestē. h ut putat remedio suscitabit. sic gelidissime aq hausta uī ītinarū febriū qdā restringe posse. dū utiq; accendi erligne illū ētet potū quā sedari. Siq de illā mōtaneā releuationē multo guiores ēseq affluctio Quā obrē ītamonachi ois ītentio ī unū sēp ī defigenda cunctarū q; cogitationū eloquī. atq; circuit ī id ipsū id ī admemoriā distrennue reuocanda. uelut siqs absidis cameram uoles ī sublime ēcludē. subtilissimi illi centri linea ugi circū ducat. ac secām certissimā normā omem rotunditatis paritatē ī structurę colligat disciplinā. q ea absq; ulli mediocritatis examine ēsumare q̄muis sūmi artis aut ingenii pfuptioē reputauit. possibile ī utiq; ētitatē circuitū illi sine errore custodiat. aut q̄ntū uerę rotunditatis pulchritudini errando subtraxerit. solo de phendat aspectu. n ad illā ī dicē unitatē sēp recurrēs atq; ei arbitio ītentionis sui sibi rū extiorēq; castigās. tā excelsę magnitudinē motus uni puncti lege ēcludat; ita ut mens nra ī solā dnī caritatē uelut centrū ī mobilit fixū punctuosa opū motionū q; nrāꝝ mōta circūagēs pbabilū utra diuersi circinos caritatis oīū cogitationū tapra uit trepulerit qcitatē. neq; qm illā structurā ędificii spūalis cui paul ī architect pbabilis arte molietur. nec pulchritudinē domus illi possidebit qm beat dauid ī corde suo dño ecclesiā exhibe. dñe igit dilexi decorē domus tuę. et locū habitatiōis gle tuę. sed īdecorā ī corde suo atq; īdignā spūi scō domū ētinuo q; lapsurā ī prudenter attollet. ñ glorificandi beati cohabitatoris hospicio. sed ruinę ēstructi ōis fugę lugubriter oppīmduf. Germanus Satis utili ac necessario pcipit ī

V

VI

VII

structuo ꝓ operū genꝰ q̄ſtꝫ cellā exerceri potē. Et ꝯ nō solū exēplo beatitudinꝭ urē aplicarū uirtutū imitatiōe fundatę. uerū etiā experientię nrę testimonio cōmoditā huiꝰ rei nob sepe cōpta ē. S; parentū uicinia q̄ nec uos nimiū respuistiꝭ cur tantopere anob debeat euitari nō satiꝭ claret. Cū ꝯ uos i oīi pfecti oīs uia ī reprehensibiliꝫ ī cedentes nō solū ipīs residere regiōib. s; nec longe auiculiꝭ suiꝭ q̄sdā recessisse cernamꝰ. cur

VIII. id quob noxiū nō ē nob putet aduīū. Abrahao Nūq̄ mala exbonꝭ rebꝰ sumi undemꝰ exēpla. Nā si eadē q̄s agere nō eodē affectu atq; ꝓposito aut dissimili uirtute p̄supserit. pfecto exīde laqueū deceptioniꝭ ac morti ī curritꝫ unde aliꝰ ętne utę fructꝰ adq̄rit. Qd ille q̄q manu fortiꝭ puer bellicosissimo illi giganto ī certamine cōparat haud dubie prulisset. siuirtib. atq; fortissimi saulꝭ armiꝭ fuisset indutꝰ. qb ętas robustior ī numerabileꝭ catuaꝭ hostiū pstitisset. Hęc ī dubitatā p̄meuo potuerit īferre pniciē. n prudenti discretioē ogrua adolescentię suę armoꝝ. gna delegisse. nadūsū hostē retrusū. nlorica. clipeo. qb ceteros uidebat īstructos. illiꝭ qb ipse dimicare potat teli fuisse. armatus. Quā obrē mensurā uirtutū suaꝝ. ueniat unūquēq; nrm diligenti antepensare atq; adei modulū arripere q̄ debuerat disciplinā. q. q̄ omnib les sit tamē aptę cunctis cunctę eē npossit. Nā ꝯ q bona ē anachoresis unusquis eā ogruā cōpbam. a multis ꝯ nō solū ī fructuosa. s; etiā pniciosa sentit. nec q īstitutionē cenobiq; teneā frūm sēm atq; laudabilē merito psirem. idcirco abunusquis eā experendo ā cēcensem. Ita etiā xenodochū ubi nō fructꝰ ēt; aboīb. experti sine patientię nō potē deterīto. Ide pmū regionis urē atq; huiꝰ ī repensanda sit īstitutā. dicoe ure hominū uigi tuirtutū tuicię. assiduitatę collectę. duisa iuicē lance trutinande. fieri ꝯ potē. ut qd alīꝰ genti hominū arduū atq; ipossibile ē. h alius ilita assuetudo q̄dāmodꝰ uerterit ī natā. Sic nationeꝭ q̄dā ī genti plagarū duisitate disiunctę. magnā uī frigoris et ardoreꝭ sot absq; ullo corpis pferī re quanto. q̄ q; aliꝰ illā celi clemtiā nō experti. q̄nti uis roboris fuerit sustentare nō possit. ita etiā uos q̄sūmo animi corpisq; nisu. ī hac regioē dū taxat q̄ natā patię urę imulatis impugnare conamini diligenti experiendę utrū illius rei pnis ut fama ē regioīs. uelut frigore nimię ifto eluctari. obstricti. hāc ut uia dixeri nubitatē sustentare possitis. ꝯ si ꝯ istā. ꝓposita fortitudinē natalū q̄dāmodꝰ idipsum sęp ꝓsatio. ad atq; at. quoꝝ si ętatę atq; uirtuti parē ēe uos cer-

VIIII nitis. uicinā parentū fruīq; urę. q̄ similiꝫ fugere nō debetis. Vtū ad certū distrctioīs exām urarū uirtutū q̄titatē metiri ogrua estimatioē possitis. audā uob sentis id. abbas apollo. factū breuī. ideo bo. ut si uos ī primū uīi cordis exāmen ꝓposito atq; uirtute haut ifirmos ēe cernuerit. absq; iactura. pfectꝰ nrę pfessionis. q; piculo patię ihabitatiōē. ac parentū uicinā ꝓsumat. certi debitę cessionē humiliatē huiꝰ q̄ uob ī hac puncta nō solū uolūtas. s; etiā necessitas pegrinatiōis extorquet. ꝓpinqtatis affectꝰ aut loci ogrua oblectatio nō possit euince.

Ad hunc ꝯ quē p̄dixim⁹ senē cū german⁹ suus ītēpestate noctē uenisset. implorās ut de monasterio suo paulisp̄ egressus ad euellendū bouē quē ceno palustri enim⁹ ĩherere flebilit̄ querebat er eēt auxilio. quia eū solus neq; quā posset eruere. Abba apollo p̄tinacit̄ obsecranti. cur ait iunior ē frat̄ nr̄m quē p̄ties ppior ē quā me habuerat̄ n̄ rogasti. Cūq; ille eū mortē oli sepulti fr̄is oblitū. 7 ex nimia ēt̄mentię ac solitudinis ingitate uelut ī potē m̄tis eristimans respondisset. quē admodū potam de sepulchro eū ꝙ ante anno⁹ xv. obiit euocare. Abbas apollo. ignoras ꝯ ait me ꝙq; ante anno⁹ xx. huic mundo fuisse defunctū. nullaq; iā posse de hui⁹ celle sepulchro quę ad p̄senti uitę p̄ti neant statū t ēferre solatia. quē in tantū xp̄e ab ītentiōe mortificationis arreptę t modicū ad erthendū bouē cuū n̄ patit̄ lazari ꝙ nec breuissimi quidē momti īduciaſ p patis in dulserit sepultura. ꝙ multo utiq; celeri⁹ honesti⁹ religiosi⁹ fuerat exhibenda. Rumamini itaq; nē archana pectoris uiri prudentiq; comicite. an talē etiā uos uxta parentes uros districtionē m̄tis ingit̄ retentare possitis. Cūq; uos in hac animi mortificatione ēsimiles ei dē senseritis. tē demū scitote. parentū fratrūq; uicinia nob qq similit̄ noxiā n̄ futam. ut scit eis quā uis ī primo ēsti tutis uelut mortuos uos ee credat. ita. ut nec illos uīis fouere solatijs nec uos illoꝝ sinatis obsequijs relaxari. Germanus Sup hoc plane iā nullū abiguitatis locū ulter⁹ reliqstis. certi etenī sum⁹ tā p̄sentis hui⁹ habit⁹ utilitatē. quā cotidiana hec nudipedalia ī illoꝝ uicinia nullaten⁹ exercere nos posse. sed ne labore ꝙdē illic simili ea ꝙ se aductū necessaria p̄uisuros. sic hic etiā ipsa cotidie aquā cerui cib⁹ n̄ris ex tri⁹ milib⁹ exhibe compellim. Nec n̄ra ++ nec illoꝝ uerecuncha hęc nos cora illis age oino patiet. Sed quid ppositio n̄ro oberit si illis subministran tib⁹ uniusa nos sollicitudine parandi uict⁹ penit⁹ absoluti lectioni tantū 7 o rationi opā dederim⁹. ut isto quo nē distrahim labore sublato spualib⁹ tantū studiis ītenti exercubem⁹. Abraha Non mea ēt hoc uob sed beati antonii sententiā p̄tera. qua ille ita cuidā frīs hoc qd dicitis repore torpentis segnicię ēfutauit. ut etiā modū uię ppositiōis abscideret. Ita cū ad p̄dictū uirū quidā ut dixi uenies anachoretica disciplinā minime diceret admirandā. maio ris p̄muntiat ee uirtutis si ea ꝙ p̄fectiōis sit ir homines quispiā quā i heremo po situs exercet. beat⁹ antonius ubi nā ipse ēsistere p̄cunctat. Cūq; ille senecta parentes suos habitare duriss 7 eoꝝ p̄bitiōe oi cura 7 sollicitudine diurni opis absolutū lectioni tantū 7 oratiōi absq; ulla distinctione spir it⁹ indefinenti gta ret insistere. rursū beat⁹ antoni⁹ dic ītr fili utrū ī eoꝝ dāpnis taduersis calib⁹ ēristeris pariq; etiā m̄i sup eoꝝ p̄speritate ēgaudeas. Ille ut usq; rei se parti cip ee ēfessus ē. Cui senex. Noueris te iquit etiā in futo sclo eoꝝ sorte censen dū. cū ꝙb⁹ in hac uita in luctu dem̄tiue ēsortio t gaudio t merore concu

Jteris

Nec hac ꝛem̃ sententia beat̃ anton̄. maiorē isup cāpū disputatiōis ingress̃ē. hiēns. ouſa
tio atq; hic tepidiſſim̃ stat̃. nō hō solū q̄ dur te ferūt̃ detrīto. licet ut nē ipse nō sentiat
dicēs q̄dām̃ scdm illā ꝓbiaꝝ parabolā. ferūnt me si nō doluissem̃ retulissem̃ me. ego aū
nescioꝝ illud q̄ dr̄ ꝓpha comederūt̃ alieni robur eī. ipse nesciuit. q̄ scilicet
diēb̄ singuꝝ mentē tuā ꝓcaſuū uarietate mutantes. idefinenter adūrena demergāt.
uerū etiā q̄ fructū manuū tuarū. iuſtā laboris ꝓpī mercedē defraudēt. nō
mittentes te hāc ꝓbitione ſuffultū. scd beati aplī regulā cotidianū tibi uic-
tū tuis manib̄ ꝓparare. quē ille ultima epheſiaꝝ ecl̄e pncipib̄ pceptā ꝓmulgā
se etiā scis euāgelicē pdicationi studiꝰ occupatū. nō solū fibi uerū etiā huiꝰ q̄ erāt
erga ministeriū ſuū necessarius obſequiꝰ ꝓpodiū ꝓbuiſſe memorat dicēs.
ipsi scitis q̄m ea q̄ mihi opus erāt. huiꝰ q̄ mecū sūt ministrauerūt manꝰ iste. q̄ tam̃ ut
se fecisse ꝓforma nr̄ē utilitatis ostenderet. alibi aut. nō otiosi fuim̃ inter uos. neq;
gratis panē abalio manducauim̃. sed in labore et fatigatione nocte et die opantes. neq̄
ut nō grauarem̃ nō q̄ nō habuerim̃ potestatē. sed ut nosmet ipsos formā darem̃ uob̄.
ad imitandū nos. Et dicō cū etiā nob̄ parentū ꝓsidia nō deēnt. tam̃ hāc cunctis opib̄
ꝓtulim̃ nuditatē. et cotidiana corporis alimenta nr̄is maluim̃ sudorib̄ ꝓparare.
q̄ secura parentū pbitione fulcire laboriosissime huic penuriē illā q̄ pdicas
otiosā scptarū meditationē. atq; ifructuosā lectionis istantiā ꝓponente. quā
peul dubio libentissime sectarem̃. si hēc utilis et exēplis suis aplica tradidisset
auctoritas. et istituta seniaꝝ salubriter ꝓfinisset. Noueris aūt te etiā ex hoc
nō leue q̄ illo dē supdixim̃ affici detrimento. q̄ cū sis sanus corporis ac robusti
stipe sustentari alienā q̄ uiſte solus ē debilib̄ attributa. nā utiq; omē ho-
minū genꝰ absq; illo tantū gnē monachoꝝ q̄ scdm ꝓcepta aplī cotidia-
nis manuū suarū laboribus uiuit. agapē alienē opati oīs expectat. Vnde nō solū
eos q̄ semet ipsos ut parentū facultatib̄ et famulaꝝ labaꝝ et fundaꝝ fructib̄
q̄uant. sed ipsos etiā reges mundi huiꝰ agape certū est sustentari. Hoc deīq; mala
nr̄aꝝ definitio habet. q̄cq̄t ad necessitatē cotidiani uictꝰ īsumit. q̄d ope
manuū nr̄arū effectū paratūq; nō fuerit. ad agapē referre debere sanxerit
scdm aplm. q otiosis penit̄ irrdicē opē largitatis alienē. Huiꝰ beat̃ antoni
adusus quenda usus ubis. etiā nos magistio sui formā exēplis ut parentū pniciosis
sima blandimenta. nomiū q̄uctui necessaria subministrat agapem isup etiā omnē
amenē habitationi grām deuitem̃ squalentes natali amaritudine arenas
et pustas salsa inundatioē regiones. nullū q; obsipsū hominū iuri dominoq; sub
iectas. tunctis huiꝰ mundi opib̄ ꝓponam̃ ut nō solū frequentias hominū ob
tentu inuie solitudinis declinem̃. sed etiā ut neq̄ nos ad aliscuiq; cultē distentionē
uberis soli natā sollicitet. pq̄ mis abilla pncipali cordis obseruatioē distracta
spūalib̄ studiꝰ redderet effeta. Nā qd̄ alios q̄ saluare uos posse confidit.

ꝛ spe maioris lucri ad reuisendā pāt̄ festinatis. Audite etiā sup̄ hoc q̄ndā abbatis machari fabulā iocundissime atq; aptissime figurat̄. q̄m ille cuidā similib⁹ desiderijs estuanti medicinā opportunissimā narratiōis ingessit. Erat ig̃ quidā in ciuitate q̄dā pr̄itissim⁹ tonsor. q denarijs tm̄is unūq; q̄q; detondens. tenuē mercedem. ꝛ tm̄ detondens. sui opis ac q̄rendo. ex hac eadē q̄ritate necessaria suo uictui cōparabat. centūq; denarijs expleta oi corporis cura. mar supio suo die⁹ singulis īferebat. S⁹ cū īdesinent hē ēdere q̄stū. audiuit in q̄dā longe posita ciuitate. singulos solidos. singulos hōes tonsori mercedē p̄bere. Quo ille cōpto. q̄m diu īq̄t ero hac mendicitate ē tent⁹. ut tū denarijs stipē cū labore ēq̄rā. cū possī illo puenīes ingenti solidos q̄stu diuicias ēgregare. Itaq; sumēs artis suę p̄tin⁹ instrumēta expensis īsup̄ tui oīb⁹ quę hic multo tēpore collecta seruauerat. adut bē illā questuosissimā. cū sūmo labore puenit. Vbi cū ea q̄ ingressus ē die. secm̄ hoc q̄d cōperat ab uno quoq; die mercedē sui opis recepisset. ad uespam se uidens grandē solidos numerū ēquisisse. ad macellū let⁹ intendit. escas refectiōi suę necessarias coēptur⁹. Qs cū ꝛ pisset magno solidos p̄cio cōparare. expensis īpetuo uictu unūsis. q̄s acq̄sierat solidis. necunq; quidē denarium tulit lucrū. Cūq; ita singulis die⁹ acq̄sitionē suā uidisset īsumi. ut nīsi nichil redigeret. sed uix ipsā cotidianę substantię necessitatē posset explere. recogitans ap̄ semetipsū. reū tam iq̄t ad ciuitatē meā. illūq; repetā tenuissimū questū. ergo in expleta oi corporis cura quę ad sustentationē senectutis accrescerent. cotidiana exuberantia ēferebat. q̄d q̄nus parū. uideret. ꝛ tenue in mediocrē tam sūmā iugi pariebat augmento questuosior, quę fuit ille nūmos. q̄m iste solidos imaginari q̄uis. ergo nīsi solū nichil ecubat q̄d recondā. sed uix ipsā cotidianū uict⁹ necessitas sustentat. Et ideirco recti⁹ nob est hunc solicitudinis huius tenuissimū fructū indisrupta iugitate sectari. quē nulla sęcularis curę. nulle mundanę distentiones. nulla cenodoxię. ac uanitatis p̄brosa elatio nulle diurnę sollicitudinis necessitates iminuat. Meli⁹ ē ut modicū iusto sup̄ diuicias peccatoꝝ multas. quā affectare lucra illa maiora. quę etiā si parata fuerīt. studiosissima cuersiōe multoꝝ necessitate. tam mundanę cuersatiōis. ꝛ cotidianis distentionū. diminutiōib⁹ assumēt. Melior nāq; ē secm̄ sententiā salemonis. pugill⁹ uni cū req̄e. q̄m duo pugilli cū labore ꝛ p̄sūptiōe ips̄. Quib⁹ illusiōib⁹ atq; dispendijs ōes admodū īfirmos. necesse ē īplicari. q cū etiā de sua salute sint dubij. ipsiq; adhuc magisterio atq; īstitutiōe egeant aliena. ad ēuertendos alios. ac regendos diabolicis illusiōib⁹ instigant. qq; etiā si potuerīt lucri aliq̄d. ergo rū dā cuersiōe ēquirere. īpatientia sua atq; īcēdijs mori⁹ quieq̄t acq̄sierīt p̄fligabīt. Illud nāq; eis q̄d aggeus p̄pha deseripsit. tuenia. Et q̄ mercedes congregat. mittit eas īsaculū p̄tusū. Vere enī lucra sua īp̄tusū saeculū recēdit

q̄ qđ̄ p̄ alios cōfessionē uidet acq̄rere. īterpetantia cordis sui. & cogitationū aīmi distinctiōe dispdit. & satisfiet ut dū ubiorū lucra p̄ alios credē ī
fitutionē parare se posse. etiā sua correctiōe p̄uenīt. Sī enī q̄ se diuites ferī nichil habentē. & sī q̄ se humiliāt ī multis diuicus. & melior est uir ī ignobilita
xviii te seruiēs sibi. q̄m q̄ dignitatē sibi acq̄rit & indiget pane. Germanus Satis cōgrue nobis p̄ posse cōparationib⁹ disputatio tua illusionū nr̄ay manifestau erroresq; quoz causas & curationes similiī optam⁹ agnoscē. & unde acciderit nob ista decepto
parit cupim⁹ edoceri. Nullū etenī dubiū ē neminē admodū posse remedia ma
xv. lis ualitudinib⁹ adhibē. nisi eū q̄ ipsas morbay origines ante p̄ didicerit. Abraha Omnū uicioz uir fons atq; pncipiū ē. secdm q̄litatē ū partis illi⁹ & ut ita dixerī mbri qđ in aīa fuerit uiciatū. diūsa uocabula passionū corruptionūq; sortiunt. qđ
n nūq̄m etiā morbay corporaliū p̄bāt ereplo. quoz cū una sit causa. in diūsa tamē cōgruitatū genera p̄ q̄litate mbroz quę fuerint occupata distinguit. Etenī cū ar
tē corporis id est capitis. uis naturalis humoris obsederit. cefalargię p̄creat passionē. cū ū aures oculosue p̄uaserit. ī oralgicū. siue obtalmicū uocit morbū. Cū se ad articulos quosq; & ad manuū sūma trāsfuderit. articularis atq; chiragrica dicitur uidelicet. Cū autē ad pedū ima defluxerit. podagra mutato nomine nuncupat. totaq; uocabulis una atq; eadē natura humoris origo distinguit. quot mēbroz cepit portionē. Eodē m̄ de uisibilib⁹ ad īuisibilia trāseamus. animę nr̄ę partib⁹ atq; ut ita dixerī mbris. uī cuiq; uicii cōgruere credam⁹. Quā cū sapientissimi quiq; triptitā definiāt ee uirtutis. necesse ē ut aut aratio con. id est rationabile. aut ira con. id est irascibile. aut pititum con. id est ēcupiscibile. ei aliq̄ corūpatī cursu. Cū g aliq̄m ex his affectib⁹ uis noxię obsedit passionis. & illi⁹ corruptiōe etiā uicio nomē iponit. Nā si rationabilē ei⁹ partē uicioz pestis infuderit. cenodoxię. elationis. uanidię. supbię. p̄sumptiōis. contentiōis. hereseos uicia pere
abit. Si uo irascibilē uulnerauit sensū. furorē. impatientiā. tristiciā. accidiā. pusil lanimitatē. crudelitatēq; parturiat. Si ēcupiscibilē corrupit portionē. cas
trimargiā. fornicationē. filargiriā. auariciā. desideria noxia frenaq; ge
xvi nerabit. Et idcirco si fontē uicii huius nultis agnoscē. & rationabilē mentis uirtutisq; atq; animę portionē nouerit ee corruptā. ergo & p̄sumptionū & cenodoxię solet uicia pululare. Quamde in p̄mis animę nob ut ita dixerī mbris. rec
te discretiōis iudicio. & humilitatis uirtute curandis ē. q̄ uiciato dū nō solū ad p̄fectiōis iā puenisse fastigia. sed etiā doce alios posse uos credatis. aut ad eruditionē ceteroz sufficientes atq; idoneos iudicatis. p̄ elationē cenodoxię hac q̄m patefecit uia confessio. p̄uagationū uanitate raptamini. Quā ap
tare desinceps absq; difficultate potitis. Finiere discretiōis. aut diuri humi
tate fundati. q̄m laboriosū q̄mq; difficile sit unicuiq; nr̄m saluare animā

suā. mīs urē ꝓ rrone discatis. ē mtimo cordis affectu non modo longe uos ab illa docendi ꝑsuꝑrione sūmotos. uerū etiā adhuc egēre doctoris agnoscatis auxilio. Adhibere ḡ huic membro t parti animę urē. quā specialiꝰ ditimus uulnerata. uere humilitatis medelā. q̄ q̄m ceteris animę uirtutib⁹ ꝛuobis quantū apparē ifirmior ē. necesse est ut diabolice infestationi ꝑma succūbat. quē admodū igrientibus quibuscūq; iumtis. que t accidenti labore t deteris corruptione ginnunt. fieri etiā in corporib⁹ humanis solet. ut illa que fuerint ifirmiora. casibus istis ꝑma ꝙsentiant. dq; succūbant. cūq; peculiari ceteris morbus isederit. reliq; q̄q; partes corporis eadē peste tabefaciat. ita t animā uni cuiq; nrm flamante q̄dā pestilenti habitu uicioꝝ illa maxime passioē necesse ē attēptari. i q̄ teneriꝝ atq; ifirmioꝝ ei portio. ualidis inimici tā fortit resistit ꝛpulsib⁹. ꝛ exilius piculū captuitatis icurrere. i q̄b⁹ faciliorē ꝑdicioī aditū rese rat icauta custodia. Sic nāq; balaā poplm dī posse decipi certa ratioē collegit. dās consiliū. ut ex illa parte q̄ ifirmari nouat filios israēl ꝓnicios eis laq; tenderent. ñ dubitās eos oblata copia feminarū. formicatioīs ruina ꝓtin⁹ collapsuros. q̄ ceu piscibiles animę eoꝝ partes sciebat ee corruptas. ita ḡ unūquēq; nrm neq; ꝙ spūales uersuta malignitate ꝓtēptant. illis ꝑcipue affectib⁹ aīę insidiosos laq̄os ꝑstruentes. q̄b⁹ eā senserit egrotare. ut uerbi gra cū uiderit rationabilē aīę nīę. partē ee uiciatā illono ordine decipe moliant. q̄ ahab regē ab illusoris deceptū scripta ēmemorat. q̄ dixerit. scim⁹ qđ regēs isr misericordes sunt. ponam⁹ raq; saccos i lūbis nīs. ꝛ funiculos i capitib⁹ nīs. ꝛ egrediam⁹ ad isr. ꝛ dicam⁹ Seruus tuus ben ed ab dic. Viuat oro aīa mea q̄b⁹ ille ñ uera pietate. sed ua nam misericordię laude ꝓmot. si adhuc i q̄t uiuit fr mē. ꝛ hi exēplo etiā nos rationabiles illi⁹ partis errore deceptos. in de icurrere offensā di faciāt. unde ē secutos mercede. ꝛ acceptos nō pietatis ꝓmia credebam⁹. simili q; etiā nob⁹ increpatioē dicat. q̄ demisisti uirū dignū morte de manu tua. erit aīa tua ꝓ aīa ei⁹. ꝛ poplus tuus ꝓ plo ei⁹. siue cū īmund⁹ spūs dicit. egrediar ꝛ ero spūs m dax i ore oīū ꝓphaꝝ ei⁹. ꝓ rationabilē ꝑcūdubio affectū quē lętabil⁹ aptū nouat ī sidiis laq̄ū deceptioīs ꝑpendit. Sic etiā herodē ꝓ irascibilē aīę portionē ad illā tantoꝝ i fontiū necē callidissim⁹ hostis ꝑpegit. eo q̄ ista ꝑpensi⁹ eo nouat ee uiciatā. Qđ etiā de dn̄o nr̄o idē spūs opinat. cū i his eū t b⁹ aīę tēptasset affectib⁹. i q̄b⁹ oē hoīū gen⁹ nouat captiuari. nichil tam usitatis ꝑfecit ī sidiis. Nā ē cupiscibilē mtis ei⁹ aggress⁹ ē parte dicit. dic ut lapides isti panes fiāt. irascibilē. cū ei ad expetenda ꝑsentis seculi potestatē. ꝛ regnū mundi hui⁹ instigare conat ē. ꝛ Rationabilē. cū ait. si filius di es mitte te deorsū. i q̄b⁹ ideo eo nil ꝑfecit ei⁹ illusio. q̄ nichil sedm ē rectitudinē suā. q̄m falsa opinatioē ē cepat. ꝛ reppit i eo ee uiciatū. Vnde ꝛ nulla pars aīę ei⁹ inimici ī sidiis aptētata ē sensit. Ecce ꝛꝛ i q̄t uen⁹ ꝓncep⁹ mundi hui⁹ ꝛ in me ꝙsentiā nichil. Germani Int ceta illusionū errores q; nr̄os gena. que no⁹ ad desi

.xviii

derũ patr̃ nr̃r̃. sic beatitudo tua sollerti mtis̃ psperit ituitu. uana spualiũ
cõmodor̃ pollicitatione flãmauerat. etiã hec tm̃a extitit causa. qd̃ itaũ
a frib⁹ frequentari. iugi secreto ac diutino silentio sedm̃ desideriũ nr̃m neq
q̃m possum⁹ inherere. ꝑ qd̃ necesse ẽ. cursũ atq; mtsiuũ cotidianę contemptę
q̃m; pcastigatione corporis̃ disruptã ꝑpetuo cupim⁹ retentare. nr̃ nullis frib⁹
supuenientib⁹ ĩtercidi q̃. sine dubio nullaten⁹ in nr̃a pumicia credim⁹ euenire
ĩ q̃ aut nullũ aut certe rarissimũ pfessionis hui⁹ uirũ ĩuenire possibile ẽ. Abrahã
XVIIII Irracionabilis atq; ĩcidenter̃ districtionis̃ imo potius̃ sũmi tepor̃is̃ in dicũ ẽ neq
q̃m ab hominib⁹ frequentari; q̃ ĩ hac q̃m arripuit uanimtũ tardis̃ passib⁹
g̃dit. ac sedm̃ ĩtiorẽ hominẽ cũsat. sequũ ẽ ut ad eũ n̄ dicã scor̃. sed ne hominũ
q̃dẽ ull⁹ aduenias. Vos ũ si uera atq; pfecta dñi nr̃i dilectione flagitis̃ tm̃ q̃ utiq;
carnis̃ est. pleno sps̃ feruore sectamini. ad q̃lubẽ loca ĩaccessibilia fugere tis̃.
necesse ẽ ea ab hominib⁹ frequentari. q̃ntoq; uos ꝑpiorẽ dõ amor̃is diuini ardor
effecĩt. tanto ad uos fratrũ scor̃ cõfluet multitudo. Nõ enĩ potest sedm̃ sen
tentiã dñi ciuitas abscondi sup̃ montẽ posita. q̃ diligentẽ me inq̃t dñs
glorificabo. q̃ autẽ cr̃epnunt me erũt ignobile; uerũtam̃ nosse debetis̃ hãc ẽ
subtilissimã diaboli callidit atẽ. hãc occultissimã foueã iq̃m miserabiles̃ ĩcau
tos quosq; ꝑcipitat. ut dũ eis̃ maiora ꝑmittit. necessaria cotidiani fructus̃ emo
lumta subripiat. abstrusiores̃ scit ac uastiores̃ solitudines̃ serpeti debẽ ꝑsuades̃.
easq; uelut mirisam̃ enitatib⁹ cĩtas̃ in eor̃ corde pingens̃. ignota etiã q̃dã n̄
penit⁹ nusq̃m sẽ loca uelut cognita ac ꝑparata nr̃is̃q; potestati iã dedita. tã absq;
ulla difficultate possidenda cõfingit. homines̃ quoq; regionis̃ illi⁹ tẽ tabiles̃.
tã ad uiã salutis̃ seq̃ces̃ ẽ mtis̃. ut dũ illic ubiorẽ fructũ animę pollicet. ꝑsentia
lucra fraudulenter auferat. Nã cũ uniquisq; hac uana spe a semor̃ũ salutari cũ tũbmo
separat⁹ atq; oĩb⁹ que frustra sibimet ĩ suo corde depinxerat fuerit destitut⁹. uelut
de ꝑfundissimo sopore cõsurgẽs̃. nichil ex his̃que sõniauat exp̃gefact⁹ ĩuenietur.
atq; eũ diabolũ maior⁹ urę hui⁹ necessitatib⁹ ẽ ĩ ter cabilib⁹ laqs̃ ir retitũ ne
respirę q̃dẽ ad hęc q̃ sibi ipse pmiserat aliq̃ndo pmittẽ ieũq; n̄ iã ulliq̃s̃ sante eum
tauat rar̃is̃ ac spualiũ fratrũ uisitatiõib⁹. sed cotidianis̃ sclar̃ũ ĩcur̃siõib⁹ obli
gatũ. ne admediocrẽ q̃dẽ anachorese os̃ q̃ tẽ ac disciplinã ũq̃m redire patiẽt.
XXV Illa q̃q̃ remissiõis̃ atq; humanitatis̃ ĩ tẽ capedo grauissima. q̃ nũq̃m
paduentu fratrũ ĩtuenire cl̃ueũ lucę molesta uob⁹ fugienda uideat. tam
q̃m sit utilis̃ ac salubris̃ tã cor pori q̃m spũi nr̃o. paucis patiẽt adtendite.
Sepe accidit n̄ dicã nouicũs̃ ĩ furmis̃. sed etiã experimentis̃ atq; pfectis̃. ut nisi
mtis̃ eor̃ directio atq; censura quib⁹dã nollita fuerit uicissi
tudinũ labẽtis̃ aut ĩ tepor̃ẽ sps̃. aut certe ĩ pniciosã cor poris̃ ualitudinẽ con
labat. ꝑ q̃ id eis̃ eo a prudentib⁹ atq; pfectis̃ cũ ĩ tẽ cesserit fratrũ etiã crebra usi

tacio ñ solū toleranda patienter sed etiā gratanter ē amplectenda. primū qd̄ quocat nos audire sēp solitudinis desiderare secreta; nāquodām cursū nrm dū ītrpolare credit. īfatigabilē iugēq; ēseruat. qsinullo ītrdū obice tardare et. usq; adfinē crende īdefessa pnitate ñ posset. deinde cū necessitatē reficiendi corpusculū cū fructu humanitatis īdulget. maiora nob̄ ēfert lucra cū iocundissimo cor poris laramito q̄m illa sē quę pabstinentię fatigationē fuerāt acquirenda. Supq̄re aptissimā cōparationē antiq̄ narratione uulgatā breuit īdicabo.

.xxvi

Ferit beatissim⁹ euangelista iohannes. cū pdicem manib⁹ mollit demulceret. quen dā adsehabitu uenatorio uenientē subito ēsperisse. Qui mirat̄ qd̄ uir tante opinio nis ac fame ad tā parua 7 humilia seoblectam̄ta submittera. cui ne esiquit ille iohs. cui⁹ fama īsignis atq; celebrima mequoq; sūmo delidio tuę agnitiōis illexit. cur g oblectam̄tis tā uilib⁹ occuparis. cui beat⁹ iohs. quid ē qd manu tua gestas. at ille; arcus. Et cur īquit ñ eū tentū sēp ubiq; circūfers. cui ille respondit. Non oportet ne rigi corda tensa tam̄ uamine. uigoris fortitudo lassata mollescat atq; depeat. 7 cū oportuerit ut fortiora īaliq̄m ferā dirigant̄ spicula. rigore pnimietate ē tinuę ītentionis amisso uolentior ict⁹ ñ possit emitti. Nec nri īquit beat⁹ iohs animi te offendat. o iuuenis tā parua h breuisq; laratio. q̄ ñ remissione q̄ndā rigore ē intentiōis suę ītrdū seleuat ac relaxet. īremisso uigore lentescer. uir tute spi cū necessitas posuit obsecundari ñ potuit.

.xxvii

Germanus Quo nob̄ illusionū cuncta rū remedia ē tulisti. 7 diaboli cę qb⁹ quotidie am̄ īsidię pdoctrinā tuā dño donante de tectę sunt. hęq; nob̄ similit pcam̄ edisseri. qd̄ iugo dr. Iugū enī meū saaue ÷ 7 onus meū leue. Satis enī pfectę illi sententię uidet adu suq̄ dr. ppt uba labioꝝ tuoꝝ ego custodiui uias duras. quippe cū etiā apls dicat. oēs q̄ pie uolunt uiuere īxpo psecutio nē patient. Quicq̄d aūduris 7 psecutiōib⁹ ÷ refert tu. nec leue potē ee nec suaue.

.xxviii

Ibiā

Verissimā dni ac saluatoris nri sententiā ee expientię ipsi⁹ facili pbabim⁹ documento. si pfectiōis uiā legitime. 7 secm uoluntatē xpi fuerim⁹ aggressi. 7 mortificantes oia desideria nra. ac uoluntates nostras abscidentes. ñ solū nichil reside nob̄ de hui⁹ mundi substantia nouim⁹. p̄q̄m utiq; cū libitū fuerit uastandi nos ac dilacerandi potesta tē inimic⁹ inuenias. sed etiā nri ipsi⁹ ñ ee nos dnos senserim⁹. illud aplicū īueritate ēplentes. uiuo aūiā ñ ego. uiuit ū īme xp̄s. Quid enī gue potuit ee. qd dur ū eiq̄ iugū ixpi totaliter susceperit. Qui uera humilitate fundat⁹ sēpq; addnū respiciēs passiōes. īiōib⁹ quę sibi fuerint irrogatę letat̄ iniurias dicēs. Propterea ē placeo mi ī firmitatib⁹. īetumelus. īnecessitatib⁹. īpsecutiōib⁹. īangustus. pxpo. cū ii firmor tunc potes sū. Quo īq̄m familiaris rei cruciet dāpno. q̄ pfecta nuditate gloriosus uoluntarie pxpo uniuersas mundi hui⁹ respuit facultates. oēsq; ei⁹ con cupiscentias genialit arbitrat̄ ut stercora. ut xp̄m lucri faciat. euglicī illi⁹ p̄cepti meditatione ē tenua. cunctoꝝ dispendioꝝ act⁹ despiciēs 7 ercludens. quid ii pdi-

hoi si mundū uniūsū lucret. animę ꝑ suę dꝺnīm patiet. Aut qm dab
ho cōmūt paia sua. Supeui ꝓ uatiōe tstabit. qui oīa q ab alis auferri possūt
sua n ee cognoscet. illud iuicta uirtute ꝓclamas. nichil intulim in hc mundū
haut dubiū. q nec auferre ad possum. cur autē iopię necessitate ei supabit
fortitudo. q ꝑa iuia. i tona est. uestē i tepora habeē noū. sed cū aplo gtā i
uigiliis multis. i fame. 7 siti. i frigore 7 nuditate. q ui labor qd ue tā arduū seu
oris ꝑceptū tn alitate pectoris ei potit ꝓtbare. q nulla habes ꝓpa uoluntatē
oib⁹ quę sibi fuerant ipata n solū patienti sed etiā gtanti occurrit. uiq; sal
uatoris exēplo n queri suā face uoluntatē. dicens 7 ipse ad patē suū. uerū
tam n sic ego uolo sed sic tu. q uib⁹ etiā iuriis. q ꝓsecutiōe trebit. imo qd
ei etiā iocundū potest ee suppliciū. q i oib⁹ plagis cū aplis sep exultas. optat
ut dignus habeat ꝓ xpi nōe ctumelia pati. Vt autē nob ecclīo iugū xpi
nec leue nec suaue uideat ctumatię nre e iusti asscribendū. q diffidentia
atq; icredulitate directi ee illius ipiū. imo e silū q ait. si uis ꝓfect ee
uade 7 uende. siue dimitte oīa tua. 7 ueni seqre me. iepta pusitate pug
nam. trenarū scit facultatū matias retentantes. qui ū tū nerib⁹ animū
nrm diabolus teneat uligatū. quid supē. n ut cū uoluerit no aspū alib⁹ gau
dis separare. earūdē imminutiōe. ac ꝑuatione mestificet. iusuris fraudib⁹ ela
boras. ut cū illi⁹ suauitas 7 oneris leuitas uiciose ccapiscentię nob ꝑuitate fuerit
aggrauata. illi⁹ facultatis atq; substantię. qm nob ꝓrege ac solatio reseruabam
uinculis uretiros sctārū curarū flagris sep exercuiet. exnobmet ipsis q dilace
rem exsculpens. fumeulis nāq; peccatoꝝ suoꝝ un⁹ qsq; ēstringit. audies ꝑ ꝓ
phetā. ecce oes uos accendentes ignē. accincti flāmis. ābulate i lumine ignis uri.
ti flāmis qs succendistis. hec siqde ut salomon testis e. un⁹ qsq; ꝑ q peccauit
7 puniet. Ipse nobis ꝓtorm to sc quib⁹ utiq; uoluptate. 7 oblectam tibi carnis. atq;
delicię carnificū uice i suū retorquent auctorē. q necesse e eū q facultatibus
ꝓstimis opib⁹q; suffulsit. nec itegm humilitatē cordis nec mortificationē ple
nā noxiarū suscipe uoluntatū. His aū uirtutū patemantib⁹ instrumentis. omes ui
tę ꝓsentis angustię 7 cuncta que inimic poterit iferre dispendia n m patien
tissime ueru etiā iocundissime sustinent. qb⁹ rursū exultantib⁹ elatio tā pnici
osa succrescit. ut etiā ꝑ leuissima ctumelia mortiferis impatientię ictib⁹ uul
nerem. dicatq; nob ꝑ ieremiā ꝓpham. tnc quid t tibi i uia egipti. ut bibas aquā
tbidā. 7 qd t i uia assirioꝝ. ut bibas aqm fluminis. Arguet te malicia tua. 7
ausio tua icrepab te. Scito 7 uide q malū 7 amarū e reliqsse te dnm dm tuū.
tn ee timor ei apud te dic dns qd g iugi dnici mirifica suauitas amara
sentit. qd ē n q ea ausionis nię amaritudo corrūpit. q uod diuini oneris
tā iocunda leuitas iguescit. qd ē n q eū aq sustinebat ctumatipsūptione

contēpnim⁹. quippe cū euidenter idipsū scripta testet dicēs. nā si ābulare⁹ semitas rectas inuenisset⁹ utiq; semitas iustitie leues. Vñ ois iustus no⁹ cē manifestū ÷ q̄ semitas dñi rectas ac leues puis ac duris desideriog cautib⁹ aspam⁹ q̄ uiā regiā aplicis ac pheticis silicib⁹ cōmunitā scōrq; oīū atq; ipsius dñi uestigiis cōplanatā āmtissi me deserentes deuiaq; ac dumosā sectam⁹ ÷ p̄sentiū oblectationū illecebris obcecati pobscuros impeditosq; uicioz; calles laceratis cruribus ÷ dissipata illa nupti ali uestere reptam⁹. nīm acutissimis uepriū aculeis cōfigendi. sp etiā uirulentoz serpentiū t scorpionū illic latitantiū rctib⁹ uulnerandi. Tribuli ## ÷ laq̄ i uias p̄uis q. aū timet dñm abstinebit sē ab eis. De talib⁹ ÷ alibi dñs p̄pham. Oblit⁹ ÷ me iq̄t dñs plis mis fructus libantes ÷ ipingentes i uias suas. i semitis scīs ut ābulare⁹ p eas minime ñ ttō. Vig enī scdm sententiā salomonis nichil opantiū strage sē spi nis. fortiū ut ige sē. ÷ ita abstinere regio deuiantes. ad illā metropolī ciuitatē ubi nr cursus ideclinabilit sēp debac ēe direct⁹. ñ potuer⁹ puenire. Quod etiā ecclē siastes satis significant⁹ exp̄ssit. Labor iquit stultoz affliget eo⁹. q ñ cognouerunt ire i ciuitatē illā scit ierusalē cēlestē. q ē mat oīū nr m. Quisq; aū i ueritate huic mun do renuntiās sup se tulerit iugū xpi ÷ didicerit ab eo cotidianis iniurias ꝛ ere ieiuns eruditi. q mitis ē ÷ humilis corde i cunctis tēptationib⁹ maneb sēp immobilis. omiaq; illi coopabunt in bonū. Verba ## dī scdm abdiā p̄pham bona sē cū eo q recte gdit. Et iīm quia recte uie dñi. ÷ iustificedt i eis. p̄uaricatores ꝛ corruunt in eis. Maiora ig nob p̄elucrationē tēptationū laudis cūlit p̄mia. benigna erga no⁹ gīa saluatoris. qm si omem anob necessitatē certaminis sustu lisset. Et ## sublimioris p̄stantioris q; uirtutis ē p̄secutionib⁹ erūnisq; uallatū manere sēp immobilē ÷ adūsū se seuientib⁹ cunctis certū de p̄sidio dī atq; itrepidū p̄durare humanis q; icursib⁹ uelut armis iuicte uirtutis accinctū gl̄osissi me de ipatientia triūphare. ÷ acq̄rere q dām de ifirmitate uirtutē. q uir t infirmitate pficit. Ecce ## dedi te iq̄t dñs i colūnā ferreā. ÷ murū ereū sup omem tiā regib⁹ iuda. p̄ncipib⁹ ÷ sacdotib⁹ ei. ÷ oi popl̄o tre. ÷ bellabt aduer sū te ÷ ñ p̄ualebt. q ego tecū sū ut eruā te dic dñs. Erga scdm ueā dñi tdici orē uia regia sua uis ac leuis ē. licet dura ÷ aspa uideat. Prie enī ac fidelit seruientes cū tulerint iugū dñi sup se ÷ didicerit ab eo q mitis ÷ et humilis cor de. ia quodām trenarū passionū sarcina deponentes. ñ labor ē sed req̄e aīab⁹ suis dño p̄stante reppiet. sic p̄ieremiā p̄pham ipse testat dicēs. State sup ÷ uidete. ÷ itrogate de semitis antiq̄s. que sit uia bona ÷ ābulate i ea. ÷ inueni etis req̄e aīab⁹ uris. fiet nāq; eis cūnuo p̄ua in directū. ÷ aspa i uias planas. q ÷ gustantes uidebt quo suauis ē dns. audientes q; xpm i euglō pclamantē. Venite ad me oēs q laboratis ÷ onerati estis ÷ ego uos reficiā. deposite⁹ pon dera ib⁹ uicioz; ea q̄ secunt intelligent q iugū meū suaue ÷ on⁹ meū leue est.

Habe ergo refrigeriū una dñi si secm̄ legē ipsi teneat. Sno sum q dolores nob atq; tormenta tribulentiss distentiōib pcuram. dū malum uias seli hui puas atq; pusas etiā cū sūmo diserimine ac difficultate sectari. Cū ū hoc m illud gue ac duriū nob ugū dñi fecim. blasphemo iā spū t de ipsi ugi. t de xpi q illud īpo nit duricia atq; aspritate causam! secm illud. Insipientia uiri corrū pit uiā ser. dñm au cor de suo. cavat 7 secm aggeū pphām cū direrim quia dñi n dirigit cgrue nob respondet adhuc nūquid uia mea n dirigit. nonne magis uie uie st pue! Et reuera si cōparare uolueris splendentē uirginitati florē 7 suaue olentē castimonie puritatē tetris ac fetidis lubidinū uolutabris q etē secu ritatēq; monachoy piculis 7 erūnis qb mundi hui homines īplicant. pau pratis nīe req edacib diuitū triticus ac puigilib curis īquib n absq; sūmo uie piculo dieb ac noctib cōsumunt. suauissimū ugū xpi onq; leuissimū facillime cpbabis. Proinde etiā illa retributio pmioy q pfecte renuntiantib ihac uita centuplū dñs repmisit dicēs. 7 oīs q reliq tm domū aut fratres aut sorores aut patrē aut matrē aut uxorē aut filios aut agros pp nom meū. centuplū recipiet īpsenti. 7 uitā etnā possidebi recte atq; uerissime eodē sensu absq; ulla fidei pturbatiōe susciptt. Multi ꝟ occasionē hui sententie nacti. crasso ītellectu h millo mille annoy tēpore carnalit scis restituenda cfirmat! cū utriq; illud selm qd p resurrectionē futum dicit. psens itelligi n posse fateant. Multo credibili multoq; manifesti ÷ eū q aliqd selariū t affectuū t bonoy xpo suadente cōtēpserit. Afrib atq; cōsortib ppositi sui q ei spuali glutino colligant. centuplo gratioreē etiā ihac uita recipe caritatē. Hāc siqdē qm īt parentes ac filios atq; germanos. cuges atq; ppinqs. siue societas co pule seu cōsanguinitatis necessitudo cōiungit. satisbreuē ee cōstat ac fragilē. Deiq; etiā boni ac pii cū adoleuerit filii. aparentū domib nīū qm ac substantiis ex cludunt. cōmunio qq; cōsortii cugalis ītedū etiā honesta causa ītueniente di uellit. fratrū dirimit caritatē contentiosa diuisio! monachi soli ppetue cōiunc tionis retinēt unitatē. atq; īdiscrete possident uniūsa. q oīa sua ee q firm. omia fratrū ee credt q sua sē. Si g ultis quib carnalis caritas copulat affectib di lectiōis nīe gra cferat. pfecto centuplo hec dulcioz atq; sublimioz est. Reci piet sane etiā de cōtinentia cugali maioz centuplo suauitas. ab illa q essiui cē p cōmixtionē sexuū pbebat spūalē letricia qq; illa quā īuni ag ac dom possessione q habuit centuplo maiore diuiciarū pfruet gaudio. q īadoptionē transiēs filioy di unūsa que gēni sē patis ut ppa possideb. 7 affectu atq; uirtute admitatione uerilli filii pclamabit oīa q habet pat mea sē! nec iā cū ulla penali distentiōis ac sollicitudinis cura. sed secur ac let ueiut ī ppis ubiq; succedet. audiēs cotidie sibimet ab aplo pdicari. oīa enī ūra sē!

siue mundus siue p̄sentia siue futura. & salemone fidelissimi tot mundi diuitiarū. Habes ḡ istā centupli retributionē i magnitudine meriti & i discretione cōparabilis qualitatis expressā. Neq; enī si ferris aut ferri aut uilioris cuiquā metalli certo pondere tantū de pondis sed auri quispiā reddidisset. nī etiā amplius restituisse. quin centuplū uideret data cū p contemptu uoluptatū atq; affectu terrenaq; spuale gaudiū & p̄ciosissimę caritatis iocunditas repensat. etiā sinp se sit numerus centuplo tam hęc maior atq; p̄clarior est. Et ut hoc euidentius crebra repetitione reddat. uxorē antea i passiōe fragilis desideriu possidebā. hāc eandē i honore sc̄ificationis & uera xp̄i dilectione possideo. Una ē mulier. sed centuplū creuit meritū caritatis. Si autē & p̄ iuge ac furoris p̄batione iugē patientię lenitatē. p̄ sollicitudinis ac distentiōis angore securitatis quietē. p̄ infructuosa sc̄li huius penalię tristicia salutaris tristicię fructū. p̄ uanitate leticię tēporalis gaudii spualis appenderis ubertatē. retributionē i horū affectuū cōmutatiōe centuplā p̄uidebis. Et si unius cuiusq; uicii breui ac lubricę uoluptatis cēteriarū uirtutū merita cōferant. centuplo hęc ēe meliora multiplicata iocunditas approbabit. Centenarius enī numerus de sinistra trāsferet ad dexteram & licę eandē i supputatione digitorū figurā tenere uideat. nimiū tamen quantitatis magnitudine superescit. fiet enī. ut q; pedi formā gerere uidebam i leua. ouis meritū translati cōsequam ad dexteram. Nunc ad quantitatē earū rerū quas p contemptu mundialiū cōmodorū nobis i hoc sc̄lo restituit xp̄s transeam. p̄cipue sc̄dm euglm marci. ita dicentis. nemo ē qui reliquerit domū. aut fratres aut sorores. aut patrē aut matrē. aut filios aut agros p̄pter me. & p̄pter euglm. q; nō accipiat centies tantū nūc i tēpore hoc. domos & fratres & sorores. matres & filios & agros cū p̄secutionib. & i sc̄lo futuro uitā ętnā. Centuplā nāq; fratrū parentū ue recipiet quantitatē. q; quis patris uni⁹ matris seu filii p xp̄i nomine caritate cōtempta i oīū q; xp̄o deseruiunt dilectionē sinceriss̄imā transit. & uno sc̄it totius uenter patres fratres q; feruentiore ac p̄stantiore sibi affectione deunctos. multiplicata etiā domos atq; agrorū possessione ditabit. quisq; una p xp̄i dilectione domo reiecta inumera monasteriorū habitacula tā q̄m p̄pria possidebit. in quęcunq; orbis parte uelut i suę domus iure succedens. Quorum enī non centuplū. & sidnī nīri sententię sup adici aliquid fas ē. plus quā centuplū recipit. q; xl. & xx. seruorū ministeria infida & coactricia derelinquens totius genuorū ac nobiliū spontaneo fulcit obsequio. Quod ita ēe uīris etiā expīmentis p̄bare potuistis qui singulis patribus matribus ac domibus derelictis. quamlibę mundi partē fueritis ingressi. patres. matres. fratres; innumeros. domos q; & agros. seruos q; fidelissimos absq; ullo sollicitudinis labore cōquirit. quos ut p̄prios filios. domunos q; sumis suscipiunt. amplectunt. fouent. ueneranter officus. Sed

hi in qm sci ministerio merito ac fiducialit̃ p fruunt̃. q pul ī seruitute fir̃
tatis semetipsos suaq; oia uoluntaria deuotione subdidert̃. Recipiet enī scdm
sententiā dñi libe idqd ipsi aliis dependert̃ Quis qs aū hec humilitate sin
cera cōsortib⁹ suis ante n detulit. qm deferri sibi ab aliis pacient̃ admittit.
cū quari se eor obsequis itelligat potiꝰ qm foueri. qz accipe fratrū mauult qm
reddere recipe famulatū. Hec tam oia n cū remissa securitate nec cū ītegra oblectati
one pcipiet. sed scdm uerbū dñi cū psecutionib⁹. id÷ cū pturis sci huiꝰ ac sū
mis angoribꝰ passionū. Quia sic ille sapientissimꝰ ctestat. qsan⁹ 7 sine dolore est
ī egestate erit. Regnū 7 ce n desidesa remissi. n delicati. n teneri. s uio
lenti diripiūt. Qui g hi uiolenti sē. Hepe illi q n aliis uoluntatib⁹ suis pola
ra cōferūt uiolentiā q direptione laudabili oīm se psentiū rerū uoluptate
fraudantes. uocedn̄ica egregii direptores pnuntiant̃. 7 phui⁹ cemodi rapi
nā regnū ce uiolenter ītuadt̃. Regnū ceroꝝ scdm sententiā dñi ui patit̃.
7 uiolenti diripiūt illud. Isti p fecto sē laudabiles uiolenti. q uī faciūt pdi
cioni sue. Homo ut scriptū ē ī laborat dolorib⁹. 7 uī fac pdicōi sue. Pdi
cio nr̃a ē oblectatio uite psentis. 7 ut exp̃ssiꝰ dicā executio desideriorꝝ uo
luntatū q; nr̃arū. Quas siqs ab aīa sua subtraxerit ac mortificauerit. gloriosā
p fecto 7 utilē pdicōi sue uī fac. abnegās dū tarat ei iocundissimas uoluntā
tes. q s p p fetā sermo diuinꝰ hr̃e qnt̃ ī cusat dicēs. qz ī die ieiunii uri. ītenit̃
uoluntas ura. Et itm. Si auertis a sabbato pedē tuū facere uoluntatē tuā
ī die sco meo 7 glorificaueris eū dū n facis uias tuas. 7 n ītenit̃ uoluntas tua
ut loqris sermonē. Cui etiā qnta beatitudo promittit̃. Cfesti pphā subiungit.
Tunc iqt delectabis sup dñm. Et sustollā te sup altitudines tr̃e. & cibabo te here
ditate iacob patris tui. os dñi locutū ÷ Et ideirco dñs nr̃ atq; saluatoꝰ. ut nob ap
tandarū uoluntatū nr̃arꝝ formā tradet. n ueni iqt face uoluntatē meā. s uoluntā
tē eius qui misit me. Et itm. non sic ego uolo. s sic tu. Quā uirtutē illi specialit exercēt.
q ī cenobiis cōmorantes seniores regunt̃ impio. q nichil omino arbitrio suo agunt.
sed uoluntas eoꝝ ex uoluntate pendat abbatis. Postremo ut ia disputatiōis hui⁹ ser
mo claudat̃. nonne obsecro etiā ī hoc centuplā grām euidentissime q fidelit̃ po
deseruiunt. cōsecunt̃. dū pnomine eius assumis principib⁹ honorant̃. ac licet ipsi
humanā glām n. requirat. uenerabiles tam etiā ī psecutiōnū angustiis. ludibrijs
tis ac potestatib⁹ fiunt. quoꝝ utilitas etiā medio cribꝰ forsitan despicabilis ee po
tuisset. t pobscuritate natalium t cōdicione seruili si ī sclari cuersatiōe mansisset. p
xpi aū milicia nobilitatis nemo calūpniā īmouere. nemo obscuritatē geneis aude
bit obponere. q n potiꝰ illis ipsis nobilissimis cōditionis obprobrijs q b cōfundi 7 dehones
tari cupiti solēt. xpi famuli gloriosius nobilitant̃. Qd euidentiꝰ ī abbē iohanne q ī illa
heremo que Lyco oppido adiacet cōmorat̃. possumꝰ approbare. q pobscuris ma

220. d

ioribꝰ natꝰ. ita pr̃pi nomine unius pene humano genti admirabilis
factus sit. ut eũ ipsi qq; rerũ p̃sentiũ dñi q̃ mundi huiꝰ atq; ip̃u gubnacula reti
nentes. etiã potentibꝰ cunctis regibꝰq; t̃rori sit. uelut dñm uenerent. t oracula
eiꝰ de tã longinq; regionibꝰ expetentes. impetrauit apicẽ. t statũ salutis. bellorq; puen
tus illiꝰ orationibꝰ meritisq; cõmittant. Tali beatꝰ abrahã de illusionũ nr̃arũ t ori
gine t medela disputatione diserui. atq; oculis q̃dã nr̃is cogitationũ q̃s dia
bolus auctor ingesserat ꝓpalauit insidias. nosq; ad desiderium uere mortificationis
accendit. q̃ etiã multos licet icõpto hec oĩa sermone digesta sint. credimus
inflammandos. Explicit collatio abbatis abrahã de mortificatione. Amen.

Cassianus natione scitha. constantinopoli iohanne magno ꝑordinatus
apud massiliã pbr. ẽdidit duo. id. uirorũ t mulierũ monasteria. que
hodie extant. Scripsit experientia magistrante librato sermone. et ut apti dicã. sensu uerba inueniens. t actione linguã mouens. resomino monachorũ pfessioni necessarias. Ad extremũ rogatꝰ leone archidiacono. postea urbis rome epo scripsit aduersus nestorẽ de icarnatione dñi libros. vii. Et in his scribendi apud massiliã t uiuendi finẽ fecit. Theodosio & ualentiniano regnantibꝰ. a ꝑ e ꝯ

Ex Genadio.

Hic Labor est felix! cui sunt bona premia finis: // bona premia finis S. ✠

Augem

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

hic labor est felix cui sunt bona premia finis hic labor est felix cui